

خلاصه مقالات

سومین همایش ملی روانشناسی مدرسه

تهران
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

برگزار کننده:
انجمن علمی روان‌شناسی تربیتی ایران
با همکاری:
دانشگاه الزهرا

سرشناسه	:	همایش ملی روانشناسی مدرسه (سومین : ۱۳۹۵ : تهران)
عنوان و نام پدیدآور	:	خلاصه مقالات سومین همایش ملی روانشناسی مدرسه/ برگزار کننده انجمن علمی روانشناسی تربیتی ایران، با همکاری دانشگاه الزهراء.
مشخصات نشر	:	اصفهان: انتشارات سمند، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	:	XXX، ۴۱۷ ص: جدول (بخشی رنگی).
شابک	:	978-600-96336-5-4
وضعیت فهرست نویسی	:	فیپا
موضوع	:	روانشناسی آموزشی -- ایران -- کنگره ها
موضوع	:	Congresses -- School psychology -- Iran
موضوع	:	شاگردان -- روان شناسی -- کنگره ها
موضوع	:	Congresses -- Students -- Psychology
شناسه افزوده	:	انجمن علمی روانشناسی تربیتی ایران
شناسه افزوده	:	دانشگاه الزهراء
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۵ ۸۵/۵۵/۱۰۲۷LB
رده بندی دیویی	:	۱۵/۳۷۰
شماره کتابشناسی ملی	:	۴۵۹۸۲۸۰

نام کتاب: خلاصه مقالات سومین همایش ملی روانشناسی مدرسه
برگزار کنندگان: انجمن علمی روانشناسی ایران – دانشگاه الزهراء

ناشر: انتشارات سمند

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۳۳۶-۵-۴

تعداد صفحات: ۴۱۷

تاریخ چاپ: بهمن ماه ۱۳۹۵

طراح جلد: شهرزاد شجاعی

قطع: وزیری

نوبت چاپ: اول – ۳۰۰ نسخه

صفحه آرا: محبوبه شجاعی

حقوق معنوی این اثر متعلق به سومین همایش ملی روانشناسی مدرسه می باشد.

آدرس: اصفهان، سپاهان شهر، بلوار غدیر، مجتمع اداری عقیق ۵، طبقه دوم، شماره ۱۰

نمابر: ۰۳۱-۳۶۵۱۲۸۱۰

تلفن: ۰۳۱-۳۶۵۱۵۲۰۰

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

سخن رئیس همایش

امروزه، پررنگ‌ترین رویکرد نظری حاکم بر فعالیت نظام‌های آموزشی کشورهای اروپایی و بسیاری از کشورهای متمدن دنیا رویکردی است که بر فعال بودن یادگیرنده در ساختن دانش و فهم تأکید دارد. بر اساس این دیدگاه، دانش‌آموزان با محیط آموزشی تعامل نموده و در یک زمینه اجتماعی زندگی می‌کنند که بر یادگیری آن‌ها اثر می‌گذارد. این رویکرد نظری که تحت عنوان رویکرد سازنده‌گرا در تعلیم و تربیت مشهور شده است، بر پایه پژوهش‌های بارتلت، روانشناسان گشتالت، پیاز، برونر و ویگوتسکی و نیز فلسفه پرورشی جان دیویی قوام گرفت و بر اساس آن؛ اولاً دانش‌آموزان یادگیرندگان فعالی هستند که از طریق عمل کردن به بهترین شکل یاد می‌گیرند، دوماً بر انطباق دانش‌آموزان با محیط تأکید می‌شود و سوماً تمام یادگیرندگان با هر نوع استعداد و طبقه اجتماعی اقتصادی حق دارند از فرصت‌های آموزشی مناسب و برابر برخوردار باشند و در واقع فرصت‌های آموزشی به طور یکسان در اختیار همه است. روسو نیز به تبعیت از دیویی معتقد بود که مؤثرترین یادگیری زمانی تحقق می‌یابد که از علایق و نیازهای کودک پیروی کند بر همین اساس افرادی مثل جونیوس مریال از دانشگاه میسوری، برنامه درسی مبتنی بر فعالیتی به وجود آورد که شامل گردش‌های علمی، کار سازنده، مشاهده و بحث گروهی می‌شد و یا ماریه‌تا جانسون نیز مدرسه آموزش و پرورش ارگانیک را بر محور نیازها، رغبت‌ها و فعالیت‌های کودکان تأسیس کرد که در آن توجه خاصی به فعالیت‌های خلاق که شامل طراحی، رسم، آوازخوانی و سایر فعالیت‌های مبتکرانه بود مبذول می‌شد. در آن سیستم آموزشی دانش‌آموزان با مشاغلی همچون کشاورزی، باغبانی، پرورش ماهی، تراشکاری و.... آشنا شده و برای انتخاب یک شغل در جامعه آماده می‌شدند و در واقع دانش‌آموزی که استعدادش در شغل خاصی شکوفا می‌شد به سمت آن شغل سمت و سو داده می‌شد و دیگر فرقی نداشت که آدم باهوشی است یا نه. پس نظام آموزشی آن‌ها توسط مدارس، دانش‌آموزان را برای ورود به دنیای کار مهیا می‌کند و دست‌اندرکارن نظام تعلیم تربیت آن‌ها و والدین آن دانش‌آموزان هرگز آینده فرزندان‌شان را در مهندس شدن، پزشک شدن، خلبان شدن، استاد دانشگاه شدن و.... خلاصه نمی‌کردند.

مدارس در این نوع نظام‌های آموزشی، دانش‌آموزان را در متن مسائل اجتماعی و پیشبرد تحولات جمعی قرار داده و علاوه بر تدریس دروس مختلف و آموزش مهارت‌های زندگی، در

کنار خانواده‌ها به عنوان کمر بند انتقال ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی به دانش‌آموزان نقش بی‌بدیلی ایفا می‌کنند.

ما نیز معتقدیم پرورش نیروهای سالم فکری، مؤمن، متعهد، با انگیزه و کارآمد باید از کارهای ویژه و اساسی نظام آموزش و پرورش‌مان باشد. اما اگر بخواهیم به سیستم آموزشی اروپا محور سازنده‌گرایی سطحی بنگریم و رنگ و لعاب فریب دهنده آن را بی هیچ تحقیق و پژوهشی وارد بستر اجتماعی جامعه اسلامی و دینی ایران کنیم، قطعاً نظام آموزشی کشور آسیب زیادی خواهد دید، چیزی که معتقدم نظام تعلیم و تربیت ما متأسفانه امروز گرفتار آن شده است.

خطرناک‌ترین خروجی استفاده از سیستم آموزشی اروپا محور سازنده‌گرا، نسبیت‌گرایی مفرط است که منجر به رواج فردگرایی می‌گردد. کسانی که معتقدند حقیقت نسبی است، اولاً معتقدند به تعداد افراد حقیقت وجود دارد و ثانیاً آنرا تغییر ناپذیر می‌دانند. چه بسا امری برای عده‌ای حقیقت به شمار آید و برای دیگران حقیقت نباشد. همچنین قضیه‌ای برای فردی صادق و حقیقی و برای دیگری کاذب و فاقد حقیقت باشد. حتی ممکن است چیزی در زمانی حقیقت و در زمانی دیگر فاقد حقیقت باشد. آیا خروجی این نوع نگاه، چیزی جز بنیان‌های فکری و ایدئولوژیک لیبرالیسم است؟ نسبت لیبرالیسم، فردگرایی، و ترویج رویه‌هایی مبتنی بر رقابت، تخصم، مصرف‌گرایی، تبلیغات، کالا پرستی و فرآیندهای تبلیغات تجاری که در واقع همگی این موارد از جمله مختصات اقتصاد سرمایه‌داری هستند که به عنوان ارزش به دانش‌آموزان منتقل می‌شود با جامعه دینی و اسلامی ایران چیست؟ آیا از درون نسبیت‌گرایی معرفت-شناختی نظام آموزشی سازنده‌گرایی که دانش بشری را با ویژگی‌های فردی و ذهنی فرد صاحب دانش، گره می‌زند و متأسفانه رگه‌هایی از آن را در نظام آموزشی کشورمان مشاهده می‌کنیم چیزی جز ترویج اقتصاد سرمایه‌دارانه بیرون می‌آید؟ نسبت این خروجی با اقتصاد مقاومتی مورد تأکید مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)، به عنوان یک مطالبه و انتظار عمومی از همه افراد جامعه ایرانی چیست؟

نکته دیگر در مورد بکارگیری این رویکرد در طراحی آموزشی، عدم توجه به مسائل فرهنگی یادگیرندگان و میزان دانش پیشین و سطح فعالیت‌های شناختی لازم برای یادگیری یک موضوع یا انجام یک فعالیت است. همچنین به سیاست‌های فرهنگی و در واقع تکثرگرایی فرهنگی حاصل از دیدگاه پست مدرن و سازنده‌گرای این سیستم آموزشی نباید خوش‌بین بود. پس از جنگ جهانی دوم کشورهای اروپایی با موج شدیدی از مهاجرت‌های کشورهای دیگر

روبرو شدند. به عنوان مثال آلمان یکی از کشورهایی بود که با در پیش گرفتن سیاست چند فرهنگ‌گرایی یا همان کثرت‌گرایی فرهنگی پذیرای خیل عظیمی از مهاجران به ویژه از کشورهای اسلامی بود به طوری که هم اکنون نزدیک به یک میلیون دانش‌آموز مسلمان در آلمان حضور دارند و نزدیک به ۵٪ جمعیت اروپا را مسلمانان تشکیل داده‌اند. با توجه به مختلط بودن کلاس‌ها در این کشور و عدم توجه به مسائل فرهنگی بارها گزارش‌هایی از مدارس کشورهای اروپایی و به ویژه آلمان (که مدعی کثرت‌گرایی فرهنگی است) ارائه شده است که خانواده‌های مسلمان به شدت نگران زنگ ورزش فرزندان و فعالیت مختلط فرزندانیشان مثلاً در کلاس شنا بوده‌اند و همواره با دلایل پزشکی و یا بهانه بیماری فرزندان، اجازه ورزش مختلط به آن‌ها داده نشده است.

نکته قابل تأمل این است که اگر سیاست آموزشی این کشور متأثر از نگاه سازنده‌گرایی پست مدرن، مبتنی بر کثرت‌گرایی فرهنگی است و برای فرهنگ نیز نسبیت قائلند و در دستگاه فکری آن‌ها به ازای هر فردی فرهنگی وجود دارد که حقیقی و قابل احترام است، پس چگونه است که چنین محدودیت‌هایی وجود دارد؟ دانش‌آموزانی که فرهنگ اسلامی دارند باید بدون پوشش در مدارس حاضر شوند و یا در کلاس‌های مختلط شنا و... حضور یابند.

همچنین در رابطه با استفاده از رسانه‌های نوین ارتباطی در امر آموزش که مورد تأکید این دیدگاه است و بر اساس آن دانش‌آموزان را به سمت رویکرد جهان وطنی پیش می‌برند ذکر این نکته ضروری به نظر می‌رسد که آیا فرهنگ‌ها را همانگونه که هست به دانش‌آموزان می‌شناسانند. آیا به عنوان نمونه آنگونه که فرهنگ چینی و یونانی به دانش‌آموزان آلمانی شناسانده می‌شود، فرهنگ اسلامی نیز به آن‌ها شناسانده می‌شود؟ رفتار هرزومونیک که در این سیستم آموزشی غالب است موجب شده تا آن‌ها حتی به ملزومات رویکرد سازنده‌گرایی هم پایبند نبوده و نگاه قشری به مقوله فرهنگ داشته باشند. دلیل اینکه رهبر معظم انقلاب به نوجوانان و جوانان اروپایی و آمریکای شمالی نامه می‌نویسند و از آن‌ها درخواست می‌کنند که اسلام را بی‌واسطه بشناسند چیست؟ آیا نه این است که نظامات آموزشی و جامعه‌پذیری آن‌ها سعی دارند واقعیت‌ها را بپوشانند؟

از سوی دیگر، استفاده از این رویکرد آموزشی در بُعد فرهنگی، قطعاً پروژه نفوذ استکبار را تسریع خواهد کرد. سیستمی که پایه و اساس آن مبتنی بر تأکید بر کثرت‌گرایی فرهنگی است دانش‌آموزی را تحویل نظام اجتماعی خواهد داد که اولاً جهان وطن است و ثانیاً خطرناک‌تر از

آن، دارای هویتی چندپاره و بی تعصب و بی ملاحظه نسبت به سرنوشت مردم کشورش بار خواهد آورد.

وقتی ولی امر مسلمین جهان در دیدار فرماندهان و کارکنان نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و خانواده‌های آنان در تاریخ ۱۳۹۴/۷/۱۵ فرمودند: «دشمنان به دنبال تغییر محاسبات مسئولان و تغییر افکار مردم به‌ویژه جوانان هستند و همه باید هوشیار و بیدار باشند اما عده‌ای سهل‌انگار و سهل‌اندیش در داخل متوجه ابعاد و عمق نفوذ دشمن نیستند، و البته در کنار این افراد سهل‌اندیش، بی‌خیالان جامعه و افرادی هم هستند که به مصالح و منافع ملی کشور هیچ اهمیت و توجهی ندارند» و یا در دیدار جمعی از اساتید دانشگاه‌ها در تاریخ ۱۳۹۵/۳/۲۹، که معظم له فرمودند: «از دانشمند خارجی استفاده کنید؛ بنده بارها در جمع دانشجویان گفته‌ام که ما از شاگردی کردن خجالت نمی‌کشیم، ما شاگردی می‌کنیم اما حواسمان باید جمع باشد که در ارتباط علمی و در فراگیری و یادگیری علمی، سوراخی و منفذی و دریچه‌ای برای نفوذ امنیتی پیدا نشود؛ اینها از همه‌چیز استفاده می‌کنند برای نفوذ امنیتی؛ حتی از علم. این کار اتفاق افتاده، قبلاً هم شده، امروز هم متأسفانه دارد در یک جاهایی می‌شود» ناشی از همین نوع نگاه است.

معتقدم دشمن از هر منفذی برای نفوذ استفاده می‌کند. گاهی از باب مذاکره، گاهی از باب رونق صنعت گردشگری، گاهی با نفوذ در قراردادهای و پروژه‌ها و سرمایه‌گذاری‌های خارجی و گاهی هم از مسیر علمی که البته این مورد آخر به نظر آماده‌ترین و در دسترس‌ترین موضع برای نفوذ دشمن است. پس بر همه دست‌اندرکاران نظام تعلیم و تربیت کشور لازم است تا با شناخت دشمن و شیوه‌های کار او نقاطی را که دشمن از آن نقاط حمله خواهد کرد سد کنند. امروز، نوجوانان و جوانان این مرزوبوم در آماج هدف شوم و پلید دشمن قرار دارند و وظیفه ما به عنوان عاملان و عالمان نظام تعلیم و تربیت بسیار خطیر است. و رهبری عزیز چه زیبا در دیدار با رئیس و اعضای مجلس خبرگان رهبری در تاریخ ۱۳۹۵/۳/۶ نفوذ دشمن برای تغییر باورهای مردم را تبیین فرمودند: «دشمنان می‌خواهند کاری کنند که نظام اسلامی از عناصری که در درون او است و مایه اقتدار او است، تهی بشود و خالی بشود. وقتی ضعیف شد، وقتی عناصر قدرت در او نبود، وقتی اقتدار نبود، دیگر از بین بردنش و کشاندنش به این سمت و به آن سمت، کار مشکلی برای ابرقدرت‌ها نخواهد بود؛ می‌خواهند او را وادار کنند به تبعیت». آیا امروز عنصر اقتدار آفرین نظام اسلامی، جز جوانان و نوجوانان هستند؟ چرا رهبری فرمودند من به آینده این نظام مطمئن هستم چون به جوانان و نوجوانان امید دارم؟

اگر ما در عرصه فرهنگ شاهد این باشیم که در نظام جمهوری اسلامی، دید و بازدید عید نوروز، نادیده گرفته شده اما آثار ولنتاین همه جا نمود پیدا می‌کند، نباید لحظه‌ای شک کنیم که مقصر اصلی ترویج این نوع نگاه، ما مسئولان عرصه تعلیم و تربیت هستیم و اینجانب به شخصه می‌ترسم از یوم الحسابی که خداوند متعال در قرآن کریم آیه شریفه ۲۴ سوره مبارکه صافات وعده کرده که خواهند گفت: "وقفوهم انهم مسئولون".

ما در به کارگیری نوع سیستم آموزشی، نحوه ارتباط با دانش‌آموزان و والدین آن‌ها، نوع کتب درسی و محتوای کتب درسی مسئولیم. اگر کودکان و نوجوانان ما به علت برخوردهای تند و خشن فضای پرسنل نظام آموزشی (مشخصاً مدرسه)، به سوی ارتکاب اعمالی تمایل نشان دهند که محل امنیت و سلامت جامعه مدنی باشد؛ چه پاسخی در برابر دادگاه عدل الهی خواهیم داشت؟

نظام آموزش و پرورش ما چقدر به برگزاری دوره‌های ضمن خدمت و کارگاه‌های آموزشی برای دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت دانش‌آموزان (آموزگاران و مدیران مدارس) به منظور یاددهی مهارت‌های اجتماعی در مدارس به دانش‌آموزان (شامل نحوه تصمیم‌گیری و ایجاد اعتمادبه‌نفس) اهتمام داشته است؟

آموزگاران نظام آموزشی ما تا چه میزان به خلق موقعیت‌هایی که زمینه‌های ایجاد تصور مثبت در ذهن دانش‌آموزان از خودشان می‌شود، اصرار داشته‌اند. مدیران و آموزگاران مدارس ما چقدر به روابط دوره تحول و شبکه ارتباطی دانش‌آموزانشان با والدین و همسالانشان توجه دارند و دانش‌آموزانشان را در فضای روابط دلبستگی‌شان مورد کنکاش قرار می‌دهند؟

محل هیچ تردیدی نیست که دستگاه عظیم آموزشی به عنوان محوری‌ترین رکن در ساخت زیر بناهای علمی، آموزشی، پژوهشی جامعه، از جمله عرصه‌هایی است که با پاسخگویی به موقع به نیازهای جامعه و غلبه بر ضعف‌ها و کاستی‌های نگرشی، ساختاری و اجرایی موجود می‌تواند در غالب کارآمد ساختن نظام تعلیم و تربیت کشور، بر امید و اعتماد عمومی بیفزاید و آهنگ و عزمی نو در سطوح، لایه‌ها و عرصه‌های مختلف جامعه به وجود آورد.

ما برای تحقق مطالبات رهبر معظم انقلاب اسلامی در خصوص ضرورت تحول در نظام آموزش و پرورش کشور نیازمند استفاده از نیروهای فکری، کارآمد و زبده هستیم تا فلسفه نظام تعلیم و تربیت را بر اساس هویت دینی و ملی تدوین کرده و نظام آموزش و پرورش را بر مبنای آن تغییر دهند.

این که هر ساله شاهد تغییرات در کتاب‌های درسی هستیم یک آسیب جدی برای نظام آموزش و پرورش محسوب می‌شود. اغلب کتب درسی، مفاهیم گویایی برای دانش‌آموزان ندارند، روحیه نقادی و تحلیل‌گری را در آن‌ها ایجاد نمی‌کنند و از طرفی شیوه‌های تدریس سنتی و دادن نقش محوری به معلم و استفاده از مهارت‌های کلامی مانع از ایفای نقش فعال و مشارکتی برای دانش‌آموزان می‌شود و مسلماً در چنین سیستمی، مجالی برای بروز استعدادها و خلاق به وجود نمی‌آید. در سال‌های اخیر، توجه و نگاه کلی به کمیت‌ها در آموزش و پرورش از قبیل نوسازی و تجهیز مدارس، معیشت، مسکن، حقوق معلمان و مسائل دیگر باعث شده تا کمتر به موضوع اصلی که همانا فرآیند صحیح تعلیم و تربیت و توجه به مقوله فرهنگ است پرداخته شود.

امروز که پایه‌های استعمار نو بر استعمار فرهنگی استوار شده و استعمارگران در صدد هستند تا با در دست گرفتن جریان فرهنگ و تعلیم و تربیت نسل جوان و نوجوان را فاسد و تباه سازند، باید عامل به فرمایش امام راحل (رضوان الله تعالی علیه) باشیم که فرمودند: فتح‌الفتوح انقلاب اسلامی، تربیت جوان‌های با ایمان و مؤمن است. امید که سیمرغ انقلاب به پشتوانه نظام آموزشی کارآمد و متعالی خود، بتواند در حرکتی پیش رونده در راستای تحقق منویات حضرت امام (ره) و رهبری عظیم الشان گام‌های اساسی برداشته و بیش از پیش آمال و آرمان‌های الهی خود را محقق و به حفاظت از حریم گفتمانی و هویتی خود بپردازد.

دکتر فریبرز درتاج

رئیس انجمن روان‌شناسی تربیتی ایران

و رئیس همایش

سخن دبیر همایش

روانشناسی مدرسه با تلفیق حوزه‌های کاربردی و نظری روانشناسی و تعلیم و تربیت نقش چشمگیری در ارتقای کیفیت فرایندهای آموزشی در مدارس دارد. روانشناسی مدرسه با تاکید بر ارزشیابی‌های روانشناختی، انجام مداخلات فردی و گروهی، اقدامات پیشگیرانه، فعالیت‌های ارتقای بهداشت روانی و برنامه‌های پایش رشدی همه جانبه کودکان در خانواده، مدارس و دیگر سیستم‌های جامعه بستر مناسبی برای انجام فعالیت‌های پژوهشی و کاربردی در جهت شناسایی آسیب‌ها و چالش‌های نظام آموزشی و تهیه چشم انداز مطلوبی برای تحقق اهداف آن فراهم کرده است.

با استعانت از خداوند متعال و برگزاری موفقیت‌آمیز اولین و دومین همایش ملی روانشناسی مدرسه سومین همایش با توجه به اهمیت موضوع و همچنین نقش سازنده آن در انتقال دانش و تجربیات آغاز به کار نمود تا با ارائه مقالات و دستاوردهای علمی و تجربی روز توسط اساتید، پژوهشگران و محققین در ارتقای سطح علمی و توسعه و ترویج علوم و فنون بنیادین در این حوزه و در نهایت افزایش بهره‌وری علمی گامی استوار برداشته شود. تاکنون همایش‌های متعددی پیرامون مسائل مختلف روانشناسی که بصورت زنجیره وار به هم متصلند برگزار شده است اما با توجه به اهمیت موضوع توسعه و ترویج مطالب علمی و ضرورت تبادل نظر منظم صاحب نظران این حوزه و ایجاد همسویی و هماهنگی بین محققان و متخصصان در دو بخش آموزش عالی و آموزش و پرورش جهت گسترش همکاری و ارتباط فی مابین برگزاری این همایش ضروری به نظر رسید تا با ایجاد فرصتی مناسب برای تبادل اطلاعات و ارائه‌ی دستاوردهای پژوهشی و علمی پژوهشگران و دست‌اندرکاران حوزه‌های مرتبط و جلب مشارکت تمامی مراکز علمی و حرفه‌ای، تعامل با انجمن‌های ملی و بین‌المللی مرتبط و دعوت از صاحب‌نظران برجسته به تعامل علمی از یک سو و افزایش خود باوری علمی در کشور از سوی دیگر نایل آمده و با در نظر گرفتن مسائل و چالش‌های روز که منجر به طراحی محتوای علمی و کاربردی شود به ارائه راهکارهای تحقق نظریه‌های روانشناسی تربیتی و شناخت ارزش‌ها و الگوهای مناسب که زمینه ساز رشد علمی کشور در این حوزه است دست یابیم. در این راستا با ارزیابی‌های انجام شده از تعداد ۷۰۸ چکیده مقاله دریافتی در داوری اولیه تعدادی از چکیده مقالات پذیرفته و اصل مقالات مجدداً داوری شد. در مجموع تعدادی از مقالات برای ارائه در

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

پنل تخصصی و تعدادی جهت ارائه در قالب پوستر انتخاب شدند. در پایان امید است با رویکرد کلی تلفیق حوزه نظری و کاربردی و با تاکید بر یافته های نوین پژوهشی در حوزه روانشناسی و تعلیم و تربیت موفق به بررسی وضعیت موجود جایگاه روانشناسی در مدارس گردیده و جهت ارتقای کیفیت آموزش متناسب با ساختارهای آموزشی کشور راهکارهایی ارائه شود.

دکتر ملوک خادمی
معاون فرهنگی دانشگاه
و دبیر همایش

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

پیام وزیر آموزش و پرورش

خدمت حضار گرامی، استادان، پژوهشگران، دانشجویان و مسئولان محترم عرض سلام و خسته نباشید، دارم. خداوند بزرگ را شاکرم که این توفیق به من داده شد، در مراسم افتتاحیه سومین همایش ملی مدرسه شرکت نمایم. خدمت همه برگزارکنندگان این همایش مهم و ملی، سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره، انجمن روان‌شناسی تربیتی دانشگاه الزهرا و استادانی که نقش آفرین بوده‌اند، تبریک می‌گویم و از همه عزیزان که این موضوع بسیار مهم و اساسی را در دستور کار خود قرار داده‌اند، تشکر می‌کنم.

محور اصلی صحبت، سلامت روان است که نقش مهمی در رفتار سالم، پیشرفت تحصیلی و زندگی با نشاط، ایفا می‌نماید. سلامت، نقش انکارناپذیری در پویایی و کارآمدی هرجامعه دارد. از آنجا که دانش آموزان، سازندگان فردای هرکشوری هستند، توجه به سلامت روان آنان، شرط اساسی رشد همه جانبه و توسعه کشورها محسوب می‌شود. کودکان و نوجوانان، نماد نشاط اجتماعی هستند. ایجاد روابط مطلوب، ذهن پویا و سالم، مسئولیت‌پذیری تحصیلی، خانوادگی و اجتماعی در گرو سلامت روانی آنان است. سلامت عمومی و حتی جسمی نیز ارتباط مستقیمی با سلامت روان دارد. دانش آموزان عنصر اصلی مدرسه هستند، آنان زمانی می‌توانند در امور رفتاری و درسی موفق باشند که از سلامت روان برخوردار باشند. کاهش عملکرد تحصیلی از عدم توجه به سلامت روان دانش آموزان ناشی می‌شود. حضور در کلاس درس، تمرکز، حافظه، انگیزه، پشتکار، عادات صحیح مطالعه، کمک گرفتن از دیگران، نشاط و شادابی همه در گرو سلامت روانی آنان است.

دانش آموزان هر روز با کوله باری از دفتر و کتاب به مدرسه می‌روند تا بتوانند با کسب علم و دانش، قدم در راه پیشرفت و ترقی بگذارند. فکر می‌کنید چه عواملی این راه را برای آنان هموار می‌کند؟ به طور یقین، سلامت جسم و روان اولین نقش را دارد. به کارگیری روش‌های آموزشی، یا مدارس با کیفیت و معلمان فرهیخته، بدون توجه به سلامت روان، دستیابی به اهداف را با مشکل روبرو می‌نماید.

اگر می‌خواهیم عملکرد مدرسه‌های ما رضایت‌بخش باشد و دانش آموزانی موفق داشته باشیم، باید به سلامت جسم و روان بطور همزمان توجه کنیم. زیرا بسیاری از مشکلات روانی و اجتماعی از دوران کودکی در دانش آموزان درونی می‌شود و موجب عملکرد ضعیف در مدرسه و بدنبال آن شکست‌های تحصیلی پی در پی دانش آموزان می‌شود. سلامت روان کودکان، موضوعی است که به توجه جدی نیاز دارد. امروزه با استفاده از برنامه‌های مختلف از جمله ؛

آموزش مهارت های زندگی در خانه و مدرسه و غربالگری ارتقای رفتارهای سالم می‌توان به دانش آموزان کمک کرد تا زندگی با نشاط و سالمی داشته باشند و از تمام ظرفیت های خود برای رشد، کمال و تحصیل استفاده نمایند.

به طور طبیعی، کودکان در زندگی خود با استرس هایی روبرو می‌شوند که بخشی از آن ها، ناشی از تغییرات رشد بهنجار آنان است، اما بعضی دیگر ناشی از استرس درسی و مسائل درون خانوادگی یا احیاناً فردی است و اگر مزمن شود، تبدیل به اختلالات روانی چون ؛ افسردگی، اضطراب و وسواس می‌شود. بنابراین ضرورت حضور روان شناس و مشاور در مدرسه اجتناب ناپذیر است. چه بسا، بسیاری از رفتارهای پر خطری چون اعتیاد، ترک تحصیل و افت تحصیلی ناشی از مسائل روانی باشد.

پژوهش ها نشان داده‌اند، تقریباً یک پنجم کودکان بدون در نظر گرفتن اینکه کجا و چگونه زندگی می‌کنند، دچار آشفتگی های رفتاری و هیجانی می‌شوند. مدرسه در زندگی کودکان نقش اساسی دارد و در رشد آنان موثر است. به ویژه آن که بعضی از خانواده ها به نقش خود واقف نیستند، بنابراین مدارس در رشد و سلامت دانش آموزان نقش بی بدیلی دارند.

مدرسه نقطه اتکا و تأمین کننده نیازهای دانش آموزان است و باید در اعمال تربیت کودکان، هماهنگی و همکاری همه جانبه نهاد مدرسه، خانواده، نهادهای مذهبی، رسانه های گروهی، بهداشتی و سایر نهادهای جامعه نگر وجود داشته باشد.

برای تحقق اهداف موردنظر یعنی، داشتن کودکانی سالم و با نشاط ضرورت دارد در مدارس مواردی توجه قرار گیرد:

۱- موضوع پیشگیری در اولویت قرار گیرد، در این جا، روان شناسی می‌تواند نقش آفرین باشد. آموزش مهارت های زندگی، جرأت ورزی، اعتماد به نفس و فرزندپروری به والدین، آموزش روش های مهارت ارتباطی مربیان و معلمان با دانش آموزان توسط مشاوران یا روان شناسان خبره انجام گیرد تا دانش آموزانی داشته باشیم که ادراک صحیح از واقعیت و توانایی خود، مهارت ارتباطی لازم و برخورداری از سلامت روانی برای حضور پرنشاط در مدرسه و خانه را داشته باشند.

۲- بحث غربالگری دانش آموزان در دوره پیش دبستان یکی از اولویت هاست، تا اگر دانش آموزی دچار مشکل و مسأله ای بود، شناسایی و درمان شود.

۳- هدف مدرسه فقط دانش‌آموزان مشکل‌دار نیست، بلکه تقویت رفتار سالم در کلیه دانش‌آموزان ضرورت دارد تا تاب آوری و توانمندی دانش‌آموزان در مقابل آسیب‌های احتمالی افزایش یابد که این امر توسط روان شناسان و کارشناسان تعلیم و تربیت صورت می‌گیرد.

۴- روان‌شناسی نه فقط در پیشگیری، درمان و ارتقای سلامت نقش دارد، بلکه از آن باید در نظام‌های تربیتی و آموزشی استفاده بهینه شود. امروزه، تعلیم و تربیت دو مقوله جدا از هم نیست و باید به صورت توأمان انجام گیرد تا از همه ظرفیت‌های فرهنگی و آموزشی در تربیت دانش‌آموزان استفاده شود.

طرح مدرسه‌زندگی یکی از آرزوهای دیرینه نظام تعلیم و تربیت است. آموزش صرف چند کتاب درسی هدف نیست و باید برای آموزش مهارت‌های اساسی که نیاز جامعه است و باعث نشاط، توسعه و بهره‌وری کشور می‌گردد، برنامه مدونی وجود داشته باشد. یکی از وظایف آموزش و پرورش، ایجاد مدرسه بانشاط و مدرسه‌زندگی است که در آن مهارت‌های زندگی، روحیه معنوی، اجتماعی، حرفه‌ای، خلاقیت، هنروری و... سبک زندگی ایرانی - اسلامی... به منظور شکوفایی استعدادهای دانش‌آموزان و یاد دادن راه و رسم زندگی به آنان اجرایی شود.

بر این مبنا و به منظور رسیدن به این مهم، ضمن بازسازی سازمان مدرسه با محوریت دانش‌آموز و معلم، هر مدرسه باید قدرت تصمیم‌گیری در اداره خود را داشته باشد و نظام مدرسه محوری را جانشین نظام سنتی نماید. در این بازسازی، نقش مشاور و روان‌شناس در اولویت قرار دارد، البته این امر نیاز به یک عزم ملی دارد تا طرح یکپارچه‌سازی نظام آموزشی، مبتنی بر نیازهای کشور را اجرایی کند و دانشگاه و مدرسه در کنار هم به ارتقای نظام تعلیم و تربیت کمک نمایند. پر واضح است، تربیت کودک و نوجوان و رسیدن به یک جامعه ایده‌آل، با عبور هدفمند کودکان و نوجوانان از بستر خانواده، مدرسه، دانشگاه و جامعه میسر خواهد شد. طرح تحول در نظام آموزش و پرورش در بستر تحول چهار رکن؛ خانواده، مدرسه، دانشگاه و اجتماع باید لحاظ شود و در هر چهار رکن، نقش روان‌شناس و مشاور مورد توجه قرار گیرد. در هریک از ارکان مورد نظر، اگر جایگاه مشاوره و روان‌شناسی نادیده گرفته شود، تحقق اهداف با مشکل مواجه خواهد شد.

بر این مبنا ما دست‌یاری تمام استادان تعلیم و تربیت به ویژه روان‌شناسان و مشاوران را می‌فشاریم و از هر طرح و برنامه مدونی در این راستا استقبال می‌کنیم.

دکتر فخرالدین دانش‌آشتیانی

وزیر آموزش و پرورش

پیام ریاست سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره کشور

امروزه در هزاره سوم میلادی بر همگان آشکار شده است که اقتدار و قدرت کشورها در داشتن منابع و ذخایر زیرزمینی مثل نفت و گاز نیست، در داشتن جنگ‌افزارهای نظامی پیشرفته مثل توپ و تانک و موشک نیست و همچنین در داشتن ساختمان‌های بلند مرتبه و آسمان‌خراشهای ساخته دست بشر نیست، بلکه این قدرت و اقتدار در داشتن نیروی انسانی ماهر و متخصص و مولد است. چه این نیروی انسانی است که به عنوان اصلی‌ترین سرمایه اجتماعی هر کشوری می‌تواند ذخایر زیرزمینی مثل نفت و گاز را در فرآیند تولید تا حلقه انتهایی استمرار بخشد و آنها را به ثروت واقعی تبدیل نماید و از خام فروشی جلوگیری نماید، و همین نیروی انسانی ماهر و متخصص است که جنگ افزارهای نظامی را تولید و ظرفیت‌های فیزیکی و آسمان‌خراشها را ایجاد می‌نماید. از طرفی امروزه امکان تصور توسعه‌ای بدون محور قراردادن فناوری‌های نوین همانند IT، نانو تکنولوژی و فناوری‌های زیستی برای هیچ کشوری وجود ندارد، در شکل‌گیری بازارهای جدید مالی - پولی دنیا کشورهای پیشرفته بر اساس اقتصاد دانش بنیان در صدد هستند تا برای خود سهمی دست و پا کنند و در این میان هر کشوری که خارج از قاعده اقتصاد دانش بنیان حرکت کند قطعاً جایگاهی در این بازارهای نوین نخواهد داشت. همچنین بر اساس تحقیقات و یافته‌های علمی غیر قابل خدشه مشخص گردیده است که از صد در صد مفهوم سلامت انسان تنها ۱۵ تا ۲۰ درصد آن مربوط به سلامت جسمانی است و حدود ۸۰ تا ۸۵ درصد مفهوم سلامت هر انسانی در حوزه روانی، اجتماعی و معنوی است. امروزه مشخص شده است که حتی تأمین سلامت جسمانی شهروندان هر کشوری بدون اتکاء به دانش روان‌شناسی و مشاوره و روان‌درمانی قابل تأمین نیست.

پیر واضح است تأمین، حفظ و ارتقاء سلامت شهروندان در مفهوم چهار ساحتی آن مستلزم بکارگیری دانش و مهارت روان‌شناسی و مشاوره در مفهوم وسیع و عمیق آن است. از آنجایی که آموزش و پرورش منحصر به فردترین نقش را در تأمین، حفظ و ارتقاء سلامت و پرورش شخصیت دانش‌آموزان بر عهده دارد و همه دانشمندان عرصه تعلیم و تربیت و پرورش و شکوفایی شخصیت‌های خلاق و خود شکوفا در نظام تعلیم و تربیت تأکید وافر نموده‌اند و شیوه‌های آموزش و پرورش را از تربیت دانش‌آموزان "بله قربان گو" و "تبعیت جو" بر حذر داشته‌اند، نظامهای مرفقی آموزش و پرورش دنیا کل مفاهیم، شیوه‌ها و محتوای نظام آموزش و

پرورش را مبتنی بر "روانشناسی دانش‌آموزان" مستقر کرده‌اند و از این رهگذر به پرورش همه ابعاد جسمانی، اخلاقی، شناختی، عاطفی، اجتماعی، معنوی و... دانش‌آموزان همت گمارده‌اند. طراز تحولی و توسعه‌ای هر کشوری به طراز توسعه آموزش و پرورش و طراز رفاه معلمان و دانش‌آموزان آن کشور بستگی دارد و نظام آموزش و پرورش ایران نیز قطعاً از قواعد کلی فوق مستثنی نیست. اگر منصفانه بنگریم نظام آموزش و پرورش در ایران به مدد دانشمندان این عرصه و معلمان و استادان فرهیخته و مدیران دلسوز، راهی رو به جلو طی کرده است، اما ضرورتها و استلزامات و پیچیدگی‌های دنیای امروز، بویژه حاکمیت شبکه‌های اجتماعی بر تعیین هویت نسل امروز و فردای جامعه ما را بر آن می‌دارد که با استفاده از دانش فنی مشاوره و روان‌شناسی در کشور که این ذخیره ارزشمند در سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره کشور تجمیع شده است، نکات زیر را در اولویت قرار دهیم:

۱- همایش ملی روان‌شناسی مدرسه که امروز به مدد مسئولین دلسوز و خلاق آن سومین گردهمایی خود را برگزار می‌کنند به عنوان یگانه رویداد علمی کشور که می‌کوشد بین نظام آموزشی به کار بسته در مدرسه و دانش‌روانشناسی و مشاوره پیوندی علمی برقرار کند، مرجعیت و رسمیت خود را در شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای عالی آموزش و پرورش تثبیت نماید و یافته‌های این رویداد مبنای هرگونه تصمیم‌گیری کلان در نظام آموزش و پرورش باشد.

۲- سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران در مشارکتی ارگانیک با وزارت آموزش و پرورش در ارتقاء دانش و مهارت روانشناختی و مشاوره‌ای معلمان، مسئولین و اولیای دانش‌آموزان و بویژه خود دانش‌آموزان واحد نقش رسمی و مأموریتی حکومتی گردد. بدیهی است در تأمین، حفظ و ارتقای سلامت روانی، اجتماعی و معنوی دانش‌آموزان، غربالگری اختلالات رفتاری نظیر بیش‌فعالی و اختلال سلوک و... این سازمان می‌تواند نقش‌آفرینی خاصی نماید به گونه‌ای که در اولین ایستگاههای تشخیص و ارزیابی و درمان؛ نظیرمهدهای کودک، دبستانها و... رسالت خویش را انجام دهد. هم اکنون ارتباط تنگاتنگ علمی مشاوران مدارس با سازمان نظام روان‌شناسی ثمرات بسیار خوبی را در پی داشته است که جا دارد از مسئولین نظام آموزش و پرورش تشکر شود.

۳- سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره به کمک بعضی از دانشگاههای برتر کشور و با مشارکت آموزش و پرورش به تأسیس خلاقیت کدهایی مبادرت نماید که مأموریت اصلی این خلاقیت کدها، هدایت فرآیند شکل‌گیری هویت دانش‌آموزان به سمت و سوی هویتی خلاق، کارآفرین،

مستقل و خودشکופا خواهد بود تا از شکل‌گیری هویت به شیوه‌ای مغشوش و پراکنده، وابسته و آسیب پذیر پیشگیری نماید. بویژه اینکه فضای مجازی گوی سبقت را از همه متولیان آموزش ربوده است.

۴- سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره کشور آمادگی کامل دارد در راستای چک آپ سلامت روانی، اجتماعی و معنوی معلمان، مدیران و دانش‌آموزان کشور به عنوان گرانبهاترین سرمایه‌های اجتماعی کشور که توسعه امروز و فردای ایران اسلامی در دست این عزیزان است گامهای جدی و علمی بردارد.

۵- همانطور که مجلس محترم شورای اسلامی در قانون برنامه توسعه ششم سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره کشور را برای اولین بار در تاریخ جمهوری اسلامی ایران به عنوان یک نهاد تخصصی برای آموزش و مشاوره به کودکان، نوجوانان و جوانان کشور، مکلف نموده است این سازمان آمادگی دارد در کنار سایر دستگاههای متولی به تعیین استانداردها و همچنین ارائه خدمات تخصصی در این حوزه بپردازد تا در کنار خانواده، مدرسه و دانشگاه نقش تخصصی و راهبردی خویش را بیش از پیش ایفا نماید.

بدیهی است اقداماتی از این دست و صدها اقدام عملی دیگر در سالی که از سوی رهبر فرزانه انقلاب سال اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل نام‌گذاری شده است می‌تواند با نصب العین قراردادن رهنمودهای مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در دیدار اعضای شورای مرکزی سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره کشور که فرمودند ما از کار حساس و ظریف شما روان‌شناسان و مشاوران استقبال می‌کنیم، هرچه بیشتر در قالب تفاهم‌نامه‌هایی اجرایی گردد. در پایان یکبار دیگر از دوستان و همکارانی که این همایش علمی و فرخنده را برنامه‌ریزی و اجرا کردند سپاسگزاری می‌نمایم و برای همگان آرزوی توفیق و سلامتی را دارم.

دکتر عباسعلی اللهیاری

رئیس سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره کشور

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

شورای سیاست گذاری همایش (به ترتیب حروف الفبا)

دکتر غلامعلی افروز	دکتر فریبرز درتاج
دکتر عباسعلی اللهیاری	دکتر سعید رضایی شریف آبادی
دکتر مهناز اخوان تفتی	دکتر ولی الله فرزاد
دکتر محمد حاتمی	دکتر افسانه لطفی عظیمی
دکتر ملوک خادمی	دکتر زهرا هاشمی

هیأت رئیسه همایش

رئیس همایش	دکتر فریبرز درتاج
دبیر علمی همایش	دکتر ملوک السادات خادمی
دبیران اجرایی همایش	دکتر افسانه لطفی عظیمی دکتر زهرا هاشمی

کمیته اجرایی همایش (به ترتیب حروف الفبا)

مهرداد اسفنانی	رسول زیبایی
ندا افشاریان	مهرنوش شجاعی
گیلدا اوج	حسن محمودیان
محمد جمشیدی مقدم	سید محمدرضا موسوی
سعید حیدری	مهدی مهدی زاده
لیدا روحی	نوید نریمانی

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

کمیته علمی همایش (به ترتیب حروف الفبا)

محمد آزاد عبدالله پور	استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد مهاباد
علیرضا آقا یوسفی	دانشیار دانشگاه پیام نور قم
صغری ابراهیم قوام	دانشیار دانشگاه علامه طباطبائی
عباس ابوالقاسمی	استاد دانشگاه رشت
خدیجه ابوالمعالی	دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی
بتول احدی	دانشیار دانشگاه الزهرا
حسن احدی	استاد دانشگاه علامه طباطبائی
مهناز اخوان تفتی	دانشیار دانشگاه الزهرا
حسن اسدزاده	دانشیار دانشگاه علامه طباطبائی
حسین اسکندری	دانشیار دانشگاه علامه طباطبائی
معصومه اسماعیلی	دانشیار دانشگاه علامه طباطبائی
غلامعلی افروز	استاد ممتاز دانشگاه تهران
عباسعلی اللهیاری	دانشیار دانشگاه تربیت مدرس
مجتبی امیری مجد	دانشیار دانشگاه آزاد واحد ابهر
نرگس باباخانی	استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن
فریبرز باقری	دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی
رویا برادر	دانشیار دانشگاه الزهرا
احمد برجعلی	دانشیار دانشگاه علامه طباطبائی
محمد علی بشارت	استاد دانشگاه تهران
محمد رضا بلیاد	استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج
هادی بهرامی	استاد دانشگاه علامه طباطبائی
فرح بیجاری	استادیار دانشگاه الزهرا
بهروز بیرشک	استاد دانشگاه علوم پزشکی ایران

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

حسن پاشا شریفی	استاد دانشگاه آزاد اسلامی
سعید پورروستایی	استادیار دانشگاه علامه طباطبائی
علی پولادی ری شهری	استادیار دانشگاه پیام نور بوشهر
مهرانگیز پیوسته گر	دانشیار دانشگاه الزهرا
سامان توکلی	استادیار وزارت بهداشت
باقر ثنائی ذاکر	استاد دانشگاه تربیت معلم
علی جلیلی	هیئت علمی دانشگاه پیام نور تبریز
لیلا چراغ ملایی	استادیار دانشگاه الزهرا
محمد حاتمی	دانشیار دانشگاه خوارزمی
محمد باقر حبّی	استادیار دانشگاه امام حسین
الهه حجازی	استاد دانشگاه تهران
مسعود حسین چاری	دانشیار دانشگاه شیراز
سیمین حسینیان	استاد دانشگاه الزهرا
داوود حسینی نسب	استاد دانشگاه تبریز
منصور علی حمیدی	آموزش یار دانشگاه الزهرا
مهناز حیدری نیا	استادیار وزارت آموزش و پرورش
ملوک خادمی	دانشیار دانشگاه الزهرا
جواد خلعتبری	دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی
افسر خلیلی صدرآباد	مدرس دانشگاه فرهنگیان
علی خمسه	استادیار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
علی خورسندی طاسکوه	استادیار دانشگاه علامه طباطبائی
فریبرز درتاج	استاد دانشگاه علامه طباطبائی
فتانه درتاج	استادیار دانشگاه شهید باهنر کرمان
علی دلاور	استاد دانشگاه علامه طباطبائی

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

لیلا دلیری	استادیار دانشگاه پیام نور
علیرضا دلیری	معاونت علمی ریاست جمهوری
شیوا دولت آبادی	استادیار دانشگاه علامه طباطبائی
سمیه رباط میلی	استادیار دانشگاه علوم تحقیقات
رویا رسولی	استادیار دانشگاه الزهرا
اکبر رضایی	استاد دانشگاه پیام نور تبریز
سعید رضایی شریف آبادی	استاد دانشگاه الزهرا
امین رفیعی پور	استادیار دانشگاه سیستان و بلوچستان
رحمت رضانی	مدرس دانشگاه فرهنگیان ایلام
محمد امین زارعی	موسسه فرهیختگان جوان
شقایق زهرایی	استادیار دانشگاه الزهرا
ابوطالب سعادت	استادیار دانشگاه آزاد اسلامی
اسماعیل سعدی پور	دانشیار دانشگاه علامه طباطبائی
حسین سلیمی بجستانی	استادیار دانشگاه علامه طباطبائی
فرامرز سهرابی	استاد دانشگاه علامه طباطبائی
علی اکبر سیف	استاد دانشگاه علامه طباطبائی
آسیه شریعتمدار	استادیار دانشگاه علامه طباطبائی
طیبه شریفی	هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی شهرکرد
عبداله شفیع آبادی	استاد دانشگاه علامه طباطبائی
امید شکری	استادیار دانشگاه شهید بهشتی
علی شیخ الاسلامی	استادیار دانشگاه محقق اردبیلی
کامران شیوندی	استادیار دانشگاه علامه طباطبائی
سوسن صابر	استادیار دانشگاه آزاد اسلامی
غلامحسین صالحی	دانشیار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

ناصر صبحی قراملکی	دانشیار دانشگاه محقق اردبیلی
پروین صمدی	دانشیار دانشگاه الزهرا
آزاده طاوولی	استادیار دانشگاه الزهرا
محسن طباطبائی مزد آبادی	دبیر انجمن علمی اقتصاد شهری ایران
فریده عامری	استادیار دانشگاه الزهرا
پرویز عسگری	دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی
جواد عینی پور	استادیار دانشگاه علوم انتظامی امین
سعید غیاثی	استادیار دانشگاه علامه طباطبائی
جلیل فتح آبادی	دانشیار دانشگاه شهید بهشتی
محمد مهدی فداکار	استادیار دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی کرمان
نورعلی فرخی	دانشیار دانشگاه علامه طباطبائی
ولی الله فرزاد	دانشیار دانشگاه خوارزمی
حسین فرهی	استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات
منوچهر فضلی خانی	استادیار و عضو هیئت علمی پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش
عزت الله فولادی	استادیار وزارت آموزش و پرورش
ایراندخت فیاض	دانشیار دانشگاه علامه طباطبائی
فاطمه قائمی	استادیار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
فرحناز قائمی	هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی
آمنه سادات کاظمی	استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم پزشکی تهران
پروین کدیور	استاد دانشگاه خوارزمی
رسول کرد نوقابی	دانشیار دانشگاه بوعلی سینای همدان
آنوسا کلانتر هرمزی	استادیار دانشگاه علامه طباطبائی
افسانه لطفی عظیمی	هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی
مینا مجتبابی	دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

استادیار دانشگاه الزهرا	مریم محسن پور
دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی	کامران محمدخانی
استادیار سازمان سنجش	رضا محمدی
استادیار دانشگاه شاهد	محمد ابراهیم مداحی
مدرس دانشگاه رازی کرمانشاه	شهریار مرادی
استاد دانشگاه تربیت معلم	علیرضا مرادی
مدرس دانشگاه پیام نور تهران جنوب	ماندانا مشعشعی
دانشیار دانشگاه علامه طباطبائی	عبدالله معتمدی
استادیار دانشگاه تهران	علی مقدم زاده
دانشیار دانشگاه الزهرا	مرتضی منادی
استاد دانشگاه محقق اردبیلی	محمد نریمانی
استادیار دانشگاه علوم تحقیقات	بیتا نصراللهی
دانشیار دانشگاه تربیت دبیر شهید رجائی	صادق نصری
استادیار دانشگاه آزاد اسلامی	کاظم نعمت الله زاده ماهانی
استادیار دانشگاه آزاد اسلامی	محترم نعمت طاوسی
استاد دانشگاه تربیت معلم	شکوه نوابی نژاد
استاد دانشگاه الزهرا	مژده وزیری
استادیار دانشگاه الزهرا	زهرا هاشمی
استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندر گز	علی رضا همایونی
استادیار سازمان سنجش	غلامرضا یادگارزاده
دانشیار دانشگاه بوعلی همدان	ابوالقاسم یعقوبی

فهرست مطالب

V	سخن رئیس همایش
XI	سخن دبیر همایش
V	پیام دکتر دانش آشتیانی
XVI	پیام دکتر الهیاری ریاست سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره
XIX	هیأت رئیسه همایش
XIX	شورای سیاست‌گذاری همایش (به ترتیب حروف الفبا)
XX	کمیته علمی همایش (به ترتیب حروف الفبا)
XIX	کمیته اجرایی همایش (به ترتیب حروف الفبا)
	امکان‌سنجی استقرار مدارس هوشمند در دبیرستانهای پسرانه شهر ارومیه براساس دیدگاه معلمان و مدیران
۳	علی ابراهیم زاده، دکتر پرویز کریمی ثانی، شهین صمدپور شهرک
	تهیه برنامه مداخله ای روانشناختی خانواده محور برای کودکان آسیب پذیر
۲	انسیه ابراهیم
	ارتقاء سرمایه روانشناختی در پرتو نظریه های رفتارگرایی و شناختی اجتماعی
۴	صغری ابراهیمی قوام، مریم خلیلی صدرآباد، زهرا نفر
	روانشناسی مدرسه با رویکرد بوم شناختی و چند فرهنگی
۵	دکتر صغرا ابراهیمی قوام
	تحلیل سند بنیادین تحول آموزش و پرورش با تاکید بر نقش روانشناسی مدرسه
۶	دکتر صغرا ابراهیمی قوام
	نقش هوش هیجانی و مدیریت زمان در استرس شغلی معلمان دوره اول متوسطه زنجان
۷	لقمان ابراهیمی، محسن امیری، آناهیتا حسینی
	مقایسه اعتیاد به اینترنت و اختلالات روان‌شناختی در دانش‌آموزان دختر و پسر
۸	مرضیه سادات ابراهیمی، گیلدا اوج، مهدی مهدی زاده
	پیش بینی اضطراب امتحان دانش‌آموزان دوره متوسطه بر اساس اجتناب تجربی
۹	خدیجه ابوالمعالی، عاطفه جنبشی
	اثربخشی آموزش به روش مونته سوری بر تقویت حافظه و افزایش مهارت‌های درک اعداد و حساب در دانش‌آموزان پیش دبستانی
	بررسی ویژگی‌های صوتی و تصویری تبلیغات تلویزیونی مورد توجه کودکان
۱۱	سیمین احمدپور، دکتر احمد برجلی، دکتر فرامرز سهرابی
	شبکه‌های اجتماعی مجازی، تهدید یا فرصت برای ارتقاء سلامت روانی نوجوانان و جوانان
۱۲	کبری احمدوند، سهیلا غلامی هردشتی، فریبا احمدوند
	مولفه‌های آموزش سلامت در تصاویر کتب درسی پایه اول ابتدایی
۱۳	دکتر پروین احمدی، نسیم امرایی، ریحانه مختاری
	مولفه‌های اجتماعی در تصاویر کتب مطالعات اجتماعی پایه ابتدایی
۱۴	دکتر پروین احمدی، ریحانه مختاری، نسیم امرایی

- مدیریت کلاس درس بر اساس تئوری انتخاب
- ۱۵..... دکتر پروین احمدی، سعیده اسماعیلی..... نقش بازیهای رایانه‌ای بر سلامت روانی و اجتماعی کودکان و نوجوانان
- ۱۶..... پروین احمدی، معصومه احمدوند، صفیه اسماعیلی ورد نجانی..... پیش‌بینی انگیزش پیشرفت تحصیلی بر اساس خوش بینی در دانش‌آموزان دختر و پسر دوره متوسطه دوم شهرستان ماهشهر در سال تحصیلی ۱۳۹۴-۱۳۹۵
- ۱۷..... خدیجه احمدی، دکتر محمد سعید احمدی..... بررسی رابطه خودکارآمدی با خوش بینی دانش‌آموزان دختر و پسر دوره متوسطه دوم شهرستان ماهشهر در سال تحصیلی ۱۳۹۴-۱۳۹۵
- ۱۸..... خدیجه احمدی، دکتر محمد سعید احمدی..... بررسی سبک تدریس معلمان ابتدایی (مطالعه موردی: معلمان ابتدایی شهرستان دهگلان)
- ۱۹..... شایسته احمدی، صادق محمدی، شادی احمدی..... اثربخشی آموزش مهارت‌های اجتماعی بر تاب‌آوری دانش‌آموزان پسر پایه‌ی ششم ابتدایی شهرستان مریوان
- ۲۰..... شهرام احمدی، حمزه احمدیان..... بررسی رابطه اضطراب اجتماعی با تصورات منفی از خود
- ۲۱..... محسن احمدی..... بررسی رابطه بین حمایت اجتماعی و سلامت روان با خودناتوان سازی تحصیلی دانش‌آموزان دوره متوسطه دوره دوم شهر سنقر
- ۲۲..... فاطمه احمدی سرونندی..... آموزش مبتنی بر مدیریت عواطف (ارائه خلاقانه مدل آموزشی)
- ۲۳..... فاطمه آذرخرداد، غلامرضا ثناگوی محرر، محمود شیرازی، حامد برماس..... تأثیر طرح کیفیت بخشی شیوه‌های آموزشی بر کاهش ترس و استرس دانش‌آموزان ابتدایی
- ۲۴..... فاطمه آذرخرداد، محبوبه قویدل حیدری، محمود شیرازی، غلامرضا ثناگوی محرر..... تأثیر وسواس فکری عملی مادران بر اضطراب امتحان دانش‌آموزان دختر ناحیه ۲ شهر مشهد
- ۲۵..... مهدیه آژعصاران..... مقایسه سازگاری اجتماعی بین دانش‌آموزان دختر مادران شاغل و خانه دار ناحیه ۶ شهر مشهد
- ۲۶..... مهدیه آژعصاران، غلامرضا ثناگوی محرر، علی عرب..... مقایسه عزت نفس و خلاقیت دانش‌آموزان دختر دارای مادران شاغل و خانه دار در پایه دوم متوسطه مشهد
- ۲۷..... مهدیه آژعصاران، دکتر غلامرضا ثناگوی محرر..... ارزیابی تأثیر معماری و فضای آموزشی مدارس بر کیفیت یادگیری دانش‌آموزان
- ۲۸..... معصومه اسد، متین قاسمی سامنی، دکتر حیدر جهان‌بخش..... اثربخشی آموزش گروهی مهارت‌های اجتماعی مبتنی بر موسیقی بر مشکلات رفتاری کودکان عقب مانده ذهنی
- ۲۹..... لیلا اسدی کپورچال، سیروس صالحی، غلامحسین انتصار فومنی..... مطالعه تأثیر موسیقی بر ناسازگاری کودکان عقب مانده ذهنی
- ۳۰..... لیلا اسدی کپورچال، سیروس صالحی، غلامحسین انتصار فومنی..... بررسی کاهش پرخاشگری کودکان عقب مانده ذهنی با موسیقی درمانی
- ۳۱..... لیلا اسدی کپورچال، سیروس صالحی، غلامحسین انتصار فومنی.....

- ارتباط صفات شخصیتی والدین با هویت اجتماعی دانش‌آموزان نوجوان
- ۳۲..... سامره اسدی مجره، بهمن اکبری، طلحه شریفی
پیش بینی رضایت شغلی براساس باورهای فراشناخت و سطح نگرانی و سلامت روان معلمان آموزش و پرورش شهرستان فیروزکوه
- ۳۳..... فاطمه اسفندیار، خدیجه ابوالمعالی.....
اثر بخشی آموزش مدیریت استرس بر سلامت روان، سازگاری دانش‌آموزان دوره متوسطه
- ۳۴..... زهرا اسکندریان، دکتر مریم السادات فاتحی‌زاده
اثربخشی آموزش مهارت‌های ارتباطی بر ابراز وجود و بحران هویت دانش‌آموزان پسر دبیرستانی
- ۳۵..... علیرضا اسلامی، سمانه دوست محمد، پژمان پریمانی، محمدصادق ترکمان‌زاده.....
بررسی رابطه خودکارآمدی تحصیلی، باورهای معرفت‌شناختی و اضطراب تحصیلی با مهارت‌های مطالعه دانش‌آموزان
- ۳۶..... توحید اشرف‌زاده، علی عیسی‌زادگان.....
بررسی رابطه خودکارآمدی تحصیلی، باورهای معرفت‌شناختی و مهارت‌های مطالعه با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان
- ۳۷..... توحید اشرف‌زاده، علی عیسی‌زادگان.....
تاثیر پرورش گیاهان بر کاهش مشکلات رفتاری دانش‌آموزان مقطع ابتدایی
- ۳۸..... مریم اشرف.....
بررسی اثربخشی آموزش مدیریت استرس مبتنی بر ذهن آگاهی (MBSR) بر استرس ادراک شده در مادران کودکان مبتلا به اوتیسم
- ۳۹..... رقیه اصغری، وحید فرهادی، نازنین رادآفرین.....
رابطه استفاده از تلویزیون با مشکلات رفتاری کودکان
- ۴۰..... منصوره اصغری.....
رابطه نگرش مذهبی و هوش هیجانی با پرخاشگری در دانش‌آموزان دبیرستانی
- ۴۱..... یوسف اعظمی، الهه فروغی نژاد، حدیثه میرزائی.....
رابطه دلبستگی به خدا و جهت‌گیری مذهبی با سلامت روان در دانش‌آموزان
- ۴۲..... یوسف اعظمی، الهه فروغی نژاد، حدیثه میرزائی.....
آموزش مدرسه‌ای در سایه‌ی دنیای فناوری و مجازی
- ۴۳..... معصومه افشار، شیما ملکی، خدیجه چنانی.....
بررسی ارتباط درگیری تحصیلی و انگیزه تحصیلی دانش‌آموزان پسر دوره اول متوسطه شهر همدان
- ۴۴..... دکتر افشین افضلی.....
بررسی ساختار سلسله مراتبی ریاضیات دبیرستان
- ۴۵..... دکتر افشین افضلی.....
مقایسه راهبردهای تنظیم هیجان و بهزیستی ذهنی در نوجوانان بی سرپرست و عادی
- ۴۶..... مریم آقائی، مریم زینالی، صدیقه گل، ندا احمدی، راحله اژدری.....
مقایسه تاثیر سبک مدیریت کلاس بر رشد فرایند کنترل فراشناختی فراگیران
- ۴۷..... مرضیه اقتدار، غلامحسین برکت.....
ارتباط خودگسستگی و سیاست‌گذاری با احساس شرم و گناه در نوجوانان دانش‌آموز
- ۴۸..... سمیه اکبری‌نژاد، سیده منور یزدی.....

- رابطه سبک های فرزندپروری ادراک شده دانش‌آموزان متوسطه با هویت ملی، دینی، اجتماعی
۴۹..... فاطمه اکرمیان آرانی، زهرا پروازی مقدم
تاثیر آموزش از طریق شبکه های اجتماعی تلفن همراه بر میزان انگیزش پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان آسیب دیده بینایی
۵۰..... ذبیح اله اللهی، فریبا درتاج، محمدعلی چاری
روش استاد شاگردی شناختی در تدریس مهارت های عملی دانشجو معلمان دوره‌های تربیت معلم
۵۱..... حجت اله الماسی
رابطه درگیری والدین در فعالیت مدرسه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی
۵۲..... ملاح احمدی و محمدجواد شباهنگ
رفتارهای برونی سازی شده و علائم افسردگی در میان دانش‌آموزان با اختلال یادگیری اختصاصی همراه با نقص در خواندن
۵۳..... دکتر محسن امیری، دکتر لقمان ابراهیمی
مقایسه ویژگی‌های روان شناختی مادران دارای کودکان پسر بیش فعال و مادران دارای کودکان پسر اوتیسم
۵۴..... غلامحسین انتصار فومنی، ژاله حیدری
اثربخشی بازی درمانی شناختی رفتاری بر عزت نفس و توانایی اجتماعی کودکان دبستانی
۵۳..... ثمین ایوبی، نیلوفر قدومی، سوگند قاسم زاده
رابطه خودآگاهی هیجانی، منبع کنترل و سخت روئی با شادکامی دانش‌آموزان دبیرستانی
۵۶..... دکتر نرگس باباخانی، افسانه مددوار
مدل یابی رابطه ادراک از جو کلاس و تحول مثبت جوانی با سرزندگی تحصیلی
۵۷..... فرح بخشایی، الهه حجازی، فریبرز درتاج، ولی اله فرزاد
بررسی رابطه هوش اخلاقی و منبع کنترل در معلمان مدارس شهر مشهد
۵۸..... حسین براتی پور، رضا شریعتی پور
بررسی رابطه بین جهت گیری مذهبی والدین با رفتار های وندالیستی دانش‌آموزان مقطع متوسطه شهرستان گنبد کاووس
۵۹..... نسرین برسلانی، محمد عرب عامری
بررسی اثربخشی آموزش مهارت های زندگی بر نگرش به اعتیاد دانش‌آموزان دختر
۶۰..... فاطمه برنا
اثربخشی و مقایسه آموزش مهارت های زندگی به دو گروه کودکان و کودکان و مادرانشان در کاهش احساس تنهایی و افزایش پذیرش همسالان
۶۱..... فاطمه برنا
بررسی اثر بخشی آموزش انگیزش پیشرفت بر درگیری تحصیلی دانش‌آموزان
۶۲..... مرضیه بروجردی، اسماعیل سعدی پور
مقایسه اضطراب اجتماعی در دانش‌آموزان عادی و بی سرپرست مقطع متوسطه شهر تهران
۶۳..... سپیده بشیرگنبدی، مه سیما پور شهر یاری، سیمین حسینیان
مقایسه راهبردهای مقابله‌ای با سطح تحول من بالا و پایین در دانش‌آموزان
۶۴..... جعفر بهادری خسروشاهی، دکتر جواد مصرآبادی
آسیب‌شناسی مراکز پیش دبستانی از دیدگاه مربیان و متخصصان بر اساس شاخص محتوا و برنامه
۶۵..... جعفر بهادری خسروشاهی، دکتر رامین حبیبی کلپور، دکتر ابوالفضل فرید

- اثر شادی والدین در جنبه های مختلف والدگری و تمایل به والدگری مثبت
- ۶۶..... اعظم بهرامی، فاطمه کاظمیان حیدری..... آموزش مهارت حل مسئله ی اجتماعی بر کاهش نشانگان افسردگی دانش آموزان قلدر- قربانی
- ۶۷..... منصوره بهرامی، شهرام واحدی، تورج هاشمی..... تاثیر تدریس علوم تجربی با الگوی مدیریت آموزش، بر خودکارآمدی تحصیلی دانش آموزان پایه ششم ابتدایی
- ۶۸..... دکتر محمد رضا بهرنگی، سمیه اسدزاده، مجتبی عاشوری..... بررسی اثربخشی "برنامه موفقیت تحصیلی" بر جهت گیری هدفی در دانش آموزان متوسطه شهرستان دزفول
- ۶۹..... نرگس بهنام فر، امین کرایبی..... رابطه باورهای انگیزشی و راهبردهای یادگیری خودنظم داده شده باخلاقیت
- ۷۰..... طیبہ بیات، ابوالقاسم یعقوبی، فاطمه گلیان..... پیش بینی خوش بینی براساس سبک های فرزندپروری دانش آموزان دختر و پسر شهرستان همدان
- ۷۱..... طیبہ بیات، ابوالقاسم یعقوبی، مریم لطفیان همدانی..... کیفیت بخشی به یادگیری دانش آموزان از طریق نقشه ذهنی
- ۷۲..... یحیی بیات، معصومه پویا کیان..... اثربخشی ساختارهای عملکردی و تبحری کلاس درس بر مبنای رویکردهای شناختی-اجتماعی هدف پیشرفت بر رفتارهای انگیزشی و نمرات پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مقطع دوم متوسطه
- ۷۳..... فاطمه بیان فر..... اثربخشی آموزش مهارت های مقابله ای بر بازده های عاطفی یادگیری دانش آموزان مقطع اول متوسطه شهر تهران
- ۷۴..... فاطمه بیان فر..... تأثیر ساختارهای کلاس درس بر انتخاب، کوشش و پافشاری در تکالیف عملی و عملکرد تحصیلی
- ۷۵..... فاطمه بیان فر..... پیش بینی رفتار جامعه پسند دانش آموزان بر اساس سطوح نظریه ذهن
- ۷۶..... لیلا بیطرفان، ذکرااله مروتی، طاهره الهی..... مقایسه مطلوبیت اجتماعی، خودکارآمدی و خودتنظیمی دانش آموزان دختر و پسر مقطع متوسطه
- ۷۷..... طاهره پاداش، فریبا حسنی..... بررسی رابطه بین سلامت روان و عزت نفس با سوءمصرف مواد در دانش آموزان
- ۷۸..... بهزاد پارسائی، مریم علی نژاد، سجاد برجیانی پور، زهرا عباسپور، نازنین یوسف آبادی..... بررسی رابطه بین ابعاد شخصیت، عزت نفس و سبک های دلبستگی با سوءمصرف مواد در دانش آموزان
- بررسی تاثیر شبکه های اجتماعی (به عنوان برنامه درسی پنهان) بر صلاحیت های اجتماعی دانش آموزان متوسطه شهر تهران
- ۸۰..... زهرا پروازی مقدم، فاطمه اکرمیان آرانی..... اثر بخشی ذهن آگاهی بر افزایش بهزیستی جامع دانش آموزان دختر دبیرستانی
- ۸۱..... راحله پسندیده، خدیجه ابوالمعالی..... اثربخشی شناخت درمانی مبتنی بر ذهن آگاهی بر افزایش بهزیستی اجتماعی دانش آموزان دختر دبیرستانی
- ۸۲..... راحله پسندیده، خدیجه ابوالمعالی..... رابطه سبک های مقابله ای با نشانه های هیجانی و مشکلات ارتباطی دختران نوجوان
- ۸۳..... مژده پورحسین دناک، آناهیتا ثمررخی، سوده صحرایی.....

- رابطه‌ی ویژگی‌های شخصیتی و درگیری والدین در امور تحصیلی فرزندان با انگیزش تحصیلی
سید مهدی پورسید، محبوبه فولادچنگ، سید رضا پورسید ۸۴
- بررسی رابطه بین انگیزش پیشرفت و کمالگرایی با اضطراب امتحان دانش‌آموزان دختر دوره دوم متوسطه مورد مطالعه (شهر زاهدان)
دکتر هادی پورشافعی، ملیحه غریبی، غلامرضا ثناگوی محرر، ۸۵
- مهدیه پیشه‌ور، ایمان دهباشی
بررسی تعیین رابطه بین مولفه‌های جواکیم بر مدارس و فرسودگی تحصیلی دانش‌آموزان متوسطه استان لرستان
دکتر ذبیح اله پیرانی، دکتر علیرضا فقیهی، سهراب مرادی‌زاده ۸۶
- مقایسه‌ی میزان انزوا در دانش‌آموزان کاربر و غیرکاربر بازی‌های رایانه‌ای در مقطع ابتدایی
سعیده پیرزاده، ناهید اکرمی ۸۷
- نقش طرحواره‌های ناسازگار اولیه در پیش‌بینی امید به زندگی والدین کودکان بیش فعال
سمیه پیرنادم ۸۸
- بررسی میزان آگاهی دانش‌آموزان مقطع متوسطه استان ایلام از رفتارهای پرخطر
ولی پیری، مریم امام جمعه ۸۹
- نقش کتابخانه‌های آموزشی در یادگیری دانش‌آموزان
عطیه تقوی راد ۹۰
- تعیین نقش مشارکت در تکالیف یادگیری و پیشرفت تحصیلی (مطالعه‌ای با روش دلفی)
زهره تقوی ۹۱
- نقش اهداف اخلاقی مصوب دوره ابتدایی در تربیت نو نهالان
مهوش توفان ۹۲
- تبیین کارکرد های اجتماعی و انطباقی دانش‌آموزان بر حسب شیوه‌های فرزند پروری و پیوند والدینی
سمیه ثابت قدم، کامیاب خزایی ۹۳
- بررسی رابطه بین سبک های تفکر و خلاقیت با سبک رهبری مدیران مدارس مقاطع ابتدایی شهرستان بیرجند در سال تحصیلی ۹۵ - ۹۴
غلامرضا ثناگو محرر، رضا ایمانخواه، سید جواد آرامی، الهه خسروانی، فاطمه احمدی ۹۴
- تأثیر ارتباط معلم با دانش آموز (منفی - مثبت) بر سازگاری، پیشرفت تحصیلی و بروز و عدم بروز رفتارهای پرخطر
محمد رضا جلالی ۹۵
- نقش خانواده در پیشگیری از بزهکاری نوجوانان
سکینه جنگی، مریم شب افروز، لیلا جوادی علمی، فتنه درتاج ۹۶
- مقایسه بهزیستی روان شناختی و فراهیجان در دانش‌آموزان کم بینا، کم شنوا و عادی شهرستان ساوه
دکتر سعید جهانیان، مهشید اعظمی ۹۷
- نقش خودتنظیمی در کاهش اضطراب امتحان
سید وحید جوادی، احمد خامسان ۹۸
- اثربخشی آموزش رفتاری-شناختی مثبت نگر بر سلامت روان مادران کودکان مبتلا به اختلال کاستی توجه/ بیش فعالی
زهره چراغ سحر، حمید آتش پور ۹۹
- تأثیر ویژگی‌های جمعیت شناختی خانواده بر تاب‌آوری تحصیلی دانش‌آموزان
طلوبی چگینی، مسعود غلامعلی لواسانی، الهه حجازی ۱۰۰

- بررسی رابطه بین ادراک از فرزند پروری والدین و انگیزش درونی
 ۱۰۱ طوبی چگینی، مسعود غلامعلی لواسانی، الهه حجازی
 اثربخشی آموزش مهارت های مثبت اندیشی پنج عاملی بر رضایت از مدرسه و ارزیابی خود در دانش آموزان
 ۱۰۲ مانا چم زاده قنوتی، محسن خانبانی، شهریار شهیدی
 زیباشناسی فضای آموزشی
 ۱۰۳ دکتر علیرضا چناری، صدف پورمنصف
 مقایسه میزان اضطراب امتحان و تاب آوری تحصیلی دانش آموزان دختر ورزشکار و عادی
 ۱۰۴ آریتا چیت ساززاده، سید احمد جلالی
 مقایسه هیجان خواهی دانش آموزان دختر ورزشکار و غیر ورزشکار
 ۱۰۵ آریتا چیت ساززاده، سید احمد جلالی
 بررسی میزان شیوع عوامل مؤثر در ایجاد اضطراب فراگیر دانش آموزان پسر چهارم دبستان و روشهای مقابله با آن.
 ۱۰۶ محمد حاتمی، فیروزه محمدی رفیع
 مهارت های حل مسئله در کودکان و نقش آن در سازگاری کودک با مدرسه
 ۱۰۷ دکتر محمد حاتمی
 مهارت ارتباطی و سازگاری کودکان در مدرسه
 ۱۰۸ دکتر محمد حاتمی، مرضیه سید قندی
 رابطه منزلت اجتماعی معلم با خودکارآمدی تحصیلی دانش آموز
 ۱۰۹ دکتر منصوره حاج حسینی، مریم مرادیگی
 اثربخشی آموزش مهارت های ارتباطی بین فردی بر پرخاشگری، رفتارهای تکانشی در میان دانش آموزان دبیرستانی
 ۱۱۰ دکتر الهه حجازی، دکتر نرگس باباخانی، سیده نگین سادات احمدی
 نقش یادگیری خود تنظیمی، انگیزش پیشرفت و فرسودگی تحصیلی در عملکرد تحصیلی دانش آموزان
 ۱۱۱ دکتر مسعود حجازی، حسین تاران، مینا بدیهی بشرزاد زنجانی
 اثربخشی آموزش مهارت حل مساله بر سازگاری اجتماعی و خودکارآمدی دانش آموزان دختر
 ۱۱۲ فهیمه حدادی، دکتر مجتبی امیری مجد
 اثربخشی آموزش مهارت حل مساله بر سازگاری اجتماعی و خودکارآمدی دانش آموزان دختر
 ۱۱۳ فهیمه حدادی، دکتر جعفر پویا منش، دکتر مجتبی امیری مجد
 اثربخشی آموزش روان شناسی مثبت نگر بر تن انگاره و ادراک شایستگی نوجوانان پسر
 ۱۱۴ مسعود حسنی، سولماز مبسم، باقر کایدخورد
 اثربخشی مهارت مثبت اندیشی بر تنظیم شناختی هیجان و سازگاری عاطفی دانش آموزان دختر سال اول دبیرستان
 ۱۱۵ مریم حسین پور. مینا صمدی نیا
 رابطه کمالگرایی مادران و مشکلات رفتاری کودکان: نقش واسطه ای سبک های فرزند پروری
 ۱۱۶ علی حسین زاده اسکوئی، مجتبی حبیبی عسگرآباد، ابوالقاسم خوش کنش
 تبیین نظریه هوش اخلاقی به منظور ارتقاء سازگاری اجتماعی دانش آموزان
 ۱۱۷ سیده فاطمه حسینی حسین آباد
 تاثیر تعاملی مهارت حل مساله با سبک هویت بر هوش معنوی
 ۱۱۸ فوزیه حسینی طباطبایی، ملک محمد قدیمی مقدم، محمد باقر کجیاف

- بررسی رابطه تاب آوری با سلامت روانی دانشجویان
- سید مهدی حسینی مهدی آبادی، سجاد عباسی جگرلویی، مریم رحیمی، فریده پور مرادی، مریم محمودی دارانی ۱۱۹
- پیش‌بینی آلکسی تایمیا بر مبنای سبک‌های پردازش اطلاعات منطقی
- سید مهدی حسینی مهدی آبادی، چنگیز رستمی، سجاد حیدریان، فریده پور مرادی ۱۲۰
- آموزش انفرادی
- سید محمد حسینیان آقاملکی ۱۲۱
- نظریه های رفتاری یادگیری
- سید محمد حسینیان آقاملکی ۱۲۲
- نقش میانجیگر طرحواره‌های ناسازگار اولیه در رابطه بین سبک‌های والدگری و صفات شخصیت خودشیفته نوجوانان
- سید ناصر حسینی، فرحناز مسچی، محمدرضا بلیاد ۱۲۳
- الگوی استفاده از شبکه‌های اجتماعی در دانش‌آموزان دبیرستانی شهر قزوین
- فاطمه سادات حسینی، فرشته مومنی ۱۲۴
- تاثیر آموزش آشنایی با تحول مربوط به گذرگاه رشدی خاص نوجوانان بر عزت نفس دانش‌آموزان راهنمایی دختر
- مریم السادات حسینی، حسین اکبری امرغان، حمید نجات ۱۲۵
- بررسی تاثیر آموزش مهارت های شناختی بر آمادگی تحصیلی کودکان دیرآموز
- پریسا حنوک، رخساره فضلی، آدیس کراسکیان ۱۲۶
- بررسی نقش دین‌باوری در کاهش انحرافات اجتماعی در مدارس
- احمد حیدرنژاد شهری، حمیدرضا سالارباشی شهری ۱۲۷
- اثربخشی واقعیت درمانی بر مهارت‌های ارتباطی و جرات ورزی دانش‌آموزان
- صغری حیدری، دکتر مسعود حجازی، دکتر ابوالفضل حاتمى ورزنه ۱۲۸
- تاثیر تئاتر درمانی بر اضطراب کودکان ۸ ساله
- سونا خاکپور، طلا خاکپور ۱۲۹
- تاثیر رویکرد روان شناسی مثبت نگر بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان در درس ریاضی
- دکتر رضا خاکپور، محسن معدن نژاد ۱۳۰
- اثربخشی آموزش شادکامی مبتنی بر روانشناسی مثبت نگر بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان
- سیما خامدی ۱۳۱
- بررسی رابطه سبک های فرزند پروری، ویژگی‌های شخصیت و حمایت اجتماعی با آمادگی به اعتیاد در نوجوانان
- پسر دبیرستانی شهر زنجان
- رقیه خانبابایی، دکتر ذکرااله مروتی، مهرانوش حیدری ۱۳۲
- بررسی رابطه سلامت روان و منابع حمایتی شبکه های اجتماعی در دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه شهر کرمان
- شیوا خدادادی، آرزو حسین رضایی ماهانی، مهدیه یوسفی پور ۱۳۳
- بررسی مقایسه ای اثربخشی هنردرمانی بیانی و درمان شناختی - رفتاری بر بهبود علائم اختلال بیش فعالی و نقص توجه در کودکان
- حمیده خداویران، اسحق رحیمیان بوگر ۱۳۴
- سواد رسانه‌ای برای دانش‌آموزان؛ ضرورت‌ها و لزوم توجه به آن
- سامان خداپاری، محمد جمشیدی مقدم ۱۳۵
- نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش
- فاطمه خرمی، فاطمه عطایی ۱۳۶

- ۱۳۷ بررسی نقش رسانه های جمعی (ماهواره) در آسیب های اجتماعی نوجوانان و جوانان شهر جیرفت
رامین خرمی
- ۱۳۸ تحلیل نقاشی دیواریهای مدارس ابتدایی شهر بجنورد
سمیه خزاعی مسک
- ۱۳۹ اثربخشی آموزش مفاهیم واقعیت درمانی بر عزت نفس دانش آموزان مقطع ابتدایی پسر دبیرستان برهان
کاظم خزان
- ۱۴۰ اثربخشی آموزش مفاهیم واقعیت درمانی بر رضایت از زندگی دانش آموزان پسر دبیرستان برهان
کاظم خزان، نسیم شهریار
- ۱۴۱ اثر بخشی آموزش امید درمانی بر کیفیت زندگی زنان مطلقه دارای فرزند دانش آموز
کاظم خزان، ایمان بهشتی
- ۱۴۲ آموزش مهارت های زندگی: راهبرد موثر جهت کاهش پرخاشگری در مدرسه
محمد خورسندی شیرغان، دکتر منصوره حاج حسینی
- ۱۴۳ تاثیر آموزش مهارت های زندگی در بهبود بهداشت روانی دانش آموزان
سمیه داداشی
- ۱۴۴ تاثیر تربیت دینی خانواده در پرورش دانش آموزان
سمیه داداشی
- ۱۴۵ بررسی رابطه سواد اطلاعات معلمان و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان شهر زنجان دوره ابتدایی
سمیه داداشی
- ۱۴۶ رابطه خود تنظیمی هیجانی و تاب آوری با گرایش به مصرف مواد در دانش آموزان
ذهتاب دلیر، دکتر منصور علی مهدی، دکتر آمنه سادات کاظمی
- ۱۴۷ رابطه راهبردهای مقابله ای و شادکامی در معلمان
پرستو دمرچلی، مریم مختارزاده
- ۱۴۸ زیبا شناسی در فضای مدرسه متناسب با سند تحول آموزش و پرورش
زهرا ده دست
- ۱۴۹ بررسی تاثیر شبکه های اجتماعی بر سبک زندگی جوانان
الهام دهقان بنادکی، کاظم برزگر بفرویه
- ۱۵۰ فضای مجازی و شبکه های اجتماعی آسیبی نوپدیده در کمین دانش آموزان
عارفه دهقانی فیروزآبادی، مرضیه امامی میبدی
- ۱۵۱ اثربخشی مشاوره گروهی به روش عقلانی - عاطفی رفتاری الیس بر کاهش اهمال کاری تحصیلی دانش آموزان
محمدحسین دهقانی فیروزآبادی
- ۱۵۲ رابطه سلامت روان با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دوره دوم متوسطه دبیرستان دخترانه شهر شیراز
اله دهقانیان، محمد وحیدی فراشاه، علیرضا ملازاده
- ۱۵۳ رابطه کمال گرایی مادران با سازگاری اجتماعی، عاطفی و آموزشی دانش آموزان دختر دوره اول دبیرستان
احیاء ذره جلالی پرست، فاطمه خوئینی
- بررسی ارتباط بین ارتقاء کیفیت یادگیری و ماندگاری آن در "روش ایفای نقش دانش آموزان با تشکیل حلقه های یادگیری
- ۱۵۴ شیرین ذریه آقاییک، گلرخ محمودزاده، فاطمه درخشان

- بررسی تأثیر رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی بر آسیب‌های روانی-اجتماعی دانش‌آموزان
۱۵۵ مهدی رانی، سمیه امامی
نقش میانجی وابستگی در رابطه بین کمال‌گرایی و شادکامی با احساس تنهایی دانشجویان
۱۵۶ پریسا رازی همدانی، دکتر هومن نامور
رابطه عملکرد و انسجام خانواده با اهمالکاری و اعتیاد به اینترنت در دانش‌آموزان
۱۵۷ فائزه راستکارمحمدی پور، دکتر فریبا حسینی
شبکه‌های اجتماعی مجازی فناوری غنی ساز آموزش و یادگیری
۱۵۸ مریم رجبیان ده زیره، فریبا درتاج، رضا اسدی نژاد
شبکه اجتماعی مجازی به عنوان ابزاری نوین جهت آموزش و یادگیری
۱۵۹ مریم رجبیان ده زیره، فریبا درتاج، رضا اسدی نژاد
بررسی تأثیر احساس خود کارآمدی بر انگیزه پیشرفت دانش‌آموزان دختر دبیرستان‌های ایلام
۱۶۰ فخرالسادات رجبی، زینب میهن دوست
آموزش و شناخت حقوق فردی و اجتماعی: ابزار تربیتی در ارتقاء سطح آموزشی مدارس
۱۶۱ آمنه رحمانی
اثربخشی برنامه تنظیم شناختی هیجان بر افزایش تابآوری تحصیلی نوجوانان دختر
۱۶۲ فریبا رحمانی، دکتر کیانوش هاشمیان
ضرورت ارتقاء کیفیت یادگیری در سیستم آموزشی مدارس ایران
۱۶۳ مریم رحیم زاده
پیش بینی سلامت روان توسط هوش هیجانی: نقش واسطه‌گری مهارت‌های اجتماعی و انسجام خانواده
۱۶۴ محمدرضا رزمی، علیرضا خوشرو، فریده رضایی
نقش فناوری آموزشی در برنامه درسی مدارس
۱۶۵ حسن رستگارپور، مریم قاسمی
بررسی آسیب‌های روانی و اجتماعی دانش‌آموزان با تمرکز بر نقش خانواده و همسالان
۱۶۶ رسول رستم خانی
بررسی علل موفقیت دانش‌آموزان و هنرجویان دارای نگرش به کارآفرینی استان گیلان
۱۶۷ علی رسولی فشتمی
بررسی تأثیر محرومیت اقتصادی - اجتماعی بر عزت نفس، اختلال سلوک، افسردگی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان
۱۶۸ لیلا رضائی، سید ابوالقاسم مهری نژاد
مقایسه مهارت‌های اجتماعی و سبک‌های کنارآمدن دانش‌آموزان خودارجاع به مشاور مدرسه و دیگر ارجاع
۱۶۹ زهرا رضی‌ئی
اثربخشی آموزش مهارت‌های اجتماعی به روش قصه‌گویی و نمایش
۱۷۰ بر عزت نفس دانش‌آموزان
۱۷۰ زهرا رضی‌ئی، آسیه شریعتمدار، سید محمد کلاتر کوشه
مقایسه سبک‌های ارتباط والد-فرزند بر اساس تحصیلات والدین دانشجویان مرکز حضرت فاطمه (س) قائمشهر
۱۷۱ فاطمه رهبری، زهرا نامدار
اثر بخشی روان درمانی مثبت نگر بر تنظیم هیجان و خودکارآمدی در دانش‌آموزان
۱۷۲ زهرا رویتوند غیاثوند

- ارتقاء کیفیت یادگیری بر کاهش آسیب های روانی و اجتماعی دانش آموزان
- ۱۷۳ رئیس حسن رئیس سعدی
بهداشت مواد غذایی سالم
- ۱۷۴ رزیتا رئیسی
بررسی تاثیر آموزش شناختی بر گوش به زنگی کودکان و بزرگسالان
- ۱۷۵ حسین زارع، پروانه نهروانیان
بررسی اثر بخشی آموزش رفتار جرأت مندانه بر سلامت روان
- ۱۷۶ افشین زارعی، طاهره جلیلی، اسماعیل سعدی پور
اثربخشی آموزش مهارت مدیریت زمان بر هیجان های تحصیلی دانش آموزان
- ۱۷۷ کیمیا زارعی، ناصرامینی
طراحی مدل مفهومی شبکه اجتماعی مجازی مدارس ایران
- ۱۷۸ محسن زارعی
شیوهی تدریس در میان دانش آموزان مبتدی و با تجربه از دیدگاه نظریه ی بارشناختی
- ۱۷۹ سعیده زاهد، سمیه سلطان نژاد
رابطه رشد روانی اجتماعی با مشکلات رفتاری دانش آموزان پسر ۱۶-۱۷ ساله منطقه ۵ تهران
- ۱۸۰ گلنسا زمانی، غلامحسین انتصار فومنی
تحلیل و بررسی ارتباطات بین قومی در بین دانش آموزان مدارس شهر تهران
- ۱۸۱ زهره زندیه، مریم محمودی
تدوین برنامه مداخله روانی آموزشی برای کودکان دارای ناتوانی های یادگیری غیر کلامی و بررسی اثربخشی آن بر حیطه مهارتهای شناختی تمرکز و حافظه دیداری
- ۱۸۲ مهدی زیرک، ملیحه غریبی، فتنه درتاج
اثر بخشی آموزش مهارت های ارتباطی بر میزان جرات ورزی و سازش یافتگی پسران مدارس متوسطه یک
- ۱۸۳ مریم زینالی، سهیلا رحمانی
بررسی رابطه جهت گیری هدف و راهبردهای یادگیری خودتنظیمی با درگیری تحصیلی دانش آموزان دختر مقطع دبیرستان
- ۱۸۴ مهرناز سادات کهنگی
رابطه نوع دوستی و همدلی با گرایش به معنویت در دانش آموزان
- ۱۸۵ دکتر مژگان سپاه منصور، زهرا مهدوی نجم آبادی
ایجاد آزمایشی حافظه کاذب و تأثیر آن بر عملکرد حل مسأله دانش آموزان و ارتقای کیفیت یادگیری آنان
- ۱۸۶ مهناز سپهری
اثربخشی آموزش چرتکه بر بهبود یادگیری ریاضی کودکان دبستانی
- ۱۸۷ زهرا سعید واحد، مهناز استکی، مهدیه صالحی
جایگاه رسانه های اجتماعی بر سبک زندگی خانوادگی
- ۱۸۸ هدایا سلطانی زاده، زهرا قلمی، شقایق طبعی
نقش فضا سازی در شاد بودن محیط های آموزشی
- ۱۸۹ مجتبی سلم آبادی، فریبرز درتاج، امید میرزایی فندخت، مریم اعتصامی فرد
تاثیر فناوری ارتباطات بر تربیت اجتماعی
- ۱۹۰ مجید سنگ سفیدی

- اثربخشی الگوی چند محوری انتخاب شغل برافزایش خودکار آمدمی دانش‌آموزان پسر مدارس پیش دانشگاهی منطقه ۱۲ تهران
- آزاده شاعلی، عبدالله شفیع آبادی ۱۹۱
- رابطه ی اختلال های شخصیتی با اعتیاد به شبکه های اجتماعی در دانش‌آموزان مقطع دبیرستان شهر زنجان
- امیرحسین شاهمرادی، دکتر مسعود حجازی ۱۹۲
- بررسی نقش روش تدریس فعال در جلوگیری از مشکلات انضباطی دانش‌آموزان
- مریم شب افروز اکبری، علی دلاور، سکینه جنگی ۱۹۳
- بررسی نقش خانواده در رشد اجتماعی فرزندان
- مریم شب افروز اکبری، لیلا جوادی علمی، سکینه جنگی، فرزانه درتاج ۱۹۴
- تأثیر آموزش و تمرینات تن آرامی بر میزان اضطراب و پیشرفت تحصیلی
- مهرنوش شجاعی، فتانه درتاج، کاووس محمودی ۱۹۵
- بررسی رابطه بین جو گروه های آموزشی باز و بسته با تعهد سازمانی اعضای هیأت علمی دانشکده روانشناسی و علوم اجتماعی دانشگاه آزاداسلامی
- مهرنوش شجاعی، فتانه درتاج، فرحناز قائمی ۱۹۶
- تأثیر آسیب تعطیلی مدارس بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان شهر تهران در سال تحصیلی ۹۶ - ۹۵
- مهرنوش شجاعی، فریبرز درتاج، فاطمه قائمی ۱۹۷
- بررسی تأثیر موبایل و اینترنت بر وضعیت سلامت روانی دانش‌آموزان در شهر تهران
- مهرنوش شجاعی، فریبرز درتاج، ملیحه شجاعی ۱۹۸
- بررسی اثربخشی آموزش مهارت های زندگی در افزایش کفایت اجتماعی کودکان دبستانی
- فاطمه شریعتی نیا، فرشته یاقوتی ۱۹۹
- اثربخشی آموزش مثبت اندیشی بر سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان با اختلال رفتاری
- فاطمه شریعتی نیا، فرشته یاقوتی ۲۰۰
- نقش خانواده در سرزندگی تحصیلی دانش‌آموزان
- فائزه شریفی، افسانه مرزیه ۲۰۱
- رابطه رشد اجتماعی کودکان دوره دبستان با سبک فرزند پروری در خانواده های چند نسلی
- علی حسن شعبان خمسه، مهدی باستین ۲۰۲
- هوشمند سازی مدارس ایران، نقاط ضعف، نقاط قوت، تهدیدها و فرصت ها
- مهتاب شعبانی، افسانه مرزیه ۲۰۳
- جایگاه مشاوره در پیشرفت تحصیلی و رشد عاطفی و اجتماعی دانش‌آموزان
- آمنه شفیع تبار ۲۰۴
- بررسی نقش برنامه های فوق برنامه در رشد همه جانبه دانش‌آموزان ابتدایی
- بهاره شیبانی، اسماعیل اعمی نوق ۲۰۵
- کاربرد فعالیتهای پیشخوانی در کسب مهارت های خواندن در آموزش و پرورش پیش دبستانی
- کامران شیوندی چلیچه ۲۰۶
- تأثیر عوامل سازنده ی پل های یادگیری آموزش ریاضی بر کاهش اضطراب دانش‌آموزان
- کامران شیوندی چلیچه ۲۰۷
- اثربخشی آموزش مهارتهای زندگی بر ادراک شایستگی دانش‌آموزان دختر پایه پنجم دبستان
- سمانه صادق محبوب، دکتر سولماز مبسم ۲۰۸

- بررسی رابطه یادگیری خودتنظیمی و هوش هیجانی با اعتیاد به اینترنت دانش‌آموزان دختر متوسطه شهرستان اهواز
- ۲۰۹ نرگس صارمی، علی قادری دهکردی پیش‌بینی تحصیل‌گزینی براساس رویکرد یادگیری با میانجیگری جهت‌گیری اهداف
- ۲۱۰ سمیرا صالح اردستانی بررسی نقش روش تدریس معلم بر بهبود بازدهی عاطفی یادگیری
- ۲۱۱ غلامرضا صالحی رودانی، توران حکایت‌گو بررسی وضعیت بهداشت روانی معلمان شهرستان عباس‌آباد
- ۲۱۲ ابراهیم صالحی عمران، سید اسماعیل مهدوی آیندانشی رابطه سبک دلبستگی و تاب‌آوری دانش‌آموزان
- ۲۱۳ آرزو صائبی، دکتر حسین ابراهیمی مقدم پیش‌بینی تاب‌آوری از طریق سبک‌های هویت و تمایز یافتگی دانش‌آموزان
- ۲۱۴ آرزو صائبی، دکتر حسین ابراهیمی مقدم رابطه هوش‌های چندگانه گاردنر با کیفیت زندگی دانش‌آموزان در مدارس دوره اول متوسطه شهر ارومیه
- ۲۱۵ لیلا صمدپور، رحیم شبانی آموزش: بستر ساز روحیه کارآفرینی در دانش‌آموزان دوره ابتدایی
- ۲۱۶ صمدی پروین، سمانه رشتیر مقایسه رضایت شغلی و خودکارآمدی در دبیران مدارس هوشمند و عادی
- ۲۱۷ بهرخ صنوبری اثر وضعیت تحصیلی و شغلی والدین بر عملکرد تحصیلی فرزندان
- ۲۱۸ زهرا صهبای نقش جهت‌گیری عاطفی والدین در پیش‌بینی تنظیم هیجانی و خودپنداره نوجوانان
- ۲۱۹ مجید ضرغام حاجبی، الهام فرجی، هنگامه بهزادنیا بررسی رابطه سلامت روان و هوش معنوی با تاب‌آوری روانی دانش‌آموزان مقطع متوسطه شهر کرمانشاه
- ۲۲۰ سیده فاطمه ضیغمیان، علی عبدی بررسی رابطه هوش هیجانی و خودکارآمدی با پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه پیام‌نور شهر کرمانشاه
- ۲۲۱ فاطمه ضیغمیان، علی عبدی، محی‌الدین محمدخانی رابطه هوش هیجانی و راهبردهای یادگیری خودتنظیمی با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان مقطع متوسطه شهر کرمانشاه
- ۲۲۲ سیده فاطمه ضیغمیان، علی عبدی، محی‌الدین محمدخانی مقایسه خودکارآمدی تحصیلی و اضطراب امتحان دانش‌آموزان عادی و تیزهوش
- ۲۲۳ سمیرا طلوعی رابطه درگیری شناختی و سبک تدریس ترجیحی با انگیزش یادگیری ریاضی
- ۲۲۴ سهیلا طهماسب پیش‌بینی رضایت از مدرسه و شکایت‌های روانی براساس ادراک از محیط مدرسه در دانش‌آموزان دختر مدارس متوسطه آموزش از راه دور
- ۲۲۵ طیه طیار کردلر، ایرج میرخان، شبنم نویدی، نگین آقابرایان

- نقش رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی
- رحمان ظفری ده کهنه، مرتضی ایازی، خدیجه ارمنندی گل سفیدی ۲۲۶
- آسیب شناسی تربیت دینی دانش‌آموزان و بررسی وظیفه‌ی آموزش و پرورش در این راستا
- دکتر جمال عابدینا، ماجده جهانگیری، مهشید واعظ ۲۲۷
- بررسی اثر بخشی مشاوره تحصیلی گروهی بر انگیزش و اهمال کاری تحصیلی دانش‌آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر شیروان
- مهدی عاشقی، هوشنگ همتی، مریم امانی ۲۲۸
- بررسی عوامل موثر بر رفتار های پر خطر دانش‌آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر شیروان
- مهدی عاشقی ۲۲۹
- بررسی اثربخشی مشاوره شناختی رفتاری به شیوه گروهی بر تاب آوری تحصیلی و سرزندگی تحصیلی دانش‌آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر شیروان
- مهدی عاشقی ۲۳۰
- تحلیل روابط اهمال کاری آموزشی با ناهماهنگی شناختی و درماندگی آموخته شده
- مجتبی عاشوری، محمد بیگدلی، ذبیح اله عیدی، زهرا محمدی ۲۳۱
- بررسی رابطه خودکارآمدی با سلامت روانی دانشجویان
- سجاد عباسی جگرلویی، سید مهدی حسینی مهدی آبادی، مریم رحیمی، فریده پورمرادی، چنگیز رستمی ۲۳۲
- اثربخشی آموزش مهارت‌های اجتماعی بر مولفه‌های چهارگانه سرمایه های روانشناختی دانش‌آموزان دختر دبیرستانی
- مهرنوش عباسیان فرد، دکتر علیرضا کیامنش، دکتر فربرز درتاج ۲۳۳
- ارائه‌ی راهکارهایی جهت کاهش یادگیری زائد
- سمیرا عباسی ۲۳۴
- معرفی شش مدل برای چگونگی اجرای تدریس گروهی
- سمیرا عباسی، فتنه درتاج ۲۳۵
- معرفی پنج مرحله‌ی نظارت بر آموزش خرد در تمایز با کارورزی و تمرین دبیری
- سمیرا عباسی، کاووس محمودی ۲۳۶
- نقش هنر در پرورش خلاقیت
- زهرا عیدی، محمد ابراهیم حکم آبادی، ناهید کاظمی سرملی، پریخ بمبئی چی ۲۳۷
- نقش خانواده و همسالان در تربیت فرزندان
- زهرا عیدی، حسن فریدی ۲۳۸
- رابطه هوش معنوی با میزان شادکامی دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم شهر کرمانشاه
- علی عیدی، سیده فاطمه ضیغمیان ۲۳۹
- رابطه ویژگی شخصیتی معلم با فشار روانی تحصیلی و پیشرفت تحصیلی
- فریدون عیدی ۲۴۰
- بررسی رابطه سلامت سازمانی مدارس و فرسودگی شغلی معلمان
- محمد عرب عامری، سهیلا عدل راد، خیرالنسا معینی، فاطمه رسولی خورشیدی ۲۴۱
- تأثیر روانشناسی مثبت نگر بر ابراز وجود و خودکارآمدی دانش‌آموزان متوسطه دارای افت تحصیلی مبتلا به اضطراب امتحان شهرستان سمنان
- محمد عرب عامری، خیرالنسا معینی ۲۴۲

- اثر روانشناسی مثبت نگر بر کفایت اجتماعی دانش‌آموزان تجدیدی دارای اضطراب امتحان شهر سمنان
محمد عرب عامری، سهیلا عدل راد ۲۴۳
- اثربخشی برنامه تحول مثبت جوانی در افزایش امید دانش‌آموزان دارای درماندگی آموخته شده
فاطمه عشورنژاد ۲۴۴
- روش نوین در یادگیری بحث گروهی
فاطمه عطایی، فاطمه خرمی ۲۴۵
- رابطه هوش معنوی و جهت‌گیری مذهبی با شادکامی دانش‌آموزان
کامیار عظیمی، مرضیه امینی، هومن رجبی ۲۴۶
- اثربخشی درمان فراشناختی در کاهش اضطراب امتحان و بهبود خود پنداره تحصیلی و عملکرد تحصیلی
دانشجویان دانشگاه فرهنگیان
مریم عظیمی ۲۴۷
- اثر بخشی درمان گروهی فراشناختی بر استرس شغلی و باورهای فراشناختی معلمان زن
مریم عظیمی، دکتر جعفر حسینی ۲۴۸
- «پیش‌بینی چاقی کودکان بر پایه بازداری، اضطراب کودک و رابطه مادر - کودک»
وحیده عظیمی ۲۴۹
- تعیین اثربخشی شناخت درمانی مبتنی بر ذهن آگاهی بر میزان اضطراب امتحان زبان خارجی دانش‌آموزان دختر
دو زبانه
ساناز علی خواه ۲۵۰
- بررسی تاثیر آموزش مهارت پرسشگری، بر فرآیندهای عالی شناختی (عزت نفس، دانش فرا شناختی)
سیران علیزاده، رخساره فضلی، آدیس کراسکیان ۲۵۱
- نقش مشاوران و روانشناسان مدارس در کمک به دانش‌آموزانی که مورد کودک آزاری قرار گرفته اند
سیما عیوضی ۲۵۲
- رابطه قدرت ایگو و سبک‌های هویت با شادکامی در دانش‌آموزان دختر
اعظم سادات غضنفری، محمد جعفر جوادی ۲۵۳
- بررسی انگیزه‌های خواندن دانش‌آموزان مقطع ابتدایی عضو کتابخانه‌های مدارس براساس پرسشنامه MRQ
سعید غفاری ۲۵۴
- اثر بخشی آموزش مهارت کنترل خشم بر بهبود روابط والد- فرزند
نیره غلامی، محمد محمدی پور ۲۵۵
- بررسی رابطه بین راهبردهای خودتنظیمی با پیشرفت تحصیلی در دانش‌آموزان مقطع متوسطه
مژگان فاطمی ۲۵۶
- بررسی رابطه سبک دلبستگی و رضایت شغلی در معلمان زن شهر تهران
نوشین فتح اله زاده ۲۵۷
- اندیشه و کلام چگونه بر نوع دریافت‌های ما تاثیر می‌گذارد؟
مریم فتحی پور ۲۵۸
- تاثیر تنبیه بدنی والدین بر رفتار کودکان ۱۱- ۶ سال مدرسه رو در محیط مدرسه دولتی
نرگس فتوتپسند ۲۵۹
- رابطه سبک‌های اسناد با خودکارآمدی تحصیلی
فریبا فرازی، مریم شاهی ۲۶۰

- پیش بینی گرایش مصرف مواد بر اساس مؤلفه های پیوند با مدرسه
- ۲۶۱ نورعلی فرخی، سمیه پوراحسان..... اثر بخشی تئاتر درمانی بر تعامل اجتماعی و گفتار دانش آموزان اوتیسم در مقطع ابتدایی بر اساس تئوری سان رابز
- ۲۶۲ زهرا فرمانی، دکتر عبدالحسن فرهنگی..... تجارب مشاوران در زمینه مفید بودن نقش خود در مدرسه
- ۲۶۳ سعید فرمانی، یوسف ادیب، اسکندر فتحی آذر نقش عضویت در شبکه های اجتماعی و هیجانات منفی در پیش بینی هیجان خشم و نارضایتی زناشویی در دبیران شهرستان نیمروز
- ۲۶۴ علی فرمان، لطیف بزی ساکت رابطه کیفیت زندگی مرتبط با سلامت با پرخاشگری و اضطراب دانش آموزان پسر دبیرستان های منطقه ۶ شهر تهران
- ۲۶۵ جواد فرهومند، عاطفه نژادمحمد نامقی پیش بینی نگرش به جنس مخالف بر اساس سبکهای هویت و تمایز یافتگی خود
- ۲۶۶ مرتضی فغانی فام، دکتر منصور علی مهدی، فرزانه دلخواه، عصمت عامری، سپیده طور سینا سبکهای دلبستگی، سبک های انگیزشی و یادگیری خودتنظیمی
- ۲۶۷ لیلا فلاح قزلگچی، دکتر فرحناز کیان ارثی تحلیل و نقد واژه های مترادف تربیت در ادبیات تربیتی معاصر
- ۲۶۸ دکتر ایراندهخت فیاض محسن خوشناموند سعید خدائیان راهی نو برای کاهش پدیده اخراج از کلاس درس (یک اتفاق، یک تجربه)
- ۲۶۹ مرتضی قاجارگر رابطه بین خودتنظیمی عاطفی و سازگاری تحصیلی با اختلالات رفتاری در بین دانش آموزان دختر دوره دوم متوسطه ناحیه ۳ تبریز
- ۲۷۰ نازیلا قادری، دکتر پرویز کریمی ثانی اثر آموزش سبک زندگی مدرسه محور بر مشکلات خواب دانش آموزان ناسازگار
- ۲۷۱ دکتر سوگند قاسم زاده، ساجده ودودی، زینب غزنوی کاشانی، محمد مهاجرانی آموزش از راه دور و نظریه استقلال
- ۲۷۲ متین قاسمی سامنی، معصومه اسد، خدیجه علی آبادی تاثیر آموزشهای مثبت (تاب آوری، عزت نفس، خوشبینی) در مدرسه
- ۲۷۳ احمد رضا قدسی سنجانی فرمت مقاله سومین همایش ملی روانشناسی مدرسه
- ۲۷۴ آیت قدوسی نژاد فراتحلیل پیامدهای برنامه های مداخله ای اصلاح رفتار بر بی انضباطی
- ۲۷۵ گويا قدیمی مقدم، جواد مصرآبادی اثربخشی مشارکت در فعالیتهای ورزشی بر عزت نفس دانش آموزان دختر
- ۲۷۶ میلاد قربانی وناجمی، مرتضی همایونیا، سعید زندی نقش و تاثیر مثبت مشاوران مدارس در پشرفت تحصیلی دانش آموزان
- ۲۷۷ سپیده قلی زاده فیروزجائی، یاسر احمدی زاده فیروزجائی، حسینعلی قربانی امیر

- ۲۷۸ بررسی شکل‌گیری هویت اجتماعی در نوجوانان از دیدگاه روانشناسی
مصطفی قلی زاده، مهدی ایزانلو
- ۲۷۹ تحلیلی بر مفهوم پت‌های آموزشی: تغییری در مدیریت مدرسه
فهیمة قلی زاده، پروین صمدی، فریبا عدلی
- ۲۸۰ رابطه نارسایی هیجانی و ابراز وجود با فرسودگی تحصیلی
سیما قمری، مژگان سپاه منصور
- ۲۸۱ بررسی نقش خانواده بر شکل‌گیری رغبت‌های شغلی دانش‌آموزان
راضیه کاربخش، مرتضی بیگی
- ۲۸۲ راضیه نقش مشاوران و روانشناسان مدرسه
آمنه کاردر رستم‌کلائی، آمنه جعفری، بهناز دهقان، مریم اکبری
- ۲۸۳ پیشبینی سرزندگی تحصیلی دانش‌آموزان بر اساس الگوهای ارتباطی خانواده و مهارت‌های فراشناختی
زهره کاشفی
- ۲۸۴ رابطه اعتیاد اینترنتی با میزان نظارت والدین بر فعالیتهای آنلاین نوجوانان
سیده فاطمه کاظمی
- ۲۸۵ اثربخشی آموزش قبل از ازدواج بر مهارت‌های ارتباطی دانش‌آموزان دختر دبیرستانی
عذرا کاظمی، دکتر محمد قمری
- ۲۸۴ اثربخشی آموزش قبل از ازدواج بر ملاک‌های همسرگزینی دانش‌آموزان دختر دبیرستانی
عذرا کاظمی، دکتر محمد قمری
- بررسی رابطه سبک‌های حل مساله با انگیزه تحصیلی، تنیدگی تحصیلی و پیشرفت تحصیلی در دانش‌آموزان شهر کرمانشاه
- ۲۸۷ کیوان کاکابرایی، اکبر محمدی
- رابطه سبک‌های شناختی با تفکر کمال‌گرایانه
- ۲۸۸ علیرضا کاکاوند، فرشاد جعفری
- رابطه کمال‌گرایی، فشار فرهنگی - اجتماعی و قومیت فرهنگی با نارضایتی از تصویر بدن دانشجویان دختر
- ۲۸۹ علیرضا کاکاوند، فرشاد جعفری
- تحلیل محتوای کتاب‌های کودک بر حسب سازه شادکامی
- ۲۹۰ محبوبه السادات کدخدایی
- مقایسه تاثیر الگوی تدریس بدیعه پردازی و روش تدریس سنتی بر خلاقیت در درس فیزیک در بین دانش‌آموزان دبیرستان‌های شهرستان سراب
- ۲۹۱ دکتر پرویز کریمی ثانی، هاجر بلندی، کبری احيائي، شهین صمدپور شهرک
- اثربخشی مداخله گروهی فراشناختی بر فرآینگرانی و باورهای فراشناختی دانش‌آموزان مبتلا به اختلال اضطراب فراگیر
- ۲۹۲ عادلہ کریمی ریایی
- اثربخشی واقعیت درمانی گروهی بر میزان اهمال کاری و خود کارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان
- ۲۹۳ مریم کریمی، مسعود حجازی
- اثر بخشی واقعیت درمانی به روش گروهی بر میزان انگیزش و فرسودگی تحصیلی دانش‌آموزان
- ۲۹۴ معصومه کریمی، دکتر مسعود حجازی، دکتر ابوالفضل حاتمی

- رابطه بین اعتیاد به اینترنت، سهل‌انگاری اجتماعی، انگیزه پیشرفت و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دوره راهنمایی
 ۲۹۵ محبوبه کلاشلو، سمیه باغ شمالی
 رابطه اختلال شخصیتی ضداجتماعی والدین با اختلال سلوک فرزندان نوجوانشان (مطالعه ترکیبی تک موردی)
 ۲۹۶ سمیه کمالی ایگلی
 بررسی اثربخشی آموزش سازگار با مغز بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان ابتدایی در درس ریاضی
 ۲۹۷ فاطمه کمالی حسین زاده، علی غنایی، محسن اصغری نکاح
 تعیین اثر بخشی آموزش مدیریت رفتار کودک به مادران بر اضطراب و عملکرد اجتماعی مادران و کاهش علایم
 اختلال رفتاری در کودکان دچار نقص توجه- بیش فعالی
 ۲۹۸ مرجان کهریزی، فلورا یونسی
 ارزیابی عملکرد معلمان: برداشت معلمان از نظام ارزیابی عملکرد موجود
 ۲۹۹ کلثوم کهریزی، علی عبدی
 مقایسه آگاهی‌های فراشناختی و اضطراب ریاضی براساس سبک‌های یادگیری دانش‌آموزان
 ۳۰۰ دکتر شیرین کوشکی، ام‌البنین بخشنده
 بررسی تاثیر شبکه های اجتماعی مجازی بر هویت فرهنگی دانش‌آموزان
 ۳۰۱ فتح اله کوشکی، محبوبه خسروی، نسرين عباسی جم
 رابطه بهزیستی ذهنی باحل مشکلات بین شخصی دانش‌آموزان مقطع متوسطه
 ۳۰۲ ندا گروسی
 بررسی رابطه بین جوعاطفی خانواده و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان پسر دوره متوسطه اول
 ۳۰۳ حمیدرضا گل محمدی
 اثر بخشی درمان شناختی - رفتاری بر راهبردهای تنظیم هیجان دانش‌آموزان مقطع دبیرستان
 ۳۰۴ صدیقه گوزل
 مقایسه نیازهای بنیادی روان شناختی در گروه کودکان مبتلا به اختلالات یادگیری نسبت به گروه عادی
 ۳۰۵ طیبه مالمیر، زهرا رمضان علیزاده، فریبا رحمانی
 پیش بینی اعتیاد به اینترنت براساس پیوند والدینی با میانجیگری جرات ورزی
 ۳۰۶ طیبه مالمیر، زهرا رمضان علیزاده، فریبا رحمانی، فاطمه رستمی
 بررسی اثربخشی گشتالت درمانی گروهی بر مسئولیت پذیری نوجوانان دختر اول متوسطه
 ۳۰۷ آرزو مبرهنی شریانی، سولماز مبسم
 اثربخشی گشتالت درمانی گروهی بر استقلال عاطفی نوجوانان دختر اول متوسطه
 ۳۰۸ آرزو مبرهنی شریانی، سولماز مبسم
 آسیب شناسی شبکه های اجتماعی
 ۳۰۹ هدی سادات محسنی
 نقش ذهن آگاهی و خودارزشیابی های محوری در پیش بینی رضایت از زندگی معلمان
 ۳۱۰ علی محمدزاده ابراهیمی، زهره ایمانی
 تاثیر کاربرد مطالعه کتاب بر سرمایه های روان‌شناختی و بهزیستی معنوی دانشجویان
 ۳۱۱ سمیرا محمدعلی، دکتر شیرین کوشکی
 نقش عملکرد خانواده و تمایز یافتگی مادر در پیشبینی اضطراب دختران نوجوان
 ۳۱۲ حلیمه محمدی برمی

- نقش مهارت‌های ارتباطی و عملکرد خانواده در پیش‌بینی اضطراب دختران نوجوان
- ۳۱۳ حلیمه محمدی برمی رابطه معنای زندگی با راهبردهای تنظیم هیجان و سرسختی روانشناختی در دانشجویان
- ۳۱۴ محبوبه محمدی‌فر، دکتر مجتبی امیری مجد آمادگی فعال و غیرفعال به اعتیاد، نقش پیش‌بینی مهارت‌های اجتماعی، پرخاشگری و نیاز به استقلال در دانش‌آموزان پسر مقطع متوسطه دوم منطقه شاور
- ۳۱۵ علیرضا محمدی قلعه علیخانی، دکتر امین کرای رابطه‌ی مهارت‌های مثبت‌اندیشی و سلامت تشکیلات اداری
- ۳۱۶ پروش محمدی آمادگی فعال و غیرفعال به اعتیاد، نقش پیش بین مهارت‌های اجتماعی، پرخاشگری و نیاز به استقلال در دانش‌آموزان پسر مقطع متوسطه دوم منطقه شاور
- ۳۱۷ علیرضا محمدی، امین کرای، ساناز نجفی دهکردی بررسی نقش جذاب نمودن و شاداب‌سازی فضای آموزشی مدرسه
- ۳۱۸ گلرخ محمودزاده، شیرین ذریه آقاییک بررسی نگرش مشاوران شاغل در مدارس کرمانشاه پیرامون اثربخشی برنامه‌های پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی در مدارس
- ۳۱۹ الهه مرادی بررسی رابطه بین سبک‌های هویت با روش‌های کنارآمدن با فشار در میان نوجوانان پیش دانشگاهی مرودشت
- ۳۲۰ مهرانگیز مربی مقایسه بهزیستی روان‌شناختی و مولفه‌های آن در معلمان زن مدارس عادی و تیزهوشان
- ۳۲۱ فریا مرزبانی، نبی بستان اثربخشی آموزش مهارت‌های مطالعه بر کاهش اهمال کاری و افزایش پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دختر دبیرستانی
- ۳۲۲ فاطمه مرنندی، نسترن منصوریه، حمید پورشریفی اثربخشی آموزش یادگیری خودتنظیمی بر خودکارآمدی و کیفیت زندگی دختران مقیم خانه‌های کودک و نوجوان بهزیستی
- ۳۲۳ سید مهستا مصلائی، قاسم محمدی سیف، مجید ضرغام حاجی، عباس حبیب زاده ابعاد و استانداردهای رشد حرفه‌ای معلم
- ۳۲۴ عادلۀ مطلق نقش همیار مشاور در پیشگیری از گرایش به رفتارهای پرخطر در مدرسه
- ۳۲۵ افسانه معصومی بررسی نقش ادراک از رفتارهای والدین، خلق و تنظیم هیجان در عملکرد تحصیلی نوجوانان
- ۳۲۶ مرجان معنوی شاد، رامین حبیبی، زهرا امین‌آبادی مقایسه عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان براساس سن ورود به دبستان
- ۳۲۷ فرشته معینی کربکندی، فریبرز درتاج بررسی روش‌های جدید تدریس در ارتقاء کیفیت یادگیری دبستانیها
- ۳۲۸ عبداللطیف مکتوبی

- ۳۲۹ بررسی نقش سبکهای حل مساله در اهمالکاری تحصیلی دانش‌آموزان
زهره ملاعباسی، فهیمه دهقانی، زهرا چابکی نژاد
تبیین ماهیت "کیفیت آموزش" آموزش عالی به منظور شناخت چالش‌ها و ارائه راهکارها
۳۳۰ شرمین ملایی
فضای مجازی: روابط خانوادگی، مشکلات تحصیلی، سازگاری و اعتقادی دانش‌آموزان
۳۳۱ معصومه ملکی پیربازاری، ندا نژادحمیدی
اثربخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر خودانتقادی در نوجوانان دختر
۳۳۲ پروین منصوری، دکتر سولماز میسم
اثربخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر احساس گناه در نوجوانان دختر ۱۳ تا ۱۵ ساله
۳۳۳ پروین منصوری، سولماز میسم
فرصت‌های پیش روی بازی‌های رایانه‌ای در جهت بهبود فرآیند آموزش
۳۳۴ محمدصادق مهدی زاده
تعیین رابطه شبکه های اجتماعی با پرخاشگری و سازگاری اجتماعی در دانش‌آموزان پسر مقطع دوم متوسطه شهر کرمان
۳۳۵ ملیحه مهرپویان، یاسر شمس الدینی
بررسی رابطه بین سبک های فرزندپروری ادراک شده با خودکارآمدی دانش‌آموزان دبیرستانی شهرستان گرمسار
۳۳۶ سیدابوالقاسم مهری نژاد، لیلی رمضان ساعتچی
بررسی رابطه بین سبک های فرزندپروری ادراک شده با سبک های حل مساله دانش‌آموزان دبیرستانی شهرستان گرمسار
۳۳۷ سیدابوالقاسم مهری نژاد، لیلی رمضان ساعتچی
تعیین تأثیر معنویت درمانی به شیوه‌ی گروهی بر ابراز وجود و خودکارآمدی دانش‌آموزان
۳۳۸ راضیه موزرمی، محمدتقی احسان زاده
نقش انتظارات شخصی و والدینی بر موفقیت تحصیلی و اضطراب عمومی دانش‌آموزان تیزهوش
۳۳۹ لیلا موسوی، امین کرابی
تأثیر آموزش اثربخشی گروه درمانی تحلیل رفتار متقابل بر افزایش شادکامی دانش‌آموزان پسر مجتمع آموزشی معلم شهر تهران
۳۴۰ مرضیه سادات موسوی، میرزا آقاسی
پیشبینی خودکارآمدی بر اساس تجربه معنوی و ابعاد کمالگرایی
۳۴۱ راضیه مولانا، خدیجه ابوالمعالی الحسینی
اختلالهای ذهنی و یادگیری
۳۴۲ نرگس مولایی دزکی، اشرف باقری قلعه سلیمی، فرشید جمشیدی فارسانی
نقش رسانه‌ها در تربیت دینی کودکان
۳۴۳ نرگس مولایی دزکی، سمانه قائید امینی اسد آبادی، مهرداد صادقی
تأثیر مشاوره گروهی در مدارس
۳۴۴ سید محمود میرزمانی، میترا تعویقی
نقش روانشناسی مثبت گرا (مثبت اندیشی) در کاهش فرسودگی تحصیلی
۳۴۵ امید میرزایی فندخت، کاووس محمودی، مجتبی سلم آبادی، مریم اعتصامی فرد

- اثر بخشی آموزش مهارت‌های اجتماعی بر کاهش پر خاشگری دانش آموزان پسر پایه ششم ابتدایی
۳۴۶ علی اصغر ناصر زاده
- اثر بخشی آموزش مهارت های زندگی (خودمدیریتی هیجانی) بر هوش هیجانی دانش آموزان
۳۴۷ حمید رضا ناظمی، عطا شاکریان
- بررسی میزان عمل به هنجارهای اسلامی در بین دانش آموزان دوره متوسطه از دیدگاه معلمان و مدیران مدارس
۳۴۸ سیدصادق نبوی، معصومه صمدی
- نقش مهارت های حل مسئله و رفتار پرخطر (رابطه با جنس مخالف) در پیش بینی افسردگی در نوجوانان شهر کرج
۳۴۹ راضیه نجار، میترا قاسمی، ربابه نوری، مرتضی فغانی فام
- اثر بخشی درمان مبتنی بر ذهن‌آگاهی بر کاهش اضطراب کنکور دانش آموزان
۳۵۰ ندا نژادحمیدی، معصومه ملکی پیربازاری
- تبیین بزهکاری نوجوانان بر اساس عوامل خطر ساز و محافظت کننده نظریه جسر
۳۵۱ ندا نژادحمیدی، معصومه ملکی پیربازاری
- بررسی ارتباط بین شیوه های فرزند پروری والدین با سرسختی و پر خاشگری کودکان پسر
۳۵۲ سمیرا نشتا ابراهیمی، منیره موحدی، محمدتقی معتمدی تلاوکی
- یادگیری معکوس حلقه مفقوده در فرایند یادگیری پایدار
۳۵۳ رقیه نظری، پروین صمدی
- رابطه‌ی تاب‌آوری و راهبردهای مقابله‌ای با بهزیستی روان‌شناختی در دانش آموزان
۳۵۴ زهرا نفر، المیرا کریمی
- مدیریت و رهبری یک معلم حرفه ای در کلاس داری موفق
..... علی نگاری بهزادکلایی، فهیمه محمد زاده رستمی، جابر زلفی کلاکردی، جابر زلفی کلاکردی، اسماعیل ابراهیمی، فاطمه تنی
- ۳۵۵ بررسی رابطه یادگیری خودتنظیمی و باورهای انگیزشی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دبیرستانهای دخترانه شهر بوکان سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳
- ۳۵۶ زینب نوره درویشعلی، دکتر پرویز کریمی ثانی، نسرين نیازي
- بررسی شادکامی، خودمهارى و جمع گرایی در دانش آموزان دختر مدارس از راه دور
۳۵۷ شبنم نویدی، ایرج میرخان، نگین آقابراریان، علی برنجکار
- تاثیر آموزش راهبردهای شناختی بر سهل انگاری، انگیزش پیشرفت و عملکرد تحصیلی دانش آموزان دختر دوره ی متوسطه ی ناحیه ی ۵ تبریز
..... نسرين نیازي، دکتر پرویز کریمی ثانی
- ۳۵۸ سیستم‌های نوین آموزش الکترونیکی CMS, LMS & LCMS
- ۳۵۹ محمدرضا نیلی احمدآبادی، نرگس فیض آبادی، نرجس خاتون اویسی
- تاثیر آموزش مولفه های هوش معنوی روی اضطراب وجودی دانش آموزان
۳۶۰ حمیده هادی تبار، علی محمد نظری، زهره معینی
- اثر بخشی گروه درمانی مبتنی بر روانشناسی مثبت بر افزایش امید در دانش آموزان دبیرستانی
۳۶۱ مرضیه هاشمی
- تاثیر آموزش مهارت های زندگی در کاهش قلدری دانش آموزان دختر و پسر متوسطه اول شهرستان فلاورجان از دیدگاه اعضای انجمن اولیا و مربیان
..... شهram واحدی، لیلا کلیایی، منصوره بهرامی
- ۳۶۲

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

- پیش بینی رضایت از مدرسه براساس ابعاد شخصیت و نشخوارگری خشم در دانش‌آموزان دختر
۳۶۳ آزاد و وحیدی، عثمان آچاک
- بررسی نقش هوش هیجانی و مهارت‌های اجتماعی در نگرش به اعتیاد دانش‌آموزان پسر
۳۶۴ آزاد و وحیدی، عثمان آچاک
- تعیین رابطه عمل به باورهای دینی و میزان تاب‌آوری در دانش‌آموزان دختر شهر همدان
۳۶۵ مسیب یارمحمدی، حسین نادری پور، سیدامیرحسین مهربان، فاطمه همایی راغب
- شناسایی رفتارهای پرخطر در نوجوانان دختر و پسر دبیرستانی شهر دزفول
۳۶۶ مسیب یارمحمدی، حسین نادری پور، سیدامیرحسین مهربان، فرخنده پالاش
- آسیب شناسی گوشی های تلفن همراه هوشمند و فضای مجازی از دیدگاه مطبوعات
۳۶۷ محیا یاریگروش
- فیسبک و آسیبهای روانشناختی
۳۶۹ محیا یاریگروش
- بررسی رابطه بین خوش بینی و بخشودگی بین فردی دانش‌آموزان دخترشهر همدان
۳۷۰ ابوالقاسم یعقوبی، طویه بیات، سمیه طهوری
- تاثیرآموزش راهبردهای خودتنظیمی بر خودکارآمدی و توانایی حل مسئله ریاضی دانش‌آموزان
۳۷۱ ابوالقاسم یعقوبی، طویه بیات، رقیه صبرآور
- بررسی انواع مهارت های ارتباطی و خوش بینی با سازگاری اجتماعی در دانش‌آموزان ناشنوا
۳۷۲ خیریه یگانه اصل

خ ل ا ص ه

ه ق ا ل خ

تهیه برنامه مداخله ای روانشناختی خانواده محور برای کودکان آسیب پذیر

انسیه ابراهیم^۱

روانشناسان مدرسه می‌توانند در سنجش و شناسایی و تهیه برنامه مداخله ای برای کودکانی که آسیب‌پذیر بوده و مشکلات هیجانی و رفتاری دارند و این مشکلات به رشد و عملکرد کودکان خلل وارد می‌کند، نقش موثری ایفا نمایند.

هدف پژوهش حاضر طراحی برنامه مداخله ای خانواده محور برای این گروه از کودکان است. به همین منظور نمونه ای هدفمند شامل ۳۰ نفر از دانش‌آموزان و مادران کودکان آسیب‌پذیر مدرسه در دو گروه آزمایش و کنترل قرار داده شدند. برنامه مداخله ای با رویکرد شناختی- رفتاری گروهی (به مدت ۸ جلسه و هر جلسه به مدت سه ساعت) برای مادران و دانش‌آموزان گروه آزمایش اجرا شد. دانش‌آموزان هر دو گروه آزمون سلامت روانی- رفتاری اداره کل امور تربیتی و مشاوره را در دو مرحله پیش آزمون و پس آزمون تکمیل کردند. داده‌های حاصل باروش تحلیل کوواریانس تحلیل شدند.

نتایج نشان داد که برنامه مداخله بر متغیرهای سلامت روان (عواطف، نشاط، افکار، عملکرد تحصیلی و شغلی، رفتار، روش مقابله با فشار روانی و جو خانواده) تاثیر معنادار داشته است. بنابراین می‌توان گفت برنامه مداخله خانواده محور باعث ارتقای سلامت روان دانش‌آموزان می‌شود. پیشنهاد می‌شود رشد رفتاری، هیجانی، اجتماعی و تحصیلی کودک و راهبردهای مهارت سازی در تعامل خانواده و مدرسه مدنظر قرارگیرد و اثر این راهبردها بر والدین و دانش‌آموزان بررسی شود.

واژگان کلیدی: برنامه مداخله ای خانواده محور، سلامت روان، کودکان آسیب‌پذیر

^۱ دانشجوی دکتری روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه آزاد واحد علوم تحقیقات E.mail: ensyebrahim@gmail.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

امکان‌سنجی استقرار مدارس هوشمند در دبیرستانهای پسرانه شهر ارومیه براساس دیدگاه معلمان و مدیران

علی ابراهیم زاده، دکتر پرویز کریمی ثانی^۱، شهین صمدپور شهرک^۲

هدف این پژوهش امکان‌سنجی استقرار مدارس هوشمند از دیدگاه معلمان و مدیران دبیرستان‌های پسرانه شهر ارومیه بوده است که جامعه آماری تحقیق شامل کل معلمان و مدیران دبیرستان‌های پسرانه شهر ارومیه بود با توجه به جدول مورگان ۳۰۲ نفر معلم و ۶۷ نفر حجم نمونه تحقیق را شامل می‌شود. روش نمونه‌گیری نیز روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای بهینه می‌باشد گردآوری اطلاعات در پژوهش حاضر از طریق پرسشنامه محقق ساخته صورت گرفته که سوالات پرسشنامه براساس مولفه‌های مورد مطالعه طرح شدند. میزان پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۱۱ بدست آمده است. برای تجزیه و تحلیل مقایسه‌ی دیدگاه مدیران و معلمان از آزمون T تک نمونه‌ای استفاده شد. یافته‌های تحقیق نشان داد که از لحاظ ابعاد مختلف: نگرش، بعد اداری، فرهنگی، منابع مالی، تجهیزات فنی و منابع انسانی براساس دیدگاه معلمان و مدیران استقرار مدارس هوشمند بصورت معنا داری امکان پذیر است.

^۱. گروه روان‌شناسی، واحد شبسر، دانشگاه آزاد اسلامی، شبستر، ایران
^۲. دانشجوی کارشناسی ارشد رشته روانشناسی تربیتی واحد شبستر

ارتقاء سرمایه روانشناختی در پرتو نظریه های رفتارگرایی و شناختی اجتماعی

صغری ابراهیمی قوام^۱، مریم خلیلی صدرآباد^۲، زهرا نفر^۳

یکی از مفاهیم مهم در حوزه روانشناسی مثبت نگر که در سالهای اخیر مورد توجه جدی قرار گرفته و اخیراً وارد مطالعات آموزشی شده است، مفهوم سرمایه روانشناختی می‌باشد. سرمایه روانشناختی یک حالت روانشناختی مثبت با رویکردی واقع‌گرا و انعطاف‌پذیر نسبت به زندگی است و از چهار سازه امید، خوش‌بینی، تاب‌آوری و خودکارآمدی تشکیل شده است. نتایج تحقیقات بیانگر این مطلب است که سرمایه روانشناختی به طور چشمگیری با پیامدهای عملکردی ارتباط دارد. حال سوال اصلی این است که چگونه می‌توان این سرمایه را در دانش‌آموزان ارتقاء داد. هدف از تحقیق حاضر ارائه چارچوبی جهت بکارگیری نظریه‌های شرطی‌سازی کلاسیک، شرطی‌سازی عامل و یادگیری اجتماعی، بمنظور ارتقاء سرمایه روانشناختی در دانش‌آموزان می‌باشد. روش این پژوهش توصیفی-تحلیلی است. در این پژوهش برخی متون شامل کتب و مقالات درخصوص نظریه‌های رفتارگرایی و شناختی رفتاری انتخاب، بررسی و تحلیل شد. سپس کاربرد هر نظریه در ارتقاء هریک از سازه‌های سرمایه روانشناختی مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان می‌دهد که هریک از تئوری‌ها کاربرد خاصی دارند و معلمان و مربیان با بکارگیری هریک از آنها می‌توانند به ارتقاء سرمایه روانشناختی دانش‌آموزان کمک نمایند.

واژگان کلیدی: سرمایه روانشناختی، نظریه شرطی‌سازی کلاسیک، نظریه شرطی‌سازی عامل، نظریه یادگیری اجتماعی

۱. دانشیار، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی

روانشناسی مدرسه با رویکرد بوم شناختی و چند فرهنگی

دکتر صنرا ابراهیمی قوام^۱

گستره موضوعات روانشناسی مدرسه، حاکی از کاربرد اصول روانشناسی تربیتی، روانشناسی رشد و تحول، روانشناسی بالینی، روانشناسی اجتماعی و تحلیل کاربردی رفتار در بررسی نیازهای بهداشتی و یادگیری کودکان و نوجوانان و ارایه برنامه های مداخله ای با مشارکت مربیان و والدین است. ایران کشوری است که به لحاظ بوم شناختی و فرهنگی دارای تنوع و گوناگونی است و موفقیت روانشناس مدرسه در گرو داشتن رویکرد بوم شناختی و چندفرهنگی در شناسایی و رفع مشکلات و معضلات دانش آموزان، معلمان و والدین است. برنامه های مداخله ای روانشناسان مدرسه هنگامی اثربخش خواهد شد که ابعاد مختلف بوم شناختی از جمله پایگاه اقتصادی اجتماعی والدین، فرهنگ و خرده فرهنگ آنان در تدوین محتوا و شیوه های اجرای مداخلات، تسری داده شده باشد. روانشناس مدرسه با رویکرد بوم شناختی در عین پذیرفتن مصوبات وزارت آموزش و پرورش، شرایط بوم شناختی و فرهنگی مدرسه را در ارایه خدمات و برنامه های مداخله ای خود به اولیا و مربیان مورد توجه قرار داده و نقش خود را به عنوان تسهیل گر و رهنمود دهنده بخوبی اجرا خواهد کرد. مقاله حاضر با روش تحقیق کیفی به تحلیل محتوای مقالات و مستندات این موضوع می پردازد و شایستگی های مورد نیاز روانشناسان مدرسه را در مداخله های اثربخش خانه و مدرسه مورد بحث قرار می دهد.

واژگان کلیدی: روانشناسی مدرسه، رویکرد بوم شناختی، چندفرهنگی، والدین و مربیان

^۱. دانشیار گروه روانشناسی تربیتی دانشگاه علامه طباطبائی Qavam.s2015@gmail.com

تحلیل سند بنیادین تحول آموزش و پرورش با تأکید بر نقش روانشناسی مدرسه

دکتر صنرا ابراهیمی قوام^۱

روانشناسی مدرسه حوزه ای از روانشناسی است که در جهت شناسایی مسایل و نیازهای آموزشی، بهداشتی و یادگیری دانش‌آموزان و اجرای مداخله با مشارکت اولیا و مربیان است. رویکرد مشارکتی روانشناسی مدرسه نیازمند آن است که در متون بالادستی این فرصت فراهم آمده باشد. سند تحول نظام آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران که در سال ۱۳۹۰ توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی تصویب شده یک بسته چهارگانه است که شامل الف) سند فلسفه تربیت در نظام جمهوری اسلامی ایران، ب) سند فلسفه تربیت رسمی و عمومی در نظام جمهوری اسلامی ایران، ج) سند رهنامه در نظام تربیت جمهوری اسلامی ایران و د) سند تحول بنیادین نظام آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران است. سه دسته اولیه مبانی نظری و سند آخر برنامه ریزی استراتژیک در حوزه نظام آموزش و پرورش ایران می‌باشد. تحقیق حاضر در پی آن است که با بررسی نقش، وظایف و جایگاه روانشناسی مدرسه در سند بنیادین، میزان تحقق روانشناسی مدرسه را در نظام آموزش و پرورش ایران را تعیین نماید. بنابراین تحقیق حاضر از نوع کیفی بوده که با استفاده از روش تحلیل محتوا به نقد و بررسی سند تحول بنیادین آموزش و پرورش می‌پردازد.

واژگان کلیدی: روانشناسی مدرسه، سند بنیادین آموزش و پرورش، نقش مشارکت اولیا و مربیان

^۱. دانشیار گروه روانشناسی تربیتی دانشگاه علامه طباطبائی Qavam.s2015@gmail.com

نقش هوش هیجانی و مدیریت زمان در استرس شغلی معلمان دوره اول متوسطه زنجان

لغمان ابراهیمی^۱، محسن امیری^۲، آناهیتا حسینی^{۳*}

پژوهش حاضر به منظور تعیین رابطه هوش هیجانی و مدیریت زمان با استرس شغلی معلمان مقطع دوره اول متوسطه انجام شده است. برای این منظور از بین معلمان مقطع متوسطه (دوره اول) شهر زنجان ۲۰۶ معلم بطور تصادفی انتخاب شدند (۱۲۸ نفر مرد، ۷۸ زن) و داده های لازم با استفاده از پرسشنامه های استرس شغلی، پرسشنامه هوش هیجانی سیبر یا شرینگ، پرسشنامه مدیریت زمان جمع آوری گردید و سپس با آزمون رگرسیون گام به گام مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام نشان داد که هوش هیجانی و مدیریت زمان به طور معنی داری استرس شغلی معلمان را پیش بینی می کند، به طوریکه این دو متغیر ۵۷٪ از تحقیقات استرس شغلی را تبیین می کنند. همچنین، نتایج تحلیل نشان داد که از بین مؤلفه های هوش هیجانی به ترتیب مؤلفه های خود کنترلی، همدلی، خودآگاهی بطور معنی داری در پیش بینی استرس شغلی نقش دارند و به همراه مدیریت زمان ۷۸٪ از تغییرات استرس شغلی را تبیین می کنند. از بین این مؤلفه ها خود کنترلی بیشترین نقش را تبیین استرس شغلی دارد و حدود ۵۷٪ از تغییرات استرس شغلی را تبیین می کند، بعد از خود کنترلی، همدلی ۱۳٪ از تغییرات استرس شغلی را تبیین می کند و متغیرهای خودآگاهی و مدیریت زمان نیز به ترتیب ۳ و ۲ درصد از تغییرات استرس شغلی را تبیین می کند. نتایج آزمون t نشان داد که معلمان مرد بطور معنی داری دارای استرس شغلی بالاتری هستند و از طرف دیگر زنان هم در هوش هیجانی کلی و هم در تمام مؤلفه های آن بطور معنی داری دارای نمرات بالاتری هستند. از دیگر یافته های پژوهش این بود که بین مدیریت زمان معلمان مرد و زن تفاوتی وجود ندارد.

واژگان کلیدی: هوش هیجانی، مدیریت زمان، استرس شغلی، معلمان متوسطه دوره اول

^۱. استادیار، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه زنجان، Ebrahimi.loghman@yahoo.com

^۲. استادیار، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه زنجان، Amiri_tmu@yahoo.com

^۳. کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان،

Anahita.hosseini1979@gmail.com

مقایسه اعتیاد به اینترنت و اختلالات روان‌شناختی در دانش‌آموزان دختر و پسر

مرضیه سادات ابراهیمی^۱، گیلدا اوج^۲، مهدی مهدی زاده^۳

مقدمه: هدف پژوهش حاضر مقایسه مقایسه اعتیاد به اینترنت و اختلالات روان‌شناختی در دانش‌آموزان دختر و پسر بود.

روش: برای این منظور آزمودنیهای پژوهش ۱۸۵ نفر، ۹۰ نفر دختر و ۹۵ نفر پسر به روش به روش تصادفی خوشه‌ای از مدارس منطقه ۱۸ شهر تهران انتخاب شدند. همه افراد نمونه به کمک پرسشنامه‌های اختلال روان‌شناختی SCL-25 و اعتیاد به اینترنت کیمبرلی یانگ بررسی شدند. و برای تحلیل داده‌ها از آزمون تی و فیشر استفاده شد.

یافته‌ها: تحلیل داده‌ها نشان داد که بین اعتیاد پذیری دختران و پسران تفاوت قابل توجهی وجود ندارد. و مقایسه اختلالات روانی در دو گروه دختران و پسران نشان داد که نمره مقیاس-SCL 25 در گروه دانش‌آموزان دختر بالاتر از گروه دانش‌آموزان پسر است و مشاهده شد که آزمون t تفاوت بین گروه دختران و پسران را در خرده مقیاس‌های شکایت جسمانی، وسواس جبری، روابط بین فردی، اضطراب، افکار پارانوئیدی و ADI تأیید نموده است. به این ترتیب از نظر آماری تأیید می‌شود که بین دو گروه دانش‌آموزان دختر و دانش‌آموزان پسر در خرده مقیاس‌های ذکر شده تفاوت معنادار وجود دارد. آزمون t بین دو گروه در خرده مقیاس‌های افسردگی، ترس مرضی و روان‌پریشی تفاوت معناداری را تأیید نموده است و نتیجه اینکه بین دو نمونه مورد مطالعه از لحاظ همبستگی بین اعتیاد به اینترنت و اختلالات روانی تفاوت وجود دارد. به نحوی که ارتباط بین دو متغیر در گروه دانشجویان پسر قوی‌تر است.

نتیجه گیری: پدیده اعتیاد اینترنتی به عنوان یک معضل سلامتی است که اغلب گریبانگیر نسل جوان و آینده ساز جامعه می‌باشد؛ لذا، نیازمند ضروری است مسئولین که متولی امر سلامت دانش‌آموزان می‌باشند در زمینه فرهنگ‌سازی مناسب و آموزش صحیح استفاده از اینترنت در دانش‌آموزان برنامه‌ریزی نمایند.

واژگان کلیدی: اعتیاد به اینترنت، اختلالات روان‌شناختی، دانش‌آموزان.

^۱ کارشناس ارشد روان‌شناسی عمومی دانشگاه آزاد واحد تهران جنوب Ebrahimi5901@gmail.com

^۲ کارشناس ارشد روان‌شناسی عمومی دانشگاه آزاد واحد کرج gilda_owj@yahoo.com

^۳ کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی دانشگاه آزاد واحد تهران جنوب mahdimahdzadeh@yahoo.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

پیش‌بینی اضطراب امتحان دانش‌آموزان دوره متوسطه بر اساس اجتناب تجربی

خدیجه ابوالمعالی^۱، عاطفه جنبشی^۲

هدف از پژوهش حاضر پیش‌بینی اضطراب امتحان در دانش‌آموزان دوره‌ی متوسطه دوم بر اساس ابعاد اجتناب تجربی بود. روش پژوهش توصیفی-همبستگی و جامعه آماری شامل تمام دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم در سال ۱۳۹۴ در شهرستان دماوند بود. ۴۵۰ نفر به روش تصادفی چند مرحله‌ای انتخاب و پرسشنامه‌های اضطراب امتحان ابوالقاسمی و همکاران، و اجتناب تجربی گامز و همکاران را تکمیل کردند. برای تحلیل داده‌ها از روش رگرسیون چندگانه استفاده شد یافته‌ها حاکی از این است که از بین ابعاد اجتناب تجربی، اجتناب از پریشانی و اهمال‌کاری به صورت مثبت اضطراب امتحان را پیش‌بینی می‌کنند، یعنی به ازای افزایش این متغیرها اضطراب تحصیلی نیز افزایش می‌یابد. اما تحمل پریشانی اضطراب امتحان را به صورت منفی پیش‌بینی می‌کند. اما اجتناب رفتاری، حواس‌پرتی/فرونشانی، و انکار/سرکوبی سهم معناداری در پیش‌بینی اضطراب امتحان ندارند.

واژگان کلیدی: اضطراب امتحان، اجتناب تجربی، دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم

^۱ دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی - واحد رودهن: نویسنده مسئول sama.abolmaali@gmail.com

^۲ دانشجوی دوره‌ی دکتری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن

اثر بخشی آموزش به روش مونته سوری بر تقویت حافظه و افزایش مهارت های درک اعداد و حساب در دانش آموزان پیش دبستانی

آزاده ابوطالبی شکور^۱، رمضان حسن زاده^۲، باب الله بخشی پور^۳

هدف از این پژوهش بررسی اثر بخشی آموزش به روش مونته سوری بر تقویت حافظه و افزایش مهارت های درک اعداد و حساب در دانش آموزان پیش دبستانی می باشد. روش پژوهش حاضر از نوع آزمایشی و با استفاده از طرح پیش آزمون پس آزمون، با گروه های آزمایش و کنترل می باشد. جامعه آماری پژوهش حاضر را کلیه دانش آموزان مقطع پیش دبستانی استان مازندران تشکیل می دهند که تعداد نمونه در روند آزمایش ۳۰ نفر بوده است. و به صورت نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای انتخاب شده و به صورت تصادفی در ۲ گروه آزمایش و گواه قرار گرفتند. ۱۰ جلسه آموزش به روش مونته سوری برای دانش آموزان در گروه آزمایش تشکیل شد. برای جمع آوری داده ها از آزمون پیشرفت تحصیلی متروپالیتن استفاده شد. و بعد از تجزیه و تحلیل نمره های بدست آمده از طریق نرم افزار SPSS فرضیه ها مورد آزمون قرار گرفتند و در نهایت پژوهشگر در این پژوهش به این مهم دست یافت با توجه به نمرات بدست آمده و مقدار P بدست آمده، آموزش به روش مونته سوری باعث تقویت حافظه و افزایش مهارت های درک اعداد و حساب در دانش آموزان پیش دبستانی می شود.

واژگان کلیدی: آموزش به روش مونته سوری- آموزش های دوره پیش دبستانی- تقویت حافظه - مهارت های درک اعداد و حساب

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی- گروه روانشناسی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران
azadehabutalebi@gmail.com

^۲. دانشیار و عضو هیات علمی - (نویسنده مسئول) گروه روانشناسی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران

^۳ استادیار و عضو هیات علمی - گروه روانشناسی، دانشگاه پیام نور، ساری، ایران

بررسی ویژگی‌های صوتی و تصویری تبلیغات تلویزیونی مورد توجه کودکان

سیمین احمدپور^۱، دکتر احمد برجلی^۲، دکتر فرامرز سهرابی^۳

تلویزیون یکی از اولین و راحت‌ترین روش‌های تبلیغات است که بر روی نگرشها، رفتارها و ارزشهای مخاطبان به خصوص کودکان تأثیر گذار است. شناخت هرآنچه که توجه کودکان را جلب می‌کند حائز اهمیت است. چراکه می‌تواند در تولیدات آموزشی-تربیتی و ساخت تبلیغات برای کودکان مفید بوده و همچنین امکان شناسایی تبلیغات آسیب‌زا برای کودکان را فراهم می‌نماید. هدف اصلی پژوهش حاضر، بررسی ویژگی‌های صوتی و تصویری تبلیغات تلویزیونی مورد توجه کودکان است. روش تحقیق این مطالعه توصیفی و از نوع پیمایشی می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش، کودکانی که در دبستان دوره اول در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ در استان تهران و در مدارس عادی تحصیل می‌کنند، می‌باشد. نمونه پژوهش حاضر، کودکان مشغول به تحصیل در دبستان دوره اول حضرت معصومه (س) واقع در شهرری هستند که به صورت دم‌دست ۳۰ نفر از هر سه پایه تحصیلی انتخاب شدند. به منظور اجرای طرح، ۱۰ تیزر تبلیغاتی از آرشیو تبلیغات صدا و سیما انتخاب شده و به کودکان نمایش داده شد. پس از سه هفته، میزان یادآوری تبلیغات پخش شده سنجیده شد و در برگه ثبت نتایج، درج گردید. به منظور تحلیل نتایج از آمار توصیفی استفاده شد و فراوانی به یادآوری تبلیغات و میانگین فراوانی ویژگی‌های مورد نظر در تبلیغات پخش شده، محاسبه گردید. یافته‌ها نشان داد صدای کودکان به عنوان ویژگی صوتی و رنگ به عنوان ویژگی تصویری، از میان ویژگی‌های مورد بررسی، بیشترین تأثیر را بر توجه کودکان داشته است. این چنین نتیجه گرفته شد که این دو ویژگی بیش از سایرین بر توجه کودکان موثر بوده و کودکان تبلیغات با این ویژگی‌ها را بیشتر به یاد می‌آورند.

واژگان کلیدی: تبلیغات تلویزیونی، ویژگی‌های صوتی و تصویری، کودکان

^۱. کارشناس ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشگاه علامه طباطبائی ahmadpour1367@gmail.com

^۲. دکتری روان‌شناسی، دانشیار دانشگاه علامه طباطبائی

^۳. دکتری روان‌شناسی، دانشیار دانشگاه علامه طباطبائی

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

شبکه‌های اجتماعی مجازی، تهدید یا فرصت برای ارتقاء سلامت روانی نوجوانان و جوانان

کبری احمدوند^۱، سهیلا غلامی هردشتی^۲، فریبا احمدوند^۳

شبکه‌های اجتماعی مجازی نسل جدیدی از فضای روابط اجتماعی هستند که با اینکه عمر خیلی زیادی ندارند توانسته‌اند به خوبی در زندگی مردم جابازکنند شبکه‌های اجتماعی در حال حاضر به یکی از پرمخاطب‌ترین رسانه‌های سراسر دنیا به خصوص در میان نوجوانان و جوانان تبدیل شده است. نوجوانان و جوانان در شبکه‌های اجتماعی مجازی کنار هم آمده‌اند و از فاصله‌های بسیار دور دردنیای واقعی از طریق شبکه‌های اجتماعی باهم ارتباط برقرار می‌کنند با توجه به افزایش تصاعدی کاربران شبکه‌های اجتماعی و کارکردهای آن نمی‌توان از تاثیر این شبکه‌ها غافل ماند. شبکه‌های اجتماعی و ابزارهای هوشمند یکی از پیامدهای انفجار فناوری است و در عین داشتن فرصت‌هایی برای بهره‌گیری از مواهب آن در بردارنده آفت‌هایی هستند که سلامت روانی نوجوانان را در معرض خطر قرار می‌دهند. هیچ‌کسی وجود ندارد که بتواند منکر اهمیت و ارزشمندی این شبکه‌ها از نظر کوچک کردن جهان، در اختیار قرار دادن فضایی برای روابط بیشتر و آگاهی‌افزایی بشر باشد. اما علاوه بر آگاهی و ارتباط، مهم‌ترین آفت ابزار هوشمند و شبکه‌های اجتماعی همان است که واقعا اجتماعی نیست یعنی با وجود عنوانی که دارند و ما را در ارتباط با دیگران قرار می‌دهند ولی در واقع این رابطه، رابطه‌ای بی‌کیفیت و بعضا آسیب‌های جدی را برای سلامت روانی نوجوانان و جوانان به دنبال دارد. بنابراین هدف پژوهش حاضر بررسی فرصت یا تهدیدهای شبکه‌های مجازی، بر ارتقا سلامت روانی نوجوانان و جوانان می‌باشد که این پژوهش با روش توصیفی و تحلیلی انجام شده است. نتایج نشان داد شبکه‌های مجازی ابعاد روانی انزوای طلبی، افسردگی و هیجان، فردگرایی، زمینه‌سازی برای ایجاد روابط آزاد به دور از تقید دینی و استرس و اضطراب نوجوانان و جوانان را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

۱. دانشجوی دکتری فلسفه تعلیم و تربیت دانشگاه خوارزمی تهران، ۰۹۳۹۱۷۱۸۳۱۵ kobraahmadvand1393@gmail.com

۲. کارشناسی ارشد فلسفه تعلیم و تربیت. sgholami65@gmail.com

۳. کارشناسی علوم تربیتی

مولفه های آموزش سلامت در تصاویر کتب درسی پایه اول ابتدایی

دکتر پروین احمدی^۱، نسیم امرایی^{۲*}، ریحانه مختاری^۳

کتاب درسی از نقطه نظر محتوایی یک محصول فرهنگی مکتوب مشخصی است که بر اساس یک نام خاص با یک هدف کاملاً مشخص برای یک گروه سنی خاص تهیه و تدوین می‌شود. تصاویر در پایه اول ابتدایی از اهمیت ویژه ای نسبت به سایر مقاطع از جهت انتقال اطلاعات برخوردارند. در این راستا پژوهش حاضر به تحلیل محتوای تصاویر کتب درسی دوره اول ابتدایی بر اساس مولفه‌های آموزش سلامت از جمله بهداشت پوست، بهداشت دهان و دندان، تغذیه، ورزش و تحرک بدنی، مساله بیماری‌ها (ایدز)، سیگار و مواد مخدر اقدام نموده و میزان حضور هریک از مفاهیم مذکور در تصاویر کتب درسی اول ابتدایی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

واژگان کلیدی: کتب درسی، آموزش سلامت، بهداشت، بهداشت پوست، ورزش و تحرک بدنی، پایه اول ابتدایی.

^۱ دانشیار دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه الزهراء، Email: Pahmadi@alzahra.ac.ir

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه الزهراء،

Email: Negin.amrae@gmail.com

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه الزهراء،

Email: Mokhtarireyhaneh@yahoo.com

مولفه‌های اجتماعی در تصاویر کتب مطالعات اجتماعی پایه ابتدایی

دکتر پروین احمدی^۱، ریحانه مختاری^{۲*}، نسیم امرایی^۳

در دوره های آموزشی، دوره ابتدایی مهم ترین نقش را در یادگیری ایفا میکند و کتاب های درسی در این دوره یکی از مهم ترین مراجع و منابع دانش آموزان است. محتوای کتب درسی شامل تصاویر، نوشته ها، نمودارها و غیره است. از آنجا که سن دانش آموزان در این مقطع چنین اقتضا می کند که به تصاویر توجه بیشتری نسبت به سایر موارد موجود در کتب داشته باشند و کودک یا افراد از طریق چشم ۸۰ درصد یادگیری و ارتباط با مفاهیم و اشیاء و دنیای پیرامون خود را انجام می دهد این خود موجب انگیزه ای شد که در این تحقیق به این پرداخته شود که تا چه حد این تصاویر انتقال دهنده ی مولفه های اجتماعی به اذهان دانش آموزان می باشد. مولفه های اجتماعی فرهنگی مانند مدرسه، وسایل ارتباط جمعی نوین، خانواده، آداب و رسوم، دوستان و مطبوعات، کلاس ها و آموزشگاه های هنری، نمایشگاه های فرهنگی، کتاب داستان می باشد که ما در این تحقیق از طریق تحلیل محتوا به بررسی این مولفه ها در تصاویر کتب درسی مطالعات اجتماعی پایه ابتدایی می پردازیم.

واژگان کلیدی: تصاویر کتب درسی، مقطع ابتدایی، مولفه های اجتماعی، آداب و رسوم، رسانه.

^۱ دانشیار دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی دانشگاه الزهراء، Email: Pahmadi@alzahra.ac.ir

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی دانشگاه الزهراء،

Email: Mokhtariireyhaneh@yahoo.com

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی دانشگاه الزهراء،

Email: Negin.amrae@gmail.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

مدیریت کلاس درس بر اساس تئوری انتخاب

دکتر پروین احمدی^۱، سعیده اسماعیلی^{۲*}

اصطلاح “مدرسه کیفی گل‌سری” به مدرسه‌ای اطلاق می‌شود که از اصول “تئوری انتخاب” تبعیت می‌کند. کارکنان این مدرسه بر این باورند که کنترل کردن رفتار دیگران ناممکن است و انسان تنها می‌تواند رفتار خودش را کنترل کند.

این پژوهش در نیمه دوم سال ۱۳۹۴ انجام گردید که پایگاه‌های اطلاعاتی شامل SID, google scholar, Magiran, Irandoc با استفاده از کلید واژه‌های مختلف مورد جستجو قرار گرفت و تعدادی کتاب مرتبط با نظریه انتخاب و مدرسه کیفی که نکات کلیدی آن‌ها استخراج گردید.

در نتیجه با مدیریت مؤثر کلاس درس از طریق ورود به دنیای مطلوب دانش‌آموزان و استفاده از تئوری انتخاب می‌توان فرصت‌های یادگیری را به حداکثر رسانده و با استفاده از پتانسیل معلمان و دانش‌آموزان، مدارس را تبدیل به مدرسه کیفی نمود.

واژگان کلیدی: مدیریت کلاس درس، تئوری انتخاب، دنیای مطلوب، مدیریت راهبرانه.

^۱. دانشیار، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه الزهراء (س)، pahmadi@alzahra.ac.ir

^۲. دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه الزهراء (س)، saeedehesmaeeli95@gmail.com

نقش بازی‌های رایانه‌ای بر سلامت روانی و اجتماعی کودکان و نوجوانان

پروین احمدی^۱، معصومه احمدوند^{۲*}، صفیه اسماعیلی وردنجانی^۳

بازی یکی از نیازهای اساسی کودکان و نوجوانان به شمار می‌رود. بازی‌های رایانه‌ای جزء سرگرمی‌های محبوب کودکان و نوجوانان در عصر جدید است. بازی‌های مهیج و پرجاذبه ساعت‌ها کودکان و نوجوانان را در مقابل صفحه‌ی نمایشگر قرار می‌دهد و آنها را تا مرز تحقق رویاها می‌برد و وارد دنیای ناشناخته، هیجان‌انگیز و پرماجرا می‌سازد. از آنجایی که کودکان و نوجوانان جزء سرمایه‌های مهم یک کشور محسوب می‌شوند، سلامت روانی و اجتماعی آنان بسیار حائز اهمیت است. هدف از پژوهش حاضر شناسایی نقش بازی‌های رایانه‌ای بر دو بعد سلامت روانی و اجتماعی کودکان و نوجوانان بوده است. روش پژوهش توصیفی-تحلیلی بوده است. ابزار پژوهش فیش برداری کتابخانه‌ای از نوع سنتی و الکترونیکی بوده است. یافته‌ها نشان داد که بازی‌های رایانه‌ای در ابعاد سلامت روانی مثل خشونت، پرخاشگری، خصومت، هیجان، گوشه‌گیری، استرس و اضطراب و در ابعاد سلامت اجتماعی مثل عدم سازگاری اجتماعی، عدم اعتماد به نفس، افت تحصیلی، انزوا، کاهش تعاملات اجتماعی و اعتیاد به بازی‌ها موثر است.

واژگان کلیدی: بازی‌های رایانه‌ای، سلامت روانی، سلامت اجتماعی، کودک و نوجوان

^۱. دانشجوی دکتری و روان‌شناسی دانشگاه الزهراء(س)، Pahmadi@alzahra.ac.ir

^۲. دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی درسی دانشگاه الزهراء(س)، sahmadvand321@gmail.com

^۳. دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی درسی دانشگاه الزهراء(س)، sa.esmailly.va@gmail.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

پیش بینی انگیزش پیشرفت تحصیلی بر اساس خوش بینی در دانش آموزان دختر و پسر دوره متوسطه دوم شهرستان ماهشهر در سال تحصیلی ۱۳۹۴-۱۳۹۵

خدیجه احمدی^۱، دکتر محمد سعید احمدی^۲

انگیزش پیشرفت تحصیلی در نظام آموزشی از اهمیت والایی برخوردار بوده و پژوهشگران تلاش کرده‌اند تا عوامل ارتقا دهنده انگیزش پیشرفت یادگیرندگان را شناسایی نمایند. پژوهش حاضر در بین دانش آموزان دختر و پسر (۳۸۰ جامعه آماری) دوره متوسطه دوم سال تحصیلی ۹۴-۹۵ انجام پذیرفت. روش تحقیق توصیفی از نوع همبستگی بود. از پرسش‌نامه انگیزش پیشرفت هرمنس (۱۹۷۰) و خوشبینی شیپر (۱۹۸۵) استفاده گردید. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها بانرم افزار spss از آزمونهای ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه استفاده شد. نتیجه: خوش‌بینی با انگیزه پیشرفت رابطه مثبت و معناداری داشته است و خوشبینی پیش بین انگیزه پیشرفت می‌باشد ($p < 0/01$)، لذا می‌توان بابهبودخوش بینی دانش آموزان، انگیزه پیشرفت آنها را ارتقا داد و همچنین انگیزه پیشرفت دختران بالاتر از پسران می‌باشد ولی خوش‌بینی دختر و پسر تفاوت معناداری باهم ندارد. واژگان کلیدی: انگیزه پیشرفت، خوش بینی، دانش آموزان دختر و پسر.

^۱ کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، گروه روانشناسی گرایش: بالینی، واحد زنجان، دانشگاه آزاد اسلامی، زنجان، ایران، Ahmadi.k2001@gmail.com
^۲ استادیار گروه روانشناسی دانشگاه فرهنگیان، پردیس شهید بهشتی زنجان، Ghavaghy57@gmail.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

بررسی رابطه خودکارآمدی با خوش بینی دانش آموزان دختر و پسر دوره متوسطه دوم شهرستان ماهشان در سال تحصیلی ۱۳۹۵-۱۳۹۴

خدیجه احمدی^۱، دکتر محمد سعید احمدی^۲

هدف تحقیق حاضر، بررسی رابطه خودکارآمدی با خوش بینی در دانش آموزان دختر و پسر متوسطه دوم شهرستان ماهشان می باشد. روش تحقیق توصیفی از نوع همبستگی بوده و جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان دختر و پسر (۳۸۰ نفر) شهرستان ماهشان در سال ۹۴-۹۵ می باشد که از بین آنها ۱۹۱ نفر (۱۰۶ دختر و ۸۶ پسر) با روش تصادفی طبقه ای به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. از پرسش نامه خودکارآمدی شرر (۱۹۸۲) و پرسشنامه خوشبینی (۱۹۸۵) استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار آماری spss22 از همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون همزمان استفاده شد. نتیجه: خوشبینی با خودکارآمدی رابطه مثبت و معناداری دارد ($p < 0/01$) و خودکارآمدی با ۹۹ درصد اطمینان قادر به پیش بینی خوش بینی است. و در مقایسه میزان خوش بینی و خودکارآمدی دانش آموزان دختر و پسر تفاوت معناداری وجود ندارد.

واژگان کلیدی: خودکارآمدی، خوش بینی، دانش آموزان دختر و پسر

^۱ کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، گروه روانشناسی گرایش : بالینی، واحد زنجان، دانشگاه آزاد اسلامی، زنجان، ایران، Ahmadi.k2001@gmail.com
^۲ استادیار گروه روانشناسی دانشگاه فرهنگیان، پردیس شهید بهشتی زنجان، Ghavaghy57@gmail.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

بررسی سبک تدریس معلمان ابتدایی (مطالعه موردی: معلمان ابتدایی شهرستان دهگلان)

شایسته احمدی^{۱*}، صادق محمدی^۲، شادی احمدی^۳

سبک تدریس معلمان در میزان یادگیری دانش‌آموزان تأثیر زیادی دارد، برای رسیدن به سطح یادگیری مطلوب، معلمان باید در تدریس خود از سبک‌های متفاوت استفاده کنند. این مطالعه با هدف تعیین سبک‌های تدریس معلمان مقطع ابتدایی شهرستان دهگلان انجام شده است. روش‌های تحقیق در این مطالعه توصیفی، پرسشنامه ترجمه شده و خودایفای سبک تدریس است که در اختیار ۲۰۰ نفر از معلمان ابتدایی به روش تصادفی نسبی طبقه‌ای از ۱۰۰ نفر معلمان انتخاب شده بودند قرار گرفت که از این تعداد ۵۱ پرسشنامه برگشت داده شد. هر معلم با توجه به سبک تدریس خود در کلاس، به هر یک از گزینه‌های پرسشنامه نمره‌ای بین ۱ تا ۴ را داد. پرسشنامه‌ها با استفاده از روش‌های آماری توصیفی، آزمون کای اسکوار ۲ و دستورالعمل پرسشنامه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج: اکثریت معلمان ابتدایی شهرستان دهگلان، ارائه مفهوم را به صورت انتزاعی و عمقی؛ پردازش شناختی را به صورت نمادی و فعالیت‌های مشارکتی ترجیح می‌دهند.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج به دست آمده پیشنهاد می‌شود معلمان دوره ابتدایی از تمام سبک‌های تدریس آگاهی داشته باشند و فقط از یک نوع سبک تدریس خاص استفاده نکنند که این امر نیازمند برگزاری دوره‌های ضمن خدمت و آموزشی لازم می‌باشد.

واژگان کلیدی: معلمان ابتدایی، سبک تدریس، یادگیری دانش‌آموزان

^۱. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان، ahmadi1030@yahoo.com

^۲. دکترای زبان‌شناسی همگانی

^۳. دانشجوی دکتری ادبیات فارسی دانشگاه کردستان

اثربخشی آموزش مهارت‌های اجتماعی بر تاب‌آوری دانش‌آموزان پسر پایه‌ی ششم

ابتدایی شهرستان مریوان

شهرام احمدی^{۱*}، حمزه احمدیان^۲

تحولات اجتماعی و اقتصادی در دنیای امروز بر پیچیدگی روابط انسانی افزوده است و همین پیچیدگی‌ها افراد را در روابط اجتماعی خود با مشکلاتی روبرو می‌سازد. انسان ناگزیر است برای غلبه بر این پیچیدگی‌ها با دیگران ارتباط برقرار کند و با افراد متخصص و کارآمد مشورت نماید. کمبود مهارت‌های اجتماعی، کودکان را با مشکلات متعددی مواجه می‌سازد و باعث عدم مصالحه و سازش و نیز کاهش تاب‌آوری و مقاومت در برابر ناملایمات و موقعیت‌های دشوار زندگی می‌شود (سگرین و تیلور، ۲۰۰۷).

در سال‌های اخیر طراحی و ارزیابی مهارت‌ها برای افزایش تاب و تحمل افراد، یکی از اهداف و برنامه‌های آموزشی جوامع بوده است. تاب‌آوری، ظرفیت یک فرد در مواجهه با ناملایمات، تحمل تغییرات و حفظ عملکرد، ساختار، هویت و بازخوردهای ضروری زندگی می‌باشد (لانگستاف و دیگران، ۲۰۱۰).

هدف پژوهش حاضر، تعیین اثربخشی آموزش مهارت‌های اجتماعی بر تاب‌آوری دانش‌آموزان پسر پایه‌ی ششم ابتدایی بود. روش پژوهش، نیمه آزمایشی با طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانش‌آموزان پسر پایه‌ی ششم شهرستان مریوان در سال تحصیلی ۹۴-۹۵ تشکیل دادند که با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس، یک مدرسه انتخاب و سپس از میان دانش‌آموزان پایه‌ی ششم این مدرسه، تعداد ۳۰ نفر از آن‌ها که دارای تاب‌آوری پایین بودند، به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش (۱۵ نفر) و کنترل (۱۵ نفر) گماشته شدند. ابزار گردآوری داده‌ها، مقیاس تاب‌آوری کودک و نوجوان (CYRM-28) انگار و لیبنبرگ بود. گروه آزمایش در ۱۲ جلسه‌ی ۳۰ دقیقه‌ای، هفته‌ای دو جلسه تحت آموزش مهارت‌های اجتماعی قرار گرفتند؛ در حالیکه گروه کنترل هیچگونه آموزشی دریافت نکرد. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های آماری تحلیل کوواریانس استفاده گردید. نتایج نشان داد که نمرات تاب‌آوری دانش‌آموزان گروه آزمایش به نسبت گروه کنترل در پس‌آزمون بطور معناداری بالا رفته است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که آموزش مهارت‌های اجتماعی بر تاب‌آوری دانش‌آموزان تاثیر معناداری داشته و سبب افزایش میزان تاب‌آوری دانش‌آموزان شده است. پس با اجرای چنین برنامه‌های آموزشی در سطح مدارس ابتدایی، می‌توان میزان تاب‌آوری دانش‌آموزان را بالا برد و بسیاری از اختلالات و نارسایی‌ها در روابط بین فردی را کاهش داد.

واژگان کلیدی: تاب‌آوری، مهارت‌های اجتماعی، دانش‌آموزان پایه‌ی ششم

^۱ کارشناس ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج ahmadishahram0867@gmail.com

^۲ گروه روانشناسی، واحد سنندج، دانشگاه آزاد اسلامی، سنندج، ایران. نویسنده‌ی مسئول Ahmadian2012@gmail.com

بررسی رابطه اضطراب اجتماعی با تصورات منفی از خود

محسن احمدی^۱

مقدمه و بیان مسئله: اضطراب اجتماعی با اکثر فعالیت‌های شخص تداخل می‌کند چراکه در بیشتر فعالیت‌های انسانی به‌نوعی ارتباط اجتماعی نقش دارد. تصورات منفی از خود با افزایش اضطراب و حفظ باورهای منفی در مورد ویژگی‌های ظاهری و عملکرد اجتماعی نقش علی در اضطراب اجتماعی دارند.

روش: نمونه پژوهش شامل ۳۷۶ دانش‌آموز نوجوان شهر کرمان است که به روش تصادفی خوشه‌ای به‌عنوان گروه نمونه انتخاب شدند. سپس کلیه شرکت‌کنندگان به گویه‌های پرسشنامه هراس اجتماعی و مقیاس تصویر خود منفی که شامل سه خرده مقیاس نگرانی درباره کفایت اجتماعی؛ ظاهر فیزیکی و علائم اضطراب است؛ پاسخ دادند. داده‌ها با استفاده از روش همبستگی پیرسون و روش رگرسیون چند متغیره مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج تحلیل رگرسیون حاکی از تبیین ۴۶ درصد از تغییرات اضطراب اجتماعی با متغیرهای، نگرانی درباره کفایت اجتماعی، نگرانی درباره ظاهر فیزیکی و نگرانی درباره علائم اضطراب است. در این میان نگرانی درباره علائم اضطراب بهترین پیش‌بینی کننده اضطراب اجتماعی محسوب می‌شود.

واژگان کلیدی: اضطراب اجتماعی، تصویر خود منفی

^۱. کارشناسی ارشد، روانشناسی عمومی، دانشگاه شهید باهنر کرمان، mooohsen.a@gmail.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

بررسی رابطه بین حمایت اجتماعی و سلامت روان با خودناتوان سازی تحصیلی دانش‌آموزان دوره متوسطه دوره دوم شهر سنجر

فاطمه احمدی سرونندی

خودناتوان سازی راهبردی پیشگیرانه است که در آن فرد خودناتوان ساز در مسیر ارزیابی خود، موانعی را بوجود می‌آورد تا بتواند شکست احتمالی خود را به آن موانع نسبت دهد. پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین حمایت اجتماعی و سلامت روان با خودناتوان سازی تحصیلی دانش‌آموزان دوره متوسطه دوره دوم شهر سنجر انجام شد. جامعه این پژوهش شامل کلیه دانش‌آموزان دختر دوره دوم متوسطه شهر سنجر که با توجه به آمار دریافتی از آموزش و پرورش شامل ۴۶۰ نفر بودند و از آن میان نمونه ای متشکل از ۲۱۰ نفر از دانش‌آموزان با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی انتخاب و داده‌ها جمع آوری شدند. جهت جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه حمایت اجتماعی شریبورن و استوارت، پرسشنامه سلامت روانی گلدبرگ و هیلر پرسشنامه خود ناتوان سازی تحصیلی جونز و رودوالد استفاده شد. داده‌ها با استفاده از روش آماری ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون همزمان مورد تحلیل قرار گرفت. یافته‌ها نشان داد که بین حمایت اجتماعی با خودناتوان سازی تحصیلی دانش‌آموزان و همبستگی بین سلامت روان با خودناتوان سازی تحصیلی دانش‌آموزان همبستگی منفی وجود دارد و سلامت روان و حمایت اجتماعی می‌توانند خودناتوان سازی تحصیلی را پیش بینی کنند. با توجه به نتایج این تحقیق به نظر می‌رسد که هر چه حمایت اجتماعی و سلامت روان دانش‌آموزان در سطح پایین تری قرار داشته باشد در خودناتوان سازی تحصیلی او هم نقش منفی دارد.

واژگان کلیدی: خودناتوان سازی تحصیلی، حمایت اجتماعی، سلامت روانی.

آموزش مبتنی بر مدیریت عواطف (ارائه خلاقانه مدل آموزشی)

فاطمه آذر خرداد^{۱*}، غلامرضا ثناگوی محرر^۲، محمود شیرازی^۳، حامد برماس^۴

هوش هیجانی عامل مهمی در شکوفایی تواناییهای افراد و عنصر سازنده ای در موفقیت است و نمره EQ بیش از ۵۴٪، کارایی، سلامتی، رضایت از زندگی، سازگاری و کیفیت رابطه را پیش بینی می‌کند. این مقاله ی پژوهشی به طور خلاقانه مدل آموزش مبتنی بر مهارت مدیریت عواطف را به عنوان بخشی از روش تدریس کارآمد در جهت آموزش هوش هیجانی معرفی می‌کند که بر مبنای آزمون هوش هیجانی برادبری و گریوز (۲۰۰۵) و بر اساس پژوهش نیمه تجربی بر روی دانش‌آموزان تهیه شده است. نتایج کروسکال والیس نشان داد که بین چهار گروه آزمایش و کنترل دختر و پسر در نمره ی هوش هیجانی تفاوت معناداری در سطح ۰/۰۵ وجود دارد. در این مقایسه رتبه میانگین هوش هیجانی گروه آزمایش پسران (۱۲۹/۰۵) بیشتر از رتبه میانگین سایر گروهها بوده است. براساس مشاهدات کیفی و کمی پژوهشگر تغییرشیوه آموزشی دبیران از آموزش سنتی (بی توجهی به عواطف و بخصوص استفاده از چوب و شلنگ) به آموزش مبتنی بر مهارت مدیریت عواطف می‌تواند باعث افزایش هوش هیجانی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان شود که این مسئله بر خلاف تفکر موجود که دختران عاطفی‌ترند در مدارس پسرانه به طور قابل ملاحظه ای مشهود بود.

کلید واژه ها: آموزش، مهارت، مدیریت عواطف، هوش هیجانی، پیشرفت تحصیلی

^۱. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان، ایران
azarkhordadf@gmail.com

^۲. استادیار گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان، ایران

^۳. دانشیار گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران

^۴. استادیار گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران

تأثیر طرح کیفیت بخشی شیوه های آموزشی بر کاهش ترس و استرس

دانش آموزان ابتدایی

فاطمه آذر خرداد*^۱، محبوبه قویدل حیدری^۲، محمود شیرازی^۳، غلامرضا ثناگوی محرر^۴

هدف: آموزش و پرورش به منزله یک نهاد تربیتی فراگیر، نقش تعیین کننده ای در اجتماعی کردن کودکان و نوجوانان دارد. این تحقیق با هدف بررسی تأثیر طرح کیفیت بخشی شیوه های آموزشی بر کاهش ترس و استرس دانش آموزان ابتدایی انجام شد.

روش: این تحقیق به روش شبه تجربی با طرح دو گروه آزمایش و کنترل با پس آزمون انجام گرفت. جامعه آماری کلیه مدارس ابتدایی شهر زاهدان بودند که ناحیه ۲ به عنوان گروه آزمایش و ناحیه ۱ به عنوان گروه کنترل قرار گرفت. حجم نمونه از طریق فرمول کوکران و به روش نمونه گیری خوشه ای ۳۸۰ نفر برآورد شد. داده های پژوهش با استفاده از SPSS ۲۰ و با روش های آمار توصیفی و استنباطی تحلیل شد. از پرسشنامه ی محقق ساخته کیفیت بخشی تدریس استفاده شد. اعتبار درونی آن توسط چهار نفر از اساتید دانشگاه و روایی آن با استفاده از آلفای کرونباخ برای زیر مقیاس های هر دو پرسشنامه ضریب بالای ۰/۷۰ محاسبه شد.

نتایج: بر اساس نتایج بین دو گروه آزمایش و کنترل از نظر کاهش ترس تفاوت معناداری وجود نداشت. اما نتایج همبسته تفاوت معناداری در نمرات پیش آزمون و پس آزمون در سطح ۹۹٪ ($p < ۰/۰۱$) نشان داد. همچنین تفاوت معناداری در سطح ۹۵٪ بین گروه ها با در نظر گرفتن پایه تحصیلی مشاهده شد.

نتیجه گیری: بر اساس نتایج با توجه به وجود آسیب های تربیتی، به نظر می رسد اجرای طرح های مختلف در مدارس نیاز به دقت و توجه بیشتری دارد و اجرا و نظارت این طرح ها توسط متخصصین تربیتی از اهمیت خاصی برخوردار است.

کلید واژه ها: کیفیت بخشی، ترس، طرح، دانش آموزان

^۱ دانشجوی دکترای روانشناسی تربیتی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان، ایران
azarkhordadf@gmail.com

^۲ دانشجوی دکترای روانشناسی تربیتی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان، ایران

^۳ دانشیار گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران

^۴ استادیار گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان، ایران

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

تأثیر وسواس فکری عملی مادران بر اضطراب امتحان دانش‌آموزان دختر ناحیه ۲ شهر مشهد

مهدیه آژعصاران*

هدف پژوهش حاضر تأثیر وسواس فکری عملی مادران بر اضطراب امتحان دانش‌آموزان ناحیه ۲ شهر مشهد بود. تحقیق حاضر توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری شامل کلیه دانش‌آموزان دختر مقطع دوم متوسطه ناحیه ۲ مشهد و مادران آنها به تعداد ۲۵۴۰ نفر از ۲۰ دبیرستان است که در سال تحصیلی ۹۴-۹۵ مشغول به تحصیل بودند. تعداد نمونه با استفاده از فرمول کوکران ۳۳۰ نفر بدست آمد. ابزار تحقیق پرسشنامه اضطراب امتحان ابوالقاسمی (۱۳۷۵) و پرسشنامه وسواس فکری عملی فوآ و همکاران (۱۹۹۸) بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از ضریب پیرسون استفاده شد. یافته‌ها نشان داد بین وسواس فکری عملی مادران با اضطراب امتحان دانش‌آموزان رابطه مستقیم و معنی داری در سطح اعتماد ۹۹ درصد وجود دارد ($r = -0.39, p < 0.01$). یعنی افزایش وسواس فکری عملی مادران باعث افزایش اضطراب امتحان در بین دانش‌آموزان می‌گردد.

واژگان کلیدی: وسواس فکری عملی، اضطراب امتحان، دانش‌آموزان

*. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی دانشگاه آزاد زاهدان m.azhassaran@gmail.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

مقایسه سازگاری اجتماعی بین دانش‌آموزان دختر مادران شاغل و خانه‌دار ناحیه ۶ شهر مشهد

مهديه آژعصاران^{۱*}، غلامرضا ثناگوی محرز^۲، علی عرب^۳

هدف پژوهش حاضر «مقایسه سازگاری اجتماعی بین دانش‌آموزان دارای مادران شاغل و خانه‌دار» بود. در این تحقیق از روش مقایسه‌ای، استفاده گردید. جامعه آماری تحقیق شامل کلیه دانش‌آموزان دختر مقطع دوم متوسطه ناحیه ۶ مشهد به تعداد ۲۵۴۰ نفر می‌باشد که در سال تحصیلی ۹۴-۹۵ مشغول به تحصیل بودند، نمونه‌گیری با استفاده از روش خوشه‌ای تصادفی انجام پذیرفت و تعداد نمونه‌ها با استفاده از فرمول کوکران ۲۶۶ نفر بدست آمد که از گروه دانش‌آموزان دارای مادران شاغل ۱۳۳ نفر و مادران خانه‌دار نیز ۱۳۳ نفر انتخاب شدند. ابزار اندازه‌گیری در این تحقیق شامل پرسشنامه سازگاری بل (۱۹۶۱) بود و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون t مستقل استفاده شد. نتایج نشان داد: سازگاری اجتماعی دانش‌آموزانی که مادرانی خانه‌دار داشتند بالاتر از دانش‌آموزانی بود که مادرانی شاغل داشتند. **واژگان کلیدی:** سازگاری اجتماعی - دانش‌آموزان مادران شاغل - دانش‌آموزان مادران خانه‌دار

^۱. دانشجوی دکتری روانشناسی، دانشگاه آزاد زاهدان m.azhassaran@gmail.com

^۲. استادیار دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان، ایران Reza.sanagoo@gmail.com

^۳. استادیار گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران ali.arab.usb@gmail.com

مقایسه عزت نفس و خلاقیت دانش‌آموزان دختر دارای مادران شاغل و خانه دار در پایه دوم متوسطه مشهد

مهديه آژعصاران^{۱*}، غلامرضا ثناگوی محرر^۲

هدف از این تحقیق «مقایسه عزت نفس و خلاقیت دانش‌آموزان دختر دارای مادران شاغل و خانه دار شهر مشهد» بوده است. این تحقیق از نظر هدف کاربردی و از نظر روش مقایسه‌ای بوده. جامعه آماری تحقیق شامل کلیه دانش‌آموزان دختر مقطع دوم متوسطه ناحیه ۶ مشهد به تعداد ۲۵۴۰ نفر می‌باشد که در سال تحصیلی ۹۴-۹۵ مشغول به تحصیل بودند، نمونه‌گیری با استفاده از روش خوشه‌ای تصادفی انجام پذیرفت و تعداد نمونه‌ها با استفاده از فرمول کوکران ۲۶۶ نفر بدست آمد که از گروه دانش‌آموزان دارای مادران شاغل ۱۳۳ نفر و مادران خانه دار نیز ۱۳۳ نفر انتخاب شدند. ابزار اندازه‌گیری در این تحقیق شامل پرسشنامه خلاقیت عابدی (۱۳۶۳) و پرسشنامه عزت نفس آیزنک (۱۳۸۴) بوده و تجزیه و تحلیل داده‌ها در دو سطح توصیفی و استنباطی صورت گرفت. در تحلیل داده‌ها از آزمون t مستقل استفاده شده است که نتایج به شرح ذیل ارائه می‌گردد، فرضیه اول تایید نشد: سطح خلاقیت دانش‌آموزانی که مادرانی شاغل دارند و خلاقیت دانش‌آموزان خانه‌دار تفاوت چندانی باهم نداشتند و فرضیه دوم تایید شد: عزت نفس دانش‌آموزانی که مادرانی شاغل دارند بیشتر از انگیزه پیشرفت دانش‌آموزانی است که مادرانی خانه‌دار دارند.

کلمات کلیدی: خلاقیت، عزت نفس، دانش‌آموزان دارای مادران شاغل، دانش‌آموزان دارای مادران خانه دار

^۱. دانشجوی دکتری روانشناسی، دانشگاه آزاد زاهدان m.azhassaran@gmail.com

^۲. استادیار دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان، ایران Reza.sanagoo@gmail.com

ارزیابی تأثیر معماری و فضای آموزشی مدارس بر کیفیت یادگیری دانش‌آموزان

معصومه اسد^{۱*}، متین قاسمی سامنی^۲، دکتر حیدر جهان بخش^۳

ساختار فیزیکی مدارس به عنوان عاملی زنده و پویا در کیفیت فعالیتهای آموزشی و تربیتی دانش‌آموزان از جمله احساس یادگیری، تمرکز، آرامش؛ شادابی نقش به سزایی ایفا می‌کند. فضاهای آموزشی به عنوان بستر پرورش کودک باید به نحوی طراحی شوند که در جهت تسهیل تحول دانش‌آموزان و کیفیت یادگیری آنها نقش به سزایی ایفا کند. ساختارها و نحوه طراحی فضای آموزشی در بسیاری موارد به گونه ای نیست که باعث ارتقاء یادگیری، ایجاد فضایی امن و تاثیرگذار بر افزایش خلاقیت، اندیشیدن و بهبود تفکر در دانش‌آموزان شود. هدف از این مقاله تبیین مولفه‌ها و چارچوب‌هایی به منظور ارتقاء کیفیت یادگیری و آموزش از طریق طراحی فضای آموزشی و معماری می‌باشد. این پژوهش با روش توصیفی-تحلیلی انجام شده و اطلاعات جمع‌آوری شده از منابع به صورت توصیفی سازماندهی و در آن به بررسی نظریات روان‌شناسانی چون پیاژه، فروید، آدلر، اسکینر و... پرداخته و از نظریات آنها برای طراحی محیط مناسبی جهت آموزش کودکان بهره‌گیری شده تا بدین طریق بتوانیم به اصول پایداری فضاهای آموزشی دانش‌آموزان و بررسی تأثیر عوامل فیزیکی چون تأثیر رنگها، نور، ابعاد و شیوه چینش نیمکتها، فضای مدرسه و کلاس درس و تأثیر آن بر میزان یادگیری و بروز خلاقیت در بین دانش‌آموزان دست یابیم.

واژگان کلیدی: معماری مدارس، فضای آموزشی، روانشناسی کودک، عوامل محیطی، یادگیری

^۱. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی دانشگاه آزاد Masad4952@gmail.com

^۲. دانشجوی دکتری تکنولوژی آموزشی دانشگاه علامه طباطبائی. Matin_ghasemi69@yahoo.com

^۳. استادیار دانشگاه پیام نور h_jahanbakhsh@pnu.ac.ir

اثربخشی آموزش گروهی مهارت‌های اجتماعی مبتنی بر موسیقی بر مشکلات رفتاری کودکان عقب مانده ذهنی

لیلا اسدی کپورچال^{۱*}، سیروس صالحی^۲، غلامحسین انتصار فومنی^۳

پرخاشگری و مشکلات رفتاری وابسته به آن یکی از گسیختگی‌های شایع و مشکلات مزمن اجتماعی است که در بین افراد عقب مانده ذهنی فراوان به چشم می‌خورد. هدف از پژوهش حاضر بررسی آموزش گروهی مهارت‌های اجتماعی مبتنی بر موسیقی بر مشکلات رفتاری کودکان عقب مانده ذهنی بود. جامعه آماری شامل دانش‌آموزان کم‌توان ذهنی آموزش پذیر ۸-۱۲ سال مدرسه استثنایی خزایی شهرستان رشت شامل ۵۳ دانش‌آموز بود. ۱۶ دانش‌آموزی که کمترین نمره را در سازگاری و بیشترین نمره را در پرخاشگری کسب کرده بودند انتخاب و به تصادف در دو گروه آزمایش (۸ نفر) و کنترل (۸ نفر) قرار گرفتند. پرسش‌نامه پرخاشگری کودکان کم‌توان ذهنی توسط بهرامی، داورمنش و قزل سفلی در سال ۱۳۸۷ برای سنجش پرخاشگری کودکان کم‌توان ذهنی ساخته شده و تلفیقی از پرسش‌نامه پرخاشگری آیزنک (AGQ) پرسش‌نامه اختلالات رفتاری راتر، پرسش‌نامه علایم مرضی کودکان (CSI-4) و پرسش‌نامه پرخاشگری باس و پری بوده و دارای ۴ مؤلفه پرخاشگری کلامی به خود، پرخاشگر غیرکلامی به خود، پرخاشگری کلامی به دیگران و پرخاشگری غیرکلامی به دیگران است. در مرحله پیش‌آزمون، داده‌ها با استفاده از مقیاس سازگاری و پرخاشگری از دو گروه آزمایش و کنترل جمع‌آوری شد. یک هفته پس از اجرای پیش‌آزمون، ۱۰ جلسه ۱/۵ ساعته موسیقی درمانی از ۱۵ فروردین ماه تا ۲۵ خرداد ماه ۱۳۹۵ برای گروه آزمایش برگزار شد. سپس یک هفته پس از پایان جلسات آموزشی، از هر دو گروه پس‌آزمون به عمل آمد. برای تحلیل نتایج از روش تحلیل کوواریانس استفاده شد. نتایج این پژوهش نشان داد که موسیقی درمانی در کاهش ناسازگاری این افراد موثر بوده و با استفاده از این شیوه می‌توان در جهت ارتقای سازگاری و کاهش خشم کودکان کم‌توان ذهنی کمک کرد.

واژگان کلیدی: آموزش گروهی، کم‌توان ذهنی، مشکلات رفتاری، موسیقی درمانی

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان، زنجان، ایران
leilaasadi56@yahoo.com

^۲. استادیار، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران

^۳. استادیار، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان، زنجان، ایران

مطالعه تأثیر موسیقی بر ناسازگاری کودکان عقب مانده ذهنی

لیلا اسدی کپورچال^{۱*}، سیروس صالحی^۲، غلامحسین انتصار فومنی^۳

کودکان کم‌توان ذهنی با توجه به محدودیت‌های ویژه نسبت به کودکان عادی رفتارهای سازش نایافته بیشتری از خود نشان می‌دهند. در این پژوهش تأثیر موسیقی درمانی بر سازگاری کودکان عقب مانده ذهنی مدرسه استثنایی خزایی شهرستان رشت در سال تحصیلی ۹۵ - ۱۳۹۴ در گروه آزمایش اجرا و نتایج حاصله در مقایسه با داده‌های گروه کنترل مورد بررسی قرار گرفت. این طرح از دو گروه آزمودنی تشکیل شد هر دو گروه دو بار مورد سنجش قرار گرفتند. اندازه‌گیری اول با اجرای یک پیش آزمون و اندازه‌گیری دوم، پس از اعمال متغیر مستقل در گروه آزمایشی با یک پس آزمون برای هر دو گروه (آزمایش و کنترل) انجام شد. برای تشکیل گروه آزمایش و کنترل، با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی، نیمی از آزمودنی‌ها در گروه اول و نیمی از آنها در گروه دوم جایگزین شدند. با استفاده از جای‌دهی تصادفی دو گروه مشابه همدیگر بوده و اندازه‌گیری متغیر وابسته برای هر دو گروه در یک زمان و تحت یک شرایط صورت گرفت. تجزیه تحلیل اطلاعات با استفاده از تحلیل کوواریانس چند متغیره (مانکوا) انجام شد. نتایج تحلیل کوواریانس نشان داد که موسیقی درمانی گروهی منجر به ایجاد تفاوت معنی‌داری ($P < 0/01$) در پس آزمون دو گروه آزمایش و کنترل شده و مقایسه میانگین‌ها حاکی از افزایش سازگاری در کودکان ناتوان ذهنی گروه آزمایش می‌باشد. مجذور سهمی I^2 تا با مقدار ۰/۹۴ شدت اثر موسیقی درمانی را در مؤلفه ناسازگاری نشان می‌دهد و بیانگر شدت اثر بسیار بالاست و پیشنهاد می‌شود از نتایج این پژوهش در حل مشکلات رفتاری و سازگاری کودکان کم‌توان ذهنی استفاده شود.

واژگان کلیدی: اختلالات رفتاری، درمانی گروهی، سازگاری، موسیقی

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان، زنجان، ایران

leilaasadi56@yahoo.com

^۲. استادیار، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران

^۳. استادیار، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان، زنجان، ایران

بررسی کاهش پرخاشگری کودکان عقب مانده ذهنی با موسیقی درمانی

لیلا اسدی کپورچال^{۱*}، سیروس صالحی^۲، غلامحسین انتصار فومنی^۳

روان‌شناسی کودکان استثنایی شاخه‌ای از دانش روان‌شناسی است که به مسایل کودکان استثنایی از گستره کودکان تیزهوش تا کودکان عقب مانده ذهنی، کودکان نابینا و کم بینا، کودکان ناشنوا و کم شنوا، کودکان دارای ناتوانی‌های تکلمی، کودکان دارای ناتوانی‌های حرکتی و ذهنی می‌پردازد. هدف از انجام این پژوهش بررسی ارتباط موسیقی با پرخاشگری کودکان عقب مانده ذهنی بود. بدین منظور آزمونی همراه با پیش آزمون، پس آزمون و گروه کنترل انجام شد. جامعه آماری شامل دانش‌آموزان کم توان ذهنی آموزش پذیر ۸-۱۲ سال مدرسه استثنایی خزایی شهرستان رشت در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ شامل ۵۳ دانش‌آموز بود. ۱۶ دانش‌آموزی که بیشترین نمره را در پرخاشگری کسب کرده بودند انتخاب و به تصادف در دو گروه آزمایش (۸ نفر) و کنترل (۸ نفر) گمارده شدند. برای تحلیل نتایج از روش تحلیل کوواریانس استفاده شد. نتایج تحلیل کوواریانس نشان داد که موسیقی درمانی گروهی منجر به کاهش پرخاشگری در پس آزمون گروه آزمایش شده است ($P < 0/01$) و رفتارهای پرخاشگرانه در پایان دوره در مقایسه با گروه کنترل کاهش معناداری داشته است. یافته‌های این پژوهش واجد کاربردهای بالینی به منظور درمان مشکلات رفتاری برونی‌سازی شده کودکان عقب مانده ذهنی است.

واژگان کلیدی: پرخاشگری، کم توان ذهنی، موسیقی

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان، زنجان، ایران
leilaasadi56@yahoo.com

^۲. استادیار، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران

^۳. استادیار، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان، زنجان، ایران

ارتباط صفات شخصیتی والدین با هویت اجتماعی دانش‌آموزان نوجوان

سامره اسدی مجره^{۱*}، بهمن اکبری^۲، طلیعه شریفی^۳

یکی از مهمترین تکالیف دوره نوجوانی، غلبه کردن بر بحران هویت و اکتساب هویتی مستحکم و منسجم می‌باشد. پژوهش حاضر با هدف تعیین نقش صفات شخصیتی والدین در شکل‌گیری هویت اجتماعی نوجوانان انجام گردید. نمونه پژوهش شامل ۱۲۰ دانش‌آموز نوجوان (۷۲ دختر و ۴۸ پسر) است که به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای از بین دبیرستان‌های شهرستان رضوانشهر در استان گیلان انتخاب شدند و پرسشنامه ۵ عاملی شخصیت و مقیاس هویت اجتماعی را تکمیل نمودند. داده‌ها با استفاده از شاخص‌های توصیفی و روش ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون گام به گام تحلیل شدند. یافته‌های پژوهش حاکی از همبستگی منفی و معنادار صفات شخصیتی روان‌نژندی و باوجدان بودن والدین با هویت اجتماعی نوجوانان بود اما ارتباط صفت شخصیتی توافق‌پذیری والدین با هویت اجتماعی نوجوانان مثبت و معنادار بود. نتیجه تحلیل رگرسیون گام به گام نیز نشان داد که از میان صفات شخصیتی والدین، صفت شخصیتی باوجدان بودن والدین دارای نقش معناداری در تبیین تغییرات هویت اجتماعی نوجوانان می‌باشد. بر اساس یافته‌های پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که صفات شخصیتی والدین، می‌تواند نقش مهمی در شکل‌گیری هویت اجتماعی نوجوانان داشته باشد.

واژگان کلیدی: صفات شخصیتی، هویت اجتماعی، نوجوانی

^۱. استادیار گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت،

Email: asadimajreh_psy@yahoo.com

^۲. دانشیار گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت

^۳. کارشناس روان‌شناسی، دانشگاه پیام نور مرکز تالش

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

پیش بینی رضایت شغلی بر اساس باورهای فراشناخت و سطح نگرانی و سلامت روان معلمان آموزش و پرورش شهرستان فیروزکوه

فاطمه اسفندیار^۱، خدیجه ابوالمعالی^۲

هدف پژوهش حاضر پیش بینی رضایت شغلی بر اساس سلامت روان و باورهای فراشناخت و سطح نگرانی معلمان بود. روش پژوهش توصیفی- همبستگی و جامعه آماری شامل معلمان مرد و زن مقاطع مختلف آموزش و پرورش فیروزکوه در سال ۱۳۹۴ بود. ۱۷۳ معلم به روش تصادفی انتخاب و پرسشنامه های رضایت شغلی لینز، و سلامت عمومی گلدبرگ، باورهای فراشناخت ولز، و نگرانی پنسیلوانیا را تکمیل کردند. داده ها به روش رگرسیون چندگانه سلسله مراتبی تحلیل شدند. براساس نتایج بین ابعاد باورهای فراشناخت، تضاد شناختی به صورت منفی و باورهای مثبت به صورت مثبت رضایت شغلی معلمان را پیش بینی می کند ($p < 0/05$). از بین ابعاد سلامت روان، دو بعد اختلال در کنش اجتماعی ($\beta = 0/173, p < 0/05$) و افسردگی ($\beta = 0/156, p < 0/05$) به صورت منفی و در سطح ۰/۰۵، رضایت شغلی معلمان را پیش بینی می کنند و نگرانی به صورت منفی و در سطح ۰/۰۵ با رضایت شغلی همبسته است.

واژگان کلیدی: رضایت شغلی، سلامت روان، باورهای فراشناخت، سطح نگرانی.

^۱. دانش آموخته ی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی دانشگاه آزاد اسلامی رودهن es.fateme64@yahoo.com
^۲. دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن sama.abolmaali@gmail.com

اثر بخشی آموزش مدیریت استرس بر سلامت روان، سازگاری دانش‌آموزان دوره متوسطه

زهرا اسکندریان^۱،*؛ دکتر مریم السادات فاتحی زاده^۲

هدف این پژوهش بررسی اثربخشی آموزش مدیریت استرس بر سلامت روان، سازگاری دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه شهر اصفهان بود. روش این پژوهش نیمه تجربی از نوع پیش‌آزمون و پس‌آزمون با گروه و کنترل می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش ۳۰ نفر از دانش‌آموزان یکی از هنرستان‌های کارودانش آموزش و پرورش ناحیه دو اصفهان بوده، به صورت تصادفی در دو گروه ۱۵ نفره آزمایش و کنترل مورد بررسی قرار گرفته‌اند. متغیر وابسته بعدی سازگاری بود که با پرسشنامه سازگاری دانش‌آموزان دبیرستانی توسط سینه‌ها و سینک، اندازه‌گیری شد. به روش دو نیمه کردن ۰/۹۵، آزمون مجدد ۰/۹۳ و کودر ریچاردسون ۰/۹۳ با سه خرده‌مقیاس سنجیده شد. داده‌ها با استفاده از نرم افزار Spss-۱۶ تحلیل شد. نتیجه تحلیل کوواریانس نشان داد که آموزش مدیریت استرس بر سازگاری دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه موثر است ($p < 0.05$).
کلید واژه‌ها: آموزش مدیریت استرس - سازگاری - دانش‌آموزان دوره متوسطه.

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات تهران، z.eskandryan52@gmail.com
^۲. استادیار، دانشکده علوم تربیتی، دانشگاه اصفهان

اثربخشی آموزش مهارت های ارتباطی بر ابراز وجود و بحران هویت دانش آموزان پسر دبیرستانی

علیرضا اسلامی^۱، سمانه دوست محمد^۲، پژمان بریمانی^۳، محمدصادق ترکمان زاده^۴

هدف: پژوهش حاضر به منظور اثربخشی آموزش مهارت های ارتباطی بر ابراز وجود و بحران هویت دانش آموزان انجام شد.

روش: این پژوهش از نوع پیش آزمون- پس آزمون با گروه کنترل است. جامعه مورد مطالعه کلیه دانش آموزان پسر پایه اول و دوم دبیرستان مشغول به تحصیل در دبیرستانهای شهرستان بابل بود. از این میان، ۳۰ نفر از دانش آموزانی که در پرسشنامه ابراز وجود و بحران هویت، دارای مشکل بودند به روش نمونه گیری خوشه ای تک مرحله ای انتخاب شدند و به طور تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل جایگزین شدند. گروه آزمایش، هشت جلسه آموزش مهارت های ارتباطی را دریافت کردند. ابزار گردآوری داده های پژوهش، پرسشنامه ابراز وجود دانگ یولی لی و همکاران (۱۹۸۵) و پرسشنامه بحران هویت احمدی (۱۳۷۳) بود. داده های به دست آمده با استفاده از تحلیل کوواریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: یافته های پژوهش نشان داد که تفاوت معناداری بین میانگین نمرات پس آزمون گروه آزمایش با پس آزمون گروه کنترل، پس از کنترل تفاوت های اولیه در پیش آزمون در افزایش میزان ابراز وجود ($P < 0.001$) و کاهش بحران هویت ($P < 0.001$) وجود دارد. نتیجه گیری: با توجه به یافته های پژوهش، به نظر می رسد که آموزش مهارت های ارتباطی بر ابراز وجود و حل بحران هویت دانش آموزان مؤثر است.

واژگان کلیدی: آموزش مهارت های ارتباطی، ابراز وجود، بحران هویت، دانش آموزان

^۱. کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد واحد ساری، ایران alireza.islami@yahoo.com

^۲. کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه آزاد واحد ساری، ایران sama.doosti93@yahoo.com

^۳. کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد واحد ساری، ایران pshba@yahoo.com

^۴. کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، ایران

بررسی رابطه خودکارآمدی تحصیلی، باورهای معرفت‌شناختی و اضطراب تحصیلی با مهارت‌های مطالعه دانش‌آموزان

توحید اشرف‌زاده^{۱*}، علی عیسی‌زادگان^۲

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه بین خودکارآمدی تحصیلی، باورهای معرفت‌شناختی و اضطراب تحصیلی با مهارت‌های مطالعه دانش‌آموزان بود. شرکت‌کنندگان پژوهش ۳۵۰ دانش‌آموز دوره متوسطه اول بود که به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. ابزارهای اندازه‌گیری پژوهش شامل پرسشنامه‌های خودکارآمدی تحصیلی پاتریک، هیکس و رایان (۱۹۹۷)، باورهای معرفت‌شناختی شومر (۱۹۹۰)، اضطراب تحصیلی آلپرت و هابر (۱۹۶۰) و مهارت‌های مطالعه کانگاس (۲۰۰۹) بود. در مطالعه حاضر، داده‌ها با استفاده از روش‌های آماری آزمون همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه استاندارد یا همزمان تحلیل شدند. نتایج به دست آمده نشان داد که بین خودکارآمدی تحصیلی و باورهای معرفت‌شناختی با مهارت‌های مطالعه دانش‌آموزان رابطه مثبت و قوی وجود دارد. با توجه به نتایج پژوهش می‌توان گفت که خودکارآمدی تحصیلی و باورهای معرفت‌شناختی بر روی مهارت‌های مطالعه دانش‌آموزان تأثیر می‌گذارند و بخش قابل توجهی از مهارت‌های مطالعه دانش‌آموزان را تبیین می‌کنند.

واژگان کلیدی: خودکارآمدی تحصیلی، باورهای معرفت‌شناختی، اضطراب تحصیلی، مهارت‌های مطالعه.

^۱. کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی

* نویسنده مسئول: Email: Tohid.ashrafzade@yahoo.com

^۲. دکترای روانشناسی عمومی، دانشیار و عضو هیئت علمی دانشگاه ارومیه

بررسی رابطه خودکارآمدی تحصیلی، باورهای معرفت‌شناختی و مهارت‌های مطالعه با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان

توحید اشرف‌زاده^{۱*}، علی عیسی‌زادگان^۲

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه بین خودکارآمدی تحصیلی، باورهای معرفت‌شناختی و مهارت‌های مطالعه با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان بود. شرکت‌کنندگان پژوهش ۳۵۰ دانش‌آموز دوره متوسطه اول بود که به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. ابزارهای اندازه‌گیری پژوهش شامل پرسشنامه‌های خودکارآمدی تحصیلی پاتریک، هیکس و رایان (۱۹۹۷)، باورهای معرفت‌شناختی شومر (۱۹۹۰) و مهارت‌های مطالعه کانگاس (۲۰۰۹) بود. در مطالعه حاضر، داده‌ها با استفاده از روش‌های آماری آزمون همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه استاندارد یا همزمان تحلیل شدند. نتایج به دست آمده نشان داد که بین خودکارآمدی تحصیلی، باورهای معرفت‌شناختی و مهارت‌های مطالعه با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان رابطه مثبت و قوی وجود دارد. با توجه به نتایج پژوهش می‌توان گفت که خودکارآمدی تحصیلی، باورهای معرفت‌شناختی و مهارت‌های مطالعه بر روی عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان تأثیر می‌گذارند و به صورت معناداری عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان را پیش‌بینی می‌کنند.

واژگان کلیدی: خودکارآمدی تحصیلی، باورهای معرفت‌شناختی، مهارت‌های مطالعه، عملکرد تحصیلی.

^۱. کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی

* نویسنده مسئول: Email: Tohid.ashrafzade@yahoo.com

^۲. دکترای روانشناسی عمومی، دانشیار و عضو هیئت علمی دانشگاه ارومیه

تأثیر پرورش گیاهان بر کاهش مشکلات رفتاری دانش‌آموزان مقطع ابتدایی

مریم اشرف

هدف از پژوهش حاضر، بررسی تأثیر پرورش گیاهان بر کاهش مشکلات رفتاری دانش‌آموزان مقطع ابتدایی بود. بدین منظور گروه نمونه ای متشکل از ۲۰۰ دانش‌آموز مقطع ابتدایی (۱۰۰ آزمایش و ۱۰۰ کنترل) پایه های اول تا ششم که به شیوه نمونه گیری طبقاتی انتخاب گردیده بودند مورد استفاده قرار گرفت. بعد از انجام پیش آزمون راتر که توسط اولیاء و آموزگاران تکمیل شده بود، گروه آزمایش به مدت ۱۲ هفته اقدام به پرورش گل در گلدانهای خود نمودند. جلسات آموزش پرورش گل هفته ای دو جلسه تشکیل گردید. انجام پس آزمون راتر و تحلیل داده‌ها به کمک تحلیل کوواریانس حاکی از معنی دار بودن داده های آماری گروه آزمایش در مقایسه با گروه کنترل بود. بنا بر شواهد آماری موجود می‌توان گفت: پرورش گیاه در کاهش مشکلات رفتاری دانش‌آموزان موثر بوده است.

واژگان کلیدی: پرورش گیاه، مشکلات رفتاری، دانش‌آموزان مقطع ابتدایی

بررسی اثربخشی آموزش مدیریت استرس مبتنی بر ذهن آگاهی (MBSR) بر استرس ادراک شده در مادران کودکان مبتلا به اوتیسم

رقيه اصغري^۱، وحید فرهادی^۲، نازنین راد آفرین^۳

پژوهش حاضر باهدف بررسی اثربخشی آموزش مدیریت استرس مبتنی بر ذهن آگاهی (MBSR) بر استرس ادراک شده در مادران کودکان مبتلا به اوتیسم انجام شد. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کلیه مادران کودکان مبتلا به اوتیسم ۴ - ۶ سال در مراکز آموزشی اوتیسم در شهر تهران در سال ۹۵ بودند. از این میان، ۴۰ مادر به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند و سپس به طور تصادفی به دو گروه آزمایش و کنترل تقسیم شدند. سپس آموزش مدیریت استرس مبتنی بر ذهن آگاهی (MBSR) در ۸ جلسه به گروه آزمایش داده شد. در مورد گروه کنترل هیچ‌گونه مداخله‌ای انجام نشد و پس از اتمام جلسات، مرحله پس‌آزمون به اجرا درآمد. جهت گردآوری اطلاعات از پرسشنامه استرس ادراک شده استفاده شد. جهت تجزیه و تحلیل نتایج از تحلیل کوواریانس تک متغیره استفاده شد. نتایج نشان داد که میانگین نمرات استرس ادراک شده در گروه آزمایش به طور معناداری کاهش یافته است ($P < 0/05$).
واژگان کلیدی: مدیریت استرس، ذهن آگاهی، استرس ادراک شده، مادران دارای کودک مبتلا به اوتیسم.

^۱. کارشناس ارشد، گروه روانشناسی عمومی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران. R.asqarii@gmail.com

^۲. باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران. Farhadivahid.a@gmail.com

^۳. کارشناس ارشد، گروه روانشناسی عمومی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران. Nazanin.radafarin@gmail.com

رابطه استفاده از تلویزیون با مشکلات رفتاری کودکان

منصوره اصغری^۱

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه استفاده از تلویزیون با مشکلات رفتاری کودکان بود. روش این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه ی آماری پژوهش شامل کودکان پیش از دبستان ۴ تا ۶ ساله شهر تهران بود که از روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای استفاده شد. نمونه مورد مطالعه شامل ۱۵۰ نفرانتخاب شدند. آزمودنی‌ها به دو پرسشنامه ی مشکلات رفتاری راتر و پرسشنامه‌ی محقق ساخته در زمینه میزان استفاده از تجهیزات الکترونیکی پاسخ دادند. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS ۲۲، دردو بخش: توصیفی(جداول ونمودارها) و استنباطی (تحلیل واریانس تک متغیره وچند متغیره و آزمون مجذور کای یک بعدی و دو بعدی) انجام شد. نتایج بدست آمده نشان داد که بین استفاده از تلویزیون با مشکل رفتاری گوشه گیری و اضطراب کودکان ۴ تا ۶ سال رابطه وجود دارد. اما بین داشتن رایانه شخصی با میزان تماشای تلویزیون رابطه معناداری وجود ندارد و بین ساعات بازی کردن با فرزند با میزان تماشای تلویزیون رابطه معناداری وجود نداشت همچنین بین گروه کودکانی که فیلم و کارتون های خارجی و گروهی که فیلم و کارتون های ایرانی نگاه می کنند در مشکلات رفتاری پرخاشگری، بی توجهی و رفتارهای بچگانه ، تفاوت معناداری وجود دارد اما درگوشه گیری و اضطراب تفاوت معناداری وجود ندارد. لذا برنامه های آموزشی و نظارتی پیشگیرانه با در نظر گرفتن این متغیرها می تواند موجب پیشگیری وکاهش مشکلات رفتاری کودکان شود.

واژگان کلیدی: بازی، تماشای تلویزیون، مشکلات رفتاری

^۱. کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی mansooreh.asghari1972@gmail

رابطه نگرش مذهبی و هوش هیجانی با پرخاشگری در دانش‌آموزان دبیرستانی

یوسف اعظمی^{۱*}، الهه فروغی نژاد^۲، حدیثه میرزائی^۳

مقدمه: منظور از نگرش مذهبی، نگرش نظام‌دار از باورها و اعمال نسبت به امور مقدس است. مطالعات دریافته‌اند که داشتن اعتقادات مذهبی در پیشگیری و کاهش اختلال‌های روانی، همچنین مشکلات ناشی از آن، مانند خودکشی، اعتیاد به مواد مخدر، افسردگی و اضطراب، نقش موثری دارد. بنابراین با توجه به جایگاه هوش هیجانی و نگرش مذهبی در موفقیت عملکردی، سلامت و کیفیت زندگی در آینده و با توجه به اهمیت مشکلات سازشی و رفتاری و پرخاشگری، این موارد بیانگر ضرورت پژوهش حاضر است. لذا، پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه نگرش مذهبی و هوش هیجانی با پرخاشگری دانش‌آموزان دبیرستانی انجام شد.

روش: پژوهش حاضر از نوع توصیفی - همبستگی است. جامعه پژوهش را کلیه دانش‌آموزان پسر مقطع دبیرستان شهرستان بهارستان در سال تحصیلی ۱۳۹۵-۱۳۹۴ تشکیل می‌دهد که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی چند مرحله‌ای تعداد ۲۶۴ نفر از آنها به عنوان آزمودنی انتخاب شدند و مقیاس‌های نگرش مذهبی، هوش هیجانی شانه و خشم اسپیلبرگر را تکمیل نمودند. داده‌های پژوهش با استفاده از نرم افزار SPSS و روش‌های آماری ضریب همبستگی و رگرسیون چندگانه تحلیل شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که بین نگرش مذهبی و پرخاشگری و هوش هیجانی و پرخاشگری رابطه منفی و معنادار وجود دارد. به عبارت دیگر، هرچه هوش هیجانی فرد بالاتر و نگرش مذهبی مثبت‌تری داشته باشد، میزان پرخاشگری او به مراتب کمتر است. نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه استاندارد نشان داد که متغیرهای نگرش مذهبی و هوش هیجانی به ترتیب قویترین متغیرها برای پیش بینی پرخاشگری می‌باشند.

نتیجه‌گیری: براساس نتایج پژوهش می‌توان اذعان داشت که مسئولین آموزش و پرورش و مشاورین مدارس می‌توانند با اجرای کارگاه‌ها و همچنین برگزاری جلسات گروهی آموزش‌های لازم را در زمینه افزایش هوش هیجانی و بالا بردن نگرش مذهبی مثبت دانش‌آموزان به عمل آورند.

واژگان کلیدی: نگرش مذهبی، هوش هیجانی، پرخاشگری، دانش‌آموزان پسر

^۱. دانشجوی دکتری تخصصی روانشناسی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران - دهکده المپیک - دانشکده روانشناسی و علوم

تربیتی (نویسنده مسئول، yaazami@yahoo.com)

^۲. دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره تحصیلی، دانشگاه علامه طباطبائی

^۳. دانشجوی کارشناسی ارشد روانسنجی، دانشگاه علامه طباطبائی

رابطه دلبستگی به خدا و جهت‌گیری مذهبی با سلامت روان در دانش‌آموزان

یوسف اعظمی^{۱*}، الهه فروغی نژاد^۲، حدیثه میرزائی^۳

هدف: پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه دلبستگی به خدا و جهت‌گیری مذهبی با سلامت روان در دانش‌آموزان مقطع دبیرستان انجام شد.

روش: پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش عبارت است از کلیه دانش‌آموزان پسر مقطع دبیرستان در شهرستان بهارستان که در سال تحصیلی ۱۳۹۴-۱۳۹۵ مشغول به تحصیل بودند. بر همین اساس تعداد ۲۶۴ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار اندازه‌گیری، مقیاس چند بعدی دلبستگی به خدا (MAGS)، مقیاس جهت‌گیری مذهبی آلپورت (ROS) و پرسشنامه سلامت عمومی GHQ، بود. داده‌های پژوهش با استفاده از نرم افزار SPSS و روش‌های آماری ضریب همبستگی و رگرسیون چندگانه تحلیل شد.

یافته‌ها: نتایج پژوهش نشان داد که بین دلبستگی ایمن نسبت به خدا با دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا رابطه منفی معنادار و با جهت‌گیری مذهبی درونی و سلامت روان رابطه مثبت و معناداری دارد. همچنین بین جهت‌گیری مذهبی بیرونی با دلبستگی اجتنابی رابطه مثبت معنادار و با جهت‌گیری مذهبی درونی و سلامت روان رابطه منفی معناداری وجود داشت. بین دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا با سلامت روان رابطه منفی و معنادار و بین جهت‌گیری مذهبی درونی و سلامت روان رابطه مثبت معناداری وجود داشت ($p < 0/01$). نتایج تحلیل رگرسیون هم نشان داد که متغیرهای سبک دلبستگی ایمن به خدا و جهت‌گیری مذهبی درونی به طور مثبت قادر به پیش‌بینی سلامت روان در دانش‌آموزان می‌باشد و از سوی دیگر مولفه‌های سبک دلبستگی نایمن اجتنابی و دوسوگرا نسبت به خدا و جهت‌گیری مذهبی بیرونی به صورت منفی قادر به پیش‌بینی سلامت روان هستند.

نتیجه‌گیری: بنابراین براساس یافته‌های پژوهش می‌توان اذعان داشت که سلامت روانی متاثر از عوامل مختلفی از جمله نوع دلبستگی به خداوند و جهت‌گیری دینی افراد است و لذا مراکز تربیتی آموزش و پرورش و مشاوران مدارس می‌توانند با تقویت این ابعاد در جهت ارتقای سطح سلامت روان دانش‌آموزان تلاش نمایند.

واژگان کلیدی: سبک دلبستگی به خدا، جهت‌گیری مذهبی، سلامت روانی، دانش‌آموزان پسر

^۱. دانشجوی دکتری تخصصی روانشناسی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران - دهکده المپیک - دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی (نویسنده مسئول، yaazami@yahoo.com)

^۲. دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره تحصیلی، دانشگاه علامه طباطبائی

^۳. دانشجوی کارشناسی ارشد روانسنجی، دانشگاه علامه طباطبائی

آموزش مدرسه‌ای در سایه‌ی دنیای فناوری و مجازی

معصومه افشار^۱، شیما ملکی^۲، خدیجه چنانی^۳

امکانات تکنولوژی امروزه خیلی از اوامر را برای بشر در زمینه‌های گوناگون، از قبیل آموزش و تدریس تسهیل کرده است. معلم حرفه‌ای که هدفش آماده کردن دانش‌آموزان برای ورود به جامعه و برخورداری از زندگی سالم اجتماعی است، می‌تواند دنیای فناوری را به کلاس خود منتقل کند و بدین طریق اثربخشی فرآیند یاددهی-یادگیری را ارتقاء دهد و دانش‌آموزان را به استفاده‌ی صحیح از آموزش مجازی جهت ادامه‌ی فرآیند یادگیری خود، هدایت نماید. بدین منظور در این مقاله توسط روش کتابخانه‌ای با هدف ارائه‌ی راهکارهایی به منظور ارتقاء سطح فرآیند یادگیری، ابتدا به شرح آموزش توسط فناوری در کلاس و سپس آموزش مجازی پرداخته شده و نتیجه این شد که می‌توان با تلفیق دو روش مذکور، مدلی به منظور تحقق اهداف آموزشی ارائه داد تا دانش‌آموزان با پرورش استعدادهای بالقوه خود، راه را برای شکوفایی بهتر خود و جامعه هموار سازند.

واژگان کلیدی: آموزش مدرسه‌ای، دنیای فناوری، فضای مجازی، دانش آموز، معلم.

^۱. هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان، maasoumehafshar@yahoo.com

^۲. دانشجوی علوم تربیتی گرایش استثنایی، دانشگاه فرهنگیان، sh2154@yahoo.com

^۳. دانشجوی علوم تربیتی گرایش استثنایی، دانشگاه فرهنگیان، kh.chenani9751@gmail.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

بررسی ارتباط درگیری تحصیلی و انگیزه تحصیلی دانش‌آموزان پسر دوره اول متوسطه شهر همدان

دکتر افشین افضلی^۱

هدف پژوهش حاضر بررسی ارتباط درگیری تحصیلی دانش‌آموزان با انگیزه تحصیلی آنها است. جامعه پژوهش دانش‌آموزان دختر دوره اول متوسطه شهر همدان بودند که از بین آنها ۱۸۰ نفر به صورت تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند. به منظور جمع‌آوری اطلاعات از مقیاس انگیزش هارتر، شامل ۳۳ سوال و پرسشنامه درگیری تحصیلی که توسط زرنگ (۱۳۹۱) تدوین و استانداردسازی شده است، استفاده گردید. به منظور بررسی اعتبار پرسشنامه‌ها از روش آلفای کرونباخ استفاده گردید، که بر اساس نتایج اعتبار پرسشنامه‌ها در سطح مطلوب ارزیابی شد. بر اساس یافته‌های پژوهش ارتباط میان انگیزش و درگیری تحصیلی در سطح آلفا ۰/۰۵ معنادار است، همچنین همبستگی میان انگیزه تحصیلی با مولفه‌های درگیری عاطفی و رفتاری مثبت و معنادار است اما با درگیری شناختی مثبت ولی غیر معنادار است. از نتایج این پژوهش می‌توان در جهت طراحی برنامه‌ای انگیزشی با هدف افزایش درگیری تحصیلی دانش‌آموزان استفاده نمود.

^۱. عضو هیات علمی گروه علوم تربیتی، دانشگاه بو علی سینا

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

بررسی ساختار سلسله مراتبی ریاضیات دبیرستان

دکتر افشین افضلی^۱

شناختن ماهیت سلسله مراتبی مفاهیم ریاضی بر طراحی دوره های آموزشی و یادگیری دانش‌آموزان اثر خواهد گذاشت، هم چنین آشنایی با مراتب یادگیری دانش‌آموزان در ریاضیات بر آموزش معلمان در ریاضی، نیز تأثیر خواهد داشت. هدف این پژوهش بررسی ساختار سلسله مراتبی درس ریاضیات بر اساس نمونه ای به حجم ۵۰۹ نفر از دانش‌آموزان دبیرستانی است که به روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای انتخاب شده‌اند. به منظور جمع آوری اطلاعات از یک سنجش تشخیصی شناختی که بر اساس رویکرد سلسله مراتبی طراحی شده است، استفاده گردید. برای بررسی مدل از شاخص ثبات سلسله مراتب استفاده گردید. این شاخص میزان مطابقت نحوه پاسخگویی آزمودنی ها، با مدل سلسله مراتبی را نشان می‌دهد. بر اساس یافته های پژوهش، متوسط شاخص ثبات برابر با ۴۸/۰ است، که نشانگر برازش مناسب مدل سلسله مراتبی با درس ریاضیات است. همچنین شاخصهای AIC، BIC و RMSEA نیز برازش مدل با داده های تجربی را تایید نمودند

^۱. عضو هیات علمی گروه علوم تربیتی، دانشگاه بو علی سینا

مقایسه راهبردهای تنظیم هیجان و بهزیستی ذهنی در نوجوانان بی سرپرست و عادی

مریم آقائی^۱، مریم زینالی^{۲*}، صدیقه گزل^۳، ندا احمدی^۴، راحله اژدری^۵

هدف پژوهش حاضر، مقایسه راهبردهای تنظیم هیجان و بهزیستی ذهنی در نوجوانان بی سرپرست و عادی بود. این پژوهش یک طرح علی - مقایسه ای و از نوع مقطعی بود که در آن ۷۵ نفر از نوجوانان بی سرپرست و ۷۵ نفر از نوجوانان عادی با روش نمونه گیری تصادفی ساده و در دسترس انتخاب شده اند؛ مقایسه گردیدند. آزمودنی‌ها پرسشنامه نظم جویی شناختی هیجان، پرسشنامه بهزیستی ذهنی را تکمیل نمودند و داده‌ها به وسیله آزمون تحلیل واریانس چند متغیری مانوا و T هاتلینگ تحلیل شدند. نتایج حاصل از آزمون نشان داد میان راهبردهای تنظیم هیجان و بهزیستی روانی نوجوانان بی سرپرست و عادی تفاوت معناداری وجود دارد. ($P < 0/001$) این نتایج نشان می‌دهد که گروه نوجوانان بی سرپرست نمرات بالاتری را در راهبردهای ملامت خویش، پذیرش، نشخوارگری، فاجعه سازی و ملامت دیگران نسبت به نوجوانان عادی کسب کرده‌اند. گروه نوجوانان عادی نمرات بالاتری را در راهبردهای تمرکز مجدد مثبت، تمرکز مجدد بر برنامه ریزی، ارزیابی مجدد مثبت نسبت به نوجوانان بی سرپرست کسب کرده‌اند. از نظر بهزیستی ذهنی همچنین مقایسه میانگین نمرات نیز نشان می‌دهد که میزان بهزیستی ذهنی در گروه نوجوانان عادی بیشتر از نوجوانان بی سرپرست است. **واژگان کلیدی:** نوجوانان، نوجوانان بی سرپرست، راهبردهای تنظیم هیجان، بهزیستی ذهنی

^۱. کارشناسی ارشد، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران

^۲. نویسنده مسئول، کارشناس ارشد، روانشناسی عمومی، دانشگاه پردیس گیلان، mapbo@yahoo.com

^۳. کارشناس ارشد روانسجی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز

^۴. کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز

^۵. کارشناس ارشد روانسجی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز

مقایسه تاثیر سبک مدیریت کلاس بر رشد فرایند کنترل فراشناختی فراگیران

مرضیه اقتدار*^۱، غلامحسین برکت^۲

هدف پژوهش حاضر تعیین مقایسه تاثیر سبک مدیریت کلاس بر رشد فرایند کنترل فراشناختی فراگیران دختر پایه ششم مدارس ابتدایی ناحیه یک اهواز بود. روش پژوهش، توصیفی از نوع پیمایشی بوده است. جامعه آماری این تحقیق کلیه کلاس های پایه ششم مدارس ابتدایی دخترانه در سال تحصیلی ۹۵-۹۴ بوده که با روش نمونه گیری خوشه ای و با استفاده از جدول مورگان ۶۹ کلاس (۳۳۰ فراگیر) به عنوان نمونه انتخاب شده‌اند. سبک مدیریت کلاس؛ به وسیله پرسشنامه سنجش باورهای معلمان در زمینه کنترل کلاس (ABCC) محقق ساخته؛ بر مبنای سه رویکرد (مداخله گر، تعامل گرا و غیرمداخله گر) و متغیر رشد فراشناختی فراگیران، به وسیله پرسشنامه سنجش فراشناخت خودگزارش دهی از اسپرلینگ و همکاران مورد ارزیابی قرار گرفت. تجزیه و تحلیل داده‌ها در سطح توصیفی و استنباطی (آزمون تحلیل واریانس یک راهه، آزمون پس از تجربه) انجام شد.

یافته های پژوهش : یافته های پژوهش در سطح معنا داری ($p < 0/05$) نشان داد که بین رشد فراشناخت فراگیران در سبک های مدیریتی معلمان تفاوت معناداری وجود دارد. **نتیجه گیری:** سبک های مدیریت کلاس قادر به رشد کنترل فراشناخت فراگیران هستند که از میان سبک‌ها تفاوت معنی داری بین رشد فراشناختی فراگیران معلمان سبک مداخله گر و تعامل گرا وجود ندارد اما دو سبک تعامل گرا و مداخله گر بیشتر باعث رشد فراشناختی فراگیران نسبت به سبک غیر مداخله گر شده‌اند. **کلمات کلیدی:** سبک مدیریت کلاس، مداخله گر، تعامل گرا و غیرمداخله گر، رشد کنترل فراشناخت

^۱. کارشناسی ارشد، گروه مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران. acim.eghtedar@gmail.com
^۲. استادیار، گروه مدیریت آموزشی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران (نویسنده مسئول) data@yahoo.com

ارتباط خودگسستگی و سپاسگزاری با احساس شرم و گناه در نوجوانان دانش آموز

سمیه اکبری نژاد^{۱*}، سیده منور یزدی^۲

هدف از پژوهش حاضر، بررسی رابطه خودگسستگی و سپاسگزاری با احساس شرم و گناه در نوجوانان دختر دبیرستان‌های استان مرکزی در سال تحصیلی ۹۴-۹۳ بود، روش پژوهش توصیفی، پس رویدادی و از نوع همبستگی بود. ۳۹۰ نفر از نوجوانان دختر که با روش نمونه-گیری خوشه‌ای تصادفی انتخاب شدند، با تکمیل سه پرسشنامه‌ی خودگسستگی، سپاسگزاری و عاطفه خود-آگاه (TOSCA) در این پژوهش شرکت کردند. برای تحلیل آماری داده‌ها از ضریب همبستگی و تحلیل رگرسیون گام به گام استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد که بین انواع خود با شرم و گناه رابطه مثبت معنادار وجود دارد، اما بین نمرات خودگسستگی واقعی-آرمانی و خودگسستگی واقعی-بایسته با شرم و گناه رابطه معناداری مشاهده نشد. همچنین نتایج پژوهش نشان داد که بین مقیاس‌های لحظه‌حال و سپاسگزاری میان‌فردی با شرم رابطه مثبت معنادار و بین نمره‌ی کل سپاسگزاری و نمرات مقیاس‌های تمرکز بر داشته‌ها، لحظه‌حال، تشریفات مذهبی، فقدان-مصیبت، مقایسات اجتماعی و سپاسگزاری میان‌فردی با گناه رابطه منفی معنادار وجود دارد. بعلاوه، نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که هیچکدام از دو بعد خودگسستگی قادر به پیش‌بینی احساس شرم و گناه در دختران نیستند اما، از بین مقیاس‌های سپاسگزاری، سپاسگزاری بین‌فردی قادر به پیش‌بینی احساس شرم و فقدان/مصیبت قادر به پیش‌بینی احساس گناه در نوجوانان دختر می‌باشد. پیشنهاد می‌گردد در خانواده تمرکز بیشتری روی مسائل آموزشی و تربیتی نوجوانان دختر صورت گیرد.

واژگان کلیدی: خود، خودگسستگی، شرم، گناه، سپاسگزاری.

^۱ کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی دانشگاه الزهراء، somayehakbari27@yahoo.com

^۲ استاد تمام دانشگاه الزهراء، smyazdi@alzahra.ac.ir

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

رابطه سبک های فرزندپروری ادراک شده دانش آموزان متوسطه با هویت ملی، دینی، اجتماعی

فاطمه اکرمیان آرانی^۱، زهرا پروازی مقدم^۲

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه سبک های فرزندپروری ادراک شده، دانش آموزان متوسطه با هویت ملی، دینی، اجتماعی، صورت گرفته است. برای این منظور ۲۰۰ دانش آموز (۱۰۰ نفر دختر و ۱۰۰ نفر پسر) از مناطق شهر تهران به صورت تصادفی چند مرحله ای انتخاب شدند و اطلاعات آن‌ها با اجرای پرسشنامه های شیوه های فرزند پروری ادراک شده توسط دیانا بامریند (۱۹۶۷) و پرسشنامه های هویت ملی، دینی، اجتماعی، جمع آوری شد. که ضریب پایانی پرسشنامه از طریق آلفای کرونباخ ۰.۹۲٪ محاسبه شد و سپس برای تحلیل داده‌ها از روش تحلیل رگرسیون چندگانه استفاده شد. یافته‌ها نشان داد که سبک فرزند پروری دموکراتیک به صورت مثبت و سبک فرزند پروری سهل گیرانه به صورت منفی هویت ملی فرزندان را پیش بینی می‌کند و سبک فرزند پروری دموکراتیک به صورت مثبت و سبک فرزند پروری سهل گیرانه به صورت منفی هویت دینی فرزندان را پیش بینی می‌کند. و بین سبک های فرزند پروری، تنها سبک دموکراتیک به صورت مثبت هویت اجتماعی فرزندان را پیش بینی می‌کند.

کلید واژه ها: سبک فرزند پروری، هویت ملی، هویت دینی، هویت اجتماعی

^۱. کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، روان شناسی، تهران - ایران
^۲. دانشجوی دکترا دانشگاه آزاد اسلامی واحد الکترونیک، علوم تربیتی، تهران - ایران

تأثیر آموزش از طریق شبکه های اجتماعی تلفن همراه بر میزان انگیزش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان آسیب دیده بینایی ذبیح‌اله الهی*^۱، فریا درتاج^۲، محمدعلی چاری^۳

هدف از اجرای پژوهش حاضر، تعیین تأثیر آموزش از طریق شبکه های اجتماعی تلفن همراه بر میزان انگیزش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان آسیب دیده بینایی در درس زبان انگلیسی بود. روش پژوهش، روش شبه آزمایشی با طرح پیش آزمون-پس آزمون با گروه آزمایش و گواه بود که بر روی نمونه‌ی دانش آموزی اجرا شد. جامعه آماری این پژوهش تمامی دانش آموزان آسیب دیده بینایی پسر پایه دوم متوسطه کشور (به تعداد ۱۴۲ نفر) بودند. نمونه‌ی آماری را تعداد ۵۲ دانش آموز آسیب دیده بینایی که داوطلب شرکت در آزمایش بودند تشکیل دادند و به صورت تصادفی در گروه‌های آزمایش و گواه قرار داده شدند. برای گردآوری داده‌ها در این پژوهش، از پرسشنامه انگیزش تحصیلی عبدخدایی (۱۳۸۷)، استفاده شد. روش اجرا این گونه بود که پس از تعیین نمونه‌ی آماری به دو گروه آزمایش و گواه، پرسشنامه های پیش آزمون اجرا گردید و سپس گروه آزمایش علاوه بر دریافت درس به صورت معمول، با تشکیل گروه در شبکه اجتماعی واتس‌آپ، در ۴ هفته مورد آموزش قرار گرفتند و گروه گواه به شیوه معمول به یادگیری درس‌ها پرداختند. پس از اجرای آزمایش پرسشنامه های پس آزمون اجرا و تحلیل گردید. برای تحلیل داده‌ها در کنار آمار توصیفی، داده‌های حاصل از آزمایش با رعایت مفروضه‌ها، با استفاده از آزمون کواریانس توسط نرم افزار SPSS20 تحلیل شد. نتایج به دست آمده از تحلیل داده‌های مربوط به فرضیه نشان داد که پس از حذف اثر پیش آزمون (میانگین تعدیل شده) بین میانگین نمرات انگیزش پیشرفت تحصیلی دو گروه در مرحله پس آزمون، تفاوت معناداری مشاهده می‌شود ($p < 0.001$). یعنی میانگین تعدیل شده نمرات انگیزش پیشرفت تحصیلی در گروه آزمایش، بالاتر از میانگین تعدیل شده نمرات پس آزمون انگیزش پیشرفت تحصیلی، در گروه گواه است و فرضیه مورد تایید قرار گرفت.

واژگان کلیدی: تلفن همراه، آسیب دیده بینایی، انگیزش پیشرفت تحصیلی، یادگیری سیار

^۱. دانشجوی دکتری تکنولوژی آموزشی دانشگاه علامه طباطبائی، مدرس دانشگاه فرهنگیان زاهدان

z_allahi57@yahoo.com

^۲. دانشجوی دکتری تکنولوژی آموزشی دانشگاه علامه طباطبائی، عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور کرمان

^۳. کارشناس ارشد روانشناسی کودکان استثنایی

روش استاد شاگردی شناختی در تدریس مهارت های عملی دانشجو معلمان

دوره های تربیت معلم

حجت اله الماسی^۱

دوره های تربیت معلم، دانشجو معلمان را باید به گونه ای آماده کند که علاوه بر کسب شایستگی های نظری، آمادگی لازم را برای آموزش و تدریس در موقعیت های پیچیده و مبهم آینده با یادگیرندگانی با ویژگی های متنوع و متفاوت داشته باشند، برای تحقق این امر توجه به رویکردهای سازنده گرایانه در شکل دادن به محیط های یادگیری یادگیرنده محور که در آنها چه به طور صریح و چه ضمنی از فعالیت های فردی و اجتماعی یادگیرندگان برای معنا سازی از مذاکره در هنگام فعالیت های اصیل پشتیبانی می کند. روش استاد شاگردی شناختی نمونه ای از نظریه ناحیه تقریبی رشد ویگوتسکی است که در آن شاگردان در یک محیط یادگیرنده محور اجتماعی برای انجام تکالیف پیچیده و دشوار که به تنهایی قادر به انجام آن نیستند از کمک همسالان و مربیان خود استفاده می کنند. استاد شاگردی شناختی به مربیان و شاگردان کمک می کند در محیط یادگیری تعاملی و ارتباط محوری از مهارت های خود برای راهنمایی و مشاوره با سایر یادگیرندگان استفاده کنند. یادگیری در محیط یادگیری مبتنی بر استاد شاگردی شناختی نیازمند بیرونی نمودن فرایندی است که معمولاً به صورت درونی و درون فردی اجرا می شود مثل مشاهده ی فرایندی که یک متخصص از طریق آن تفکر می کند و عملی را انجام می دهد. حین مهارت ها به شاگردان کمک می کند تا آن مهارت خاص را ماهرانه تر انجام دهند. هدف این پژوهش دستیابی به مولفه های تشکیل دهنده محیط یادگیری مبتنی بر روش استاد شاگردی شناختی در دانشگاه ها و مراکز تربیت معلم است. در این پژوهش از روش تحقیق کیفی از نوع تحلیل محتوای کیفی قیاسی استفاده شده است. جامعه پژوهش کلیه اسناد و مدارک زبان فارسی و انگلیسی مرتبط با موضوع بوده، برای نمونه گیری از نمونه گیری نظری هدفمند استفاده شده است و حجم نمونه تا اشباع نظری داده ها و مولفه ها ادامه پیدا می کند. یافته های این پژوهش شامل ۵۴ مولفه بوده که در هفت مولفه ی اصلی: مسئله یابی، مدل سازی ذهنی، حمایت و پشتیبانی، داربست زنی، گفتگوی حرفه ای، تامل حرفه ای، کشف و هیجده زیر مولفه: تحلیل موضوع درس، تعریف مسئله، تعیین شایستگی های مورد انتظار، ارائه محتوای الکترونیکی، پرسش از مراحل انجام تکلیف، بازخورد، شناسایی مشکلات، آموزش، ارائه پیشنهاد برای حل مشکل، انتقال دانش ضمنی، به اشتراک گذاشتن تجربیات، بیان استدلال راهبردهای حل مسئله، خود تحلیلی، مقایسه عملکرد خود با روش مربی و همتایان، بازنگری در حل مسئله، ارائه روش اصلاحی، گزارش دانش و مهارت کسب شده، دسته بندی شده است.

واژگان کلیدی: محیط یادگیری، استاد شاگردی شناختی، دانشجو معلمان، تربیت معلم

^۱. دانشجوی دکتری تکنولوژی آموزشی دانشگاه علامه طباطبائی تهران hojatalmsi53Qgmail.com

رابطه درگیری والدین در فعالیت مدرسه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی

ملاحت امانی^۱، محمدجواد شباهنگ^۲

تربیت بهینه نسل جدید، مرهون تعامل و مشارکت جامع خانه و مدرسه به عنوان دو نهاد اساسی تربیتی مدارس است. پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین درگیری والدین در فعالیت های مدرسه و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی انجام شد. طرح پژوهش حاضر توصیفی و از نوع مطالعات همبستگی بود. برای این منظور از بین کلیه دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی شهر بجنورد تعداد ۳۴۱ نفر با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. والدین دانش‌آموزان انتخابی، ابزار محقق ساخته سنجش مشارکت والدین را پاسخ دادند. میزان پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان براساس ارزشیابی توصیفی توسط معلم ارزیابی شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش همبستگی اسپیرمن استفاده شد. نتایج نشان داد که مشارکت در فعالیت های مدرسه و درگیری با درس دانش‌آموزان با پیشرفت تحصیلی همبستگی مثبت و معنی داری دارد. همچنین نتایج نشان داد که والدین جوان و تحصیل کرده درگیری بیشتری در فعالیت های مدرسه فرزندانشان داشتند. والدینی که ارتباط تنگاتنگی با فعالیت های مدرسه دارند، می‌توانند با دادن ارزشمندی به امور درسی، میزان پیشرفت تحصیلی فرزندانشان را بالا ببرند.

واژگان کلیدی: درگیری والدین در فعالیت های مدرسه، پیشرفت تحصیلی

^۱. استادیار گروه روانشناسی دانشگاه بجنورد m.amani@ub.ac.ir

^۲ کارشناس ارشد مدیریت آموزشی

رفتار های برونی سازی شده و علائم افسردگی در میان دانش آموزان با اختلال یادگیری اختصاصی همراه با نقص در خواندن

دکتر محسن امیری^۱، دکتر لقمان ابراهیمی^۲

مطالعه حاضر به بررسی رفتارهای برونی‌سازی شده (رفتارهای پرخاشگرایانه و قانون شکنانه) و علائم افسردگی در میان دانش‌آموزان با اختلال یادگیری اختصاصی همراه با نقص در خواندن در مقایسه با دانش‌آموزان عادی مقطع ابتدایی پرداخته است. پژوهش حاضر از نوع علی مقایسه‌ای بود که به روش نمونه‌گیری دردسترس بر روی یک نمونه ۱۴۰ نفری از دانش‌آموزان با اختلال یادگیری خواندن و دانش‌آموزان عادی انجام گرفت. جهت گردآوری اطلاعات از فهرست رفتاری کودکان (CBCL) استفاده شد. یافته‌های پژوهش حاکی از رفتارهای پرخاشگرایانه و قانون شکنانه بالاتر دانش‌آموزان با اختلال یادگیری خواندن نسبت به دانش‌آموزان عادی بود. از دیگر سو بین گروه دانش‌آموزان عادی و دانش‌آموزان با اختلال یادگیری خواندن به لحاظ متغیر مربوط به افسردگی تفاوت معناداری وجود داشت، به صورتی که دانش‌آموزان با اختلال یادگیری خواندن از افسردگی بالاتری نسبت به دانش‌آموزان عادی برخوردار بودند. بنابراین به نظر می‌رسد دانش‌آموزان با اختلال یادگیری خواندن در مقایسه با دانش‌آموزان عادی مشکلات رفتاری بیشتری را تجربه کرده و به همان میزان مشکلات هیجانی بالاتری را نیز گزارش میکنند.

واژگان کلیدی: اختلال یادگیری خواندن، رفتارهای قانون شکنانه، رفتارهای پرخاشگرایانه، افسردگی

^۱. استادیار گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه زنجان amiri_tmu@yahoo.com

^۲. استادیار گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه زنجان

مقایسه ویژگی‌های روان‌شناختی مادران دارای کودکان پسر بیش فعال و مادران دارای کودکان پسر اوتیسم

غلامحسین انتصار فومنی^۱، ژاله حیدری^{۲*}

اتیسم و بیش‌فعالی از اختلالات بسیار رایج در دوران کودکی هستند، و مادران این کودکان به سبب این اختلالات به مشکلات روانشناختی زیادی دچار شده و سرمایه روانی آنها مخدوش می‌شود. پژوهش حاضر به منظور مقایسه ویژگی‌های روانشناختی مادران دارای کودکان بیش فعال و اتیسم انجام شد. روش این پژوهش از نوع پیمایشی بود. جامعه تحقیق عبارت بود از کلیه مادران دارای فرزند بیش فعال و اتیسم واقع در دو منطقه شهری ۵ و ۱۱ تهران در سال ۱۳۹۴ که تعداد آنها ۸۰ نفر بود و گروه نمونه به روش تمام شمارش انتخاب شدند. ابزار پژوهش عبارت از پرسشنامه ویژگی‌های روان‌شناختی بودند. به منظور بررسی فرضیه‌های پژوهش از روشهای آمار توصیفی و تحلیل تفاوت میانگینها به وسیله آزمون تحلیل واریانس با استفاده از نرم افزار Spss20 استفاده شد. یافته‌ها نشان داد یافته‌ها نشان داد که از لحاظ ویژگی‌ها و سرمایه روانشناختی کل دو گروه مادران با هم تفاوت معناداری ندارند و اما در مولفه های اضطراب، جسمانی سازی، و پرخاشگری گروه مادران کودکان بیش فعال نمره بالاتری گرفتند و در افسردگی مادران کودکان اتیسم نمره بالاتری گرفتند. اما از لحاظ مولفه های ترس، حساسیت در روابط، روان پریشی، وسواس و پارانویا دو گروه با هم تفاوت معناداری نداشتند. اما دو گروه از لحاظ مولفه های امید و خوشبینی با هم تفاوت معناداری نداشتند. نتایج به طور کلی نشان می‌دهد که به لحاظ ویژگی‌های روان‌شناختی مادران کودکان بیش فعال نسبت به مادران کودکان اتیسم وضعیت بدتری دارند.

واژگان کلیدی: ویژگی‌های روان‌شناختی، اتیسم، بیش‌فعالی، مادران

^۱. استادیار گروه روان‌شناسی، واحد زنجان، دانشگاه آزاد اسلامی، زنجان، ایران. ghfoumany@yahoo.com

^۲. دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه روان‌شناسی عمومی، علوم تحقیقات واحد زنجان، دانشگاه آزاد اسلامی، زنجان، ایران. j.heydari1355@gmail.com

اثربخشی بازی درمانی شناختی رفتاری بر عزت نفس و توانایی اجتماعی کودکان دبستانی

ثمین ایوبی^۱، نیلوفر قدومی^۲، سوگند قاسم زاده^۳

هدف پژوهش حاضر، مطالعه اثربخشی بازی درمانی شناختی رفتاری بر عزت نفس و توانایی اجتماعی کودکان دبستانی بود.

جامعه این پژوهش دانش‌آموزان دختر دبستانی بوده‌اند. برای این منظور، با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس تعداد ۱۰۰ دانش‌آموز گروه سنی ۶ تا ۱۲ سال را انتخاب و به تصادف در دو گروه آزمایشی (۵۰ نفر) و گروه کنترل (۵۰ نفر) جایگزین شدند. جهت بررسی مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان از پرسشنامه مهارت‌های اجتماعی گرشام و الیوت (۱۹۹۰) جهت سنجش عزت نفس آنان از پرسشنامه عزت نفس خود پنداره کودکان CSCS پیرز و هریس (۱۹۶۹) استفاده شد.

روش پژوهش نیمه آزمایشی و طرح پژوهش پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه کنترل بود. پیش از شروع مداخله، هر دو گروه پرسشنامه مهارت‌های اجتماعی و عزت نفس را تکمیل کردند. سپس گروه آزمایش در حداقل پانزده جلسه باشد جلسه هفتگی به مدت ۴۵ دقیقه تحت بازی درمانی گروهی به شیوه شناختی-رفتاری قرار گرفت در حالی که گروه کنترل هیچ گونه مداخله‌ای دریافت نکرد. گروه آزمایش، در جلسات بازی درمانی گروهی شرکت داشتند. بازی درمانی گروهی موجب افزایش عزت نفس و توانایی‌های اجتماعی کودکان در گروه مداخله در مقایسه با گروه کنترل می‌شود، در پایان مداخله، هر دو گروه مجدداً با آزمون مذکور مورد ارزیابی قرار گرفتند. یافته‌ها با استفاده از تحلیل کواریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که بازی درمانی بر افزایش عزت نفس و توانایی اجتماعی کودکان دبستانی موثر است. بنابراین توصیه می‌شود که والدین، مربیان و کارشناسان آموزشی برای کاستن از رفتارهای مشکل‌آفرین کودکان و ارتقای عزت نفس در آنان از این شیوه آموزشی و درمانی بهره ببرند.

کلیدواژگان: بازی درمانی، مهارت‌های اجتماعی، عزت نفس، کودکان دبستانی.

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران

^۳ استادیار گروه روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی دانشگاه تهران، s.ghasemzadeh@ut.ac.ir

رابطه خودآگاهی هیجانی، منبع کنترل و سخت‌روئی با شادکامی دانش‌آموزان

دبیرستانی

دکتر نرگس باباخانی^۱، افسانه مددوار^۲

مقدمه: شادکامی، یکی از مفاهیم نسبتاً مهم در زندگی روزمره نوجوانان و جوانان است. فهم و تسهیل شادکامی و بهزیستی روانی و تعیین عوامل موثر بر این دو مقوله، موضوع اصلی روان‌شناسی مثبت‌نگراست. احساس شادکامی و نشاط در دانش‌آموزان، از راه‌های پیشگیری و برون‌رفت از اختلالات روانی، از ضروری‌ترین خواسته‌های نظام‌های تعلیم و تربیت است که می‌تواند تأثیرات عمده در سالم‌سازی و بهسازی جامعه داشته باشد.

هدف: هدف پژوهش حاضر پیش‌بینی شادکامی بر اساس خودآگاهی هیجانی، منبع کنترل و سخت‌رویی در نوجوانان شهر تهران بود.

روش نمونه‌گیری: این پژوهش از مطالعه توصیفی-همبستگی بود که تعداد ۱۶۰ دانش‌آموز (۱۰۰ دختر و ۶۰ پسر) به صورت خوشه‌ای چند مرحله‌ای تصادفی از بین دانش‌آموزان شاخه نظری دبیرستان‌های دولتی منطقه ۶ آموزش و پرورش شهر تهران در سال تحصیلی ۹۴-۹۳ انتخاب شدند.

ابزار پژوهش: پرسشنامه‌های پژوهش شامل مقیاس شادکامی آکسفورد، پرسشنامه‌های هوش هیجانی بار-ان (مقیاس خودآگاهی هیجانی)، منبع کنترل راتر و سخت‌رویی اهواز بودند.

روش تجزیه و تحلیل: داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون همزمان و گام به گام مورد تحلیل قرار گرفتند. یافته‌ها نشان داد، شادکامی با خودآگاهی هیجانی و سخت‌رویی رابطه مثبت و مستقیم و با منبع کنترل رابطه منفی و معکوس دارد. هم‌چنین روابط دو طرفه بین متغیرها (خودآگاهی هیجانی با منبع کنترل، خودآگاهی هیجانی با سخت‌رویی، منبع کنترل با سخت‌رویی) با اطمینان ۹۹ درصد مورد تأیید قرار گرفتند. از سویی نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که منبع کنترل و سخت‌رویی توان پیش‌بینی شادکامی را در نوجوانان دارند که ۳۴ درصد واریانس شادکامی را تبیین می‌کنند. اما خودآگاهی هیجانی توان پیش‌بینی شادکامی را ندارد.

نتیجه‌گیری: سخت‌رویی به عنوان یک منبع مقاومت در مواجهه با رویدادهای استرس‌زای زندگی عمل می‌کند. نوجوانان سخت‌رو کسانی هستند که به سادگی در برابر اعمال و رفتار خود احساس تعهد کرده و عقیده دارند می‌توانند رویدادهای زندگی خود را کنترل کنند. این افراد موفقیت‌های وشکست‌های خود را به عوامل درونی مانند تلاش و توانایی خود، نسبت می‌دهند و ادراک کنترل بر زندگی آنان موجب سازگاری روانشناختی و احساس شادکامی بیشتر و برعکس مشکلات جسمی، روانی و رفتاری کمتری می‌شود.

کلیدواژه: شادکامی، خودآگاهی هیجانی، منبع کنترل، سخت‌روئی

^۱. استادیار دانشکده روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، تهران، ایران. Email: babakhani@riau.ac.ir

^۲. کارشناس ارشد دانشکده روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن. Email: a.madadvar@yahoo.com

مدل یابی رابطه ادراک از جو کلاس و تحول مثبت جوانی با سرزندگی تحصیلی

فرح بخشایی^۱، الهه حجازی^۲، فریبرز درتاج^۳، ولی الهه فرزاد^۴

سرزندگی تحصیلی به عنوان حفظ شایستگی تحصیلی و سازش یافتگی مثبت در برابر ناملایماتی که در مسیر تحولی نوجوانان در بافت تحصیلی آنان به وجود می‌آید تعریف می‌شود. پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش واسطه‌ای تحول مثبت جوانی در ارتباط بین ادراک از جو کلاس و سرزندگی تحصیلی دانش‌آموزان، در قالب یک مدل علی انجام شد. بدین منظور ۴۰۰ نفر از دانش‌آموزان دختر پایه اول مقطع متوسطه دوم شهر کرمان به مقیاس ادراک از جو کلاس؛ تحول مثبت جوانی و سرزندگی تحصیلی پاسخ دادند. نتایج تحلیل معادلات ساختاری نشان داد اثر ادراک از جو کلاس و تحول مثبت جوانی بر سرزندگی تحصیلی و اثر ادراک از جو کلاس بر تحول مثبت جوانی مثبت و معنادار است. اثر غیر مستقیم ادراک از جو کلاس بر سرزندگی تحصیلی از طریق تحول مثبت جوانی مثبت و معنادار است. بنابر این تحول مثبت جوانی در ارتباط بین ادراک از جو کلاس با سرزندگی تحصیلی نقش واسطه‌ای ایفا می‌کند. علاوه بر این نتایج نشان داد که ۶۴ درصد از واریانس سرزندگی تحصیلی و ۲۷ درصد از واریانس تحول مثبت جوانی توسط متغیرهای موجود در مدل پژوهش تبیین می‌شود.

واژگان کلیدی: ادراک از جو کلاس، تحول مثبت جوانی، سرزندگی تحصیلی

^۱ دانشجوی دکتری دانشگاه امام رضا

^۲ دانشیار دانشگاه تهران

^۳ استاد دانشگاه علامه

^۴ دانشیار دانشگاه تربیت معلم

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

بررسی رابطه هوش اخلاقی و منبع کنترل در معلمان مدارس شهر مشهد.

حسین براتی پور^۱، رضا شریعتی پور^۲

مقدمه: پژوهش حاضر به منظور ارزیابی ارتباط هوش اخلاقی و منبع کنترل انجام شده است. **روش:** پژوهش حاضر از نوع همبستگی است، حجم نمونه به تعداد ۱۴۰ نفر تعیین شد که از این تعداد ۷۰ نفر زن و ۷۰ نفر مرد می‌باشد. برای بررسی میزان رابطه از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شده است.

یافته‌ها: میزان ضریب همبستگی دو مولفه هوش اخلاقی و منبع کنترل ۰/۳۳. محاسبه گردید. **نتیجه گیری:** این پژوهش نشان داد که همبستگی مثبت بین هوش اخلاقی و منبع کنترل وجود دارد اما در مقدار میانگین مقیاس هاس هوش اخلاقی و منبع کنترل، از نظر جنسیت و مقطع تدریس و سن و میزان تحصیلات تفاوت زیادی مشاهده نشد. **کلمات کلیدی:** هوش اخلاقی، منبع کنترل

^۱. کارشناس ارشد مشاوره خانواده، مدرس مدعو دانشگاه فرهنگیان مشهد
^۲. کارشناس ارشد روانشناسی، مدرس مدعو دانشگاه پیام نور مشهد

بررسی رابطه بین جهت گیری مذهبی والدین با رفتار های وندالیستی دانش آموزان مقطع متوسطه شهرستان گنبد کاووس

نسرین برسالانی^{۱*}، محمد عرب عامری^۲

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه بین جهت گیری مذهبی والدین که روی آورد کلی شخص است که از مذهب اتخاذ می‌شود و مجموعه ای از اعتقادات، اعمال و تشریفات خاص می‌باشد با رفتار های وندالیستی که نوعی روحیه بیمار گونه است که مبین تمایل به تخریب اگاهانه، ارادی و خود خواسته اموال، تاسیسات و متعلقات عمومی است و در دانش آموزان مقطع متوسطه شهرستان گنبد کاووس بررسی می‌گردد. برای رسیدن به این هدف تعداد ۳۰۰ نفر از دانش آموزان دبیرستانی گنبد کاووس به روش نمونه گیری خوشه‌ای انتخاب شدند و برگه اطلاعات جمعیت شناختی و پرسشنامه جهت گیری مذهبی آلپورت (۱۹۵۰) را تکمیل نمودند و نتایج با نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج پژوهش نشان داد که بین رفتارهای وندالیستی و جهت گیری مذهبی درونی ($r = 0/062$; $p = 0/29$) و بیرونی ($r = 0/088$; $p = 0/13$) رابطه معنادار وجود ندارد. نتایج تحلیل رگرسیون نشان می‌دهد که جهت گیری مذهبی دورنی و بیرونی والدین نقش معناداری در پیش بینی رفتارهای وندالیستی فرزندان ندارد.

واژگان کلیدی: جهت گیری مذهبی، رفتارهای وندالیستی، گنبد کاووس

^۱. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، گروه روانشناسی دانشگاه آزاد بابل nasrin.barsalani63@yahoo.com

^۲. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، گروه روانشناسی دانشگاه آزاد بابل، سازمان آموزش و پرورش استان سمنان

بررسی اثربخشی آموزش مهارت های زندگی بر نگرش به اعتیاد دانش آموزان دختر

فاطمه برنا^۱

هدف این پژوهش بررسی اثربخشی آموزش گروهی مهارت های زندگی بر تغییر نگرش مثبت دانش آموزان دختر مقطع متوسطه مشهد نسبت به سوء مصرف مواد مخدر بود. جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه دانش آموزان دختر مقطع متوسطه منطقه ۴ مشهد می باشد که در سال تحصیلی ۱۳۹۴-۱۳۹۵ مشغول به تحصیل بودند. پس از اجرای پرسشنامه نگرش سنج اعتیاد نظری (۱۳۸۰) بر روی ۳۰۰ دانش آموز، دانش آموزانی که نمرات بیشتری در آزمون کسب کردند، شناسایی شدند. از این تعداد بصورت هدفمند ۳۰ نفر از کسانی که معیارهای ورود به پژوهش را داشتند انتخاب شدند و در دو گروه آزمایش و کنترل به روش تصادفی جایگزین شدند. طرح این پژوهش شبه آزمایشی (پیش آزمون- پس آزمون با گروه کنترل) بود. آموزش مهارت های زندگی (خودآگاهی، همدلی، کنترل استرس، ارتباط بین فردی موثر) در ۸ جلسه ۹۰ دقیقه ای ارائه شد و پس از اتمام مداخله آموزشی، پس آزمون اجرا شد. سپس داده های پژوهش با استفاده از تحلیل کوواریانس یک راهه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج پژوهش نشان می دهد که دانش آموزان گروه آزمایش در مقایسه با دانش آموزان گروه کنترل در سه بعد عاطفی، شناختی و رفتاری و همچنین نگرش کلی به اعتیاد تغییر معناداری را نسبت به شرکت کنندگان گروه کنترل نشان دادند.

واژگان کلیدی: آموزش مهارت های زندگی، دانش آموزان، نگرش به اعتیاد

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی دانشگاه فردوسی مشهد

اثربخشی و مقایسه آموزش مهارت های زندگی به دو گروه کودکان و کودکان و مادرانشان در کاهش احساس تنهایی و افزایش پذیرش همسالان

فاطمه برنا^۱

هدف، اثربخشی آموزش مهارت های زندگی به دو گروه کودکان و کودکان و مادرانشان در کاهش احساس تنهایی و افزایش پذیرش همسالان در آنها است. روش نمونه گیری، هدفمند است که از بین ۵ مدرسه ناحیه ۳ آموزش و پرورش مشهد، ۲ مدرسه که از لحاظ آموزشی، فرهنگی و طبقه اجتماعی همتا بودند، انتخاب و دانش‌آموزان کلاس های پنجم و ششم (۲۰۰ نفر) با استفاده از مقیاس احساس تنهایی کودکان آشر و پرسشنامه پذیرش همسالان سنجیده شدند، ۶۵ نفر که بالاترین نمرات را در مقیاس احساس تنهایی و پایین ترین نمرات را در پذیرش همسالان بدست آوردند انتخاب، و به طور تصادفی در سه گروه (دو گروه آزمایش و یک گروه کنترل) قرار گرفتند، در این مطالعه شبه آزمایشی، کودکان هر دو گروه به مدت ۸ جلسه یک ساعته مورد آموزش قرار گرفتند. در گروه کودکان و مادران، مادران نیز در ۶ جلسه یک ساعته جداگانه مورد آموزش قرار گرفتند و از روند آموزش کودک خود آگاهی یافتند و در نهایت پس از اتمام جلسات، پس آزمون گرفته شد و از تحلیل کوواریانس در جهت تحلیل داده ها استفاده شد. نتایج تحلیل کوواریانس حاکی از اثربخشی آموزش مهارت های زندگی به دو گروه کودکان و کودکان و مادرانشان در جهت کاهش احساس تنهایی و افزایش پذیرش همسالان در هر دو گروه بود، اما بررسی مقایسه ای اثربخشی دو گروه علی رغم اختلاف بالای میانگین دو گروه، معنادار نبود. عدم معناداری آماری در مقایسه دو گروه، به معنای عدم اهمیت بالینی در این حوزه نیست و نشان می‌دهد که والدین به خصوص مادران نقش بسیاری در آموزش مهارت های زندگی به کودکان و ارتباط آن ها با همسالان داشته که این امر به نوبه خود احساس تنهایی در کودکان را تحت تاثیر قرار می‌دهد.

واژه‌های کلیدی: پذیرش همسالان، تنهایی، مهارت های زندگی

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی دانشگاه فردوسی مشهد

بررسی اثر بخشی آموزش انگیزش پیشرفت بر درگیری تحصیلی دانش‌آموزان

مرضیه بروجردی^{۱*}، اسماعیل سعدی پور^۲

پژوهش حاضر تاثیر آموزش انگیزش پیشرفت بر درگیری تحصیلی دانش‌آموزان دختر پایه سوم راهنمایی شهرستان سقز را مورد بررسی قرار داده است. بدین منظور با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای تعداد ۴۰ نفر از دانش‌آموزان به عنوان گروه کنترل و آزمایش انتخاب شدند. به گروه آزمایش برنامه آموزش انگیزش پیشرفت ارائه شد. روش تحقیق از نوع نیمه آزمایشی پیش آزمون - پس آزمون بود. برای اندازه گیری متغیرها از پرسشنامه راهبردهای خود انگیخته برای یادگیری MSLQ استفاده شد. داده‌ها با روش آماری تحلیل واریانس و با استفاده از نرم افزار spss16 تجزیه و تحلیل شد. نتایج پژوهش نشان داد که آموزش انگیزش پیشرفت بر درگیری تحصیلی (درگیری شناختی، رفتاری و انگیزشی) دانش‌آموزان دختر پایه سوم راهنمایی تاثیر مثبت داشته است.

واژگان کلیدی: انگیزش پیشرفت، درگیری تحصیلی، درگیری شناختی، درگیری رفتاری، درگیری انگیزشی

^۱. فارغ التحصیل کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه علامه طباطبائی
marziehbrojerdi@yahoo.com
^۲. استادیار دانشکده روانشناسی دانشگاه علامه طباطبائی

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

مقایسه اضطراب اجتماعی در دانش‌آموزان عادی و بی‌سرپرست مقطع متوسطه

شهر تهران

سپیده بشیرگنبدی^{۱*}، مه سیما پورشهریاری^۲، سیمین حسینیان^۳

خانواده و مدرسه دو عنصر مهم در رشد و پرورش دانش‌آموزان هستند. عدم وجود هریک از آنها موجب آسیب به افراد می‌شود. اضطراب اجتماعی نیز از مهمترین مسائلی است که نوجوانان در سنین مدرسه با آن روبه‌رو می‌شوند. در این پژوهش ۱۴۷ دانش‌آموز دختر و پسر مقطع متوسطه شهر تهران، در دو گروه عادی و بی‌سرپرست به دو روش نمونه‌گیری خوشه‌ای و در دسترس انتخاب شدند و پرسشنامه اضطراب اجتماعی لاجرسا را تکمیل کردند، سپس داده‌ها با روش اماراتی مستقل مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج پژوهش نشان داد که دانش‌آموزان بی‌سرپرست به طور معناداری اضطراب اجتماعی بیشتری را نسبت به دانش‌آموزان عادی تجربه می‌کنند.

واژگان کلیدی: دانش‌آموزان عادی، دانش‌آموزان بی‌سرپرست، اضطراب اجتماعی.

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه الزهرا (س). Bashiri.sepideh@yahoo.com

^۲. دانشیار گروه مشاوره راهنمایی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه الزهرا (س).

^۳. استاد گروه مشاوره و راهنمایی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه الزهرا (س).

مقایسه راهبردهای مقابله‌ای با سطح تحول من بالا و پایین در دانش‌آموزان

جعفر بهادری خسروشاهی^۱، دکتر جواد مصرآبادی^۲

هدف پژوهش حاضر، مقایسه راهبردهای مقابله‌ای با سطح تحول من بالا و پایین در دانش‌آموزان بود. این پژوهش توصیفی از نوع علی-مقایسه‌ای بود. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانش‌آموزان دوره متوسطه شهر ایلخچی در سال تحصیلی ۹۶-۱۳۹۵ تشکیل می‌دادند که از این جامعه، تعداد ۲۰۰ نفر به روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از مقیاس سطح تحول من بارون و پرسشنامه پاسخ‌های مقابله‌ای بلینگز و موس استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با روش آماری تحلیل واریانس چندمتغیره انجام گرفت. نتایج پژوهش نشان داد که بین افراد با سطح تحول من بالا و پایین در متغیرهای مهار هیجانی، جلب حمایت اجتماعی، راهبرد جسمانی کردن تفاوت معنی‌داری وجود دارد؛ اما در متغیرهای حل مسئله و ارزیابی شناختی تفاوت معنی‌داری بین دو گروه وجود ندارد. یافته‌های پژوهش در پرتو نتایج پژوهش‌های پیشین، مورد بحث قرار گرفتند.

واژگان کلیدی: سطح تحول من، راهبردهای مقابله‌ای، دانش‌آموزان.

^۱. دانشجوی دکتری روان‌شناسی تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران
^۲. دکتری روان‌شناسی تربیتی، دانشیار گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

آسیب‌شناسی مراکز پیش‌دبستانی از دیدگاه مربیان و متخصصان بر اساس شاخص محتوا و برنامه

جعفر بهادری خسروشاهی^{۱*}، دکتر رامین حبیبی کلیر^۲، دکتر ابوالفضل فرید^۲

هدف پژوهش حاضر آسیب‌شناسی مراکز پیش‌دبستانی از دیدگاه مربیان و متخصصان بر اساس شاخص محتوا و برنامه است. روش پژوهش توصیفی از نوع زمینه‌یابی (پیمایشی) است. جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه مربیان و متخصصان مراکز پیش‌دبستانی شهر ایلخچی در سال تحصیلی ۹۶-۱۳۹۵ بودند که از این جامعه، به روش نمونه‌گیری هدفمند تعداد ۵۳ مربی و ۳۳ متخصص پیش‌دبستانی انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه آسیب‌شناسی مراکز پیش‌آسیب‌های محقق ساخته استفاده شد که پایایی این پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۹ به دست آمد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون t تک نمونه‌ای و t دو نمونه مستقل استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد که در مراکز پیش‌دبستانی شهر ایلخچی از دیدگاه مربیان و متخصصان بر اساس شاخص محتوا و برنامه تفاوت وجود دارد. در واقع در مراکز پیش‌دبستانی بر اساس شاخص محتوا و برنامه آسیب‌هایی وجود دارد. همچنین نتایج پژوهش نشان داد که میانگین آسیب‌ها از لحاظ شاخص محتوا در مراکز پیش‌دبستانی از نظر مربیان بالاتر از متخصصان است. بنابراین برای حل مشکلات لزوم برنامه‌ریزی‌های جدیدتر برای این مقطع و تأسیس نهادهای پیش‌دبستانی باید بیشتر مورد توجه قرار گیرد.

واژگان کلیدی: شاخص محتوا، شاخص برنامه، آسیب‌شناسی، مراکز پیش‌دبستانی.

^۱ دانشجوی دکتری روان‌شناسی تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران
^۲ دکتری روان‌شناسی تربیتی، استادیار گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران

اثر شادی والدین در جنبه های مختلف والدگری و تمایل به والدگری مثبت

اعظم بهرامی^۱، فاطمه کاظمیان حیدری^۲

هدف از این پژوهش بررسی اثر شادی به عنوان یک عامل بسیار مهم در روان شناسی مثبت‌گرا در ابعاد سبک فرزندپروری است. در این پژوهش در مجموع ۳۲۷ نفر از مادران دانش‌آموزان دختر دبیرستانی به صورت تصادفی از چهار ناحیه آموزش و پرورش در شهرستان قم سال ۱۳۹۴ انتخاب شدند. روش تحقیق به کمک معادلات ساختاری و نرم افزار AMOS به منظور بررسی سبک فرزندپروری در سه مقیاس والدگری مثبت، ثبات در نحوه برخورد با فرزند و نظارت و راهنمایی صورت پذیرفت. نتایج به دست آمده از معادلات ساختاری نشان می‌دهد که شادی ۱۲ درصد از واریانس خرده مقیاس فرزند پروری مثبت را تبیین می‌کند.

واژگان کلیدی: روان‌شناسی مثبت‌گرا، شیوه‌های فرزند پروری، والدگری مثبت، شادی

^۱. دکتری روانشناسی دانشگاه فرهنگیان پردیس حضرت معصومه ۰۹۱۲۱۵۳۱۵۲۳-azam_bahrami_51@yahoo.com

^۲. کارشناسی راهنمایی و مشاوره دانشگاه فرهنگیان پردیس حضرت معصومه

آموزش مهارت حل مسئله ی اجتماعی بر کاهش نشانگان افسردگی دانش آموزان

قلدر- قربانی

منصوره بهرامی^۱، شهرام واحدی^۲، تورج هاشمی^۳

مقدمه و بیان مسئله: قلدری یکی از شایع ترین مسائل مدارس امروزی است و می‌تواند پیامدهای نامطلوب بسیاری از نظر تربیتی و روانی در روحیه ی فردی و تحصیلی دانش‌آموزان داشته باشد. بنابراین هدف پژوهش حاضر بررسی اثر آموزش حل مسئله ی اجتماعی بر کاهش افسردگی دانش‌آموزان قلدر- قربانی بود.

نمونه و روش نمونه گیری: پژوهش حاضر از نوع شبه آزمایشی با طرح پیش آزمون- پس آزمون است. در این پژوهش از روش نمونه گیری خوشه ای برای انتخاب آزمودنی‌ها استفاده شد. جامعه ی آماری شامل ۸۵۰ نفر دانش آموز دختر بود که ۳۲ نفر از آنها به عنوان نمونه انتخاب گردیده و به دو گروه ۱۶ نفری کنترل و گواه تقسیم شدند. سپس روش آموزش مهارت حل مسئله ی اجتماعی در ۶ جلسه ی ۹۰ دقیقه ای بر روی این گروه نمونه اجرا شد. ابزار مطالعه شامل پرسشنامه ی قلدری هیندورا و پاچین و پرسشنامه ی افسردگی بک بود که طی دو مرحله ی پیش آزمون و پس آزمون از آن استفاده شد و برای تحلیل داده‌ها از روش آماری تحلیل کواریانس استفاده شد.

بحث و نتیجه گیری: یافته‌های پژوهش نشان داد میان گروه کنترل و گواه از نظر آماری تفاوت معناداری وجود دارد و مشخص شد آموزش مهارت حل مسئله ی اجتماعی برای کاهش نشانگان افسردگی در دانش‌آموزان درگیر در قلدری (قلدر- قربانیان) با $P < .001$ اثر بخش بوده است.

واژگان کلیدی: حل مسئله ی اجتماعی، افسردگی، قلدر- قربانیان، دانش‌آموزان.

^۱ دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی دانشگاه سراسری تبریز (bahrami.my@gmail.com)

^۲ استاد دانشگاه سراسری تبریز (vahedi117@yahoo.com)

^۳ استاد دانشگاه سراسری تبریز (tourajhashemi@tabrizu.ac.ir)

تأثیر تدریس علوم تجربی با الگوی مدیریت آموزش، بر خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی

دکتر محمد رضا بهرنگی^۱، سمیه اسدزاده^۲، مجتبی عاشوری^۳

الگوی مدیریت آموزش از الگوهای نوین تدریس و اخیراً مطرح شده بهرنگی است. محور اساسی این الگو مرکب از مراحل اجرایی به شکل ده گام توسط مربیان است. الگوی مذکور با تأکید بر مشارکت و فعالیت دانش‌آموزان در تمام گام‌ها و بویژه در تهیه نمودار ساخت سازمانی پیوند عناوین درس، برنامه‌ریزی درسی و ارزشیابی تکوینی، نویدبخش پیامدهای مهمی است. یکی از پیامدهای قابل انتظار، پرورش خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان است. بر این اساس پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیر تدریس علوم تجربی با استفاده از الگوی مدیریت آموزش، بر یادگیری خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان کلاس ششم ابتدایی انجام شد. نوع پژوهش کاربردی و روش پژوهش شبه آزمایشی با استفاده از طرح دو گروهی با پیش‌آزمون و پس‌آزمون بود. در این پژوهش دو کلاس از دو مدرسه از مدارس شهرستان میاندوآب به عنوان نمونه در دسترس مشارکت داشتند. از این دو کلاس، یک کلاس ۳۰ نفری از دبستان پسرانه ثنا به عنوان گروه آزمایش و یک کلاس ۳۰ نفری از دبستان پسرانه نور به عنوان گروه گواه انتخاب شدند. گروه آزمایش با استفاده از الگوی مدیریت آموزش و گروه گواه از طریق روش سنتی آموزش دیدند. مدت این دوره چهار هفته بود. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه‌ی خودکارآمدی تحصیلی مورگان-جرسی (۱۹۹۹) و موریس (۲۰۰۱) شامل ۳۰ گویه بود. روایی آن با استفاده از نظر متخصصان و پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ مورد تأیید قرار گرفت. جهت تحلیل داده‌های آماری از آزمون‌های تی مستقل و تحلیل کواریانس استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد آموزش علوم تجربی با استفاده از الگوی مدیریت آموزش بر خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان در یادگیری تأثیر مثبت دارد. پیشنهاد نهایی این پژوهش مبتنی بر نتایج آن توسعه بیشتر استفاده از الگوی مدیریت آموزش در رفتاری کردن هرچه بیشتر خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان در تمام دروس خود با کمک مدیران، معلمان، پژوهشگران و سیاست‌گذاران آموزش و پرورش است.

واژگان کلیدی: الگوی مدیریت آموزش، خودکارآمدی تحصیلی، علوم تجربی، برنامه‌ریزی درسی

^۱. استاد تمام مدیریت آموزشی دانشگاه خوارزمی behrangimr@yahoo.com

^۲. نویسنده مسئول: دانشجوی دکتری برنامه‌ریزی درسی دانشگاه آزاد علوم تحقیقات تهران S.asadzadeh83@yahoo.com

^۳. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی Ashouri_M@tabrizu.ac.ir

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

بررسی اثربخشی "برنامه موفقیت تحصیلی" بر جهت‌گیری هدفی در دانش‌آموزان متوسطه شهرستان دزفول

نرگس بهنام فر^۱، امین کرایی^۲

پژوهش حاضر با هدف بررسی اثربخشی "برنامه موفقیت تحصیلی" بر جهت‌گیری هدفی و مؤلفه‌های آن (اهداف تبحری، اهداف عملکردی - رویکردی و اهداف عملکردی اجتنابی) در دانش‌آموزان بود. فرضیه‌های این پژوهش شامل تأثیر برنامه‌ی موفقیت در مدرسه بر جهت‌گیری هدفی و مؤلفه‌های آن که شامل «اهداف تبحری»، «اهداف عملکردی رویکردی» و «اهداف عملکردی اجتنابی» در دانش‌آموزان دختر می‌باشد. نمونه مورد مطالعه شامل ۳۰ نفر از دانش‌آموزان دختر مدارس متوسطه شهرستان دزفول در سال تحصیلی ۹۴-۹۳ بودند، که از طریق نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب و سپس به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش و گواه گمارش شدند. طرح پژوهش از نوع آزمایشی حقیقی و گروه کنترل با پیش‌آزمون - پس‌آزمون و پیگیری بود که برای گروه آزمایش دوره برنامه‌ی موفقیت تحصیلی طی ۱۰ جلسه ۲ ساعته و به صورت هفتگی اجرا شد. ابزار مورد استفاده برای جمع‌آوری اطلاعات در این پژوهش پرسشنامه‌ی جهت‌گیری هدفی میدگلی، کاپلان، میدلتون و اندرمن (۱۹۹۸) می‌باشد. یافته‌ها نشان دادند که اثربخشی برنامه موفقیت تحصیلی بر جهت‌گیری هدفی و دو مؤلفه آن یعنی اهداف تبحری و اهداف عملکردی رویکردی معنادار بوده است، اما بر مؤلفه سوم جهت‌گیری هدفی یعنی اهداف عملکردی اجتنابی معنا دار نبوده و فرضیه‌ی آن رد شد.

واژگان کلیدی: موفقیت تحصیلی، جهت‌گیری هدفی

^۱. گروه مشاوره، پردیس علوم و تحقیقات خوزستان، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران na.behnamfar@gmail.com

^۲. استادیار گروه مشاوره، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران am.koraei@gmail.com

رابطه باورهای انگیزشی و راهبردهای یادگیری خودنظم داده شده باخلاقیت

طیبه بیات^۱، ابوالقاسم یعقوبی^۲، فاطمه گلیان^۳

افراد تحت تاثیر عوامل مختلفی به یادگیری گرایش پیدا می‌کنند یکی از این عوامل انگیزه‌ها هستند انگیزه‌ها در همه فعالیت‌های انسانی به چشم می‌خورند ولی میزان و نوع آن وابسته به شرایط متفاوت است. هدف پژوهش حاضر، رابطه ی باورهای انگیزشی و راهبردهای یادگیری خودنظم داده شده باخلاقیت بود. نمونه مورد مطالعه ۳۷۵ نفر از دانش‌آموزان (۱۸۶) دختر و (۱۸۹) دختر باروش نمونه گیری تصادفی طبقه‌ای بود. داده‌ها از طریق پرسشنامه خلاقیت عابدی (۱۳۷۲) و پرسشنامه باورهای انگیزشی پینتریچ (۱۹۹۰) جمع آوری گردید و سپس با روش آماری رگرسیون چندگانه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد با ۰/۹۵ اطمینان می‌توان گفت رابطه ی مثبت و معناداری بین راهبردهای یادگیری خودنظم داده شده با باورهای انگیزشی و خلاقیت وجود دارد.

واژگان کلیدی: باورهای انگیزشی، راهبردهای یادگیری، خلاقیت

^۱ کارشناس ارشد روان شناسی تربیتی دانشگاه بوعلی سینا

^۲ دانشیار گروه روان شناسی دانشگاه بوعلی سینا دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی

^۳ کارشناس ارشد روان شناسی تربیتی دانشگاه آزاد واحد ساوه

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

پیش بینی خوش بینی براساس سبک های فرزندپروری دانش آموزان دختر و پسر شهر همدان

طیبه بیات^۱، ابوالقاسم یعقوبی^۲، مریم لطفیان همدانی^۳

مثبت گرایی به معنای داشتن نگرش ها، افکار و رفتار و کرداری خوش بینانه درزندگی است. خوش بینی یکی ازشاخصه های اصلی این رویکرد درطی یک دهه اخیرمحسوب می‌شود. پژوهش حاضر با هدف پیش بینی خوش بینی براساس سبک‌های فرزندپروری دانش‌آموزان انجام شد. نمونه مورد مطالعه در این پژوهش ۲۰۰ نفر ازدانش‌آموزان دختر و پسر با روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه ای انتخاب شدند. ابزار پژوهش پرسشنامه خوش بینی شیر وکاوور(۱۹۸۵) و پرسشنامه سبک های فرزند پروری بامریند(۱۹۷۲)بود.نتایج ازطریق روش همبستگی وتحلیل رگرسیون تجزیه وتحلیل شد. براساس یافته های این پژوهش می‌توان نتیجه گرفت بین سبک‌های فرزند پروری و خوش بینی رابطه وجود دارد وازمیان سبک های فرزند پروری، سبک قاطعانه شیوه مناسبی برای پیش بینی خوش بینی درمیان دانش‌آموزان می‌باشد.

واژگان کلیدی: روان شناسی مثبت نگر، خوش بینی، سبک‌های فرزند پروری

^۱. کارشناس ارشد روان شناسی تربیتی دانشگاه بوعلی سینا

^۲. دانشیار گروه روان شناسی دانشگاه بوعلی سینا دانشکده اقتصاد وعلوم اجتماعی

^۳. کارشناسی روان شناسی دانشگاه بوعلی سینا

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

کیفیت بخشی به یادگیری دانش‌آموزان از طریق نقشه ذهنی

یحیی بیات^۱، معصومه پویا کیان^۲

مقدمه و بیان مساله: آموزش و یادگیری یکی از مسایل مهم در نظام های آموزشی است و کیفیت یادگیری از معیارهای رتبه بندی عملکرد آموزش و پرورش کشورها ست. و در کشور ما به لحاظ نا همسویی بین روش های تدریس اکثر معلمان و محتوای آموزشی جدید وجود دارد و این مساله سبب بی علاقهگی و افت سطح یادگیری دانش‌آموزان شده است. این پژوهش با هدف بررسی کارایی روش تدریس مبتنی بر نقشه ذهنی در کیفیت یادگیری دانش‌آموزان دوره ابتدایی انجام گرفته است.

روش پژوهش شبه آزمایشی دو گروه نا همتا با پیش‌آزمون و پس‌آزمون و نمونه پژوهش ۲۲ نفر از دانشجویان ترم هشتم رشته آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان که درس کارورزی ۴ در مدارس را می‌گذراندن و ۲۲ کلاس دوره دوم ابتدایی (چهارم، پنجم، ششم) بوده و روش نمونه‌گیری انتخاب هدفمند بوده است، برای جمع‌آوری اطلاعات از دو پرسشنامه محقق ساخته شامل علاقمندی به فعالیت های آموزشی و آزمون پیشرفت تحصیلی معلم ساخته استفاده شده و داده‌ها از طریق آمار توصیفی تجزیه و گردیده است.

نتایج بیانگر افزایش سطح یادگیری دانش‌آموزان به ۸۵ درصد همچنین علاقمندی دانش‌آموزان به درس و فعالیت های کلاسی ۹۰ درصد بوده است. می‌توان با اجرای روشهای خلاقانه و فعالیت محور کیفیت یادگیری و علاقمندی دانش‌آموزان را افزایش داد.

واژگان کلیدی: نقشه ذهنی، کیفیت بخشی، یادگیری

^۱. هیات علمی دانشگاه فرهنگیان پردیس الزهراء زنجان - e-bayat,yahya29@gmail.com

^۲. آموزگار کارشناسی مدیریت و برنامه ریزی آموزشی

اثر بخشی ساختارهای عملکردی و تبحری کلاس درس بر مبنای رویکردهای شناختی-اجتماعی هدف پیشرفت بر رفتارهای انگیزشی و نمرات پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مقطع دوم متوسطه

فاطمه بیان فر^۱

زمینه: هدف این مطالعه بررسی اثربخشی ساختارهای عملکردی و تبحری کلاس درس بر مبنای رویکرد شناختی-اجتماعی هدف پیشرفت بر رفتارهای انگیزشی و نمرات پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مقطع دوم متوسطه بود.

روش: از یک طرح پیش آزمون پس آزمون با گروه آزمایشی و کنترل استفاده شد. شرکت کنندگان ۴۸ نفر از دانش آموزان پایه یازدهم بودند که به صورت دسترس انتخاب شده و به صورت تصادفی به سه گروه تحت ساختارهای تبحری، عملکردی و کنترل تقسیم شدند. داده‌ها با مدل تحلیل واریانس چند متغیری بر روی نمرات تفاوت تحلیل شدند.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد متوسط نمرات کوشش در گروه تحت ساختاری تبحری به طور معنادار بیشتر از گروه تحت ساختار عملکردی ($p < .01$) و گروه کنترل است ($p < .001$). همچنین، متوسط نمرات کوشش در گروه تحت ساختاری عملکردی به طور معنادار بیشتر از گروه کنترل است ($p < .05$). متوسط نمرات انتخاب و پیشرفت تحصیلی در گروه تحت ساختاری تبحری به طور معنادار بیشتر از گروه کنترل است ($p < .05$). بین نمرات پافشاری تفاوت معناداری بین گروه‌ها مشاهده نشد.

نتیجه: برای ایجاد رفتارهای انگیزشی و افزایش نمرات پیشرفت تحصیلی، ساختار تبحری کلاس درس موثر می‌باشد. تلویحات کاربردی یافته‌ها مورد بحث قرار گرفت.

واژگان کلیدی: ساختارهای تبحری، ساختارهای عملکردی، رویکرد شناختی - اجتماعی، رفتارهای انگیزشی، نمرات پیشرفت تحصیلی

^۱. استادیار گروه روان‌شناسی دانشگاه پیام نور

اثربخشی آموزش مهارت‌های مقابله‌ای بر بازده‌های عاطفی یادگیری دانش- آموزان مقطع اول متوسطه شهر تهران

فاطمه بیان فر^۱

این پژوهش با هدف بررسی چگونگی اثرگذاری آموزش مهارت‌های مقابله‌ای بر بازده‌های عاطفی یادگیری دانش‌آموزان انجام گرفت. جامعه آماری پژوهش کلیه مدارس مقطع متوسطه اول منطقه ۱ آموزش و پرورش شهر تهران در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ بود که شامل ۴۱ آموزشگاه می‌شد. نمونه مورد پژوهش با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس یکی از مدارس بود. در این مدرسه، یکی از کلاس‌های درس به طور تصادفی انتخاب شد. سپس دانش‌آموزان این کلاس به طور تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل قرار گرفتند. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه محقق ساخته بازده‌های عاطفی یادگیری استفاده شد. روش پژوهش، نیمه آزمایشی و از نوع پیش‌آزمون - پس‌آزمون بود. گروه آزمایش (۱۵ نفر از دانش‌آموزان پایه نهم) به مدت ۱۲ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای از آموزش مهارت‌های مقابله‌ای برخوردار شدند، در حالی که گروه کنترل تحت این آموزش قرار نگرفتند. نتایج تحلیل کوواریانس یک راهه نشان داد که میانگین گروه آزمایش در پس‌آزمون در هر سه مؤلفه بازده‌های عاطفی یادگیری (عاطفه نسبت به موضوعات درسی، عاطفه نسبت به مدرسه و خودپنداره تحصیلی)، نسبت به پیش‌آزمون افزایش یافته است، در حالی که در گروه کنترل، چنین افزایشی مشاهده نشد. بنابراین با توجه به یافته‌ها، می‌توان این گونه نتیجه‌گیری کرد که آموزش مهارت‌های مقابله‌ای، بر افزایش بازده‌های عاطفی یادگیری دانش‌آموزان مؤثر است و می‌توان از آن به عنوان یک روش اثربخش استفاده نمود.

واژه‌های کلیدی: مهارت‌های مقابله‌ای، بازده‌های عاطفی یادگیری، عاطفه به موضوعات درسی، عاطفه به مدرسه، خودپنداره تحصیلی.

^۱. استادیار گروه روان‌شناسی دانشگاه پیام نور

تأثیر ساختارهای کلاس درس بر انتخاب، کوشش و پافشاری در تکالیف عملی و عملکرد تحصیلی

فاطمه بیان فر^۱

زمینه: هدف این مطالعه بررسی اثر ساختارهای کلاس درس بر انتخاب، کوشش و پافشاری در تکالیف عملی و عملکرد تحصیلی بود.

روش: از یک طرح پیش آزمون پس آزمون با گروه آزمایشی و کنترل استفاده شد. شرکت کنندگان ۴۸ نفر بودند که به صورت دسترس انتخاب شده و به صورت تصادفی به سه گروه تحت ساختارهای تبحری، عملکردی و کنترل تقسیم شدند. داده‌ها با مدل تحلیل واریانس چند متغیری بر روی نمرات تفاوت تحلیل شدند.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد متوسط نمرات کوشش در گروه تحت ساختاری تبحری به طور معنادار بیشتر از گروه تحت ساختار عملکردی ($p < .01$) و گروه کنترل است ($p < .001$). همچنین، متوسط نمرات کوشش در گروه تحت ساختاری عملکردی به طور معنادار بیشتر از گروه کنترل است ($p < .05$). متوسط نمرات انتخاب و عملکرد تحصیلی در گروه تحت ساختاری تبحری به طور معنادار بیشتر از گروه کنترل است ($p < .05$). بین نمرات پافشاری تفاوت معناداری بین گروه‌ها مشاهده نشد.

نتیجه: برای ایجاد رفتارهای پیشرفت و افزایش عملکرد تحصیلی، ساختار تبحری کلاس درس موثر می‌باشد. تلویحات کاربردی یافته‌ها مورد بحث قرار گرفت.

واژگان کلیدی: ساختارهای تبحری، عملکردی، رفتار پیشرفت

^۱. استادیار گروه روان‌شناسی دانشگاه پیام نور

پیش‌بینی رفتار جامعه‌پسند دانش‌آموزان بر اساس سطوح نظریه ذهن

لیلا بیطرفان^{۱*}، ذکراله مروتی^۲، طاهره الهی^۳

هدف این پژوهش بررسی رابطه ساده و چندگانه نظریه ذهن با رفتار جامعه‌پسند در دانش‌آموزان ابتدایی بود. حجم نمونه در این پژوهش ۳۸۰ نفر دانش‌آموز بود که به روش تصادفی چند مرحله‌ای انتخاب شدند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش آزمون نظریه ذهن (قمرانی و همکاران، ۱۳۸۵) و مقیاس رفتار کودک (لد و پروفیل، ۱۹۹۶) بود. برای تحلیل داده‌ها از روش‌های آماری ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه استفاده شد. نتایج ضریب همبستگی نشان داد که همه خرده‌مقیاس‌های نظریه ذهن به غیر از نظریه ذهن سطح سوم با رفتار جامعه‌پسند رابطه مثبت و معناداری دارند. همچنین تحلیل رگرسیون چندگانه نشان داد که متغیرهای پیش‌بین ۴۰ درصد واریانس رفتار جامعه‌پسند را تبیین می‌کنند. به علاوه از میان متغیرهای پیش‌بین به ترتیب؛ نظریه ذهن سطح دوم و نظریه ذهن سطح اول پیش‌بین‌های مناسبی برای رفتار جامعه‌پسند هستند. **واژگان کلیدی:** نظریه ذهن، رفتار جامعه‌پسند، رفتار کودک

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده علوم انسانی دانشگاه زنجان، leilabit66@gmail.com

^۲. استادیار، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه زنجان، zmorovati60@gmail.com

^۳. استادیار، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه زنجان، telahi@znu.ac.ir

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

مقایسه مطلوبیت اجتماعی، خودکارآمدی و خودتنظیمی دانش‌آموزان دختر و پسر مقطع متوسطه

طاهره پاداش^۱، فریبا حسنی^{۲*}

هدف از این پژوهش مقایسه مطلوبیت اجتماعی، خودکارآمدی و خودتنظیمی دانش‌آموزان دختر و پسر مقطع متوسطه می‌باشد. روش پژوهش از نوع علی مقایسه ای بوده و در دسته پژوهش های کاربردی می‌باشد. نمونه پژوهش از میان مدارس دخترانه و پسرانه مقطع متوسطه منطقه سه شهر تهران هشت مدرسه به تصادف انتخاب شد (که شامل چهار دبیرستان دخترانه و چهار دبیرستان پسرانه بود) که افراد نمونه نیز به شیوه نمونه گیری تصادفی طبقه ای انتخاب شدند. نتایج پژوهش نشان داد که تفاوت معنی‌داری بین مطلوبیت اجتماعی و خودکارآمدی پسران و دختران در سطح ($\alpha = 0/01$) وجود دارد. و مطلوبیت اجتماعی و خودکارآمدی دانش‌آموزان پسر مقطع متوسطه به طور معنی داری بالاتر از دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه است. اما بین خودتنظیمی دانش‌آموزان دختر و پسر مقطع متوسطه تفاوت معنی داری مشاهده نشد.

واژگان کلیدی: مطلوبیت اجتماعی، خودکارآمدی، خودتنظیمی، مقطع متوسطه.

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی،

tahereh.padash@gmail.com

^۲. استادیار، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی،

Hassani.fariba@gmail.com

بررسی رابطه بین سلامت روان و عزت نفس با سوءمصرف مواد در دانش‌آموزان

بهزاد پارسائی^۱، مریم علی‌نژاد^۲، سجاد برجیانی پور^۳،
زهرا عباسپور^۴، نازنین یوسف آبادی^۵

وابستگی به مواد یکی از مهم‌ترین آسیب‌های اجتماعی محسوب می‌شود که می‌تواند پایه و اساس بسیاری از آسیب‌ها و معضلات اجتماعی در سطح جامعه باشد. این مطالعه با هدف بررسی رابطه بین سلامت روان و عزت نفس با سوءمصرف مواد در دانش‌آموزان مورد بررسی قرار گرفت. که با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده ۱۸۵ نفر انتخاب شدند و پرسش‌نامه‌های سلامت روان، عزت نفس کوپر اسمیت و پرسش‌نامه گرایش به سوءمصرف مواد را تکمیل نمودند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه استفاده شد. یافته‌ها نشان داد بین عزت نفس و سوءمصرف مواد رابطه منفی و معنا دار دارد و همچنین بین سلامت روان با اعتیاد رابطه منفی و معنا دار وجود دارد. می‌توان نتیجه گرفت که عزت نفس پایین، و سلامت روان پایین با سوءمصرف مواد در جوانان مرتبط است. و عدم پیشگیری و پیاده‌سازی مداخلات روان‌شناختی مناسب نسبت به جوانان باعث گرایش آنان به سمت مواد مخدر می‌شود. با کنترل عوامل موثر و بالا بردن اعتماد به نفس جوانان می‌توان در پیشگیری از اعتیاد نقش مهمی را ایفا نمود.

واژگان کلیدی: سلامت روان، عزت نفس، سوءمصرف مواد، دانش‌آموزان.

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، علوم تحقیقات کرمان

^۲. کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، علوم تحقیقات کرمان

^۳. کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، علوم تحقیقات کرمان

^۴. کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سیرجان

^۵. کارشناس پرستاری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایرانشهر

بررسی رابطه بین ابعاد شخصیت، عزت نفس و سبک های دلبستگی با سوء مصرف مواد در دانش آموزان

بهزاد پارسائی^۱، مریم علی نژاد^۱، سجاد برجیانی پور^۱، صحرا ناصری^۱

از مهم ترین معضلات اجتماعی جهان امروز مساله اعتیاد به مواد مخدر و نفوذ روز افزون آن در میان نسل جوان است که به عنوان پدیده ای شوم و خانمان سوز در کشورهای جهان سوم افزایش یافته است. این مطالعه با هدف بررسی رابطه ابعاد شخصیت و سبک های دلبستگی با سوء مصرف مواد (الکل، تریاک و دخانیات) در دانش آموزان مقطع متوسطه مورد بررسی قرار گرفت. که با روش نمونه گیری در دسترس ۱۸۳ نفر انتخاب شدند و پرسش نامه های عزت نفس کوپر اسمیت، ابعاد شخصیت نئو، سبک های دلبستگی بزرگسالان و پرسش نامه محقق ساخته سوء مصرف مواد را تکمیل نمودند. برای تجزیه و تحلیل داده ها از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه استفاده شد.

یافته ها نشان داد بین مولفه های شخصیت تنها نوززگرایی با اعتیاد رابطه منفی و معنادار وجود دارد. بین عزت نفس و سوء مصرف مواد رابطه منفی و معنا دار دارد و همچنین بین سبک های دلبستگی، تنها سبک دلبستگی اجتنابی با اعتیاد رابطه منفی و معنادار دارد. می توان نتیجه گرفت که ویژگی شخصیتی نوزز گرایی، عزت نفس پایین و سبک دلبستگی اجتنابی با سوء مصرف مواد در نوجوانان مرتبط است و از آن جایی که هر چه تعداد عوامل خطر آفرین در ارتباط با فرد بیشتر باشد، احتمال سوء مصرف مواد توسط او بیشتر می شود.

واژگان کلیدی: شخصیت، عزت نفس، سبک دلبستگی، سوء مصرف مواد

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، علوم تحقیقات کرمان

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

بررسی تأثیر شبکه های اجتماعی (به عنوان برنامه درسی پنهان) بر صلاحیت های اجتماعی دانش آموزان متوسطه ی شهر تهران

زهرا پروازی مقدم^۱، فاطمه اکرمیان آرانی^۲

هدف پژوهش حاضر تأثیر شبکه های اجتماعی به عنوان برنامه درسی پنهان بر صلاحیت های اجتماعی دانش آموزان دوره متوسطه ی شهر تهران صورت گرفته است. بدین منظور با جامعه آماری ۱۹۰۷۵۱ نفر دانش آموز با توزیع ۱۱۰۷۹۵ پسر و ۷۹۹۵۶ دختر با روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای انتخاب گردید. برای جمع آوری اطلاعات، از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شده است. که ۳۳۷ نفر پسر و ۳۱۴ نفر دختر به این پرسشنامه پاسخ داده‌اند ضریب پایانی پرسشنامه از طریق آلفای کرونباخ ۰/۹۲ محاسبه شد. روایی آن نیز از طرف اساتید راهنما، مشاورین و صاحب نظران مورد تایید قرار گرفته است. برای تجزیه و تحلیل داده های جمع آوری شده از روش آمار استنباطی (آزمون t، خی دو و فریدمن) استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان داد که استفاده از شبکه های اجتماعی به عنوان برنامه درسی پنهان بر صلاحیت های اجتماعی دانش آموزان با مولفه های هویت ملی، روابط درون فردی و روابط بین فردی، روابط خانواده و پیشرفت علمی موثر است و بین دختران و پسران صرفاً در مولفه هویت دینی و ملی متفاوت است.

کلید واژه ها: شبکه های اجتماعی، برنامه ی درسی پنهان، صلاحیت های اجتماعی

^۱. دانشجوی دکترا دانشگاه آزاد اسلامی واحد الکترونیک، علوم تربیتی، تهران - ایران
^۲. کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، روان شناسی، تهران - ایران

اثر بخشی ذهن آگاهی بر افزایش بهزیستی جامع دانش آموزان دختر دبیرستانی

راحله پسندیده^۱، خدیجه ابوالمعالی^۲

در پژوهش های روان درمانی، ذهن آگاهی به عنوان یک حالت ارتقاءدهنده تفکر خودآگاهی برای بهبود بهزیستی در نظر گرفته می‌شود. ذهن آگاهی کیفیتی از هشیاری است و به معنای توجه به لحظه کنونی، توجهی هدفمند و بدون قضاوت می‌باشد که با بسیاری از مؤلفه های سلامت روان و بهزیستی همراه است. مداخلات مبتنی بر ذهن آگاهی به عنوان یکی از درمانهای شناختی-رفتاری نسل سوم یا موج سوم قلمداد می‌شود. هدف از این پژوهش، شناسایی اثرات شناخت درمانی مبتنی بر ذهن آگاهی به شیوه گروهی، بر افزایش بهزیستی جامع دختران دبیرستانی شهرستان ورامین در سال ۱۳۹۴ بود. علاوه بر این، روش این پژوهش به صورت شبه آزمایشی با طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل بود. بدین منظور، پس از غربالگری ۳۰ دانش آموز که از بهزیستی جامع ضعیفی برخوردار بودند به تصادف در گروه های آزمایش و کنترل جایگزین شدند. گروه آزمایش درمان شناختی مبتنی بر ذهن آگاهی را دریافت کردند و گروه کنترل هیچ نوع کاربردی آزمایشی دریافت نکرد. برای تحلیل داده‌ها از روش تحلیل کوواریانس چندمتغیری استفاده شد. نتایج نشان داد که بین بهزیستی جامع و ابعاد آن (روان‌شناختی، اجتماعی و هیجانی) تفاوت معناداری وجود دارد ($p < 0/01$) و درمان شناختی مبتنی بر ذهن آگاهی باعث افزایش بهزیستی جامع (روان شناختی، اجتماعی و هیجانی) در دختران نوجوان شده است.

واژه‌های کلیدی: شناخت درمانی مبتنی بر ذهن آگاهی، بهزیستی جامع، بهزیستی روان شناختی، بهزیستی اجتماعی، بهزیستی هیجانی.

^۱. دپارتمان روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، رودهن، ایران (نویسنده مسوول) samaneh.pasandideh@gmail.com

^۲. دپارتمان روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، رودهن، ایران

اثر بخشی شناخت درمانی مبتنی بر ذهن آگاهی بر افزایش بهزیستی اجتماعی دانش آموزان دختر دبیرستانی

راحله پسندیده^۱، خدیجه ابوالمعالی^۲

در پژوهش های روان درمانی، ذهن آگاهی به عنوان یک حالت ارتقاءدهنده تفکر خودآگاهی برای بهبود بهزیستی در نظر گرفته می‌شود. ذهن آگاهی کیفیتی از هشیاری است و به معنای توجه به لحظه کنونی، توجهی هدفمند و بدون قضاوت می‌باشد که با بسیاری از مؤلفه های سلامت روان و بهزیستی همراه است. مداخلات مبتنی بر ذهن آگاهی به عنوان یکی از درمانهای شناختی-رفتاری نسل سوم یا موج سوم قلمداد می‌شود. هدف از این پژوهش، شناسایی اثرات شناخت درمانی مبتنی بر ذهن آگاهی به شیوه گروهی، بر افزایش بهزیستی اجتماعی دختران دبیرستانی شهرستان پیشوا در سال ۱۳۹۴ بود. علاوه بر این، روش این پژوهش به صورت شبه آزمایشی با طرح پیش آزمون - پس آزمون با گروه کنترل بود. بدین منظور، پس از غربالگری ۳۰ دانش آموز که از بهزیستی اجتماعی ضعیفی برخوردار بودند به تصادف در گروه های آزمایش و کنترل جایگزین شدند. گروه آزمایش درمان شناختی مبتنی بر ذهن آگاهی را دریافت کردند و گروه کنترل هیچ نوع کاربردی آزمایشی دریافت نکرد. برای تحلیل داده ها از روش تحلیل کوواریانس استفاده شد. نتایج نشان داد که درمان شناختی مبتنی بر ذهن آگاهی باعث افزایش بهزیستی اجتماعی، دردانش آموزان دختر نوجوان شده است ($p < 0/01$).

واژه های کلیدی: شناخت درمانی، ذهن آگاهی، بهزیستی اجتماعی.

^۱. دپارتمان روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، رودهن، ایران (نویسنده مسؤول) samaneh.pasandideh@gmail.com

^۲. دپارتمان روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، رودهن، ایران

رابطه سبک‌های مقابله‌ای با نشانه‌های هیجانی و مشکلات ارتباطی دختران نوجوان

مژده پورحسین دناک^{۱*}، آناهیتا ثمرخی^۲، سوده صحرائی^۳

مقدمه و بیان مساله: روشهای مقابله با تنش های روانی بخصوص در سنین نوجوانی در سلامت روانی افراد مهم است. راهبردهای مناسب می‌تواند موجب افزایش مشکلات شوند در حالی که راهبردهای درست مقابله ای می‌تواند پیامدهای سودمندی داشته باشد.

نمونه و روش نمونه گیری، ابزار اندازه گیری، روش تجزیه و تحلیل نتایج: این پژوهش از نوع تحقیق علی بوده و تحلیل داده‌ها با روش تحلیل رگرسیون به روش همزمان بوده است. با روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای از بین مناطق ۲۲گانه تهران، منطقه شمیرانات تهران به شکل تصادفی انتخاب شده و از یکی از مدارس ۸۰ نفر از دانش‌آموزان ۱۴ تا ۱۶ سال بوسیله پرسشنامه های سیاهه مقابله با فشار روانی و پرسشنامه بررسی مشکلات و نقاط قوت کودک و نوجوان مورد بررسی قرار گرفتند.

بحث و نتیجه گیری: سبک هیجان مدار منجر به افزایش نشانگان هیجانی (نظیر علائم جسمی، افسردگی، اضطراب) و تشدید مشکلات ارتباط با همسالان می‌شود و سبک مساله مدار با کاهش نشانگان هیجانی در نوجوانان ارتباط مستقیم دارد.

واژگان کلیدی: سبک های مقابله ای، نشانه های هیجانی، مشکلات ارتباطی، نوجوان.

^{۱*} کارشناس ارشد مشاوره و راهنمایی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، mojdeh.p.d@gmail.com

^۲ دکترای روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران
anahitasamarrokhi@yahoo.com

^۳ کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه شیراز، ۰۹۱۲۲۰۳۹۷۸۸، soodehshr@gmail.com

رابطه‌ی ویژگی‌های شخصیتی و درگیری والدین در امور تحصیلی فرزندان با انگیزش تحصیلی

سید مهدی پورسید^{۱*}، محبوبه فولادچنگ^۲، سیدرضا پورسید^۳

هدف اصلی پژوهش حاضر، بررسی رابطه‌ی ویژگی‌های شخصیتی و درگیری والدین در امور تحصیلی فرزندان با انگیزش تحصیلی در دانش‌آموزان مقطع متوسطه است. پژوهش حاضر از نوع پژوهش توصیفی و با روش همبستگی است. جامعه‌ی آماری این پژوهش را کلیه‌ی دانش‌آموزان دختر و پسر دبیرستان‌های شهر ابرکوه در سال تحصیلی ۱۳۹۴-۱۳۹۳ تشکیل می‌دهند که از این جامعه، نمونه‌ای به تعداد ۲۵۰ نفر (۱۴۹ نفر دختر و ۱۰۱ نفر پسر) با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. برای سنجش متغیرهای پژوهش از مقیاس انگیزش تحصیلی، پرسشنامه‌ی شخصیتی پنج عاملی نئو و مقیاس درگیری والدین در امور تحصیلی فرزندان استفاده شد. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که ابعاد برون‌گرایی، انعطاف‌پذیری، سازگاری و وظیفه‌شناسی و درگیری والدین در امور تحصیلی رابطه‌ی معنی‌دار و مستقیم با انگیزش درونی دارند ولی انعطاف‌پذیری، وظیفه‌شناسی و درگیری والدین در امور تحصیلی به صورت مناسب توانستند انگیزش درونی را پیش‌بینی کنند که سهم وظیفه‌شناسی بیش‌تر بود. ابعاد برون‌گرایی، سازگاری و وظیفه‌شناسی و درگیری والدین در امور تحصیلی رابطه‌ی معنی‌دار و مستقیم با انگیزش بیرونی داشتند اما تنها بعد وظیفه‌شناسی و درگیری والدین در امور تحصیلی به صورت مناسب توانستند انگیزش بیرونی را پیش‌بینی کنند که سهم وظیفه‌شناسی بیش‌تر بود. ابعاد انعطاف‌پذیری، سازگاری و وظیفه‌شناسی رابطه‌ی معنی‌دار و معکوس با بی‌انگیزگی داشتند اما تنها ابعاد انعطاف‌پذیری و وظیفه‌شناسی به صورت مناسب توانستند بی‌انگیزگی را پیش‌بینی کنند که سهم وظیفه‌شناسی بیش‌تر بود.

واژگان کلیدی: ویژگی‌های شخصیتی، درگیری والدین در امور تحصیلی فرزندان، انگیزش تحصیلی.

^۱. دانشجوی دکتری، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شیراز،

Seyed_mehdi_pourseyed@yahoo.com

^۲. دانشیار، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شیراز، ، foolad@shirazu.ac.ir

^۳. دانشجوی دکتری، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه علامه طباطبائی،

Seyed_reza_pourseyed@yahoo.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

بررسی رابطه بین انگیزش پیشرفت و کمالگرایی با اضطراب امتحان دانش آموزان دختر دوره دوم متوسطه مورد مطالعه (شهر زاهدان)

دکتر هادی پورشافعی^۱، ملیحه غریبی^۲، غلامرضا ثناگوی محرر^{۳*}،
مهديه پيشه ور^۴، ایمان دهباشی^۵

پژوهش حاضر به منظور بررسی رابطه انگیزش پیشرفت و کمالگرایی با اضطراب امتحان دانش‌آموزان دبیرستان دوره دوم شهر زاهدان انجام شد. روش این پژوهش از نوع مطالعات همبستگی بود. بدین منظور نمونه ای ۲۹۷ نفری از دانش‌آموزان دختر دبیرستان دوره دوم شهر زاهدان از طریق نمونه گیری چندمرحله ای انتخاب شدند و بوسیله پرسشنامه های اضطراب امتحان ابوالقاسمی و همکاران (۱۳۷۵)، کمالگرایی چندبعدی بشارت (۱۳۸۶) و انگیزش پیشرفت هرمنس (۱۹۷۰) ارزیابی شدند. داده‌ها به روش های آماری ضریب همبستگی و تحلیل رگرسیون تحلیل شدند. نتایج پژوهش نشان داد که انگیزش پیشرفت رابطه منفی معنادار و کمالگرایی رابطه مثبت معناداری با اضطراب امتحان دارند .
واژگان کلیدی: انگیزش پیشرفت، کمالگرایی، اضطراب امتحان

^۱. دانشیار و عضو هیئت علمی دانشگاه بیرجند hpourshafei@birjand.ac.ir

^۲. عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، گروه پرستاری، زاهدان، ایران. malehegharibi@yahoo.com

^۳. استادیار، دانشگاه آزاد اسلامی، گروه روانشناسی، زاهدان، ایران. reza.sanagoo@gmail.com (نویسنده مسئول)

^۴. کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی زاهدان

^۵. دانشجوی کارشناسی پرستاری و عضو باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، گروه پرستاری، دانشگاه آزاد اسلامی زاهدان

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

بررسی تعیین رابطه بین مولفه‌های جو حاکم بر مدارس و فرسودگی تحصیلی دانش‌آموزان متوسطه استان لرستان

دکتر ذبیح‌اله پیرانی^۱، دکتر علیرضا فقیهی^۲، سهراب مرادی زاده^۳

هدف این پژوهش بررسی رابطه بین مولفه‌های جو حاکم بر مدرسه، با فرسودگی تحصیلی دانش‌آموزان متوسطه استان لرستان می‌باشد، پژوهش از نوع توصیفی به روش همبستگی و جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانش‌آموزان دختر و پسر مقطع متوسطه دوره اول و دوم استان لرستان در سال تحصیلی ۹۵-۹۴ (۱۲۸۱۶۳ نفر) می‌باشند که از طریق روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند، حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران ۴۰۰ نفر انتخاب شد، جهت سنجش متغیرهای تحقیق از پرسشنامه‌های فرسودگی تحصیلی برسو Borso (۱۹۷۸)، و جو حاکم بر مدارس هالپین و کرافت استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون گام‌به‌گام استفاده گردید. مؤلفه‌های جو حاکم بر مدارس مورد بررسی قرار گرفتند و سپس رابطه متغیرها و مؤلفه‌های آن با فرسودگی تحصیلی مورد بررسی قرار گرفتند. نتایج نشان داد که بین جو حاکم بر مدارس و فرسودگی تحصیلی رابطه منفی معنی داری وجود دارد. بین مولفه‌های جو حاکم بر مدارس با فرسودگی تحصیلی نیز رابطه منفی و معنی‌دار بدست آمد. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که از بین چهار مولفه جو حاکم بر مدارس رفتار دستوری بیشترین سهم را در تبیین واریانس فرسودگی تحصیلی دارد و سایر مولفه‌ها سهم معنی‌داری نداشتند.

واژگان کلیدی: فرسودگی تحصیلی، جو حاکم بر مدرسه

^۱ نویسنده مسئول استاد یار دانشگاه آزاد اسلامی اراک دکتری روانشناسی z-pirani@IAU_arak.ac.ir

^۲ استاد یار دانشگاه آزاد اسلامی اراک دکتری مدیریت آموزشی A_faghihi@IAU_arak.ac.ir

^۳ دانش‌آموخته دکتری برنامه ریزی درسی دانشگاه آزاد اراک moradizadeh_sohrab@yahoo.com

مقایسه‌ی میزان انزوا در دانش‌آموزان کاربر و غیر کاربر بازی‌های رایانه‌ای در مقطع ابتدایی

سعیده پیرزاده^{۱*}، ناهید اکرمی^۲

مقدمه و بیان مسأله: ارتباطات رایانه ای نقش مهمی را در رشد و یا ایجاد مشکلاتی در تعاملات بین فردی ایفا می‌کند. و در این میان نقش بازی های رایانه ای بسیار بارز است. لذا هدف پژوهش حاضر بررسی نقش این بازی‌ها در ایجاد انزوای اجتماعی در کاربران دانش آموز در مقطع ابتدایی است.

نمونه و روش نمونه گیری، ابزار اندازه گیری، روش تجزیه و تحلیل نتایج: روش پژوهش توصیفی از نوع علی- مقایسه ای، جامعه پژوهش کلیه دانش‌آموزان مقطع ابتدایی شهر اصفهان و روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای چند مرحله ای بود. و نمونه پژوهش شامل ۱۰۵ (۶۰ و ۴۵) نفر دانش آموز دختر و پسر، از میان نواحی ۳،۲ و ۴ آموزش و پرورش شهر اصفهان بودند. ابزار پژوهش پرسشنامه مقیاس ارزیابی مشکلات رفتاری- هیجانی کودک آخنباخ (۱۹۹۱) فرم گزارش والدین بود. داده‌ها با استفاده از نرم افزاری spss18 و روش آماری T مستقل، تحلیل شد.

بحث و نتیجه گیری: نتایج حاصل نشان داد بین دانش‌آموزان کاربر و غیر کاربر بازی های رایانه ای از نظر انزوا تفاوت معناداری وجود دارد ($P < 0.05$). بر این اساس توجه به اثرات منفی بازی های رایانه ای در خصوص تعاملات بین فردی به دست اندرکاران توصیه می‌شود.

واژگان کلیدی: انزوا، کاربر و غیر کاربر بازی های رایانه ای، دانش‌آموزان

۱- کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، saeideh.pirzadeh25@gmail.com

۲-استاد یار گروه روانشناسی دانشگاه اصفهان، 09131064524، n.akrami@edu.ui.ac.ir

نقش طرحواره های ناسازگار اولیه در پیش بینی امید به زندگی والدین کودکان بیش فعال

سمیه پیرنادم^۱

هدف از پژوهش حاضر، بررسی رابطه طرحواره های ناسازگار اولیه در پیش بینی امید به زندگی والدین کودکان بیش فعال است. روش پژوهش، توصیفی - همبستگی می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش را کلیه والدین کودکان مبتلا به ADHD در شهر اردبیل تشکیل می‌دهند. آزمودنی های پژوهش شامل والدین ۶۰ کودک مبتلا به ADHD که برای درمان بیش فعالی کودکان خود به کلینیک های شهر اردبیل مراجعه کرده‌اند می‌باشند که به صورت روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. برای جمع آوری داده‌ها از پرسشنامه های فرم کوتاه طرحواره های ناسازگار یانگ، امید در عرصه های خاص استفاده شده است. داده های بدست آمده با روش آماری همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چند متغیری تجزیه و تحلیل شد. نتایج نشان داد همبستگی معناداری بین حوزه های بریدگی و طرد، خودگردانی و عملکرد مختل، گوش به زنگی با امید به زندگی وجود دارد. نتایج تحلیل رگرسیون چند متغیری نشان می‌دهد امید به زندگی توسط طرحواره بریدگی و طرد، دیگرجهت مندی، خودگردانی و عملکرد مختل پیش بینی می‌شود. به عبارتی می‌توان نتیجه گرفت طرحواره‌های ناسازگار اولیه در پیش بینی امید به زندگی نقش معناداری دارد.

واژگان کلیدی: طرحواره های ناسازگار اولیه - امید به زندگی - کودکان مبتلا به ADHD

^۱ کارشناس ارشد روانشناسی بالینی؛ کارشناس اداره مشاوره دانشگاه علوم پزشکی اردبیل؛
s.pirnadem@yahoo.com

بررسی میزان آگاهی دانش‌آموزان مقطع متوسطه استان ایلام از رفتارهای پرخطر

ولی پیری^۱، مریم امام جمعه^{۲*}

مطالعه و شناخت رفتارهای پرخطر در بین نوجوانان و دانش‌آموزان به دلیل کاهش عملکرد تحصیلی و تقویت احتمال شکل‌گیری هویت‌های مجرمانه در بین آنها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. لذا در تحقیق حاضر به بررسی میزان آگاهی دانش‌آموزان مقطع متوسطه استان ایلام از رفتارهای پرخطر در سال تحصیلی ۹۰-۱۳۸۹ پرداخته شده است. پژوهش حاضر با استفاده از روش پیمایشی انجام شده است. در این تحقیق برای پاسخ به سؤالات و فرضیات تحقیق از آمارهای توصیفی و استنباطی استفاده شده است (با استفاده از تحلیل واریانس، رگرسیون و آزمون تی). جامعه آماری تحقیق شامل کلیه دانش‌آموزان مشغول به تحصیل در مقطع متوسطه استان ایلام که در سال تحصیلی ۹۰-۸۹ می‌باشد که از میان این جامعه با توجه به جدول مورگان ۳۸۰ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی مرحله‌ای انتخاب شدند. پرسشنامه این پژوهش، محقق ساخته و پس از برآورد اعتبار صوری و محتوایی و محاسبه ضریب آلفای آن و حذف گویه‌های نامناسب در اختیار پاسخگویان قرار داده شد. یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد که میزان آگاهی ۴۴/۹ درصد از دانش‌آموزان در سطح متوسط و پایین‌تر از آن بوده است. همچنین بین میزان آگاهی از رفتارهای پرخطر برای خود با میانگین ۶۳ درصد و رفتارهای پرخطر برای دیگران با میانگین ۶۱ درصد تفاوت معنی‌داری وجود داشت. همچنین یافته‌های تبیینی نشان می‌دهد که بین عملکرد تحصیلی، محل سکونت و میزان آگاهی دانش‌آموزان رابطه معنی‌داری وجود دارد.

واژگان کلیدی: رفتارهای پرخطر، آگاهی، رفتارهای پرخطر برای خود، رفتارهای پرخطر برای دیگران.

^۱. مدرس دانشگاه فرهنگیان پردیس شهید مدرس ایلام Dr.piri90@yahoo.com

^۲. کارشناسی ارشد روان‌شناسی تربیتی دانشگاه سراسری تهران Maryam_emamj@yahoo.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

نقش کتابخانه های آموزشگاهی در یادگیری دانش آموزان

عطیه تقوی راد^۱

این پژوهش با هدف بررسی نقش کتابخانه های آموزشگاهی در یادگیری دانش آموزان مورد مطالعه قرار گرفته است. روش پژوهش توصیفی - کتابخانه ای و از ابزار و شیوه ی جمع آوری اطلاعات منابع کتابخانه ای، مقالات و سایت های معتبر علمی استفاده شده است. کتابخانه ها و کتابداران آموزشگاهی در روند آموزش و رفع نیازهای دانش آموزان تأثیر بسزایی دارند یکی از کارکردهای مهم آنان کمک به برنامه های آموزشی مدرسه و ایجاد و توسعه مهارت در بین دانش آموزان است مقاله حاضر به بررسی تعریف مرتبط و اهمیت کتابخانه آموزشگاهی در یادگیری دانش آموزان می پردازد.

واژگان کلیدی: کتابخانه، آموزشگاه، یادگیری، دانش آموز.

^۱ کارشناسی ارشد علوم تربیتی (برنامه ریزی درسی)، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز،
att43@yahoo.com.

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

تعیین نقش مشارکت در تکالیف یادگیری و پیشرفت تحصیلی (مطالعه ایی با روش دلفی)

زهرا تقوی^۱

هدف پژوهش تعیین نقش مشارکت در تکالیف یادگیری و پیشرفت تحصیلی بوده است. این مطالعه به روش دلفی انجام شده است. جامعه پژوهش حاضر کلیه متخصصان یا خبرگان زیر مجموعه علوم تربیتی، که درباره تکلیف یادگیری صاحب نظر بوده‌اند، را شامل می‌شدند. انتخاب نفر اول پژوهش با روش نمونه‌گیری نظری بوده و برای انتخاب نفرات بعدی از روش نمونه‌گیری شبکه‌ای (گلوله برفی) استفاده شد. حجم نمونه ۸ نفر از خبرگان علوم تربیتی بوده است. ابزار استفاده شده در این پژوهش مصاحبه ساختارنایافته بوده است. یافته‌های پژوهش حاضر به صورت معنایی از تکلیف یادگیری تحت عنوان تکالیف مشارکتی تعریف شده است. این نوع از تکلیف یادگیری، می‌تواند پیشرفت تحصیلی را سرعت بخشد.

واژه‌گان کلیدی: تکلیف یادگیری، مشارکت، پیشرفت تحصیلی، روش دلفی

^۱ کارشناس ارشد دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی: taghavi.za@gmail.com

نقش اهداف اخلاقی مصوب دوره ابتدایی در تربیت نو نهالان

مهوش توفان^۱

زمینه: تحقق ارزشهای اخلاقی در سعادت و نیک بختی هر انسان در دنیا و آخرت نقش بسزایی دارد، در میان نهادهای اجتماعی، آموزش و پرورش بیشتر و پیشتر از سایر نهادها و از طریق کتاب های درسی متولی و مسئول متخلق بار آوردن فراگیران می باشد.

روش کار: پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر نوع، توصیفی است که به شیوه تحلیل کمی محتوا صورت گرفته است. جامعه آماری شامل محتوای کتاب های فارسی دوره ابتدایی چاپ ۹۰ - ۱۳۸۹ می باشد و چون کل کتابها مورد بررسی قرار گرفته است، نمونه آماری برابر با جامعه آماری می باشد، از این رو از روش سر شماری استفاده شده است. ابزار گرد آوری اطلاعات سیاهه محقق ساخته مبتنی بر اهداف اخلاقی برای دوره ابتدایی، مصوب شورای عالی آموزش و پرورش بوده و برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از آمار توصیفی استفاده شده است.

یافته ها: نتایج حاکی از آن است که در محتوای کتاب های فارسی دوره ابتدایی، بیشترین توجه به «مودب و مهربان بودن دانش آموز» و کمترین توجه به «آشکار بودن مظاهر حیا و عفت در دانش آموز» است.

نتیجه گیری: با توجه به نتایج حاصله، پیشنهاد می شود ضمن بازبینی و تجدید نظر در محتوای کتاب های درسی، به اهداف اخلاقی توجه بیشتری شود و نیز فرصت و شرایط بهتر و بیشتری برای پرداختن و نهادینه شدن آنها فراهم شود.

واژگان کلیدی: اهداف اخلاقی، دوره ابتدایی، تربیت

^۱. دانشجوی دوره دکتری رشته برنامه ریزی درسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد آزاد شهر. Mtoofan3@gmail.com

عنوان مقاله: تبیین کارکرد های اجتماعی و انطباقی دانش‌آموزان بر حسب شیوه‌های فرزند پروری و پیوند والدینی

سمیه ثابت قدم^{۱*}، کامیان خزایی^۲

پژوهش حاضر با هدف تبیین کارکرد های اجتماعی و انطباقی دانش‌آموزان دختر متوسطه بر حسب شیوه های فرزند پروری و پیوند والدینی در شهرستان رامسر سال تحصیلی ۱۳۹۴-۹۵ انجام شده است. برای تعیین حجم نمونه از طریق جدول مورگان، تعداد ۲۴۸ نمونه انتخاب گردید. در این پژوهش، از پرسشنامه شیوه فرزند پروری بامریند، مقیاس عملکرد اجتماعی و انطباقی کودک و نوجوان و پرسشنامه پیوند والدینی پارکر استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از شاخص های آمار توصیفی و آمار استنباطی با استفاده از آزمون آماری رگرسیون چند متغیره به روش گام به گام استفاده شد. در این پژوهش از میان مولفه های فرزند پروری بامریند، اقتدار منطقی مادر و مولفه های پیوند والدینی پارکر، توجه پدر و مادر رابطه مثبت و معنی دار با کارکرد اجتماعی و انطباقی دانش‌آموزان داشته است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که سبک های فرزند پروری استبدادی و حمایت افراطی باعث اختلال در عملکرد اجتماعی و انطباقی دانش‌آموزان می‌شود و شیوه های اقتدار منطقی و توجه والدین حاکی از روش صحیح تربیتی، از بروز مشکلات در عملکرد اجتماعی و انطباقی جلوگیری می‌نماید.

واژگان کلیدی: کارکرد اجتماعی، انطباق اجتماعی، شیوه های فرزند پروری، پیوند والدینی

^۱. کارشناس ارشد، آموزگار، دانشکده علوم تربیتی، دانشگاه آزاد چالوس، s.sabetghdam61@yahoo.com

^۲. استادیار، دانشکده علوم تربیتی، دانشگاه آزاد چالوس، ۰۹۱۱۱۹۱۳۹۱۵، kamian44@yahoo.com

بررسی رابطه بین سبک های تفکر و خلاقیت با سبک رهبری مدیران مدارس مقاطع ابتدایی شهرستان بیرجند در سال تحصیلی ۹۵-۹۴

غلامرضا ثناگو محرر^۱، رضا ایمانخواه، سید جواد آرامی، الهه خسروانی، فاطمه احمدی^۲

مقدمه: سبک های تفکر نقش تعیین کننده در چگونگی عملکرد فرد در موقعیتهای مختلف می باشد از سوی دیگر خلاقیت بعنوان عامل موثر در نوآوری در موضوعات مختلف به حساب می آید، سبک های رهبری در مدیران نیز می تواند چگونگی تصمیم گیری مدیر را در سازمان مشخص می نماید. در همین راستا، هدف پژوهش حاضر بررسی ارتباط انواع سبک های تفکر و خلاقیت با سبک های رهبری در مدیران مدارس مقطع ابتدایی شهرستان بیرجند در سال تحصیلی ۹۵-۹۴ بود.

روش ها: در این پژوهش توصیفی همبستگی، نمونه ای شامل ۸۰ مدرسه ابتدای بر اساس جدول کوکران بصورت تصادفی انتخاب شدند. برای جمع آوری داده ها از سه پرسشنامه استاندارد سبک های تفکر استرنبرگ- واگنر پرسشنامه رندسیب و سبک رهبری MLQ استفاده شد. داده ها توسط آزمون رگرسیون چند متغیری و بصورت گام به گام مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

نتایج: نتایج نشان داد که سبک تفکر آنارشیست و خلاقیت با سبک رهبری نفوذ آرمانی، سبک تفکر سلسله مراتبی و خلاقیت با سبک رهبری تحریک فرهیختگی، سبک تفکر سلسله مراتبی و خلاقیت با سبک رهبری انگیزش الهام بخش، سبک تفکر سلسله مراتبی و سبک رهبری ملاحظه فردی، سبک تفکر آنارشیست و خلاقیت با سبک رهبری پاداش های مشروط، سبک تفکر ملاحظه کار، خلاقیت و سبک تفکر سلطنتی و سبک رهبری بر مبنای استثنای فعال، سبک تفکر درونی با سبک رهبری عدم مداخله گر، سبک تفکر ملاحظه کار با سبک رهبری بر مبنای استثنای غیر فعال رابطه مثبت و معنادار و بین خلاقیت با سبک رهبری بر مبنای استثنای غیر فعال رابطه معکوس وجود داشت.

نتیجه گیری: بر اساس نتایج به دست آمده، انواع سبک رهبری با انواع سبک های تفکر ارتباط دارد. همچنین از طریق سبک های تفکر چگونگی سبک رهبری مدیران مقطع ابتدایی را می توان پیش بینی کرد. بنابراین انتخاب و بکارگیری مدیران و بهبود کیفیت عملکرد آنها مستلزم توجه به انواع سبک های تفکر ایشان است.

واژگان کلیدی: سبک های تفکر، خلاقیت، سبک رهبری

^۱ عضو هیئت علمی، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، زاهدان، ایران Reza.sanagoo@gmail.com

^۲ دانشجوی دکتری روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی، زاهدان، ایران

تأثیر ارتباط معلم با دانش آموز (منفی - مثبت) بر سازگاری، پیشرفت تحصیلی و بروز و عدم بروز رفتارهای پرخطر

محمد رضا جلالی^۱

بر مبنای پژوهش های متعدد معلوم شده برخی نوجوانان با احتمال کمتری درگیر رفتارهای پرخطر می‌شوند. یکی از عوامل مؤثر در این تقلیل احتمال رفتارهای پرخطر ارتباط مثبت بین معلم و دانش آموز است. این ارتباط مثبت با معلم در تعامل با ویژگی های دموگرافیک و خلقی دانش‌آموزان قرار دارد. کیفیت بالای این ارتباط نزدیکی بیشتری ایجاد می‌کند (نظیر احترام متقابل، مراقبت و صمیمیت) در مقابل کیفیت پایین میان معلم و دانش آموز تعارض بیشتری ایجاد می‌کند (نظیر احتلاف و ناکامی، خشم و پرخاشگری). ارتباط مثبت و منفی در مقطع ابتدائی با سازگاری موفقیت آمیز با مدرسه، پیشرفت تحصیلی و دوست داشتن مدرسه مرتبط است. به علاوه این چنین ارتباطات مثبت با کاهش پرخاشگری دانش آموز و افزایش ادراک معلم از توانایی های تحصیلی در ارتباط است. در مقابل ارتباط های منفی بین معلم و دانش آموز در مقطع ابتدائی با افت و ضعف تحصیلی با ارتباط های ضعیف در مدرسه و خود محوری دانش آموز همراه است. به علاوه پژوهشگران دریافته اند که ارتباط های منفی با مربی در مهد کودک نیز می‌تواند به پیش بینی عدم موفقیت تحصیلی در دوره های ابتدائی و راهنمایی منجر شود. این ارتباطها در تمام مقاطع تحصیلی رفتارهای منطبق با مسئولیت پذیری، سلامت روانی و درگیری با رفتارهای پرخطر نیز پیش بینی می‌کند.

واژگان کلیدی: دانش آموز، معلم، ارتباط مثبت - منفی، سازگاری، پیشرفت تحصیلی، رفتارهای پرخطر

^۱ استادیار دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)

نقش خانواده در پیشگیری از بزهکاری نوجوانان

سکینه جنگی*^۱، مریم شب افروز^۲، لیلا جوادى علمى^۳، فتانه در تاج^۴

بزهکاری نوجوانان رایج‌ترین نامی است که به رفتارهای مجرمانه نوجوانان اطلاق می‌شود. بزهکاری نوجوانان پیامدهای نامطلوبی بر نظام اجتماعی می‌گذارند و چنانچه متفکران، محققان و مسئولان جامعه در پی بررسی و شناخت عوامل ایجاد کننده آن نباشند و در جهت رفع آنها اقدامات موثری انجام ندهند، قطعاً این مشکل در بین نوجوانان شیوع بیشتری یافته و باعث سست شدن کیان خانواده‌ها و رشد سریع بزهکاری و جرم در جامعه می‌گردد. بی شک محیط خانواده در بهداشت روانی و پیشگیری از آشفتگی‌های رفتاری نقش مهمی بازی می‌کند. برعکس، خانواده از هم پاشیده و زندگی در محیط‌های آلوده و منحرف کننده، عدم مراقبت دقیق والدین و بی توجهی آنان به امر تعلیم و تربیت فرزندان، اساس کجروی‌ها را در کودکی پایه گذاری می‌نماید که این امر در نوجوانی با شدت و حدت ظاهر می‌شود. مطالعه حاضر یک پژوهش مروری می‌باشد و به دلیل اهمیت موضوع فوق سعی شده است، شرایط موجود در خانواده به عنوان مهم ترین کانون تاثیرگذار بر رفتار نوجوان مورد بررسی قرار گیرد. بدیهی است که چنانچه بتوان ویژگی‌های یک خانواده مطلوب و مناسب را که نوجوان را در مسیر صحیح و مطابق با هنجارهای اجتماعی هدایت کند مشخص و ارائه نمود، کمک بسیار بزرگی به پیشگیری از ارتکاب آنان به اعمال بزهکارانه خواهد شد. در نهایت می‌توان نتیجه گرفت که حاکم بودن روابط مطلوب در درون خانواده، رشد ذهنی، عاطفی، روانی و اجتماعی فرزندان را امکان‌پذیر می‌سازد و مهمترین گام در پیشگیری از به انحراف کشیده شدن آن‌هاست.

واژگان کلیدی: بزهکاری، نوجوانان، خانواده

^۱ دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی دانشگاه علوم تحقیقات تهران، sakineh.jangi@yahoo.com

^۲ دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی دانشگاه علوم تحقیقات تهران، dr.shabafroozmaryam@yahoo.com

^۳ دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی دانشگاه علوم تحقیقات تهران، Leila.javadi.elmi@yahoo.com

^۴ استادیار دانشگاه باهنر، کرمان، ایران

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

مقایسه بهزیستی روان شناختی و فراهیجان در دانش‌آموزان کم بینا، کم شنوا و عادی شهرستان ساوه

دکتر سعید جهانیان، مهشید اعظمی^۱

پژوهش حاضر با هدف مقایسه فراهیجان و بهزیستی روان شناختی در دانش‌آموزان کم بینا، کم شنوا و عادی انجام شد. روش پژوهش از نوع علی-مقایسه ای بود. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانش‌آموزان راهنمایی کم بینا؛ کم شنوا و عادی شهرستان ساوه بود. نمونه پژوهش شامل ۹۰ دختر و پسر (هر گروه ۳۰ نفر) بودند که به شیوه سیستماتیک منظم انتخاب شدند. پرسشنامه های پژوهش شامل پرسشنامه فراهیجان (هاریس و مگاردی ۲۰۰۴) و برای بررسی بهزیستی روان شناختی از سه مقیاس عاطفه مثبت - منفی واتسون و همکاران (۱۹۸۸)، مقیاس کوتاه افسردگی - شادکامی جوزف و همکاران (۲۰۰۴) و مقیاس رضایت از زندگی دینر و همکاران (۱۹۸۵) استفاده شد. به منظور روش تجزیه و تحلیل داده ها، از تحلیل واریانس چند متغیره استفاده شد. یافته های پژوهش نشان داد که بین سه گروه عادی، کم بینا و کم شنوا از لحاظ چهار متغیر عاطفه مثبت، عاطفه منفی، شادکامی و رضایت از زندگی تفاوت معنادار وجود دارد ($P \leq 0/01$). همچنین نتایج مشخص کرد که بین سه گروه عادی، کم بینا و کم شنوا از لحاظ مولفه های فراهیجان ارتباط معنی داری وجود دارد ($P \leq 0/01$).

واژگان کلیدی: فراهیجان، بهزیستی روان شناختی، کم بینا، کم شنوا

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی ساوه / Email: mahshid_azami@yahoo.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

نقش خودتنظیمی در کاهش اضطراب امتحان

سید وحید جوادی^{۱*}، احمد خامسان^۲

موفقیت در آزمون نقش اساسی در موفقیت شغلی و تحصیلی دانش‌آموزان دارد. در دانش‌آموزانی که به هنگام امتحان دستخوش اضطراب می‌شوند از کیفیت پردازش اطلاعات کاسته می‌شود و این امر بر عملکرد تحصیلی تاثیر مهمی دارد. از جمله عوامل موثر بر اضطراب امتحان، عوامل فردی است و از جمله این عوامل می‌توان به خودتنظیمی اشاره کرد. هدف این مطالعه بررسی نقش خودتنظیمی به عنوان یک عامل مهم شخصیتی و فردی در اضطراب امتحان دانش‌آموزان بود. پژوهش حاضر از نوع توصیفی تحلیلی و روش جمع‌آوری اطلاعات روش کتابخانه‌ای و استفاده از کتب، مجلات، سایت‌ها و... می‌باشد. در مجموع می‌توان گفت نقش خودتنظیمی افراد در اضطراب امتحان انکارناپذیر است و نباید آن را نادیده گرفت. بنابراین شناسایی میزان خودتنظیمی دانش‌آموزان می‌تواند در پیش‌بینی اضطراب امتحان و انجام فعالیت‌های مناسب در جهت افزایش میزان خودتنظیمی می‌تواند در کاهش اضطراب امتحان موثر واقع شود.

واژگان کلیدی: خودتنظیمی، آموزش، اضطراب امتحان

^۱. کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه بیرجند،

seyyedvahidjavadi@yahoo.com

^۲. دانشیار، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه بیرجند، a.khamesan@gmail.com

اثربخشی آموزش رفتاری-شناختی مثبت نگر بر سلامت روان مادران کودکان مبتلا به اختلال کاستی توجه / بیش فعالی

زهرا چراغ سحر*^۱، حمید آتش پور^۲

پژوهش حاضر با هدف تعیین اثربخشی آموزش مبتنی بر رویکرد رفتاری-شناختی مثبت نگر بر سلامت روان مادران کودکان پسر دبستانی مبتلا به اختلال کاستی توجه/بیش فعالی شهر اصفهان صورت گرفت. روش پژوهش از نوع نیمه آزمایشی با طرح پیش آزمون-پس آزمون با گروه گواه بود. جامعه آماری شامل کلیه مادران کودکان پسر دبستانی مبتلا به اختلال کاستی توجه/بیش فعالی شهر اصفهان بود. نمونه‌ی پژوهش شامل ۴۲ نفر از مادران دانش‌آموزان پسر پایه چهارم و پنجم ابتدایی مبتلا به اختلال کاستی توجه/بیش فعالی شهر اصفهان در سال ۱۳۹۴ بود که به صورت خوشه‌ای چند مرحله‌ای از بین دبستان‌های شهر اصفهان انتخاب و پس از پر کردن پرسشنامه کانرز (گویتی، کانرز و والریچ، ۱۹۷۸) با توجه به حد نصاب نمره، در دو گروه آزمایش و کنترل گمارده شدند (۲۱ نفر در گروه آزمایش و ۲۱ نفر در گروه گواه). سپس گروه آزمایش به مدت ۱۲ جلسه، دو جلسه در هفته به مدت ۲ ماه تحت آموزش برنامه رفتاردرمانی شناختی مثبت نگر قرار گرفت، در حالی که گروه گواه هیچ گونه آموزشی دریافت نکرد. شرکت کنندگان، پرسشنامه سلامت روان (گلدبرگ، ۱۹۷۲) را تکمیل کردند. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش آماری تحلیل کواریانس استفاده شد. یافته‌های حاصل از تحلیل کواریانس نشان داد که میانگین نمرات در دو گروه، بعد از برنامه‌ی آموزش، دارای تفاوت معناداری در سلامت روان شده است. در نتیجه، برنامه رفتاری-شناختی مثبت نگر توانسته است سلامت روان را در مادران کودکان پسر دبستانی مبتلا به اختلال کاستی توجه/بیش فعالی ارتقا دهد.

واژگان کلیدی: رفتاری-شناختی مثبت نگر، سلامت روان، اختلال کاستی توجه/بیش فعالی

^۱. دانشیار، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)،

Hamidatashpour@gmail.com

^۲. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران

toobachegini@ut.ac.ir

تأثیر ویژگی‌های جمعیت شناختی خانواده بر تاب‌آوری تحصیلی دانش‌آموزان

طوبی چگینی^{۱*}، مسعود غلامعلی لواسانی^۲، الهه حجازی^۳

پژوهش حاضر در مورد دانش‌آموزان دوره‌ی دبیرستانی است و این‌زمانی است که افراد در سنین نوجوانی به سر می‌برند و از آنجاکه مدرسه و شرایط تحصیلی در این زمان به دلیل ارتباط آن با موفقیت‌های بعدی مثل قبول شدن در دانشگاه و اکتساب شغل از اهمیت زیادی برخوردار است؛ شناسایی عوامل مؤثر بر تاب‌آوری تحصیلی در این دوره می‌تواند امری مهم تلقی گردد. پژوهش حاضر به‌منظور بررسی تأثیر ویژگی‌های جمعیت شناختی خانواده بر تاب‌آوری تحصیلی دانش‌آموزان در جنوب شهر تهران انجام شد، جامعه آماری از میان دانش‌آموزان جنوب شهر تهران و نمونه پژوهش از بین دانش‌آموزان منطقه ۱۸ آموزش و پرورش به‌صورت تصادفی خوشه‌ای انتخاب گردید. افراد نمونه ۳۱۲ نفر از دانش‌آموزان دختر متوسطه دوم شاغل به تحصیل در این منطقه بودند. ابزارهای گردآوری اطلاعات در پژوهش حاضر پرسشنامه‌ی جمعیت شناختی و مقیاس تاب‌آوری تحصیلی مارتین (۲۰۰۳) بود. پایایی پرسشنامه تاب‌آوری تحصیلی ۰/۸۳ محاسبه گردید. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و تحلیل واریانس (ANOVA) استفاده شد.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان داد که بین مرتبه تولد دانش‌آموز با تاب‌آوری تحصیلی در سطح $p < 0.05$ ، از نظر آماری تفاوت معنا دار وجود دارد، اما بین متغیرهای رشته تحصیلی، سن دانش‌آموز، سن والدین، تحصیلات والدین و همچنین وضعیت شغلی والدین با تاب‌آوری تحصیلی از نظر آماری تفاوت معنا داری وجود ندارد.

واژگان کلیدی: تاب‌آوری تحصیلی، ویژگی‌های جمعیت شناختی، دانش‌آموزان، تاب‌آوری

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران

Email: toobachegini@ut.ac.ir

^۲. دانشیار دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران

Email: lavasani@ut.ac.ir

^۳. دانشیار دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران

Email: hejazi@ut.ac.ir

بررسی رابطه بین ادراک از فرزند پروری والدین و انگیزش درونی

طوبی چگینی^{۱*}، مسعود غلامعلی لواسانی^۲، الهه حجازی^۳

افراد با انگیزش درونی در فعالیت‌ها به‌منظور ارضای شخصی درگیر می‌شوند، سه شیوه والدینی که بر انگیزش دانش‌آموزان و سایر جنبه‌های فعالیت آموزشی تأثیرگذارند در نظریه خود تعیین‌گری مورد بررسی قرار گرفته‌اند که عبارتند از: درگیری، حمایت از خودمختاری و گرمی. پژوهش حاضر به‌منظور بررسی رابطه بین ادراک فرزند پروری و انگیزش درونی در جنوب شهر تهران انجام شد، جامعه آماری از میان دانش‌آموزان جنوب شهر تهران و نمونه پژوهش از بین دانش‌آموزان منطقه ۱۸ آموزش و پرورش به‌صورت تصادفی خوشه‌ای انتخاب گردید. افراد نمونه ۳۱۲ نفر از دانش‌آموزان دختر متوسطه دوم شاغل به تحصیل در این منطقه بودند. ابزارهای گردآوری اطلاعات، خرده مقیاس انگیزش درونی از مقیاس انگیزش والدین و مقیاس ادراک شیوه والدینی (POPS) بود. پایایی پرسشنامه ادراک والدینی توسط آلفای کرباخ بین ۰/۸۰ و ۰/۸۴ و پایایی انگیزش درونی ۰/۸۲ محاسبه گردید. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و ضریب همبستگی استفاده شد.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان داد که بین ادراک از درگیری والدین، ادراک حمایت از خودمختاری والدین و ادراک گرمی والدین با انگیزش درونی و مؤلفه‌های آن (انگیزش درونی برای فهمیدن، تجربه تحریک و دستاورد) در سطح $p < 0.01$ ، از نظر آماری رابطه مثبت معنادار وجود دارد.

واژگان کلیدی: سبک فرزند پروری، درگیری، گرمی، حمایت از خودمختاری، انگیزش درونی.

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران

Email: toobachegini@ut.ac.ir

^۲. دانشیار دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران

^۳. دانشیار دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران

Email: lavasani@ut.ac.ir

Email: hejazi@ut.ac.ir

اثربخشی آموزش مهارت های مثبت اندیشی پنج عاملی بر رضایت از مدرسه و ارزیابی خود در دانش آموزان

مانا چم زاده قنواتی^{۱*}، محسن خانبانی^۲، شهریار شهیدی^۳

آموزش مثبت اندیشی به افراد، نقش مهمی در بهداشت روانی آنان دارد. مخصوصا اگر از سن کودکی، هنگامی که شناخت آنها در حال شکل گیری و کامل شدن است، رخ دهد. دانش آموزان در این دوران آمادگی زیادی برای یادگیری و درونی سازی ارزشها دارند. پژوهش حاضر با هدف بررسی اثربخشی آموزش مهارت های مثبت اندیشی پنج عاملی بر رضایت از مدرسه و ارزیابی خود در دانش آموزان ده تا سیزده سال انجام شد. نمونه ۴۸ نفری به شیوه در دسترس انتخاب و به شکل گمارش تصادفی در دو گروه آزمایش و گواه (هر گروه ۲۴ نفر) قرار داده شدند. ابزارهای سنجش شامل مقیاس چند بُعدی رضایت از زندگی دانش آموزان (هوبنر، ۱۹۹۴)، مقیاس خودکنترلی ادراک شده کودکان (هامفری، ۱۹۸۲) و کتاب آموزشی من و اندیشه هایم (چم زاده قنواتی، ۱۳۹۳) بود. ابتدا دو گروه به پرسشنامه ها پاسخ دادند. سپس گروه آزمایش ۱۲ جلسه، ۹۰ دقیقه ای آموزش مهارت های مثبت اندیشی پنج عاملی از کتاب دریافت کردند. بازآزمایی پس از مدت ۸ هفته انجام و داده ها از طریق تحلیل کوواریانس بررسی شد. نتایج نشان داد بین دو گروه پژوهش، در رضایت از مدرسه ($p < 0/01$) و در ارزیابی خود ($P < 0/05$) تفاوت معنادار وجود دارد و مهارت های مثبت اندیشی پنج عاملی بر افزایش رضایت از مدرسه و ارزیابی خود در دانش آموزان موثر بود. واژگان کلیدی: مهارت های مثبت اندیشی پنج عاملی، رضایت از مدرسه، ارزیابی خود، دانش آموزان ده تا سیزده سال

^۱ کاندیدای دکتری روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه آزاد اصفهان .

manachamzade@yahoo.com

^۲ کاندیدای دکتری روان شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی دانشگاه آزاد اصفهان.

^۳ دانشیار، دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی دانشگاه شهید بهشتی.

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

زیباشناسی فضای آموزشی

دکتر علیرضا چناری^۱، صدف پورمنصف^۲

یکی از عوامل مؤثر در تعلیم و تربیت محیط آموزشی است. از نظر روانشناسی بوم شناختی زیباشناسی محیط بر مبنای لذت بخشی محیط شکل میگیرد که آن نیز ریشه در ارزشهای حسی و ارضای حواس پنجگانه انسان دارد و معنای محیط نیز امری آموختنی است که فرد در بطن فرهنگی جامعه می‌آموزد. هدف روان‌شناسی محیط، بررسی و شناخت معنی و مفهوم فضا از نظر روان‌شناسی، جامعه‌شناسی، انسان‌شناسی، هنر و معماری و بطور کلی معرفت‌شناسی و فلسفه و در نهایت درک بهتر انسان‌ها از فضا مخصوصاً فضاهای مصنوع می‌باشد. در یک نگاه سیستمی، چگونگی معماری، تجهیز محیط‌های آموزشی کودکان به ویژه مهد کودک‌ها و مدارس ابتدایی، اصول و عناصر تشکیل دهنده آن نظیر تناسبات اجزاء، مقیاس، نوع سازماندهی فضا، رنگ، نور، صدا، فضای باز، محوطه و... می‌تواند اثرات قابل توجهی بر کودکان باقی بگذارند. بدیهی است محیط یادگیری زیبا، یادگیری را آسان کرده، نشاط و شادابی را برای کودکان به ارمغان می‌آورد. بنابراین می‌توان چنین مطرح کرد که رفتار هر انسان تابع محیط و شخصیت وی است.

واژگان کلیدی: فضای آموزشی، روان‌شناسی محیط، تربیت

^۱. استادیار دانشگاه آزاد واحد رودهن، گروه علوم تربیتی، رودهن، ایران com.chenari@yahoo.a.Email

^۲. دانشجوی دکترا، رشته مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد رودهن، باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، رودهن، ایران: sadafpourmonsef@yahoo.com.

مقایسه میزان اضطراب امتحان و تاب‌آوری تحصیلی دانش‌آموزان دختر ورزشکار و عادی

آزیتا چیت‌ساززاده^۱، سید احمد جلالی^۲

امروزه ورزش و فعالیت‌های بدنی برای بسیاری از دانش‌آموزان ضروری در نظر گرفته می‌شود و اغلب نظام‌های آموزشی آن را در برنامه‌ی خود گنجانده‌اند. هدف از انجام این پژوهش، مقایسه اضطراب امتحان و تاب‌آوری تحصیلی دختران ورزشکار و غیر ورزشکار بود. روش پژوهش حاضر از نوع علی مقایسه‌ای و جامعه‌ی آماری پژوهش شامل کلیه‌ی دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه اول منطقه ۳ آموزش و پرورش شهر تهران در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ می‌باشد که تعداد آنها ۲۱۵۰ نفر بود. برای هر گروه ۶۰ نفر و مجموعاً ۱۲۰ نفر و با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. در نهایت داده‌های لازم از طریق پرسشنامه‌های اضطراب امتحان و تاب‌آوری تحصیلی جمع‌آوری شد و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته‌های پژوهش نشان داد که بین دو گروه دانش‌آموزان دختر ورزشکار و غیرورزشکار به‌طور کلی از لحاظ نمرات اضطراب امتحان و تاب‌آوری تحصیلی تفاوت معناداری وجود دارد. در ادامه نتایج تحلیل تک متغیری داده‌های پژوهش نشان داد که دانش‌آموزان دختر ورزشکار اضطراب امتحان بیشتری را نسبت به دانش‌آموزان دختر غیرورزشکار دارا می‌باشند ولی از نظر تاب‌آوری تحصیلی تفاوت معناداری ندارند. بر اساس یافته‌های پژوهش می‌توان استنتاج کرد اضطراب امتحان یکی از متغیرهای مهم در میان دختران ورزشکار است و مسولان امر می‌بایست در تعامل با این دانش‌آموزان این مساله را مد نظر قرار دهند.

واژگان کلیدی: تاب‌آوری تحصیلی، اضطراب امتحان، دانش‌آموزان دختر، ورزشکار

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی azitachitsazzade@gmail.com

^۲. عضو هیأت علمی گروه مشاوره دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز Ahm.Jalali@iauctb.ac.ir

مقایسه‌ی هیجان‌خواهی دانش‌آموزان دختر ورزشکار و غیر ورزشکار

آزیتا چیت‌ساززاده^۱، سید احمد جلالی^۲

امروزه ورزش و فعالیت‌های بدنی برای بسیاری از دانش‌آموزان ضروری در نظر گرفته می‌شود و اغلب نظام‌های آموزشی آن را در برنامه‌ی خود گنجانده‌اند. هدف از انجام این پژوهش، مقایسه‌ی هیجان‌خواهی دانش‌آموزان دختر ورزشکار و غیر ورزشکار بود. روش پژوهش حاضر از نوع علی‌مقایسه‌ای و جامعه‌ی آماری پژوهش شامل کلیه‌ی دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه اول منطقه ۳ آموزش و پرورش شهر تهران در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ می‌باشد که تعداد آنها ۲۱۵۰ نفر بود. برای هر گروه ۶۰ نفر و مجموعاً ۱۲۰ نفر و با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. در نهایت داده‌های لازم از طریق پرسشنامه هیجان‌خواهی ذاکرمن (ذاکرمن، ۱۹۷۸) جمع‌آوری شد و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته‌های پژوهش نشان داد که بین دو گروه دانش‌آموزان دختر ورزشکار و غیرورزشکار به‌طور کلی از لحاظ نمره‌ی کلی هیجان-خواهی تفاوت معناداری وجود دارد. اما در ادامه نتایج تحلیل‌های بعدی پژوهش نشان داد که دانش‌آموزان دختر ورزشکار میزان ماجراجویی بیشتری را نسبت به دانش‌آموزان دختر غیرورزشکار دارا می‌باشند. بر اساس یافته‌های پژوهش می‌توان استنتاج کرد مولفه‌های هیجان-خواهی و به خصوص ماجراجویی یکی از متغیرهای مهم در میان دختران ورزشکار است و مسؤلان امر می‌بایست در تعامل با این دانش‌آموزان این مساله را مد نظر قرار دهند.

واژگان کلیدی: هیجان‌خواهی، دانش‌آموزان دختر، ورزشکار

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی azitachitsazzade@gmail.com

^۲. عضو هیأت علمی گروه مشاوره دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز Ahm.Jalali@iauctb.ac.ir

بررسی میزان شیوع عوامل مؤثر در ایجاد اضطراب فراگیر دانش‌آموزان پسر چهارم دبستان و روشهای مقابله با آن.

محمد حاتمی^۱، فیروزه محمدی رفیع^۲

اختلالات اضطرابی از شایع‌ترین اختلالات در بین کودکان و نوجوانان می‌باشند. این اختلال می‌تواند مزمن شده و منجر به از کارافتادگی شود. اضطراب می‌تواند زمینه‌ساز اختلالات بسیار دیگری شده و به طور قابل توجهی بر عملکرد اجتماعی، عاطفی و تحصیلی کودکان تاثیر گذارد. از اینرو، انجام مطالعات و بررسی علل و عوامل ایجاد اضطراب و بررسی رویکردهای مختلف در این زمینه از اهمیت بالایی برخوردار است.

این پژوهش با هدف تعیین میزان شیوع اختلال اضطراب فراگیر در میان دانش‌آموزان پایه چهارم مقطع دبستان پسرانه انجام شده است. آزمودنی‌های پژوهش، 65 پسر 10 ساله بودند که به صورت غیر تصادفی اتفاقی انتخاب شده و از طریق پرسشنامه تشخیص اختلالات مرتبط با اضطراب کودکان 1، مورد مصاحبه قرار گرفتند. یافته‌های این پژوهش نشان داد که 10٪ از دانش‌آموزان در این گروه نمونه، مبتلا به اضطراب فراگیر می‌باشند. این پژوهش جهت بررسی علل و عوامل ایجاد اضطراب، راهکارهای مناسب برای درمان اضطراب و همچنین تعیین نقش اضطراب بر سازگاری کودکان به مقالات موجود در این زمینه استناد کرده است.

واژگان کلیدی: اختلال اضطراب، شیوع، کودکان و نوجوانان، رویکرد، درمان

^۱. دکترای روانشناسی، دانشیار دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

^۲. دانشجوی کارشناسی ارشد بالینی کودک و نوجوان، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

مهارت های حل مسئله در کودکان و نقش آن در سازگاری کودک با مدرسه

دکتر محمد حاتمی^۱

آموزش مهارت های زندگی، امروزه در راس اهداف نظام های آموزشی کشورهای مختلف قرار دارد. در این میان، آموزش مهارت "حل مسئله" به عنوان یکی از بنیادی ترین مهارت ها، اهمیت و جایگاهی ویژه دارد. آموزش مهارت حل مسئله به کودک کمک می کند با فکر کردن و تصمیم گیری مناسب، بسیاری از مشکلاتی را که با آن مواجه می شود را برطرف کند. برخی افراد در مقابل کوچکترین مسئله دچار ناراحتی و پریشانی می گردند و قادر به برطرف کردن آن نیستند. این گونه افراد مستعد انواع آسیب های اجتماعی و روانی هستند. افراد دیگری نیز هستند که در مواجهه با بحران ها توانایی آن را دارند که با موفقیت آنها را پشت سر بگذارند. یکی از دلایلی که این افراد را توانمند می سازد و امکان موفقیت آنان را فراهم می سازد، استفاده از روش های صحیح جهت حل مسئله است.

از آنجایی که همه افراد در زندگی خود با مسائل و مشکلاتی روبرو می شوند، ضروری است که نحوه حل صحیح مشکلات را بیاموزند تا بتوانند به طرز مؤثری با مسائل و مشکلات برخورد نموده و از بروز مشکلات و مسائل پیچیده تر بعدی پیشگیری نمایند. در واقع آموزش مهارت حل مسئله یکی از نیازهای اساسی هر فرد است، مخصوصاً برای جوانان که با مشکلات و مسائل مختلفی روبرو هستند و چنانچه توانایی حل این مسائل را نداشته باشند، ممکن است به راه حل های ناسازگارانه، ناپخته و حتی مضر روی بیاورند و مشکل را پیچیده تر از آنچه هست نمایند. (مانند استفاده از مواد مخدر، سیگار، ترک تحصیل و...) با توجه به مطالب فوق و به منظور ارتقاء سطح بهداشت روان و پیشگیری از آسیب های روانی و اجتماعی، آموزش مهارت حل مسئله جهت توانمند ساختن آنان برای حل مسائل و ضروری به نظر می رسد. در این مطلب تلاش شده است تا با توجه به آموزش مهارت حل مسئله در کودکان، نقش آن در سازگاری کودکان با آموزشگاه ها مورد بررسی قرار گیرد.

^۱. دانشیار دانشگاه خوارزمی

مهارت ارتباطی و سازگاری کودکان در مدرسه

دکتر محمد حاتمی^۱، مرضیه سید قندی^۲

یکی از ویژگی‌های کودکانی که رفتار ناسازگاری دارند این است که نمی‌توانند دیدگاه دیگران را در نظر بگیرند. چنین افرادی غالباً فاقد مهارت‌های ارتباطی لازم در اجتماع هستند اصولاً رفتار ناسازگارانه زمانی از فرد سر می‌زند که موقعیت را به عنوان تهدیدی برای سلامتی خود قلمداد نماید. بنابراین ایجاد موقعیتی اطمینان بخش برای افراد به آن‌ها کمک می‌کند که رفتارهای سازگارانه‌ای از خود بروز دهند (عطاری و همکاران ۱۳۸۴) و این جو اطمینان بخش در سایه روابط خوب و مطلوب با دیگران به وجود می‌آید و مهارت‌های ارتباطی به فرد کمک می‌کند تا روابط خوبی با دیگران داشته باشد و جو صمیمی و اطمینان بخش ایجاد نموده و از بروز رفتار ناسازگارانه جلوگیری نماید.

لذا می‌توان نتیجه گرفت که آموزش مهارت‌های ارتباطی برای بهبود سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان تاثیر مثبت معنی داری دارد

دانش‌آموزانی که مهارت‌های ارتباطی بالایی دارند به دنبال معلم هستند با او دریاہ انجام تکالیف ارتباط برقرار کنند به سوالات او پاسخ می‌دهند به معلم لبخند می‌زنند و به درس فعالانه گوش می‌دهند و توفیق تحصیلی بیشتری کسب می‌کنند

مهارت‌های ارتباطی کارآمد نقش مهمی در موفقیت‌های تحصیلی دانش‌آموزان دارد (پهلویان ۲۰۰۵) دانش‌آموزی که مهارت‌های ارتباطی کارآمدی دارد ارتباط مثبتی با معلم و همکلاسی‌هایش برقرار می‌کند و محیط مساعدی برای یادگیری خود خلق می‌کند (گارسمیسک، وورال و دمیرسوز ۲۰۰۸) هارجی و دیکسون ۲۰۰۴ در تحقیقات خود دریافتند که به کمک آموزش مهارت‌های ارتباطی می‌توان میزان پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان را افزایش داد.

^۱. دانشیار دانشگاه خوارزمی

^۲. کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی کودک و نوجوان

رابطه منزلت اجتماعی معلم با خودکارآمدی تحصیلی دانش آموز

دکتر منصوره حاج حسینی^{۱*}، مریم مرادیگی^۲

منزلت اجتماعی معلم، اعتبار و حیثیت اجتماعی اوست. با توجه به اهمیت آن در رفتار و نوع تعاملات او با دانش آموز، هدف پژوهش حاضر شناسایی رابطه منزلت اجتماعی معلم با خودکارآمدی تحصیلی دانش آموز بود. جامعه آماری پژوهش شامل دانش آموزان دختر مشغول به تحصیل در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ در کلیه دبیرستان های دولتی دوره دوم شهر تهران و معلمان آنها (به ترتیب ۱۳۰۵۵۵ و ۹۶۴۷ نفر) بود که از بین این تعداد ۳۰۰ دانش آموز و ۱۰۰ معلم از طریق نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای به طور تصادفی و به نسبت سه به یک به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. روش اجرای پژوهش غیر آزمایشی و توصیفی و طرح تحقیق از نوع طرح های همبستگی بود. جهت گردآوری داده ها معلمان پرسشنامه منزلت اجتماعی نویدی و برزگر (۱۳۸۲) و دانش آموزان پرسشنامه خودکارآمدی تحصیلی مک ایلروی و بانتینگ (۲۰۰۲) را پاسخ دادند. نتایج، حاکی از ارتباط مثبت و معنادار منزلت اجتماعی معلم با خودکارآمدی تحصیلی دانش آموزان بود. رابطه نمره درون مؤلفه های منزلت اجتماعی معلم (منزلت اجتماعی واقعی، ارتقای جایگاه تعلیم و تربیت، اعمال سیاست مشارکت معلم، تأمین امکانات رفاهی و اصلاح شیوه های تربیت معلم) با خطای کمتر از ۰/۰۱ با خودکارآمدی تحصیلی مثبت و معنی دار بود. رابطه افزایش کارایی نظام آموزشی با خودکارآمدی تحصیلی دانش آموزان با خطای کمتر از ۰/۰۵ معنی دار بود.

واژگان کلیدی: منزلت اجتماعی معلم، خودکارآمدی تحصیلی، دانش آموز

^۱. نویسنده مسئول: استادیار گروه روانشناسی تربیتی و مشاوره دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران

hajhosseini@ut.ac.ir

^۲. کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه تهران mahila57@gmail.com

اثربخشی آموزش مهارت های ارتباطی بین فردی بر پرخاشگری، رفتارهای تکانشی در میان دانش آموزان دبیرستانی

دکتر الهه حجازی^۱، دکتر نرگس باباخانی^۲، سیده نگین سادات احمدی^۳*

هدف پژوهش: هدف پژوهش حاضر تعیین اثربخشی آموزش مهارت های ارتباطی بین فردی بر پرخاشگری، رفتارهای تکانشی در دانش آموزان دختر پایه سوم دبیرستان های منطقه ۷ شهرستان کرج بود.

مقدمه و بیان مسأله: داشتن مهارت های ارتباطی می تواند نقش مهمی در عملکرد تحصیلی و سلامت روان دانش آموزان داشته باشد. یکی از نمودهای عدم مهارت های ارتباطی، پرخاشگری است. آموزش این مهارت ها نوعی مداخله مبتنی بر یادگیری با هدف ایجاد تغییر در شناخت و مهار رفتارهای پرخاشگرانه دانش آموزان است.

نمونه و روش نمونه گیری: از بین دانش آموزان دختر پایه سوم دبیرستان های منطقه ۷ شهرستان کرج، ۳۰ دانش آموز با روش نمونه گیری تصادفی مرحله ای انتخاب شدند و در دو گروه ۱۵ نفره آزمایش و کنترل به صورت تصادفی جایگزین شدند.

ابزار اندازه گیری: به منظور سنجش پرخاشگری، رفتارهای تکانشی از پرسشنامه مهارت های اجتماعی مائسون (۱۹۸۳) استفاده شد.

روش اجرا: مداخله آزمایشی (آموزش مهارت های ارتباطی بین فردی) بر روی گروه آزمایش به مدت ۷ جلسه، ۲ ساعته انجام شد. پس از اتمام برنامه آموزشی از هر دو گروه پس آزمون و آزمون پیگیری (یک ماه پس از اجرای پس آزمون) به عمل آمد.

روش تجزیه و تحلیل نتایج: نتایج حاصل از تحلیل داده ها با آمار توصیفی و آزمون اندازه گیری های مکرر، نشان داد آموزش مهارت های ارتباطی بین فردی باعث کاهش پرخاشگری، رفتارهای تکانشی شده است ($P < 0.05$).

بحث و نتیجه گیری: با توجه به نتایج مورد بررسی می توان اذعان داشت که آموزش مهارت های ارتباطی بین فردی بر پرخاشگری، رفتارهای تکانشی در دانش آموزان گروه آزمایش در پس آزمون و پیگیری تاثیر مثبت و معناداری داشته است. لذا آموزش این مهارت ها به عنوان یک واحد درسی برای دانش آموزان توصیه می شود.

واژگان کلیدی: مهارت های ارتباطی بین فردی، پرخاشگری، رفتارهای تکانشی

^۱ Email: ehejazi@ut.ac.ir دانشیار دانشگاه تهران

^۲ Email: babakhani@riau.ac.ir استادیار دانشگاه آزاد واحد رودهن

^۳ Email: negin.ahmadi1394@yahoo.com

نقش یادگیری خود تنظیمی، انگیزش پیشرفت و فرسودگی تحصیلی در عملکرد تحصیلی دانش آموزان

دکتر مسعود حجازی^۱، حسین تاران^۲، مینا بدیهی بشرزاد زنجانی^۳

اخیرا عملکرد تحصیلی به عنوان چالش و دغدغه ای خانواده‌ها و محققان توجه ویژه ای را به خود جلب کرده است. هدف این پژوهش مطالعه و بررسی رابطه ای یادگیری خود تنظیمی و انگیزش پیشرفت و فرسودگی تحصیلی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان بود. جامعه آماری در این پژوهش ۲۲۹۹۲ نفر بود که برای این منظور ۳۷۹ نفر از دانش آموزان به صورت خوشه ای تصادفی بر اساس جدول کرجسی مورگان (۱۹۷۰) بر آورد شد. در این تحقق از پرسشنامه های راهبردهای انگیزشی (MSLQ)، پرسشنامه انگیزش پیشرفت هرمنس و فرسودگی تحصیلی برسو استفاده گردید. داده‌ها با استفاده از روش های ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته‌ها نشان داد بین یادگیری خود تنظیمی، انگیزش پیشرفت و ابعاد فرسودگی تحصیلی با عملکرد تحصیلی رابطه معناداری وجود دارد. همچنین فرسودگی تحصیلی قادر به پیش بینی پیشرفت تحصیلی دانش آموزان می‌باشد. در مجموع می‌توان نتیجه گیری کرد مسائل روانشناختی با مقوله عملکرد تحصیلی در ارتباط می‌باشد.

واژگان کلیدی: یادگیری خود تنظیمی، انگیزش پیشرفت، فرسودگی تحصیلی، عملکرد تحصیلی

^۱. گروه روانشناسی، واحد زنجان، دانشگاه آزاد اسلامی، زنجان، ایران (نویسنده مسول)، دکترای روان شناسی، استادیار، (masod1357@yahoo.com)

^۲. گروه روانشناسی، واحد زنجان، دانشگاه آزاد اسلامی، زنجان، ایران (hosseintaran27131@gmail.com)

^۳. گروه روانشناسی، واحد زنجان، دانشگاه پیام نور

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

اثر بخشی آموزش مهارت حل مساله بر سازگاری اجتماعی و خودکارآمدی دانش‌آموزان دختر

فهیمه حدادی^{۱*}، دکتر مجتبی امیری مجد^۲

پژوهش حاضر به منظور تعیین اثر بخشی آموزش مهارت حل مساله بر سازگاری اجتماعی و خودکارآمدی دانش‌آموزان دختر انجام شد. روش پژوهش نیمه آزمایشی است و برای انجام آن از بین دانش‌آموزان دختر مقطع دبیرستان شهر تهران، ۲۴ آزمودنی به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای و به طور تصادفی در گروه‌های آزمایش و کنترل جایگزین شدند. داده‌های با استفاده از پرسشنامه‌های سازگاری اجتماعی واینلند و خودکارآمدی عمومی شرر و همکاران در مراحل قبل و بعد از مداخلات جمع‌آوری شد و به وسیله تحلیل کوواریانس تحلیل شدند، یافته‌های پژوهش نشان داد آموزش حل مساله، سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دختر دوره دبیرستان را افزایش می‌دهد، همچنین آموزش مهارت حل مساله، خودکارآمدی دانش‌آموزان دختر دوره دبیرستان را افزایش داد.

واژگان کلیدی: حل مساله، سازگاری اجتماعی، خودکارآمدی، دانش‌آموزان

^۱ کارشناسی ارشد مشاوره و راهنمایی

^۲ دانشیار، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد واحد ابهر amirimajd@yahoo.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

اثر بخشی آموزش مهارت حل مساله بر سازگاری اجتماعی و خودکارآمدی دانش‌آموزان دختر

فهیمة حدادی^{۱*}، دکتر جعفر پویا منش^۲، دکتر مجتبی امیری مجد^۳

پژوهش حاضر به منظور تعیین اثر بخشی آموزش مهارت حل مساله بر سازگاری اجتماعی و خودکارآمدی دانش‌آموزان دختر انجام شد. روش پژوهش نیمه آزمایشی است و برای انجام آن از بین دانش‌آموزان دختر مقطع دبیرستان شهر تهران، 30 آزمودنی به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای و به طور تصادفی در گروه‌های آزمایش و کنترل جایگزین شدند. داده‌های با استفاده از پرسشنامه‌های سازگاری اجتماعی واینلند و خودکارآمدی عمومی شرر و همکاران در مراحل قبل و بعد از مداخلات جمع‌آوری شد و به وسیله تحلیل کوواریانس تحلیل شدند، یافته‌های پژوهش نشان داد آموزش حل مساله، سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دختر دوره دبیرستان را افزایش می‌دهد، همچنین آموزش مهارت حل مساله، خودکارآمدی دانش‌آموزان دختر دوره دبیرستان را افزایش داد.

واژگان کلیدی: حل مساله، سازگاری اجتماعی، خودکارآمدی، دانش‌آموزان

^۱. کارشناسی ارشد مشاوره و راهنمایی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ابهر، Mfinehr120@gmail.com

^۲. استادیار و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد واحد ابهر، Jaffar_pouyamanesh@yahoo.com

^۳. دانشیار و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد واحد ابهر، amirimajd@yahoo.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

اثر بخشی آموزش روان‌شناسی مثبت‌نگر بر تن‌انگاره و ادراک شایستگی نوجوانان پسر

مسعود حسنی^{۱*}، سولماز مبسم^۲، باقر کایدخورد^۳

این پژوهش با هدف تعیین اثربخشی آموزش روانشناسی مثبت‌نگر بر تن‌انگاره و ادراک شایستگی نوجوانان پسر انجام شد. جامعه آماری پژوهش حاضر دانش‌آموزان پسر، پایه اول دوره اول متوسطه منطقه ۲ شهر کرج بود. روش این پژوهش نیمه آزمایشی و طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل بود. افراد نمونه با توجه به ملاک‌های ورود به پژوهش به شیوه نمونه‌گیری در دسترس، از یک مدرسه ۱۵ نفر به عنوان گروه آزمایش و ۱۵ نفر به عنوان گروه کنترل از مدرسه دیگر انتخاب شدند. آموزش‌های روان‌شناسی مثبت‌نگر در طی ۸ جلسه و در هر جلسه ۹۰ دقیقه به افراد گروه آزمایش ارائه شد و افراد گروه کنترل در این مدت هیچ آموزشی را دریافت نکردند. تن‌انگاره و ادراک شایستگی افراد توسط پرسشنامه‌های تن‌انگاره فیشر (۱۹۷۰) و ادراک شایستگی هارتر (۱۹۸۵) قبل و بعد از مداخله اندازه‌گیری شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌های آزمون از روش تحلیل کواریانس چندمتغیری و تحلیل کواریانس یک متغیره استفاده گردید. نتایج نشان داد که آموزش روان‌شناسی مثبت‌نگر به طور قابل توجهی بر افزایش تن‌انگاره و ادراک شایستگی دانش‌آموزان موثر بود. بر اساس نتایج به دست آمده می‌توان گفت مداخلات آموزشی روانشناسی مثبت‌نگر می‌تواند تن‌انگاره و ادراک شایستگی را افزایش دهد.

واژه‌های کلیدی: روان‌شناسی مثبت‌نگر، تن‌انگاره، ادراک شایستگی

^۱ مسعود حسنی کارشناس ارشد مشاوره و راهنمایی دانشگاه آزاد علوم و تحقیقات تهران

masoud_hasani20@yahoo.com

^۲ دکتری مشاوره مرتبه علمی: استادیار smobasem@yahoo.com

^۳ کارشناس ارشد مشاوره و راهنمایی، bagherkayedkhorde@gmail.com

اثربخشی مهارت مثبت‌اندیشی بر تنظیم شناختی هیجان و سازگاری عاطفی دانش- آموزان دختر سال اول دبیرستان

مریم حسین پور^۱، مینا صمدی نیا^۲

هدف: هدف از پژوهش حاضر بررسی اثربخشی آموزش مهارت‌های مثبت‌اندیشی بر تنظیم شناختی هیجان و سازگاری عاطفی دانش‌آموزان دختر پایه اول دبیرستان مدارس دولتی منطقه ۱۸ شهر تهران بوده است.

روش: این پژوهش از نوع آزمایشی با طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون بود. بدین‌صورت که از بین ۱۷ مدرسه دولتی منطقه ۱۸ شهر تهران، یک مدرسه به صورت تصادفی انتخاب شد سپس پرسشنامه‌های سازگاری و تنظیم‌شناختی هیجان در بین ۱۰۰ نفر از دانش‌آموزان پایه اول اجرا و سپس با توجه به نمرات به‌دست‌آمده از بین کسانی که بالاترین نمرات را در پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان کسب کردند و کمترین نمره را در سازگاری عاطفی کسب کردند (بدین معنا که ناسازگارترند) ۴۰ نفر انتخاب و به صورت تصادفی در دو گروه کنترل و آزمایش جایگزین شدند (تعداد هر گروه ۲۰ نفر بوده است). گروه آزمایش به مدت ۱۰ جلسه ۱/۵ ساعته تحت آموزش مهارت‌های مثبت‌اندیشی قرار گرفتند درحالی‌که گروه کنترل هیچ نوع مداخله‌ای دریافت نکرد.

نتایج: داده‌ها با استفاده از آزمون تحلیل کواریانس چند متغیره (MANCOVA) و تحلیل کواریانس یک متغیری (ANCOVA) تجزیه و تحلیل شدند. نتایج تحلیل کواریانس نشان داد که بین گروه‌های مورد مطالعه در تنظیم شناختی هیجان و سازگاری عاطفی تفاوت معناداری وجود دارد. ($p < 0/05$).

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که تغییرات ایجاد شده در میزان تنظیم شناختی هیجان و سازگاری عاطفی دانش‌آموزان در اثر کاربرد آموزش مهارت مثبت‌اندیشی بوده است، یعنی آموزش این مهارت میزان سازگاری عاطفی را افزایش داده و تنظیم هیجان را بهبود بخشیده است.

واژگان کلیدی: مثبت‌اندیشی، تنظیم شناختی هیجان، سازگاری عاطفی

^۱ کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی دانشگاه علامه طباطبائی - نویسنده مسؤل؛

ایمیل maryamhp147@Gmail.com

^۲ کارشناس ارشد روان‌شناسی بالینی. دانشگاه علوم تحقیقات خمین.

رابطه کمالگرایی مادران و مشکلات رفتاری کودکان: نقش واسطه‌ای سبک‌های فرزند‌پروری

علی حسین زاده اسکوئی^{۱*}، مجتبی حبیبی عسگرآباد^۲، ابوالقاسم خوش‌کنش^۳

مقدمه: کمالگرایی مادران متغیر چند بعدی است که می‌تواند بر مشکلات رفتاری کودکان تاثیر گذار باشد از این رو پژوهش حاضر با هدف تعیین نقش واسطه‌گری سبک‌های فرزند‌پروری در رابطه بین کمالگرایی مادران و مشکلات رفتاری کودکان پیش دبستانی شهر تهران انجام شد.

روش: جامعه آماری این پژوهش کلیه کودکان پیش دبستانی (۴ تا ۶ ساله) شهر تهران بود، که از میان آنها ۳۰۰ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای از میان مهد کودک‌های شهر تهران انتخاب شدند. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه کمالگرایی چند بعدی تهران (TMPS)، سبک‌های فرزند‌پروری بامریند و سیاهه مشکلات رفتاری کودکان (CBCL) جمع‌آوری شدند. داده‌ها با استفاده از روش آماری معادلات ساختاری تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که کمالگرایی مادران همبستگی مثبت و معناداری با مشکلات رفتاری کودکان دارد و سبک‌های فرزند‌پروری نیز با کمالگرایی مادران و مشکلات رفتاری کودکان همبستگی معناداری داشته و نقش واسطه‌ای معناداری در رابطه بین کمالگرایی مادران و مشکلات رفتاری کودکان پیش دبستانی ایفا می‌نماید.

نتیجه‌گیری: از یافته‌های این پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که رابطه بین کمالگرایی مادران و مشکلات رفتاری کودکان یک رابطه ساده نیست و متغیرهای دیگری نظیر سبک‌های فرزند‌پروری می‌تواند در این رابطه نقش واسطه‌ای داشته باشد.

واژگان کلیدی: کمالگرایی مادران، فرزند‌پروری، مشکلات رفتاری، پیش دبستانی

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید بهشتی،

hosseinzadeh.aliso@gmail.com

^۲. استادیار، پژوهشکده خانواده، دانشگاه شهید بهشتی

^۳. استادیار، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید بهشتی

تبیین نظریه هوش اخلاقی به منظور ارتقاء سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان

سیده فاطمه حسینی حسین آباد^۱

مقدمه: هوش اخلاقی یکی از ابعاد هوش است که می‌تواند چارچوبی را برای عملکرد صحیح انسان‌ها فراهم آورد و به عنوان یک عامل پیش‌بینی‌کننده رفتار محسوب می‌شود. عبارت دیگر هوش اخلاقی به معنی ظرفیت و توانایی درک درست از اخلاق، داشتن اعتقاد اخلاقی قوی و عمل به آنها و رفتار در جهت صحیح و درست است. سازگاری اجتماعی را به عنوان تعامل فرد با محیط و جامعه بیان کرده‌اند که اطاعت از ارزش‌ها و هنجارهای رفتاری مسلط را به دنبال دارد.

بیان مساله: توجه به ارزش‌های اخلاقی، از جمله وظایف مهمی است که انتظار می‌رود مدارس در کنار کسب علم به آن توجه ویژه داشته باشند. از آنجا که هوش اخلاقی شامل اعتقاد عمیق و ارزش‌هایی است که قادر است تمامی اندیشه‌ها و رفتارهای فرد را هدایت کند و به مثابه نوعی جهت‌یاب، برای اقدام به، عمل درست و توانایی کاربرد اصول اخلاقی جهانی در تعامل با دیگران است می‌تواند عاملی برای سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان قلمداد گردد. پژوهش حاضر بر آن است با بررسی نظریه هوش اخلاقی، راهکارهایی در جهت سازگاری اجتماعی ارائه نماید.

روش پژوهش: این پژوهش کتابخانه‌ای بوده و با استفاده از منابع روانشناختی ارائه گردیده است.

بحث و نتیجه‌گیری: در این مقاله مروری ضمن معرفی هوش اخلاقی و اهمیت آن در مدرسه، ابعاد آن به بحث گذاشته می‌شود. مولفه‌های هوش اخلاقی شامل درست‌کاری، مهربانی، مسوولیت‌پذیری، بخشش، خدمت، احترام، قدرشناسی، آرامش و صلح است. مطالعه پیشینه نشان می‌دهد که پرداختن به مولفه‌های هوش اخلاقی در سطوح مختلف زندگی فردی و اجتماعی ضرورتی انکارناپذیر است و کیفیت ابعاد هوش اخلاقی می‌تواند به عنوان سازه اساسی و تاثیرگذار در تقویت وجدان دانش‌آموزان و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی موثر واقع شود.

واژگان کلیدی: هوش اخلاقی، سازگاری اجتماعی، دانش‌آموزان

^۱. دانشجوی دکتری روانشناسی دانشگاه آزاد email:fatemehoseini27@yahoo.com

تأثیر تعاملی مهارت حل مساله با سبک هویت بر هوش معنوی

فوزیه حسینی طباطبائی^۱، ملک محمد قدیمی مقدم^۲، محمدباقر کجباف^۳

هوش معنوی مجموعه‌ای از توانایی‌ها، ظرفیت‌ها و منابع معنوی است، که درک و پاسخ به سوال‌های وجودی را فراهم می‌کند. پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش تعاملی مهارت حل مساله با سبک هویت بر هوش معنوی نوجوانان در پاسخ به این سوال که آیا تعامل سبک هویت و مهارت حل مساله بر هوش معنوی تأثیرگذار است، در قالب روش شبه تجربی انجام گرفت. به این منظور یک نمونه ۲۴۰ نفری از دانش‌آموزان دوره پیش دانشگاهی با روش نمونه برداری تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند. سپس هوش معنوی نمونه با توجه به سبک هویت و داشتن یا نداشتن مهارت حل مساله مورد آزمون قرار گرفت. داده‌های حاصل از پرسشنامه هوش معنوی کینگ، سبک هویت برزونسکی و مهارت حل مساله هپنر به کمک آزمون تحلیل واریانس بررسی و یافته‌های زیر حاصل شد:

مهارت حل مساله بر هوش معنوی تأثیرگذار است، سبک هویت اطلاعاتی بر هوش معنوی تأثیرگذار است و نهایتاً تعامل مهارت حل مساله با سبک هویت بر هوش معنوی تأثیرگذار است. از آنجا مفهوم هوش معنوی در بردارنده سازگاری و انطباق است می‌توان چنین استنباط نمود که مهارت حل مساله و کسب هویت دو متغیری هستند که ضمن تأثیر جداگانه بر هوش معنوی، تعامل آنها بر تأثیرات آنها می‌افزاید. لذا می‌توان گفت که فراگیری و ارتقا مهارت‌های حل مساله و مداخله و تلاش در راستای کسب هویت می‌تواند بر فرآیند ارتقاء هوش معنوی و در نتیجه افزایش سلامت روان، معنایابی و هدفمندی تأثیرگذار باشد. نتایج این پژوهش ضرورت آموزش مهارت حل مساله، فراهم نمودن زمینه هویت‌یابی و تشویق و ترغیب در جهت کسب هوش معنوی را می‌نماید.

واژگان کلیدی: هوش معنوی، مهارت حل مساله، هویت‌یابی، نوجوان

^۱ دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، عضو هیات علمی گروه علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تربت جام، ایران.
fhtabatabaee@yahoo.com

^۲ دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، عضو هیات علمی گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تربت جام، ایران

^۳ دانشگاه اصفهان، استاد گروه روانشناسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

بررسی رابطه تاب آوری با سلامت روانی دانشجویان

سید مهدی حسینی مهدی آبادی^۱، سجاد عباسی جگرلویی^۲، مریم رحیمی^۳،
فریده پور مرادی^۴، مریم محمودی دارانی^۵

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه تاب آوری با سلامت روانی دانشجویان می‌باشد. این پژوهش از لحاظ هدف جزء تحقیقات کاربردی و از لحاظ اجرا جزء تحقیقات همبستگی می‌باشد. در این پژوهش جامعه آماری کلیه دانشجویان دختر و پسر دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه در سال تحصیلی ۹۴-۹۳ می‌باشند که تعداد آنها حدود ۹۴۰۰ نفر است. نمونه آماری نیز با استفاده روش جدول مورگان و بصورت روش نمونه گیری تصادفی ساده تعداد ۳۶۰ نفر از دانشجویان انتخاب شدند. ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش پرسشنامه سلامت عمومی و مقیاس تاب آوری کانر و دیویدسون می‌باشد. نتایج پژوهش نشان دادند که بین تاب آوری با سلامت روانی دانشجویان رابطه منفی معنی‌داری وجود دارد. بین دانشجویان زن و مرد از لحاظ تاب آوری تفاوت معنی‌داری وجود دارد
واژگان کلیدی: تاب آوری، سلامت روانی، دانشجویان

^۱. کارشناس ارشد روان شناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنج ایران Sm.hoseini16766@gmail.com

^۲. دانشجوی دکتری مشاوره خانواده Sajad.abasi66@yahoo.com

^۳. کارشناس ارشد مشاوره، دانشگاه آزاد maryamdokhtar71@yahoo.com

^۴. کارشناس ارشد تکنولوژی آموزشی، دانشگاه آزاد یزد، ایران f.p_123@yahoo.com

^۵. کارشناس ارشد مشاوره، دانشگاه آزاد کرمانشاه، ایران. mahmodimaryam97@gmail.c

پیش‌بینی آلکسی تایمیا بر مبنای سبک‌های پردازش اطلاعات منطقی

سید مهدی حسینی مهدی آبادی^{۱*}، چنگیز رستمی^۲، سجاد حیدریان^۳،
فریده پور مرادی^۴

مقدمه: آلکسی تایمیا عبارتست از ناتوانی در پردازش شناختی اطلاعات هیجانی و تنظیم هیجان‌ها، که بطور قابل توجهی با کیفیت زندگی افراد مرتبط است و از طرف دیگر تبیین رابطه ناگویی خلقی با سبک‌های پردازش اطلاعات (منطقی و تجربه‌ای) می‌تواند اطلاعات مفیدی را بدست دهد. هدف این پژوهش، پیش‌بینی ناگویی خلقی بر مبنای سبک‌های پردازش اطلاعات منطقی در بین زنان تحت پوشش کمیته امام خمینی (ره) شهر کرمانشاه بود.

روش: مطالعه حاضر از نوع توصیفی است که در بین ۳۲۹ نفر از زنان تحت پوشش کمیته امام خمینی (ره) شهر کرمانشاه به روش نمونه‌گیری در دسترس انجام شد، داده‌ها از طریق پرسشنامه‌های سیاهه منطقی- تجربه‌ای (ERI) و پرسشنامه آلکسی تایمیا (AI) جمع‌آوری شد. و سپس با روش تحلیل ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه با روش همزمان با استفاده از نرم افزار Spss20 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که سبک پردازش منطقی با ناگویی خلقی رابطه منفی و معناداری دارد و می‌تواند آن را پیش‌بینی کند. به عبارت دیگر با سطح بالای سبک پردازش می‌توان سطح پایین ناگویی خلقی را در افراد پیش‌بینی کرد.

نتیجه‌گیری: بنابراین پیشنهاد می‌شود در فعالیتهای درمانی و حمایتی با در نظر داشتن نقش سبک‌های پردازش اطلاعات منطقی در کنار برنامه‌های حمایتی، جلسات درمانی فردی و گروهی برای این افراد اجرا کرد.

واژگان کلیدی: آلکسی تایمیا، سبک‌های پردازش منطقی.

^۱. کارشناس ارشد روان شناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی، سنجندج ایران Sm.hoseini16766@gmail.com

^۲. کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنجندج، ایران Sm.hoseini16766@gmail.com

^۳. کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی کرمانشاه، ایران sajadhidarian2@gmail.com

^۴. کارشناس ارشد تکنولوژی آموزشی، دانشگاه آزاد یرد، ایران f.p_123@yahoo.com

آموزش انفرادی

سید محمد حسینیان آقاملکی^۱

امروزه توجه به آموزش و پرورش از شاخص‌های عمده و توسعه جوامع انسانی محسوب می‌شود. یعنی کشورها نه بر اساس رشد و توسعه اقتصادی بلکه بر اساس میزان توجه به آموزش و پرورش مورد ارزیابی قرار می‌گیرند. برای ارزیابی میزان توسعه آموزش و پرورش به میزان توجه آموزش و پرورش به امر تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان اهمیت داده می‌شود. همان گونه که می‌دانیم هیچ انسانی کاملاً شبیه به دیگری نیست. این تفاوت‌ها در همه جا و بین همه انسانها حتی در بین دوقلوها و حتی دوقلوهای هم شکم یکسان ملاحظه می‌شود. این تفاوت‌ها به گونه‌ای است که به جرات می‌توان ادعا کرد به تعداد انسانهای روی زمین یعنی حدود هفت میلیارد انسان متفاوت وجود دارند که در کنار هم زندگی می‌کنند. این مساله هم در تفاوت سرانگشتان انسان مشهور است و هم در حیطه‌های غیر مادی همچون ابعاد عاطفی، احساسی، روانی و شناختی. در نظام آموزش و پرورش موجود اگر چه انواع گسترده‌ای از روش‌های آموزشی وجود دارد. در اکثر موارد وظایفی همچون: انتخاب اهداف، آموزش محتوا بر اساس این اهداف، و ارزیابی عملکرد را برای آن برشمرد. اما روش آموزش انفرادی بدلیل توجه به امر تفاوت‌های فردی شاگردان بر حسب تواناییشان پیش می‌روند. روحیه استقلال طلبی شاگردان در اجرای پروژه‌های کوچک و بزرگ تقویت می‌شود. اولین و اساسی‌ترین گام در راه تحقق چنین هدفی پذیرفتن مفهوم شاگرد محوری در طراحی و آموزش است. در این مقاله ویژگیها و اهداف آموزش انفرادی بررسی شده است و سپس روشهای آموزش انفرادی نظیر: طرح کلر، آموزش برنامه‌ای، آموزش رایانه‌ای، تدریس خصوصی مطرح و تاثیرات مثبتی که بر دانش‌آموزان دارد ذکر گردید.

واژگان کلیدی: آموزش، آموزش انفرادی، طرح کلر، آموزش برنامه‌ای

^۱. دانشجوی دکتری روان‌شناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران
hosseinian45@yahoo.com

نظریه های رفتاری یادگیری

سید محمد حسینیان آقاملکی^۱

نظریه های یادگیری نظام سازمان یافته ای از عقاید هستند که جهت تبیین یادگیری به کار می روند. نظریه های رفتاری آن دسته از نظریه ها را شامل می شود که در تبیین چرایی یادگیری تنها به آن دسته از فعالیتهای برونی جاندار توجه می شود که قابل مشاهده و اندازه گیری باشند. نظریه های شرطی سازی پاسخگر و کنشگر از جمله نظریه های رفتاری در یادگیری هستند، که توسط پاولوف و اسکینر ارائه گردید. نظریه شرطی سازی پاسخگر که توسط پاولوف دانشمند روسی ارائه گردید، معتقد است یک محرک خنثی (شرطی) در صورت همراهی با یک محرک طبیعی (غیر شرطی) می تواند پاسخ مورد نظر را در موجود زنده برانگیزاند. نظریه شرطی سازی کنشگر که توسط اسکینر دانشمند امریکایی بیان گردید، اعتقاد داشت اگر یک رفتاری از فرد بروز پیدا کند، پیامدهای محیطی (تقویت یا تنبیه) می تواند احتمال وقوع آن رفتار را افزایش یا کاهش دهد. هر دو نظریه (شرطی سازی پاسخگر و کنشگر) در زمینه یادگیری توجیهات قابل قبولی ارائه دادند و در آموزش و پرورش و یادگیری استفاده زیادی شده است.

واژگان کلیدی: یادگیری، نظریه های رفتاری، شرطی سازی کلاسیک، شرطی سازی کنشگر

^۱. دانشجوی دکتری روان شناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران
hosseinian45@yahoo.com

نقش میانجی گر طرحواره‌های ناسازگار اولیه در رابطه بین سبک‌های والدگری و صفات شخصیت خودشیفته نوجوانان

سید ناصر حسینی^۱، فرحناز مسچی^{۲*}، محمدرضا بلیاد^۳

مقدمه و بیان مسأله: نظام تربیتی خانواده و یا به تعبیر دیگر سبک‌های والدگری والدین، یکی از عوامل مهم در شکل‌گیری شخصیت کودک و شکل‌گیری سازه‌های شناختی از جمله طرحواره‌های ناسازگار اولیه است. بنابراین، هدف پژوهش تعیین اثرات میانجیگری طرحواره‌های ناسازگار اولیه در رابطه بین صفات شخصیت خودشیفته نوجوانان و سبک‌های والدگری بود. **نمونه و روش نمونه‌گیری:** جامعه آماری تمام دانش‌آموزان پایه پیش دانشگاهی مدارس شهر تهران در نیمسال اول ۹۵-۱۳۹۴ بود. به روش نمونه‌گیری چند مرحله‌ای ۳۰۰ نوجوان از مدارس پایه پیش دانشگاهی شهر تهران انتخاب شدند.

ابزار اندازه‌گیری: این افراد به مقیاس‌های سبک‌های والدگری بوری (۱۹۹۱)، طرحواره‌های ناسازگار اولیه یانگ (۱۹۹۰) و صفات شخصیت خودشیفته آموز و همکاران (۲۰۰۶) پاسخ دادند. روش تجزیه و تحلیل نتایج: تحلیل داده‌ها با استفاده از تکنیک مدل‌یابی معادلات صورت گرفت.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد مدل ساختاری پژوهش با داده‌های گردآوری شده به خوبی برازش دارد و طرحواره‌های ناسازگار اولیه رابطه بین سبک‌های والدگری دموکرات و صفات شخصیت خودشیفته را به صورت منفی و رابطه بین سبک‌های والدگری دیکتاتور و صفات شخصیت خودشیفته را به صورت مثبت میانجیگری می‌کند.

واژگان کلیدی: اولیه، سبک، شخصیت خودشیفته، صفات، طرحواره، ناسازگار، والدگری

^۱. دانشجوی روان‌شناسی شخصیت دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرج، گروه روان‌شناسی، کرج، ایران
nasser.hosseini1393@gmail.com

^۲. استادیار، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرج، گروه روان‌شناسی، کرج، ایران

^۳. استادیار، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرج، گروه روان‌شناسی، کرج، ایران

الگوی استفاده از شبکه‌های اجتماعی در دانش‌آموزان دبیرستانی شهر قزوین

فاطمه سادات حسینی^۱، فرشته مومنی^۲

بیان مساله و هدف: ما در عصری زندگی می‌کنیم که استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی در جامعه سیطره دارد. و شاهد استفاده‌ی روزافزون اعضای خانواده از شبکه‌های اجتماعی به خصوص نوجوانان هستیم. این پژوهش به منظور تعیین الگوی استفاده از شبکه‌های اجتماعی در دانش‌آموزان دبیرستانی انجام پذیرفت.

روش: این تحقیق از نوع توصیفی تحلیلی بود. و در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ انجام پذیرفت. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانش‌آموزان دبیرستانی دوره‌ی دوم شهر قزوین بود که تعداد ۱۷۵ نفر به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. ابزار تحقیق حاضر پرسشنامه‌ی محقق ساخته بود که توسط دانش‌آموزان تکمیل شد و پس تکمیل پرسشنامه‌ها، داده‌ها وارد نرم‌افزار SPSS شده و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: ۵۴/۹ پسر و ۴۵/۱ درصد دختر با میانگین سنی ۱۷ سال در این مطالعه شرکت کردند. از بین دانش‌آموزان حدود ۷۰ درصد عضو شبکه‌های اجتماعی بودند و نحوه‌ی آشنایی با شبکه‌ها اجتماعی دوستان بودند و ۷۰/۸۵ درصد برای سرگرمی از شبکه‌های اجتماعی استفاده می‌کنند و بیشترین عضویت به ترتیب در شبکه‌های تلگرام، اینستاگرام و لاین در بین دانش‌آموزان می‌باشد و ۵۳/۷ درصد از دانش‌آموزان در شب از شبکه‌های اجتماعی استفاده می‌کنند.

نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که درصد قابل توجهی از دانش‌آموزان در شبکه‌های اجتماعی مختلف شرکت داشته‌اند. لذا آشنا کردن دانش‌آموزان با مزایا و معایب شبکه‌های اجتماعی بمنظور استفاده صحیح و بهینه توصیه می‌گردد.

واژگان کلیدی: دانش‌آموزان، شبکه‌های اجتماعی مجازی، مدرسه

^۱. کارشناس ارشد، گروه روانشناسی بالینی، دانشکده علوم و تحقیقات قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی قزوین، قزوین، ایران.
hosseini_fh100@yahoo.com

^۲. دکتری، استادیار دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، گروه روانشناسی بالینی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، تهران، ایران.
fm.psychologist@yahoo.com

تأثیر آموزش آشنایی با تحول مربوط به گذرگاه رشدی خاص نوجوانان بر عزت

نفس دانش‌آموزان راهنمایی دختر

مریم السادات حسینی^۱، حسین اکبری امرغان^۲، حمید نجات^۳

هدف از انجام این پژوهش، بررسی اثربخش آموزش آشنایی با تحول مربوط به گذرگاه رشدی خاص نوجوان و میزان عزت نفس دانش‌آموزان دختر مقطع راهنمایی شهرستان رباط کریم به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. بدین منظور از بین جامعه آماری شامل ۱۷۱ نفر نوجوانان، تعداد ۶۰ نفر به عنوان نمونه نهایی در نظر گرفته شد و به طور تصادفی در دو ۳۰ نفر گروه آزمایشی و ۳۰ نفر گواه قرار گرفتند. نمونه‌های این پژوهش عبارت بودند از گروه آزمایشی، متشکل از ۳۰ دختر آموزش گروهی تحول گذرگاه رشدی خاص نوجوان را در طول ۵ جلسه هفتگی دریافت نمودند و گروه گواه، متشکل از همین تعداد افراد که این آموزش را دریافت نکردند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش، پرسشنامه‌های عزت نفس ایزنگ بود. که در دو مرحله پیش‌آزمون و پس‌آزمون بر روی دو گروه آزمایش و گواه اجرا گردید. نتایج تحلیل کوواریانس چند متغیری حاکی از آن بود که آموزش تحول گذرگاه رشدی خاص نوجوان، موجب افزایش معناداری در میانگین نمرات عزت نفس گروه آزمایشی نسبت به گروه گواه گردید ($P=0/001$) همچنین این آموزش موجب افزایش معناداری در میانگین نمرات استواری سازگاری ($P=0/00$) و کاهش معناداری در میانگین نمرات نا استواری هیجانی ($P=0/00$) گروه آزمایشی نسبت به گروه گواه گردید.

نتایج این پژوهش نشان داد که آموزش تحول مربوط به گذرگاه رشدی خاص نوجوان می‌تواند به عنوان یک روش مداخله‌ای مفید، برای دانش‌آموزان مقطع راهنمایی به کار رود.

واژگان کلیدی: نوجوانان دختر، تحول مربوط به گذرگاه رشدی، عزت نفس،

^۱* کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم تحقیقات واحد خراسان رضوی، مریم السادات حسینی

^۲. دانشیار دانشگاه علوم تحقیقات واحد خراسان رضوی، حسین اکبری امرغان

^۳. دانشیار دانشگاه علوم تحقیقات واحد خراسان رضوی، حمید نجات

بررسی تاثیر آموزش مهارت های شناختی بر آمادگی تحصیلی کودکان دیرآموز

پریسا حنوک^۱، رخساره فضلی^۲، آدیس کراسکیان^۳

بیان مساله: پژوهش حاضر به بررسی تاثیر آموزش مهارت های شناختی با ۴ خرده مقیاس شناسایی اعداد، اندازه گیری، شناسایی شکل ها و ردیف سازی بر آمادگی تحصیلی کودکان دیرآموز پیش دبستانی پرداخته است. نمونه آماری را ۴۰ نفر از نوآموزان دیرآموز پیش دبستانی تشکیل داده‌اند.

روش نمونه گیری پژوهش غیرتصادفی دردسترس است. ابزار اندازه گیری مورد استفاده در پژوهش فرم آمادگی تحصیلی است که شامل ۱۲۸ سوال است. روش تجزیه و تحلیل نتایج: برای بررسی آزمون های فرضیه از آزمون تحلیل کواریانس یک راهه تک متغیری استفاده شده است.

بحث و نتیجه گیری: نتایج پژوهش نشان می‌دهد که میانگین پیشرفت آمادگی تحصیلی در گروه آزمایش پس از آموزش مهارت های شناختی تفاوت معناداری دارد و بالاتر است و آموزش مهارت های شناختی موجب پیشرفت آمادگی تحصیلی در کودکان دیرآموز پیش دبستانی می‌شود.

واژگان کلیدی: مهارت های شناختی، آمادگی تحصیلی، پیش دبستان، دیرآموز

^۱. کارشناس ارشد روان شناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی مرکز بین الملل کیش،

hanook.parisa@yahoo.com

^۲. استادیار، دانشگاه آزاد اسلامی مرکز بین الملل کیش، fazlirokh@yahoo.com

^۳. استادیار، دانشگاه آزاد اسلامی مرکز بین الملل کیش. adiskraskian@yahoo.com

بررسی نقش دین‌باوری در کاهش انحرافات اجتماعی در مدارس

احمد حیدر نژاد شهری^۱، حمیدرضا سالارباشی شهری^۲

کژرفتاری یا انحراف به هرگونه رفتاری گفته می‌شود که هنجارهای فرهنگی را نقض کند. از طرفی جامعه ما یک جامعه دینی است و انتظار می‌رود که دین‌باوری یکی از مقوله‌هایی باشد که از انسان‌ها در مقابل انحرافات اجتماعی محافظت نماید.

تعداد ۱۱۵ دانش‌آموز از میان خانواده‌های شاهد و ایثارگر به‌عنوان نمونه قابل قبول و ۱۱۵ نفر دانش‌آموز عادی به‌عنوان نمونه هم‌تا انتخاب شدند. روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای است. در پژوهش از مقیاس خودسنجی التزام عملی به اعتقادات اسلامی و پرسشنامه انحرافات اجتماعی به‌عنوان ابزار اندازه‌گیری استفاده شده است. آزمون t مستقل برای مقایسه، ضریب همبستگی برای بررسی ارتباط متغیرها استفاده شده است.

نتایج این پژوهش نشان داد که باورهای دینی دانش‌آموزان بر کاهش انحرافات اجتماعی آنان تأثیر بسزایی دارد، ازاین‌جهت توجه به امر دین‌داری در نوجوانان می‌تواند در جهت کاستن این مشکلات شمر ثمر باشد.

واژگان کلیدی: انحرافات اجتماعی، دین‌باوری، دانش‌آموزان شاهد و ایثارگر

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی، دانشکده روانشناسی، دانشگاه آزاد واحد بیرجند،

heydarnezhad2016@chmail.com

^۲. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشکده روانشناسی، دانشگاه علامه طباطبائی،

hamidrezasalarbashi@gmail.com

اثربخشی واقعیت درمانی بر مهارت‌های ارتباطی و جرات ورزی دانش‌آموزان

صغری حیدری^{۱*}، دکتر مسعود حجازی^۲، دکتر ابوالفضل حاتمی ورزنه^۳

جرات ورزی و مهارت‌های ارتباطی از متغیرهای مهم روانشناختی است که بسترساز موفقیت‌های بعدی دانش‌آموزان می‌باشد. از این رو پژوهش حاضر به منظور بررسی اثربخشی واقعیت درمانی مبتنی بر نظریه انتخاب به شیوه گروهی بر جرات ورزی و مهارت‌های ارتباطی دانش‌آموزان صورت گرفت.

روش تحقیق از نوع آزمایشی با طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون، با گروه کنترل بود. جامعه پژوهش، شامل دانش‌آموزان دختر دوره اول متوسطه شهر زنجان بود. نمونه پژوهش، شامل ۳۰ نفر بود که نمرات کمتری در پرسشنامه مهارت‌های ارتباطی جرابک و پرسشنامه گمبیریل و ریچی جرات ورزی به دست آوردند و به صورت تصادفی در دو گروه ۱۵ نفری آزمایش و کنترل جایگزین شدند. گروه آزمایش، ۸ جلسه آموزش واقعیت درمانی را به مدت ۹۰ دقیقه در هر جلسه دریافت کردند. ولی گروه کنترل هیچ نوع آموزشی دریافت نکردند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها علاوه بر استفاده از روش‌های آمار توصیفی، از تحلیل کوواریانس استفاده گردید. تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که روش واقعیت درمانی به طور معناداری موجب افزایش جرات ورزی و مهارت‌های ارتباطی دانش‌آموزان شد. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که، آموزش واقعیت درمانی موجب افزایش جرات ورزی و مهارت‌های ارتباطی دانش‌آموزان می‌شود.

واژگان کلیدی: واقعیت درمانی، مهارت‌های ارتباطی، جرات ورزی

^۱. کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی، E;HEIDARI.SOGRA.1370@GMAIL.COM.

^۲. عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد زنجان، مدیر گروه روان‌شناسی.

^۳. دکترای مشاوره خانواده.

تأثیر تئاتر درمانی بر اضطراب کودکان ۸ ساله

سونایا خاکیپور^{۱*}، طلالا خاکیپور^۲

اختلالات اضطرابی جزو شایع‌ترین اختلالات رایج در کودکان می‌باشد که منجر به اختلال در عملکرد تحصیلی، سازگاری اجتماعی، زندگی خانوادگی و روابط با همسالان می‌گردد. لذا پژوهش حاضر با هدف تأثیر تئاتر درمانی بر اضطراب کودکان ۸ ساله انجام شد. روش پژوهش مطالعه تک آزمودنی بود. جامعه آماری پژوهش، شامل مراجعین مرکز خدمات روان‌شناختی شهریور شهر تهران در سال ۱۳۹۵ بود. از جامعه مذکور ۵ کودک پسر ۸ ساله با تشخیص اختلال اضطرابی به روش نمونه‌گیری در دسترس هدفمند انتخاب شدند. انجام نمونه‌گیری و مداخلات در مجموع به مدت ۳ ماه از مهر تا آذر ۱۳۹۵ به طول انجامید. ابزار سنجش این پژوهش آزمون اضطراب کودکان اسپنس بود. آزمودنی‌ها به مدت ۲ ماه، هفته‌ای دو بار به تماشای تئاترهای کودکانه رفتند. آزمودنی‌ها قبل از شروع جلسات و در پایان هر دو هفته به پرسشنامه سنجش اضطراب اسپنس پاسخ دادند. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش تحلیل نموداری و ترسیمی استفاده شد. نتایج آماری نشان داد که تماشای تئاترهای کودکانه به صورت دوبار در هفته می‌تواند در کاهش اضطراب کودکان نقش داشته باشد. نتایج این مطالعه درک بهتری از تأثیر تئاتر درمانی بر کاهش اضطراب کودکان را نشان می‌دهد. به محققین توصیه می‌شود سایر مولفه‌های هنر درمانی را بر متغیرهای دیگر روان‌شناختی مورد آزمایش قرار دهند.

واژگان کلیدی: هنر درمانی، تئاتر درمانی، اضطراب کودکان

^۱. گروه روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری، ساری، ایران.

^۲. گروه گرافیک و تصویرسازی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران، تهران، ایران.

Tala.khakpoor@yahoo.com

تأثیر رویکرد روان‌شناسی مثبت‌نگر بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان در درس ریاضی

دکتر رضا خاکپور^۱، محسن معدن‌نژاد^{۲*}

هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر رویکرد روان‌شناسی مثبت‌نگر بر پیشرفت دانش‌آموزان در درس ریاضی بود. جامعه آماری دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوره اول منطقه ۱۵ تهران در سال تحصیلی ۹۴-۹۵ می‌باشد که با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای، دو دبیرستان پسرانه و دخترانه بطور تصادفی انتخاب شدند و از دانش‌آموزانی که در امتحان ریاضی نوبت اول، نمره پایین‌تر از ۱۵ گرفتند، تعداد ۲۵۰ نفر (۱۲۰ دختر و ۱۳۰ پسر) انتخاب و از آنان آزمون هوش هیجانی گرفته شد و از بین دانش‌آموزانی که در این آزمون نمره بالا کسب کردند، به صورت تصادفی ۸۰ نفر انتخاب و در دو گروه ۴۰ نفری آزمایش و گواه بطور مساوی جایگزین شدند. از هر گروه با استفاده از سیاهه شادکامی آکسفورد، سیاهه روان‌درمانی مثبت‌گرای راشید و سیاهه امید شنایدر، پیش‌آزمون گرفته شد. به گروه آزمایش ۹ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای هفتگی آموزش مبتنی بر مؤلفه‌های رویکرد روان‌شناسی مثبت‌نگر ارائه شد. سپس از هر دو گروه آزمایش و کنترل، پس از آزمون بعمل آمد. داده‌ها با استفاده از آزمون کوواریانس^t دو گروه مستقل و رگرسیون تحلیل آماری شدند.

نتایج نشان داد مداخله مبتنی بر مفروضه‌های رویکرد روان‌شناسی مثبت‌نگر بر پیشرفت دانش‌آموزان در درس ریاضی موثر است.

واژگان کلیدی: روان‌شناسی مثبت‌نگر، پیشرفت تحصیلی، ریاضی

^۱. استادیار، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، تهران، ایران.

Khakpour@riau.ac.ir

^۲. کارشناس ارشد مشاوره و راهنمایی، گروه علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

Mmaadannezhad@gmail.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

اثربخشی آموزش شادکامی مبتنی بر روانشناسی مثبت نگر بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان

سیما خامدی^۱

روانشناسی مثبت گرا طی سالهای اخیر به عنوان یک نهضت تازه در روان‌شناسی آغاز شده است. یکی از حوزه‌های فعالیت این نهضت افزایش شادکامی در افراد می‌باشد. هدف پژوهش حاضر تعیین اثربخشی آموزش شادکامی مبتنی بر روانشناسی مثبت نگر بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان بود.

روش پژوهش نیمه آزمایشی و طرح پژوهش از نوع پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه کنترل بود. ۳۰ نفر از دانش‌آموزان شهر ابهر از طریق نمونه‌گیری خوشه‌ای مرحله‌ای انتخاب و به شیوه تصادفی در دو گروه آزمایش و گواه جایگزین شدند. به گروه آزمایش ۸ جلسه آموزش شادکامی گروهی ارائه شد و گروه کنترل هیچ مداخله‌ای را دریافت نکرد. ابزار سنجش نمرات تحصیلی دانش‌آموزان بود. داده‌ها به وسیله تحلیل کوواریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که آموزش شادکامی مبتنی بر روانشناسی مثبت نگر بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان در سطح ($P < 0/01$) مؤثر بوده است.

نتایج این پژوهش نشان می‌دهد آموزش شادکامی مبتنی بر روانشناسی مثبت نگر بر ارتقای پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان مؤثر باشد.

واژگان کلیدی: آموزش شادکامی، روانشناسی مثبت نگر، پیشرفت تحصیلی، دانش‌آموزان

^۱. گروه روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ابهر، زنجان، ایران. khamedisima@gmail.com

بررسی رابطه سبک های فرزند پروری، ویژگی های شخصیت و حمایت اجتماعی با آمادگی به اعتیاد در نوجوانان پسر دبیرستانی شهر زنجان

رقیه خانابایی^{۱*}، دکتر ذکرااله مروتی^۲، مهرنوش حیدری^۳

مقدمه و بیان مسئله: اعتیاد یک بیماری جسمی - روانی به شمار می آید، که به دلیل ماهیت پیش رونده اش در همه ابعاد زندگی سلامتی فرد، خانواده و جامعه را به خطر می اندازد. خصیصه های روانی انسان ها یکی از مهمترین عوامل موثر در سوء مصرف مواد می باشد و مسلما پی بردن به ارتباط حالت روانی به خصوص ویژگی های شخصیتی انسانها با سوء مصرف مواد می تواند در پیشگیری یا کاهش این معضل کارساز باشد. همچنین سبک ها و روش های فرزند پروری نقش مهمی را در این میان بر عهده دارد. در دوران کودکی، فرد به شدت تحت تأثیر خانواده قرار دارد اما به تدریج و با افزایش سن، نقش افراد خارج از خانواده به خصوص هم بازی ها و هم کلاسی ها افزایش یافته و از اهمیت خانواده کاسته می شود. یکی دیگر از عوامل متعدد در پیدایش آمادگی به اعتیاد محرومیت های اجتماعی چندگانه است. لذا با توجه به مطالب گفته شده هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه سبک های فرزند پروری، ویژگی های شخصیت و حمایت اجتماعی با آمادگی به اعتیاد در نوجوانان دبیرستانی شهر زنجان می باشد.

مواد و روش ها: نمونه این پژوهش شامل ۱۸۰ نفر دانش آموز پسر دبیرستانی بودند که در سال تحصیلی ۱۳۹۳-۱۳۹۴ مشغول به تحصیل بودند و به صورت تصادفی چند مرحله ای از بین دانش آموزان دبیرستانی شهر زنجان انتخاب شدند. برای گردآوری داده ها از پرسشنامه سبک فرزند پروری بامریند، پرسشنامه شخصیتی نئو و مقیاس چند بعدی حمایت اجتماعی ادراک شده استفاده شد. تحلیل داده ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چند گانه انجام گرفته است.

یافته های پژوهش: نتایج نشان داد، که بین سبک های فرزند پروری مستبدانه و آسان گیر با آمادگی به اعتیاد در نوجوانان رابطه معنی دار وجود دارد. نتایج همچنین نشان داد که از میان مؤلفه های شخصیتی رابطه بین روان رنجوری و اعتیاد پذیری مثبت معنی دار می باشد. در نهایت نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه نشان داد، که ترکیب خطی متغیرهای سبک های فرزند پروری، ویژگی های شخصیت و حمایت اجتماعی ۵۸ درصد آمادگی به اعتیاد را تبیین می کنند.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به اینکه پیشگیری در حوزه اعتیاد یکی از مهمترین راهبردها جهت کاهش جمعیت معتاد است لذا با توجه به نتایج آگاهی دادن به خانواده ها در خصوص سبک های فرزند پروری کارآمد و شناخت ویژگی های فردی نوجوانان و همچنین حمایت اجتماعی لازم از فرزندانشان گام مؤثر در راستای پیشگیری از شیوع این عارضه در جمعیت نوجوان می شود.

واژگان کلیدی: سبک های فرزند پروری، ویژگی های شخصیت، حمایت اجتماعی و نوجوانان دبیرستانی.

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه آزاد زنجان

royababaei30@gmail.com

^۲. استادیار، گروه روانشناسی دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه زنجان Zmorovati60@gmail.com

^۳. کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه آزاد زنجان heidari_m_2014@yahoo.com

بررسی رابطه سلامت روان و منابع حمایتی شبکه های اجتماعی در دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهر کرمان

شیوا خدادادی^۱، آرزو حسین رضایی ماهانی^۲، مهدیه یوسفی پور^۳

زمینه و هدف: یکی از عوامل اجتماعی تعیین کننده سلامت انسان بهره مندی از حمایت های اجتماعی است. هدف اصلی پژوهش بررسی رابطه بین سلامت روان و منابع حمایتی شبکه های اجتماعی در دانش آموزان پسر و دختر دوره متوسطه دوم است.

روش بررسی: روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی بود. جامعه مورد بررسی شامل کلیه دانش آموزان دختر و پسر مدارس دبیرستان های شهر کرمان است. حجم نمونه آماری بر اساس جدول کرجسی و مورگان (۱۹۷۰) و به روش خوشه ای تصادفی تعداد ۲۷۸ نفر انتخاب شد با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته و پرسشنامه سلامت عمومی (GHQ) مورد مطالعه قرار گرفتند.

یافته ها: نتایج پژوهش نشان داد که بین منابع حمایت اجتماعی شبکه های دانش آموزان با میزان سلامت روان آنها ارتباط معناداری به اثبات رسید و در تحلیل رگرسیون چند متغیره نشان داد که حمایت عاطفی والدین و حمایت اطلاعاتی فضای مجازی، دوستان و معلمان اثرات مستقیمی بر سلامت روان داشته اند همچنین، مقدار ضریب تعیین نشان می دهد که ۱۶ درصد از تغییرات در میزان سلامت روان، از طریق متغیرهای مستقل قابل توضیح است. و قوی ترین پیش بینی کننده متغیر حمایت عاطفی والدین بوده است.

نتیجه گیری: ضروری است تا سیاستگذاران حوزه سلامت روان، با تمرکز بر شیوه های ارتقاء حمایت شبکه های اجتماعی، توجه ویژه ای به نوجوان و فضای مجازی داشته باشند.

واژگان کلیدی: سلامت روان، حمایت اجتماعی، فضای مجازی.

^۱ کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه علامه طباطبائی تهران

^۲ دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، دانشگاه آزاد تهران شمال

^۳ کارشناس ارشد فلسفه تعلیم و تربیت دانشگاه شهید باهنر کرمان

بررسی مقایسه‌ای اثربخشی هنردرمانی بیانی و درمان شناختی - رفتاری بر بهبود علائم اختلال بیش فعالی و نقص توجه در کودکان

حمیده خداویران^۱، اسحق رحیمیان بوگر^۲

هدف از پژوهش حاضر تعیین تفاوت اثربخشی هنردرمانی بیانی مبتنی بر قصه درمانی و درمان شناختی - رفتاری بر بهبود علائم اختلال بیش فعالی و نقص توجه در کودکان بود. این مطالعه به صورت شبه‌آزمایشی با طرح پیش‌آزمون، پس‌آزمون و پیگیری همراه با گروه کنترل انجام شد. آزمودنی‌ها شامل ۴۲ دانش‌آموز دختر دارای نقص توجه-بیش فعالی پایه‌های سوم تا پنجم ابتدایی آموزش و پرورش منطقه ۵ تهران در سه گروه آزمایش و کنترل جایگزین شدند. گروه‌های آزمایش به مدت ۱۰ جلسه در طی ۵ هفته در جلسات قصه درمانی به شیوه گروهی و شناختی-رفتاری شرکت کردند، در حالی که گروه کنترل مداخله‌ای دریافت نکرد. ابزار گردآوری داده‌ها شامل پرسشنامه علائم مرضی کودکان (CSI-۴) بود. نتایج تحلیل واریانس نشان داد که بین دو گروه در مرحله پس‌آزمون و پیگیری تفاوت معناداری وجود دارد ($p < 0/001$). یافته‌ها نشان داد مداخله هنردرمانی بیانی مبتنی بر قصه درمانی و شناختی - رفتاری بر بهبود علائم اختلال بیش فعالی و نقص توجه در کودکان موثر هستند، با این تفاوت که هنردرمانی بیانی موثرتر از درمان شناختی - رفتاری بود.

واژگان کلیدی: هنردرمانی بیانی، قصه درمانی، نقص توجه و بیش فعالی، شناختی - رفتاری

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران.

^۲. دانشیار، گروه روانشناسی بالینی، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران.

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

سواد رسانه‌ای برای دانش‌آموزان؛ ضرورت‌ها و لزوم توجه به آن

سامان خدایاری^۱، محمد جمشیدی مقدم^۲

سواد رسانه‌ای توانایی استفاده از مهارت‌های تفکر انتقادی و رابطه آن با تمام رسانه‌هاست. فرد وقتی پیام‌های رسانه‌ای را ارزیابی می‌کند در تفکر انتقادی شرکت می‌کند و اعتبار اطلاعات را از منابع مختلف ارزیابی و صرفاً به یک منبع اطلاعاتی اکتفا نمی‌کند. هدف پژوهش حاضر که با روش کتابخانه‌ای و اسنادی به مطالعه میزان اهمیت آموختن سواد رسانه‌ای به دانش‌آموزان می‌پردازد این است که تبیین نماید تا چه میزان این امر دارای اهمیت است و چنانچه به این مقوله مهم پرداخته نشود چه تبعاتی برای دانش‌آموزان خواهد داشت. نتیجه اینکه دانش‌آموزان هر روز با سیل عظیمی از پیام‌های رسانه‌ای روبرو می‌شوند و در بیشتر موارد نمی‌دانند که چگونه یک پیام رسانه‌ای را از پیام رسانه‌ای دیگر به طور دقیق تشخیص دهند. آموزش سواد رسانه‌ای مهارت‌های تفکری و دیدگاه‌های انتقادی را برای دانش‌آموزان به ارمغان می‌آورد که دانش‌آموزان با کمک آنها می‌توانند روش‌های متقاعدسازی و جهت‌گیری‌های پیام را شناسایی کرده و همچنین ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی‌ای را که از طریق پیام رسانه منتقل می‌شود به نحوی بشناسند. آگاهی یافتن درباره استفاده‌ها و سوء استفاده‌های ممکن، مزایا و مشکلات مربوط به رسانه‌ها، می‌تواند به دانش‌آموزان در تعیین تاثیر پیام‌های رسانه‌ای یاری برساند.

واژگان کلیدی: آسیب‌های اجتماعی، دانش‌آموزان، رسانه، سواد رسانه‌ای، فضای مجازی

^۱. کارشناس ارشد علوم ارتباطات اجتماعی دانشگاه علامه طباطبائی تهران، Saman_4798@yahoo.com

^۲. دانشجوی دکتری تکنولوژی آموزشی دانشگاه علامه طباطبائی تهران rahimianis@gmail.com

نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش

فاطمه خرمی^{۱*}، فاطمه عطایی^۱

پیشرفت سریع و روزافزون فناوری اطلاعات و ارتباطات ICT همه جنبه های زندگی بشر را تحت تاثیر قرار داده است. آنها ابزار قدرتمندی هستند که در محل کار، تجارت، سرگرمی ها و آموزش نقش غالب و مهمی را بر عهده دارند. جهانی شدن و نوآوری در تکنولوژی منجر به افزایش کاربرد ICT در همه بخش ها به ویژه آموزش دور از انتظار نیست. اهمیت طرح این موضوع از آنجاست که بر اساس حرکت سریع فناوری و افزایش روزافزون استفاده از آن در آینده همه مدارس باید به این فناوری و دانش مرتبط با آن مجهز شوند. لذا توسعه ICT را می توان به عنوان محرکی برای تغییر در نظر گرفت که در شرایط کار کردن، تبادل اطلاعات، روش های تدریس و رویکردهای یادگیری تغییراتی را ایجاد می کنند. کاربرد ICT در آموزش منجر به این شده که یادگیری بر محور دانش آموز محوری باشد که خود مستلزم برنامه ریزی و هماهنگی در جریان های آموزشی در آینده می باشد.

هدف از مقاله حاضر، بررسی نقش ICT، محدودیت ها و چالش های کلیدی آن در سیستم آموزشی است و تلاش می کند تا پاسخی به سوالات زیر دهد: ۱- فواید ICT در آموزش چیست؟ ۲- انتظارات موجود در استفاده از ICT در سیستم های آموزشی کشورهای در حال توسعه چیست؟ ۳- محدودیت ها و چالش های کلیدی ICT در سیستم آموزشی کدامند؟ و در ادامه اثر ICT را بر روی پیشرفت تحصیلی و انگیزش دانش آموزان بررسی خواهیم کرد. در این مقاله نتیجه می گیریم که علیرغم ویژگی ها و محدودیت ها و چالش های پیش رو ICT برای سیستم آموزشی مفید است چون کیفیت آموزشی را با رویکرد سازنده گرایی که پارادایم غالب معاصر است منطبق می کند و لذا نقش دانش آموز، معلم، زمان و مکان یادگیری را مشخص میکند و همچنین تغییراتی در نقش دانش آموز و معلم را به دنبال دارد.

واژگان کلیدی: فناوری اطاعات و ارتباطات ICT، دانش آموز محور، یشرفت تحصیلی، انگیزش، سازنده گرایی

^۱. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات تهران

بررسی نقش رسانه های جمعی (ماهواره) در آسیب های اجتماعی نوجوانان و جوانان شهر جیرفت

رامین خرمی^۱

اگرچه تکنولوژی و فن آوری در هزاره ی سوم زندگی بشر را متحول ساخته و دسترسی به دستاورد های نوین بشری را آسان و کم هزینه نموده و باعث پیوستن تمامی کشورها به دهکده ی جهانی گردیده است. اما قدرت تخریب این وسایل ارتباطی به ویژه ماهواره در زمینه های مختلف فرهنگی، دینی و تربیتی و... بر روی نوجوانان و جوانان در کشور ماکثر از تخریب پیشرفته ترین سلاح های مخرب جنگی نیست. گرچه کشیدن حصار در عصر ارتباطات امری نا ممکن است. اما استقبال جدی از فرهنگ غرب، آسیب های جدی بر پیکر خانواده ها به ویژه قشر جوان جامعه بر جای می گذارد.

هدف از این تحقیق آسیب شناسی ماهواره به عنوان ابزار تخریب فرهنگی و اجتماعی بر روی جوانان در شهرستان های جنوبی استان کرمان بود. جامعه آماری این تحقیق را جوانان بین سنین ۱۵ تا ۳۵ ساله تشکیل می داد. این تحقیق از نوع توصیفی بوده و ابزار اندازه گیری آن پرسشنامه ی ۱۰ سوالی است که ۵۰ نفر از جوانان به روش تصادفی به عنوان گروه نمونه انتخاب گردیدند. نتایج این تحقیق نشان می دهد بین اشاعه ی فرهنگی غربی و رسانه ها، اسلام ستیزی رسانه ها، بیسوادی و سهل انگاری و آسیب شناسی اجتماعی بیشترین رابطه ی معنی دار وجود داشت. در بررسی آسیب شناسی اجتماعی از این رسانه ها به متولیان فرهنگی جامعه خانواده ها، اولیا و مربیان و معلمان مدارس و... پیشنهاد می شود که در این زمینه چاره ای بیندیشند و رویکرد های دیگری نسبت به نحوه ی استفاده از این رسانه ها داشته باشند

واژگان کلیدی: ماهواره، رسانه ها، ارتباطات، نوجوانان، جوانان، خانواده

^۱ آموزش و پرورش، مدرس دانشگاه

تحلیل نقاشی دیواری‌های مدارس ابتدایی شهر بجنورد

سمیه خزاعی مسک^۱

فضاسازی مدارس و به‌طور ویژه، نقاشی دیواری یکی از موارد مورد توجه در زیباسازی مدارس به‌شمار می‌آید، با توجه به اهمیت موضوع، هدف از انجام این پژوهش، بررسی زیباسازی مدارس شهر بجنورد به لحاظ، موضوع و معایب دیوارنگاره‌ها و تأکید بر هدفمند شدن نقاشی دیواری در مدارس می‌باشد و از سوالات این تحقیق می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد: ویژگی‌های نقاشی-های دیواری در این مدارس چیست؟ معایب این نقاشی دیواری‌ها چیست؟ این پژوهش میدانی و کتابخانه‌ای است، جامعه این پژوهش شامل کلیه مدارس ابتدایی شهر بجنورد می‌شود؛ تعداد پنج مورد از بین مدارس موجود در سال ۱۳۹۵ به‌طور در دسترس انتخاب شده‌اند و با استفاده از عکسبرداری نقاشی‌های دیوار مدارس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

با تحلیل نقاشی‌های دیواری از منظر رنگ، تصویر و مفاهیم، پژوهش حاضر به این نتیجه رسید که نقاشی‌های دیواری مدارس شهر بجنورد، بدون توجه به مفاهیم رنگ‌ها، زیباشناسی نقوش، بیان مفاهیم مرتبط با فرهنگ، ایجاد خلاقیت و تفکر و مفاهیم فقط به تصویر کردن شخصیت-ها و آموزش پاره‌ای از مسائل بهداشتی و ایمنی و یا شاید فقط جهت تزئین پرداخته شده‌است. با استناد به یافته‌های پژوهش می‌توان گفت که نقاشی‌های دیواری مدارس مورد بررسی از لحاظ هنری زیبا و پر محتوی نیستند از دیگر نتایج می‌توان به عدم سازگاری تصاویر با فرهنگ ایرانی و حتی بومی اشاره کرد و لازم است مسئول آموزش پرورش و مدیران مدارس به این مقوله توجه کنند.

واژگان کلیدی: نقاشی دیواری، زیباسازی مدارس، خلاقیت، دانش‌آموزان، مدارس دبستان، بجنورد

^۱. کارشناسی ارشد ارتباط تصویری، مربی، هیات علمی گروه ارتباط تصویری، دانشکده هنر دانشگاه بجنورد،
s.khazaeimask@gmail.com

اثربخشی آموزش مفاهیم واقعیت درمانی بر عزت نفس دانش‌آموزان مقطع ابتدایی پسر دبیرستان برهان

کاظم خزان^۱

هدف: پژوهش حاضر، بررسی اثربخشی آموزش مفاهیم واقعیت درمانی بر عزت نفس دانش‌آموزان مقطع ابتدایی پسر دبیرستان برهان بود.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر از نوع نیمه آزمایشی با طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری شامل دانش‌آموزان پسر مقطع برهان شهرستان پارس آباد بود. با استفاده از ملاک‌های ورود و خروج، ۵۰ نفر از دانش‌آموزان ارزیابی و از میان آنها، ۳۰ نفر واجد شرایط ورود به مطالعه شناخته شدند و به روش تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل قرار گرفتند. پرسشنامه آزمون عزت نفس پپ و همکاران برای دو گروه آزمایش و کنترل اجرا گردید. به منظور گردآوری داده‌ها از آزمون عزت نفس پپ و همکاران استفاده شد. جلسات آموزش واقعیت درمانی برای دو گروه مداخله، به صورت هفته‌ای دوجلسه و به مدت هشت جلسه برگزار و پیگیری یک ماه نیز انجام شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر انجام شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد تفاوت میانگین نمرات عزت نفس دو گروه معنی‌دار است و واقعیت درمانی به صورت معنی‌دار موجب عزت نفس دانش‌آموزان ابتدایی می‌شد ($P < .05$). همچنین، مقایسه نمرات میانگین پیش‌آزمون و پس‌آزمون در دو گروه، حاکی از افزایش نمرات عزت نفس در مقطع پس‌آزمون، با اختلاف معنی‌دار بود.

نتیجه‌گیری: نتایج این پژوهش نشان داد واقعیت درمانی در افزایش عزت نفس دانش‌آموزان مفید است. اجرای چنین جلسات گروهی در اقامتگاه‌ها و مراکز تجمع دانش‌آموزان و حتی درمحلات آموزشی توصیه می‌شود.

واژگان کلیدی: واقعیت درمانی، عزت نفس، دانش‌آموزان مقطع ابتدایی.

^۱. کارشناس ارشد مشاوره، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی تهران

اثر بخشی آموزش مفاهیم واقعیت درمانی بر رضایت از زندگی دانش‌آموزان پسر دبیرستان برهان

کاظم خزان^۱، نسیم شهریاری^۲

هدف: پژوهش حاضر، بررسی اثر بخشی آموزش مفاهیم واقعیت درمانی بر رضایت از زندگی دانش‌آموزان پسر دبیرستان برهان بود.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر از نوع نیمه آزمایشی با طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری شامل دانش‌آموزان پسر دبیرستان برهان شهرستان پارس آباد بود. با استفاده از ملاک‌های ورود و خروج، ۵۰ نفر از دانش‌آموزان ارزیابی و از میان آنها، ۳۰ نفر واجد شرایط ورود به مطالعه شناخته شدند و به روش تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل قرار گرفتند. پرسشنامه چندبعدی سنجش رضایت از زندگی در دانش‌آموزان هیویز (MSLSS) برای دو گروه آزمایش و کنترل اجرا گردید. به منظور گردآوری داده‌ها از پرسشنامه چندبعدی رضایت از زندگی هیویز استفاده شد. جلسات آموزش واقعیت درمانی برای دو گروه مداخله، به صورت هفته‌ای دو جلسه و به مدت هشت جلسه برگزار و پیگیری یک ماه نیز انجام شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر انجام شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد تفاوت میانگین نمرات رضایت از زندگی دو گروه معنی‌دار است و واقعیت درمانی به صورت معنی‌دار موجب افزایش رضایت از زندگی دانش‌آموزان می‌شد ($P < 0.05$). همچنین، مقایسه نمرات میانگین پیش‌آزمون و پس‌آزمون در دو گروه، حاکی از افزایش نمرات رضایت از زندگی در مقطع پس‌آزمون، با اختلاف معنی‌دار بود.

نتیجه‌گیری: نتایج این پژوهش نشان داد واقعیت درمانی در افزایش رضایت از زندگی دانش‌آموزان مفید است. اجرای چنین جلسات گروهی در اقامتگاه‌ها و مراکز تجمع دانش‌آموزان و حتی در محلات آموزشی توصیه می‌شود.

واژگان کلیدی: واقعیت درمانی، رضایت از زندگی، دانش‌آموزان.

^۱. کارشناس ارشد مشاوره، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی تهران

^۲. دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی (فرهنگیان) تهران

اثر بخشی آموزش امید درمانی بر کیفیت زندگی زنان مطلقه دارای فرزند دانش آموز

کاظم خزان^۱، ایمان بهشتی^۲

هدف: اثربخشی امید درمانی در کیفیت زندگی زنان مطلقه

روش: روش پژوهش نیمه آزمایشی و طرح پیش آزمون- پس آزمون با گروه کنترل بود. تعداد ۳۰ نفر از زنان مطلقه دارای فرزندان دانش آموز مراجعه کننده به کلینیک ارس شهرستان پارس آباد مغان با روش نمونه‌گیری در دسترس از میان مراجعه کنندگان به مرکز مداخله در بحران (اورژانس اجتماعی) شهرستان پارس آباد مغان انتخاب و در گروه‌های آزمایش ($n1=15$) و کنترل ($n2=15$) جایگزین شدند. با استفاده از پرسشنامه کیفیت زندگی آزمودنی‌ها اندازه‌گیری شد. سپس مداخلات مبتنی بر امید درمانی در ۱۰ جلسه گروهی برای گروه آزمایش اجرا شد. در پایان مداخلات، کیفیت زندگی آزمودنی دوباره اندازه‌گیری شد (پس آزمون) و داده‌ها با استفاده از تحلیل کوواریانس انجام شد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که برنامه امید درمانی می‌تواند حیطه‌های کیفیت زندگی زنان مطلقه و علی‌الخصوص زنان مطلقه دارای فرزندان دانش آموز را به طور معناداری (۵٪) بهبود بخشد.

نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش شواهدی را پیشنهاد می‌کند که امیددرمانی روش درمانی مناسبی برای بهبود سطح کیفیت زندگی می‌باشد.

اجرای چنین جلساتی در مراکز مداخله در بحران و کلینیک‌های مددکاری توصیه می‌شود.

واژگان کلیدی: امیددرمانی، کیفیت زندگی، زنان مطلقه.

^۱ کارشناس ارشد مشاوره، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی تهران

^۲ کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل

آموزش مهارت‌های زندگی: راهبرد موثر جهت کاهش پرخاشگری در مدرسه

محمد خورسندی شیرغان^۱، دکتر منصوره حاج حسینی^۲

هدف اصلی این پژوهش شناسایی اثر آموزش مهارت‌های زندگی بر پرخاشگری دانش‌آموزان پسر بود. روش پژوهش آزمایشی بوده و بر اساس طرح نیمه آزمایشی پیش‌آزمون-پس‌آزمون، با گروه گواه انجام پذیرفت. جامعه آماری پژوهش عبارت بود از دانش‌آموزان پسر هنرستان‌های ناحیه دو کرج استان البرز در سال تحصیلی ۹۴-۹۳ که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی چندمرحله‌ای تعداد ۳۰ نفر از دانش‌آموزان که در مقیاس پرخاشگری (الوئوس، ۱۹۹۲) بالاترین نمرات را کسب کرده بودند انتخاب شده و در دو گروه آزمایش و گواه به طور تصادفی جایگزین شدند. گروه آزمایش هشت جلسه آموزش مهارت‌های زندگی را دریافت کردند و پس از اتمام جلسات آموزش گروهی، پس‌آزمون برای هر دو گروه اجرا شد. یافته‌های حاصل از تحلیل واریانس اندازه‌گیری مکرر و تحلیل کواریانس حاکی از کاهش معنی‌دار متغیر پرخاشگری و مؤلفه‌های آن در گروه تحت آموزش مهارت‌های زندگی بوده و بر این اساس می‌توان نتیجه گرفت که آموزش مهارت‌های زندگی روش مؤثری برای کاهش پرخاشگری در دانش‌آموزان پسر می‌باشد.

واژگان کلیدی: مهارت‌های زندگی، پرخاشگری، مدرسه

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی، آموزش و پرورش استان البرز
^۲. نویسنده مسئول استادیار گروه روانشناسی تربیتی و مشاوره دانشگاه تهران

تأثیر آموزش مهارت‌های زندگی در بهبود بهداشت روانی دانش‌آموزان

سمیه داداشی^۱

پژوهش‌های متعدد و گسترده‌ای تأثیر مثبت آموزش مهارت‌های زندگی را در کاهش سوء مصرف می‌آورند مواد، پیشگیری از رفتارهای خشونت‌آمیز، تقویت اتکا به نفس، افزایش مهارت‌های مقابله با فشارها و استرس‌ها، برقراری روابط مثبت و مور اجتماعی و... نشان داده‌اند. هم‌چنین آموزش این مهارت‌ها به عنوان یک روش عام پیشگیری از آسیب‌های فردی و اجتماعی مورد تأکید بوده است. در مطالعه اسمیت (۲۰۰۴) نشان داده شد که آموزش مهارت‌های زندگی به طور قابل توجهی منجر به کاهش مصرف الکل و مواد مخدر در جوانان می‌گردد. اسمیت گری (۲۰۰۵) نیز نشان دادند آموزش مهارت‌های زندگی اثر معنی‌داری بر توانایی‌های رهبری و مدیریت در جوانان دارد. در این پژوهش که از شیوه‌ی گردآوری اطلاعات بصورت کتابخانه‌ای استفاده شده سعی شده است که با توضیح و شرح انواع مهارت‌های زندگی ضمن آموزش و آشنایی خوانندگان با آن موجب ایجاد تغییر نگرش و رفتار شخصیت و رفتارشان شود.

واژگان کلیدی: مهارت‌های زندگی، آموزش، پیشگیری، آسیب‌های فردی و اجتماعی

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان Dadashi.somayeh@gmail.com

تأثیر تربیت دینی خانواده در پرورش دانش‌آموزان

سمیه داداشی^۱

تربیت در سازندگی انسان وسیله ای برای جهت دادن و هدایت ی است. از طریق تربیت می‌توان آدمی را به بلندترین نقطه جمال و کمال رساند و از طریق تربیت است که می‌توان انسان خام و ناپخته را به انسان های متفکر و مدبر در سطح جهانی و بین المللی تبدیل کرد و در جنبه اجتماعی باز تربیت عامل بزرگی برای همسازی و تفاهم داشتن در حیات اجتماعی توام با صلح و سعادت است، یکی از عوامل تاثیر گذار بر رشد فرزندان بویژه رشد روانی آنها، چگونگی روش های تربیتی والدین در چهارچوب خانواده است. در متون اسلامی، فرزندپروری فعالیت پیچیده شامل رفتارها، آموزش‌ها و روشهایی است که جد و در تعامل با یکدیگر بر رشد معنوی، عاطفی در ابعاد فردی و اجتماعی تاثیر می‌گذارد.

دوره دبستان دوره ی برداشت های خام و عیی از مفاهیم دینی است و سنین دوازده یا سیزده سالگی همان سن تقریبی است. که تفکری دینی کاملاً بصورت انتزاعی انجام می‌شود. در این پژوهش که از شیوه ی گردآوری اطلاعات بصورت کتابخانه ای استفاده شده سعی شده است که با توضیح و شرح انواع سبک های فرزند پروری دینی ضمن آموزش و آشنایی خوانندگان با آن موجب ایجاد تغییر نگرش و رفتار در شخصیت و رفتارشان شود.

واژگان کلیدی: تعلیم و تربیت، فرزندپروری، خانواده، دین

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان Dadashi.somayeh@gmail.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

بررسی رابطه سواد اطلاعات معلمان و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان شهر زنجان دوره ابتدائی

سمیه داداشی^۱

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه سواد اطلاعات معلمان و پیشرفت تحصیلی آموزان شهر زنجان دوره ابتدائی می‌باشد. نوع تحقیق از نظر هدف کاربردی و از نظر اجرا توصیفی است. جامعه آماری پژوهش، شامل کلیه معلمان شهر زنجان در سال ۹۵-۱۳۹۴ می‌باشد که با استفاده از جدول مورگان، ۱۵۰ نفر به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب گردیدند. به منظور گردآوری اطلاعات از پرسشنامه پرسشنامه محقق ساخته استفاده گردید. روایی محتوایی پرسشنامه مورد تأیید قرار گرفت. پایایی پرسشنامه و پایایی آن با استفاده از آزمون الفای کرونباخ ۰/۸۲ بدست آمده است یافته تحقیق نشان داده است که مولفه های سواد اطلاعات و سواد عمومی کامپیوتری معلمان با پیشرفت تحصیلی آنان در تربیت و تعلیم دانش‌آموزان شهر زنجان دوره ابتدائی رابطه دارد

واژگان کلیدی: پیشرفت تحصیلی، سواد اطلاعاتی، تعلیم و تربیت

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان Dadashi.somayeh@gmail.com

رابطه خود تنظیمی هیجانی و تاب آوری با گرایش به مصرف مواد در دانش آموزان

ذهتاب دلیر^{۱*}، دکتر منصور علی مهدی^۲، دکتر آمنه سادات کاظمی^۳

امروزه گرایش به مصرف مواد یکی از مشکلات جدی محسوب می‌شود که در برخی گروه‌های سنی از جمله نوجوانان مورد توجه ویژه‌ای قرار گرفته که در این راستا نقش خود تنظیمی هیجانی و تاب آوری بیش از گذشته به چشم می‌خورد. بنابراین پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش این دو متغیر در گرایش به مصرف مواد انجام گرفت. جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه دانش‌آموزان مقطع متوسطه سوم سال تحلیلی ۹۳-۹۴ آموزش و پرورش شهرستان رباط کریم بودند که باروش نمونه‌گیری در دسترس ۲۰۰ دانش‌آموز (۱۰۰ دختر-۱۰۰ پسر) انتخاب شدند و با مقیاس خود تنظیمی هیجانی (گارنفسکی، ۲۰۰۱) و مقیاس تاب آوری (کانر و دیویدسون، ۲۰۰۳) و مقیاس گرایش به مصرف مواد مورد آزمون قرار گرفتند. داده‌ها پس از جمع آوری با روش همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون و با نرم افزار spss-18 مورد تجزیه و تحلیلی قرار گرفتند. نتایج نشان داد که بین خود تنظیمی هیجانی ($P < 0/05, r = 0/16$) و تاب آوری ($P < 0/01, r = -0/34$) با گرایش به مصرف مواد همبستگی معنی داری وجود دارد. به نظر می‌رسد که خود تنظیمی با تنظیم راهبردهای تنظیمی هیجانات مثبت و منفی و همچنین تاب آوری با آمادگی فرد جهت مقابله با مشکلات نقش مهمی در گرایش و یا پیشگیری از مواد ایفا می‌کند.

واژگان کلیدی: تاب آوری، خود تنظیمی هیجانی، گرایش به مصرف مواد، دانش آموز

^۱. کارشناس روانشناسی دانشگاه پیام نور واحد پرند dalir_zehatab@yahoo.com

^۲. دکتری تخصصی روانشناسی دانشگاه علوم و تحقیقات خوزستان malimehdi@yahoo.com

^۳. دکتری تخصصی علوم تربیتی، استادیار دانشگاه آزاد واحد پزشکی تهران sadat.kazemi@yahoo.com

رابطه راهبردهای مقابله ای و شادکامی در معلمان

پرستو دمرچلی^۱، مریم مختارزاده^۲

هدف از پژوهش حاضر تعیین رابطه راهبردهای مقابله ای (با دو زیر مقیاس کلی هیجان محور و مساله محور و ۸ خرده مقیاس های خویشتن داری، مقابله رویاروگر، حل مدبرانه مساله، باز برآورد مثبت، جستجوی حمایت اجتماعی، دوری جویی، گریز - اجتناب و مسئولیت پذیری) و شادکامی در معلمان است. پژوهش حاضر از نوع همبستگی می باشد که جامعه آماری آن را معلمان شهرستان شهریار تشکیل داده است. که از میان آنها ۱۰۰ معلم به روش نمونه گیری در دسترس به عنوان اعضای نمونه پژوهش انتخاب شده اند. ابزارهای مورد استفاده در پژوهش پرسشنامه راهبردهای مقابله ای (لازاروس و فولکمن) و پرسشنامه شادکامی آکسفورد می باشد. داده های حاصل از پرسشنامه از طریق روش ضریب همبستگی پیرسون مورد تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد راهبردهای مقابله ای کلی مساله محور و هیجان محور همچنین خرده مقیاسهای بازبرآورد مثبت، خویشتن داری، گریز- اجتناب با شادکامی رابطه مثبت قوی وجود دارد.

^۱. کارشناس ارشد مشاوره

^۲. دانشجوی دکتری مشاوره

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

زیبا شناسی در فضای مدرسه متناسب با سند تحول آموزش و پرورش

زهرا ده دست

بر اساس سند تحول آموزش و پرورش، ساخت و تجهیز فضای مدرسه بعنوان محیط یادگیری و اولویت بخشی به ساخت و تجهیز کلاسهای موضوعی (در مقابل کلاسهای ثابت پایه ای) در مدارس ضروری است.

پژوهش حاضر به بررسی امکان تجهیز مدارس به کلاسهای درسی موضوعی پرداخته است. روش پژوهش کیفی بوده و با استفاده از تکنیک مشاهده و مصاحبه با مسئولین مدارس جمع آوری شده است. یافته‌ها نشان دادند که وجود کلاسهای تخصصی و موضوعی در مدرسه، به ارتقاء بازدهی آموزشی کمک می‌کند، نشاط و انگیزه دانش‌آموزان را افزایش داده و بستر فعالیتهای تخصصی را در مدرسه فراهم می‌سازد.

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

بررسی تأثیر شبکه های اجتماعی بر سبک زندگی جوانان

الهام دهقان بنادکی^۱، کاظم برزگر بفرویه^۲

شبکه های اجتماعی مجازی با توجه به کارکردهای متنوعشان برای ترویج سبک زندگی مبتنی بر اینترنت، مورد استقبال قرار گرفته‌اند و به بخشی جدایی ناپذیر و بدیهی از زندگی روزمره ما بدل شده‌اند، به گونه‌ای که شاید بتوان گفت انجام امور بدون آن‌ها میسر نیست. در این بین جوانان بیش از همه، شبکه‌ها و رسانه های مجازی را در زندگی خود به کار گرفته‌اند. شبکه‌های اینترنت در کنار مزایای بی شمارش، معایبی نیز دارد که عدم آشنایی کامل با فضای مجازی می‌تواند آسیب‌هایی را برای خانواده‌ها به بار آورد. هدف اصلی این تحقیق بررسی شبکه های اجتماعی و پیامدها و کارکردهای آن بر سبک زندگی جوانان است. که به روش کتابخانه‌ای (تحلیلی- اسنادی) و با استفاده از کتاب‌ها و منابع الکترونیکی و بانک های اطلاعاتی انجام شد.

واژگان کلیدی: شبکه های اجتماعی، سبک زندگی، جوانان

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی. E.dehqan.b@gmail.com

^۲. استادیار گروه علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه یزد

فضای مجازی و شبکه های اجتماعی آسیبی نوپدیده در کمین دانش آموزان

عارفه دهقانی فیروزآبادی^۱، مرضیه امامی میبدی^۲

به دلیل تغییرات فناوری، فرهنگی و اجتماعی سریع و پرشتاب جوامع امروز، همراه است و پایه بسیاری از رفتارهای پرخطر و آسیب های اجتماعی ناشی از آن در این دوره در آنان گذاشته می‌شود. از آنجایی که آسیب های اجتماعی یکی از عوامل کندشدن چرخه توسعه و در مواردی عامل بازدارنده آن محسوب می‌شود، هرگونه تلاش در جهت اصلاح، رفع پیشگیری از آسیب های اجتماعی بویژه انحرافات اخلاقی به معنای تلاش در جهت رفع موانع توسعه و یا پیامدهای عقب ماندگی است. بنابراین با توجه به نفوذ شبکه های اجتماعی میان دانش آموزان و گسترش آن به عنوان آسیب جدی تلقی می‌شود. در این مقاله پس از آشنایی با شبکه های اجتماعی مجازی، بررسی تاثیرات آن بر دانش آموزان می‌باشد. که با روش پژوهش به صورت کتابخانه ای و استفاده از مقالات و گزارش های علمی داخلی و خارجی مرتبط و مشاهدات میدانی و همچنین استفاده از نظرات کارشناسان حوزه تعلیم و تربیت می‌باشد و در پایان ضمن برجسته ساختن اهمیت شبکه مجازی، پیشنهاداتی جهت مصون ماندن دانش آموزان از آسیب های شبکه اجتماعی بیان شده است.

واژگان کلیدی: شبکه اجتماعی، دانش آموزان، فضای مجازی، آسیب اجتماعی

^۱ دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان پردیس فاطمه الزهرا یزد، یزد، ایران،
dehghani8150@gmail.com

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی درسی، دانشگاه آزاد اردکان، یزد، ایران.

اثربخشی مشاوره گروهی به روش عقلانی - عاطفی رفتاری الیس بر کاهش اهمال کاری تحصیلی دانش‌آموزان

محمدحسین دهقانی فیروزآبادی^۱

یکی از مفاهیم مرتبط با وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان اهمال کاری است. اهمال کاری، با توجه به پیچیدگی و مولفه‌های شناختی، عاطفی و رفتاری آن، تظاهرات گوناگونی دارد، که متداول‌ترین نوع آن اهمال کاری آموزشی می‌باشد و در پژوهش حاضر به عنوان یکی از متغیرها، به آن پرداخته می‌شود. این نوع تعلل ورزی را تمایل غالب و همیشگی فراگیران برای به تعویق انداختن فعالیت‌های تحصیلی تعریف نموده‌اند. پژوهش حاضر با هدف تعیین اثربخشی مشاوره گروهی به روش عقلانی-عاطفی-رفتاری الیس بر اهمال کاری تحصیلی دانش‌آموزان انجام شد. روش پژوهش تمام آزمایشی و طرح پژوهش از نوع پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه کنترل بود. ۳۰ نفر از دانش‌آموزان شهر میبد از طریق نمونه‌گیری خوشه‌ای مرحله‌ای انتخاب و به شیوه تصادفی در دو گروه آزمایش و گواه جایگزین شدند. به گروه آزمایش ۷ جلسه مشاوره گروهی به روش عقلانی-عاطفی-رفتاری الیس ارائه شد و گروه کنترل هیچ مداخله‌ای را دریافت نکرد. ابزار سنجش پرسشنامه‌های اهمال کاری تحصیلی دانش‌آموزان بود. داده‌ها به وسیله تحلیل کوواریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که مشاوره گروهی به روش عقلانی-عاطفی-رفتاری الیس بر کاهش اهمال کاری تحصیلی دانش‌آموزان در سطح $(P < 0/01)$ موثر بوده است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد مشاوره گروهی به روش عقلانی-عاطفی-رفتاری الیس می‌تواند در کاهش اهمال کاری تحصیلی دانش‌آموزان مؤثر باشد.

واژگان کلیدی: مشاوره گروهی، عقلانی-عاطفی-رفتاری، اهمال کاری تحصیلی، دانش‌آموزان.

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی آزاد یزد، MDhossein68@yahoo.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

رابطه سلامت روان با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه دبیرستان دخترانه شهر شیراز

اله دهقانیان^{۱*}، محمد وحیدی فراشاه^۲، علیرضا ملازاده^۳

هدف بررسی رابطه سلامت روان با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دبیرستان دخترانه روش: روش تحقیق به صورت پیمایشی بین ۱۰۰ دانش‌آموز دختر کلاسهای دوم و سوم دبیرستان انجام گردید، ابزار تحقیق: پرسشنامه سلامت روانی، GHQ-28 و از معدل به عنوان شاخص موفقیت تحصیلی دانشجویان استفاده شده است یافته‌ها: تحلیل یافته‌ها نشان داده همبستگی بین سلامت روان و پیشرفت تحصیلی ۰/۰۳۶- می‌باشد و ضریب همبستگی بین ابعاد سلامت روان و پیشرفت تحصیلی در سطوح (۰/۰۲، ۰/۰۰۷، ۰/۰۲ و ۰/۰۰۴) بدست آمده‌اند. نتیجه گیری: بین موفقیت تحصیلی و سلامت روان دانش‌آموزان رابطه معنی دار وجود دارد و همین طور بین ابعاد سلامت روان و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان رابطه معکوس و معنی داری به وجود آمده است.

واژگان کلیدی: سلامت روان - موفقیت تحصیلی

^{۱*} کارشناسی ارشد، رشته مشاوره خانواده، اداره آموزش و پرورش شیراز، شیراز، ایران

HOOSHMAND.1390@GMAIL.COM

^۲ دانشجوی دکتری، رشته مشاوره، دانشکده علوم انسانی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

^۳ دکتری، عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد آشتیان، گروه روانشناسی بالینی، آشتیان، ایران

رابطه کمال گرایی مادران با سازگاری اجتماعی، عاطفی و آموزشی دانش آموزان دختر دوره اول دبیرستان

احیاء ذره جلالی پرست^۱، فاطمه خوئینی^۲

رسیدن به اهداف متعالی اجتماعی در آموزش و پرورش کودکان و نوجوانان از مهمترین مسائل مورد توجه دست اندرکاران برنامه های آموزشی در جامعه به شمار می آید. اجتماعی را که از نظر بهداشت روانی سالم است، افراد تربیت شده ای تشکیل می دهند که از قابلیت سازگاری عاطفی، اجتماعی و آموزشی برخوردارند. بنابراین مساله اصلی پژوهش این است که آیا بین کمال گرایی مادران با سازگاری اجتماعی، عاطفی و آموزشی دانش آموزان رابطه ای وجود دارد. نمونه پژوهش تعداد ۲۰۰ نفر پس از ریزش از کل جامعه پژوهش را شامل می شود که با روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای انتخاب شده اند. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه های کمال گرایی هیل و پرسشنامه سازگاری سینه و سینگ است. فرضیه های پژوهش با روش همبستگی پیرسون تحلیل شدند و تحلیل فرضیه ها با نرم افزار SPSS19 نشان داد که بین زیرمقیاس های ادراک فشار از سوی مادران در سطح ۰/۰۵ و نظم و سازماندهی مادران در سطح ۰/۰۵ با سازگاری آموزشی دانش آموزان رابطه معنادار وجود دارد. بین زیرمقیاس های ادراک فشار از سوی مادران در سطح ۰/۰۵ و نظم و سازماندهی مادران در سطح ۰/۰۱ با سازگاری اجتماعی دانش آموزان رابطه معنادار وجود دارد. بین زیرمقیاس های حساسیت بین فردی در سطح ۰/۰۱، تلاش برای عالی بودن در سطح ۰/۰۱، ادراک فشار از سوی مادران در سطح ۰/۰۵، استانداردهای بالاتر برای دیگران مادران در سطح ۰/۰۱ و کمال گرایی انطباقی مادران در سطح ۰/۰۱ با سازگاری عاطفی در دانش آموزان رابطه معناداری وجود دارد.

کلید واژه ها: کمال گرایی - سازگاری عاطفی - سازگاری اجتماعی - سازگاری آموزشی

^۱. کارشناس ارشد رشته روانشناسی تربیتی دانشگاه علوم تحقیقات تهران.

Email:rmorvaridzadeh@yahoo.com

^۲. عضو هیئت علمی گروه مدیریت، واحد فیروزکوه، دانشگاه آزاد اسلامی، فیروزکوه، ایران. مدرس گروه روانشناسی تربیتی،

واحد علوم تحقیقات تهران، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

Email:fa.khoyeeni@yahoo.com

بررسی ارتباط بین ارتقاء کیفیت یادگیری و ماندگاری آن در "روش ایفای نقش دانش‌آموزان با تشکیل حلقه های یادگیری"

شیرین ذریه آقاییک^۱، گلرخ محمودزاده^{۲*}، فاطمه درخشان

در عرصه تحولات پرستاب امروزی، لازمه ماندگاری و دوام و بقای انسان‌ها توجه بیشتر به «ارتقاء کیفیت یادگیری و اثربخشی آموزشی» است. از آن جایی که شخصیت سازی و مسئولیت پذیری و پیوند دوستی‌ها و محبت هاو استفاده از کلام مناسب و بیان ارزش های اجتماعی از اهداف آموزشی دانش‌آموزان کلاس پایه سوم ابتدایی می‌باشد و سهم بسزایی در تکوین شخصیت فردی و اجتماعی دانش‌آموزان دارد، لذا بر آن شدم با تشکیل حلقه های آموزشی یادگیری، "روش ایفای نقش" را در کلاس به منظور ارتقاء و اثربخشیدن به امر آموزشی پیاده کنم.

کاربست پژوهش در عمل به ویژه در قلمرو تعلیم و تربیت، خود مسئله ای است که تمامی کارگزاران این عرصه تجربه کرده‌اند. نوع تحقیق کاربردی - توسعه ای و از نوع اقدام پژوهی است که در مدرسه دخترانه سعادت منطقه ۱۸ در پایه سوم با فراوانی ۳۸ دانش‌آموزانجام گردید. برای گردآوری اطلاعات از ابزارهای پرسشنامه، مصاحبه، بررسی اسنادی و مقالات، عکس استفاده شده و الگوها و چارچوب های تفسیر داده‌ها براساس تکنیک سوات (SWOT) صورت پذیرفت.

یافته های پژوهش نشان می‌دهد که استفاده از روش هنری متناسب با اهداف مورد نظر و ارائه فعالیت- های عملکردی دانش‌آموزان با توجه به تفاوت‌های فردی (توانایی هاو استعدادها)، نیازها و علایق آنان و تشویق‌های مناسب، پرورش و دقت و توجه فراگیران در قالب برنامه های متنوع هنری هدفدار، در افزایش میزان آموزش و فعالیت‌های عملکردی آن، بسیار مؤثر بوده است. علاوه بر تثبیت حافظه دیداری؛ منجر به رشد مهارت‌های کلامی و ارتباط اجتماعی گردیده و با اعتماد به نفس عمیق تر موجب دوام بهتر آموخته‌ها می‌شود. این نتایج تأکیدی بر نقش یاددهنده به‌عنوان تسهیل گر و زمینه‌ساز مشارکت بیش‌تر دانش‌آموزان در فرآیند یادگیری که به نوبه خود افزایش ماندگاری دانش‌آموزان در مسیر آموزش اثربخش را به همراه دارد.

واژگان کلیدی: روش ایفای نقش، حلقه های آموزشی، کیفیت، یادگیری، تکنیک (SWOT)

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، مدیر مدرسه سعادت

^۲. دکترای شیمی فیزیک، دبیر مدرسه سعادت gmahmoudzadeh@yahoo.com _

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

بررسی تأثیر رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی بر آسیب‌های روانی-اجتماعی دانش‌آموزان

مهدی راثی^۱، سمیه امامی^۲

فناوری‌های نوین اطلاعاتی و ارتباطی همچون شبکه‌های اجتماعی مجازی، صورت‌بندی جدیدی از حیات اجتماعی را در عصر کنونی پدید آورده‌اند و جامعه ایران نیز از این تحولات بی‌بهره نبوده است. نوجوانان و جوانان به دلیل ویژگی‌های خاص دوره نوجوانی و جوانی مانند نیاز به کسب هویت فردی و اجتماعی، تفریح و سرگرمی، ایجاد روابط دوستانه جدید، تنوع‌طلبی و... مستعد‌ترین گروهی هستند که تحت تأثیر این تحولات قرار گرفته‌اند و تغییرات روانی، اجتماعی و فرهنگی این نسل منشأ دگرگونی‌هایی در دیگر سطوح جامعه می‌باشد. این مقاله با توجه به اهمیت موضوع با استفاده از روش پژوهش اسنادی و تحلیل ثانویه که متکی بر تحلیل و تلفیق اطلاعات به دست آمده از تحقیقات قبلی است، به بررسی نقش و تأثیر رسانه‌ها بر آسیب‌های روانی-اجتماعی دانش‌آموزان می‌پردازد. نتایج بدست آمده نشان می‌دهد که استفاده از رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی بر افزایش آسیب‌های روانی-اجتماعی مانند اضطراب، افسردگی، پرخاشگری و رفتارهای خشونت‌آمیز، اعتیاد به اینترنت، اختلالات جنسی، افت تحصیلی، انزوای اجتماعی، بحران هویت، رفتارهای ناهنجار اجتماعی مؤثر است. واژگان کلیدی: رسانه، شبکه‌های اجتماعی، آسیب‌های روانی-اجتماعی، دانش‌آموزان

۱- دانشجوی دکترای روان‌شناسی تربیتی دانشگاه آزاد اسلامی تبریز، star14b2003@yahoo.com

۲- دانشجوی دکترای جامعه‌شناسی توسعه دانشگاه تبریز، مدرس دانشگاه تبریز، s.emami@tabrizu.ac.ir

نقش میانجی وابستگی در رابطه بین کمال‌گرایی و شادکامی با احساس تنهایی دانشجویان

پریسا رازی همدانی^۱، دکتر هومن نامور^۲

هدف از انجام این پژوهش نقش میانجی وابستگی در رابطه بین کمال‌گرایی و شادکامی با احساس تنهایی دانشجویان بود. هر انسانی در هر بعد از ابعاد وجودی بهره بیشتری دارد به همان میزان احتمال آسیب‌پذیری او بیشتر است، ارضاء صحیح نیازهای عاطفی در هر دوره از زندگی نحوه‌ی خاص خودش را می‌طلبد. یکی از متغیرهایی که احتمال می‌رود در پیش‌بینی احساس تنهایی افراد نقش داشته و با کمال‌گرایی و شادکامی نیز در ارتباط است، وابستگی است. روش تحقیق این پژوهش همبستگی، پیش‌بینی و روش تحقیق کاربردی بود. به همین منظور تعداد ۲۰۰ نفر از دانشجویان دختر و پسر ارشد دانشگاه آزاد اسلامی علوم و تحقیقات بصورت هدفمند و داوطلبانه انتخاب شدند. آزمودنی‌ها به چهار پرسشنامه که شامل پرسشنامه احساس تنهایی (UCLA)، پرسشنامه کمال‌گرایی اهواز (APS)، پرسشنامه شادکامی آکسفورد (OHI) و پرسشنامه وابستگی (BDI) بود، پاسخ دادند. پژوهش حاضر با روش آماری تحلیل مسیر مورد استنباط قرار گرفت. نتایج تحلیل مسیر نشان داد که: شادکامی دانشجویان بر احساس تنهایی آن‌ها تاثیر مثبت دارد؛ ولی کمال‌گرایی دانشجویان بر احساس تنهایی آن‌ها تاثیر ندارد. کمال‌گرایی دانشجویان بر وابستگی آن‌ها تاثیر مثبت دارد، ولی شادکامی دانشجویان بر وابستگی آن‌ها تاثیر ندارد. وابستگی دانشجویان بر احساس تنهایی آن‌ها تاثیر مثبت دارد. کمال‌گرایی دانشجویان از طریق میانجی‌گری وابستگی بر احساس تنهایی آن‌ها تاثیر مثبت دارد. با این حال متغیر وابستگی قادر به ایفای نقش میانجی بین شادکامی و احساس تنهایی نیست. لذا براساس یافته‌های فوق متغیر برونزای شادکامی به شکل مستقیم و متغیر برونزای کمال‌گرایی به شکل غیرمستقیم و از طریق میانجی‌گری وابستگی بر احساس تنهایی دانشجویان تاثیر می‌گذارند.

کلیدواژه‌ها: احساس تنهایی، شادکامی، کمال‌گرایی، وابستگی بین فردی

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، گروه روانشناسی

ایمیل نویسنده مسئول: razi.parisa@gmail.com

^۲ استادیار دانشگاه آزاد اسلامی، ساوه، گروه روانشناسی

رابطه عملکرد و انسجام خانواده با اهمالکاری و اعتیاد به اینترنت در دانش آموزان

فائزه راستکار محمدی پور^۱، دکتر فربا حسنی^۲

مقدمه و بیان مساله : خانواده به عنوان کوچکترین واحد اجتماعی، اساس تشکیل جامعه و حفظ عواطف انسانی است و هر گونه نارسایی در عملکرد خانواده تاثیر نامطلوبی در بهنجار نمودن فرزندان ایجاد می‌کند. عملکرد ناصحیح می‌تواند ادراک فرد از عملکرد خانواده را به چالش کشیده و افراد را به سمت وسوی جهت گیری منفی، پایین آوردن بهزیستی روانشناختی و عواقب نامناسب آن سوق دهد. اهمالکاری و اعتیاد به اینترنت نیز تحت تاثیر این عوامل هستند.

روش : این تحقیق از نوع همبستگی است. بدین منظور ۲۴۰ نفر از دانش آموزان مقطع متوسطه منطقه ۱۶ شهر تهران به شیوه نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای انتخاب شدند. شرکت کنندگان با تکمیل پرسشنامه های عملکرد خانواده نسخه FAD، انسجام خانواده، اهمالکاری سلومون و راث بلوم و اعتیاد به اینترنت کیمبرلی یانگ در پژوهش شرکت کردند. جهت بررسی نتایج از روش های آمار توصیفی و آمار استنباطی (ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون گام به گام) استفاده شده است.

نتیجه گیری: نتایج همبستگی نشان داد که بین خرده مقیاس های عملکرد خانواده، روابط، نقش ها و پاسخ گویی اثربخش و کارکرد کلی خانواده، با اهمالکاری در سطح $(P \geq 0/01)$ و درگیری اثربخش با اهمالکاری در سطح $(P \geq 0/05)$ رابطه مستقیم و معنادار دارد. اما بین دو خرده مقیاس حل مسئله و کنترل رفتاری با اهمالکاری دانش آموزان رابطه ای مشاهده نشد. همچنین با توجه به میزان ضریب همبستگی بدست آمده $(-0/066)$ و با توجه به این که سطح معنی داری بیشتر از $0/05$ حاصل شده است می‌توان مطرح نمود که رابطه معنی داری بین نمرات انسجام خانواده و اهمالکاری وجود ندارد. و نیز نشان داده شد که از بین خرده مقیاس های عملکرد خانواده، نقش ها، درگیری اثربخش و کارکرد کلی خانواده، با اعتیاد به اینترنت در سطح $(P \geq 0/01)$ و حل مسئله، پاسخ گویی اثربخش با اعتیاد به اینترنت در سطح $(P \geq 0/05)$ رابطه مستقیم و معنادار دارد. اما بین خرده مقیاس روابط با اعتیاد به اینترنت دانش آموزان رابطه ای مشاهده نشد. همچنین با توجه به این که سطح معنی داری بیشتر از $0/05$ حاصل شده است می‌توان مطرح نمود که رابطه معنی داری بین نمرات انسجام خانواده و اعتیاد به اینترنت دانش آموزان مشاهده نشد. همچنین نتایج رگرسیون گام به گام نشان داد از بین متغیرهای پژوهش تنها نقش عملکرد خانواده، توان پیش بینی اهمالکاری و اعتیاد به اینترنت را دارد.

واژگان کلیدی: عملکرد خانواده، انسجام خانواده، اهمالکاری، اعتیاد به اینترنت

^۱ کارشناس ارشد روان شناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، rastkarfaezeh@yahoo.com

^۲ استادیار گروه روان شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، hassani.fariba@gmail.com

شبکه‌های اجتماعی مجازی فناوری غنی ساز آموزش و یادگیری

مریم رجبیان ده زیره^{۱*}، فریبا درتاج^۲، رضا اسدی نژاد^۳

شبکه‌های اجتماعی مجازی به‌عنوان یکی از فناوری‌های جدید اطلاعاتی و ارتباطی نقش مهمی در یادگیری ایفا می‌کند و از مهم‌ترین ویژگی‌های آن توجه به یادگیرنده به‌عنوان سازنده دانش است. هدف از نگارش مقاله بررسی شبکه‌های اجتماعی مجازی فناوری غنی ساز آموزش و یادگیری می‌باشد که بدین منظور از روش مطالعات کتابخانه‌ای، بررسی مقالات و استفاده از اینترنت جهت بررسی موضوع استفاده شد. نتایج مقاله نشان داد شبکه‌های اجتماعی با ارائه طیف گسترده‌ای از ابزارها، یادگیرندگان را در ساخت فرایند یادگیری خود فعال می‌کند و این امکان را به وجود می‌آورد که راهبردهای یادگیری مؤثر از طریق استفاده از این ابزارها بهتر اجرا شوند و همچنین شبکه‌های اجتماعی می‌توانند مهارت‌ها و اطلاعات افراد را در محیط‌های رسمی و غیررسمی از طریق به اشتراک‌گذاری دانش و توسعه مهارت‌ها در محیط‌های مجازی، ارتقا دهند، از این‌رو برخی از دانشگاه‌ها و مدارس با درک اهمیت این موضوع به تدریج دانش‌آموزان و دانشجویان خود را برای ورود به محیط‌های یادگیری مجازی ترغیب می‌کنند. واژگان کلیدی: ارتباط شبکه اجتماعی و آموزش، زمینه‌های کاربرد، الگوها، پیامدها

^۱. کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی، دانشگاه علامه طباطبائی تهران، m.rajabian1393@gmail.com

^۲. دانشجوی دکتری تکنولوژی آموزشی، دانشگاه علامه طباطبائی تهران، Faribadortaj2007@yahoo.com

^۳. دانشجوی کارشناسی مهندسی شبکه اجتماعی، دانشگاه انفورماتیک ایران، rezaasdinezad@gmail.com

شبکه اجتماعی مجازی به عنوان ابزاری نوین جهت آموزش و یادگیری

مریم رجبیان ده زیره^{۱*}، فریبا درتاج^۲، رضا اسدی نژاد^۳

شبکه‌های اجتماعی قدرت اول دنیای امروز اینترنت هستند. شبکه‌های اجتماعی مجازی ابزارهای یادگیری ارزشمندی هستند، زیرا یادگیرندگان را به ایجاد، انتشار و اشتراک گذاری فعالیت‌هایشان قادر می‌سازند و تعامل و همکاری یادگیرنده را ساده می‌کنند. هدف از نگارش این مقاله بررسی شبکه اجتماعی مجازی به عنوان ابزاری نوین جهت آموزش و یادگیری می‌باشد که بدین منظور از روش مطالعات کتابخانه‌ای، بررسی مقالات و استفاده از اینترنت جهت بررسی موضوع استفاده شد. نتایج مقاله نشان داد شبکه‌های اجتماعی مجازی در امر یادگیری از سه ساخت چندرسانه‌ای بودن، مشارکت، یادگیرنده به عنوان تولید کننده استفاده می‌کنند و می‌توانند ابزار مفید و مؤثری باشند و باعث تحول و دگرگونی اساسی در حوزه آموزش شوند، به شرط آنکه توانایی کنترل آن‌ها، از نظر مناسب بودن با نیازهای دانشی و علمی وجود داشته باشد.

واژگان کلیدی: شبکه اجتماعی مجازی، فرصت‌ها، چالش‌ها در آموزش

^۱. کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی، دانشگاه علامه طباطبایی تهران، m.rajabian1393@gmail.com

^۲. دانشجوی دکتری تکنولوژی آموزشی، دانشگاه علامه طباطبایی تهران، Faribadortaj2007@yahoo.com

^۳. دانشجوی کارشناسی مهندسی شبکه اجتماعی، دانشگاه انفورماتیک ایران، rezaasdinezad@gmail.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

بررسی تأثیر احساس خود کارآمدی بر انگیزه پیشرفت دانش‌آموزان دختر دبیرستان های ایلام

فخرالسادات رجبی^۱، زینب میهن دوست^۲

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه خود کارآمدی و انگیزه پیشرفت دانش‌آموزان متوسطه ۲ شهر ایلام است. جامعه آماری در این پژوهش متشکل از دانش‌آموزان دختر مقطع دبیرستان (پایه های اول، دوم، و سوم) می‌باشد. بدین منظور، پرسشنامه خودکارآمدی عمومی شرر، پرسشنامه خودکارآمدی نوجوانان کلنی و پرسشنامه انگیزه پیشرفت هرمنس مورد استفاده قرار گرفته است. روش تحقیق در این پژوهش بر اساس هدف بنیادی و نحوه ی گردآوری داده ها، توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد. باتوجه به حجم بالای جامعه آماری، نمونه گیری صورت گرفت که براین اساس طبق جدول مورگان نمونه آماری ۳۴۵ نفر می‌باشد. روش نمونه گیری دراین پژوهش خوشه ای چندمرحله ای است. نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد که بین خودکارآمدی و انگیزه پیشرفت رابطه معنادار می‌باشد، درنتیجه می‌توان گفت که هرچه قدر خودکارآمدی بالا باشد به طبع انگیزه پیشرفت هم ارتقاء می‌یابد.

واژگان کلیدی: احساس خودکارآمدی، انگیزه پیشرفت، دانش‌آموزان دختر شهر ایلام

^۱. فخرالسادات رجبی، کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایلام، fr.rajabi70@gmail.com.

^۲. زینب میهن دوست، عضو هیات علمی و استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایلام، mihandoost@ilam-iau.ac.ir.

آموزش و شناخت حقوق فردی و اجتماعی: ابزار تربیتی در ارتقاء

سطح آموزشی مدارس

آمنه رحمانی^۱

مقدمه و بیان مسأله: زندگی در محیط های شهری مستلزم پذیرش و نهادینه کردن انواعی از هنجار های اجتماعی، قانونی و حقوقی است که به شکلی پایدار ضمن تامین نیازهای مختلف افراد، روابط پایدار اجتماعی را باعث می شود. حقوق فردی و اجتماعی در دهه های اخیر تقریباً در تمامی جوامع به یکی از پیچیده ترین مسائل اجتماعی تبدیل شده است. این موضوع آنچنان مورد توجه واقع شده که بطور غیر مستقیم در تدوین برنامه های کلان توسعه اقتصادی و اجتماعی جوامع تاثیر گذار خواهد بود. از طرفی چنانچه حقوق فردی و اجتماعی را بخشی از فرهنگ و جامعه انسانی فرض کنیم، آنگاه این پدیده همچون دیگر پدیده های اجتماعی برای استمرار، دوام و اجرا نیاز به ابزار هایی خواهد داشت.

بحث و نتیجه گیری: مهم ترین عامل تاثیر گذار در بدست آوردن حقوق فردی و اجتماعی در وهله اول کسب اطلاع از این حقوق است که آگاهی از آن خود مستلزم آموزش همه اعضای یک جامعه خواهد بود. به عبارت ساده تر آموزش از دوران ابتدایی تا بزرگسالی باید در نظر قرار گیرد. از زاویه ای دیگر در پرتو رابطه بین حقوق فردی و اجتماعی و نیز حقوق شهروندی احتمال مغایرت و یا تعارض بین افراد در برخی از مصادیق حقوق اجتماعی و مطابقت یا عدم مطابقت آنها با برخی دیگر از حقوق عمومی در جامعه قابل تبیین خواهد بود. اما دستیابی به این حقوق غیر از استفاده از 'ابزار آموزش' چگونه قابل حصول است؟ برانگیختن جامعه در این فرایند از سوی نخبگان و برنامه ریزان آن گونه 'که حقوق فردی و اجتماعی' یک شأن اجتماعی تلقی گردد و همواره مورد خطاب قرار گیرد یکی از راه های برخورداری از این حقوق محسوب می گردد. رویکرد های واقع گرایانه جامعه دانشگاهی و نخبگان در القاء 'مسئولیت پذیری' در قبال جامعه منجر به پیش آوری شرایطی می گردد که افراد در جامعه جهت انجام و ظایف قانونی فردی حساس بوده تاثیر مستقیم آن را در پیشرفت جامعه از نظر ساختار اخلاقی و اجتماعی حس نمایند. از نظر تربیتی تلاش در جهت احیا و حفظ حقوق فردی و اجتماعی سوای تقویت انگیزه های فردی برای موثر بودن در جامعه، موجب نهادینه شدن جایگاه اجتماعی حقوق اساسی فرد خواهد شد که آموزش پایه این مهم از دوران مدرسه باید صورت پذیرد. بنابراین به نظر می رسد آنچه به عنوان ابزار تربیتی در پایداری و گسترش سطح آموزشی مدارس می تواند تاثیر گذار باشد، شناخت حقوق فردی و اجتماعی از طریق آموزش این مفاهیم در سطح مدارس از دبستان تا مقاطع بالاتر است تا دانش آموز، نهادینه کردن این جایگاه اجتماعی را نه تنها در ذهن که در عمل نیز فراگیرد. خاصه آنکه بدانیم دانش آموزان امروز مدیران و کارگزاران فردای جامعه خواهند بود و پایه ریزی صحیح ذهنی آنان بر اساس اخلاق و هنجارهای اجتماعی وظیفه سیستم آموزشی خواهد بود

واژگان کلیدی: مسئولیت پذیری فردی، حقوق اجتماعی، هنجار های اخلاقی.

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روان شناسی تربیتی. دانشکده روانشناسی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران. liarahmani@yahoo.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

اثربخشی برنامه تنظیم شناختی هیجان بر افزایش تاب‌آوری تحصیلی نوجوانان دختر

فریبا رحمانی^۱، دکتر کیانوش هاشمیان^۲

مقدمه: تاب‌آوری تحصیلی اشاره به سطوح بالای انگیزش پیشرفت و عملکرد، علیرغم حوادث و شرایط استرس‌زایی دارد که دانش‌آموزان در مدرسه با آن مواجه‌اند. هدف از مطالعه حاضر بررسی اثربخشی آموزش تنظیم شناختی هیجان بر تاب‌آوری تحصیلی نوجوانان دختر بوده است. روش پژوهش شبه‌آزمایشی در قالب طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری شامل دانش‌آموزان دختر پایه هفتم، هشتم و نهم حاضر در مدارس منطقه‌ی چهار شهر شیراز در سال تحصیلی ۱۳۹۵-۱۳۹۴ و نمونه‌ی آماری این پژوهش ۳۰ نفر از نوجوانان ۱۳ تا ۱۵ ساله‌ی حاضر در این مدارس و روش نمونه‌گیری در دسترس بود. از پرسشنامه تاب‌آوری تحصیلی سلطانی‌نژاد و همکاران (۱۳۹۳) و برنامه آموزش راهبردهای نظم-جویی شناختی هیجان (گروس، ۲۰۰۲) به عنوان ابزارهای پژوهش استفاده شد. برای تحلیل داده‌ها از روش تحلیل واریانس آمیخته استفاده شد. و نتایج نشان داد که آموزش تنظیم شناختی هیجان منجر به افزایش تاب‌آوری تحصیلی در مرحله پس‌آزمون و پیگیری شده است. بر اساس یافته‌های این پژوهش ارتقای توانایی نظم‌بخشی به هیجانات مثبت و منفی در برابر رویدادهای روزمره، می‌تواند به داشتن تاب‌آوری تحصیلی بالاتر در افراد نوجوان کمک نماید. و همچنین پیشنهاد می‌شود در کنار تقویت توانایی‌های تحصیلی و شناختی، برنامه‌هایی جهت ارتقای توان نظم‌جویی هیجانات نیز برای دانش‌آموزان در نظر گرفته شود.

کلیدواژه‌ها: تنظیم شناختی هیجان، تاب‌آوری تحصیلی، نوجوانان

^۱ دانشجوی کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن faribaa.rahmani@gmail.com

^۲ دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن

ضرورت ارتقاء کیفیت یادگیری در سیستم آموزشی مدارس ایران

مریم رحیم زاده^۱

آموزش و پرورش کلید فتح آینده است و انتظار می‌رود با سیاست گذاری های صحیح، نسل امروز را برای زندگی در جامعه فردا به خوبی تربیت کند. ایجاد توانایی در قبول تغییر و تحول در جهت بهبود کیفیت زندگی و کسب قدرت خلاقیت و تعقل صحیح برای کودکان و نوجوانان در هر نظام پرورشی و آموزشی اهمیت دارد. بنابراین شناسایی ویژگی های آموزش و پرورش کارآمد، مفید خواهد بود. چنانچه در طول تاریخ و در کشورهای زیادی پرداختن به این مهم نقطه عطفی برای پیشرفت انگاشته شده است.

در این پژوهش تلاش بر آن است که با مقایسه نظام آموزش و پرورش سوئیس و سنگاپور و ژاپن با آموزش و پرورش ایران در کیفیت یادگیری و میزان قابل ارتقاء آن مطالعه شود. دلیل انتخاب این کشورها ادعایی است که ایران در هم سوئی با آنها دارد. ایران علی رغم اینکه در طی سالهای ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۱ از رتبه ۴۸ به رتبه ۱۵ در حیطه تولید علم ارتقاء داشته ولی رتبه آن از نظر کیفیت زندگی ۸۷، نرخ بیکاری ۱۱،۲۱۲ جایگاه اقتصادی ۷۴، کارآمدی نظام آموزشی بیش از ۶۵ و در میزان دانش کاربردی علوم ریاضی در مدارس ۵۱ بوده است. در حالیکه مدعی است میزان کمیت آموزش خود را از ژاپن گرفته است و با سیاست سنگاپور نیز هم پوشانی هایی دارد. این کشورها بر خلاف ایران از لحاظ کیفیت زندگی و نرخ بیکاری و جایگاه اقتصادی به مراتب بالا ترند از طرفی سوئیس به عنوان کشوری است که از نظر کیفیت زندگی رتبه دوم و در راس جایگاه اقتصادی کشورها می باشد. لذا محو استراتژی های توسعه ای تحصیلات محور، راه به جایی نبرده اند و افزایش دستاوردهای تحصیلی (مدرک)، تضمینی برای پیدایش موقعیتهای بهتر اقتصادی نیست.

در این مقایسه، به تفاوت کیفیت یادگیری در ایران و بی اعتنائی به نظریه های یادگیری نوین از جمله تدریس با الگوی ES (نظریه سازنده گرایی) و نظریه گانیه توجه شده است و برای اصلاح نظام آموزشی و پرورشی پیشنهاداتی مثل برنامه ریزی بر اساس ارتقاء سطح مهارتهای شناختی به عنوان یک جزء ضروری در چشم انداز بلندمدت توسعه ارائه گردیده است.

واژگان کلیدی: ارتقا کیفیت یادگیری، آموزش و پرورش، الگوی ES، نظریه سازنده گرایی، نظریه گانیه

^۱ کارشناس ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد رودهن mr44412.mr@gmail.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

پیش‌بینی سلامت روان توسط هوش هیجانی: نقش واسطه‌گری مهارت‌های اجتماعی و انسجام خانواده

محمدرضا رزمی^{۱*}، علیرضا خوشرو^۲، فریده رضایی^۳

سلامت روان دانش‌آموزان همواره یکی از دغدغه‌های اصلی دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت بوده است؛ در همین راستا هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی رابطه و اثره مدل پیش‌بینی "هوش هیجانی" و "سلامت روان" با تأکید بر نقش متغیرهای واسطه‌ای "مهارت‌های اجتماعی" و "انسجام خانواده" در دانش‌آموزان دختر و پسر متوسطه دوم شهرستان زرین دشت بود. این پژوهش از نوع همبستگی بود؛ وبا شیوه نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای ۱۸۶ نفر از جامعه آماری مذکور انتخاب شدند. بررسی نقش پیش‌بینی‌کننده متغیرها و همچنین تعیین میزان اثرات مستقیم و غیر مستقیم آنها بر یکدیگر، به روش تحلیل مسیر انجام شده است؛ برای سنجش مدل نیکویی برازش از کای اسکوار، درجه آزادی، شاخصهای برازندگی، تعدیل یافته برازندگی، برازش تطبیقی و ریشه دوم برآورد واریانس خطای تقریب استفاده شده است. یافته‌ها: بیانگر رابطه معنادار بین "هوش هیجانی" و متغیرهای "سلامت روان"، "مهارت‌های اجتماعی" و "انسجام خانواده" بودند و بین "مهارت‌های اجتماعی" و "انسجام خانواده" با "سلامت روان" رابطه معناداری وجود داشت. بطور کلی نتایج این پژوهش بیانگر کفایت مدل در پیش‌بینی متغیر وابسته می‌باشد.

واژگان کلیدی: هوش هیجانی، سلامت روان، مهارت‌های اجتماعی، انسجام خانواده.

^۱. کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی؛ عضو پژوهشسرای آموزش و پرورش زرین دشت razmi9@yahoo.com

^۲. دانشجوی دکتری فلسفه تعلیم و تربیت دانشگاه پیام نور

^۳. کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

نقش فناوری آموزشی در برنامه‌درسی مدارس

حسن رستگارپور^۱، مریم قاسمی^۲

امروزه صاحب‌نظران و اندیشمندان جهان بر نقش مهم و تعیین‌کننده فناوری آموزشی در فرایند یاددهی-یادگیری تأکید می‌کنند و بر این باورند که میزان بهره‌گیری و استفاده مطلوب و مناسب معلمان از فناوری آموزشی در ارتقای کیفیت آموزشی تأثیرات سازنده‌ای خواهد داشت. از تأثیرات فناوری آموزشی می‌توان به اثرات مثبت بر افزایش زمان و کیفیت یادگیری، ایجاد حس پرسش‌گری، کسب مهارت‌های لازم برای زندگی اشاره کرد. همچنین می‌توان به اثرات مثبت بر کارکرد و بازده دانش‌آموزان در کلیه‌ی موضوعات درسی و امیدواری آنان به آینده‌ی تحصیلی خود، تأثیر نقش و کارکردهای آموزگار، نحوه‌ی گروه‌بندی دانش‌آموزان، توسعه‌ی رویکرد دانش‌آموز محوری، افزایش تعامل بین معلم و شاگردان، استمرار در کاربرد تکنولوژی، علاقه‌مندی نوآموزان به فرایند تحصیل، بالا رفتن اتکاء به نفس در یادگیری، استفاده از امکانات ارتباط از راه دور به صورت برخط همکاری و مشارکت و همیاری و رفاقت و هم‌زیستی بیشتر نیز اشاره کرد. در این مقاله سعی شده که مناسبات و تأثیرات فناوری آموزشی در برنامه‌درسی مدارس مورد بررسی قرار گیرد.

واژگان کلیدی: فناوری آموزشی، برنامه، برنامه درسی، مدارس

^۱ دانشجوی گروه فناوری آموزشی دانشگاه خوارزمی. h_rast1@yahoo.com

^۲ دانشجوی دکتری فناوری آموزشی دانشگاه تربیت مدرس (نویسنده مسئول)، maryamghasemi82@yahoo.com

بررسی آسیب‌های روانی و اجتماعی دانش‌آموزان با تمرکز بر نقش خانواده و همسالان

رسول رستم خانی^۱

یکی از موضوعات اساسی که امروزه برخی از دانش‌آموزان را درگیر خود کرده بحث آسیب‌های روانی و اجتماعی است که عدم توجه به این آسیب‌ها اثرات سوئی در بهداشت روانی و شکل‌گیری شخصیت اجتماعی دانش‌آموز خواهد داشت. هدف از انجام این پژوهش بررسی آسیب‌های روانی و اجتماعی دانش‌آموزان است که با تمرکز بر نقش خانواده و گروه همسالان انجام شده است. مقاله بصورت مروری کار شده و روش تحقیق نیز کتابخانه ایست که در این روش، کتب، مقالات، نشریه و سایت‌های مرتبط با موضوع، جمع‌آوری و تحلیل شده‌اند. مقوله ی آسیب روانی و اجتماعی از انحرافات اجتماعی نشأت می‌گیرند. به نظر می‌رسد نقش خانواده و گروه همسالان از سایر عوامل در بروز این انحرافات مهم‌تر جلوه می‌کند. گسسته شدن پیوندهای عاطفی بین اعضای خانواده، فقدان یکی از اعضا و عدم برآورده شدن نیازهای اقتصادی، عاطفی و روانی سبب بروز انحراف و آسیب می‌شوند. گروه همسالان نیز می‌توانند به سبب عدم آموزش برخی از مهارت‌ها از طرف خانواده و معلمان به دانش‌آموز، باعث آسیب روانی و اجتماعی شوند. در مقاله ی حاضر به مباحث فوق بطور مشروح پرداخته شده است. نتایج پژوهش حاکی از آن است که عدم وجود پیوندهای عاطفی مستحکم بین اعضای خانواده، عدم برقراری رابطه‌ی مناسب والدین با فرزندان و کم توجهی به نیازهای آنها زمینه ی انحرافات را فراهم کرده و به دنبال آن سبب بروز آسیب شده است. از طرفی والدین و معلمان باید تلاش نمایند تا اطلاعات و مهارت‌های کافی در برخورد با گروه همسالان را در اختیار دانش‌آموزان و فرزندان خود قرار دهند که با افزایش سطح دانش و آگاهی دانش‌آموزان سبب خواهد شد کمتر دچار آسیب گردند. در انتها نیز پیشنهاداتی در مورد جلوگیری از بروز این آسیب‌ها ارائه شده است.

واژگان کلیدی: آسیب روانی، آسیب اجتماعی، خانواده، همسالان، دانش‌آموزان.

^۱. دانشجوی کارشناسی رشته ی علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان پردیس شهید بهشتی استان زنجان.

Rasoul750@yahoo.com

بررسی علل موفقیت دانش‌آموزان و هنرجویان دارای نگرش به کارآفرینی

استان گیلان

علی رسولی فشتمی^۱

این پژوهش با هدف بررسی علل موفقیت دانش‌آموزان و هنرجویان دارای نگرش به کارآفرینی استان گیلان اجرا شد. پژوهش از نوع علی - مقایسه‌ای و جامعه آماری شامل ۷۰۴۳۷ نفر از دانش‌آموزان و هنرجویان دختر و پسر مدارس متوسطه و هنرستان‌های استان گیلان بود که از بین آنها ۲۹۶ نفر از طریق فرمول حجم نمونه‌گیری از مناطق چهارگانه (جنوب، مغرب، مشرق و مرکز به روش خوشه‌ای - سهمیه‌ای انتخاب گردید. در این پژوهش بیست عامل اثرگذار بر نگرش بر کارآفرینی دانش‌آموزان و هنرجویان مورد بررسی قرار گرفت. ابزار سنجش شامل پرسشنامه ریون، عزت نفس کوپر اسمیت، پرسشنامه مرکز کنترل راتر، نگرش به کارآفرینی، علاقه مندی به تحصیل و پرسشنامه محقق ساخته بود. برای بررسی میزان تفاوت هوش، عزت نفس و مرکز کنترل، علاقه مندی به تحصیل، داشتن اتاق مطالعه، شغل جانبی و جنسیت دانش‌آموزان و هنرجویان با نگرش به کارآفرینی شان از آزمون یومان ویتنی استفاده شد. همچنین برای بررسی میزان تفاوت معدل، شغل مادر، شغل پدر، تحصیلات مادر، تحصیلات پدر، وضعیت اقتصادی خانواده، تعداد اعضای خانواده، ترتیب فرزند، حضور اولیاء، تشویق اولیای دانش‌آموزان و هنرجویان با نگرش به کارآفرینی شان از آزمون کروسکال و الیس استفاده شد. یافته‌ها نشان داد که بین هوش، عزت نفس، مرکز کنترل، علاقه مندی به تحصیل، معدل، حضور اولیاء، شغل جانبی و جنسیت دانش‌آموزان و هنرجویان در دو گروه نگرش به کارآفرینی بالا و پایین تفاوت معناداری ($P < 0/05$) وجود دارد. همچنین بین شغل مادر، تحصیلات مادر، شغل پدر، تحصیلات پدر، وضعیت اقتصادی خانواده، تعداد اعضای خانواده، ترتیب تولد فرزندان، تشویق اولیاء و اتاق مطالعه دانش‌آموزان و هنرجویان در دو گروه نگرش به کارآفرینی بالا و پایین تفاوت معناداری ($P < 0/05$) وجود ندارد. همچنین یافته‌ها نشان داد که تفاوت معناداری در نگرش به کارآفرینی دانش‌آموزان و هنرجویان ($P < 0/05$) وجود دارد. همچنین نگرش به کارآفرینی دانش‌آموزان و هنرجویان در مناطق مختلف تفاوت معناداری ($P < 0/05$) وجود ندارد. همچنین نتایج رگرسیون برای پیش‌بینی عوامل مورد بررسی بر نگرش به کارآفرینی، نشان داد که عزت نفس، منبع کنترل، علاقه مندی به تحصیل، تعداد اعضای خانواده و شغل جانبی از بین عوامل پیش‌بینی نگرش به کارآفرینی نسبت به سایر عوامل سهم بیشتری داشته است.

واژگان کلیدی: نگرش به کارآفرینی، عزت نفس، منبع کنترل، هوش، علاقه مندی به تحصیل.

^۱ نویسنده مسئول: رشت، خ شهید، خ شهید دیانتی، دانشگاه امام علی (ع) فرهنگیان رشت، گروه روانشناسی پست الکترونیک (رایانامه): rasouli5334@yahoo.com

بررسی تاثیر محرومیت اقتصادی - اجتماعی بر عزت نفس، اختلال سلوک، افسردگی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان

لیلا رضائی^{۱*}، سید ابوالقاسم مهری نژاد^۲

محرومیت اقتصادی - اجتماعی بر خصوصیات روانی - عاطفی کودکان و نوجوانان و به تبع آن بر پیشرفت تحصیلی آنان تاثیر می‌گذارد. هدف از این تحقیق، بررسی تاثیر محرومیت اقتصادی - اجتماعی بر عزت نفس، اختلال سلوک، افسردگی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان بود. جامعه آماری پژوهش حاضر، دانش‌آموزان دوره ابتدایی محروم و عادی شهر تهران بود، که از میان آن‌ها نمونه‌ای شامل ۳۲۰ دانش‌آموز (۱۶۰ دختر، ۱۶۰ پسر) به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. جهت جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه افسردگی میربام تیشور و موشه لانگ (۱۹۷۸)، پرسشنامه اختلال سلوک ۱۵ سئوالی بر مبنای ملاکهای DSM-IV، پرسشنامه حرمت خود پپ (۱۹۸۸) و برای پیشرفت تحصیلی از میانگین معدل کل سال‌های تحصیلی دانش‌آموزان استفاده شد. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های خام از شیوه تحلیل واریانس چند متغیری دوعاملی با اندازه‌گیری‌های مکرر (Manova) استفاده شد. نتایج نشان داد بین میزان پیشرفت تحصیلی، اختلال سلوک، عزت نفس و افسردگی دانش‌آموزان محروم و عادی تفاوت معنی‌داری وجود دارد. اما بین میزان پیشرفت تحصیلی، اختلال سلوک، عزت نفس و افسردگی دختران و پسران هر دو گروه تفاوت معنی‌داری مشاهده نگردید، ولی به لحاظ اختلال سلوک بین دختران و پسران هر دو گروه تفاوت معنی‌داری وجود دارد. با عنایت به نتایج پژوهش می‌توان گفت که محرومیت اقتصادی - اجتماعی به عنوان یک عامل مشکل‌ساز بر عزت نفس و پیشرفت تحصیلی تاثیر می‌گذارد و به صورت عاملی موثر، در بروز اختلال سلوک و افسردگی نقش مهمی را ایفا می‌نماید.

واژگان کلیدی: محرومیت اقتصادی - اجتماعی، عزت نفس، اختلال سلوک، افسردگی، پیشرفت تحصیلی.

^۱. مدرس روانشناسی تربیتی دانشگاه فرهنگیان گیلان، دانش‌آموخته دکترای تخصصی، گروه روانشناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. dr_leilarezaei@yahoo.com
^۲. دانشیار، گروه روانشناسی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران.

مقایسه مهارت‌های اجتماعی و سبک‌های کنار آمدن دانش‌آموزان خودارجاع به مشاور مدرسه و دیگر ارجاع

زهرا رضی‌ئی^۱

پژوهش حاضر با هدف بررسی مقایسه‌ای مهارت‌های اجتماعی و سبک‌های کنار آمدن بین دانش‌آموزان خودارجاع و دانش‌آموزان دیگرارجاع به مشاور مدرسه صورت گرفته است. پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش را دانش‌آموزان ۱۴ تا ۱۶ سال مقطع متوسطه تهران تشکیل داده‌اند. از بین مدارس تهران، دو مدرسه به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و با کمک مشاوران مدارس، ۳۰ نفر از دانش‌آموزان خودارجاع و ۳۰ نفر از دانش‌آموزان دیگرارجاع به مشاور مدرسه به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. به منظور جمع‌آوری اطلاعات از مقیاس کنار آیی نوجوانان و پرسش‌نامه پرسشنامه مهارت‌های اجتماعی نوجوانان (TISS) استفاده شد. نتایج پژوهش با استفاده از آزمون پارامتریک T دو گروه مستقل تحلیل شد. نتایج نشان داد، با اطمینان ۹۹٪ می‌توان گفت نمرات مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان خودارجاع به مشاور مدرسه بالاتر از دانش‌آموزان دیگرارجاع به مشاور مدرسه است. همچنین در مورد سبک‌های کنار آیی نتایج حاصله نشان داد که نمرات راهبردهای کارآمد دانش‌آموزان خودارجاع به مشاور مدرسه بالاتر از دانش‌آموزان دیگرارجاع به مشاور مدرسه است و دانش‌آموزان خودارجاع بیشتر از دانش‌آموزان دیگر ارجاع از راهبردهای اتکابه‌دیگران استفاده می‌کنند. اما تفاوت معناداری بین راهبردهای ناکارآمد بین این دو گروه مشاهده نشد.

واژگان کلیدی: دانش‌آموزان خودارجاع، دانش‌آموزان دیگرارجاع، مهارت‌های اجتماعی، راهبردهای کنار آیی

^۱. کارشناس ارشد مشاوره مدرسه، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه علامه طباطبائی
zahraraziee@gmail.com

اثربخشی آموزش مهارت‌های اجتماعی به روش قصه‌گویی و نمایش بر عزت‌نفس دانش‌آموزان

زهرا رضی‌ئی^۱، آسیه شریعتمدار^۲، سید محمد کلانتر کوشه^۳

هدف اصلی این پژوهش بررسی و مقایسه اثربخشی آموزش مهارت‌های اجتماعی به دو روش نمایش و قصه‌گویی بر عزت‌نفس دانش‌آموزان دبستانی است. جامعه آماری پژوهش حاضر، دانش‌آموزان دبستانی شهر تهران هستند. حجم نمونه ۶۰ نفر بود. جهت نمونه‌گیری، ۷۵ دانش‌آموز پسر در پایه چهارم ابتدایی به شیوه در دسترس انتخاب شده و سپس به پرسشنامه عزت‌نفس کوپر اسمیت پاسخ دادند. به منظور همگن کردن گروه‌ها ۶۰ نفر از دانش‌آموزانی که نمرات عزت‌نفس آنها دو چهارم میانی را تشکیل می‌داد - بین ۱۲٫۵ تا ۳۷٫۵ - به عنوان نمونه انتخاب شدند و در سه گروه - یک گروه کنترل و دو گروه آزمایشی - قرار گرفتند. انتخاب گروه‌ها به شیوه تصادفی ساده بوده است. گروه‌های آزمایشی به مدت ۱۲ جلسه یک ساعته، تحت آموزش قرار گرفتند. برای تجزیه تحلیل داده‌ها، از آنجایی که مفروضه‌های تحلیل کوواریانس تأیید نشد، از تحلیل واریانس و آزمون تعقیبی توکی استفاده گردید. مطابق یافته‌های پژوهش، آموزش مهارت‌های اجتماعی به دو روش قصه‌گویی و نمایش بر عزت‌نفس دانش‌آموزان تأثیر معنادار دارد، اما تفاوت معناداری بین دو شیوه وجود ندارد.

واژگان کلیدی: مهارت‌های اجتماعی، عزت‌نفس، قصه‌گویی، نمایش

^۱. کارشناس ارشد مشاوره مدرسه، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه علامه طباطبائی

zahraraziee@gmail.com

^۲. استادیار، عضو هیئت علمی دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی

s_shariatmadar@yahoo.co

^۳. استادیار، عضو هیئت علمی دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی

kalantar.counseling@gmail.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

مقایسه سبک‌های ارتباط والد- فرزند بر اساس تحصیلات والدین دانشجویان مرکز حضرت فاطمه (س) قائمشهر

فاطمه رهبری^{۱*}، زهرا نامدار^۲

الگو ارتباط والد-فرزند شامل چهاربعد ارزش‌ها، حمایت از کسب تجربه، فردیت و خودپذیری میشود. در جستار هر یک از این ابعاد، سه الگو اصلی امنیت مدار، تعادلی و آزادی مداری را ایجاد می‌کند. با توجه به این الگو، هدف اصلی پژوهش حاضر، تبیین و مقایسه بین سبک‌های ارتباط والد-فرزند بر اساس سطح تحصیلات والدین دانشجویان دانشگاه فرهنگیان مازندران، پردیس حضرت فاطمه(س) قائم شهر می باشد. این تحقیق کاربردی از نوع توصیفی است. جامعه آماری مورد مطالعه، کلیه دانشجویان دانشگاه فرهنگیان مرکز حضرت فاطمه(س) قائم‌شهر در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ هستند. نمونه آماری این تحقیق ۱۱۰ نفر بر اساس نمونه گیری طبقه ای انتخاب شدند سپس پرسشنامه الگو ارتباط والد-فرزند به تناسب میان رشته- های مختلف تحصیلی (علوم تربیتی، ادبیات فارسی، ادبیات انگلیسی و ادبیات عرب) اجرا گردید. اطلاعات به صورت توصیفی (جدول توزیع فراوانی و نمودارها) و استنباطی، با استفاده از نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج تحقیق نشان داد که رابطه معناداری بین ارتباط مادر- فرزند و تحصیلات مادر ؛ و هم چنین ارتباط پدر - فرزند و تحصیلات پدر وجود دارد. بر این اساس فرضیه های تحقیق مورد تأیید قرار گرفت. بنابر این و با توجه به نتایج تحلیل آماری، بین ارتباط والد-فرزند و تحصیلات والدین رابطه وجود دارد.

واژگان کلیدی: ارتباط والد- فرزند، سبک های ارتباط والد-فرزند، تحصیلات والدین، شیوه فرزندپروری.

^۱. دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی، مرکز حضرت فاطمه(س) قائمشهر، دانشگاه فرهنگیان مازندران.

fh.rahbary@gmail.com

^۲. دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی، مرکز حضرت فاطمه(س) قائمشهر، دانشگاه فرهنگیان مازندران.

Z.namdar@yahoo.com

اثر بخشی روان درمانی مثبت نگر بر تنظیم هیجان و خودکارآمدی در دانش آموزان

زهرا رویتوند غیاثوند^۱

روان درمانی مثبت نگر اعتقاد دارد دستاوردهای درمان باید چیزی بیش از «بدون مشکل بودن» یا حفظ وضع کنونی باشد و هدف پژوهش حاضر، بررسی اثر بخشی روان درمانی مثبت نگر بر خودکارآمدی و تنظیم هیجان در دانش آموزان بود. بدین منظور طی یک پژوهش نیمه آزمایشی با کنترل و پیگیری، ۳۰ نفر (۱۸ نفر آزمایش و ۱۲ نفر کنترل) از دانش آموزان مقطع متوسطه منطقه ۱ شهر تهران به روش نمونه ی در دسترس انتخاب و به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل کاربندی شدند. گروهها قبل و بعد از مداخله از نظر نظم جویی هیجان و خودکارآمدی مورد آزمون قرار گرفتند، سپس گروه آزمایش طی ۸ جلسه ی ۹۰ دقیقه ای تحت روان درمانی مثبت نگر قرار گرفت ولی گروه کنترل درمانی دریافت نکرد بعد از اتمام پژوهش و ۲ ماه بعد از آن نیز گروهها مجدداً از نظر خودکارآمدی و تنظیم هیجان مورد آزمون قرار گرفتند. نتایج تحلیل کوواریانس نشان داد که درمان مثبت نگر بر تنظیم هیجان و خودکارآمدی دانش آموزان تحت آموزش، موثر بوده است و این تاثیر در آزمون پیگیری پایدار بوده است. به نظر می رسد که درمان مثبت نگر می تواند در کنار سایر مداخلات در افزایش نظم بخشی و خودکارآمدی دانش آموزان موثر باشد.

واژگان کلیدی: درمان مثبت نگر، تنظیم هیجان، خودکارآمدی، دانش آموزان

^۱. کارشناس ارشد بالینی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن

ارتقاء کیفیت یادگیری بر کاهش آسیب های روانی و اجتماعی دانش آموزان

رئیس حسن رئیس سعدی^۱

در هر جامعه باتوجه به طرز تفکر آحاد جامعه و بافت فلسفی فکری و ریشه های عقیدتی آنها نظامهایی روی کار می آیند و این نظامها فارغ از محاسن و معایب خود در آن جامعه اقدام به طراحی برنامه ها و اهداف غایی در قالب کتب درسی و مکتبی و فکری برای دانش آموزان خود می نمایند. اساس نظام آموزش و پرورش تربیت انسان شایسته و کار آمد است. لیکن برای رسیدن به چنین هدفی امروزه بحث تحول در آموزش و پرورش و چگونگی انجام آن در دستور کار تمامی دست اندرکاران تعلیم و تربیت قرار گرفته است. لذا شایسته است که نیروهای فکری، کار آمد و زبده طبق فرمایش مقام معظم رهبری بر اساس هویت دینی و ملی کشور مبنای تغییر در نظام آموزشی را سر لوحه کار خود قرار دهند. پس این همت و تلاش من، تو و ماهاست که می تواند زمینه ساز این تحول و به وجود آمدن برنامه ریزی منسجم و در نهایت ارتقاء سطح کیفی آموزش و پرورش را فراهم آورد. مسئله مربوط به آسیبهای اجتماعی از دیرباز در جامعه بشری مورد توجه اندیشمندان بوده است همزمان با گسترش انقلاب صنعتی و گسترش دامنه نیازمندیها، محرومیتهای ناشی از عدم امکان برآورده شدن خواستها و نیازهای زندگی موجب گسترش شدید و دامنه دار فساد، عصیان، تبهکاری، سرگردانی، دزدی و انحراف جنسی و دیگر آسیبها شده است. هر چند اکثر مشکلات اجتماعی انواع تکراری در طول نسلهای مختلف هستند، اما چنانکه مشاهده می شود برخی از این انواع در برخی نسلها اهمیت بیشتری پیدا کرده است و حتی برخی انواع این آسیبها در نسلهای بعدی زاده شده اند. از سوی دیگر از آنجایی که یکسری علل غالب در هر جامعه وجود دارند که نسبت به سایر علل اهمیت بیشتری در بروز آسیبها دارند، هر چند از انواع متمایز آسیبها سخن می رود، اما عمدتا همپوشیهایی بین آنها دیده می شود.

واژگان کلیدی: ارتقاء کیفیت یادگیری، آسیب های روانی و اجتماعی، دانش آموزان

^۱ دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرعباس
r_saadiedu@yahoo.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

بهداشت مواد غذایی سالم

رزیتا رئیسی

برنامه ریزی صحیح و طراحی برنامه های آموزشی مناسب در جهت پرهیز از غذاهای آماده، بی کیفیت و سرشار از چربی و نمک و به طور کلی شیوه زندگی سالم و بهداشت فردی برای دانش آموزان ضروری به نظر می رسد. با توجه به نقش مهم مدارس در تغذیه جوانان و نوجوانان نیاز به بررسی در زمینه بهداشت و سلامت تغذیه از ضروریات جامعه محسوب می شود. دانش امروز نشان داده است که بسیاری از بیماریهای دوران بزرگسالی مانند بیماریهای قلبی و عروقی، افزایش فشارخون و بعضی از سرطاناتها به نحوه تغذیه مرتبط است و چون عادات غذایی از دوران کودکی شکل می گیرد بنابراین اصلاح عادات غذایی این دوران می تواند از بروز این بیماریها در بزرگسالی پیشگیری کند. متأسفانه امروزه ما شاهد افزایش قابل توجهی از خوراکی و مواد غذایی ناسالم و دسترسی به اقلام سالم کاهش یافته است. در این میان پژوهشگران دارای پتانسیل قوی برای کمک به مدارس و بهبود عادات غذا خوردن کودکان می باشند و با تحقیقاتی این چینی و بررسی عملی و ارائه راهکارهای مناسب می توانند پرسنل آموزشی و خانواده ها را در بهبود شیوه های تغذیه ای یاری رسانند. با امید به اینکه دانش آموزان سالم تر و در نهایت جامعه ای سالم تر داشته باشیم.

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

بررسی تأثیر آموزش شناختی بر گوش بزنگی کودکان و بزرگسالان

حسین زارع^۱، پروانه نهروانیان^۲

هدف: هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر آموزش شناختی بر گوش بزنگی بزرگسالان و کودکان می‌باشد.

روش: در این پژوهش با استفاده از نمونه گیری تصادفی هدفمند ۶۰ آزمودنی با توجه به معیارهای پژوهش (۳۰ آزمودنی بزرگسال و ۳۰ آزمودنی کودک بهنجار) انتخاب گشتند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش شامل آزمون عملکرد پیوسته، ارزیابی مختصر وضعیت روانی و پرسشنامه محقق ساخته (جهت کنترل متغیرها) می‌باشد. روش اجرا بدین صورت است که ابتدا پیش آزمون (آزمون عملکرد پیوسته) برای آزمودنیها اجرا گردید، سپس آزمودنیهای گروه بزرگسالان به مدت سه هفته، ۵ جلسه ۳۵ دقیقه ای آموزش دریافت نمودند و گروه کودکان نیز ۱۰ جلسه ۴۵ دقیقه ای به مدت ۵ هفته آموزش دریافت نمودند و در پایان پس آزمون برای آزمودنیهای هر دو گروه اجرا گردید.

یافته ها: تحلیل نتایج حاکی از تأثیر معنادار آموزش شناختی بر میزان پاسخ صحیح و زمان واکنش گوش بزنگی است.

نتیجه گیری: با توجه به تأثیر آموزش شناختی بر گوش بزنگی برنامه های مداخله ای زود هنگام، با توجه به اهمیت دوره های حساس در یادگیری، اهمیت تجارب اولیه و انعطاف پذیری سلول های مغزی کودکان، می‌توانند، بیشترین کارایی را نسبت به سایر دوره های زندگی داشته باشند.

واژگان کلیدی: آموزش شناختی، گوش بزنگی، زمان واکنش، میزان پاسخ صحیح

^۱ استاد گروه روانشناسی دانشگاه پیام نور

^۲ نویسنده مسئول: مربی دانشگاه پیام نور p.nahravanian@gmail.com

بررسی اثر بخشی آموزش رفتار جرات‌مندانه بر سلامت روان

افشین زارعی^{۱*}، طاهره جلیلی^۲، اسماعیل سعدی پور^۳

مقدمه: هدف از پژوهش حاضر بررسی اثربخشی آموزش مهارت رفتار جرات‌مندانه بر سلامت روان دانش‌آموزان پسر کلاس نهم شهر همدان بوده است.

مواد و روش‌ها: این پژوهش از نوع آزمایشی با طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون بود. از میان دبیرستان‌های پسرانه ناحیه ۲ شهر همدان از طریق نمونه‌گیری خوشه‌ای یک مدرسه انتخاب و به‌صورت تصادفی ۴۰ نفر انتخاب شدند و در یک گروه آزمایش و یک گروه کنترل جایگزین شدند (تعداد هر گروه ۲۰ نفر بوده است). آموزش مهارت رفتار جرات‌مندانه به مدت ۸ جلسه در مورد گروه اول اجرا شد، گروه کنترل در لیست انتظار بودند.

یافته‌ها: داده‌ها با استفاده از تحلیل کواریانس تجزیه و تحلیل شدند. ($P < .001$) معنی‌دار می‌باشد.

نتیجه‌گیری: تحلیل کواریانس نشان داد آموزش جرات‌ورزی توانسته است نمرات گروه آزمایش را نسبت به گروه کنترل در هر چهار بعد سلامت روان به طور معنی‌داری افزایش دهد.

^۱ دانشجوی دکترای روانشناسی، دانشگاه علامه طباطبائی

^۲ کارشناس ارشد روانشناسی، دانشگاه علامه طباطبائی

^۳ دانشیار، دانشگاه علامه طباطبائی

اثربخشی آموزش مهارت مدیریت زمان بر هیجان های تحصیلی دانش آموزان

کیما زارعی^۱، ناصر امینی^{۲*}

مدیریت زمان از مهارت های کاربردی و تأثیر گذار بر روند تحصیلی فراگیران در همه مقاطع می باشد. هدف پژوهش حاضر بررسی اثربخشی مهارت مدیریت زمان بر هیجان های تحصیلی دانش آموزان می باشد. این پژوهش به شیوه آزمایشی با طرح پیش آزمون - پس آزمون انجام پذیرفت. جامعه آماری همه دانش آموزان دوره دوم متوسطه ی شهر برازجان را شامل شد. نمونه مورد بررسی ۳۳ نفر از دانش آموزان پایه دوم متوسطه در دو گروه، آزمایش (۱۷ نفر)، کنترل (۱۶ نفر) به شیوه تصادفی قرار گرفتند. ابتدا پرسشنامه هیجان های تحصیلی پکران و همکاری، برای هر دو گروه اجرا شد، سپس آموزش مدیریت زمان به مدت ۸ جلسه با حضور گروه آزمایش ارائه شد، که گروه کنترل مداخله ای دریافت نکرد، مجدداً آزمون اجرا شد و داده های جمع آوری شده به کمک تحلیل کواریانس تک متغیره و چند متغیره، تجزیه و تحلیل آماری گردید. نتایج حاصل از این تحلیل نشان داد که: آموزش مهارت های مدیریت زمان بر بهبود هیجان های تحصیلی دانش آموزان موثر و معنی داری بود. با توجه به اینکه زمان یک منبع محدود و جبران ناشدنی به شمار می آید لزوم آموزش این مدیریت به خصوص در محیط های آموزشی و به ویژه در مورد دانش آموزان دوره دوم متوسطه که آماده ورود به تحصیلات تخصصی هستند، از اهمیت بالایی برخوردار است.

واژگان کلیدی: مدیریت زمان، هیجان های تحصیلی، دانش آموزان

^۱ گروه روانشناسی بالینی، واحد بوشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، بوشهر، ایران

^۲ گروه روانشناسی بالینی، واحد بوشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، بوشهر، ایران. amini_n2010@yahoo.com

طراحی مدل مفهومی شبکه اجتماعی مجازی مدارس ایران

محسن زارعی^۱

امروزه شبکه‌های اجتماعی و مباحث پیرامون آن یکی از موضوعات موردعلاقه محققان حوزه‌های مختلف می‌باشد. با توجه به قابلیت‌های شبکه‌های اجتماعی و حجم عظیم مخاطبین این شبکه‌ها که اکثراً جوانان و نوجوانان هستند، متخصصین هر حوزه سعی در به‌کارگیری این رسانه محبوب در زمینه کاری خود هستند. متخصصین آموزش نیز از این امر مستثنا نبوده و سعی در به‌کارگیری شبکه‌های اجتماعی در امر یادگیری و آموزش هستند. در زمینه یادگیری دیدگاه‌ها و نظریه‌های مختلفی بیان گردیده که می‌تواند پایه‌ای برای استفاده‌ی صحیح از این شبکه‌ها در جریان آموزش و یادگیری باشند. هدف این پژوهش ارائه مدلی مفهومی برای شبکه اجتماعی مجازی جهت اجرا در مدارس ایران بر اساس نظریات سازنده گرایی اجتماعی و ارتباط گرایی می‌باشد.

واژگان کلیدی: مدل مفهومی، شبکه اجتماعی، مدارس

^۱. دانشجوی دکترای تکنولوژی آموزشی دانشگاه علامه طباطبائی

شیوه‌ی تدریس در میان دانش‌آموزان مبتدی و با تجربه از دیدگاه نظریه‌ی بارشناختی

سعیده زاهد^{۱*}، سمیه سلطان‌نژاد^۲

یکی از اهداف مهم آموزش در کلاس درس، ایجاد یادگیری معنادار است که مستلزم پردازش شناختی قابل توجه توسط یادگیرنده می‌باشد. از آنجایی که پردازش اطلاعات زمان‌بر و شامل فرآیندهای شناختی چندگانه است و ظرفیت حافظه‌ی کاری نیز محدود می‌باشد، تنها میزان محدودی از اطلاعات در هر زمان می‌تواند در حافظه‌ی کاری نگهداری شود و به حافظه‌ی بلندمدت انتقال یابد. گاهی تقاضاهای پردازشی فراخوانده شده توسط تکلیف، ممکن است از ظرفیت پردازشی سیستم شناختی تجاوز کند، که به آن اضافه‌بار شناختی گفته می‌شود. طبق نظریه‌ی بار شناختی، اضافه‌بار شناختی از طریق تصرف منابع پردازشی حافظه‌ی کاری مانع یادگیری می‌شود. پژوهش‌های متعددی نشان داده‌اند بار شناختی که در جریان یادگیری به حافظه تحمیل می‌شود، با توجه به سطح دانش و تخصصی که فرد دارد متفاوت است. در یادگیری مطالب، از آنجایی که یادگیرنده‌ی مبتدی طرحواره‌ای جهت پردازش مواد پیچیده در حافظه‌ی کاری ندارد، مواد جدید، سریعاً در مقابل بار شناختی سنگین تسلیم شده و یادگیری به صورت ناکارآمد صورت می‌گیرد. بنابراین هدایت‌های آموزشی می‌تواند جایگزین نبود طرحواره‌ها شده و ساختن طرحواره‌ها را تقویت کند. اما برای افراد خبره در آن حیطه که آشنایی قبلی با این مطالب داشته‌اند، ارائه‌ی مطالب اضافی می‌تواند بار شناختی غیرضروری ایجاد کند و نه تنها اثر مثبتی ندارد، بلکه یکی از منابع ایجاد بار شناختی برونزاد محسوب می‌شود. بنابراین تکنیک‌های آموزشی که برای مبتدیان اثربخش‌تر هستند، هنگامیکه توسط مجرب‌ها استفاده می‌شوند ممکن است اثربخشی‌شان را از دست داده و حتی پیامدهای منفی برای یادگیری داشته باشند. بنابراین طبق نظریه‌ی بار شناختی نحوه‌ی آموزش دانش‌آموزان باید متناسب با سطح آشنایی آنها با مطالب ارائه شده متفاوت باشد.

^۱. دانشجوی دکتری دانشگاه علامه طباطبائی

^۲. دانشجوی دکتری دانشگاه علامه طباطبائی

رابطه رشد روانی اجتماعی با مشکلات رفتاری دانش‌آموزان پسر ۱۶-۱۷ ساله منطقه ۵ تهران

گلنسا زمانی^{۱*}، غلامحسین انتصار فومنی^۲

مقدمه: رشد روانی اجتماعی یکی از پارامترهای مهم دوره‌های مختلف زندگی بشر است که می‌تواند شاخص‌های سلامت روانی به خصوص نوجوانان را متأثر کند. پژوهش حاضر به منظور بررسی رابطه رشد روانی اجتماعی با مشکلات رفتاری دانش‌آموزان پسر سال دوم متوسطه شهر تهران انجام شد.

روش پژوهش: روش این پژوهش از نوع توصیفی همبستگی بود. جامعه تحقیق عبارتند از: کلیه پسران نوجوان مقطع سنی ۱۶-۱۷ ساله مدارس متوسطه منطقه ۵ تهران که در سال ۱۳۹۴ مشغول تحصیل بودند. که از بین آنان ۱۵۳ نفر به شیوه خوشه‌ای تصادفی انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش عبارت از پرسشنامه‌های مشکلات رفتاری کوای و پترسون و رشد روانی اجتماعی اریکسون بودند. به منظور بررسی فرضیه‌های پژوهش از روشهای آمار توصیفی و ضریب همبستگی پیرسون همراه با رگرسیون با استفاده از نرم افزار Spss20 استفاده شد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد رشد روانی اجتماعی با مشکلات رفتاری رابطه منفی معناداری نشان داد. همچنین نتایج نشان داد هر چه رشد روانی اجتماعی دانش‌آموزان پسر ۱۶-۱۷ ساله منطقه ۵ تهران بیشتر باشد آنها مشکلات رفتاری کمتری دارند.

بحث و نتیجه‌گیری: لذا متخصصان روانشناسی می‌توانند با اتخاذ تدابیری، با افزایش میزان رشد روانی اجتماعی از میزان مشکلات رفتاری آنها بکاهند.

واژگان کلیدی: رشد روانی اجتماعی، مشکلات رفتاری، دانش‌آموزان پسر

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده روانشناسی، دانشگاه آزاد زنجان zam.goli93@yahoo.com

^۲ استاد، دانشکده روانشناسی، دانشگاه آزاد زنجان

تحلیل و بررسی ارتباطات بین‌قومی در بین دانش‌آموزان مدارس شهر تهران

زهره زندیه^۱، مریم محمودی^۲

مقاله حاضر در صدد است با استفاده از روش مرور نظریه‌های متنوع راجع به ارتباطات بین‌فرهنگی و بین‌قومی ارائه شده، چارچوبی نظری برای تبیین ارتباطات بین‌قومی در بین دانش‌آموزان در مدارس را ارائه دهد. مقاله بر اساس این پرسش اساسی دنبال می‌شود که سازوکار کاربست یا روابط بین نظریه‌های متکثر در حوزه روابط بین فرهنگی و بین‌قومی در ارتباط با دانش‌آموزان مدارس شهر تهران چیست؟ به سبب اتخاذ رویکرد اکتشافی، مقاله فاقد فرضیه مشخص است. مقاله در نهایت نشان می‌دهد، هر یک از نظریه‌های ارتباطات بین‌فرهنگی و بین‌قومی، تحت تاثیر رویکرد خاص، حوزه تبیینی ویژه‌ای را پوشش می‌دهد و بنابراین اتخاذ رویکرد ترجیحی در استنباط نظری در این حوزه ناکارآمد است.

واژگان کلیدی: ارتباطات بین‌فرهنگی، ارتباطات بین‌قومی، دانش‌آموزان مدارس شهر تهران

^۱ دانشجوی دکتری ارتباطات اجتماعی دانشگاه علامه طباطبائی

^۲ کارشناس ارشد بالینی علوم تحقیقات

تدوین برنامه مداخله روانی آموزشی برای کودکان دارای ناتوانی های یادگیری غیر کلامی و بررسی اثربخشی آن بر حیطه مهارت های شناختی تمرکز و حافظه دیداری

مهدی زیرک^۱، ملیحه غریبی^{۲*}، فتنه درتاج^۳

هدف مطالعه حاضر با هدف تعیین اثر بخشی تدوین برنامه مداخله روانی - آموزشی برای کودکان دارای اختلالات یادگیری غیر کلامی و بررسی تاثیر آن بر حیطه شناختی تمرکز و حافظه دیداری می باشد روش در این پژوهش از روش نیمه تجربی با استفاده از طرح پیش آزمون و پس آزمون با گروه کنترل استفاده شده و تعداد ۴۰ نفر دانش آموز پسر مقطع چهارم دبستان از شهر زاهدان در سال ۱۳۹۳ (۲۰ نفر گروه آزمایشی و ۲۰ نفر گروه شاهد) انتخاب و از لحاظ جنس، سن، مقطع تحصیلی و هوش همتا سازی و بعنوان نمونه انتخاب شدند، بمنظور گرد آوری داده ها از آزمونه های ریون و بندر گشتالت، وکسلر و آزمون آندره ری و آزمون D۲ استفاده و برای تحلیل داده ها از روشهای آمار توصیفی و استنباطی استفاده شده، برای مقایسه نمرات گروه های آزمایشی و شاهد از روش تحلیل کواریانس چند متغیره تحلیل داده ها استفاده شد. نتیجه: تحلیل داده ها بعد از مداخله و آموزش نشان داد که برنامه مداخله روانی - آموزشی بر مهارت تمرکز و حافظه دیداری کودکان که مشخصه اصلی آنها مشکل در حیطه دیداری - فضایی می باشد تاثیر چشمگیری داشته و رابطه آماری معناداری در آنها دیده شد، $p < 0.01$ (و اندازه اثر در متغیرهای پژوهش رو به بالا می باشد که مطلوب بوده و این رابطه معنا دار بعد از پی گیری با اجرای بخش غیر کلامی آزمون وکسلر کودکان (تجدید نظر شده) همچنان پایدار بود. بحث یافته ها نشان میدهد که آموزش مهارت های تمرکز و حافظه دیداری بخش مهمی از بازسازی ادراکی مهارت های شناختی بوده و توان بخشی و درمان دانش آموزان مبتلا به ناتوانی های یادگیری غیر کلامی دارای مشکلات دیداری - فضایی را تشکیل میدهد که آموزش و تقویت این مهارت های پایه بر توانایی و قدرت یادگیری غیر کلامی این دانش آموزان تاثیر چشمگیری دارد.

واژگان کلیدی: مداخله روانی - آموزشی، اختلال یادگیری غیر کلامی، حافظه دیداری، تمرکز

دیداری

^۱. استادیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تربت حیدریه، گروه علوم تربیتی، تربت حیدریه، ایران.

^۲. مربی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد زاهدان، گروه پرستاری، زاهدان، ایران. malehegharibi@yahoo.com

^۳. استادیار دانشگاه باهنر، کرمان، ایران.

اثر بخشی آموزش مهارت های ارتباطی بر میزان جرات ورزی و سازش یافتگی پسران مدارس متوسطه یک

مریم زینالی^{۱*}، سهیلا رحمانی^۲

هدف از پژوهش حاضر تعیین تاثیر آموزش مهارت های ارتباطی بر افزایش جرات ورزی و سازش یافتگی دانش آموزان پسر مقطع متوسطه یک شهر تهران بود. بدین منظور، با استفاده از روش نمونه گیری خوشه ای، از میان مناطق تهران یک منطقه به صورت تصادفی انتخاب، و سپس از میان مدارس متوسطه یک آن منطقه، دو مدرسه به صورت تصادفی انتخاب شد. در این مدارس براساس نمره کسب شده در دو آزمون جرات ورزی لی و همکاران (۱۹۸۵) و سازش یافتگی سینه و سینگ (۱۹۹۳) از میان ۱۲۰ دانش آموز، تعداد ۳۰ دانش آموز انتخاب و به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل جایگزین شدند. طرح پژوهش از نوع پیش آزمون- پس آزمون با گروه کنترل بود. پس از انجام پیش آزمون، برنامه آموزش مهارت های ارتباطی طی ۱۰ هفته، هر هفته ۱ جلسه، به مدت ۱،۵ ساعت اجرا شد و در پایان از دانش آموزان پس آزمون گرفته شد. به منظور پیگیری تاثیر آموزش مهارت های ارتباطی، پس از گذشت ۲۵ روز، آزمون ها روی هر دو گروه مجدداً اجرا شد. داده های بدست آمده با استفاده از آزمون آماری تحلیل کواریانس چند متغیره مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد که میزان جرات ورزی و سازش یافتگی آزمودنیها در پایان برنامه درمانی افزایش یافت. نتایج آزمون پیگیری نشان داد که تاثیر آموزش، ۲۵ روز بعد از اجرای آن نیز حفظ شده است. با توجه به یافته های پژوهش حاضر می توان نتیجه گرفت که آموزش مهارت های ارتباطی، می تواند موجب ارتقاء میزان جرات ورزی و سازش یافتگی دانش آموزان شود.

واژگان کلیدی: مهارت های ارتباطی، جرات ورزی، سازش یافتگی

^۱. کارشناس ارشد، دانشکده روانشناسی، دانشگاه گیلان، mapbo@yahoo.com

^۲. دانشجوی دکترا، دانشکده روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد البرز

بررسی رابطه جهت گیری هدف و راهبردهای یادگیری خودتنظیمی با درگیری تحصیلی دانش‌آموزان دختر مقطع دبیرستان

مهرناز سادات کهنکی^۱

درگیری تحصیلی یک مفهوم جدید در حوزه روان‌شناسی یادگیری است و نقش مهمی در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان ایفا می‌کند. لذا پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه‌ی جهت گیری هدف و راهبردهای یادگیری خودتنظیمی با درگیری تحصیلی دانش‌آموزان دختر مقطع دبیرستان انجام شد. روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد. جامعه پژوهش حاضر را کلیه دانش‌آموزان دختر مقطع دبیرستان شهر تهران تشکیل می‌دهند که از میان آنها نمونه‌ای به حجم ۳۰۰ نفر به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند. جهت گردآوری اطلاعات از پرسشنامه‌ی استاندارد درگیری تحصیلی تینو، پرسشنامه جهت گیری هدف الیوت و مک‌گریگور و پرسشنامه راهبردهای یادگیری خودتنظیمی استفاده شد. اطلاعات جمع‌آوری شده به وسیله آزمون همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه مورد تحلیل قرار گرفتند. نتایج نشان داد، بین راهبردهای یادگیری خودتنظیمی با درگیری تحصیلی رابطه معناداری وجود دارد و راهبردهای یادگیری خودتنظیمی توان پیش‌بینی درگیری تحصیلی دانش‌آموزان را دارند. همچنین بین جهت گیری هدف و درگیری تحصیلی رابطه معناداری وجود دارد و جهت گیری هدف توان پیش‌بینی درگیری تحصیلی دانش‌آموزان را دارند.

واژگان کلیدی: جهت گیری هدف، راهبردهای یادگیری خودتنظیمی، درگیری تحصیلی

^۱ گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، واحد تهران مرکز، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

رابطه نوع دوستی و همدلی با گرایش به معنویت در دانش‌آموزان

دکتر مژگان سپاه منصور^۱، زهرا مهدوی نجم آبادی^۲

پژوهش حاضر با هدف تعیین رابطه بین نوع دوستی و همدلی با گرایش به معنویت در دانش‌آموزان انجام شد. روش پژوهش، توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش حاضر را دانش‌آموزان دختر دوره دوم دوره متوسطه شهر تهران که در سال تحصیلی ۹۵-۹۶ مشغول به تحصیل بودند تشکیل دادند. با استفاده از روش نمونه‌گیری مرحله‌ای ۲۸۵ دانش‌آموز انتخاب و به مقیاس خود گزارش دهی نوع دوستی راشتون و همکاران (۱۹۸۱)، مقیاس همدلی مهربانان و اپستین (۱۹۷۲) و پرسشنامه گرایش به معنویت روبرت کلونینگر (۲۰۰۳) پاسخ دادند. تجزیه و تحلیل آماری یافته‌ها با روش همبستگی و رگرسیون چند متغیره انجام شد. نتایج پژوهش حاکی از آن بود که بین نوع دوستی و گرایش به معنویت و همدلی رابطه معنادار وجود دارد و نوع دوستی قادر به پیش‌بینی گرایش به معنویت است. سایر یافته‌ها نشان داد، متغیر همدلی و مولفه‌های همدلی مشارکتی، مولفه همدلی نسبت به دیگران نیز پیش‌بینی‌کننده معنادار گرایش به معنویت بودند، اما مولفه‌های همدلی واکنشی، همدلی بیانی، اثرپذیری عاطفی، ثبات عاطفی، و کنترل نتوانستند به صورت معناداری گرایش به معنویت را پیش‌بینی نمایند.

واژگان کلیدی: نوع دوستی، همدلی، معنویت، دانش‌آموزان

^۱ دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

^۲ دانشجوی دکتری روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

ایجاد آزمایشی حافظه کاذب و تأثیر آن بر عملکرد حل مسئله دانش‌آموزان و ارتقای کیفیت یادگیری آنان

مهناز سپهری^۱

حافظه‌های کاذب، به عنوان یک آغاز برای حل مسئله تلقی می‌شود. در این پژوهش، عملکرد حل مسئله افراد در دو گروه دارای حافظه کاذب و بدون آن (گروه آزمایش و گواه) مورد مقایسه قرار گرفته است. بر این اساس، هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر حافظه کاذب بر عملکرد حل مسئله مبتنی بر بینش است. شرکت‌کنندگان در این آزمایش ۶۰ دانش‌آموز دختر دبیرستانی بودند که براساس یک طرح آزمایشی و روش نمونه‌گیری تصادفی ساده به دو گروه ۳۰ نفره تقسیم شدند. با استفاده از ابزار DRM اقدام به ایجاد حافظه کاذب مناسب در یکی از گروه‌ها شدند. نهایتاً هر دو گروه اقدام به حل مسائل آناگرام کردند. داده‌های به دست آمده با استفاده از روش آماری t مستقل مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج آزمون t مستقل نشان داد که ایجاد حافظه کاذب مناسب بر عملکرد حل مسئله دانش‌آموزان تأثیر گذار است و باعث ارتقای کیفیت یادگیری آنان می‌شود.

واژگان کلیدی: حل مسئله، حافظه کاذب، DRM

^۱ کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، sepehri_1989@yahoo.com

اثربخشی آموزش چرتکه بر بهبود یادگیری ریاضی کودکان دبستانی

زهره سعید واحد^{۱*}، مهناز استکی^۲، مهدیه صالحی^۳

علی‌رغم اهمیت تمامی دروس دوره‌های تحصیلی، ریاضیات جایگاه خاصی در بین تمام دروس دارد. کودکان با طی کردن آموزش طولانی مدت چرتکه، توانایی محاسبات ذهنی را بدست می‌آورند.

این تحقیق از نوع نیمه آزمایشی با طرح پیش‌آزمون، پس‌آزمون با گروه کنترل است که، به بررسی آزمایشی روش تدریس و اثربخشی آن می‌پردازد. جامعه‌ی آماری این تحقیق را دانش‌آموزان دختر پایه اول تا سوم دبستان‌های منطقه‌ی چهار شهر تهران تشکیل دادند. ابزار این پژوهش آزمون پیشرفت ریاضی ایران - کی‌مت بود.

نتایج به دست آمده نشان داد که آموزش کار با چرتکه در محاسبات ریاضی کودکان دبستانی در پس‌آزمون به صورت معناداری با پیش‌آزمون آنها تفاوت دارد.
واژگان کلیدی: آموزش چرتکه، یادگیری ریاضی، کودکان دبستانی.

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده روانشناسی و علوم اجتماعی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز.

^۲. استادیار، دانشکده روانشناسی و علوم اجتماعی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز.

^۳. استادیار، دانشکده روانشناسی و علوم اجتماعی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز.

جایگاه رسانه های اجتماعی بر سبک زندگی خانوادگی

هدایا سلطانی زاده^۱، زهرا قلمی^۲، شقایق طبعی^۲

شبکه های اجتماعی و رسانه تاثیرات مثبت و منفی بسیاری بر تربیت فرزندان و سبک زندگی افراد خانواده دارد. بنابراین برای بهبود روابط خانواده و هدایت آنها، می‌توان با آموزش های صحیح و اطلاع رسانی های به موقع در مورد شبکه های اجتماعی و رسانه ها، اثرات منفی آنها را کاهش داد. در ابتدا می‌توان به رسانه جمعی غیر کنترل شده به طور بدبینانه به عنوان کلاس آموزشی کشورهای بیگانه و افکار افراد جامعه اشاره کرد. زیرا آنها با توجه به شیوع گسترده، جذابیت زیاد و تاثیر بسزای رسانه‌ها بر افراد یک جامعه، به راحتی می‌توانند با تکرار زیاد و زیبا نشان دادن رفتارهای ناپسند، فرهنگ یک جامعه را به سمت نا درستی سوق دهد. بدین ترتیب آنها بصورت آهسته بر تصمیمات تمامی افراد جامعه اثر می‌گذارند تا فرهنگ های نادرست را برای آن جامعه الگو بسازند و جامعه را به نابودی هدایت کنند. آنها همواره به وسیله ی گسترده ترین نوغ رسانه اعمال نفوذ می‌کنند. در چند سال گذشته این وسیله ماهواره بوده است اما به دلیل خیلی شخصی نبودن استفاده از ماهواره، در سال هلی اخیر این وسیله جای خود را به فضای مجازی داده است که پیامدهای مخرب تری نسبت به ماهواره به همراه دارد. در این مقاله در ابتدا به بررسی جایگاه و لازمه ی حضور رسانه ودنیای مجازی در زندگی می‌پردازیم و سپس فرصت‌ها و تهدید های آن را بیان می‌کنیم. حال به بررسی استفاده های نامناسب از اینترنت که مسبب اثرات مخربی بر سبک زندگی، ارزش‌ها و روابط خانواده است، می‌پردازیم. سرانجام با توجه به اثرات مخرب بیان شده، راه حل هایی مبتنی بر استفاده ی مناسب از اینترنت مطابق با فرهنگ ایرانی و اسلامی برای کاهش آن بیان می‌کنیم.

واژگان کلیدی: رسانه، رسانه اجنماعی، ارزش های خانواده، سبک زندگی، اثرات رسانه ها

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبایی

Ha.sultanizadeh@gmail.com

^۲. دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبایی

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

نقش فضا سازی در شاد بودن محیط های آموزشی

مجتبی سلم آبادی^۱، فربرز درتاج^۲، امید میرزایی فندخت^۳،
مریم اعتصامی فرد^۴

در دنیای کنونی زندگی که متفاوت از زمان های گذشته است پدیده های جدید متنوع و به هم پیچیده آن چنان فراوان و نو به نو شده اند که دانایی ها، توانایی ها و امکانات را اجتناب ناپذیر می کند. البته این دانستنی ها و مهارت ها باید قادر باشند امنیت روانی و احساس زیبایی دوستی را در مواجهه با مشکلات زندگی تضمین کند. چرا که کودکان و نوجوانان ما نیازمند فضای شاد برای شاداب زیستن هستند. در شرایطی که اکثر منازل شهری تبدیل به آپارتمان های کوچک و به دوراز فضاهای بازی شده است. حداقل کاری که می توان در تأمین بهداشت جسمی و روحی فرزندان داشته باشیم ایجاد فضای مفرح و شادی بخش در مدرسه است؛ زیرا اگر فضا سازی مناسبی در مدارس انجام شود به شاد زیستن فرزندان خود کمک بسیار مهمی خواهیم کرد. لذا در مقاله حاضر که یک مقاله مروری توصیفی- تحلیلی است به توصیف و نقش فضا سازی در شاد بودن محیط های آموزشی می پردازیم.

واژگان کلیدی: مدرسه، شادی، فضا سازی

^۱. کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، مدرس دانشگاه فرهنگیان، بیرجند، ایران

^۲. استاد گروه روانشناسی تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی تهران، ایران

^۳. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی تهران، ایران

^۴. دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان پردیس امام سجاده (ع)، بیرجند، ایران

تأثیر فناوری ارتباطات بر تربیت اجتماعی

مجید سنگ‌سفیدی^۱

تربیت اجتماعی به معنی همسازی و هم‌نوایی فرد با ارزش‌ها، هنجارها و نگرش‌های گروهی و اجتماعی است. به رغم اینکه تربیت اجتماعی افراد در گروه ارتباطات و تعاملات اجتماعی است، فن‌آوری‌های نوین اوقات زیادی از فرصت‌های نوجوانان را پر می‌کند. برنامه‌های این رسانه‌ها حاوی الگوهای فرهنگی ویژه‌ای است که می‌تواند بر تربیت اجتماعی نوجوانان موثر باشد. هدف از اجرای این پژوهش بررسی آثار فناوری‌ها بر تربیت اجتماعی استفاده‌کنندگان از آنها است، روش مورد استفاده در پژوهش حاضر به صورت کتابخانه‌ای یا به عبارتی اسنادی است، نتایج تحقیق حاکی از آن است فن‌آوری‌های نوین ارتباطی بر ارتباطات اجتماعی، سازگاری، هویت اجتماعی و پیشرفت تحصیلی افراد تأثیر دارد و به والدین پیشنهاد می‌شود که از مباحث ایمنی و حفاظتی گوناگون فن‌آوری‌های ارتباطی مطلع باشند، به دنبال یادگیری باشند و فرزندان خود را با نحوه استفاده صحیح از فن‌آوری ارتباطی و خطرات آن آشنا سازند.

واژگان کلیدی: تربیت اجتماعی، فن‌آوری‌های ارتباطی، ارتباط اجتماعی، الگوهای فرهنگی

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی- دانشگاه پیام نور واحد اردبیل

majidsensef72@yahoo.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

اثربخشی الگوی چند محوری انتخاب شغل بر افزایش خودکارآمدی دانش‌آموزان پسر مدارس پیش دانشگاهی منطقه ۱۲ تهران

آزاده شاعلی^۱، عبدالله شفیع آبادی^۲

پژوهش حاضر با هدف تعیین اثربخشی الگوی چند محوری انتخاب شغل شفیع آبادی (SMPVC) بر افزایش خودکارآمدی دانش‌آموزان پسر مدارس پیش دانشگاهی منطقه ۱۲ تهران به انجام رسید. این پژوهش به شیوه نیمه آزمایشی از نوع پیش‌آزمون - پس‌آزمون صورت گرفت. جامعه موردنظر در این پژوهش تمام دانش‌آموزان پسر مقطع پیش دانشگاهی مدارس منطقه ۱۲ تهران بود که ۳۰ نفر نمونه بصورت تصادفی به دو گروه آزمایش و گواه تقسیم گردید، که در سال تحصیلی ۹۴-۹۵ مشغول به تحصیل بودند. سپس الگوی چند محوری انتخاب شغل شفیع آبادی در گروه آزمایش در ۶ جلسه دو ساعته انجام گرفت و در پایان پس‌آزمون پرسش‌نامه دوباره گرفته شد. تحلیل کواریانس چند متغیری نشان داد که بین نتایج پیش‌آزمون و پس‌آزمون گروه آزمایش موجب افزایش خودکارآمدی دانش‌آموزان شده است. نتایج این پژوهش نشان داد که الگوی چند محوری انتخاب شغل شفیع آبادی (SMPVC) بر خودکارآمدی دانش‌آموزان موثر بوده است.

واژگان کلیدی: الگوی چند محوری انتخاب شغل شفیع آبادی، خودکارآمدی، نوجوانان

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره و راهنمایی، azadeh.shali@gmail.com

^۲ استاد مشاوره، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی تهران، ashafiabady@yahoo.com

رابطه ی اختلال های شخصیتی با اعتیاد به شبکه های اجتماعی در دانش آموزان مقطع دبیرستان شهر زنجان

امیرحسین شاهمرادی^{۱*}، دکتر مسعود حجازی^۲

اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی، نوعی وابستگی رفتاری است که فرد برای مقابله با مشکلات از آن استفاده می‌کند. اختلال‌های شخصیتی صفاتی پایدار در طول زمان هستند که از موقعیتی به موقعیت دیگر تغییر چندانی نمی‌کنند. تحقیقات نشان داده‌اند که اختلال‌های شخصیتی تأثیر مهمی بر استفاده از شبکه‌های اجتماعی دارند. بر این اساس پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین اختلال‌های شخصیتی با اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی انجام شده است. بدین منظور ۶۰ نفر از دانش‌آموزان (دختر=۳۰، پسر=۳۰) در مقطع سوم دبیرستان به روش نمونه‌گیری تصادفی، انتخاب شده و به سؤالات پاسخ دادند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش شامل پرسشنامه‌ی اعتیاد به اینترنت یانگ، و پرسشنامه‌ی شخصیت سنج چندوجهی مینه سوتا (MMPI) فرم کوتاه (۷۱ سؤال). برای تجزیه و تحلیل فرضیه‌های پژوهشی با توجه به ماهیت آنها از آزمون‌های استنباطی (آزمون ضریب همبستگی پیرسون، تحلیل واریانس و آزمون T) استفاده شده است. یافته‌ها نشان داد که بین خودبیمار انگاری، افسردگی، انحراف اجتماعی، پارانویا، ضعف روانی، اسکیزوفرنی، مانیا با اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی رابطه مثبت و معنی‌دار می‌باشد. بین هیستری با اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی رابطه معنی‌دار نمی‌باشد. با استفاده از آزمون T نمونه‌های مستقل تفاوت معناداری بین دو جنس دختر و پسر در میزان اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مشاهده نشد.

واژه‌های کلیدی: اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی، اختلال‌های شخصیت

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد. روانشناسی عمومی. واحد زنجان. دانشگاه آزاد اسلامی، زنجان، ایران

Mr.shahmoradi2869@gmail.com

^۲. عضو هیئت علمی. گروه روان‌شناسی. واحد زنجان. دانشگاه آزاد اسلامی، زنجان، ایران Masod1357@yahoo.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

بررسی نقش روش تدریس فعال در جلوگیری از مشکلات انضباطی دانش‌آموزان

مریم شب افروز اکبری^{۱*}، علی دلاور^۲، سکینه جنگی^۳

به دلیل نیاز جامعه امروز به افراد متفکر، توانمند و کار آفرین ضرورت استفاده از روش های تدریس فعال بیش از پیش احساس می‌شود. بدین منظور آموزش و پرورش توجه خود را از تدریس به یادگیری معطوف کرده است. هدف آموزش ارتقاء سطح بینش و بصیرت و یکی از معیارهای مهم ارزشیابی تدریس معلم این است که تا چه حد دانش آموز را در یادگیری علوم و اطلاعات فعال و به تکاپو وا می‌دارد. همچنین ایجاد فضای خوب یادگیری و فعال نگه داشتن دانش آموز علاوه بر اینکه یک روش آموزشی است می‌تواند یک راهبرد مدیریتی برای جلوگیری بسیاری از مشکلات انضباطی دانش‌آموزان که به چالشی مهم برای معلم‌ها تبدیل شده موثر واقع شود. لذا در این مقاله سعی شده نقش روش تدریس فعال را در کاهش مشکلات انضباطی و برقراری نظم در کلاس بررسی نماید.

واژگان کلیدی: روش تدریس فعال، دانش‌آموزان، مشکلات انضباطی

* دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی دانشگاه علوم تحقیقات تهران،

dr.shabafroozmaryam@yahoo.com.

^۲استاد دانشگاه علامه طباطبائی، delavarali [at] yahoo.com

^۳دانشجوی دکتری دانشگاه علوم تحقیقات تهران، sakineh.jangi@yahoo.com

بررسی نقش خانواده در رشد اجتماعی فرزندان

مریم شب افروز اکبری^{۱*}، لیلا جوادی علمی^۲، سکینه جنگی^۳، فرزانه درتاج^۴

مهمترین عامل اجتماعی شدن در زندگی هر انسان تجارب دوران کودکی وی در محیط خانواده است. خانواده در عین حال که کوچکترین واحد اجتماعی است، مبنا و پایه هر اجتماع بزرگتر است و محیطی به شمار می‌رود که کودک در آنجا چشم به دنیا می‌گشاید، رشد خود را آغاز می‌کند، شخصیتش در آنجا پی‌ریزی می‌شود و الگوی عاطفی و اجتماعی در او شکل می‌گیرد. بسیاری از مشکلاتی که کودکان در آینده با آن روبرو می‌شوند، به نوع ارتباط اولیه والدین با آنها باز می‌گردد. بررسی‌ها حاکی از آن است که جایگاه نهاد خانواده در درون ساخت نظام اجتماعی به ویژه پیشگیری از بسیاری از آسیب‌های اجتماعی غیر قابل انکار است. همچنین بسیاری از روانشناسان بر این باورند که رشد ناکافی مهارت‌های اجتماعی نقش بسزایی در ناکامی و شکست‌های آتی فرزندان دارد. بدین منظور این مقاله قصد بررسی نقش و اهمیت خانواده در رشد اجتماعی و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی فرزندان را دارد. واژگان کلیدی: خانواده، رشد اجتماعی، فرزندان

^۱* دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی دانشگاه علوم تحقیقات تهران،

dr.shabafroozmaryam@yahoo.com

^۲ مسئول مرکز مشاوره مجتمع فنی و مهندسی آموزش عالی اسفراین، javadi.elmi@gmail.com

^۳ دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی دانشگاه علوم تحقیقات تهران، sakineh.jangi@yahoo.com

^۴ کارشناس ارشد روانشناسی علوم تربیتی

تاثیر آموزش و تمرینات تن آرامی بر میزان اضطراب و پیشرفت تحصیلی

مهرنوش شجاعی^۱، فتانه درتاج^۲، کاووس محمودی^۳

در این پژوهش برای آزمایش تاثیر آموزش و تمرینات تن آرامی بر میزان اضطراب و پیشرفت تحصیلی در نوجوانان با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای دو مرحله ای، پس از غربالگری با استفاده از آزمون خودسنجی اضطراب زونگ (۱۹۷۰)، ۴۰ نفر از دانش‌آموزان دوره راهنمایی در دو گروه ۲۰ نفری آزمایش و کنترل جایگزین شدند. در مرحله بعد گروه آزمایش طی ۱۲ جلسه آموزشی ۱ ساعته (هر هفته ۳ جلسه)، تحت آموزش و تمرینات تن آرامی قرار گرفت (به گروه کنترل هیچگونه آموزشی ارائه نشد). پس از پایان جلسات آموزشی، آزمون خودسنجی اضطراب زونگ مجدداً توسط هر دو گروه تکمیل شد. برای متغیر پیشرفت تحصیلی، نمره معدل ترم اول به عنوان پیش آزمون و نمره معدل ترم دوم به عنوان پس آزمون مورد استفاده قرار گرفت. داده های به دست آمده با آزمون تحلیل کواریانس چند متغیره تحلیل شد. نتایج حاکی از آن است که آموزش و تمرینات تن آرامی موجب کاهش میزان اضطراب و افزایش در پیشرفت تحصیلی نوجوانان شد.

واژگان کلیدی: تن آرامی، اضطراب، پیشرفت تحصیلی، نوجوانی.

^۱ کارشناس ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه علوم تحقیقات تهران، تهران، ایران. Sh.parse@yahoo.com

^۲ استادیار، دانشگاه شهید باهنر، کرمان، ایران. dortajf@gmail.com

^۳ کارشناس ارشد روان‌شناسی عمومی

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

بررسی رابطه بین جو گروه‌های آموزشی باز و بسته با تعهد سازمانی اعضای هیأت علمی دانشکده روانشناسی و علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی

مهرنوش شجاعی^۱، فتنه درتاج^۲، فرحناز قائمی^۳

هدف از این تحقیق بررسی رابطه بین جو گروه‌های آموزشی باز و بسته با تعهد سازمانی اعضای هیأت علمی دانشکده روانشناسی و علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی بوده است. جامعه آماری تحقیق شامل ۱۲۰ نفر از اعضای هیأت علمی دانشکده روانشناسی و علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی با مرتبه علمی مربی، استادیار و استادیار بوده است که نمونه‌ای با حجم ۷۰ نفر با استفاده از جدول تاکمن و به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شد و برای گردآوری داده‌ها از دو پرسشنامه توصیف «جو سازمانی» OCDQ هالپین و کرافت و «تعهد سازمانی» OCQ می‌یروآلن استفاده شد. داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و آزمون t مستقل تجزیه و تحلیل شدند. نتایج تحقیق نشان داد که بین جو گروه‌های آموزشی باز با تعهد مستمر رابطه معناداری وجود داشت اما بین جو گروه‌های آموزشی باز با تعهد سازمانی و هنجاری و عاطفی رابطه معناداری وجود نداشت همچنین بین جو گروه‌های آموزشی بسته با تعهد سازمانی و هنجاری و عاطفی رابطه معناداری وجود نداشت. واژگان کلیدی: جو سازمانی، تعهد سازمانی، تعهد مستمر، تعهد هنجاری، تعهد عاطفی.

^۱ کارشناس ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه علوم تحقیقات تهران، تهران، ایران. Sh.parse@yahoo.com

^۲ استادیار، دانشگاه شهید باهنر، کرمان، ایران. dortajf@gmail.com

^۳ عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد کرمان.

تأثیر آسیب تعطیلی مدارس بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان شهر تهران در سال تحصیلی ۹۶ - ۹۵

مهرنوش شجاعی^۱، فریبرز درتاج^۲، فاطمه قائمی^۳

هدف از پژوهش حاضر، تأثیر آسیب تعطیلی مدارس بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان شهر تهران در سال تحصیلی ۹۶ - ۹۵ تهران بوده است. برای این منظور، در نمونه‌ای متشکل از ۵۶۵ آزمودنی (۳۱۵ دانش‌آموز، ۲۵۰ دبیر) پرسشنامه مربوط به تعطیلات اجرا شد. به منظور بررسی پایایی و روایی پرسشنامه از آلفای کرونباخ، روایی صوری استفاده شد. نتایج نشان می‌دهد که همه‌ی ابزارها دارای پایایی و روایی مطلوب برای استفاده هستند. تحلیل داده‌ها با استفاده از تحلیل واریانس یک طرفه نشان داد که تعطیلات یک روزه، چند روزه و نوروزی بر عملکرد تحصیلی و رفتاری دانش‌آموزان تأثیر معناداری می‌گذارد، همچنین تفاوت معناداری بین اثر تعطیلات یک روزه، چند روزه و نوروزی بر آسیب‌های تحصیلی و رفتاری در دانش‌آموزان وجود دارد. و نتایج تی تست مستقل نشان داد که بین نظرات دبیران و دانش‌آموزان در رابطه با تعطیلات یک روزه و نوروزی تفاوت معناداری وجود داشت. اما بین نظرات دانش‌آموزان و دبیران در رابطه با تعطیلات چند روزه تفاوت معناداری مشاهده نشد. و همچنین بین نظرات دبیران و دانش‌آموزان در مورد تأثیر تعطیلات یک روزه، چند روزه و نوروزی بر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان تفاوت معناداری وجود داشت. و بین نظرات دبیران و دانش‌آموزان در مورد تأثیر تعطیلات یک روزه، چند روزه و نوروزی بر عملکرد رفتاری دانش‌آموزان تفاوت معناداری وجود نداشت. همچنین نتایج نظر سنجی نشان داد که بیشتر دبیران تأثیر آسیب‌های تعطیلات را بر عملکرد آموزشی و رفتاری دانش‌آموزان بد و بسیار بد می‌دانستند.

واژگان کلیدی: دبیر، دانش‌آموز، تعطیلات، عملکرد

^۱ کارشناس ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه علوم تحقیقات تهران، تهران، ایران. Sh.parse@yahoo.com

^۲ استاد تمام دانشگاه علامه طباطبائی - گروه روانشناسی تربیتی دانشگاه علامه طباطبائی

^۳ عضو هیأت علمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

بررسی تأثیر موبایل و اینترنت بر وضعیت سلامت روانی دانش‌آموزان در شهر تهران

مهرنوش شجاعی^۱، فریبرز درتاج^۲، ملیحه شجاعی^۳

تحقیق حاضر به بررسی تأثیر موبایل و اینترنت بر وضعیت سلامت روانی دانش‌آموزان در شهر تهران پرداخته است. هدف اصلی این طرح، بررسی آسیب‌های ناشی از تلفن همراه و اینترنت بر روی سلامت روانی دانش‌آموزان می‌باشد. این پژوهش با استفاده از روش اسنادی و پیمایشی و با بکارگیری پرسشنامه از نمونه‌ای به حجم ۱۰۰ نفر از دانش‌آموزان دبیرستانی شهرستان تهران به عمل آمده است و با استفاده از برنامه SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. در بحث توصیفی میانگین، میانه، نما، انحراف استاندارد و واریانس را در میان پاسخگویان بدست آوردیم و با استفاده از آمار استنباطی سطح معناداری، ضریب همبستگی پیرسون و رابطه‌ی معناداری بین متغیرها را بدست آوردیم، که نتایج نشان داد به جز دو فرضیه‌ی پرخاشگری و دروغگوئی که با متغیر اصلی رابطه‌ی معنادار نداشتند بقیه‌ی متغیرها که شامل آسیب‌های روانی، کنترل اجتماعی، خشونت، عدم تمرکز و اختلال خواب است با متغیرهای اصلی رابطه‌ی معناداری داشتند.

واژگان کلیدی: تلفن همراه، اینترنت، سلامت روانی، دانش‌آموزان

^۱ کارشناس ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه علوم تحقیقات تهران، تهران، ایران. Sh.parse@yahoo.com

^۲ استاد دانشگاه علامه طباطبائی - گروه روانشناسی تربیتی دانشگاه علامه طباطبائی dortajf@gmail.com

^۳ کارشناس آموزش و پرورش mshojaei2@yahoo.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

بررسی اثربخشی آموزش مهارت های زندگی در افزایش کفایت اجتماعی کودکان دبستانی

فاطمه شریعتی نیا^۱، فرشته یاقوتی^{۲*}

اهداف: هدف مطالعه حاضر، تعیین اثربخشی آموزش مهارت های زندگی بر کفایت اجتماعی کودکان دبستانی است.

روش: نمونه حاضر شامل ۱۲۰ نفر (شامل ۶۰ دختر و ۶۰ پسر) است که به صورت نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای انتخاب شدند. جهت جمع آوری داده ها از آزمون کفایت اجتماعی فلنر استفاده شد. آموزش مهارت های زندگی به مدت ۲۰ جلسه یک ساعته همراه با بازی تمرین عملی انجام شد.

یافته ها: داده های به دست آمده در نرم افزار spss-21 و با روش تحلیل کوواریانس تجزیه و تحلیل گردید. نشان داد که آموزش مهارت های زندگی کفایت اجتماعی کودکان دبستانی را به طور معنی داری افزایش می دهد ($P=0.01/0$).

نتیجه گیری: این مطالعه افزایش معنی دار بهبود عملکرد اجتماعی کودکان دبستانی تحت آموزش مهارت های زندگی را نشان می دهد.

واژگان کلیدی: مهارت های زندگی، کفایت اجتماعی، عملکرد اجتماعی

^۱. کارشناس ارشد روان شناسی عمومی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، تهران، ایران.

fatemehshariatinia@yahoo.com

^۲. دانشجوی دکتری روان شناسی و آموزش کودکان استثنایی، دانشگاه علوم و تحقیقات تهران، تهران، ایران.

Yaghooti.f@gmail.com

اثربخشی آموزش مثبت‌اندیشی بر سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان با اختلال رفتاری

فاطمه شریعتی نیا^۱، فرشته یاقوتی^{۲*}

مقدمه و بیان مسأله: این پژوهش باهدف بررسی اثربخشی آموزش مهارت‌های مثبت‌اندیشی بر سازگاری اجتماعی نوجوانان مبتلا به اختلال رفتاری انجام شد. **نمونه و روش نمونه‌گیری، ابزار اندازه‌گیری، روش تجزیه و تحلیل نتایج:** مطالعه حاضر از نوع شبه تجربی و با طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون و گروه گواه است. نمونه این پژوهش شامل ۴۰ کودک پسر با اختلال رفتاری بود که به صورت نمونه‌گیری در دسترس و بر اساس مقیاس CBCL انتخاب شدند. این تعداد به صورت تصادفی در دو گروه آزمایشی و گروه گواه تقسیم شدند. گروه آزمایشی آموزش را به مدت ۱۲ جلسه ۴۰ دقیقه‌ای دریافت کردند. برای ارزیابی سازگاری اجتماعی آنان از پرسشنامه سازگاری بل استفاده شد. داده‌های به دست آمده با استفاده از نرم افزار SPSS-21 و روش تحلیل کوواریانس تجزیه و تحلیل شد ($P < 0/001$). **بحث و نتیجه‌گیری:** نتایج نشان دهنده تاثیر مثبت و معنی‌دار آموزش مثبت‌اندیشی به این کودکان بر بهبود سازگاری اجتماعی آنها در موقعیت‌های مختلف زندگی می‌باشد. **واژگان کلیدی:** مثبت‌اندیشی، اختلال رفتاری، سازگاری اجتماعی

^۱. کارشناس ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، تهران، ایران،

fatemehshariatinia@yahoo.com

^۲. دانشجوی دکتری روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی، دانشگاه علوم و تحقیقات تهران، تهران، ایران،

Yaghooti.f@gmail.com

نقش خانواده در سرزندگی تحصیلی دانش‌آموزان

فائزه شریفی^۱، افسانه مرزیه^۲

مقدمه و هدف: زندگی تحصیلی از مهم‌ترین دوره‌های زندگی فرد است. سرزندگی تحصیلی به پاسخ مثبت، سازنده و انطباقی به انواع چالش‌ها و موانعی که در عرصه‌ی مداوم و جاری تحصیلی تجربه می‌شوند اشاره دارد. باور فرد به توانایی خود، موجب می‌شود تا پس از سرخوردگی با تجارب ناخوشایند، هنوز هم به فعالیت خود ادامه دهد. خانواده، بعنوان یکی از زمینه‌هایی است که در سرزندگی تحصیلی فرزندان نقش موثری دارد. نوجوانانی که از حمایت خوب خانواده، برخوردار هستند و در محیط‌های مساوات طلب پرورش یافته‌اند، معمولاً از تحصیل سود بیشتری می‌برند. این مطالعه با هدف بررسی متون مربوط به نقش خانواده در سرزندگی تحصیلی دانش‌آموزان انجام شده است.

روش: بررسی به شکل مروری بر متون صورت گرفت.

نتایج: خانواده، نقش بسزایی در سرزندگی تحصیلی دانش‌آموزان دارد. کارکرد بهینه‌ی خانواده یکی از عوامل مهم در رشد، شکوفایی و پیشرفت اعضای آن است.

بحث: وقتی دانش‌آموزان باور داشته باشند که می‌توانند بر چالش‌های تحصیلی غلبه کنند در عملکرد پر انرژی می‌شوند. و سرزندگی تحصیلی آنها افزایش می‌یابد. حمایت خانواده اثر گذارترین منبع است و بعنوان یکی از زمینه‌هایی است که در سرزندگی تحصیلی فرزندان نقش موثری دارد. سرزندگی تحصیلی را میتوان با اعمال روش‌های تربیتی مناسب و غنی کردن محیط آموزشی افزایش داد.

واژگان کلیدی: خانواده، کارکرد بهینه خانواده، سرزندگی تحصیلی

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشدروانشناسی تربیتی faeze.sh1395@gmail.com

^۲. استادیار دانشگاه سیستان و بلوچستان marziye@ped.usb.ac.ir

رابطه رشد اجتماعی کودکان دوره دبستان با سبک فرزند پروری در خانواده های چند نسلی

علی حسن شعبان خمسه، مهدی باستین

رشد اجتماعی به توانایی برقراری روابط اجتماعی توسط افراد و طی مناسب مراحل رشد و نمو اطلاق می‌شود. سبک‌های فرزندپروری شامل «مقتدرانه منطقی یا اقتداری»، «مستبدانه یا استبدادی» و «سهل‌گیر یا آزادگذار» است. هدف از انجام این مطالعه تعیین رابطه بین رشد اجتماعی کودکان مقطع دبستان با سبک فرزندپروری در خانواده‌های چندنسلی بود. جامعه آماری این پژوهش کلیه دانش‌آموزان مقطع دبستان (۶-۱۲ سال) شهر تهران در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ بودند. برای انتخاب نمونه‌ها از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی چندمرحله‌ای استفاده شد. از بین ۱۹ منطقه آموزش و پرورش شهر تهران به طور تصادفی ۲ منطقه و از هر منطقه به صورت تصادفی یک مدرسه دخترانه و یک پسرانه و در مجموع ۴ مدرسه انتخاب شد، از هر مدرسه به طور میانگین ۶۴ نمونه اخذ شد. از دو پرسشنامه «بامریند» برای سبک‌های فرزندپروری و مقیاس رشد اجتماعی «واینلند» برای جمع‌آوری داده‌ها استفاده شد. روش‌های آماری مورد استفاده آزمون‌های «کولموگروف- اسمیرنوف»، «همبستگی پیرسون»، مورد استفاده «تحلیل واریانس یک‌طرفه» و «تی مستقل» بود. در مجموع نتایج نشان داد که رشد اجتماعی کودکان با سبک فرزندپروری «استبدادی» مادر همبستگی منفی دارد و با سایر سبک‌های فرزندپروری مادر و مادر بزرگ همبستگی معنی‌داری مشاهده نشد. بدین ترتیب هر چه مادران فرزندپروری استبدادی‌تری داشته باشند، رشد اجتماعی کودکان ۶ تا ۱۲ ساله کمتر است. همچنین رشد اجتماعی دختران دبستانی بیشتر از پسران است. مادران نیز کاملاً از سبک فرزندپروری مادر بزرگ‌ها متأثر هستند.

کلید واژه‌ها: سبک فرزندپروری، رشد اجتماعی، مادر، مادر بزرگ، چندنسلی

هوشمند سازی مدارس ایران، نقاط ضعف، نقاط قوت، تهدیدها و فرصت ها

مهتاب شعبانی^۱، افسانه مرزیه^۲

هدف پژوهش حاضر، بررسی نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدهای هوشمند سازی مدارس ایران می‌باشد. شیوه ی پژوهشی از نوع تحلیلی و کتابخانه ای (مروری) بوده و آنچه که از این تحقیق حاصل شد این بود که در کنار فرصت‌ها و قوت های هوشمند سازی مدارس، ضعف‌ها و تهدیدهایی نیز وجود دارد ولی مزایای آن بیش از معایبش است. همچنین راهکارهایی به منظور تقویت نقاط قوت، برطرف کردن ضعف‌ها و تبدیل تهدیدها به فرصت‌ها ارائه شده است.
واژگان کلیدی: هوشمند سازی مدارس، نقاط قوت، نقاط ضعف، فرصت ها، تهدیدها.

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه سیستان و بلوچستان
Shabani.mahtab@pgs.usb.ac.ir
^۲. استادیار، دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه سیستان و بلوچستان

جایگاه مشاوره در پیشرفت تحصیلی و رشد عاطفی و اجتماعی دانش‌آموزان

آمنه شفیعی تبار^۱

اهداف آموزش و پرورش زمانی تحقق خواهند یافت که برنامه‌ها و محتوای آموزشی با توجه به نیازها و امکانات دانش‌آموزان تهیه و اجرا گردند. در مقاله حاضر پس از ذکر مقدمه ای چند در قسمت تجزیه و تحلیل مطالب به ترتیب به فایده و اهمیت مشاوره، تاریخچه راهنمایی و مشاوره، تعاریف راهنمایی و مشاوره، اهداف مشاوره و راهنمایی، ضرورت مشاوره در مدارس، مشاوره و راهنمایی در نظام آموزش و پرورش، نقش مشاور در مدارس، امور تحصیلی، تأمین بهداشت روانی دانش‌آموزان و مهم ترین وظایف کادر آموزشی در برابر برنامه مشاوره و راهنمایی پرداخته شده است.

در گذشته مشاوره خدمتی رسمی ولی سازمان نیافته بود که به انتخاب شغل محدود می‌گشت و امروز به صورت یک سلسله خدمات راهنمایی و شخصی بسیار پیشرفته و هماهنگ درآمده است، بنا بر این مشاوره شامل تمام جنبه های رشد و تکامل شاگرد است. در گذشته راهنما شخصی ناصح بود و امروز نقش مشاور، ارزیابی کننده پیشرفت فرد، کمک دهنده به او در حل مشکلات، رابط بین خانه و مدرسه و هماهنگ کننده فعالیت های راهنمایی کارمندان و معلمان، طرف مشورت در تنظیم برنامه درسی است. در گذشته وظایف راهنمایی و مشاوره به عهده معلمان و مدیرانی بود که برای این کار تربیت نشده بودند و امروز گرایش به این است که در مدارس یک نفر مشاور یا متخصص راهنمایی تربیت شده وجود داشته باشد. در گذشته منظور مدرسه فقط دادن تعلیمات و تنها چیزی که ارزشیابی می‌شد، توانایی ها و عدم توانایی های ذهنی کودک بود، و بر حسب توانایی هایی که داشت و یا به علت نداشتن استعداد های مورد نیاز به او توصیه می‌شد که فلان رشته را انتخاب کند و یا فلان دوره را انتخاب نکند، اما امروز پیشرفت همه جانبه کودک مورد نظر مدارس جدید می‌باشد و تنها به کسب مهارت های آموزشی و یادگیری های درسی اکتفا نمی شود بلکه هدف، رشد همه جانبه شخصیت کودک می‌باشد تا به جایگاه و مقام یک فرد بزرگسال کامل برخوردار از سلامت روان برسد. از جمله اموری که مورد توجه است، سازگاری های حرفه ای، اجتماعی و شخصیتی اوست، مفهوم تازه آموزش و پرورش عبارت است از سازگاری با موقعیت های زندگی و خدمات راهنمایی با هدف حمایت از مدارس و ایجاد تسهیلات لازم برای رسیدن به آن سازمان یافته است. برنامه جدید راهنمایی با تأکید بر رشد سلامت روان کودک گسترش می‌یابد و لذا اجرای آن به صورت توجه به همه جوانب رشد کودک و همگی ابعاد شخصیت او بر روش قدیمی تشخیص و درمان برتری چشمگیری یافته است با این تعبیر لزوم و گسترش خدمت راهنمایی و مشاوره در تمام مقاطع تحصیلی از ابتدایی تا دبیرستان یک ضرورت مسلم در همه جوامع پیشرفته است.

واژگان کلیدی: مشاوره، پیشرفت تحصیلی، رشد عاطفی و اجتماعی، دانش‌آموزان

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره تحصیلی، دانشگاه پیام نور اصفهان M-shafiee1368@yahoo.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

بررسی نقش برنامه های فوق برنامه در رشد همه جانبه دانش آموزان ابتدایی

بهاره شیبانی^۱، اسماعیل اعمی نوق^۲

دوره دبستان مهم ترین دوران زندگی و رشد دانش آموزان است؛ از این رو برنامه ریزان درسی و معلمان باید سعی کنند تا با استفاده از برنامه های درسی متنوع و مناسب، به رشد مطلوب آنها کمک کنند. هدف از مقاله حاضر بررسی نقش و جایگاه برنامه های درسی فوق برنامه در پرورش همه جانبه دانش آموزان دوره ابتدایی می باشد. این پژوهش به روش توصیفی -تحلیلی و با استفاده از منابع کتابخانه ای انجام شد. یافته های پژوهشی نشان داد که از یک طرف برنامه های درسی اجباری نمی توانند به تنهایی پاسخگوی نیازها و علایق دانش آموزان دبستانی باشند. از طرف دیگر تنوع فراوان و فعالیت محور بودن برنامه های درسی فوق برنامه منجر می شود تا این برنامه ها از نقش موثری در رشد دانش آموزان برخوردار شوند؛ ازاینرو باید بیش از پیش به نقش و جایگاه برنامه های درسی فوق برنامه در مدارس ابتدایی توجه شود.

^۱. کارشناس علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان، پردیس هاشمی نژاد، مشهد

^۲. کارشناس راهنمایی و مشاوره دانشگاه فرهنگیان، پردیس شهید بهشتی، مشهد

کاربرد فعالیت‌های پیش‌خوانی در کسب مهارت‌های خواندن در آموزش و پرورش پیش دبستانی

کامران شیوندی چلیچه^۱

اگر چه اطلاعات حاصل از تحقیقات تجربی نشان دهنده‌ی نقش حیاتی بازی و مهارت‌های خواندن در تقویت قوای ذهنی افراد از طریق کسب دانش در یک زبان است، آثار علمی در بررسی رابطه بین فعالیت‌های پیش‌خواندن (شامل بازی‌ها، حل پازل، ساخت بازی) و دستیابی به مهارت‌های خواندن که البته در کشور غنا به مقدار اندک است، می‌پردازد. این مطالعه ضمن در نظر گرفتن شرایط فوق کشف کرد که، چگونه فعالیت‌های پیش‌خوانی، مهارت‌های پیش‌خوانی و خواندن را در بین کودکان پیش دبستانی تسهیل می‌کند با استفاده از طراحی گروه کنترل تجربی تصادفی که تحت عنوان دو کلاس پیش‌آزمون و پس‌آزمون نام گذاری می‌شوند. همچنین مشاهدات جهت دهی لازم را برای تشخیص مشکل خواندن در بین دو گروه از کودکان (گروه کنترل و درمان) انجام می‌دهد. یافته‌های حاصل از این پژوهش به وضوح تاثیر فعالیت‌های پیش‌خوانی در کسب مهارت‌های خواندن در سطح پیش دبستانی را نشان می‌دهد. پس از تجزیه و تحلیل کامل نتایج این پژوهش، توصیه می‌شود که مربیان پیش دبستانی سطح مناسبی از فعالیت‌های پیش‌خوانی را جهت غنی سازی آموزش و پرورش پیش از دبستان در ایران بکار ببرند.

واژگان کلیدی: فعالیت‌های پیش‌خوانی، آموزش و پرورش پیش دبستانی، ایران.

^۱. استادیار گروه روانشناسی تربیتی دانشگاه علامه طباطبائی تهران.

تأثیر عوامل سازنده ی پل های یادگیری آموزش ریاضی بر کاهش اضطراب دانش آموزان

کامران شیوندی چلیچه^۱

پژوهش حاضر، به بررسی تأثیر عوامل سازنده ی پل های یادگیری آموزش ریاضی، بر کاهش اضطراب دانش آموزان پسر پایه ی پنجم دوره ی ابتدایی می پردازد. این عوامل در قالب یک پل ارتباطی بین تجارب واقعی و مفاهیم و نمادها عمل نموده و شامل حل مسئله، مهارت ها و دانش می باشند. جامعه آماری تحقیق شامل کلیه دانش آموزان پسر پایه پنجم مدارس ابتدایی شهرستان فارس و گروه نمونه عبارت از ۵۰ دانش آموز که به طور تصادفی خوشه ای از جامعه آماری مورد نظر انتخاب گردیدند، بود. این افراد به طور تصادفی در دو گروه آزمایشی و کنترل جایگزین و گروه آزمایشی طی ۱۴ جلسه آموزشی مربوط به عوامل سازنده پل های یادگیری مورد آموزش قرار گرفتند. برای گردآوری اطلاعات از مقیاس اضطراب سنج ریاضی برای کودکان (MASC) استفاده گردید. قبل از به کارگیری ابزار نسبت به روایی و اعتبار آنها به روش های مناسب اطمینان حاصل شد. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از تحلیل واریانس چند متغیری نشان داد که: عوامل سازنده پل های یادگیری اضطراب دانش آموزان را کاهش می دهد. علی رغم تأثیر معنی دار آموزش بر کاهش انواع اضطراب، به نظر می رسد که بیشترین تأثیر را بر کاهش اضطراب یادگیری و کمترین تأثیر را بر کاهش اضطراب معلم دارد. همچنین طبق نتایج حاصل از انجام آزمون های مربوطه، تفاوت معنی داری میان انواع اضطراب گروه آزمایشی نسبت به گروه کنترل مشاهده گردید. واژگان کلیدی: پل های یادگیری آموزش ریاضی، انواع اضطراب ریاضی، حل مسئله، مهارت های آموزش ریاضی، دانش و مفاهیم ریاضی.

^۱. استادیار گروه روانشناسی تربیتی دانشگاه علامه طباطبائی تهران.

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

اثربخشی آموزش مهارت‌های زندگی بر ادراک شایستگی دانش‌آموزان دختر پایه پنجم دبستان

سمانه صادق محبوب^۱، دکتر سولماز مبسم^۲

هدف از پژوهش حاضر بررسی اثربخشی آموزش مهارت‌های زندگی بر ادراک شایستگی دانش‌آموزان دختر پایه پنجم دبستان شهرستان رودسر بود. روش پژوهش از نوع نیمه آزمایشی بوده و از طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل استفاده شد. جامعه آماری این پژوهش را دانش‌آموزان دختر پایه پنجم دبستان شهرستان رودسر تشکیل می‌داد. با توجه به ملاک‌های ورود به پژوهش، افراد نمونه با شیوه نمونه‌گیری در دسترس، ۱۵ نفر از یک مدرسه به عنوان گروه آزمایش و ۱۵ نفر از مدرسه دیگر به عنوان گروه کنترل انتخاب شدند. گروه آزمایش در ۸ جلسه گروهی آموزش مهارت‌های زندگی شرکت کردند، درحالی‌که گروه کنترل هیچ مداخله‌ای دریافت نکرد. پرسشنامه ادراک شایستگی هارتر در مرحله پیش‌آزمون و پس‌آزمون برای دو گروه استفاده شدند. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از تحلیل کواریانس تجزیه و تحلیل شدند. نتایج نشان دادند که آموزش مهارت‌های زندگی به طور معناداری بر افزایش ادراک شایستگی دانش‌آموزان مؤثر بود ($P < 0/01$).

واژگان کلیدی: مهارت‌های زندگی، ادراک شایستگی، دانش‌آموزان دختر،

^۱ کارشناس ارشد راهنمایی و مشاوره، دانشگاه علوم تحقیقات تهران (نویسنده مسئول)

^۲ استادیار دانشگاه علوم تحقیقات تهران

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

بررسی رابطه یادگیری خودتنظیمی و هوش هیجانی با اعتیاد به اینترنت دانش‌آموزان دختر متوسطه شهرستان اهواز

نرگس صارمی^{۱*}، علی قادری دهکردی^۲

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه یادگیری خودتنظیمی، هوش هیجانی با اعتیاد به اینترنت دانش‌آموزان دختر متوسطه شهرستان اهواز بود. نمونه پژوهش حاضر ۳۷۷ نفر از دانش‌آموزان دختر دبیرستانی بوده که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. طرح پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. ابزار اندازه‌گیری شامل: پرسشنامه راهبردهای یادگیری خودتنظیمی (MSLQ) توسط پینتریچ و دیگران، هوش هیجانی پترایدز و فارنهایم (۲۰۰۱) و اعتیاد به اینترنت یانگ بود. که همه‌ی پرسشنامه‌ها از اعتبار و پایایی قابل قبولی برخوردار هستند. داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و ضریب رگرسیون چندگانه در سطح معنی‌داری برای آزمون فرضیه‌ها ۰/۰۵ تجزیه و تحلیل شدند. نتایج نشان داد که بین یادگیری خودتنظیمی، هوش هیجانی با اعتیاد به اینترنت رابطه معنی‌داری وجود دارد. طبق نتایج حاصل از تحلیل رگرسیون با روش گام به گام، هردو متغیر یادگیری خودتنظیمی و هوش هیجانی پیش‌بینی‌کننده برای اعتیاد به اینترنت در دانش‌آموزان است. **واژگان کلیدی:** یادگیری خودتنظیمی، هوش هیجانی، اعتیاد به اینترنت

^۱. کارشناس ارشد، دانشکده آزاد اسلامی واحد اهواز، n.parvazgar@yahoo.com

^۲. لیسانس. دانشگاه فرهنگیان رسول اکرم. تربیت بدنی n.parvazgar@yahoo.com

پیش‌بینی تحصیل‌گزیزی براساس رویکرد یادگیری با میانجی‌گری جهت‌گیری اهداف

دکتر فرهاد خرمایی^۱، سمیرا صالح اردستانی^۲

تحصیل‌گزیزی به عنوان پدیده‌ای قابل توجه همواره مد نظر برنامه‌ریزان آموزشی در نظام آموزش و پرورش هر کشوری بوده است و هر کشوری به زعم خود تلاش نموده است با شناسایی عوامل مرتبط با آن، این پدیده را تا حد امکان کاهش دهد. هدف پژوهش حاضر پیش‌بینی تحصیل‌گزیزی براساس رویکرد یادگیری با میانجی‌گری جهت‌گیری اهداف در دانش‌آموزان بود. بدین منظور ۲۸۲ نفر از ۱۷۰۰ دانش‌آموز پسر دبیرستانی شهرستان ری، به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. شرکت‌کنندگان پرسشنامه‌های تحصیل‌گزیزی، رویکردهای یادگیری و جهت‌گیری اهداف را تکمیل نمودند. داده‌های پژوهش از طریق روش تحلیل مسیر و مدلسازی با نرم‌افزار Amos نسخه ۲۱، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج حاکی از برازش خوب مدل بود و یافته‌ها نشان داد که متغیر سبک‌های یادگیری، تحصیل‌گزیزی را با واسطه‌گری جهت‌گیری اهداف، توانست پیش‌بینی نماید. به این صورت که رویکرد یادگیری راهبردی به واسطه متغیرهای بلاتکلیفی و تبحرگرایی توانست تحصیل‌گزیزی را پیش‌بینی نماید همین‌طور برای خرده‌مقیاس عدم امید تنها رویکرد عمیق و برای خرده‌مقیاس عدم اشتیاق رویکردهای راهبردی و سطحی بهترین نقش واسطه‌ای را ایفا کردند. بحث و نتیجه‌گیری به صورت مختصر آورده شود

کلیدواژگان: رویکرد یادگیری، تحصیل‌گزیزی، جهت‌گیری اهداف، دانش‌آموزان

^۱ استاد یار گروه روان‌شناسی، دانشکده روان‌شناسی دانشگاه شیراز

^۲ دانشجوی دکترا روان‌شناسی تربیتی، دانشگاه شیراز

بررسی نقش روش تدریس معلم بر بهبود بازده های عاطفی یادگیری

غلامرضا صالحی رودانی^{۱*}، توران حکایت گو^۲

پژوهش حاضر از نوع شبه آزمایشی و با هدف بررسی نقش روش تدریس معلم بر بهبود بازده های عاطفی یادگیری می باشد. بدین منظور دو گروه ۱۷ نفری از دانش آموزان به صورت تصادفی انتخاب شدند. گروه اول، گروه آزمایش و گروه دوم، گروه کنترل نامیده می شود. برای بدست آوردن داده ها از پرسشنامه استاندارد ۶۰ سوالی بیان فر و ملکی (۱۳۹۲) که در سایر پژوهش های دیگر استفاده گردیده، استفاده شده است؛ و برای تحلیل داده ها از نرم افزار spss16 استفاده شد. نتایج درج شده در جداول نشان می دهد که روش تدریس معلم در گروه آزمایش و گواه در متغیر خود پنداره تحصیلی و عاطفه مربوط به آموزشگاه تفاوت معناداری بین گروه آزمایش و گروه کنترل وجود دارد که باعث بهبود بازده های عاطفی یادگیری دانش آموزان شده است.

واژه های کلیدی: روش تدریس، بازده های عاطفی، یادگیری

^۱. کارشناس ارشد روان شناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی بندرعباس.

gh.salehi62@chmail.ir

^۲. کارشناس ارشد روان شناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی بندرعباس

بررسی وضعیت بهداشت روانی معلمان شهرستان عباس آباد

ابراهیم صالحی عمران^۱، سید اسماعیل مهدوی آبندانشکی^۲

هدف از انجام پژوهش حاضر، بررسی وضعیت بهداشت روانی معلمان شهرستان عباس آباد و مقایسه آن با متغیرهای جمعیت‌شناسی؛ جنسیت، مقطع تدریس، محل خدمت (شهر و روستا)، سن، وضعیت تأهل، میزان تحصیلات و سابقه کار بوده است. روش پژوهش، توصیفی از نوع زمینه‌یابی می‌باشد. جامعه آماری کلیه معلمان سه مقطع آموزشی شهرستان عباس آباد که تعداد آن ۴۰۴ نفر بوده را شامل می‌شود. از کل جامعه آماری تعداد ۲۰۱ نفر با توجه به جدول نمونه‌گیری مورگان و به صورت تصادفی - طبقه‌ای به تفکیک جنسیت و مقاطع تدریس انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه استاندارد SCL-90-R می‌باشد و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روشهای آمار توصیفی و استنباطی استفاده شده است. بر اساس یافته‌های پژوهش مشخص شد که؛ ۸۱/۱ درصد معلمان بدون مشکل روانی ۱۶/۵ درصد معلمان دارای مشکل قابل توجه و ۲/۴ درصد آنان دارای مشکل جدی روانی هستند. همچنین بین وضعیت بهداشت روانی معلمان زن و مرد تفاوت معنی‌داری مشاهده شده و بین نمره بهداشت روانی معلمان و سن و سابقه کاری آنها همبستگی مثبت وجود دارد یعنی با افزایش سن و سابقه کاری معلمان از وضعیت بهداشت روانی آنان کاسته می‌شود. همچنین بین وضعیت بهداشت روانی و متغیرهای مقاطع تدریس، محل خدمت، وضعیت تأهل و میزان تحصیلات تفاوت معنی‌داری مشاهده نشد.

واژگان کلیدی: بهداشت روانی، معلمان، اختلال روانی

^۱ استادیار دانشگاه مازندران

^۲ آموزگار. کارشناس ارشد تحقیقات آموزشی mahdavi.s.e@gmail.com

رابطه سبک دلبستگی و تاب آوری دانش‌آموزان

آرزو صائبی^۱، دکتر حسین ابراهیمی مقدم^۲

دلبستگی به عنوان یکی از عوامل حفاظتی که موجبات سازگاری بیشتر را فراهم می‌سازد در میزان تاب آوری افراد مؤثر است. دلبستگی یک رابطه هیجانی خاص است که مستلزم تبادل لذت، مراقبت و آرامش است پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه سبک دلبستگی و تاب آوری در میان دانش‌آموزان انجام شد.

جامعه پژوهش شامل کلیه دانش‌آموزان پایه سوم دبیرستان رشته تجربی مناطق ۱ و ۲ شهر تهران بودند که ۲۰۱ نفر از طریق نمونه‌گیری خوشه‌ای به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای سنجش سبک دلبستگی از پرسشنامه سبک دلبستگی هازن و شیور و برای سنجش تاب آوری از پرسشنامه تاب آوری کانر و دیویدسون (CD-RTS) استفاده شد. برای تحلیل یافته‌ها از آزمون همبستگی پیرسون، و تحلیل رگرسیون خطی چندگانه استفاده شده و در تمام مراحل تحقیق از نرم‌افزار آماری SPSS کمک گرفته شد.

یافته‌ها نشان داد بین سبک دلبستگی ایمن با تاب آوری رابطه معنا دار وجود دارد. همچنین نتایج نشان داد بین سبک دلبستگی نایمن/دوسو گرا با تاب آوری رابطه معکوس وجود دارد. بحث و نتیجه‌گیری: افراد بزرگسال با سبک دلبستگی ایمن در مواجهه با رویدادها و تهدیدات و موقعیت‌های استرس‌زای جدید زندگی با دیدی مثبت‌تر به این مسائل نگاه می‌کنند و افراد دارای سبک نایمن/دوسو گرا که میزانی از درماندگی را تجربه نمودند که ممکن است به صورت ناتوانی در مقاومت‌پذیری و شکنندگی در زمینه‌های مختلف همچون اعتیاد تجلی پیدا کند که به صورت تنظیم عواطف شکل می‌گیرد. افرادی که دلبستگی نایمن اعم از اجتنابی و دوسو گرا دارند، احتمال کمتری وجود دارد که در شرایط پرفشار تاب آور باشند

واژگان کلیدی: سبک دلبستگی، تاب آوری و دانش‌آموزان

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد رودهن، arezu_saebi@yahoo.com

^۲. عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد رودهن، ebrahimimoghadam@yahoo.com

پیش بینی تاب آوری از طریق سبک های هویت و تمایز یافتگی دانش آموزان

آرزو صائبی^۱، دکتر حسین ابراهیمی مقدم^۲

یکی از مهمترین هدف های روانشناسی مثبت، شناسایی متغیرها و روشهایی است که بر سلامت روان و بهزیستی روانشناختی تاثیر دارد و موجب زندگی بهتر و سازگاری انسان با نیازها و تهدید های زندگی می شود. پژوهش حاضر با هدف پیش بینی تاب آوری از طریق سبک هویت و تمایز یافتگی انجام شد.

جامعه پژوهش شامل کلیه دانش آموزان پایه سوم دبیرستان رشته تجربی مناطق ۱ و ۲ شهر تهران بودند که ۲۰۱ نفر از طریق نمونه گیری خوشه ای به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای سنجش سبک هویت پرسشنامه سبک های هویت برزونسکی (۱۹۸۹) و تمایز یافتگی از پرسشنامه خودتمایزسازی (تمایز یافتگی) (DSI) و برای سنجش تاب آوری از پرسشنامه تاب آوری کانر و دیویدسون (CD-RTS) استفاده شد. برای تحلیل یافته ها از آزمون همبستگی پیرسون، و تحلیل رگرسیون خطی چندگانه استفاده شده و در تمام مراحل تحقیق از نرم افزار آماری SPSS کمک گرفته شد.

یافته ها نشان داد بین سبک هویت اطلاعاتی و تمایز یافتگی با تاب آوری رابطه معنا دار وجود دارد. همچنین نتایج نشان داد بین سبک هویت و تمایز یافتگی با تاب آوری بالا رابطه مستقیم وجود دارد و بین سبک هویت سر درگم و تمایز یافتگی پایین با تاب آوری رابطه معکوس وجود دارد.

بحث و نتیجه گیری: هر چه سطح تمایز یافتگی بالاتر باشد میزان تاب آوری بالاتر خواهد بود و هر چه میزان تمایز یافتگی پایین تر باشد سطح تاب آوری پایین خواهد بود هم چنین افراد دارای سبک هویت سر درگم یا اجتنابی به دلیل مسامحه در انجام کار و تصمیم گیری هم چنین واکنش های آنی و بدون تفکر سطح پایینی از تاب آوری را دارا هستند.

واژگان کلیدی: تاب آوری، تمایز یافتگی و سبک هویت

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد رودهن، arezu_saebi@yahoo.com

^۲. عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد رودهن، ebrahimimoghadam@yahoo.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

رابطه هوش‌های چندگانه گاردنر با کیفیت زندگی دانش‌آموزان در مدارس دوره اول متوسطه شهر ارومیه

لیلا صمدپور^۱، رحیم شبانی^{۲*}

این پژوهش با هدف بررسی رابطه بین هوش‌های چندگانه گاردنر با کیفیت زندگی در مدرسه انجام شد. روش پژوهش، توصیفی از نوع همبستگی و جامعه آماری شامل کلیه دانش‌آموزان دوره متوسطه اول شهر ارومیه (۶۳۹۳ نفر) در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ بود. تعداد ۳۶۵ دانش‌آموز به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شدند. داده‌های پژوهش با پرسشنامه‌های هوش‌های چندگانه گاردنر و کیفیت زندگی در مدرسه گردآوری شدند. نتایج نشان داد که بین هوش‌های هشتگانه گاردنر به جز هوش موسیقایی با کیفیت زندگی در مدرسه رابطه مثبت و معناداری وجود داشت. نتایج رگرسیون گام‌به‌گام نشان داد که هوش بین فردی، هوش طبیعت‌گرا، هوش بدنی-جنبشی و هوش منطقی - ریاضی، $38/2$ درصد کیفیت زندگی دانش‌آموزان را در مدارس دوره اول متوسطه پیش‌بینی می‌کند، بنابراین هوش‌های چندگانه گاردنر می‌تواند کیفیت زندگی دانش‌آموزان در مدرسه را پیش‌بینی می‌کند.

واژگان کلیدی: کیفیت زندگی در مدرسه، هوش‌های چندگانه گاردنر، دانش‌آموزان دوره اول متوسطه

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، روانشناسی عمومی، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ارومیه
^۲. استادیار، گروه علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان ارومیه، ایران. rahimshabani@yahoo.com

آموزش: بستر ساز روحیه کارآفرینی در دانش‌آموزان دوره ابتدایی

صمدی پروین^۱، سمانه رشتبر^{۲*}

آموزش کارآفرینی مهم‌ترین تلاشی است که بستر لازم برای فراگیری دانش و مهارت‌های ضروری را برای افراد علاقه‌مند فراهم می‌کند و آموزش و پرورش باید بتواند با ارائه برنامه‌های آموزش مناسب در بروز ویژگی‌هایی مانند استقلال‌طلبی، ریسک‌پذیری، خلاقیت و خودباوری مؤثر باشد و توانایی‌های بالقوه آن‌ها را شناسایی و این توانایی را بین آن‌ها ایجاد کند. بنابراین هدف اصلی تحقیق حاضر بررسی توانمندسازی دانش‌آموزان دوره ابتدایی از طریق آموزش کارآفرینی به عنوان بستر ساز توسعه جامعه می‌باشد، روش پژوهش تحلیلی - توصیفی بوده و با مطالعه مدارک و منابع مربوطه به گردآوری اطلاعات و داده‌ها پرداخته شد. نتایج حاکی از آن است که در ایران در سیستم آموزشی و فرهنگ جامعه بحث کارآفرینی به طور جدی مطرح نشده است و برنامه‌ریزی لازم برای فرهنگ‌سازی و درونی شدن این ارزش در افراد صورت نمی‌گیرد، آموزش این مهارت به دوران بزرگسالی افراد موکول می‌شود که کمتر نتیجه بخش است. بنابراین ضروری است تا نیروهای جوان کشور را برای استفاده از این فرصت‌ها پرورش داد. امروزه شواهد کافی موجود است که نشان می‌دهد صفات کارآفرینی می‌تواند در نتیجه آموزش دوران کودکی؛ استقلال، به خود متکی بودن و در معرض ارزش‌های فرهنگی بخصوص مرتبط با کار و صنعت قرار گرفتن پرورانه شود.

واژگان کلیدی: آموزش، کارآفرینی، روحیه کارآفرینی، دوره ابتدایی

^۱ دکتری برنامه‌ریزی درسی، هیأت علمی دانشگاه الزهراء^۳ samadi_p600@yahoo.com

^۲ *کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی و کارشناس فرهنگی دانشگاه الزهراء^۳ rashtbar@alzahra.ac.ir

مقایسه رضایت شغلی و خودکارآمدی در دبیران مدارس هوشمند و عادی

بهرخ صنوبری^۱

هدف پژوهش حاضر، مقایسه رضایت شغلی و خودکارآمدی معلمان در مدارس هوشمند و عادی بود. جامعه آماری متشکل از ۶۶۹۴۴ نفر از معلمان شاغل در مدارس هوشمند و عادی بودند که از این جامعه نمونه‌ای با حجم ۲۰۰ نفر (۱۰۰ نفر معلم شاغل در مدارس هوشمند و ۱۰۰ نفر معلم شاغل در مدارس عادی) با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزارهای این پژوهش پرسشنامه‌های رضایت شغلی دانت (۱۹۹۶)، و خودکارآمدی شرر (۱۹۸۲) بودند. روش پژوهش، روش علی - مقایسه‌ای بود. داده‌ها با استفاده از تحلیل واریانس و T مستقل مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج پژوهش نشان داد بین رضایت شغلی و مولفه‌های آن (مدیریت فنی، حقوق و دستمزد و ماهیت کار) و خودکارآمدی و مولفه‌های آن در معلمان مدارس هوشمند و مدارس عادی از لحاظ آماری تفاوت معنادار ($p < 0/01$) وجود دارد در بقیه‌ی مولفه‌ها از جمله کسب موفقیت و قدرشناسی و پیشرفت و مسئولیت‌پذیری و مدیریت روابط انسانی و تأمین و ایمنی و خط مشی و ضوابط و شرایط کاری و رضایت از همکاران تفاوت معنی‌داری وجود ندارد.

واژگان کلیدی: رضایت شغلی، خودکارآمدی، دبیران، مدارس هوشمند

^۱. دانش‌آموخته کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه آزاد واحد تهران مرکز

اثر وضعیت تحصیلی و شغلی والدین بر عملکرد تحصیلی فرزندان

زهرا صبا^۱

یکی از مهمترین موضوعات مورد پژوهش در زمینه آموزش و پرورش شناخت عوامل موثر بر موفقیت و افت تحصیلی است. عواملی چون ویژگی‌های فرهنگی و اجتماعی، دوزبانه و تک زبانه بودن، نقش باورهای انگیزشی و راهبردهای یادگیری به عنوان عوامل موثر بر عملکرد تحصیلی معرفی شده‌اند. یک سوال مهم در این ارتباط این است که آیا وضعیت تحصیلی و شغلی والدین میتواند بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان موثر باشد یا خیر؟ به منظور پاسخ به این سوال در پژوهش حاضر تاثیر وضعیت شغلی و تحصیلی پدر و مادر بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دوره متوسطه در شهر اصفهان مورد بررسی قرار گرفت. جامعه آماری این تحقیق، شامل ۱۰۰ دانش‌آموزان دوره متوسطه بودند. برای گردآوری اطلاعات لازم تعداد ۱۰۰ پرسشنامه بین دانش‌آموزان تقسیم شده و از آنها خواسته شد اطلاعات مربوط به ویژگیهای والدین خود شامل میزان تحصیلات و وضعیت شغلی آنها را در پرسشنامه‌ها وارد نمایند. سپس با استفاده از آنالیز تجزیه واریانس یک طرفه (ANOVA) اثر هریک از عوامل مطرح شده بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان بررسی شد. نتایج حاصل نشان داد با وجود اختلاف زیاد در میزان تحصیلات و وضعیت شغلی والدین این دانش‌آموزان، این تفاوتها سبب به وجود آمدن تفاوت معنی دار در عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان نشده است. به نظر میرسد عوامل دیگری غیر از وضعیت شغلی و تحصیلی والدین میتواند مبین تفاوت در عملکرد تحصیلی این دانش‌آموزان باشد که لازم است در مطالعات آینده مورد بررسی قرار گیرد. نتیجه قابل توجه تحقیق حاضر این است که احتمالاً تنها سطح تحصیلات پایین والدین دانش‌آموزان نمیتواند دلیل اصلی عملکرد تحصیلی بد آنها باشد.

واژگان کلیدی: عملکرد تحصیلی، والدین، خانواده، شغل، تحصیلات

^۱ اداره کل آموزش و پرورش استان اصفهان، آدرس پست الکترونیکی: zahra.sahba@gmail.com

نقش جهت گیری عاطفی والدین در پیش‌بینی تنظیم هیجانی و خودپنداره نوجوانان

مجید ضرغام حاجبی^۱، الهام فرجی^۲، هنگامه بهزادنیا^۳

هدف: این پژوهش با هدف تعیین نقش جهت‌گیری عاطفی والدین در پیش‌بینی تنظیم هیجانی و خودپنداره نوجوانان انجام شد.

روش: این پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی بود. جامعه آماری آن را همه دانش‌آموزان دختر پایه سوم مدارس راهنمایی شهر تهران در سال تحصیلی ۱۳۹۴-۱۳۹۵ تشکیل می‌دادند. به شیوه نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای، ۱۵۰ نفر از دانش‌آموز دختر منطقه ۴ آموزش و پرورش انتخاب شدند. ابزار پژوهش؛ پرسشنامه تنظیم هیجانی، مقیاس خودپنداره کودکان پیرز و هریس و پرسشنامه جهت‌گیری عاطفی بود. تحلیل داده‌ها با روش آماری همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون انجام شد.

یافته‌ها: نتایج همبستگی نشان داد که جهت‌گیری عاطفی مثبت مادران با تنظیم هیجانی و خودپنداره نوجوانان رابطه مستقیم و معنادار دارد ($P < 0/01$). همچنین ضرایب تأثیر مؤلفه‌های جهت‌گیری عاطفی مادران با توجه به آماره‌های t نشان می‌دهد که مؤلفه‌های جهت‌گیری عاطفی مادران (جهت‌گیری مثبت و منفی) تغییرات مربوط به تنظیم هیجانی را به صورت معنادار پیش‌بینی می‌کنند ($P < 0/05$) و ضرایب تأثیر مؤلفه‌های جهت‌گیری عاطفی مادران (جهت‌گیری مثبت و منفی) تغییرات مربوط به خودپنداره دختران را پیش‌بینی می‌کنند.

نتیجه گیری: در نهایت یافته‌های پژوهش نشان داد که جهت‌گیری عاطفی مادران، می‌توانند تنظیم هیجانی و خودپنداره دختران نوجوان را پیش‌بینی کند.

واژگان کلیدی: جهت‌گیری عاطفی، تنظیم هیجانی، خودپنداره، نوجوان.

^۱. استاد دانشگاه و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قم zarghamhajebi@gmail.com

^۲. دانشجوی دکتری روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قم

^۳. دانشجوی دکتری روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قم

بررسی رابطه سلامت روان و هوش معنوی با تاب‌آوری روانی دانش‌آموزان مقطع متوسطه شهر کرمانشاه

سیده فاطمه ضیغمیان^۱، علی عبدی^۲

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه سلامت روان و هوش معنوی با تاب‌آوری روانی دانش‌آموزان مقطع متوسطه شهر کرمانشاه انجام شد. این پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی بوده است. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانش‌آموزان مقطع متوسطه در سال تحصیلی ۱۳۹۴-۹۵ تشکیل داده است که از میان آنان تعداد ۱۰۰ نفر با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. برای سنجش متغیر سلامت روان از پرسشنامه سلامت عمومی گلدبرگ، به منظور سنجش متغیر هوش معنوی از پرسشنامه هوش معنوی کینگ و برای سنجش متغیر تاب‌آوری از مقیاس کونور و دیویدسون استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، روش همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون با استفاده از نرم افزار spss20 به کار گرفته شد. نتایج نشان داد که همبستگی معنادار و مثبت بین سلامت روان و تاب‌آوری ($r=0/231$)، بین هوش معنوی و تاب‌آوری روانی ($r=0/266$) و بین سلامت روان و هوش معنوی ($r=0/205$) در سطح 0/05 وجود دارد. همچنین بر اساس مدل رگرسیون، میزان $f^2=28/815$ در سطح 0/01 معنادار است و متغیرهای سلامت روان و هوش معنوی ۳۷ درصد واریانس مربوط به تاب‌آوری روانی را تبیین کرده است.

واژگان کلیدی: سلامت روان، هوش معنوی، تاب‌آوری.

^۱ کارشناسی ارشد رشته تحقیقات آموزشی fzaegamean@gmail.com

^۲ استادیار گروه علوم تربیتی دانشگاه پیام نور

بررسی رابطه هوش هیجانی و خودکارآمدی با پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه پیام نور شهر کرمانشاه

فاطمه ضیغمیان^۱، علی عبدی^۲، محی الدین محمدخانی^۳

هدف از انجام این پژوهش بررسی رابطه هوش هیجانی و خودکارآمدی با پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه پیام نور شهر کرمانشاه در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ است. روش تحقیق حاضر توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش کلیه دانشجویان دانشگاه پیام نور در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ بود که با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای تعداد ۱۰۰ نفر به عنوان نمونه تحقیق انتخاب شدند. ابزار استفاده شده در این پژوهش پرسشنامه‌های هوش هیجانی برادبری و گریوز و نیز خودکارآمدی شرر و آدامز و همچنین معدل ترم گذشته دانشجویان جهت سنجش متغیر پیشرفت تحصیلی بوده است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از شاخص‌های آمار توصیفی و نیز شاخص‌های آمار استنباطی شامل آزمون همبستگی پیرسون و آزمون t با استفاده از نرم افزار spss20 به کار گرفته شده است. نتایج آزمون همبستگی پیرسون نشان داد که رابطه معناداری بین هوش هیجانی و پیشرفت تحصیلی، بین هوش هیجانی و خودکارآمدی و بین خودکارآمدی و پیشرفت تحصیلی بدست آمد. همچنین بر اساس نتایج آزمون t تفاوت مشاهده شده در میانگین دو گروه (دختران و پسران)، در هیچ یک از متغیرهای هوش هیجانی، خودکارآمدی و پیشرفت تحصیلی معنادار نبود.

واژگان کلیدی: پیشرفت تحصیلی، هوش هیجانی، خودکارآمدی

^۱. کارشناسی ارشد رشته تحقیقات آموزشی

^۲. استادیار گروه علوم تربیتی دانشگاه پیام نور (ali_abdi@yahoo.com) (۰۹۱۸۳۸۷۸۹۶۵)...

^۳. استادیار گروه روانشناسی دانشگاه پیام نور

رابطه هوش هیجانی و راهبردهای یادگیری خودتنظیمی با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان مقطع متوسطه شهر کرمانشاه

سیده فاطمه ضیغمیان^۱، علی عبدی^۲، محی الدین محمدخانی^۳

هدف از انجام این پژوهش بررسی رابطه هوش هیجانی و راهبردهای یادگیری خودتنظیمی با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان مقطع متوسطه شهر کرمانشاه در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ است.

روش تحقیق حاضر توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش کلیه دانش‌آموزان مقطع متوسطه شهر کرمانشاه در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ بود که با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای تعداد ۱۰۰ نفر (۳۴ پسر و ۶۶ دختر) به عنوان نمونه تحقیق انتخاب شدند. ابزار استفاده شده در این پژوهش پرسشنامه‌های هوش هیجانی برادبری، پرسشنامه راهبردهای یادگیری خودتنظیمی پینتریچ و دی‌گروت و همچنین معدل ترم گذشته دانش‌آموزان جهت سنجش متغیر پیشرفت تحصیلی بوده است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از شاخص‌های آمار توصیفی و نیز آمار استنباطی شامل آزمون همبستگی پیرسون و آزمون t با استفاده از نرم افزار spss20 به کار گرفته شده است. نتایج آزمون همبستگی پیرسون نشان داد که بین هوش هیجانی و پیشرفت تحصیلی و نیز بین راهبردهای یادگیری خودتنظیمی و پیشرفت تحصیلی همبستگی معنادار و مثبت وجود دارد. همچنین نتایج این پژوهش نشان داده است که بین میانگین هوش هیجانی دختران و پسران تفاوت معناداری وجود دارد ($\alpha < 0/05$) اما یافته‌های حاصل از این پژوهش تفاوت معناداری بین میانگین راهبردهای یادگیری خودتنظیمی و پیشرفت تحصیلی در دو گروه دختران و پسران را نشان نداده است.

واژگان کلیدی: پیشرفت تحصیلی، راهبردهای یادگیری، هوش هیجانی.

^۱ کارشناسی ارشد رشته تحقیقات آموزشی fzaegamean@gmail.com

^۲ استادیار گروه علوم تربیتی دانشگاه پیام نور

^۳ استادیار گروه روانشناسی دانشگاه پیام نور

مقایسه خودکارآمدی تحصیلی و اضطراب امتحان دانش‌آموزان عادی و تیزهوش

سمیرا طلوعی^۱

هدف از این پژوهش مقایسه خودکارآمدی تحصیلی و اضطراب امتحان در دانش‌آموزان دختر تیزهوش مدارس عادی و مدرسه تیزهوشان دبیرستان های شهر رشت است. جامعه تحقیق شامل، کلیه دانش‌آموزان دبیرستان مدارس عادی و تیزهوشان شهر رشت می‌باشد. با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شده، سپس با استفاده از تست هوش ریون پيشرفته، ۳۰ دانش‌آموز تیزهوش از مدارس عادی و ۳۰ دانش‌آموز به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده از مدرسه تیزهوشان انتخاب شدند. نتایج حاصل از مقایسه مشخصه‌ی خودکارآمدی تحصیلی، اضطراب امتحان با استفاده از پرسشنامه‌های خودکارآمدی تحصیلی وود ولوک، و اضطراب امتحان ابوالقاسمی به صورت علی-مقایسه‌ای اندازه‌گیری شد. بررسی نتایج با روش تحلیل واریانس چند متغییری (مانوا) نشان داد که خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان تیزهوش مدارس عادی از دانش‌آموزان تیزهوش مدارس تیزهوشان به طور معنی داری ($p < 0/01$) بالاتر و میزان اضطراب امتحان آنان به طور معنی داری ($p < 0/01$) پایین تر است.

واژگان کلیدی: تیزهوشی، اثر ماهی بزرگ در حوض کوچک، خود پنداره تحصیلی، خودکارآمدی تحصیلی، عزت نفس، اضطراب امتحان.

^۱ کارشناسی ارشد روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی Email: samira.tolouei@gmail.com

رابطه درگیری شناختی و سبک تدریس ترجیحی با انگیزش یادگیری ریاضی

سهیلا طهماسب^۱

هدف این پژوهش، رابطه درگیری شناختی و سبک تدریس ترجیحی با انگیزش یادگیری ریاضی است. روش پژوهش از نوع همبستگی و داده های مورد نیاز با استفاده از پرسشنامه درگیری شناختی (کمپر و همکاران، ۲۰۰۴)، سبک تدریس ترجیحی (موسی پور، ۱۳۷۷) و مقیاس انگیزش یادگیری ریاضی (امینی فر و صالح صدق پور، ۱۳۸۹) به دست آمده است. نمونه پژوهش شامل ۲۳۷ دانش آموزان دبیرستانی دختر و پسر پایه نهم مقطع متوسطه اول ناحیه ۲ شهر شیراز با استفاده از نمونه گیری خوشه ای انتخاب شدند. داده ها با استفاده از رگرسیون همزمان مورد تحلیل قرار گرفت.

نتایج نشان داد که از میان ابعاد درگیری شناختی تنها بعد درگیری شناختی عمیق پیش بینی کننده بعد انگیزه رغبتی انگیزش یادگیری ریاضی بود. همچنین درگیری شناختی عمیق به صورت منفی و بعد سطحی به صورت مثبت بعد انگیزه اجتنابی انگیزش یادگیری ریاضی را پیش بینی کردند. از دیگر یافته ها این بود که هیچ کدام از ابعاد درگیری شناختی پیش بینی کننده بعد معلم محور سبک تدریس ترجیحی دانش آموزان نبودند. ولی در خصوص سبک شاگرد محور، درگیری شناختی عمیق به صورت مثبت سبک تدریس ترجیحی دانش آموزان را پیش بینی کرد.

واژگان کلیدی: درگیری شناختی، سبک تدریس ترجیحی، انگیزش یادگیری ریاضی

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی، دانشگاه یاسوج

پیش‌بینی رضایت از مدرسه و شکایت‌های روانی براساس ادراک از محیط مدرسه در دانش‌آموزان دختر مدارس متوسطه آموزش از راه دور

طیبه طیار کردلر^۱، ایرج میرخان^۲، شبنم نویدی^۳، نگین آقابرایان^۴

توجه به محیط آموزشی دانش‌آموزان و ادراک دانش‌آموزان از این محیط قطعاً یکی از مهمترین عوامل در رشد و شکوفایی استعدادها و لذت بخش بودن فرایند آموزش می‌باشد که تحت تاثیر عوامل شخصیتی و محیطی است. لذا هدف از انجام پژوهش حاضر پیش‌بینی رضایت از مدرسه و شکایت‌های روانی براساس ادراک از محیط مدرسه در دانش‌آموزان دختر مدارس متوسطه آموزش از راه دور شهرستان ارومیه است. پژوهش حاضر از نوع توصیفی-همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانش‌آموزان دختر مدارس متوسطه آموزش از راه دور ناحیه یک شهرستان ارومیه شامل می‌شود. با مراجعه به جدول نمونه‌گیری کرجسی-مورگان تعداد ۲۶۰ نفر از دانش‌آموزان دختر براساس روش نمونه‌گیری طبقه‌ای نسبی به عنوان نمونه پژوهش انتخاب و پرسشنامه‌های جامع جو مدرسه (۲۰۰۹)، مقیاس رضایت از مدرسه (هیوبنر، ۲۰۰۱) و سلامت روان (۱۹۷۲) را تکمیل نمودند. نتایج نشان داد که از ابعاد ادراک از محیط مدرسه بین امنیت، روابط بین فردی و محیط آموزشی با رضایت از مدرسه رابطه مثبت و معنی‌دار و بین ابعاد امنیت و روابط بین فردی با شکایت‌های روانی رابطه منفی و معنی‌دار برقرار است. همچنین ابعاد ادراک از محیط مدرسه قابلیت پیش‌بینی رضایت از مدرسه و شکایت‌های روانی را دارند. نتایج همچنین نشان داد که رضایت از مدرسه می‌تواند به عنوان میانجی بین ادراک از محیط مدرسه و شکایت‌های روانی نقش ایفا کند. با توجه به نتایج حاصله، پیشنهاد می‌گردد برنامه‌های مختلف جهت بهبود وضعیت فیزیکی و همین‌طور جو روانی-اجتماعی مدرسه صورت گیرد تا از این طریق رضایت دانش‌آموزان حاصل و در نهایت کاهش تنش، مشکلات و شکایت‌های روانی را آنان شاهد باشیم.

واژگان کلیدی: محیط مدرسه، رضایت از مدرسه، شکایت‌های روانی

^۱ کارشناس ارشد علوم تربیتی دانشگاه آزاد ارومیه

^۲ *کارشناس ارشد عمومی روانشناسی دانشگاه گیلان
mirkhan_iraj@yahoo.com

^۳ کارشناس ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد تنکابن و مدرس دانشگاه پیام نور

^۴ کارشناس ارشد روانشناسی بالینی دانشگاه آزاد ساری

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

نقش رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی

رحمان ظفری ده کهنه^۱، مرتضی ایازی^۱، خدیجه ارمنندی گل سفیدی^۱

امروزه وسایل ارتباطی جمعی محیطی را فراهم آورده‌اند که در آن وقت زیادی از زندگی روزمره انسان‌ها را به خود اختصاص می‌دهند. مشخص است که در بررسی و مطالعه مشارکت اجتماعی توجه به وسایل ارتباط جمعی و تکنولوژی‌های نوین ارتباطی و اطلاعاتی حایز اهمیت است و این مساله را بر این می‌دارد که کم و کیف این تاثیر را با دقت بیشتری مورد مطالعه قرار دهیم و از این راه به شناخت بیشتری از مشارکت اجتماعی به عنوان جزئی از رفتار اجتماعی و تاثیر رسانه‌ها و تکنولوژی ارتباطی و اطلاعاتی در این فرایند نایل آییم. سایت‌های شبکه اجتماعی، مهمترین و محبوب‌ترین انواع رسانه‌های اجتماعی به شمار می‌روند. کاربران این شبکه‌ها از طریق ایجاد پروفایل اطلاعات شخصی و دعوت از دوستان و همکارانشان قادر به اتصال با یکدیگر و ارسال پیام‌های لحظه‌ای برای هم هستند. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد نقش امروز رسانه‌ها، نقشی فراتر از اطلاع‌رسانی صرف است. رسانه‌ها در عصر اطلاعات و ارتباطات، ابزارهای نوینی برای ایجاد، کاهش یا افزایش بحران و گاه جنگ آوری هستند. ابزارهایی که مکمل نیروی نظامی و تهدید کننده امنیت در سطوح مختلف آن، اعم از فردی، ملی، بین‌المللی و جهانی به شمار می‌روند.

واژگان کلیدی: تاثیر شبکه اجتماعی و رسانه‌ها، رسانه، شبکه‌های اجتماعی.

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد

آسیب‌شناسی تربیت دینی دانش‌آموزان و بررسی وظیفه‌ی آموزش و پرورش در این راستا

دکتر جمال عابدنیا^۱، ماجده جهانگیری^۲، مهشید واعظ^۳

این مقاله با هدف آسیب‌شناسی تربیت دینی دانش‌آموزان و بررسی وظیفه‌ی آموزش و پرورش در همین راستا، انجام شده است. این نوشته بر مبنای این تعریف از تربیت به تحریر درآمد که، تربیت عبارت است از فعالیتی منظم و مستمر جهت کمک به پرورش و شکوفایی استعدادهای متربی به گونه‌ای که نتیجه آن در شخصیت و رفتارهای وی نمایان شود. سپس بر مبنای تعریف تربیت از منظر اسلام شکل و شمایل دینی به خود گرفت و تربیت اسلامی در نگاه صاحب‌نظران به منظور به فعلیت رسانیدن قوا و استعدادهای انسان و ایجاد تعادل و هماهنگی میان آنها است. تربیت اسلامی که جهت رسیدن به کمال مطلوب یعنی شناخت «رب» و تسلیم در برابر ربوبیت یکتای خداوند می‌باشد به منظور وصول به مقام عبودیت و قرب الهی است. در ادامه سعی شده با روش کتابخانه‌ای و بررسی کتب تربیتی و اسلامی، آسیب‌شناسی کاملی صورت گیرد و نتیجه حاصل شود لذا مشخص شد که آسیب‌های احتمالی در تربیت، کوشش‌های مربیان را بی‌حاصل خواهد نمود. بنابراین شناخت جنبه‌های منفی در فعل و انفعالات تربیتی، کم‌اهمیت‌تر از شناخت جنبه‌های مثبت نیست. آسیب‌های تربیت دینی می‌تواند عوامل و منشاءهای گوناگون داشته باشد. آنچه به نظر می‌رسد این است که آسیب در درجه اول باید در متولیان امر تعلیم و تربیت دینی جستجو کرد زیرا آنها هستند که امر تربیت را بر عهده دارند و مربیان را پرورش می‌دهند. پس نقش اساسی و تعیین‌کننده را مربی، معلم، مادر، پدر و رهبران دینی به عنوان تربیت‌کننده دارند که باید مورد توجه، بررسی و آسیب‌شناسی قرار گیرند.

کلید واژه: تربیت، متربی، آسیب‌شناسی، تربیت دینی

^۱ استادیار، دکترای رشته تاریخ اسلام، jamal4096@yahoo.com

^۲ دانشجوی کارشناسی رشته علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، majede74@gmail.com

^۳ دانشجوی کارشناسی رشته علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، mahshid.vaez94@gmail.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

بررسی اثر بخشی مشاوره تحصیلی گروهی بر انگیزش و اهمال کاری تحصیلی دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر شیروان

مهدی عاشقی^۱، هوشنگ همتی^۲، مریم امانی^۳

هدف از پژوهش حاضر بررسی اثر بخشی مشاوره تحصیلی گروهی بر انگیزش و اهمال کاری تحصیلی دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر شیروان بود این پژوهش از جمله طرح های آزمایشی با پیش آزمون و پس آزمون همراه با گروه کنترل بود. جامعه آماری این پژوهش را تمامی دانش آموزان پسر ۱۸-۱۵ سال مقطع دوم متوسطه شهر شیروان در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ تشکیل می دهند. که ۳۰ نفر به عنوان حجم نمونه به صورت خوشه ای چند مرحله ای انتخاب شدند. ابزار جمع آوری اطلاعات را پرسشنامه های پرسشنامه انگیزش تحصیلی هارتر (۱۹۸۱) و پرسشنامه اهمال کاری تحصیلی سولومون و راث بلوم (۱۹۸۴) می باشد. داده ها با استفاده از روش و تحلیل کواریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. یافته های پژوهش نشان داد که مشاوره تحصیلی گروهی بر انگیزش و اهمال کاری تحصیلی معنادار بود.
واژه های کلیدی: انگیزش تحصیلی، اهمال کاری تحصیلی، مشاوره تحصیلی گروهی

^۱. کارشناسی ارشد، مشاوره مدرسه، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه علامه طباطبائی

^۲. کارشناسی ارشد، مشاوره مدرسه، دانشکده آزاد اسلامی واحد قوچان

^۳. کارشناسی، روانشناسی عمومی، دانشکده پیام نور واحد بجنورد

بررسی عوامل موثر بر رفتار های پر خطر دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر شیروان

مهدی عاشقی^۱

هدف از پژوهش حاضر بررسی عوامل موثر بر رفتار های پر خطر دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر شیروان بود. روش تحقیق توصیفی از نوع همبستگی و جامعه پژوهش عبارت بود از کلیه دانش آموزان پسر مقطع متوسطه شهر شیروان به صورت تقریبی (۱۲۵۰) ۳۸۵ نفر روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای از مدارس مختلف به عنوان نمونه تحقیق انتخاب شدند. ابزار جمع آوری اطلاعات، مقیاس خطرپذیری نوجوانان ایرانی زاده محمدی، احمد آبادی و حیدری (۱۳۹۰)، پرسشنامه محقق ساخته اطلاعات توصیفی وضعیت خانوادگی، همسالان و پرسشنامه شخصیتی آیزنگ (۱۹۷۵) بود. داده های بدست آمده با استفاده از روش آماری همبستگی و رگرسیون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. در مجموع یافته های پژوهش نشان داد که عوامل شخصیتی، خانوادگی و همسالان پیش بینی کننده معنادار رفتار های پر خطر دانش آموزان می باشند.

واژه های کلیدی: رفتار های پرخطر، مصرف مواد الکلی، خشونت

^۱. کارشناسی ارشد، مشاوره مدرسه، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه علامه طباطبائی

بررسی اثربخشی مشاوره شناختی رفتاری به شیوه گروهی بر تاب آوری تحصیلی و سرزندگی تحصیلی دانش‌آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر شیروان

مهدی عاشقی^۱

هدف از پژوهش حاضر بررسی اثربخشی مشاوره شناختی رفتاری به شیوه گروهی بر تاب آوری تحصیلی و سرزندگی تحصیلی دانش‌آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر شیروان بود. این پژوهش از جمله طرح‌های نیمه آزمایشی با پیش‌آزمون و پس‌آزمون همراه با گروه کنترل بود. جامعه آماری این پژوهش را تمامی دانش‌آموزان پسر ۱۵-۱۸ سال مقطع دوم متوسطه شهر شیروان در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ تشکیل می‌دهند. در این پژوهش از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای برای انتخاب نمونه استفاده شد. به این ترتیب که از بین ۶ مدرسه متوسطه ۴ کلاس انتخاب شد. و پرسشنامه‌های مورد استفاده روی دانش‌آموزان اجرا شد که تعداد ۲۴ نفر که نمره پایینی در تاب آوری تحصیلی و سرزندگی تحصیلی کسب کردند انتخاب شدند، و به صورت تصادفی به دو گروه ۱۲ نفره تقسیم شدند. یک گروه آزمایش و گروه دیگر گروه کنترل بود. ابزار جمع‌آوری اطلاعات، پرسشنامه تاب آوری تحصیلی سامونلز (۲۰۰۴) و پرسشنامه سرزندگی تحصیلی حسین چاری و دهقانی زاده (۱۳۹۱) می‌باشد. داده‌ها با استفاده از روش تحلیل کواریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. یافته‌های پژوهش نشان داد که مشاوره شناختی رفتاری به شیوه گروهی بر تاب آوری تحصیلی و سرزندگی تحصیلی تاثیرگذار می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: تاب آوری تحصیلی، سرزندگی تحصیلی، مشاوره شناختی رفتاری به شیوه گروهی

^۱. کارشناسی ارشد، مشاوره مدرسه، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه علامه طباطبائی

تحلیل روابط اهمال کاری آموزشی با ناهماهنگی شناختی و درماندگی آموخته

شده

مجتبی عاشوری، محمد بیگدلی، ذبیح اله عبدی، زهرا محمدی

اهمال کاری آموزشی یک مساله مهم در ادبیات روانشناسی است و دانش‌آموزان هم در این حوزه با مشکل اساسی مواجه هستند و شناسایی عوامل مرتبط با آن یک دغدغه است. در تعیین رابطه بین اهمال کاری آموزشی با ناهماهنگی شناختی و درماندگی آموخته شده در میان دانش‌آموزان دوره دبیرستان‌های زنجان به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای ۱۴۰ نفر انتخاب شدند و با کمک ابزارهای تعیین ناهماهنگی شناختی، درماندگی آموخته شده و اهمال کاری مورد ارزیابی قرار گرفتند. نتایج تجزیه و تحلیل نشان داد که متغیرهای ناهماهنگی شناختی و درماندگی آموخته شده قادر به پیش‌بینی اهمال کاری آموزشی هستند و همچنین بین اهمال کاری آموزشی با ناهماهنگی شناختی رابطه مثبت معنا دار وجود دارد و نیز بین اهمال کاری آموزشی و درماندگی آموخته شده رابطه مثبت معنا دار وجود دارد. در نتیجه می‌توان گفت که یکی از عوامل تعیین کننده اهمال کاری، ناهماهنگی شناختی و درماندگی آموخته شده است.

واژگان کلیدی: ناهماهنگی شناختی، اهمال کاری آموزشی، درماندگی آموخته شده

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

بررسی رابطه خودکارآمدی با سلامت روانی دانشجویان

سجاد عباسی جگرلویی^۱، سید مهدی حسینی مهدی آبادی^۲، مریم رحیمی^۳،
فریده پور مرادی^۴، چنگیز رستمی^۵

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه خودکارآمدی با سلامت روانی دانشجویان می‌باشد. این پژوهش از لحاظ هدف جزء تحقیقات کاربردی و از لحاظ اجرا جزء تحقیقات همبستگی می‌باشد. در این پژوهش جامعه آماری کلیه دانشجویان دختر و پسر دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه در سال تحصیلی ۹۳-۹۴ می‌باشند که تعداد آنها حدود ۹۴۰۰ نفر است. نمونه آماری نیز با استفاده روش جدول مورگان و بصورت روش نمونه گیری تصادفی ساده تعداد ۳۶۰ نفر از دانشجویان انتخاب شدند. ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش پرسشنامه خود کارآمدی عمومی، سلامت عمومی می‌باشد. نتایج پژوهش نشان دادند که بین خودکارآمدی با سلامت روانی دانشجویان رابطه منفی معنی داری وجود دارد. بین دانشجویان زن و مرد از لحاظ خودکارآمدی تفاوت معنی داری وجود دارد

کلید واژه‌ها: خودکارآمدی، سلامت روانی، دانشجویان

^۱. دانشجوی دکتری مشاوره خانواده Sajad.abasi66@yahoo.com

^۲. کارشناس ارشد روان شناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی، سنجند ایران Sm.hoseini16766@gmail.com

^۳. کارشناس ارشد مشاوره، دانشگاه آزاد کرمانشاه، ایران maryamdokhtar71@yahoo.com

^۴. کارشناس ارشد تکنولوژی آموزشی، دانشگاه آزاد یزد، ایران f.p_123@yahoo.com

^۵. کارشناس ارشد روان شناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی، سنجند ایران. changizrostamy59@gmail.com

اثربخشی آموزش مهارت‌های اجتماعی بر مولفه‌های چهارگانه سرمایه‌های روانشناختی دانش‌آموزان دختر دبیرستانی

مهرنوش عباسیان فرد^۱، دکتر علیرضا کیامنش^۲، فریبرز درتاج^۳

سرمایه‌های روانشناختی (Psychological Capital) از پیش نیازهای ضروری برای توانمندی ورود به دنیای صنعتی و کسب برتری است. آن یک متغیر روان‌شناختی مثبت، رویکردی واقع‌گرا و انعطاف‌پذیر نسبت به زندگی است که شامل چهار سازه امید، تاب‌آوری، خوش‌بینی و کارآمدی بوده و رشد آن نیز می‌تواند متاثر از آموزش مهارت‌های اجتماعی باشد. روش: از روش آزمایشی (پیش‌آزمون، پس‌آزمون، با گروه کنترل) استفاده شد. گروه آزمایشی تحت آموزش در ۱۰ جلسه ۱/۵ ساعته قرار گرفتند. از پرسشنامه سرمایه روانشناختی لوتانز (۲۰۰۷) استفاده گردید. یافته‌ها: آموزش مهارت‌های اجتماعی بر سرمایه‌های روانشناختی دانش‌آموزان اثر مثبت و معناداری دارد. ($p < .05$) نتیجه‌گیری: آموزش و پرورش برای توانمندسازی افراد برای رویارویی با چالش‌ها و تحولات زندگی صنعتی، نیازمند رشد سرمایه‌های روانشناختی است که می‌توان آنرا با آموزش مهارت‌های اجتماعی در کنار سایر مهارت‌های دیگر در مدرسه ارتقا دهد. **واژگان کلیدی:** سرمایه‌های روانشناختی، مهارت‌های اجتماعی، دانش‌آموزان دختر

^۱ کاندیدای دکترای روانشناسی تربیتی، مدرس دانشگاه، ایمیل: fard17024@gmail.com

^۲ استاد دانشگاه علوم تحقیقات

^۳ استاد دانشگاه علامه طباطبائی

ارائه‌ی راهکارهایی جهت کاهش یادگیری زائد

سمیرا عباسی^۱

نظام آموزش کارآمد و اثربخش، نظامی است که با اهداف نهایی و نیازهای واقعی جامعه تناسب داشته و توانایی آماده سازی نسل جوان را برای نیل به اهداف دارا باشد. بدین ترتیب نقش اثربخشی را باید امری مثبت و سازنده در تحول و تکوین شیوه‌های آموزشی ارزیابی کرد. یکی از مهمترین عناصر برنامه‌ی درسی آن است که نقش تعیین کننده و انکارناپذیری در تحقق اهداف و رسالت‌های آن از نظر کمی و کیفی دارد. غیر اثر بخش بودن آموزش‌ها یکی از عمده‌ترین نقدهایی است که توجه بسیاری از منتقدان نظام آموزشی را به خود جلب کرده است. یادگیری زائد مفهومی است که می‌تواند فصل جدیدی در پژوهش‌های تعلیم و تربیت باز نماید و نقصانی است که در عملکرد فراگیر پس از آموزش حاصل می‌شود و مقدار قابل اندازه‌گیری از یادگیری که پس از آموزش از بین می‌رود یا آموزشی که بیشتر آن غیرقابل استفاده خواهد بود را شامل می‌شود.

صاحب نظران در ارائه‌ی راهکارهای کاهش یادگیری زائد برداشت منسجمی داشته‌اند که عبارت است از: ۱- توسعه و ارتقای مداوم سطح دانش، بینش و مهارت‌های اعضای هیأت علمی با توجه به سیاست‌های تربیت حرفه‌ای ۲- برقراری ارتباط واقعی بین تحقیق، آموزش و صنعت ۳ - بازنگری و ارزیابی مستمر برنامه‌های درسی، محتوای دروس و رشته‌ها با همکاری متخصصان و خبرگان و صاحبان صنایع و بهره‌برداران ۴- ارزیابی مداوم نظام آموزشی به عنوان یک سیستم (درونداد، فرآیند، برونداد و بازخورد) ۵- ایجاد ترکیب بهینه از انواع آموزش ۶- تأکید بر یادگیری مادام‌العمر و مستمر ۷- ایجاد انگیزه در اساتید به منظور به روز نگه داشتن علم خود و ارائه آن ۸- آموزش سبک‌های یادگیری به فراگیران ۹- تطابق برنامه‌های درسی با تحولات فناوری ۱۰- حذف رشته‌های غیرکاربردی ۱۱- زدودن تفکر غلط مدرک‌گرایی در جامعه.

از این رو در این مقاله به مفهوم سازی یادگیری زائد و ارائه‌ی راهکارهایی جهت کاهش آن پرداخته می‌شود. روش مورد استفاده در این مقاله، روش کیفی و کتابخانه ای و با استناد به پژوهش‌های معتبر انجام شده در زمینه ی یادگیری زائد می‌باشد.

واژگان کلیدی: یادگیری زائد، کاهش یادگیری زائد

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه علوم و تحقیقات تهران، ایران.

معرفی شش مدل برای چگونگی اجرای تدریس گروهی

سمیرا عباسی^۱، فریبرز درتاج^۲

بهبود شرایط آموزشی از چالش‌های اصلی آموزش و پرورش است و این مهم منوط به بهبود کیفیت آموزش، محیط آموزش و در نظر گرفتن نیازهای آموزشی دانش‌آموزان است. برای پاسخگویی به چالش‌های پیش روی بهبود کیفیت آموزش، روش‌های آموزشی متعددی مطرح شده است که یکی از این روش‌ها، ایجاد روش‌های تدریس گروهی می‌باشد. تدریس گروهی یکی از راهبردهای آموزشی موثر به دانش‌آموزان است. در راهبرد آموزشی تدریس گروهی، گروهی از افراد با تخصص‌های متفاوت از طریق همکاری و ترکیب تخصص به پیشرفت آموزشی دانش‌آموزان متناسب با نیاز آنان کمک می‌کنند. تدریس گروهی رویکردی از آموزش گروهی می‌باشد که شش مدل برای آن معرفی شده است: تدریس گروهی سنتی، بر نقش معلم قدیمی و جدید برای انتقال تجربه تاکید دارد. تدریس گروهی اشتراکی که همزمان دو معلم با سطح مساوی در کلاس هستند. تدریس گروهی حمایتی که بر نقش یک معلم اصلی و یک معلم فرعی تاکید دارد. تدریس گروهی آموزش موازی، بر تقسیم کلاس به دو گروه و نظارت و حمایت معلمان تاکید دارد. تدریس گروهی معلم ناظر، که یک معلم مسئول یادگیری و یک معلم ناظر بر ادراک و رفتار دانش‌آموزان است و تقسیم بندی‌های متفاوت کلاس، که بر تقسیم کلاس به گروه‌های کوچک متناسب با نیازهای آموزشی و تعیین هر معلم متناسب با نیاز گروهها برای انتقال یادگیری تاکید می‌شوند.

از این رو در این مقاله به بررسی اصول و گام‌هایی که برای اجرای اثربخش روش تدریس گروهی مورد نیاز است پرداخته می‌شود. روش مورد استفاده در این مقاله، روش کیفی و کتابخانه‌ای و با استناد به پژوهش‌های معتبر انجام شده در زمینه‌ی تدریس گروهی می‌باشد.

واژگان کلیدی: تدریس اشتراکی، تدریس گروهی حمایتی، تدریس گروهی معلم ناظر

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه علوم و تحقیقات تهران

^۲. استاد دانشگاه علامه طباطبائی

معرفی پنج مرحله‌ی نظارت بر آموزش خرد در تمایز با کارورزی و تمرین دبیری

سمیرا عباسی^۱، کاووس محمودی^۲

آموزش خرد به عنوان یک روش آموزش دبیر و مدرس شناخته می‌شود و فرآیندی است که به معلم این امکان را می‌دهد که در موقعیت واقعی تدریس شرکت کند و بازخوردی فوری از عملکرد خود دریافت کند. اغلب از سیستم‌های مشاهده‌ای برای کمک به مشخص کردن رفتارهای خاص معلم استفاده می‌شود. آموزش خرد به عنوان آموزش طراحی شده در مقیاس کوچک، به منظور توسعه مهارت‌های تازه و پالایش مهارت‌های پیشین تعریف شده است. پنج مرحله برای نظارت بر آموزش خرد معرفی شده است. مرحله‌ی آمادگی، بر ارائه‌ی توضیحات کلی از اهداف عمومی که توسط هر شرکت‌کننده در هر جلسه برای تدریس یک جزء تأکید دارد. مرحله‌ی ارائه و مشاهده، بر ارائه‌ی توضیحات هر شرکت‌کننده در زمانی محدود و یادداشت کردن بازخوردها توسط یک گروه مشاهده‌گر تأکید می‌شود. مرحله‌ی بازبینی تصاویر ضبط شده، که بر مشاهده‌ی نوار ضبط شده توسط ارائه‌کننده و ارزیابی میزان دستیابی به اهداف خود تأکید دارد. مرحله‌ی بحث و تحلیل، ارزیابی گروه مشاهده‌گر و تمرکز بر شناسایی رفتارهای ارائه‌دهنده هنگام تدریس را شامل می‌شود و مرحله‌ی ارائه‌ی بازخورد، بر ارائه‌ی گروه مشاهده‌گر بر خلاصه‌ای از بازخوردها که با تقویت مناسب و انتقاد از ساختار ارائه شده و اطلاعات به دست آمده از آن تأکید می‌شود.

از این رو در این مقاله به بررسی اصول و گام‌هایی که برای اجرای اثربخش روش آموزش خرد مورد نیاز است پرداخته می‌شود. روش مورد استفاده در این مقاله، روش کیفی و کتابخانه‌ای و با استناد به پژوهش‌های معتبر انجام شده در زمینه‌ی آموزش خرد می‌باشد.

واژگان کلیدی: آموزش خرد، کارورزی، تمرین دبیری

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه علوم و تحقیقات تهران.

^۲. کارشناس ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد زرنند.

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

نقش هنر در پرورش خلاقیت

زهرآ عبدی^۱، محمد ابراهیم حکم آبادی^{۲*}، ناهید کاظمی سرملی^۳،
پریخ بمبئی چی^۴

تعلیم و تربیت از دشوارترین امور انسانی به حساب می‌آید که بازده نهایی آن در دراز مدت بروز می‌کند. در این امر خطیر، معلمان و اولیا نقش ویژه‌ای ایفا می‌نمایند. با تدوین این مقاله می‌خواهیم ثابت کنیم می‌توان در پرورش خلاقیت، از نقش بی‌بدیل و تأثیر گذار هنر در این امر مهم بهره ببریم.

مطالب این نوشتار را با استفاده از روش تحقیق توصیفی، تحلیلی از نوع مطالعه‌ی کتابخانه‌ای و بهره‌مندی از حاصل تجربیات صاحب نظران تعلیم و تربیت و روانشناسان تجزیه و تحلیل نموده تا به نحو شایسته‌ای از توانایی و توانمندی همه اقشار بخصوص معلمان و اولیا در پرورش خلاقیت از طریق هنر استفاده نماییم.

این نوشتار تنها ذره‌ای از گنجینه‌های ارزشمند نهفته در اعماق وجود انسان‌های خلاق است امید است گامی در جهت ترویج نقش مهم هنر و نکاتی که می‌تواند برای راهنمایی کودکان در زمینه نقش هنر در پرورش خلاقیت باشد. نکاتی که اگر درست پیاده شود و به عنوان یک دستورالعمل صریح برای مواجه شدن کودکان به کار گرفته شود در آینده نقش بسیار مهمی در ایجاد فضای سالم برای تربیت کودکان خلاق خواهد داشت. نکاتی چون:

- اهمیت دادن به فعالیت‌های هنری، ذوقی

- فراهم آوردن مواد مصرفی نقاشی و حجم‌سازی

واژگان کلیدی: هنر، خلاقیت، فعالیت‌های هنری، انعطاف‌پذیری، پرورش ذهن.

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، رشته مشاوره، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قوچان Zahra.abdit@gmail.com

^۲. دکتری روانشناسی سلامت، دانشگاه آزاد گرگان.

^۳. کارشناسی ارشد، علوم تربیتی، دانشگاه تهران

^۴. کارشناسی ارشد، روانشناسی بالینی، دانشگاه تربت جام

نقش خانواده و همسالان در تربیت فرزندان

زهرا عبدی^۱، حسن فریدی^۲*

با توجه به اینکه خانواده یکی از نهادهای مؤثر در تربیت فرزندان و دانش‌آموزان است و در نیمه راه مدرسه، جامعه و همسالان نیز به وادی تربیت می‌پیوندند با تدوین این مقاله در پی پاسخ به این سؤال مهم هستیم که چگونه می‌توان در روند تربیت، از نقش بی‌بدیل و تأثیر گذار خانواده و گروه همسالان و دوستان غافل نباشیم و در اثنای تربیت از گرایش مثبت گروه بهره ببریم؟ مطالب این نوشتار را با استفاده از روش تحقیق توصیفی، تحلیلی از نوع مطالعه کتابخانه‌ای و بهره‌مندی از حاصل تجربیات اندیشمندان اسلامی و روانشناسان تجزیه و تحلیل نموده تا به نحو شایسته‌ای پاسخگوی مشکلات روزمره کودکان، نوجوانان و فرزندانمان باشیم. در نهایت به این نتیجه رسیده ایم که وجود نابسامانی‌های اقتصادی و اجتماعی از قبیل فقر، تورم، بیکاری، فقدان امنیت مالی و حقوقی و سایر عوامل محرومیت‌زا، زمینه‌ی مساعد برای ارتکاب جرم را فراهم می‌کنند اما با عنایت به مشکلات و چالش‌های موجود جامعه، نباید نقش خانواده و گروه همسالان را نادیده گرفت؛ لذا راهکارهایی برای تنش‌زدایی از خانواده و نیل به سطح تعادل و آرامش فرزندان، ارائه شده است.

واژگان کلیدی: تربیت، تربیت فرزندان، خانواده، همسالان

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، رشته مشاوره، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قوچان Zahra.abdit@gmail.com

^۲. مدرس دانشگاه علمی – کاربردی، واحد شیروان، دانشجوی دکتری، رشته فقه و مبانی حقوق و اندیشه امام خمینی(ره)،
hasanfariditakmaran@yahoo.com واحد مشهد

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

رابطه هوش معنوی با میزان شادکامی دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم شهر کرمانشاه

علی عبدی^۱، سیده فاطمه ضیغمیان^۲

هوش معنوی به عنوان زیر بنای باورهای فرد نقش اساسی در زمینه‌های گوناگون زندگی انسان به ویژه تأمین و ارتقای سلامت روانی دارد. از طرفی نقش شادی در بهداشت روانی، سلامت جسمانی، و مشارکت اجتماعی کارآمد، بسیار مهم شمرده می‌شود. هدف این پژوهش، تعیین رابطه‌ی بین هوش معنوی با میزان شادکامی دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم شهر کرمانشاه است. روش پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ اجرا جزء پژوهشهای توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش از کلیه دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم شهر کرمانشاه تشکیل شده که به صورت نمونه گیری تصادفی خوشه‌ای تعداد ۲۱۲ نفر انتخاب شده‌اند و پرسشنامه‌ی هوش معنوی کینگ (۲۰۰۸) و شادکامی آکسفورد را تکمیل کردند. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از شاخصه‌های آمار توصیفی شامل میانگین و انحراف معیار و آزمون آماری همبستگی پیرسون انجام شده است. یافته‌ها نشان داد که بین هوش معنوی و شادکامی دانش‌آموزان رابطه معنادار و مثبتی وجود داشت. به این صورت که هر چه میزان هوش معنوی در دانش‌آموزان افزایش داشته باشد میزان شادکامی بیشتر خواهد بود.

واژگان کلیدی: هوش معنوی، شادکامی، دانش‌آموزان

^۱ استادیار گروه علوم تربیتی دانشگاه پیام نور ali_abdi@yahoo.com

^۲ کارشناسی ارشد تحقیقات آموزشی

رابطه ویژگی شخصیتی معلم با فشار روانی تحصیلی و پیشرفت تحصیلی

فریدون عبدی^۱

پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و بررسی عوامل موثر بر آن موضوع مهمی است که بخش عمده‌ای از پژوهش‌های علوم تربیتی را به خود اختصاص داده است.

روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند و ابزار گردآوری پرسشنامه شخصیتی پنج عاملی NEO (فرم کوتاه)؛ فشار روانی تحصیلی (رجایی؛ زعیمی؛ صدر، ۱۳۹۳) و معدل نوبت اول بعنوان ابزار پیشرفت تحصیلی مورد استفاده قرار گرفت که داده‌ها بر اساس ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت

یافته‌ها: بین ویژگی شخصیتی روان‌نژندی معلم با فشار روانی تحصیلی دانش‌آموز رابطه معنادار مثبت؛ و بین ویژگی شخصیتی برون‌گرایی؛ انعطاف‌پذیری؛ دلب‌پذیربودن؛ مسئولیت‌پذیر معلم با فشار روانی تحصیلی دانش‌آموزان رابطه معنادار منفی وجود دارد، ویژگی شخصیتی روان‌نژندی معلم؛ بیشترین قدرت پیش‌بینی‌کنندگی برای فشار روانی دانش‌آموزان می‌باشد. بین ویژگی شخصیتی روان‌نژندی معلم با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان رابطه معنادار معکوس وجود دارد

واژگان کلیدی: ویژگی شخصیتی، فشار روانی تحصیلی

^۱ کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تربیت‌جام، روانشناسی عمومی، تربیت‌جام، ایران

بررسی رابطه سلامت سازمانی مدارس و فرسودگی شغلی معلمان

محمد عرب عامری^۱، سهیلا عدل راد^{۲*}، خیرالنسا معینی^۳، فاطمه رسولی خورشیدی^۴

هدف مطالعه حاضر بررسی رابطه میان سلامت سازمانی مدارس و فرسودگی شغلی معلمان شهر سمنان بود. روش تحقیق این پژوهش، توصیفی-پیمایشی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش متشکل از معلمان مدارس ساکن شهر سمنان که به طور قراردادی، رسمی یا حق‌التدریس شاغل در بخش دولتی با مدارک تحصیلی لیسانس و بالاتر جمعاً به تعداد ۳۸۵ نفر بود. حجم نمونه بر اساس جدول کرجسی-مورگان ۱۹۲ نفر تعیین و نمونه‌گیری به روش چندمرحله‌ای تصادفی انجام شد. ابزار جمع‌آوری اطلاعات دو پرسشنامه استاندارد سلامت سازمانی هوی و فیلدمن و فرسودگی شغلی مسلش و همکاران (۲۰۰۱) بود که روایی و پایایی آنها مورد تأیید قرار گرفت. نتایج پژوهش نشان داد که ضرایب همبستگی میان متغیرهای سلامت سازمانی و فرسودگی شغلی و ابعاد مربوط به آنها در سطح $p > 0.01$ از لحاظ آماری معنادارند. نتایج نشان داد که در سطح نهادی، مؤلفه نفوذ مدیر؛ در سطح فنی، مؤلفه روحیه و در سطح اداری مؤلفه پشتیبانی منابع رابطه قوی مستقیم و معناداری با فرسودگی شغلی معلمان داشتند ($p\text{-value} > 0.05$). به بیان دیگر، در سطح نهادی هرچه مؤلفه نفوذ مدیر قوی‌تر گردد فرسودگی شغلی بیشتر می‌گردد ($p = 0.070$). هرچه مؤلفه روحیه بیشتر گردد، فرسودگی شغلی کاهش می‌یابد ($p = -0.074$). و در نهایت، هرچه مؤلفه پشتیبانی منابع قوی‌تر گردد، فرسودگی شغلی کاهش می‌یابد.

واژگان کلیدی: سلامت سازمانی، مدارس، فرسودگی شغلی، معلمان

^۱. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، گروه روانشناسی دانشگاه آزاد بابل، سازمان آموزش و پرورش استان سمنان
^۲. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی (واحد علوم تحقیقات) سمنان، adlrad.psy@gmail.com
^۳. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی (واحد علوم تحقیقات) سمنان
^۴. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، دانشگاه آزاد بابل، بابل، ایران.

تأثیر روانشناسی مثبت نگر بر ابراز وجود و خودکارآمدی دانش‌آموزان متوسطه دارای افت تحصیلی مبتلا به اضطراب امتحان شهرستان سمنان

محمد عرب عامری^۱، خیرالنسا معینی^{۲*}

مقدمه: هدف از این مطالعه، بررسی اثر روانشناسی مثبت نگر بر ابراز وجود و خودکارآمدی دانش‌آموزان دارای افت تحصیلی مبتلا به اضطراب امتحان شهرستان سمنان بود.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر به صورت آزمایشی مداخله‌ای در میان کلیه دانش‌آموزان دختر پایه‌ی دوم مقطع متوسطه آموزش نظری دبیرستان‌های دولتی شهرستان سمنان که در سال تحصیلی ۹۴-۹۵، در ۱۰ دبیرستان شهرستان سمنان به تحصیل مشغول بوده و دچار افت تحصیلی شدند، انجام شد. نمونه‌گیری به صورت چند مرحله‌ای صورت گرفت. ابزار سنجش، پرسشنامه‌ی ابراز وجود گمبیریل و ریچی (۱۹۷۵)، خودکارآمدی شرر و همکاران (۱۹۸۲) و اضطراب امتحان فریدمن و همکاران (۱۹۹۷) بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون تحلیل کوواریانس استفاده شد.

یافته‌ها: روانشناسی مثبت نگر بر ابراز وجود و خودکارآمدی دانش‌آموزان متوسطه دارای افت تحصیلی مبتلا به اضطراب امتحان شهرستان سمنان تأثیر معناداری دارد ($p < 0/01$). نتیجه‌گیری: این مطالعه نشان داد که حجم اثر مداخله روانشناسی مثبت نگر بر ابراز وجود و خودکارآمدی دانش‌آموزان بالاتر از متوسط است و موجب بهبودی دانش‌آموزان مبتلا به اضطراب امتحان می‌گردد.

واژگان کلیدی: روانشناسی مثبت‌نگر، ابراز وجود، خودکارآمدی، افت تحصیلی، اضطراب امتحان

^۱ دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، گروه روانشناسی دانشگاه آزاد بابل، سازمان آموزش و پرورش استان سمنان
^۲ کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی (واحد علوم تحقیقات) سمنان، mari.moini@yahoo.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

اثر روانشناسی مثبت نگر بر کفایت اجتماعی دانش‌آموزان تجدیدی دارای اضطراب امتحان شهر سمنان

محمد عرب عامری^۱، سهیلا عدل راد^{۲*}

مقدمه: هدف از این مطالعه، بررسی اثر روانشناسی مثبت نگر بر کفایت اجتماعی دانش‌آموزان دارای افت تحصیلی مبتلا به اضطراب امتحان شهر سمنان بود.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر به صورت آزمایشی مداخله‌ای در میان کلیه دانش‌آموزان دختر پایه‌ی دوم مقطع متوسطه آموزش نظری دبیرستان های دولتی شهر سمنان که در سال تحصیلی ۹۴-۹۵، در ۱۰ دبیرستان شهر سمنان به تحصیل مشغول بوده و دچار افت تحصیلی شدند، انجام شد. نمونه‌گیری به صورت چند مرحله‌ای صورت گرفت. ابزار سنجش، پرسشنامه‌ی کفایت اجتماعی فلنر (۱۹۹۰) و اضطراب امتحان فریدمن و همکاران (۱۹۹۷) بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون تحلیل کوواریانس استفاده شد.

یافته‌ها: روانشناسی مثبت نگر بر کفایت اجتماعی دانش‌آموزان متوسطه دارای افت تحصیلی مبتلا به اضطراب امتحان شهرستان سمنان تأثیر معناداری دارد.

نتیجه‌گیری: این مطالعه نشان داد که حجم اثر مداخله روانشناسی مثبت نگر بر کفایت اجتماعی بالاتر از متوسط است و موجب بهبودی دانش‌آموزان مبتلا به اضطراب امتحان می‌گردد.

واژگان کلیدی: روانشناسی مثبت‌نگر، کفایت اجتماعی، افت تحصیلی، اضطراب امتحان

^۱. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، گروه روانشناسی دانشگاه آزاد بابل، سازمان آموزش و پرورش استان سمنان
^۲. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی (واحد علوم تحقیقات) سمنان، adlrad.psy@gmail.com

اثربخشی برنامه تحول مثبت جوانی در افزایش امید دانش‌آموزان دارای درماندگی آموخته شده

فاطمه عشورنژاد^۱

این پژوهش با هدف تعیین تاثیر برنامه تحول مثبت جوانی در افزایش امید دانش‌آموزان دارای درماندگی آموخته شده انجام شد. طرح این پژوهش از نوع طرح‌های نیمه آزمایشی به صورت پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه کنترل است. جامعه آماری آن کلیه دانش‌آموزان دختر دبیرستان‌های شهر رامسر با حجم ۱۱۵۰ نفر بود که از میان آنها با روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای ۳۰ نفر انتخاب و در دو گروه آزمایش و کنترل تصادفاً جایگزین شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از مقیاس درماندگی آموخته شده کوئینلس و نلسون (۱۹۸۸) و مقیاس امید شنایدر (۱۹۹۱) استفاده گردید. دانش‌آموزان گروه آزمایش به مدت ۸ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای تحت آموزش برنامه تحول مثبت جوانی داتروپچ قرار گرفتند و به منظور تکمیل فرایند آموزش، والدین و معلمان‌شان نیز به مدت ۲ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای از این آموزش بهره‌مند شدند. در پایان، هر دو گروه آزمایش و کنترل مجدداً به پرسشنامه امید پاسخ دادند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS و از روش آماری تحلیل کوواریانس استفاده شد. نتایج نشان داد که برنامه تحول مثبت جوانی بطور چشمگیری باعث افزایش امید دانش‌آموزان گروه آزمایش شده است. و همچنین بین نمرات امید دانش‌آموزان و درماندگی آنان رابطه منفی معنادار مشاهده گردید. از انجام این پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که برنامه تحول مثبت جوانی که شامل پنج مولفه شایستگی، اعتماد، ارتباط، منش و مراقبت است با تمرکز بر نقاط قوت فرد و بهبود سلامت روانی او باعث افزایش امید در دانش‌آموزان شکست‌خورده و درمانده می‌شود.

واژگان کلیدی: برنامه تحول مثبت جوانی، امید، درماندگی آموخته شده

^۱ دانشجوی دکتری روان‌شناسی تربیتی دانشگاه خوارزمی تهران f.ashour347@yahoo.com

روش نوین در یادگیری بحث گروهی

فاطمه عطایی^{۱*}، فاطمه خرمی^۱

روش یادگیری بحث گروهی گفت و گویی منسجم و منظم درباره موضوعی خاص و مورد علاقه ی مشترک شرکت کنندگان در بحث است. با توجه به تاثیر خاص رویکردهای یادگیرنده محور امروزه روش هایی مانند بحث گروهی توجه محققان و مربیان را به خود معطوف داشته است. روش بحث گروهی روش موثری برای ایفای نقش، بحث ها، بارش فکری و مناظره ها می باشد. این روش همچنین یک راهبرد عالی برای افزایش انگیزش دانش آموزان، بالا بردن توان عقلی و تشویق عادات دموکراتیکی به حساب می آید و یادگیرنده را برای یادگیری مطالب تازه تحریک می نماید. مقاله حاضر مروری بر یادگیری بحث گروهی، مبانی نظری آن و تکنیکهای موثر و نوین است. در بخش اول این مقاله به مبانی نظری و مفهوم بحث گروهی، روش اجرا، آثار و نتایج بحث گروهی، روش اجرا، آثار و نتایج بحث گروهی، مزایا و محدودیت های آن پرداخته می شود. در بخش دوم تکنیک های نوین بحث گروهی به اجمال شرح داده شده است. در خاتمه این نتیجه گیری حاصل شد که تکنیک های نوین در روش یادگیری بحث گروهی محدودیت های آن را به طور قابل توجهی کاسته و می توان آن را به گونه ای کارآمدتر به اجرا درآورد.

واژگان کلیدی: یادگیری بحث گروهی، انگیزش، توان عقلی، عادات دموکراتیک

^۱. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات تهران

رابطه هوش معنوی و جهت‌گیری مذهبی با شادکامی دانش‌آموزان

کامیار عظیمی^{۱*}، مرضیه امینی^۲، هومن رجبی^۳

هدف این پژوهش بررسی رابطه بین هوش معنوی و جهت‌گیری مذهبی با شادکامی دانش‌آموزان است. جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه دانش‌آموزان دوره‌ی دوم متوسطه شهرستان کرج است که در سال تحصیلی ۹۴-۹۵ مشغول به تحصیل بوده و از این میان تعداد ۱۰۰ نفر دانش‌آموز با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب و به پرسشنامه‌های هوش معنوی کینگ، جهت‌گیری مذهبی آلپورت و مقیاس شادکامی آکسفورد پاسخ دادند. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS-۲۲ و با روش همبستگی پیرسون، رگرسیون چند متغیره و آزمون من-ویتی تحلیل شدند. مشخص شد شادکامی با هوش معنوی ($p < 0/05$) و جهت‌گیری مذهبی درونی ($p < 0/01$) رابطه معناداری دارد؛ اما با جهت‌گیری مذهبی بیرونی، رابطه معناداری ندارد. با مقایسه میانگین رتبه‌ها و مقدار من-ویتی مشخص شد، دانش‌آموزان متوسطه دختر در مقایسه با دانش‌آموزان پسر از هوش معنوی بیشتری ($P < 0/009$) و پسران از جهت‌گیری مذهبی ($P < 0/06$) بالاتری نسبت به دختران برخوردار بودند. در متغیر شادکامی تفاوت معناداری مشاهده نشد.

واژگان کلیدی: هوش معنوی، جهت‌گیری مذهبی، شادکامی

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی تربیتی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی (kamyarazemi@yahoo.com)

^۲. دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی تربیتی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه شهید چمران اهواز

^۳. دانشجوی دکتری روان‌شناسی تربیتی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران

اثربخشی درمان فراشناختی در کاهش اضطراب امتحان و بهبود خود پنداره تحصیلی و عملکرد تحصیلی دانشجویان دانشگاه فرهنگیان

مریم عظیمی^{۱*}

مقدمه: اضطراب امتحان حاصل استرس‌های محیطی، فشارهای روانی منفی و ضعف خودپنداره‌ی افراد درباره استعداد و توانائی یادگیری آنهاست که موجب عدم تمرکز، آشفتگی ذهنی، ارزیابی غلط، واکنش‌های ناخوشایند جسمانی و افت تحصیلی آنها می‌شود. هدف این پژوهش، بررسی تاثیر درمان فراشناختی در کاهش اضطراب امتحان، بهبود عملکرد تحصیلی و خودپنداره تحصیلی دانشجویان می‌باشد.

روش تحقیق: این پژوهش شبه تجربی با طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون و پیگیری برای دو گروه آزمایشی و کنترل است. بدین‌منظور به دانشجویان دانشگاه فرهنگیان پرسشنامه اضطراب امتحان ساراسون داده‌شد، افرادی که اضطراب امتحان بالا (نمرات بالاتر از ۱۲) داشتند به عنوان نمونه‌ی تحقیق به روش نمونه‌گیری در دسترس، تعداد ۳۲ نفر انتخاب شدند و بوسیله گمارش تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل قرار گرفتند. برای گروه آزمایشی درمان فراشناختی (ولز ۱۹۹۵-۱۹۹۷) در قالب ۱۰ جلسه ۴۵ دقیقه‌ای انجام شد.

ابزار: پرسشنامه‌های مورد استفاده در این پژوهش شامل: باورهای فراشناختی ولز، اضطراب امتحان ساراسون، خودپنداره تحصیلی مارش و برای سنجش عملکرد تحصیلی از کارنامه پایان ترم استفاده‌شد.

یافته‌ها: داده‌ها بوسیله آزمون تحلیل کوواریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد، اضطراب امتحان و باورهای فراشناختی در گروه آزمایشی کاهش داشته‌است. همچنین خودپنداره تحصیلی و عملکرد تحصیلی در گروه آزمایشی افزایش داشته‌است. بعد از ۶ ماه پیگیری صورت گرفت.

نتیجه‌گیری: یافته‌ها نشان داد که فراشناخت یک عامل مهم در اضطراب امتحان می‌باشد که با استفاده از درمان فراشناختی می‌توان اضطراب امتحان و خودپنداره و عملکرد تحصیلی را بهبود بخشید.

کلیدواژه‌ها: درمان فراشناختی، اضطراب امتحان، عملکرد تحصیلی، خود پنداره تحصیلی

^{۱*} (نویسنده مسئول) دانشجوی دکتری روانشناسی سلامت، مدرس دانشگاه فرهنگیان امیر کبیر، کرج، ایران
Azimi7882@gmail.com

اثر بخشی درمان گروهی فراشناختی بر استرس شغلی و باورهای فراشناختی معلمان زن

مریم عظیمی^{*}، دکتر جعفر حسنی^۲

مقدمه: هدف پژوهش حاضر بررسی اثربخشی درمان گروهی فراشناختی بر استرس شغلی و باورهای فراشناختی معلمان بود.

روش: پژوهش نیمه تجربی با طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون و پیگیری برای دو گروه آزمایشی و کنترل می‌باشد. با استفاده از نمونه‌گیری در دسترس تعداد ۳۰ نفر معلم زن دوره متوسطه ناحیه ۳ کرج که استرس شغلی بالا داشتند انتخاب، بعد از هم‌تأسیزی بوسیله گمارش تصادفی در گروه‌های آزمایش-کنترل قرار گرفتند.

ابزار اندازه‌گیری: پرسشنامه‌ی استرس شغلی (HSE) و فراشناخت ولز استفاده شد. برای گروه آزمایشی درمان فراشناختی در قالب ۱۰ جلسه ۴۵ دقیقه‌ای انجام شد. آزمودنی‌ها قبل و بعد از درمان و دوره پیگیری ۶ ماه پرسشنامه‌های پژوهش را تکمیل کردند.

یافته‌ها: تجزیه تحلیل داده‌ها با استفاده از تحلیل کوواریانس انجام شد. نتایج نشان داد درمان گروهی فراشناختی تأثیر مثبتی بر کاهش استرس شغلی در گروه آزمایش داشته است. همچنین نمرات باورهای فراشناختی در گروه آزمایش کاهش داشته است. نتیجه‌گیری: درمان فراشناختی با استفاده از راهبردهای فراشناختی باعث کاهش نگرانی و نشخوار فکری شده، نهایتاً استرس شغلی که نتیجه این نگرانی و نشخوار فکری می‌باشد را کاهش می‌دهد.

کلیدواژه‌ها: درمان گروهی فراشناختی، باورهای فراشناختی، استرس شغلی

^۱ (نویسنده مسئول) دانشجوی دکتری روان‌شناسی سلامت دانشگاه خوارزمی تهران، مدرس دانشگاه فرهنگیان امیرکبیر البرز

azimi7882@gmail.com

hasanimehr57@khu.ac.ir

^۲ دانشیار روان‌شناسی بالینی دانشگاه خوارزمی تهران

«پیش‌بینی چاقی کودکان بر پایه بازداری، اضطراب کودک و رابطه مادر - کودک»

وحیده عظیمی^۱

مقدمه: افزایش وزن کودکان در نتیجه تعامل بین فاکتورهای ژنتیکی و محیطی است. فعالیت سیستم بازداری رفتاری در افراد مبتلا به اختلالات گوناگون، دچار نقص است. اضطراب کودک، در نتیجه تهدیدی که متوجه کودک می‌شود یا فقدان افراد یا چیزهایی که مایه اطمینان و امنیت او می‌باشند، ایجاد می‌گردد.

روش: نمونه این پژوهش را ۱۲۴ نفر از دانش‌آموزان (۹۲ نفر دختر) و (۳۲ نفر پسر) تشکیل می‌دهند. جهت انجام پژوهش، آزمون استروپ، آزمون گودیناف و ثبت مشاهدات، پرسشنامه ارزیابی رابطه مادر- کودک بر روی گروه نمونه اجرا شد.

یافته: ارتباط بین مادر - کودک تاثیر معنا داری بر چاقی کودکان دارد و با افزایش نمرات خرده مقیاس سهل‌گیری، چاقی در کودکان افزایش می‌یابد. همچنین بین بازداری رفتاری و اضطراب در کودکان و بین رابطه مادر - کودک و اضطراب در کودکان رابطه معنادار وجود دارد.

نتیجه‌گیری: در جمع بندی کلی، پیشنهاد می‌شود: با تعمیم نمونه به سایر مناطق، جلب اطمینان مادران به روشهای موثرتر قبل از انجام پژوهش و اجرای پژوهش مشابه در مورد رابطه مادر- کودک و بررسی عوامل ایجاد اضطراب در کودک و شناسایی عوامل موثر همانند بازداری در ایجاد چاقی کودکان، می‌توان از عوارض و عواقب امر چاقی کودکان جلوگیری نمود.

واژه‌های کلیدی: چاقی، بازداری رفتاری، اضطراب، رابطه مادر-کودک

^۱. کارشناسی ارشد روانشناسی - مشاور و مدرس مهارت‌های زندگی، مجتمع آموزشی دخترانه ابوعلی سینا (پیش دبستان و دبستان). خ ستارخان. خ خسرو جنوبی v_azimi@yahoo.com

تعیین اثربخشی شناخت درمانی مبتنی بر ذهن آگاهی بر میزان اضطراب امتحان زبان خارجی دانش‌آموزان دختر دو زبانه

ساناز علی خواه^۱

هدف پژوهش حاضر تعیین اثربخشی شناخت درمانی مبتنی بر ذهن آگاهی بر میزان اضطراب امتحان زبان خارجی دانش‌آموزان دو زبانه می‌باشد. روش پژوهش حاضر، شبه آزمایشی با طرح پیش‌آزمون و پس‌آزمون با گروه کنترل می‌باشد و از نظر هدف، کاربردی است. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کلیه دانش‌آموزان دختر دو زبانه مقطع هفتم منطقه ۵ شهر تهران در سال تحصیلی ۱۳۹۴-۱۳۹۵ می‌باشد که از این بین ۳۰ نفر انتخاب شده، در دو گروه آزمایش و کنترل گمارده شدند. گروه آزمایش در طی ۲ ماه هفته‌ای یکبار، در ۸ جلسه ۲ ساعته در کارگاه‌های آموزشی شناخت درمانی مبتنی بر ذهن آگاهی شرکت نمودند ولی گروه کنترل آموزشی را دریافت ننمودند. شرکت‌کننده‌ها در دو مرحله پیش‌آزمون و پس‌آزمون به پرسشنامه‌ی اضطراب امتحان ساراسون پاسخ دادند. داده‌های جمع‌آوری شده به وسیله آزمون تحلیل کوواریانس و نرم افزار Spss تجزیه و تحلیل شدند. تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد که شناخت درمانی مبتنی بر ذهن آگاهی بر میزان اضطراب امتحان زبان خارجی ($p < 0/05$) دانش‌آموزان دو زبانه تاثیر معناداری داشته است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که شناخت درمانی مبتنی بر ذهن آگاهی می‌تواند بر اضطراب امتحان دانش‌آموزان دو زبانه موثر باشد.

واژگان کلیدی: شناخت درمانی مبتنی بر ذهن آگاهی، اضطراب امتحان، دانش‌آموزان دوزبانه.

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد آیت الله آملی Alikhah.sanaz@gmail.com

بررسی تأثیر آموزش مهارت پرسشگری، بر فرآیندهای عالی شناختی (عزت نفس، دانش فرا شناختی)

سیران علیزاده^{۱*}، رخساره فضلی^۲، آدیس کراسکیان^۳

پرسشگری از مفاهیم شناختی و یکی از اشکال تفکر و اندیشه است که می‌تواند بر سایر مفاهیم شناختی تأثیرمستقیم یا با واسطه داشته باشد. در این پژوهش اثر بخشی مهارت پرسشگری افراد بر فرا شناخت و عزت نفس آنان اندازه گیری شده است. این اندازه گیریها بعد از یک دوره آموزشی ۱۲ جلسه ای بر دو گروه نوجوان و بزرگسال انجام شده است. روش این پژوهش نیمه آزمایشی با پیش آزمون و پس آزمون و گروه گواه می‌باشد. در گروه نوجوانان ۵۰ نفر از دانش آموزان دوره اول متوسطه مدرسه نمونه دولتی زینب کبری از منطقه ۱۹ شهر تهران و در گروه بزرگسال ۲۴ نفر از داوطلبین ۳۰ تا ۴۰ سال ساکن منطقه ۶ شهر تهران به روش تصادفی ساده انتخاب و مورد آزمایش قرار گرفتند. اندازه گیریها با استفاده از پرسشنامه های باور های فراشناختی ولز (MCQ) و پرسشنامه عزت نفس کوپر اسمیت (SEI) انجام شد. طبق نتایج آماری بدست آمده مهارت پرسشگری بر فرا شناخت و عزت نفس نوجوانان اثر بخش نبوده و در گروه بزرگسالان میانگین نمره دانش فراشناخت [در خرده مقیاس های عدم خودآگاهی شناختی، تضاد شناختی و نیاز به کنترل افکار و همچنین در نمره کل دانش فراشناخت]، پس از آموزش مهارت پرسشگری در گروه آزمایشی با میانگین آن در گروه گواه تفاوت معناداری دارد؛ میانگین در گروه آزمایشی پایین تر از گروه گواه می‌باشد. همچنین میانگین نمره عزت نفس اجتماعی، پس از آموزش مهارت پرسشگری در گروه آزمایشی با میانگین آن در گروه گواه تفاوت معناداری داشته و میانگین در گروه آزمایشی بالا تر از گروه گواه می‌باشد. نتایج حاصل از تحقیق نشان دهنده این است که آموزش مهارت پرسشگری بر افزایش عزت نفس اجتماعی و دانش فرا شناختی در مقیاسهای خود آگاهی شناختی، تضاد شناختی، نیاز به کنترل افکار و نمره کل دانش فرا شناختی بزرگسالان موثر می‌باشد.

کلیدواژه‌ها: مهارت پرسشگری- فرا شناخت - عزت نفس

^۱. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد واحد بین الملل کیش

seyran212@gmail.com

^۲. دکترای روانشناسی تربیتی، استاد یار دانشگاه علامه طباطبائی fazli@yahoo.com

^۳. دکترای روان شناسی (سنجش و اندازه گیری) استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج adiskraskian@yahoo.com

نقش مشاوران و روانشناسان مدارس در کمک به دانش‌آموزانی که مورد کودک آزاری قرار گرفته‌اند

سیما عیوضی^۱

کودک آزاری رفتاریست که در آن کودک توسط اطرافیان مورد سوءاستفاده قرار می‌گیرد یا نسبت به رفع نیازهای اولیه او غفلت می‌شود. کودک آزاری انواع مختلفی دارد: ۱- جسمی ۲- عاطفی ۳- سوءاستفاده جنسی ۴- بی توجهی ۵- سوءاستفاده صنعتی ۶- سوءاستفاده تحصیلی. مقاله حاضر، مقاله مروری می‌باشد که در ابتدا به ارائه تعاریف و آثار و پیامدهای کودک آزاری پرداخته است سپس به معرفی و بررسی نقش مشاوران و روانشناسان در مدارس و خدماتی که در کمک به این کودکان ارائه می‌دهند اشاره می‌کند، و در آخر به ارائه راهکارهایی برای کمک به این کودکان می‌پردازد.

در انتها از مباحث ذکر شده میتوان نتیجه گرفت که مشاوران و روانشناسان در مدارس علاوه بر آموزش که جنبه پیشگیری دارد می‌توانند با توجه به علایم کودک آزاری این کودکان را شناسایی کنند و آنها را کمک و درمان کنند.

واژگان کلیدی: مشاوران و روانشناسان، مدارس، کودک آزاری

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه رازی کرمانشاه،
Aivazysima4@gmail.com

رابطه قدرت ایگو و سبک های هویت با شادکامی در دانش آموزان دختر

اعظم سادات غضنفری^{۱*}، محمد جعفر جوادی^۲

هدف پژوهش حاضر، تعیین رابطه بین قدرت ایگو و سبک های هویت با شادکامی در دختران نوجوان دبیرستانی است. روش پژوهش از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش، شامل دختران دانش آموز سال دوم دبیرستان منطقه ۱۴ است و نمونه ای به حجم ۳۳۰ نفر و باروش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه قدرت ایگو استروم (۱۹۹۷)، سبک های هویت برزونسکی (۱۹۸۹) و شادکامی آکسفورد (۱۹۹۰) بود. روش تجزیه و تحلیل داده ها، از رگرسیون ساده و چند متغیره و تحلیل واریانس یکراهه و آزمون تعقیبی استفاده شد. نتایج نشان داد که بین قدرت ایگو و شادکامی رابطه معنا داری وجود دارد ($r=0/598$) و قدرت ایگو قادر است ۳۸/۸ درصد از شادکامی را پیش بینی کند. همچنین بین سبک های هویت، با شادکامی رابطه معناداری وجود دارد ($r=0/423$). همچنین، مشخص شد که سبک هنجاری، پیش بین قویتری نسبت به سبک اطلاعاتی است و نیز سبک اجتنابی رابطه ای منفی با شادکامی دارد. نتایج آزمون تعقیبی نشان داد که بین رشته ریاضی و تجربی بر خلاف رشته انسانی از نظر شادکامی تفاوت معناداری وجود ندارد. بر اساس یافته های این پژوهش می توان نتیجه گرفت که هر چه «ایگو» قدرتمند تر باشد شادکامی بیشتر است و افرادی که سطح شادکامی آنان بالاتر است از سبک هویت هنجاری و اطلاعاتی استفاده می کنند.

کلید واژه ها: قدرت ایگو/ سبک های هویت/ شادکامی

^۱ کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه تهران مرکزی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی

ghazanfary49@gmail.com

^۲ MJ.Javady@yahoo.com- استادیار روانشناسی تربیتی، دانشگاه تهران مرکزی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی

بررسی انگیزه‌های خواندن دانش‌آموزان مقطع ابتدایی عضو کتابخانه‌های مدارس بر اساس پرسشنامه MRQ

سعید غفاری^۱

زمینه و هدف: هدف از انجام این پژوهش بررسی انگیزه‌های خواندن در دانش‌آموزان عضو کتابخانه‌های مدارس دو مقطع ششم و هشتم ابتدایی تحصیلی شهرستان قم بر اساس پرسشنامه انگیزه‌های خواندن MRQ بوده است.

روش: پژوهش حاضر از نوع کاربردی و روش پژوهش پیمایشی-تحلیلی است، جامعه آماری ۲۷۸ نفر از دانش‌آموز دختر و پسر مقاطع ششم تا هشتم ابتدایی هستند که با استفاده از شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای به صورت تصادفی انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه استاندارد انگیزه‌های خواندن MRQ است. روش آماری مورد استفاده جهت آزمون فرضیه‌های پژوهش به علت ناپارامتریک بودن داده‌ها، از آزمون فریدمن برای گرفتن رتبه میانگین بین زیر مولفه‌های پرسشنامه انگیزه‌های خواندن MRQ استفاده شده است. نرم افزار آماری مورد استفاده SPSS نسخه ۱۶ است.

یافته‌ها: یافته‌های حاصل از آزمون فرضیه‌های پژوهش بیانگر این است که بین عوامل تشویقی و بازدارنده دانش‌آموزان مورد بررسی برحسب خواندن، با معدل نمره املاء و فارسی دانش‌آموزان مورد بررسی برحسب خواندن بر اساس پرسشنامه انگیزه‌های خواندن MRQ رابطه مستقیم معناداری وجود دارد. و بین انگیزه‌های خواندن دانش‌آموزان مورد بررسی برحسب سن، مقطع تحصیلی، وضعیت تحصیلی (معدل درسی) بر اساس پرسشنامه انگیزه‌های خواندن MRQ رابطه معکوس معناداری وجود دارد.

نتایج: نتایج نشان داد که دانش‌آموزان، کمابیش همه انگیزه‌های خواندن را دارند و این انگیزه‌های «عوامل محیطی و اجتماعی»، «لذت»، «کنجکاوی» و «شناخت» در دانش‌آموزان مورد بررسی نسبت به بقیه در سطح بالاتری قرار داشتند و انگیزه‌های اجتناب، اجبار، اهمیت، نسبت به بقیه انگیزه‌ها نمره‌های کمتری را به خود اختصاص دادند.

کلیدواژه‌ها: انگیزه‌های خواندن، انگیزه‌های خواندن MRQ دانش‌آموزان، کتابخانه‌های مدارس

^۱ استادیار گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه پیام نور واحد قم Ghaffari130@yahoo.com

اثر بخشی آموزش مهارت کنترل خشم بر بهبود روابط والد- فرزند

نیره غلامی، محمد محمدی پور

پژوهش حاضر با هدف بررسی اثربخشی آموزش مهارت کنترل خشم بر بهبود روابط والد- فرزند در دختران نوجوان انجام شد. روش پژوهش نیمه آزمایشی و طرح پژوهش از نوع پیش آزمون- پس آزمون با گروه کنترل بود. ۳۰ نفر از دختران نوجوان دو دبیرستان متوسطه (دوره اول) شهر قرچک از طریق نمونه گیری در تصادفی خوشه ای چند مرحله ای انتخاب و به شیوه تصادفی در دو گروه آزمایش و گواه جایگزین شدند. به گروه آزمایش ۷ جلسه آموزش مهارت کنترل خشم ارائه شد و گروه کنترل هیچ مداخله ای را دریافت نکرد. ابزار سنجش پرسشنامه روابط والد- فرزند (فرم مادر و فرم پدر) بود. داده ها از طریق آزمون تحلیل کوواریانس و آزمون t تحلیل شد. نتایج حاکی از آن بود که آموزش مهارت کنترل خشم به دختران نوجوان در بهبود روابط نوجوانان با پدر و مادر مؤثر بود. مقایسه پس آزمون و آزمون پیگیری در گروه آزمایش و در گروه کنترل، بطور جداگانه تفاوت آماری معنی داری وجود نداشت. بنابراین می توان نتیجه گرفت آموزش مهارت های کنترل خشم در بهبود روابط والد - فرزند نقش مثبت و پایداری دارد.

واژه های کلیدی: آموزش کنترل خشم، تعارضات والد - نوجوان

بررسی رابطه بین راهبردهای خودتنظیمی با پیشرفت تحصیلی در دانش‌آموزان مقطع متوسطه

مژگان فاطمی^۱

هدف پژوهش حاضر تعیین رابطه بین راهبردهای خودتنظیمی با پیشرفت تحصیلی در دانش‌آموزان مقطع متوسطه شهرستان اهواز در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ بود. از جامعه آماری پژوهش، نمونه‌ای به تعداد ۳۲۰ نفر با روش نمونه‌گیری تصادفی چند مرحله‌ای انتخاب شدند. برای سنجش متغیرهای مورد مطالعه از پرسشنامه‌های راهبردهای یادگیری استفاده شد. برای تحلیل داده‌ها روش‌های آماری همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه استفاده شد. نتایج همبستگی نشان داد که بین متغیرهای راهبردهای یادگیری خودتنظیمی با پیشرفت تحصیلی رابطه مثبت معنی‌دار وجود دارد. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که متغیرهای راهبردهای یادگیری خودتنظیمی پیش‌بینی‌کننده پیشرفت تحصیلی می‌باشند و حدود ۱۶٪ از واریانس پیشرفت تحصیلی توسط متغیرهای راهبردهای یادگیری خودتنظیمی تبیین می‌شود.

واژگان کلیدی: راهبردهای یادگیری خودتنظیمی، پیشرفت تحصیلی

^۱ کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه علوم تحقیقات اهواز

بررسی رابطه سبک دلبستگی و رضایت شغلی در معلمان زن شهر تهران

نوشین فتح اله زاده^۱

دلبستگی مفهومی است که ریشه در کارهای کردادرشناسان دارد و دارای مفهومی روان تحلیل‌گرانه است که می‌تواند در سایر ابعاد زندگی فرد تاثیر گذار باشد. هدف از پژوهش حاضر بررسی سبک دلبستگی و رضایت شغلی در معلمان زن شهر تهران بود. جامعه آماری این پژوهش کلیه معلمان مدارس شهر تهران در سال تحصیلی ۱۳۹۱-۱۳۹۲ بودند و نمونه این پژوهش ۴۰ نفر از معلمان در ۲ مدرسه در ناحیه ۱ تهران به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند. ابزار مورد استفاده پرسشنامه سبک دلبستگی کولینز و رید (RAAS-1990) و مقیاس رضایت شغلی (Jsds-1990) بود. تجزیه و تحلیل پرسشنامه‌ها با روش آمار توصیفی و آمار استنباطی انجام شد. نتایج نشان دهنده آن است بین سبک دلبستگی ایمن و رضایت شغلی رابطه معنادار وجود ندارد. بین سبک دلبستگی اضطرابی و رضایت شغلی رابطه معنادار وجود دارد. بین سبک دلبستگی اجتنابی و رضایت شغلی رابطه وجود دارد.

کلید واژه: سبک دلبستگی - رضایت شغلی

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن

اندیشه و کلام چگونه بر نوع دریافت های ما تاثیر می‌گذارد؟

مریم فتحی پور^۱

امروزه افراد زیادی در جامعه خواهان اطلاعات و روش هایی هستند که بتوانند به حداکثر توانایی های بالقوه خود دست یافته و رضایتمندی بیشتری در زندگی داشته باشند. یافته های پژوهشی در روان شناسی مثبت، بیانگر آن است که خوش بینی، تفکر مثبت، امید، مراقبت و توجه، شادی و انعطاف پذیری موجب رضایتمندی و موفقیت بیشتر خواهد شد. از این رو روان شناسی مثبت نگر سهم موثری در رشد و شکوفایی افراد خانواده و جوامع خواهد داشت. یکی از حوزه های روان شناسی مثبت، داشتن نگرش و کلام مثبت است. باید توجه داشت شیوه فکر کردن صرفا یک عادت است، بنابراین می‌تواند قابل تغییر باشد. بدیهی است این تغییر از ابتدایی ترین سطوح ارتباطی به عنوان عنصر پیشگیرانه باید آغاز شود یعنی از دوران کودکی راهبردهای بر آمده از روان شناسی مثبت می‌تواند آموزگاران، مربیان، والدین، درمانگران و کارفرمایان را به تغییر تفکر وادار سازد به گونه ای که اشخاص با درک نقاط قوت شخصی، انگیزه لازم برای نگرش مثبت، کارایی و توانمندی، و در نهایت رضایتمندی از زندگی را کسب کنند. از آنجا که روان شناسی مثبت از مسائل واقعی زندگی مردم جدا نیست، پژوهش حاضر با تاکید بر ارائه نمونه های عینی در مدرسه و تجربه مشاوره ای از آموزگاران، دانش آموزان، والدین و سایر مراجعان و شناسایی دور باطل فکری و کلامی آنان، و ارائه منطق درمان و چگونگی خارج شدن از دور باطل (فکری و کلامی) با ایجاد بینش مثبت و ارائه افکار مقابله ای سالم به منظور اصلاح نوع تعبیر و تفسیر، کلام و ارتقاء کیفیت زندگی شخصی، تحصیلی، اجتماعی و خانوادگی را مورد بررسی قرار می‌دهد.

واژگان کلیدی: روان شناسی مثبت، تفکر، کلام، دور باطل

^۱. کارشناس ارشدراهنمایی و مشاوره، مشاوره آموزش و پرورش fathipour_m@yahoo.com

تأثیر تنبیه بدنی والدین بر رفتار کودکان 11 – 6 سال مدرسه‌رو در محیط مدرسه دولتی

نرگس فتوت‌پسند^۱

پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیر تنبیه بدنی بر برخی رفتارهای پرخاشگرانه در کودکان ۱۱-۶ سال مدرسه دولتی شهر تهران انجام شد. نمونه این پژوهش کودکانی هستند که در مقطع اول تا پنجم دبستان تحصیل می‌کنند. تعداد نمونه پژوهش ۶۳ نفر است که ۳۱ نفر گروه آزمایش (کودکانی که در خانه توسط والدین تنبیه بدنی می‌شوند) و ۳۲ نفر گروه کنترل (کودکانی که در خانه تنبیه بدنی نمی‌شوند) است. این افراد به صورت تصادفی و به وسیله مصاحبه‌ی مستقیم با دانش‌آموزان مشخص شدند. ابزار گردآوری داده‌ها در این زمینه پژوهش پرسشنامه معلم ساخته است که دارای ۲۰ سوال می‌باشد. این پرسشنامه چهار متغیر، پرخاشگری عملی، پرخاشگری کلامی، گوشه‌گیری و همکاری را می‌سنجد. نتایج این پژوهش نشان داد که کودکانی که در منزل توسط والدین مورد تعرض و تنبیه بدنی قرار می‌گیرند در محیط مدرسه پرخاشگری عملی، پرخاشگری کلامی و گوشه‌گیری بیشتری از خود نشان می‌دهند، همچنین میزان همکاری کودکان در معرض تنبیه بدنی و عدم تنبیه یکسان می‌باشد، به عبارت دیگر: تنبیه بدنی به هر مقدار (کم - متوسط - زیاد) که صورت بگیرد تأثیر نامطلوبی بر روی رفتار کودکان دارد و باعث اختلال در رفتار آنها می‌شود.

کلیدواژه‌ها: تنبیه بدنی، پرخاشگری عملی، پرخاشگری کلامی، همکاری

^۱ کارشناس ارشد روانشناسی بالینی دانشگاه علوم تحقیقات ساوه

رابطه سبک‌های اسناد با خودکارآمدی تحصیلی

فریبا فرازی^۱، مریم شاهی^۲

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه سبک‌های اسناد با خودکارآمدی تحصیلی است. روش پژوهش از نوع همبستگی و جامعه آماری کلیه دانش‌آموزان دختر پایه دوم مقطع متوسطه شهر سرایان بودند. ۱۰۸ دانش‌آموز با استفاده از جدول مورگان و به شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شدند. از مقیاس‌های سبک‌های اسنادی (ASQ) و خودکارآمدی تحصیلی (MJSES) برای سنجش متغیرهای پژوهش استفاده شد. داده‌های بدست آمده با آزمون‌های آماری همبستگی پیرسون و رگرسیون گام به گام تجزیه و تحلیل شدند. یافته‌های پژوهش نشان دادند که از میان سبک‌های اسناد مثبت، بعد کلیت و منبع کنترل و از میان سبک‌های اسناد منفی، تنها بعد کلیت توان پیش‌بینی خودکارآمدی تحصیلی را دارند. لذا در موفقیت‌ها و شکست‌های تحصیلی سبک‌های اسناد می‌توانند نقش مهمی در خودکارآمدی تحصیلی داشته باشند.

^۱ دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، علوم و تحقیقات تهران، مدرس دانشگاه پیام نور شهرستان فردوس
farazi.edupsy@gmail.com
^۲ کارشناس راهنمایی و مشاوره، دانشگاه پیام نور فردوس

پیش‌بینی گرایش مصرف مواد بر اساس مؤلفه‌های پیوند با مدرسه

نورعلی فرخی^۱، سمیه پوراحسان^۲

گرایش به مصرف مواد، موضوعی مهم و دارای ابعاد و پیامدهای نامطلوب بی شماری است. برای پژوهش به منظور پیش‌بینی گرایش به مصرف مواد بر اساس مؤلفه‌های پیوند مدرسه در دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوره دوم استان کرمان سال تحصیلی ۹۳-۹۴ انجام گرفت. روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای از شهرهای استان، ۶ شهر و از هر شهر ۲ دبیرستان دخترانه و ۲ دبیرستان پسرانه و در نهایت ۱۰۰۰ نفر انتخاب شدند و به پرسشنامه‌های پیوند با مدرسه پناهی و همکاران (۱۳۸۹) و گرایش به اعتیاد وید و بوچر (۱۹۹۲) پاسخ دادند. یافته‌ها با تحلیل رگرسیون چندمتغیری نشان داد که مؤلفه‌های تعلق، التزام و تعهد از پرسشنامه پیوند با مدرسه به طور معناداری می‌توانند گرایش به مصرف مواد در دانش‌آموزان را پیش‌بینی کنند اما مؤلفه ارتباط با همسالان در نمونه تحقیقی نتانسته نقش پیش‌بینی‌کننده را نشان دهد. مدرسه به عنوان یک نهاد می‌تواند نقش کنترل اجتماعی را ایفا کند و در کنار عوامل فردی و خانوادگی گرایش به مصرف مواد را تبیین نماید. واژگان کلیدی: گرایش به مصرف مواد، مؤلفه‌های پیوند با مدرسه، تعلق، التزام، تعهد و ارتباط با همسالان.

^۱ دانشجویار دانشگاه علامه طباطبائی

^۲ استادیار دانشگاه شهید باهنر کرمان

اثر بخشی تئاتر درمانی بر تعامل اجتماعی و گفتار دانش‌آموزان اوتیسم در مقطع ابتدایی بر اساس تئوری سان رایز

زهرا فرمانی^۱، دکتر عبدالحسن فرهنگی^۲

هدف اصلی مطالعه حاضر، بررسی اثر بخشی تئاتر درمانی بر تعامل اجتماعی و گفتار دانش‌آموزان مبتلا به اوتیسم در مقطع ابتدایی بر اساس تئوری سان رایز می‌باشد. جامعه آماری پژوهش را ۳۴۱ دانش‌آموز مقطع ابتدایی (۳۱۹ دانش‌آموز پسر و ۲۲ دانش‌آموز دختر) مبتلا به اختلال اوتیسم در شهر تهران تشکیل داده‌اند. با استفاده از جامعه آماری این پژوهش، نمونه‌ها را ۱۰ نفر کودک (۸ پسر و ۲ دختر) بین ۶/۵ تا ۱۰ ساله تشکیل دادند و به صورت تصادفی و در دسترس انتخاب شدند و پژوهش بر روی آنها صورت گرفت. تئاتر درمانی به عنوان متغیر مستقل در نظر گرفته شده است و برای جمع‌آوری داده‌های پژوهش از آزمون ATEC و دو خرده‌مقیاس گفتار و تعامل اجتماعی استفاده شده است. برای بررسی کارآمدی تئاتر درمانی و همچنین مقایسه گروه‌های پیش‌آزمون و پس‌آزمون و در جهت تحلیل داده‌های آماری، روش‌های آمار توصیفی با استفاده از جداول توزیع فراوانی، میانگین، انحراف معیار و آمار استنباطی (آزمون ناپارامتریک مان ویتنی (U)) مورد استفاده قرار گرفت.

فرضیه اول مبنی بر تأثیر تئاتر درمانی بر تعامل اجتماعی کودکان اوتیسم مقطع دبستان بر اساس تئوری سانرایز در این پژوهش با سطوح معناداری کوچک‌تر از $0/05$ $\{p = sig \leq 0/05\}$ به دست آمده است، فرض صفر پژوهش یعنی اینکه دو سری نمرات بدست آمده میانگینهای برابر داشتند مردود شده و در نتیجه درمان مؤثر بوده است و تئاتر درمانی و همراهی آن با شیوه سانرایز بر تعامل اجتماعی کودکان مبتلا به اختلال اوتیسم تأثیر گذاشته و آنرا بهبود بخشیده است. فرضیه دوم مبنی بر تأثیر تئاتر درمانی بر بهبود گفتار کودکان اوتیسم مقطع دبستان بر اساس تئوری سانرایز است که در این پژوهش با سطوح معناداری با توجه به اینکه مقدار p بزرگتر از $0/05$ است و $\{0/172\}$ $asymp.sig = p =$ می‌باشد، فرض صفر پژوهش یعنی اینکه دو سری نمرات بدست آمده میانگینهای برابر داشتند پذیرفته شده است و دلیلی برای رد آن وجود ندارد و در نتیجه درمان مؤثر نبوده است و تئاتر درمانی و همراهی آن با شیوه سانرایز بر بهبود گفتار آنها تأثیر نگذاشته (تفاوت داشته است ولی معنی دار نیست) و آنرا بهبود بخشیده است.

واژگان کلیدی: تئاتر درمانی، تعامل اجتماعی، کودکان اوتیسم، گفتار کودکان اوتیسم، سان رایز.

^۱ دانشجوی دکترای روانشناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اراک

^۲ استادیار، پایه ۲۰، ایمیل: abdolhassanfarhangi@yahoo.com

تجارب مشاوران در زمینه مفید بودن نقش خود در مدرسه

سعید فرمانی^{۱*} یوسف ادیب^۲ اسکندر فتحی آذر^۳

هدف این پژوهش بررسی ادراک مشاوران از مفید بودن نقش خود در مدارس بود. بدین منظور از بین مشاوران شاغل در منطقه اسکو در سال تحصیلی ۹۳-۹۴ و با روش نمونه‌گیری هدفمند، ۱۱ نفر در این پژوهش شرکت داده شدند. روش تحقیق از نوع پدیدارشناسی است و داده‌ها با مصاحبه نیمه ساختار یافته جمع‌آوری شدند. داده‌ها با روش اسمیت (۱۹۹۵) مورد تحلیل قرار گرفت و اعتبار بخشی به داده‌ها به روش سه‌سو سازی (لینکن و کوبا، ۱۹۹۶) انجام شد. ۸ خوشه اصلی در این پژوهش استخراج شده که نشانگر تجربه مشترک مشاوران است. مهمترین این خوشه‌ها به ترتیب عبارتند از عدم ارتباط کافی و پیوسته با مدرسه، ضعف در شناخت از دانش‌آموزان و همکاران، ابهام در نقش مشاور و جایگاه ضعیف مشاور در مدرسه است. یافته‌ها نشان می‌دهد مشاوران مدارس در مجموعه شرایطی محیطی قرار گرفته‌اند که آنها را به این نتیجه رسانده که نمی‌توانند نقش مفیدی در مدرسه داشته باشند.

واژگان کلیدی: مشاوران مدارس، مفید بودن نقش، پدیدارشناسی

^۱ دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی دانشگاه تبریز، نشانی الکترونیک: Farmani@tabrizu.ac.ir.

^۲ دانشیار گروه علوم تربیتی دانشکده روانشناسی دانشگاه تبریز. نشانی الکترونیک: yousef_adib@yahoo.com

^۳ استاد گروه علوم تربیتی دانشکده روانشناسی دانشگاه تبریز. نشانی الکترونیک: e-fathiazar@tabrizu.ac.ir

نقش عضویت در شبکه های اجتماعی و هیجانات منفی در پیش بینی هیجان خشم و ناراضی زناشویی در دبیران شهرستان نیمروز

علی فرمان^۱، لطیف بزی ساکت^۲

مقدمه و بیان مساله: با آمدن شبکه های اجتماعی مجازی، شکل جدیدی از زندگی در فضای مجازی شکل گرفت. استفاده بیش از حد از شبکه های مجازی باعث ایجاد تعارضات زناشویی، تغییر روابط عاطفی خانواده و سست شدن بنیان خانواده می گردد.

نمونه و روش نمونه گیری: روش این مطالعه توصیفی از نوع همبستگی بود تعداد ۱۰۳ نفر از دبیران متاهل (زن، مرد) مقطع دوم متوسطه شهرستان نیمروز که عضو شبکه های اجتماعی (مجازی) بودند به روش سرشماری انتخاب شدند.

ابزار اندازه گیری: شامل پرسشنامه های، اثرات عضویت در شبکه های اجتماعی، مقیاس هیجانات منفی، پرسشنامه خشم اسپیلبرگر و پرسشنامه تعارضات زناشویی ثنائی می باشد. روش تجزیه و تحلیل داده ها: آزمون همبستگی پیرسون، آزمون تحلیل واریانس (آنوا) و آزمون تحلیل رگرسیون استفاده گردید.

بحث و نتیجه گیری: نتایج نشان داد که ابعاد عضویت در شبکه های اجتماعی با مؤلفه های تعارضات زناشویی رابطه معنادار داشت. بطوری که بیشترین آسیب در حوزه کاهش همکاری، کاهش رابطه خانوادگی با دوستان، کاهش ارتباط مؤثر و کاهش روابط جنسی و کمترین آسیب در تنظیم امور مالی می باشد. در صورت تغییر یک واحد افزایش یا کاهش متغیرهای افسردگی و اضطراب، متغیر تعارضات زناشویی معلمان به ترتیب به میزان (۰/۲۲۸ و ۰/۳۹۸) در جهت مثبت افزایش یا کاهش می یابد. اثرات نامطلوب شبکه های اجتماعی باعث ایجاد خشم و ناتوانی در کنترل می گردد. هیجانات منفی و تفکرات غیرمنطقی زمینه بروز خشم و تغییرات رفتاری ایجاد می کنند.

واژگان کلیدی: عضویت در شبکه های اجتماعی، هیجانات منفی، هیجان خشم، تعارضات زناشویی، دبیران

^۱ دکتری روان شناسی تربیتی، استاد گروه روان شناسی، دانشگاه سیستان و بلوچستان،

Alifarnam1@gmail.com

^۲ *دانشجوی کارشناسی ارشد، روان شناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان،

Latifbazzi6894@gmail.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

رابطه کیفیت زندگی مرتبط با سلامت با پرخاشگری و اضطراب دانش‌آموزان پسر دبیرستان‌های منطقه ۶ شهر تهران

جواد فرهومند^۱، عاطفه نژادمحمد نامقی^۲

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه کیفیت زندگی مرتبط با سلامت با پرخاشگری و اضطراب دانش‌آموزان پسر دبیرستانهای منطقه ۶ شهر تهران بود. روش مطالعه، توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانش‌آموزان پسر دبیرستانهای منطقه ۶ شهر تهران سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ بود که تعداد ۲۷۴ نفر به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای از بین دبیرستانهای پسرانه منطقه ۶ شهر تهران، دبیرستان شهید مطهری و دبیرستان البرز به تصادف انتخاب شدند. جهت گردآوری اطلاعات از پرسشنامه کیفیت زندگی مرتبط با سلامت کیداسکرین پرسشنامه پرخاشگری باس و پری و پرسشنامه اضطراب بک استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون استفاده گردید. نتایج پژوهش نشان داد که بین کیفیت زندگی مرتبط با سلامت با اضطراب رابطه منفی معنی‌دار وجود دارد و همچنین بین کیفیت زندگی مرتبط با سلامت با پرخاشگری رابطه منفی معنی‌دار وجود دارد. بین اضطراب با پرخاشگری رابطه مثبت معنی‌دار وجود دارد. نتایج تجزیه و تحلیل رگرسیون نشان داد که کیفیت زندگی مرتبط با سلامت قادر به پیش‌بینی اضطراب و پرخاشگری بود. نتایج بر اهمیت رابطه کیفیت زندگی مرتبط با سلامت با اضطراب و پرخاشگری تاکید دارد.

^۱. کارشناس ارشد مشاوره دانشگاه آزاد واحد علوم تحقیقات تهران

^۲. استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج

پیش بینی نگرش به جنس مخالف بر اساس سبکهای هویت و تمایز یافتگی خود

مرتضی فغانی فام^۱، دکتر منصور علی مهدی^۲، فرزانه دلخواه^۳، عصمت عامری^۴،
سپیده طور سینا^۵

کسب هویت و تمایز یافتگی یکی از مهم‌ترین چالش‌های تحولی است که نوجوان را برای ورود به مرحله‌های بعدی تحول آماده می‌کند و می‌تواند در شکل‌گیری بسیاری از نگرشها از جمله نگرش به جنس مخالف نقش مهمی ایفا کند. در این راستا پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه سبکهای هویت و تمایز یافتگی خود با نگرش به جنس مخالف در دانش‌آموزان انجام گرفت. جامعه آماری کلیه دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه منطقه ۱۳ استان تهران بودند که از این جامعه با روش نمونه‌گیری طبقه‌ای نمونه‌ای به حجم ۲۱۷ نفر انتخاب شدند و با پرسشنامه سبکهای هویت (برزونسکی، ۱۹۹۲)، تمایز یافتگی خود (اسکورن، ۱۹۹۸) و دوسوگرایی نسبت به جنس مخالف (گلیک، ۱۹۹۶) مورد ارزیابی قرار گرفتند. داده‌ها بعد از جمع‌آوری با روش همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون گام به گام مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج پژوهش نشان داد که بین هویت، تمایز یافتگی خود با نگرش به جنس مخالف (به ترتیب ۰/۱۳ و $I=0/23$) همبستگی معنا دار وجود دارد. نگرش به جنس مخالف در دانش‌آموزان را می‌توان بر اساس متغیر تمایز یافتگی خود ($0\beta/23$) پیش‌بینی کرد. نتایج مطالعه حاضر نشان داد که سبکهای هویت و تمایز یافتگی خود نقش مهمی در نگرش به جنس مخالف ایفا می‌کنند.

واژگان کلیدی: سبکهای هویت، تمایز یافتگی خود، نگرش به جنس مخالف

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم پزشکی تهران، faghanifam@gmail.com

^۲. دکتری تخصصی روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات خوزستان، malimehdi@yahoo.com

^۳. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم پزشکی تهران، f_delkhah88@yahoo.com

^۴. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم پزشکی تهران، asa.ameri@yahoo.com

^۵. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم پزشکی تهران، sepide.toursina@yahoo.com

سبک‌های دلبستگی، سبک‌های انگیزشی و یادگیری خودتنظیمی

لیلا فلاح قزلگچی^۱، دکتر فرحناز کیان ارثی^۲

هدف: هدف از این پژوهش بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی، سبک‌های انگیزشی و یادگیری خودتنظیمی در بین دانشجویان می‌باشد. روش: روش تحقیق همبستگی ای و جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانشجویان دانشگاه علوم تحقیقات تهران سال ۹۵-۹۴ به تعداد ۸۰۰۰ نفر می‌باشند به شیوه نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای که ۳۲۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند و به پرسشنامه‌های پرسشنامه دلبستگی بزرگسالان هازن و شیور (۱۹۸۷)، پرسشنامه خودتنظیمی پینتریک و شرابن (۱۹۸۷) و پرسشنامه ولرند، بلیز، بریر و پلیتر (۱۹۸۹) پاسخ دادند. داده‌های حاصل به روش همبستگی پیرسون و رگرسیون چند متغیره با نرم افزار spss تجزیه و تحلیل شد. یافته‌ها: نتایج تحلیل رگرسیون چند متغیره نشان داد که سبک دلبستگی ایمن، در سطح معناداری ۰/۰۱، سبک‌های انگیزشی ۰/۵۰ درصد و انگیزه بی انگیزگی در سطح معناداری ۰/۰۱ یادگیری خودتنظیمی را پیش‌بینی می‌کنند و نتایج ضریب همبستگی نشان داد که بین سبک دلبستگی ایمن و انگیزه درونی و بیرونی با یادگیری خودتنظیمی رابطه مثبت معنادار وجود دارد و بین بی انگیزگی با یادگیری خودتنظیمی رابطه منفی معنادار وجود دارد ($P < 0/01$). نتیجه‌گیری: براساس نتایج این پژوهش با توجه به نقش و اهمیت سبک‌های خودتنظیمی در یادگیری دانشجویان باید گفت که مبحث راهبردهای انگیزش و به دنبال آن سبک‌های دلبستگی، از مباحث اصلی در آموزش عالی می‌باشد، که در مورد دانشجویان به عنوان آینده‌سازان کشور توجه ویژه‌ای به آن گردد.

واژگان کلیدی: سبک‌های دلبستگی، سبک‌های انگیزشی، یادگیری خودتنظیمی.

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی، دانشگاه آزاد واحد علوم تحقیقات

^۲. استادیار روانشناسی، عضو هیات علمی دانشگاه آزاد واحد علوم تحقیقات

تحلیل و نقد واژه‌های مترادف تربیت در ادبیات تربیتی معاصر

دکتر ایراندخت فیاض^۱ محسن خوشناموند^۲ سعید خدائیان^۳

مقاله‌ی حاضر با هدف بررسی، تحلیل و نقد واژه‌های مترادف تربیت در ادبیات تربیتی معاصر صورت پذیرفته است. در این مقاله هفت واژه که معمولاً به جای واژه‌ی تربیت مورد استعمال قرار می‌گیرند مورد بررسی و واکاوی قرار گرفته و نقد شده‌اند تبیین شده است. این واژگان عبارت‌اند از: پرورش، آموزش، تعلیم، عادت دادن، تغییر، رشد و هدایت کردن. در بین این واژه‌ها، واژه‌ی هدایت کردن می‌تواند مفهوم رساتری برای تعلیم و تربیت باشد. این تحقیق از نوع تحقیق بنیادی و روش توصیفی تحلیلی بوده و از روش نمونه‌های فیش‌برداری جهت جمع‌آوری اطلاعات استفاده شده است.

واژگان کلیدی: تربیت، مترادف‌های تربیت، ادبیات تربیتی.

^۱ دانشیار گروه فلسفه تعلیم و تربیت دانشگاه علامه طباطبائی

^۲ دانشجوی دکتری فلسفه تعلیم و تربیت دانشگاه علامه طباطبائی

^۳ دانشجوی دکتری فلسفه تعلیم و تربیت دانشگاه علامه طباطبائی

راهی نو برای کاهش پدیده اخراج از کلاس درس (یک اتفاق، یک تجربه)

مرتضی قاجارگر^۱

آیا راهی برای حذف اخراج از کلاس به‌عنوان روش کنترل وجود دارد؟ پژوهش‌های مختلف پیامدهای منفی بی‌شماری را در این زمینه برشمرده‌اند که عمده‌ترین آن عبارتند از ناکامی، کاهش عزت نفس، اضطراب، تحقیر، خشم و پرخاشگری و... برای حذف این پدیده محقق حاضر با اجرای جلسه ایفای نقش عملاً معلمان را در فضای ملتهب اخراج و جنبه‌های منفی آن قرارداد. این برنامه در حین یک شورای دبیران اتفاق افتاد و معلمان بدون اطلاع از هدف مجری جلسه به چشم خود اخراج همکار خود را از محل برنامه به همراه توهین، تحقیر و سرزنش تجربه کردند. احساسات بیان شده معلمان که در فرم بیان احساسات نوشته بودند، عملاً ایجاد نفرت و عواطف و هیجان‌های منفی آنها را نمایش داد و شرکت‌کنندگان در این پژوهش میدانی مشاهده کردند حتی وقتی که حق با معلم است یک جو منفی برعلیه وی به راه می‌افتد. نتایج نشان داد که پدیده اخراج از کلاس در این مدرسه از حدود ۶۸ مورد به حدود ۷ مورد تنزل یافته است. این مقاله بر اساس روش اقدام پژوهی نگارش یافته است.

(فیلم جلسه ایفای نقش تهیه گردیده است)

واژگان کلیدی: اخراج از کلاس، محرومیت از کلاس، نظم در مدرسه، کلاس داری.

^۱ دانشجوی دکتری رشته روانشناسی تربیتی دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

رابطه بین خودتنظیمی عاطفی و سازگاری تحصیلی با اختلالات رفتاری در بین دانش‌آموزان دختر دوره دوم متوسطه ناحیه ۳ تبریز

نازیلا قادری^{۱*}، دکتر پرویز کریمی ثانی^۲

هدف این مطالعه بررسی رابطه خودتنظیمی عاطفی و سازگاری تحصیلی با اختلالات رفتاری دانش‌آموزان دختر دوره دوم مقطع متوسطه ناحیه ۳ تبریز می‌باشد. این پژوهش یک مطالعه همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانش‌آموزان دختر ۱۶-۱۷ ساله منطقه ۳ تبریز می‌باشد. که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای تعداد ۳۴۸ نفر انتخاب شده است. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های خودتنظیمی عاطفی مارس، اختلالات رفتاری آخنباخ و سازگاری تحصیلی بیکر و سیریاک استفاده شد. نتایج تحلیل نشان داد که بین خودتنظیمی عاطفی با اختلالات رفتاری رابطه معکوس معناداری وجود دارد، همچنین بین سازگاری تحصیلی و اختلالات رفتاری رابطه معکوس و معناداری وجود دارد، یافته‌های حاصل از پژوهش نشان داد دانش‌آموزانی که از خودتنظیمی بیشتری برخوردارند نسبت سازگاری تحصیلی بیشتری داشته و اختلالات رفتاری کمتری دارند. با توجه به اهمیت خودتنظیمی در برخورد با مسایل نوجوانان و سازگاری در مدرسه ضرورت دارد در برنامه ریزی آموزشی راهکارهای آموزشی خودتنظیمی گنجانده شود، و برنامه‌ای جهت تدوین این فرایند تدوین شود. واژگان کلیدی: خودتنظیمی عاطفی، اختلالات رفتاری، سازگاری تحصیلی

^۱. دانش‌آموخته کارشناسی ارشد روان‌شناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، شبستر، ایران،
nazila.ghaderii@gmail.com

^۲. گروه روان‌شناسی، واحد شبستر، دانشگاه آزاد اسلامی، شبستر، ایران، نویسنده مسئول
karimisani.counsel@gmail.com

اثر آموزش سبک زندگی مدرسه‌محور بر مشکلات خواب دانش‌آموزان ناسازگار

دکتر سوگند قاسم زاده^۱، ساجده ودودی^{۲*}، زینب غزنوی کاشانی^۳،
محمد مهاجرانی^۴

پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیر برنامه اصلاح سبک زندگی مدرسه‌محور بر مشکلات خواب و مشکلات رفتاری دانش‌آموزان ناسازگار انجام گرفت. روش پژوهش شبه آزمایشی بود و از طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه کنترل استفاده شد. جامعه پژوهش حاضر شامل کلیه دانش‌آموزان شاغل به تحصیل شهر تهران بود و گروه نمونه از بین دانش‌آموزان ارجاع داده شده به مرکز روانشناسی و مشاوره به صورت نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از آزمون نشانه‌های بالینی کودک $csi4$ و پرسشنامه سنجش خواب کودکان CSHQ استفاده شد. پس از گردآوری اطلاعات و تحلیل داده‌ها با استفاده از روش آماری تحلیل کوواریانس چندمتغیره MANCOVA، نتایج نشان دادند که مداخله بر اساس برنامه اصلاح سبک زندگی مدرسه‌محور باعث کاهش مشکلات رفتاری و مشکلات خواب در دانش‌آموزان ناسازگار شده و تفاوت بین گروه‌های آزمایش و کنترل معنادار است ($P < 0.001$).
واژگان کلیدی: مشکلات خواب، مشکلات رفتاری، برنامه اصلاح سبک زندگی مدرسه‌محور

^۱. استادیار دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران، s.ghasemzadeh@ut.ac.ir

^۲. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه علوم تحقیقات
s.vadoudi@yahoo.com

^۳. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه علوم تحقیقات
z.ghaznavi2015@yahoo.com

^۴. کارشناس ارشد روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران
mohajerani2@yahoo.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

آموزش از راه دور و نظریه استقلال

متین قاسمی سامنی^{۱*}، معصومه اسد^۲، خدیجه علی آبادی^۳

هدف از پژوهش حاضر، بررسی نظریه استقلال در نظام آموزش از راه دور با هدف توجه به تفاوت‌های فردی و فراهم کردن فرصت‌های متنوع آموزشی در جهت ارتقاء کیفیت فرایند یاددهی-یادگیری است. تحقیق از نوع توصیفی می‌باشد و به روش مطالعه اسنادی، کتابخانه‌ای و جستجوی اطلاعات از منابع مختلف مکتوب و دیجیتالی انجام شده است. جامعه تحقیق را کلیه اسناد و منابع علمی مکتوب و غیر مکتوب در دسترس، در زمینه‌های مورد تحقیق تشکیل می‌دهند که از میان آن‌ها نمونه‌های هدفمند با توجه به موضوع تحقیق انتخاب گردیده‌اند. ابزار تحقیق جهت جمع آوری داده‌ها، فیش و روش تجزیه و تحلیل داده‌ها تفسیری می‌باشد. در پژوهش حاضر نشان دادیم که نظریه استقلال با توجه به رویکردها و راهبردهایی که دارد می‌تواند گامی مؤثر در راستای یادگیری عمیق‌تر و پایدارتر یادگیرندگان بردارد. واژگان کلیدی: آموزش از راه دور، فرایند یاددهی-یادگیری مستقل، نظریه مطالعه مستقل، آزادی رأی و خودآیینی یادگیرنده، نظریه تراکنشی یا فاصله مبادلاتی

^۱. دانشجوی دکتری تکنولوژی آموزشی دانشگاه علامه طباطبائی. Matin_ghasemi69@yahoo.com.

^۲. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی دانشگاه آزاد سمنان. Masad4952@gmail.com.

^۳. دانشیار دانشگاه علامه طباطبائی. aliabadikh@atu.ac.ir.

تأثیر آموزشهای مثبت (تاب آوری، عزت نفس، خوشبینی) در مدرسه

احمد رضا قدسی سنجانی^۱

یکی از اهداف روانشناسی مثبت، ایجاد محیط یا موسسات و نهادهای مثبت است. مدرسه یکی از این محیط‌های مهم یادگیری مثبت است که فرد در دوره‌ی بسیار مهمی از زندگی خود در آنجا مشغول می‌باشد. باور روانشناسان مثبت‌نگر بر این است که اگر مفاهیم روانشناسی مثبت در مدارس به دانش‌آموزان آموزش داده شود، این افراد در آینده با مشکلات کمتری مواجه خواهند شد و از نظر سطح سلامت روان در حالت بهتری قرار خواهند داشت. تاب آوری، عزت نفس و خوش بینی یا مثبت اندیشی از مفاهیم بسیار مهم در روانشناسی مثبت می‌باشد که هدف از پژوهش حاضر بررسی و تحلیل مولفه‌های ذکر شده و نقش آموزش آنها در مدارس و تأثیر آن بر سلامت روان و بهزیستی افراد می‌باشد. روش پژوهش نیز از نوع مروری-تحلیلی می‌باشد و ابزار پژوهش جستجو در پایگاههای معتبر علمی مبنی بر یافته‌های پژوهشگران می‌باشد. یافته‌ها و نتیجه‌گیری نشان می‌دهد که آموزشهای مثبت (تاب آوری، خوش بینی، عزت نفس) در مدارس می‌تواند باعث ارتقا پیشرفت تحصیلی، رضایت از زندگی، انگیزه‌ی تحصیلی، خودکارآمدی، برنامه‌ریزی، پشتکار، سازگاری اجتماعی، درونی سازی منبع کنترل، مسئله‌گشایی، سلامت جسمانی و همچنین باعث کاهش میزان افسردگی، اضطراب، استرس و رفتارهای انحرافی شود. با توجه به وجود یک سری خلایهای جدی در مدارس، در انتهای مقاله پیشنهادهایی نیز برای برنامه‌های آموزشی در سطح مدارس و پژوهش‌های آتی برای پژوهشگران ارائه خواهد شد.

واژگان کلیدی: روانشناسی مثبت، تاب آوری، عزت نفس، خوشبینی

^۱. کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی - ایمیل: keyvan2463@yahoo.com

فرمت مقاله سومین همایش ملی روانشناسی مدرسه

آیت قدوسی نژاد^۱

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه‌ی شیوه‌های مدیریت کلاس درس و ادراک از جو مدرسه با اهمال‌کاری معلمان می‌باشد. نمونه‌ی پژوهش حاضر، مشتمل بر معلمان مرد و زن دبیرستان‌های شهرستان دهشت بوده است (۱۴۲ معلم مرد و ۷۴ معلم زن) که به روش طبقه‌ای انتخاب شدند. ابزارهای گردآوری داده‌ها شامل پرسش‌نامه‌ی نگرش و باورهای معلمان در مورد سبک مدیریت کلاس درس ساخته‌ی مارتین و بالدوین (۱۹۹۸)، پرسش‌نامه سنجش جو سازمانی هالپین و کرافت (۱۳۶۳) و مقیاس اهمال‌کاری سازمانی صفاری‌نیا و امیرخانی (۱۳۹۰) بودند. روایی و پایایی هر سه آزمون محاسبه گردید. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار آماری SPSS و از روش‌های همبستگی پیرسون، رگرسیون چندگانه و تحلیل واریانس چند متغیری استفاده شد. نتایج نشان داد که بین شیوه‌های مدیریت کلاس درس و اهمال‌کاری معلمان رابطه‌ی معنی‌داری وجود ندارد، بین ادراک از جو مدرسه و اهمال‌کاری معلمان همبستگی منفی معنی‌دار وجود دارد. نتایج همچنین نشان داد که شیوه‌های مدیریت کلاس درس با واسطه‌گری ادراک از جو مدرسه اهمال‌کاری معلمان را پیش‌بینی می‌کنند. نتایج حاصل از تحلیل واریانس چندمتغیری نیز نشان داد بین معلمان مرد و زن از لحاظ ادراک از جو مدرسه تفاوت معنی‌دار وجود دارد ولی از لحاظ شیوه‌های مدیریت کلاس درس و اهمال‌کاری بین آن‌ها تفاوت معنی‌داری مشاهده نشد. در نهایت، نتایج این پژوهش مورد بحث و بررسی قرار گرفت و محدودیت‌ها و پیشنهادات پژوهشی و کاربردی ارائه گردید.

واژگان کلیدی: شیوه‌های مدیریت کلاس درس، ادراک از جو مدرسه، اهمال‌کاری

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان
ayatghodoosi@gmail.com

فرا تحلیل پیامدهای برنامه های مداخله ای اصلاح رفتار بر بی انضباطی

گویا قدیمی مقدم^۱، جواد مصرآبادی^۲

هدف پژوهش حاضر تعیین اندازه اثر پیامدهای برنامه های مداخله ای اصلاح رفتارهای بی انضباطی بر اساس پژوهش‌های داخل کشور به وسیله یک روند تحقیقی فراتحلیل است. جامعه آماری به تحقیقات در دسترس مرتبط، پیامدهای برنامه های مداخله ای اصلاح رفتاری انضباطی در داخل کشور مربوط می‌شود که پس از لحاظ ملاک‌های ورود و خروج تحلیل شدند. ترکیب اندازه‌های اثر اختلاف فراگیران در میزان بی انضباطی با و بدون تجربه شرکت در برنامه های مداخله ای از این تحقیقات نشان دادند که به صورت کلی عملکرد فراگیران شرکت کرده در برنامه های مداخله ای اصلاح رفتار برتر از فراگیرانی است که در این برنامه‌ها شرکت نکرده‌اند. این تفاوت در بیش از دو سوم اندازه‌های اثر تحقیقات اولیه مشاهده شد با این وجود با تحلیل‌های دقیق تر مشخص شد از بین برنامه های مداخله ای مختلف به ترتیب برنامه های آموزش رفتاری (ES: 1/38)، آموزش شناختی (ES: 0/63) و آموزش شناختی-رفتاری (ES: 0/34) دارای بیشترین اندازه های اثر می‌باشند که اندازه‌های اثر برنامه های آموزش شناختی و آموزش رفتاری از لحاظ آماری نیز معنادار می‌باشند.

واژگان کلیدی: اصلاح رفتار، برنامه مداخله ای، بی انضباطی، فراتحلیل

^۱. دانشجوی دکترای تخصصی روان شناسی تربیتی دانشگاه شهید مدنی آذربایجان.

Email: c1a.ghadimi@gmail.com

^۲. دانشیار روان شناسی تربیتی دانشگاه شهید مدنی آذربایجان. Email: mesrabadi@gmail.com

اثربخشی مشارکت در فعالیت‌های ورزشی بر عزت‌نفس دانش‌آموزان دختر

میلاد قربانی و ناجمی^{۱*}، مرتضی همایون‌نیا^۲، سعید زندی^۳

عزت‌نفس یک مفهوم بسیار مهم در روان‌شناسی نوجوان است. عزت‌نفس به افکار و احساسات فرد در ارتباط با خودش اشاره دارد. احساس فرد نسبت به خود بستگی به این دارد که فرد چگونه به خودش ارزش می‌دهد و همین‌طور به کسب موفقیت‌های فردی، احساس کفایت و شایستگی و احساس مهم‌بودن وابسته است. هدف پژوهش حاضر بررسی اثربخشی مشارکت در فعالیت‌های ورزشی بر عزت‌نفس دانش‌آموزان دختر بود. این پژوهش یک مطالعه نیمه‌تجربی بود که جامعه آماری آن را دانش‌آموزان دختر مقطع راهنمایی شهر تهران تشکیل می‌دادند. گروه نمونه شامل ۷۰ دانش‌آموز دختر (۱۴-۱۲ سال) شهر تهران بود که به‌طور تصادفی در دو گروه آزمایش (۳۵ نفر) و گروه کنترل (۳۵ نفر) قرار گرفتند. اعضای هر دو گروه نسبت به تکمیل پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک و پرسشنامه عزت‌نفس کوپراسمیت اقدام نمودند. گروه آزمایش تحت یک برنامه منظم ورزشی به مدت ۱۲ هفته و هر هفته ۲ جلسه ۶۰ دقیقه‌ای قرار گرفت و پس از اتمام برنامه هر دو گروه مجدداً پرسشنامه را تکمیل کردند. سپس داده‌ها توسط آزمون paired t-test و آنالیز واریانس (ANOVA) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج آزمون t برای مقایسه نمره عزت‌نفس گروه آزمایش و گروه کنترل در پس‌آزمون نشان داد که تفاوت معنی‌داری بین نمره عزت‌نفس در دو گروه وجود دارد ($P < 0/001$) و عزت‌نفس گروه آزمایش بعد از انجام فعالیت‌های ورزشی افزایش یافته است. نتایج آزمون واریانس نیز نشان داد که تفاوت میزان عزت‌نفس بعد از مداخله در دو گروه آزمایش و کنترل معنی‌دار است ($P < 0/001$). با توجه به نتایج پژوهش حاضر می‌توان گفت انجام یک برنامه ورزشی مناسب عزت‌نفس دختران نوجوان را بهبود بخشیده و افزایش می‌دهد.

واژگان کلیدی: فعالیت‌های ورزشی، عزت‌نفس، دانش‌آموزان دختر

^۱. کارشناس ارشد مشاوره خانواده، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران
miladghorbani@ut.ac.ir (نویسنده مسئول)

^۲. دانشجوی دکتری رفتار حرکتی، دانشکده تربیت‌بدنی، دانشگاه تهران / morteza_h2007@yahoo.com

^۳. کارشناس ارشد مشاوره خانواده، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران
english.zandi@gmail.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

نقش و تأثیر مثبت مشاوران مدارس در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان

سپیده قلی زاده فیروزجائی^۱، یاسر احمدی زاده فیروزجائی^۲، حسینعلی قربانی امیر^۳

فرایند آموزشی به هیچ عنوان فرایند ساده ای نیست و عوامل بسیاری بازدهی تحصیلی را تحت تأثیر قرار می‌دهند. عواملی که تغییر دادن آن‌ها در حال حاضر نه در حیطه‌ی اختیار و نه در صلاحیت معلمین است، هدف این پژوهش بر این است که مشاورین مدارس تا چه اندازه می‌توانند اثرگذار باشند، مدرسه بعنوان یک جوهر و یک محیط کلی یادگیری چیزی را به وجود می‌آورد که بسیار مهم است و آن اثر بخشی بر انگیزش دانش‌آموزان و معلمین است. برنامه‌های مشاوره و راهنمایی در مدارس نشانه‌ی پیشرفت آموزشی است. در برخی از کشورها نقش مشاور عبارت است از: ایجاد شبکه‌ی ارتباطی محکم بین کارکنان مدرسه، دانش‌آموزان، والدین، نظارت برای فعالیت‌های آموزشی و فوق برنامه می‌باشد. در نتیجه مشاوره به طور گریز ناپذیری درگیر ارتباطات مراجع با دیگر افراد است و با حضور به موقع مشاور در مدرسه موجب پیشرفت دانش‌آموز بویژه تحصیلی گردد.

کلید واژه: مشاور، دانش‌آموز، راهنمایی، مدرسه

^۱. دانشجوی کارشناسی، علوم تربیتی، دانشکده فرهنگیان فاطمه الزهرا قائمشهر، ایمیل: 3pid.gh419@gmail.com

^۲. دانشجوی کارشناسی، راهنمایی و مشاوره، دانشکده فرهنگیان شهید رجائی بابل،

ایمیل: yaser.ahmadizade@gmail.com

^۳. دانشجوی دکتری مشاوره خانواده، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنج، مدرس دانشگاه، ایمیل: amir4989@yahoo.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

بررسی شکل‌گیری هویت اجتماعی در نوجوانان از دیدگاه روان‌شناسی

مصطفی قلی زاده^{۱*}، مهدی ایزانلو^۲

بررسی شکل‌گیری هویت دارای سابقه‌ای طولانی است و بسیاری از نظریه پردازان در دیدگاه روانکاوی و انسان‌گرایی به نوعی به آن پرداخته‌اند ولی مفهوم شکل‌گیری هویت با توجه به مراحل رشد نخستین بار توسط اریکسون مطرح شد. هدف اصلی انجام این مقاله، بررسی چگونگی و عوامل موثر بر شکل‌گیری هویت اجتماعی در نوجوانان از منظر روان‌شناسی می‌باشد و روش کار در این مقاله توصیفی-تحلیلی می‌باشد که با استفاده از روش مطالعه کتابخانه‌ای و بررسی متون و محتوای مطالب و جستجوی اینترنتی تهیه گردیده شده است. با بررسی مطالب و مقالات مختلف به این نتیجه رسیدیم که فرهنگ، محیط اجتماعی، شیوه‌های فرزندپروری و نیز روابط فرد با همسالان، مسایل عمده‌ای هستند که بر شکل‌گیری هویت اجتماعی نوجوانان تاثیر اساسی دارند. همچنین چهار نوع عمده هویت داریم که سالم‌ترین آن هویت کسب شده است و والدین و نیز محیط و تمام افرادی که در فرایند آموزش و پرورش نوجوانان دخیل‌اند، می‌توانند در شکل‌گیری هویت سالم موثر باشند.

واژگان کلیدی: هویت، جامعه، نوجوانان و بحران

^۱. دانشجوی کارشناسی رشته مشاوره، دانشگاه فرهنگیان بجنورد، moshaver.m.gholizade@gmail.com، نویسنده

مسئول

^۲. دانشجوی کارشناسی رشته مشاوره، دانشگاه فرهنگیان بجنورد، m.izanloo16@gmail.com

تحلیلی بر مفهوم پته‌های آموزشی: تغییری در مدیریت مدرسه

فهیمه قلی زاده^{۱*}، پروین صمدی^۲، فریا عدلی^۳

یکی از مهمترین شیوه های رویکرد آزادی انتخاب آموزش، طرح پته های آموزشی است که توسط اقتصاددان آمریکایی میلتون فریدمن پیشنهاد شد. پته‌های آموزشی حواله هایی هستند که برای پرداخت شهریه به مدارس که از طرف دولت مجاز شناخته شده‌اند، مورد استفاده قرار می‌گیرند. در یک نظام مبتنی بر پته های آموزشی، تولید آموزش به بازاری منتقل خواهد شد که در آن مدارس دولتی و خصوصی به منظور جذب دانش آموز به رقابت با یکدیگر خواهند پرداخت. بنابراین، برجسته ترین ویژگی نظام مبتنی بر پته های آموزشی پرداخت وجوه از سوی دولت اما از طریق والدین دانش‌آموزان به مدارس برگزیده است. فرایند تأمین مالی مذکور مبتنی بر اصل "تبعیت وجوه از کودکان" که عمومی ترین کاربرد پته های آموزشی در جهان محسوب می‌شود. در چنین نظامی مدارس خصوصی (اعم از انتفاعی یا غیرانتفاعی) تشویق و مدارس دولتی نیز با عنصر رقابت آشنا می‌شوند و والدین امکان پرداخت بخش قابل توجهی از شهریه را می‌یابند. پته های آموزشی به دلیل ایجاد زمینه لازم برای انتخاب و تصمیم‌گیری سبب تقویت روحیه مشارکت جویی، علاقه مندی، ذوق و خصلت بخشش می‌شوند و در این راستا کیفیت فزاینده و پویایی و نوآوری در مدرسه منجر می‌شود.

واژگان کلیدی: آموزش و پرورش، مدارس خصوصی، مدارس دولتی، پته‌های آموزشی

^۱. کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه الزهرا (س)، gholizadefahime@yahoo.com

^۲. دانشیار، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه الزهرا (س) p.samadi2013@yahoo.com

^۳. استادیار، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه الزهرا (س)، faradli@alzahra.ac.ir

رابطه نارسایی هیجانی و ابراز وجود با فرسودگی تحصیلی

سیما قمری^۱، مژگان سپاه منصور^۲

هدف: تحقیق حاضر با هدف تعیین رابطه نارسایی هیجانی و ابراز وجود با فرسودگی تحصیلی در دانشجویان انجام شد. این پژوهش یک تحقیق کمی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش کلیه دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد رشته روانشناسی تربیتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز، به تعداد ۴۳۰۰ نفر بود که در سال تحصیلی ۹۴-۹۵ مشغول به تحصیل بودند. و از این تعداد ۲۵۵ نفر از طریق جدول مورگان به عنوان گروه نمونه انتخاب شدند. پرسشنامه های فرسودگی تحصیلی، ابراز وجود و ناگویی خلقی و هیجانی توسط دانشجویان پاسخ داده شد. سپس داده‌ها در دو بخش توصیفی و استنباطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چند متغیری همزمان تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: بین نمرات نارسایی هیجانی و مولفه های آن و فرسودگی تحصیلی در دانشجویان همبستگی مثبت وجود دارد، بین نمرات ابراز وجود و فرسودگی تحصیلی در دانشجویان همبستگی منفی وجود دارد، بین نمرات نارسایی هیجانی و مولفه های دشواری تشخیص احساسات نیز دشواری توصیف احساسات با ابراز وجود در دانشجویان همبستگی منفی وجود دارد. مولفه های نارسایی هیجانی و ابراز وجود مشترکاً ۲۳/۷ درصد واریانس فرسودگی تحصیلی را پیش بینی می‌کند. ابراز وجود و مولفه های دشواری تشخیص و توصیف احساسات قادر به پیش بینی فرسودگی تحصیلی در دانشجویان هستند و براساس ضرایب استاندارد رگرسیون سهم مولفه دشواری تشخیص احساسات و مولفه دشواری توصیف احساسات مثبت و معنی دار و در پیش بینی فرسودگی تحصیلی بیشتر از ابراز وجود منفی و معنی دار است.

نتیجه‌گیری: معکوس بودن رابطه بین ابراز وجود و فرسودگی تحصیلی، و رابطه مولفه های نارسایی هیجانی و فرسودگی تحصیلی با پژوهش های انجام شده با این تحقیق در یک راستا قرار دارند، و نتایج به دست آمده از مطالعه حاضر را تایید می‌کنند.

^۱ کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

^۲ دانشیار روانشناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

بررسی نقش خانواده بر شکل‌گیری رغبت‌های شغلی دانش‌آموزان

راضیه کاربخش^۱، مرتضی بیگی^۲

یکی از عوامل مؤثر موفقیت در هر شغلی داشتن رغبت است و رغبت‌ها مهم‌ترین عامل در انتخاب شغل به حساب می‌آیند. از طرفی با توجه به نقش اساسی خانواده و رفتارهای تربیتی والدین در شکل‌گیری نگرش‌ها و ارزش‌های فرزندان، می‌توان آن را به عنوان عاملی مهم در جهت‌گیری شغلی دانش‌آموزان در نظر گرفت. بنابراین هدف از پژوهش حاضر بررسی نقش خانواده و شیوه‌های تعامل والدین با فرزندان در شکل‌گیری رغبت‌های شغلی دانش‌آموزان بود. پژوهش کیفی و از نوع مروری بوده و از طریق تجزیه و تحلیل منابع و نظریه‌های موجود این نتیجه حاصل شد که عوامل گوناگونی از قبیل وضعیت اقتصادی-اجتماعی، ارتباطات خانوادگی و سبک‌های فرزندپروری به شیوه و مقدار متفاوتی بر رغبت‌های شغلی در ابعاد مختلف تاثیر می‌گذارند. علاوه بر این خانواده می‌تواند با اعمال انواع تشویق‌ها و تنبیه‌ها فرزند را به پذیرش یا رد برخی مشاغل وادار سازد. همچنین عقاید، اهداف و رفتار والدین و به طور کلی نوع شخصیت آن‌ها در پرورش نوع خاصی از شخصیت و ترجیحات شغلی فرزندان اثرگذار است و نوع روابط والد-فرزند و تربیت اولیه‌ی کودک به شکل‌گیری نوع خاصی از شخصیت و سطوح نیازی معین در فرد منجر شده که سبب می‌شود فرد برخی از مشاغل را بیشتر ترجیح دهد.

واژگان کلیدی: خانواده، رغبت، شغل

^۱ کارشناس ارشد مشاوره شغلی، دانشگاه علامه طباطبائی (ره)، razie.karbakhsh@yahoo.com

^۲ کارشناس ارشد مشاوره شغلی، دانشگاه علامه طباطبائی (ره)، beygi.morteza68@gmail.com

بررسی نقش مشاوران و روانشناسان مدرسه

آمنه کارد در رستمکلاهی^۱، آمنه جعفری^۲، بهناز دهقان^۳، مریم اکبری^۴

مشاور چشم انداز تازه‌ای را به ماجراهای ذهنی می‌گشاید. چشم انداز و نگاهی که به آدمی مجال زندگی می‌دهد و فرصتی فراهم می‌کند تا فرد خودش را در ذهنش بازسازی کند و قدرتی را در اختیار فرد می‌گذارد تا با بهره‌گیری از آن نوع جدیدی از حضور در روابط بین فردی و روابط اجتماعی را تجربه کند. آموزش و پرورش به عنوان نهادی عمومی در جامعه، مسئولیت مهمی در تربیت و پرورش دانش‌آموزان به عنوان نسل جوان و آینده ساز کشور دارد و مدرسه مکانی است که در آن استعدادها و تواناییهای دانش‌آموزان شناخته و به فعلیت می‌رسد و با استفاده از تجارب معلمان و ارائه ارزشهای مطلوب و افزایش مهارتهای لازم در افراد، آنها را برای زندگی و رسیدن به کمال انسانی و رشد علمی آماده می‌کند. مشاوران در صورتی، در کار خود موفق هستند که علاقمند به دانش‌آموزان و آگاه به مبانی روانشناسی و جامعه‌شناسی و اصول تربیتی باشند و بتوانند از این آگاهی و تجربه کاری خود در حل مشکلات دانش‌آموزان استفاده کنند. انگیزه‌های درونی، رفتارهای انسانی را هدایت می‌کند. به عبارتی داشتن نگرش مثبت دانش‌آموزان به مشاوره، در راستای تحقق اهداف مشاوره مهمترین اصل است. روش‌های به کار رفته در این پژوهش عبارتند از روش‌های اسنادی، مطالعه میدانی با تکیه بر اسناد کتابخانه‌ای. داده‌های پژوهش با تکنیکهای تحلیل محتوا، مشاهده، مصاحبه و پرسشنامه جمع‌آوری شده است. جامعه آماری پژوهش، دانش‌آموزان دوره متوسطه مدارس شهرستان بهشهر ونکا بوده است. در این مقاله به موضوعاتی چون تعاریف راهنمایی و مشاوره، اهداف مشاوره، ضرورت مشاوره در مدارس، نقش مشاور در مدارس، امور تحصیلی، پرداخته شده است. اضطراب، افسردگی، رفتارهای نابهنجار، گرایش ارتباط با جنس مخالف از عمده ترین مشکلات روانی اجتماعی دانش‌آموزان است.

کلید واژه: ضرورت مشاوره، نقش مشاوره، رفتارهای نابهنجار، افسردگی در دانش‌آموزان، اضطراب در دانش‌آموزان

^۱. دانشجوی ارشد روانشناسی بالینی دانشگاه ساری

^۲. دانشجوی ارشد روانشناسی بالینی، مشاور آموزش و پرورش شهرستان نکا

^۳. دانشجویی ارشد روانشناسی بالینی

^۴. دانشجوی ارشد روانشناسی بالینی دانشگاه ساری

پیش‌بینی سرزندگی تحصیلی دانش‌آموزان بر اساس الگوهای ارتباطی خانواده و مهارت‌های فراشناختی

زهرا کاشفی^{۱*}

هدف از انجام پژوهش حاضر بر پیش‌بینی سرزندگی تحصیلی دانش‌آموزان بر اساس الگوهای ارتباطی خانواده و مهارت‌های فراشناختی بود. به لحاظ ماهیت و اهداف، این پژوهش کاربردی و روش پژوهش توصیفی همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه شهر اصفهان در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ بود که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای از بین نواحی آموزش و پرورش شهر اصفهان یک ناحیه انتخاب و سپس از بین مدارس مدرسه دوره دوم متوسطه این ناحیه به صورت تصادفی شش مدرسه (سه مدرسه پسرانه و سه مدرسه دخترانه) انتخاب و از هر مدرسه یک کلاس انتخاب و تمام دانش‌آموزان آن کلاس‌ها به عنوان نمونه آماری در پژوهش حاضر شرکت داده شدند. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه‌های الگوهای ارتباطی خانواده فیتزپاتریک و ریچی، مهارت‌های فراشناختی شاطریان محمدی و سرزندگی تحصیلی حسین چاری و دهقانی زاده استفاده شد. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون رگرسیون چندگانه به شیوه همزمان استفاده شد. یافته‌های تحلیل رگرسیون نشان داد، الگوی ارتباطی گفت و شنود به صورت مثبت و الگوی ارتباطی همنوایی به صورت منفی سرزندگی تحصیلی دانش‌آموزان را پیش‌بینی می‌کند و حیطه‌های شناختی و عاطفی به صورت مثبت سرزندگی تحصیلی را پیش‌بینی می‌کند.

واژگان کلیدی: الگوهای ارتباطی خانواده، مهارت‌های فراشناختی، سرزندگی تحصیلی

^۱. کارشناس ارشد رشته مشاوره خانواده، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت، ایران، مرودشت. zahra_ka52@yahoo.com

رابطه اعتیاد اینترنتی با میزان نظارت والدین بر فعالیتهای آنلاین نوجوانان

سیده فاطمه کاظمی^۱

پیدایش و رشد هر فناوری جدید به همراه خود فرصت‌ها و چالش‌هایی را به همراه دارد. کامپیوتر و رایانه تبدیل به ضرورتی برای زندگی روزمره شده و به عنوان ابزاری برای آموزش، پژوهش، ارتباط، تجارت و سرگرمی دیده می‌شوند. فضای مجازی در چند سال گذشته به مشکل جدی‌ای بدل شده است. متأسفانه استفاده از اینترنت منجر به خلق عادت ناصحیح اعتیاد اینترنتی در برخی از کاربران خود شده است. هدف از پژوهش کنونی بررسی وضعیت میزان نظارت والدین بر فعالیتهای اینترنتی فرزندان و رابطه آن با اعتیاد اینترنتی است. ۱۸۰ دانش‌آموز دبیرستانی شهر بابلسر به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب و پرسشنامه اعتیاد اینترنتی یانگ و مقیاس میزان نظارت والدین بر فعالیت‌های آنلاین نوجوانان را تکمیل نمودند.

نتایج نشان داد که ۲۲/۶ درصد از دانش‌آموزان در معرض اعتیاد اینترنتی و ۳/۹ درصد نیز دارای علائم اعتیاد اینترنتی شدید می‌باشند. همچنین نتایج تحلیل واریانس یک راهه نشان داد میزان نظارت والدین در نوجوانان بدون علائم اعتیاد اینترنتی، در معرض خطر اعتیاد اینترنتی و دارای اعتیاد اینترنتی بالا متفاوت است. همچنین میزان نظارت والدین می‌تواند ۱۲٪ از تغییرات اعتیاد اینترنتی را پیش‌بینی نماید. آزمون تی نیز نشان داد میزان اعتیاد اینترنتی پسران بیشتر از دختران است و هم‌چنین در میزان نظارت والدین بر فعالیت‌های آنلاین دانش‌آموزان دختر و پسر تفاوت معناداری وجود ندارد.

واژگان کلیدی: اعتیاد اینترنتی، فضای مجازی، نظارت والدین، نوجوانان.

^۱. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی دانشگاه مازندران، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی kazemi.fateme@ymail.com

اثربخشی آموزش قبل از ازدواج بر مهارت‌های ارتباطی دانش‌آموزان دختر دبیرستانی

عذرا کاظمی^۱، دکتر محمد قمری^۲

هدف از اجرای این پژوهش تعیین اثربخشی کلاس‌های آموزش قبل از ازدواج بر مهارت‌های ارتباطی آنها بود. جامعه آماری پژوهش شامل دختران دبیرستانهای شهرستان ابهر بود که به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند. روش پژوهش حاضر نیمه آزمایشی با طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون و گروه کنترل بود و جهت جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه‌های مهارت‌های ارتباطی استفاده شد. تعداد نمونه ۴۰ نفر بود که به صورت تصادفی در دو گروه (۲۰ نفر گروه آزمایش)، (۲۰ نفر گروه کنترل) قرار گرفتند. از هر دو گروه پیش‌آزمون و پس‌آزمون به عمل آمد. گروه آزمایش تحت آموزش قبل از ازدواج به مدت ده جلسه قرار گرفتند. برای تحلیل داده‌های آماری تحلیل کواریانس چند متغیره (مانکوا) و تحلیل کواریانس تک متغیره استفاده شد. یافته‌های پژوهش نشان داد که آموزش‌های قبل از ازدواج بر مهارت‌های ارتباطی دختران تاثیر مثبتی دارند ($p < 0/05$). همچنین یافته‌های دیگر حاکی از این است که آموزش‌های قبل از ازدواج بر مدیریت هیجان، ادراک دیگران، ابراز وجود و مهارت‌های ارتباطی دختران تاثیر مثبت دارد ($p < 0/05$).

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قزوین، ایران

^۲. دکترای مشاوره، دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ابهر، ایران

اثربخشی آموزش قبل از ازدواج بر ملاک‌های همسرگزینی دانش‌آموزان دختر دبیرستانی

عذرا کاظمی^۱، دکتر محمد قمری^۲

هدف اصلی این پژوهش تعیین اثربخشی کلاس‌های آموزش قبل از ازدواج بر ملاک‌های همسرگزینی آنها بود. جامعه آماری پژوهش شامل دختران دبیرستانهای شهرستان ابهر بود که به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند. روش پژوهش حاضر نیمه‌آزمایشی با طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون و گروه کنترل بود و جهت جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه‌های اولویت‌بخشی ملاک‌های همسرگزینی استفاده شد. تعداد نمونه ۴۰ نفر بود که به صورت تصادفی در دو گروه (۲۰ نفر گروه آزمایش)، (۲۰ نفر گروه کنترل) قرار گرفتند همسرگزینی. از هر دو گروه پیش‌آزمون و پس‌آزمون به عمل آمد. گروه آزمایش تحت آموزش قبل از ازدواج به مدت ده جلسه قرار گرفتند برای تحلیل داده‌های آماری از تحلیل کواریانس تک متغیره استفاده شد. یافته‌های پژوهش نشان داد که آموزش‌های قبل از ازدواج بر ملاک‌های دختران تاثیر مثبت دارد ($p < 0/05$).

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قزوین، ایران

^۲. دکترای مشاوره، دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ابهر، ایران

بررسی رابطه سبک های حل مساله با انگیزه تحصیلی، تنیدگی تحصیلی و پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان شهر کرمانشاه

کیوان کاکابرایی^۱، اکبر محمدی^۲

هدف از انجام این مطالعه تعیین ارتباط سبک های حل مساله و بررسی میزان پیش بینی کنندگی این متغیرها بر انگیزه تحصیلی، تنیدگی تحصیلی و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان است. بدین منظور تعداد ۴۰۰ نفر، با استفاده از روش نمونه گیری خوشه ای چندمرحله ای از دانش آموزان مقطع متوسطه شهر کرمانشاه در سال تحصیلی ۱۳۹۴-۱۳۹۵ انتخاب شده و با استفاده از پرسشنامه سبک های حل مساله لانگ، مقیاس استاندارد انگیزش تحصیلی هارتر، پرسشنامه تنیدگی تحصیلی گادزلا و معدل کل سال تحصیلی دانش آموزان داده ها جمع آوری شد. برای تجزیه و تحلیل داده ها از نرم افزار SPSS 22 استفاده گردید. بین سبک حل مساله درماندگی با انگیزش تحصیلی بیرونی و درونی ارتباط معناداری وجود دارد ($P < 0.05$). بین سبک حل مساله مهارگری با انگیزش تحصیلی بیرونی ارتباط معناداری وجود دارد ($P < 0.05$). بین سبک حل مساله خلاقانه با انگیزش تحصیلی بیرونی و درونی ارتباط معناداری وجود دارد ($P < 0.05$). بین سبک حل مساله اعتماد با انگیزش تحصیلی بیرونی و درونی ارتباط معناداری وجود دارد ($P < 0.05$). بین سبک حل مساله گرایش با انگیزش تحصیلی بیرونی و درونی ارتباط معناداری وجود دارد ($P < 0.05$). بین حیطه های سبک حل مساله و تنیدگی تحصیلی، بین سبک حل مساله درماندگی و مهارگری با تنیدگی تحصیلی ارتباط مثبت معناداری وجود دارد و بین سبک حل مساله خلاقانه، اعتماد و گرایش با تنیدگی تحصیلی ارتباط منفی معناداری وجود دارد ($P < 0.05$). بین سبک های حل مساله و پیشرفت تحصیلی ارتباط معناداری وجود ندارد ($P > 0.05$).

واژگان کلیدی: سبک های حل مساله، انگیزه تحصیلی، تنیدگی تحصیلی، پیشرفت تحصیلی.

^۱. استادیار گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران

^۲. کارشناسی ارشد گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران. (نویسنده مسئول).

Email: 786akbarmohammad@gmail.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

رابطه سبک های شناختی با تفکر کمال گرایانه

علیرضا کاکاوند^۱، فرشاد جعفری^۲*

پژوهش حاضر به منظور بررسی رابطه سبک های شناختی با تفکر کمال گرایی در دانشجویان انجام شده است. به این منظور ۲۳۵ نفر از دانشجویان دختر و پسر مقطع کارشناسی که در سال تحصیلی ۸۹-۱۳۸۸ در دانشگاه علوم و تحقیقات تهران مشغول به تحصیل بودند به شیوه نمونه گیری خوشه ای تصادفی و چند مرحله ای انتخاب شدند و با استفاده از پرسشنامه سبک های شناختی گریکوریک و مقیاس کمال گرایی مورد آزمون قرار گرفتند. برای تحلیل داده ها از روش های همبستگی پیرسون، تحلیل رگرسیون و t مستقل استفاده شد. نتایج نشان داد که چندین همبستگی معنی دار بین سبک های شناختی و کمال گرایی وجود دارد. تحلیل آماری داده ها نشان داد که این همبستگی برای سبک شناختی عینی - متوالی فقط نسبت به کمال گرایی مثبت و برای سبک شناختی انتزاعی - متوالی فقط نسبت به کمال گرایی منفی دارد. نتایج آزمون t نشان داد که بین سبک های شناختی متوالی - انتزاعی، عینی - تصادفی و تصادفی - انتزاعی در دانشجویان دختر و پسر تفاوت دارد اما بین کمال گرایی مثبت و منفی در دانشجویان دختر و پسر تفاوت وجود ندارد.

واژگان کلیدی: سبک های شناختی، کمال گرایی

^۱ دانشیار دانشگاه بین المللی امام خمینی ره ایمیل : ali.reza_kakavand@yahoo.com

^۲ کارشناسی ارشد در رشته روانشناسی عمومی، ایمیل: farshadjafari99@gmail.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

رابطه کمال‌گرایی، فشار فرهنگی - اجتماعی و قومیت فرهنگی با نارضایتی از تصویر بدن دانشجویان دختر

علیرضا کاکاووند^۱، فرشاد جعفری^۲*

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه کمال‌گرایی (اجتماع‌مدار، خودمدار و دگرمدار)، فشار فرهنگی - اجتماعی ادراک شده و قومیت فرهنگی با نارضایتی از تصویر بدنی در دانشجویان دختر انجام شد. ۱۶۴ دانشجوی دختر مشغول به تحصیل در دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج براساس نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای به تصادف انتخاب شدند و پرسش‌نامه کمال‌گرایی چندبعدی فلت و هویت، مقیاس روابط چندبعدی خودبدنی بارون و کش و مقیاس فشار فرهنگی - اجتماعی ادراک شده استیسی و بیرمن را تکمیل کردند. نتایج با استفاده از تحلیل واریانس یک راهه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. میزان فشار فرهنگی - اجتماعی در کمال‌گرایان اجتماع‌مدار و خودمدار بیشتر از دیگر مدار است. نارضایتی از تصویر بدنی در دو بعد دوستان و خانواده بیشتر از ابعاد دیگر است. هم‌چنین نارضایتی از تصویر بدنی در میان قومیت‌های گوناگون به لحاظ آماری متفاوت است و در بین دو گروه فارس و شمالی بیشتر از گروه‌های ترک و کرد است و این یافته‌ها در تبیین نارضایتی از تصویر بدنی واجد اهمیت است. **واژگان کلیدی:** فشار فرهنگی - اجتماعی ادراک شده، کمال‌گرایی، نارضایتی از تصویر بدنی، دانشجویان دختر.

^۱ دانشیار دانشگاه بین‌المللی امام خمینی ره، ایمیل: ali.reza_kakavand@yahoo.com

^۲ کارشناسی ارشد در رشته روانشناسی عمومی، ایمیل: farshadjafari99@gmail.com

تحلیل محتوای کتاب‌های کودک بر حسب سازه شادکامی

محبوبه السادات کدخدایی^۱

کتاب کودک یکی از مهم‌ترین منابع یادگیری در نظام آموزشی است و نقش مهمی در شکل دادن به نوع تفکر و نگرش کودکان دارد. به لحاظ این اهمیت، در این مقاله کتاب‌های داستان و شعر کودک از نظر پرداختن به سازه شادکامی مورد بررسی و تحلیل قرار گرفت. به این منظور، نمونه‌ای هدفمند از کتاب‌های مورد نظر که در پنج سال اخیر در انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان منتشر شده است، گزینش شده و به روش کیفی و با استفاده از تحلیل محتوا مورد بررسی قرار گرفت. نتایج به دست آمده نشان داد نوشته‌ها و تصاویر این کتاب‌ها مؤلفه‌های شناختی، هیجانی و رفتاری شادکامی را در خود جای داده‌اند. این یافته نشان می‌دهد یکی از اهداف کتاب کودک این انتشارات، انتقال شادکامی به کودکان از طریق تأثیرگذاری بر شناخت، هیجان و رفتار است.

واژگان کلیدی: شادکامی، تحلیل محتوا، کتاب کودک، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

^۱. دانشجوی دکتری روان‌شناسی تربیتی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه الزهرا

Email:mahbobeh_kadkhodaie@yahoo.com

مقایسه تاثیر الگوی تدریس بدیعه پردازی و روش تدریس سنتی بر خلاقیت در درس فیزیک در بین دانش آموزان دبیرستان های شهرستان سراب

دکتر پرویز کریمی ثانی^۱، هاجر بلندی، کبری احيائي، شهین صمدپور شهرک

این پژوهش با هدف مقایسه تاثیر الگوی تدریس بدیعه پردازی و روش تدریس سنتی بر خلاقیت در درس فیزیک در بین دانش آموزان دبیرستان های شهرستان سراب در سالتحصیلی ۹۴-۹۳ در انجام گرفته است. پژوهش حاضر نیمه تجربی و از نوع کاربردی می باشد. حجم جامعه در پژوهش حاضر کلیه دانش آموزان دوره متوسطه شهر سراب می باشد. که از بین آنها ۳۰ نفر به عنوان نمونه با استفاده از نمونه در دسترس انتخاب شده است. ابزار گردآوری داده ها پرسش نامه استاندارد شده خلاقیت می باشد. برای تعیین روایی از نظرات اساتید صاحب نظر در این زمینه استفاده شد. برای برآورد پایایی نیز از آلفای کرونباخ استفاده شده است که پایایی پرسشنامه ۰/۸۲ بدست آمد. داده ها در دو بخش آمار توصیفی و آمار استنباطی (آزمون تحلیل کواریانس) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت نتایج بدست آمده نشان داد که: بین میزان خلاقیت دانش آموزان در درس فیزیک دوره دبیرستان با توجه به الگوی تدریس بدیعه پردازی و روش تدریس سنتی تفاوت وجود دارد. همچنین میزان انعطاف پذیری دانش آموزان، سیال بودن، میزان بسط دادن، ابتکار دانش آموزان در درس فیزیک دوره دبیرستان با توجه به الگوی تدریس بدیعه پردازی و روش تدریس سنتی متفاوت می باشد.

^۱. گروه روان شناسی، واحد شبستر، دانشگاه آزاد اسلامی، شبستر ایران

اثربخشی مداخله گروهی فراشناختی بر فرانگرانی و باورهای فراشناختی دانش‌آموزان مبتلا به اختلال اضطراب فراگیر

عاده کریمی ریایی^۱

اختلال اضطراب فراگیر (GAD) شایع‌ترین اختلال اضطرابی و فرایندهای محوری آن معرف فرایندهای اصلی دخیل در همه اختلال‌های اضطرابی است. هدف پژوهش حاضر بررسی اثربخشی درمان فراشناختی بر فرانگرانی و باورهای فراشناختی دانش‌آموزان مبتلا به اختلال اضطراب فراگیر (GAD) می‌باشد. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل دانش‌آموزان دوره متوسطه مبتلا به اختلال مختلط اضطراب فراگیر بود که در سال تحصیلی ۹۴-۹۵ به مراکز مشاوره و خدمات روانشناختی شهر مشهد مراجعه کردند. نمونه پژوهش حاضر شامل ۴۰ دانش‌آموز دختر دوره متوسطه مبتلا به اختلال مختلط اضطراب فراگیر بود که بعد از تشخیص علائم اختلال به دو گروه ۲۰ نفری (۲۰ نفر گروه آزمایش، ۲۰ نفر گروه گواه) تقسیم شدند. گروه آزمایش تحت درمان گروهی فراشناختی قرار گرفته و گروه کنترل جهت مقایسه در لیست انتظار درمان بودند. شرکت‌کنندگان در مرحله پیش از درمان و جلسه آخر درمان (جلسه دهم) مقیاس اضطراب بک (BAI)، پرسشنامه باورهای فراشناختی (MCQ-30)، پرسشنامه فرانگرانی (MWQ) را تکمیل نمودند. در این پژوهش از روش‌های آمار توصیفی شامل میانگین و انحراف استاندارد و از روش آمار استنباطی تحلیل کوواریانس استفاده شد. در پرسشنامه باورهای فراشناختی نمره کل دانش‌آموزان پس از مداخله کاهش یافت. همچنین میزان اضطراب و فرانگرانی دانش‌آموزان پس از مداخله درمانی کاهش معناداری نشان داد. نتایج بررسی‌ها نشان داد که رویکرد درمانی مبتنی بر مدل فراشناختی ولز در درمان اختلال مختلط اضطراب فراگیر (GAD) موثر بوده است.

واژگان کلیدی: درمان فراشناختی، اختلال اضطراب فراگیر، دانش‌آموزان.

^۱ گروه مشاوره، واحد قوچان، دانشگاه آزاد اسلامی، قوچان، ایران. adele_karimi@yahoo.com

اثربخشی واقعیت درمانی گروهی بر میزان اهمال کاری و خود کارآمدی تحصیلی دانش آموزان

مریم کریمی^۱، مسعود حجازی^۲

واقعیت درمانی نوعی روان درمانی است که در آن سعی می‌شود با توجه به مفاهیم واقعیت، مسئولیت و امور درست و نادرست در زندگی فرد به رفع مشکلات او کمک شود. تمرکز بر بعد مسئولیت هسته اساسی کار تعلیم و تربیت و روان درمانی است و پذیرش مسئولیت نشانه بارز سلامت روانی تلقی می‌شود. پژوهش حاضر با هدف تعیین اثربخشی واقعیت درمانی گروهی بر اهمال کاری و خودکارآمدی دانش‌آموزان انجام شد. روش پژوهش تمام آزمایشی و طرح پژوهش از نوع پیش آزمون- پس آزمون با گروه کنترل بود. ۳۰ نفر از دانش‌آموزان شهر خرمدره از طریق نمونه گیری خوشه ای مرحله ای انتخاب و به شیوه تصادفی در دو گروه آزمایش و گواه جایگزین شدند. به گروه آزمایش ۸ جلسه واقعیت درمانی گروهی ارائه شد و گروه کنترل هیچ مداخله‌ای را دریافت نکرد. ابزار سنجش پرسشنامه های اهمال کاری تحصیلی دانش‌آموزان و خودکارآمدی جینگ و مورگان بود. داده‌ها به وسیله تحلیل کوواریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که واقعیت درمانی گروهی بر کاهش اهمال کاری تحصیلی دانش‌آموزان در سطح ($P < 0/01$) موثر بوده است و همچنین واقعیت درمانی گروهی بر افزایش خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان در سطح ($P < 0/01$) موثر بوده است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد واقعیت درمانی گروهی می‌تواند در کاهش اهمال کاری و ارتقای خودکارآمدی دانش‌آموزان مؤثر باشد.

واژه های کلیدی: واقعیت درمانی گروهی، اهمال کاری، خودکارآمدی تحصیلی، دانش‌آموزان.

^۱ کارشناس ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان maryamkarimi779@yahoo.com

^۲ استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان، زنجان، ایران. masod1357@yahoo.com

اثر بخشی واقعیت درمانی به روش گروهی بر میزان انگیزش و فرسودگی تحصیلی دانش‌آموزان

معصومه کریمی^۱، دکتر مسعود حجازی^۲، دکتر ابوالفضل حاتمی^۳

امروزه به منظور پیشگیری از بروز مشکلات رفتاری از جمله فرسودگی تحصیلی در مدارس و به کار بردن روش‌هایی برای افزایش انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان، کاربرد دستور العمل‌های واقعیت درمانی به شیوه گروهی توجه ویژه‌ای را به خود جلب کرده است. به همین منظور پژوهش حاضر با هدف اثربخشی واقعیت درمانی در میزان انگیزش و فرسودگی تحصیلی دانش‌آموزان دختر مقطع ابتدایی انجام گرفت. روش پژوهش با روش نیمه آزمایشی از نوع پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش را ۲۷۴ نفر از دانش‌آموزان پایه‌های پنجم و ششم تشکیل دادند. که ۳۰ نفر از بین دانش‌آموزان دو مدرسه به صورت تصادفی که کمترین نمره را از انگیزش تحصیلی و بیشترین نمره را از فرسودگی تحصیلی کسب کرده بودند به عنوان نمونه انتخاب شده و در دو گروه آزمایش و کنترل به صورت در دسترس جایگزین شدند. در این پژوهش از پرسشنامه‌های انگیزش تحصیلی هارتر (۱۹۸۱) و فرسودگی تحصیلی برسو (۱۹۹۷) استفاده شد و داده‌ها به وسیله تحلیل کوواریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. یافته‌ها نشان دادند که مداخله با واقعیت درمانی به شیوه گروهی به طور معنا داری موجب افزایش انگیزش تحصیلی و کاهش فرسودگی تحصیلی شده است. در مجموع می‌توان نتیجه‌گیری کرد که واقعیت درمانی می‌تواند انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان را افزایش و فرسودگی تحصیلی آنان را کاهش دهد؛ بنابراین به عنوان یک روش آموزش درمانی می‌تواند در مدارس اجرا شود.

واژگان کلیدی: واقعیت درمانی، انگیزش تحصیلی، فرسودگی تحصیلی.

^۱ دانشجوی ارشد، دانشکده علوم تربیتی، دانشگاه آزاد زنجان

^۲ دکترای تخصصی روانشناسی

^۳ دکترای تخصصی مشاوره

رابطه بین اعتیاد به اینترنت، سهل‌انگاری اجتماعی، انگیزه پیشرفت و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دوره راهنمایی

محبوبه کلاشلو^{۱*}، سمیه باغ شمالی^۲

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه بین اعتیاد به اینترنت و سهل‌انگاری فردی-اجتماعی، انگیزه پیشرفت و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دوره راهنمایی است. روش پژوهش از نوع توصیفی-همبستگی و جامعه آماری شامل دانش‌آموزان دوره راهنمایی ناحیه یک همدان که تعداد آنها در حدود ۴۰۰۰ نفر هستند می‌باشد. نمونه آماری بر اساس جدول مورگان و کرجسی ۳۵۱ نفر به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شد. ابزار پژوهش شامل اعتیاد به اینترنت، پرسشنامه سهل‌انگاری اجتماعی، پرسشنامه انگیزه پیشرفت تحصیلی و برای اندازه‌گیری عملکرد تحصیلی از معدل کل سالانه دانش‌آموز استفاده شد. جهت تحلیل نتایج از روش ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چند متغیره استفاده شد. نتایج نشان داد که اعتیاد به اینترنت بر روی انگیزه پیشرفت تحصیلی و عملکرد تحصیلی تأثیر معناداری دارد. همچنین، اعتیاد به اینترنت در دانش‌آموزان با سهل‌انگاری اجتماعی در آنها رابطه معناداری داشت. بر اساس نتایج آزمون رگرسیون، اعتیاد به اینترنت قادر است ۴۲٪ از تغییرات انگیزه پیشرفت و ۳۸٪ از تغییرات عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان را پیش‌بینی نماید. بنابراین می‌توان نتیجه‌گیری نمود که آموزش دانش‌آموزان و خانواده‌های آنان در زمینه استفاده صحیح از اینترنت می‌تواند بر آینده تحصیلی آنان اثر مستقیم بگذارد.

واژگان کلیدی: اعتیاد به اینترنت، سهل‌انگاری فردی و اجتماعی، انگیزه پیشرفت، عملکرد تحصیلی

^۱. فارغ التحصیل کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه الزهراء

^۲. دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن

رابطه اختلال شخصیتی ضداجتماعی والدین با اختلال سلوک فرزندان نوجوان‌شان (مطالعه ترکیبی تک‌موردی)

سمیه کمالی ایگلی^۱

اختلال سلوک که کودکان و نوجوانان سنین ۹ تا ۱۸ سال دچار آن می‌شوند عموماً مقدمه شکل‌گیری اختلال شخصیت ضداجتماعی است که در سنین جوانی و بزرگسالی در افراد بروز می‌کند. اختلال سلوک به دلیل تأثیر عوامل زیستی، روان‌شناختی، خانوادگی، آموزشی، اجتماعی، اقتصادی، و فرهنگی بروز می‌کند که عامل اصلی آن وضعیت والدین است. هدف این پژوهش آن بوده است که ببینیم چگونه اختلال شخصیت ضداجتماعی والدین در رابطه با اختلال سلوک فرزندان نوجوان آن‌هاست. پژوهش حاضر از نوع روش ترکیبی تبیینی است که آمیخته‌ای از روش پژوهش کمی تک‌موردی و روش پژوهش کیفی روایتی است و به مطالعه چندجانبه روی یک خانواده ضداجتماعی و بررسی دقیق وضعیت والدین و فرزند نوجوان آنان پرداخته تا نشان دهد چه رابطه‌ای بین اختلال شخصیت والدین و اختلال سلوک نوجوان ۱۶ ساله آنان وجود دارد. ابزار پژوهش مشاهده و گرفتن تاریخچه زندگی و مصاحبه عمیق با والدین و فرزند و استفاده از دو آزمون (چک‌لیست سایکوپاتی رابرت هیر و پرسشنامه غربالگری اختلال شخصیت ضداجتماعی) بود. نتایج نشان داد هر دو سرپرست خانواده و پسر نوجوان آنها حسب معیارهای ارائه شده در راهنمای تشخیصی و آماری بیماری‌های روانی (DSM-V) و طبقه‌بندی آماری بین‌المللی سازمان بهداشت جهانی از بیماری‌ها و مشکلات مربوط به سلامت (موسوم به آی سی دی ۱۰) دچار اختلال هستند و اختلال سلوک نوجوان کاملاً در ارتباط و هماهنگ با اختلال شخصیت ضداجتماعی والدین است. تاریخچه و روایت زندگی و مشاهدات و مصاحبه و آزمون والدین و پسر نوجوان آن‌ها که بر اساس روش پژوهش ترکیبی تبیینی صورت گرفته دقیق عمیق از وضعیت زندگی این خانواده و ویژگی‌های روان‌شناسی سلوک و شخصیت آنان را بازگو می‌کند و نشان می‌دهد که مطالعات پژوهشی همه‌جانبه و ترکیبی از این نوع چه قدرت فوق‌العاده‌ای برای سنجش و تشخیص اختلال سلوک نوجوانی و اختلال شخصیت ضداجتماعی بزرگسالی والدین و رابطه آن‌ها با یکدیگر را دارد.

واژگان کلیدی: اختلال سلوک، نوجوان، والدین، شخصیت ضداجتماعی

^۱. دانشجوی دکترای روان‌شناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، رودهن، ایران.

بررسی اثربخشی آموزش سازگار با مغز بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان ابتدایی در درس ریاضی

فاطمه کمالی حسین زاده^۱، علی غنایی^۲، محسن اصغری نکاح^۳

این پژوهش به منظور بررسی تاثیر آموزش سازگار با مغز بر پیشرفت تحصیلی در درس ریاضی دانش‌آموزان پایه چهارم و پنجم در مقطع دبستان (سال تحصیلی ۹۵-۹۴) در شهر مشهد انجام گردید. نمونه مورد مطالعه شامل ۶۸ نفر دانش‌آموز (دختر) بود که به صورت غیر تصادفی و به صورت نمونه در دسترس از دو مدرسه غیر انتفاعی ناحیه ۳ مشهد انتخاب شدند. (۳۵ نفر گروه آزمایش و ۳۳ نفر گروه کنترل) ابزار مورد استفاده پرسشنامه محقق ساخته در درس ریاضی بود. در این پژوهش از طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه گواه استفاده گردید. ابتدا پیش‌آزمون بر روی آزمودنی‌ها اجرا شد و پس از آن به مدت ۴ ماه و نیم گروه آزمایشی تحت آموزش سازگار با مغز قرار گرفتند، درحالی‌که گروه گواه تحت آموزش رایج در مدارس بودند. پس از اتمام دوره پس‌آزمون پیشرفت تحصیلی از کلیه دانش‌آموزان گرفته شد. جهت تحلیل داده‌های آماری از آزمون t مستقل استفاده شد که نتایج آزمون $t(2/46, p < 0/05)$ نشان داد که آموزش سازگار با مغز تاثیر معنی‌داری بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان در درس ریاضی داشته است.

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه فردوسی مشهد k.hosienzadeh@gmail.com

^۲ استادیار گروه علوم تربیتی دانشگاه فردوسی مشهد (نویسنده مسئول) ghanaee@um.ac.ir

^۳ استادیار گروه علوم تربیتی دانشگاه فردوسی مشهد asghari-n@um.ac.ir

تعیین اثر بخشی آموزش مدیریت رفتار کودک به مادران بر اضطراب و عملکرد اجتماعی مادران و کاهش علایم اختلال رفتاری در کودکان دچار نقص توجه -

بیش فعالی

مرجان کهریزی^۱، فلورا یونسی^۲

هدف پژوهش حاضر، تعیین اثر بخشی آموزش مدیریت رفتار کودک به مادران بر اضطراب و عملکرد اجتماعی مادران و کاهش علایم اختلال رفتاری در کودکان دچار نقص توجه - بیش فعالی شهر اصفهان سال تحصیلی ۱۳۹۵ بود. روش پژوهش، از نوع نیمه آزمایشی با پیش آزمون - پس آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری شامل مادران کلیه دانش آموزان پسر (۱۲- ۹ ساله) که در کلاسهای دوره ابتدایی دبستان پسرانه امامت ناحیه ۵ شهر اصفهان مشغول به تحصیل بودند. ۳۰ نفر از مادران کودکان مبتلا به اختلال نارسایی توجه و بیش فعالی از بین ۴۵ مادر دارای کودک مبتلا که نمره بالاتر را از تکمیل مقیاس سنجش اختلال نارسایی توجه بیش فعالی (دی.اس.ام. ۴-تی.آر) کسب نموده بودند با بهره گیری از روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. سپس به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش و گروه گواه گزینش شدند. پرسشنامه سلامت عمومی (GHQ) را پیش از شروع جلسات و بعد از پایان جلسات توسط مادران تکمیل شد. مادران دانش آموزان گروه آزمایش در هشت جلسه ۹۰ دقیقه ای تحت متغیر مستقل آموزش مدیریت رفتاری قرار گرفتند. اما در مورد گروه گواه هیچ مداخله ای اعمال نشد. بعد از ریزش آزمودنیها در طی جلسات آموزشی تعداد ۲۴ نفر (۱۲ نفر در گروه آزمایشی و ۱۲ نفر در گروه گواه) مورد بررسی قرار گرفتند. داده ها با روش آماری توصیفی (میانگین و انحراف معیار) و تحلیل کواریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته های تحقیق نشان داد که آموزش مدیریت رفتار کودک به مادران بر کاهش اضطراب موثر بوده است. اما بر کاهش اختلال در عملکرد اجتماعی مادران موثر نبوده است.

واژگان کلیدی: آموزش مدیریت رفتار کودک، اضطراب، عملکرد اجتماعی

^۱ نویسنده مسئول: کارشناس ارشد مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی - مرودشت، شیراز، ایران
^۲ استادیار دانشگاه فیروزآباد، دکتری روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی، دانشگاه آزاد اسلامی - مرودشت، شیراز، ایران

ارزیابی عملکرد معلمان: برداشت معلمان از نظام ارزیابی عملکرد موجود

کلثوم کهریزی^۱، علی عبدی^{۲*}

بهبود مستمر عملکرد سازمانها، نیروی عظیم هم افزایی ایجاد می‌کند که این نیروها می‌تواند پشتیبان برنامه رشد و توسعه و ایجاد فرصت های تعالی سازمانی شود. بدون بررسی و کسب آگاهی از میزان پیشرفت و دستیابی به اهداف و بدون شناسایی چالش های پیش روی سازمان و کسب بازخورد و اطلاع از میزان اجرا سیاست های تدوین شده و شناسایی مواردی که به بهبود جدی نیاز دارند، بهبود مستمر عملکرد میسر نخواهد شد. تمامی موارد مذکور بدون اندازه گیری و ارزیابی امکان پذیر نیست. منظور از ارزشیابی عملکرد، فرایندی است که بوسیله آن کارکنان در فواصل معینی و بطور رسمی، مورد ارزیابی قرار می‌گیرند. هدف اصلی از ارزیابی عملکرد این است که اطلاعات ضروری درباره نیروهای شاغل در سازمان جمع آوری گردد و در دسترس مدیران قرار گیرد تا آنها بتوانند تصمیمات بجا و لازم را در جهت بالابردن کمیت و کیفیت کار کارکنان اتخاذ نمایند. در نظام های آموزشی معلمان نقشی کلیدی را در اثربخشی و کارایی سازمان آموزشی دارند بنابراین ارزیابی عملکرد معلمان در این راستا نیاز و توجه جدی و مبرمی را می‌طلبد. با توجه به ضرورت اهمیت این مسئله، محقق در این پژوهش گذری دارد بر ارزیابی عملکرد معلمان، اصول ارزشیابی معلمان، رویه های ارزشیابی معلمان، و در نهایت برداشت معلمان باتجربه مصاحبه شونده ($n=15$ ، سابقه بیش از ۲۰ سال) از نظام ارزیابی عملکرد. برای این منظور محقق از روش کتابخانه‌ای، مروری بر تحقیقات قبلی و مصاحبه با تعدادی از معلمان در دسترس و با تجربه بهره جست. سوالات مصاحبه نیمه ساختار یافته شامل ۴ سوال است که این سوالات با روش تحلیل استقرایی مورد تحلیل قرار گرفت. نتایج این تحقیق یک تصویر نسبتاً منفی از روند اجرای نظام ارزیابی عملکرد معلمان در مدارس داشته است.

واژگان کلیدی: ارزیابی عملکرد معلمان، اصول ارزشیابی معلمان، رویه های ارزشیابی معلمان، برداشت معلمان از نظام ارزیابی عملکرد

^۱ *دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی kolsoumekahrizi69@gmail.com

^۲ عضو هیئت علمی گروه علوم تربیتی دانشگاه پیام نور

مقایسه آگاهی‌های فراشناختی و اضطراب ریاضی بر اساس سبک‌های یادگیری دانش‌آموزان

دکتر شیرین کوشکی^۱، ام‌البنین بخشنده^۲

مقدمه و بیان مساله: سبک‌های یادگیری به عنوان بخشی از ویژگی‌های ورودی یادگیرندگان به حساب می‌آید، از این رو معلم دربرخورد با یادگیرندگان مختلف باید بپذیرد که هر یک از آنان ممکن است با سبک خاصی از یادگیری به انجام تکالیف درسی و یادگیری موضوع‌های مختلف بپردازد. امروزه فراشناخت یکی از مهمترین عوامل یادگیری و پیشرفت دانش‌آموزان محسوب می‌شود (موارخ، ۱۹۹۵). همچنین اضطراب ریاضی حالتی از ناآرامی و ناراحتی در زمان ارائه مسائل ریاضی است که ممکن است مانع عملکرد ریاضی، صرفنظر از توانایی واقعی شود تحقیقات نشان داده که بین سبک‌های یادگیری و اضطراب ریاضی رابطه وجود دارد آگاهی از سبک‌های یادگیری فراگیران، می‌تواند نقش مهمی در کاهش اضطراب ریاضی داشته (لینگ و هسیو، ۲۰۱۰).

نمونه و روش نمونه‌گیری: جامعه آماری پژوهش حاضر شامل تمامی دانش‌آموزان دختر دوره دوم (دبیرستان) مدارس غیرانتفاعی آموزش و پرورش ناحیه ۲ شهر ری بود این تعداد مشتمل بود بر ۸۰۰ نفر. نمونه‌ها شامل ۲۵۰ نفر بودند که براساس جدول مورگان و با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند.

ابزار اندازه‌گیری: ابزارهای اندازه‌گیری داده‌ها شامل پرسشنامه سبک یادگیری کلب (۱۹۸۵)، پرسشنامه آگاهی‌های فراشناختی شراودنیسون (۱۹۹۴) و پرسشنامه اضطراب ریاضی MARS-R (۱۹۸۲) بود.

روش تجزیه و تحلیل: تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش با استفاده از نرم افزارهای Spss و بهره‌گیری از شاخص‌های آمار توصیفی از جمله جدول توزیع فراوانی، نمودارها، شاخص‌های مرکزی و شاخص‌های پراکندگی شاخص‌های آمار استنباطی داده‌ها از جمله آزمون تحلیل واریانس یک راهه آزمون تعقیبی مورد نیاز انجام شد.

یافته‌ها: بر اساس یافته‌های به دست آمده از پژوهش حاضر بین آگاهی‌های فراشناختی و اضطراب ریاضی بر اساس سبک‌های یادگیری تفاوت معنی‌داری وجود دارد و با توجه به تحلیل وضعیت میانگین چهار سبک یادگیری از لحاظ آگاهی‌های فراشناختی می‌توان گفت، ترتیب وضعیت مطلوب سبک‌ها بدین شرح است: سبک یادگیری جذب‌کننده، سبک یادگیری همگرا، سبک یادگیری انطباق‌یابنده و سبک یادگیری واگرا.

نتیجه‌گیری: سبک‌های یادگیری یکی از موضوعات مربوط به تفاوت‌های فردی در یادگیری است و نقش موثری در آگاهی‌های فراشناختی و اضطراب ریاضی دانش‌آموزان ایفا می‌کنند.

واژگان کلیدی: آگاهی‌های فراشناختی؛ اضطراب ریاضی؛ سبک‌های یادگیری.

^۱ استادیار، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، shirin-kooshki@yahoo.com

^۲ ام‌البنین بخشنده؛ کارشناس ارشد روان‌شناسی عمومی m.fakhrei@yahoo.com

بررسی تأثیر شبکه های اجتماعی مجازی بر هویت فرهنگی دانش آموزان

فتح اله کوشکی^۱، محبوبه خسروی^۲، نسرين عباسی جم^۳

این پژوهش به بررسی تأثیر شبکه های اجتماعی مجازی بر هویت فرهنگی دانش آموزان می پردازد و تلاش می کند به این پرسش پاسخ دهد که شبکه های اجتماعی چه تأثیری بر هویت فرهنگی دانش آموزان می گذارد؟ جهت پاسخ به این پرسش از نظریه کاشت جرج گربر (کنش متقابل رسانه و مخاطبان) و نظریه هویت فرهنگی محمد رضا تاجیک (زبان- آداب و رسوم- دین داری) استفاده شده است. این پژوهش از نوع توصیفی- پیمایشی است. جامعه آماری آن کلیه دانش آموزان متوسطه دوره دوم شهرستان کوهدشت است که حجم نمونه آن ۸۰ نفر است و برای نمونه گیری از روش گلوله برفی استفاده شده است. جهت جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه محقق ساخته هویت فرهنگی استفاده شده است. داده ها با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی از طریق آزمون T تک نمونه ای به کمک نرم افزار Spss مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. و نتایج آزمون فرضیه های تحقیق بیانگر آن است که تأثیر شبکه های اجتماعی مجازی بر هویت فرهنگی دانش آموزان (تغییر زبان، تغییر آداب و رسوم و کاهش دین داری) مثبت و معنادار بوده است.

واژگان کلیدی: شبکه اجتماعی مجازی، هویت فرهنگی، دانش آموزان

^۱. دانشجوی دکتری، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی،

koushki817@yahoo.com

^۲. استادیار، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، khosravi12m@yahoo.com

^۳. دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، nabasi1360@yahoo.com

رابطه بهزیستی ذهنی با حل مشکلات بین شخصی دانش‌آموزان مقطع متوسطه

ندا گروسی^۱

هدف این تحقیق بررسی رابطه بهزیستی ذهنی با حل مشکلات بین شخصی دانش‌آموزان مقطع متوسطه بود. روش پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ روش گردآوری اطلاعات، توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری در این پژوهش شامل کلیه دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه در سال تحصیلی ۹۳-۹۴ در منطقه ۵ شهر تهران بود، که در بررسی انجام شده جامعه آماری ۱۰۹۲۸ نفر مشخص شد. حجم نمونه بر اساس جدول مورگان ۳۷۵ نفر تعیین شد. که با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای و تصادفی ساده این افراد انتخاب شدند. گردآوری اطلاعات در این مطالعه با استفاده از دو روش کتابخانه‌ای و میدانی صورت گرفت در روش میدانی، اطلاعات مورد نیاز به واسطه پرسشنامه توزیع شده در بین جامعه آماری این مطالعه یعنی دانش‌آموزان مقطع متوسطه منطقه ۵ تهران جمع‌آوری شد. ابزار اصلی گردآوری اطلاعات در این مطالعه را پرسشنامه‌های استاندارد بهزیستی ذهنی (کی‌یز و همکاران، ۲۰۰۳) و مشکلات بین شخصی (IIP) شامل شد. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل آماری نشان داد که: در بررسی سهم بهزیستی ذهنی در پیش‌بینی حل مشکلات بین شخصی دانش‌آموزان مقطع متوسطه نشان داده شد که مشکلات بین شخصی سهم معناداری در پیش‌بینی و تبیین مقدار واریانس بهزیستی ذهنی در دانش‌آموزان دختر دارند.

واژگان کلیدی: بهزیستی ذهنی، مشکلات بین شخصی، دانش‌آموزان مقطع متوسطه

^۱ neda_garosi@yahoo.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

بررسی رابطه بین جو عاطفی خانواده و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان پسر دوره متوسطه اول

حمیدرضا گل محمدی^۱

هدف پژوهش حاضر تعیین رابطه بین جو عاطفی خانواده با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان پسر دوره متوسطه اول شهرستان قم می‌باشد. جامعه آماری شامل کلیه دانش‌آموزان پسر دوره متوسطه اول شهرستان قم می‌شود که از بین آنها تعداد ۴۰۰ نفر و با روش نمونه‌گیری تصادفی - طبقه‌ای (سه‌میه‌ای) به عنوان نمونه انتخاب شدند. این پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی می‌باشد که به منظور اندازه‌گیری متغیرها از مقیاس روابط والد-فرزند هیل برن استفاده شد، که با توجه به آلفای کرونباخ به دست آمده از مقیاس‌ها پایایی آزمون مطلوب می‌باشد و معدل دانش‌آموزان نیز به عنوان شاخص عملکرد تحصیلی مدنظر قرار گرفت. به منظور تحلیل داده‌ها و آزمون فرضیه‌های تحقیق، روش‌های همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چند متغیره به کار گرفته شد.

نتایج نشان داد که بین جو عاطفی خانواده و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. بنابراین می‌توان گفت دانش‌آموزانی که از ارتباط عاطفی صمیمانه و گرم با خانواده برخوردار می‌باشند از عملکرد تحصیلی مطلوب تری برخوردار هستند.

واژگان کلیدی: جو عاطفی خانواده، عملکرد تحصیلی، دانش‌آموزان پسر

^۱ کارشناسی ارشد روان‌شناسی تربیتی، مشاور مدرسه، *Golmohammadi.hamidreza56@gmail.com

اثر بخشی درمان شناختی - رفتاری بر راهبردهای تنظیم هیجان دانش‌آموزان مقطع دبیرستان

صدیقه گوزل^{*۱}

هدف این پژوهش، بررسی اثر بخشی درمان شناختی - رفتاری بر راهبردهای تنظیم هیجان دانش‌آموزان مقطع دبیرستان بود. این پژوهش از نوع شبه تجربی با طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانش‌آموزان دختر و پسر مقطع دبیرستان مدارس دولتی منطقه ۲ استان تهران در سال تحصیلی ۱۳۹۴-۱۳۹۵ بودند. ۲۰ دانش‌آموز که ملاک‌های ورود را دارا بودند به صورت هدفمند گزینش شده و به آزمودنی‌های هر دو گروه پرسشنامه راهبردهای تنظیم هیجان قبل و بعد از مداخله شناختی - رفتاری داده شد. گروه آزمایش ۱۶ جلسه (۶۰ دقیقه‌ای) به صورت انفرادی تحت درمان شناختی - رفتاری قرار گرفتند. داده‌های حاصل با استفاده از تحلیل کوواریانس چند متغیره تجزیه و تحلیل گردید. یافته‌ها نشان داد که درمان در آزمودنی‌های گروه آزمایش باعث افزایش راهبردهای تنظیم هیجان مسئله محور، راهبردهای شناختی متمرکز بر برنامه ریزی، بازنگری و ارزیابی مجدد به صورت مثبت در تنظیم هیجانات و نیز کاهش استفاده از پاسخ‌های مقابله‌ای هیجان مدار و راهبردهای شناختی خود سرزنشگر، نشخوار ذهنی، فاجعه آمیز کردن در تنظیم شناختی هیجانات دانش‌آموزان می‌شود.

واژگان کلیدی: درمان شناختی - رفتاری، دانش‌آموزان، راهبردهای تنظیم هیجان.

^۱. کارشناس ارشد، دانشکده روانشناسی، دانشگاه آزاد واحد تهران مرکز، marypapinz@gmail.com

مقایسه نیازهای بنیادی روان شناختی در گروه کودکان مبتلا به اختلالات یادگیری

نسبت به گروه عادی

طیبه مالمیر*^۱، زهرا رمضان علیزاده^۲، فریا رحمانی^۳

هدف از پژوهش حاضر، شناسایی و مقایسه نیازهای بنیادی روان شناختی در کودکان مبتلا به اختلالات یادگیری و کودکان عادی در پایه پنجم دبستان بود. پژوهش از نوع غیر آزمایشی و علی-مقایسه ای است. از بین جامعه مطالعه، کودکانی که دارای اختلال یادگیری بودند و به مرکز مشاوره موج امید شهر تهران مراجعه کرده بودند ۸۰ نفر به صورت نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. همچنین ۸۰ کودک عادی با روش نمونه گیری خوشه ای از دو طبقه پسر و دختر از جامعه مقایسه انتخاب و با گروه مطالعه از نظر سن و موقعیت خانوادگی معادل شدند. پرسشنامه نیازهای بنیادین به صورت انفرادی اجرا شد برای تحلیل داده های آماری، از شیوه های استنباطی چون آزمون t برای مقایسه میانگین دو گروه مستقل و MANOVA به لحاظ وجود مفروضه های کاربرد آزمونهای پارامتریک استفاده شد.

یافته های پژوهش حاضر تفاوت نیازهای بنیادی روانشناختی در گروه اختلالات یادگیری نسبت به گروه عادی را تایید می کند، به نحوی که مقادیر مولفه های نیازهای بنیادی روانشناختی (خودمختاری، شایستگی و ارتباط) در گروه عادی بالاتر از گروه اختلالات یادگیری بود که نشان می دهد معمولاً این کودکان عزت نفس پایینی دارند.

واژگان کلیدی: نیازهای خودمختاری، شایستگی، ارتباط، اختلال یادگیری،

*^۱ دکترای روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد رودهن باشگاه پژوهشگران جوان ونخبگان، رودهن، ایران

Tayebemalmir1@gmail.com

^۲ کارشناس ارشد، روانشناسی بالینی دانشگاه آزاد رودهن

^۳ کارشناس ارشد، روانشناسی بالینی دانشگاه آزاد رودهن

پیش بینی اعتیاد به اینترنت براساس پیوند والدینی با میانجیگری جرات ورزی

طیبه مالمیر^{۱*}، زهرا رمضان علیزاده^۲، فریبا رحمانی^۳، فاطمه رستمی^۴

هدف از این تحقیق پیش بینی اعتیاد به اینترنت براساس پیوند والدینی با میانجیگری جرات ورزی بود. به منظور انجام این پژوهش، ۲۰۰ نفر از دانش‌آموزان دختر دبیرستانی به شیوه نمونه گیری خوشه ای انتخاب شدند. جهت جمع آوری داده‌ها از پرسشنامه ابراز وجود گمبریل و ریچی، پرسشنامه اعتیاد به اینترنت یانگ و پرسشنامه ی پیوند والدینی (PBI) استفاده شد. به منظور تجزیه و تحلیل داده های خام از شیوه آماری تحلیل مسیر استفاده شد. نتایج تحلیل نشان داد که در مجموع ۳۵ درصد از واریانس اعتیاد به اینترنت را تغییرات در نمرات پیوند والدینی و جرات ورزی تبیین می‌کند. بنابراین یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد پیوند والدینی به صورت مثبت در سطح ۰/۰۵ و به صورت مستقیم اعتیاد به اینترنت را تحت تاثیر قرار می‌دهد. حمایت افراطی پدر بر اعتیاد به اینترنت اثر مستقیم معناداری نداشت. جرات ورزی بر اعتیاد به اینترنت اثر منفی معناداری داشت. یعنی هرچه جرات ورزی بیشتر می‌شود اعتیاد به اینترنت کمتر می‌شود. ۱۴ درصد از واریانس جرات ورزی را تغییرات در نمرات پیوند والدینی تبیین می‌کند.

واژگان کلیدی: پیوند والدینی - جرات ورزی - اعتیاد به اینترنت

* دکترای روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد رودهن، باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، رودهن، ایران

Tayebemalmir1@gmail.com

^۲ کارشناس ارشد، روانشناسی بالینی دانشگاه آزاد رودهن

^۳ کارشناس ارشد، روانشناسی بالینی دانشگاه آزاد رودهن

^۴ کارشناس ارشد روان شناسی عمومی دانشگاه پیام نور

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

بررسی اثربخشی گشتالت درمانی گروهی بر مسئولیت پذیری نوجوانان دختر اول متوسطه

آرزو مبرهنی شریانی^۱، سولماز مبسم^۲

هدف از پژوهش حاضر بررسی اثربخشی گشتالت درمانی گروهی بر مسئولیت پذیری نوجوانان دختر اول متوسطه بود. روش پژوهش از نوع طرح نیمه آزمایشی به صورت پیش آزمون - پس آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری این پژوهش، دانش‌آموزان دختر دوره اول متوسطه منطقه ۲۰ تهران در سال تحصیلی ۱۳۹۴-۹۵ بودند. افراد نمونه با توجه به ملاک‌های ورود به پژوهش با شیوه‌ی نمونه‌گیری تصادفی ساده از یک مدرسه انتخاب و ۱۵ نفر در گروه کنترل و ۱۵ نفر دیگر در گروه آزمایش به طور تصادفی گمارش شدند. در این پژوهش مقیاس سنجش مسئولیت پذیری (اخذ شده از پرسشنامه کالیفرنیا (CPI_R)) در دو مرحله پیش آزمون و پس آزمون اجرا شد. در گروه آزمایش گشتالت درمانی گروهی طی ۸ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای اجرا گردید و گروه گواه هیچگونه آموزشی را دریافت نکرد. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از تحلیل کواریانس تجزیه و تحلیل شدند. نتایج نشان داد که گشتالت درمانی گروهی به طور معناداری بر مسئولیت پذیری نوجوانان دختر اول متوسطه موثر بود. ($p < 0.01$). در مجموع گشتالت درمانی گروهی می‌تواند به عنوان روشی موثر بر مسئولیت پذیری دانش‌آموزان مورد استفاده قرار گیرد.

واژگان کلیدی: گشتالت درمانی گروهی، مسئولیت پذیری

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد راهنمایی و مشاوره، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران، Arezoomni@gmail.com

^۲ عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد علوم و تحقیقات تهران، Smobasem@yahoo.com

اثربخشی گشتالت درمانی گروهی بر استقلال عاطفی نوجوانان دختر اول متوسطه

آرزو مبرهنی شریانی^۱، سولماز مبسم^۲

هدف از پژوهش حاضر بررسی اثربخشی گشتالت درمانی گروهی بر استقلال عاطفی نوجوانان دختر اول متوسطه بود. روش پژوهش از نوع طرح نیمه آزمایشی به صورت پیش آزمون - پس آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری این پژوهش، دانش‌آموزان دختر دوره اول متوسطه منطقه ۲۰ تهران در سال تحصیلی ۱۳۹۴-۹۵ بودند. افراد نمونه با توجه به ملاک های ورود به پژوهش با شیوه ی نمونه گیری تصادفی ساده از یک مدرسه انتخاب و ۱۵ نفر در گروه کنترل و ۱۵ نفر دیگر در گروه آزمایش به طور تصادفی گمارش شدند. در این پژوهش پرسشنامه ی استقلال عاطفی استنبرگ و سیلوربرگ در دو مرحله پیش آزمون و پس آزمون اجرا شد. در گروه آزمایش گشتالت درمانی گروهی طی ۸ جلسه ۹۰ دقیقه ای اجرا گردید و گروه گواه هیچگونه آموزشی را دریافت نکرد. داده های جمع آوری شده با استفاده از تحلیل کواریانس تجزیه و تحلیل شدند. نتایج نشان داد که گشتالت درمانی گروهی به طور معناداری بر استقلال عاطفی نوجوانان دختر اول متوسطه موثر بود. ($p < 0.01$). در مجموع گشتالت درمانی گروهی می تواند به عنوان روشی موثر بر استقلال عاطفی دانش آموزان مورد استفاده قرار گیرد.

واژگان کلیدی: گشتالت درمانی، گروهی، استقلال عاطفی

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد راهنمایی و مشاوره، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران، Arezoomni@gmail.com

^۲ عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد علوم و تحقیقات تهران، Smobasem@yahoo.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

آسیب‌شناسی شبکه‌های اجتماعی

هدی سادات محسنی^۱

امروزه شبکه‌های اجتماعی مجازی، موجب گسترده‌تر شدن دامنه ارتباطات ما شده و بسیاری از جوانان و حتی نوجوانان، ساعت‌ها در این شبکه‌های اجتماعی وقت صرف می‌کنند. شبکه‌های اجتماعی علی‌رغم وجود مزایا و محاسن مختلف، می‌توانند تهدیدها و آسیب‌های روانی بسیاری را برای یک جامعه به وجود آورند. در همین راستا در پژوهش حاضر پس از بیان مفهوم شبکه‌های اجتماعی، به بررسی مزایا و فرصت‌های آن پرداخته و در قدم بعد آسیب‌شناسی شبکه‌های اجتماعی و تهدیدهای ناشی از آن مورد مذاقه قرار خواهد گرفت.

واژگان کلیدی: شبکه‌های اجتماعی، مزایا، معایب، فرصت‌ها، تهدیدها

^۱ استادیار و عضو هیات علمی دانشگاه الزهراء(س) - * نویسنده مسئول - Sadatmohseni@Alzahra.ac.ir

نقش ذهن آگاهی و خودارزشیابی های محوری در پیش بینی رضایت از زندگی معلمان

علی محمدزاده ابراهیمی^{۱*}، زهره ایمانی^۲

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش ذهن آگاهی و خودارزشیابی های محوری در پیش بینی رضایت از زندگی معلمان انجام گردید. جامعه آماری را کلیه معلمان زن مقطع ابتدایی شهر بجنورد تشکیل می‌دادند، که از بین آنها ۲۵۰ نفر با روش نمونه گیری تصادفی ساده به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. جهت سنجش متغیرهای پژوهش از مقیاس رضایت از زندگی داینر (swls)، پرسشنامه پنج وجهی ذهن آگاهی (FFMQ) و پرسشنامه خود ارزشیابی های محوری (CSSES) استفاده شد. به منظور تجزیه و تحلیل فرضیه های پژوهش از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چند متغیری استفاده گردید. نتایج نشان داد بین ذهن آگاهی و مؤلفه های مشاهده، عمل از روی آگاهی، توصیف و خودارزشیابی های محوری با رضایت از زندگی رابطه مثبت معنی داری وجود دارد. نتایج حاصل از تحلیل رگرسیون چندمتغیری نیز نشان داد بین متغیرهای پیش بین و رضایت از زندگی رابطه چندگانه معنی داری وجود دارد ($P=0/001$ ؛ $F=28/67$ ؛ $MR=0/45$). نتایج مربوط به ضرایب رگرسیون نشان داد که از بین متغیرهای پیش بین به ترتیب، خود ارزشیابی های محوری ($\beta=0/419$ ؛ $P=0/001$ ؛ $t=6/83$) و مؤلفه مشاهده ($\beta=0/124$ ؛ $t=2/02$ ؛ $P=0/04$) بیشترین نقش را در پیش بینی رضایت از زندگی دارند. یافته‌ها و مضامین حاصل از پژوهش حاضر به تفصیل مورد بحث واقع شده است.

واژگان کلیدی: ذهن آگاهی، خودارزشیابی های محوری، رضایت از زندگی، معلمان

^۱. استادیار، دانشکده علوم انسانی دانشگاه بجنورد، Alimohamadzade98@yahoo.com

^۲. دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی بجنورد، Zohre.imani1988@gmail.com

تأثیر کاربرد مطالعه کتاب بر سرمایه های روان‌شناختی و بهزیستی معنوی دانشجویان

سمیرا محمدعلی^۱، دکتر شیرین کوشکی^۲

هدف کلی پژوهش، بررسی تأثیر کاربرد مطالعه کتاب بر سرمایه های روان شناختی و بهزیستی معنوی دانشجویان بود. از جامعه ی آماری مشتمل بر ۲۱۸۱ نفر دانشجویان دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی که در سال تحصیلی ۹۴-۹۵ در مقطع کارشناسی مشغول به تحصیل بودند تعداد ۴۰ نفر (۲۰ نفر گروه آزمایش و ۲۰ نفر گروه کنترل) با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. پژوهش حاضر به لحاظ هدف کاربردی و طرح تحقیق از نوع پیش آزمون- پس آزمون در دو گروه آزمایش و کنترل بود. با استفاده از پرسشنامه های سرمایه روان شناختی لوتانز (۲۰۰۷)، و پرسشنامه بهزیستی معنوی دهشیری (۱۳۸۸) و بهره گیری از روش آماری آزمون تحلیل کواریانس چند متغیری اطلاعات جمع آوری و تحلیل شد. نتایج نشان می‌دهد مطالعه کتاب بر سرمایه های روان‌شناختی و بهزیستی معنوی دانشجویان تأثیر دارد ($P < 0/01$). به عبارت دیگر، مطالعه کتاب بر امیدواری، تاب آوری، خوش بینی و خودکارآمدی و بهزیستی معنوی و وجودی دانشجویان تأثیر دارد ($P < 0/01$).

واژگان کلیدی: سرمایه های روان شناختی، بهزیستی معنوی و دانشجویان.

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه آزاد اسلامی Samira_200817@yahoo.com

^۲ دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی

نقش عملکرد خانواده و تمایز یافتگی مادر در پیش‌بینی اضطراب دختران نوجوان

حلیمه محمدی برمی

هدف از پژوهش حاضر بررسی نقش عملکرد خانواده و تمایز یافتگی مادر در پیش‌بینی اضطراب- دختران نوجوان بود. این یک پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش شامل ۲۵۰۰ نفر از دانش‌آموزان دخترانه دبیرستانی دوره دوم متوسطه منطقه ده شهر تهران بود که با استفاده از نمونه‌گیری خوشه‌ای تعداد ۲۵۰ نفر در نظر گرفته شدند و پرسشنامه اضطراب بک (۱۹۸۸) بین آنها توزیع گردید. سپس مادرانشان پرسشنامه تمایز یافتگی- خود (DSI)، و پرسشنامه ابزار سنجش خانواده (FAD) را تکمیل کردند. داده‌ها به وسیله روش تحلیل رگرسیون چندگانه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که بین عملکرد خانواده و تمایز یافتگی مادر با اضطراب فرزندان نوجوان رابطه وجود دارد ($P < 0/01$) و هر یک به ترتیب ۳۳ درصد و ۳۴ درصد واریانس اضطراب فرزندان را تبیین می- کنند. نتایج حاکی از ارتباط معنی دار بین مؤلفه‌های عملکرد خانواده (حل مسئله، روابط، نقش‌ها، پاسخ‌گویی اثربخش، درگیری اثربخش، کنترل رفتار و کارکرد کلی) با اضطراب فرزندان نوجوان می‌باشد. بین مؤلفه‌های تمایز یافتگی با اضطراب فرزندان نوجوان به جز خرده مقیاس جایگاه من رابطه معکوس دیده شد. در پایان با عنایت به نتایج پژوهش چنین بر می‌آید که عملکرد خانواده و تمایز یافتگی مادر به جز در مورد خرده مقیاس جایگاه من یکی از عوامل تاثیرگذار در پیش- بینی اضطراب دختران نوجوان می‌باشد ($P < 0/01$).

واژگان کلیدی: اضطراب، عملکرد خانواده، تمایز یافتگی مادر

نقش مهارت‌های ارتباطی و عملکرد خانواده در پیش‌بینی اضطراب دختران نوجوان

حلیمه محمدی برمی

هدف از پژوهش حاضر بررسی نقش مهارت‌های ارتباطی، عملکرد خانواده در پیش‌بینی اضطراب- دختران نوجوان بود. این یک پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه‌آماری این پژوهش شامل ۲۵۰۰ نفر از دانش‌آموزان دخترانه دبیرستانی دوره دوم متوسطه منطقه ده شهرتهران بود که با استفاده از نمونه‌گیری خوشه‌ای تعداد ۲۵۰ نفر در نظر گرفته شدند و پرسشنامه اضطراب بک (۱۹۸۸) آنها توزیع گردید. سپس مادرانشان پرسشنامه مهارت‌های ارتباطی و پرسشنامه ابزار سنجش خانواده (FAD) را تکمیل کردند. داده‌ها به وسیله روش تحلیل رگرسیون چندگانه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که بین مهارت‌های ارتباطی، عملکرد خانواده با اضطراب فرزندان نوجوان رابطه وجود دارد ($P < 0.01$) و مهارت‌های ارتباطی مادرو عملکرد خانواده به ترتیب ۳۲ درصد، ۳۳ درصد واریانس اضطراب فرزندان را تبیین می‌کنند. نتایج حاکی از ارتباط معکوس بین مؤلفه‌های مهارت‌های ارتباطی (مدیریت هیجان، ادراک دیگران و ابراز وجود) و همچنین ارتباط معنی دار بین مؤلفه‌های عملکرد خانواده (حل مسئله، روابط، نقش‌ها، پاسخ‌گویی اثربخش، درگیری اثربخش، کنترل رفتار و کارکرد کلی) با اضطراب فرزندان نوجوان بود. در پایان با عنایت به نتایج پژوهش چنین بر می‌آید که مهارت‌های ارتباطی، عملکرد خانواده یکی از عوامل تاثیرگذار در پیش‌بینی اضطراب دختران نوجوان می‌باشد ($P < 0.01$).

واژگان کلیدی: اضطراب، عملکرد خانواده، مهارت‌های ارتباطی

رابطه معنای زندگی با راهبردهای تنظیم هیجان و سرسختی روان‌شناختی در دانشجویان

محبوبه محمدی فر^۱، دکتر مجتبی امیری مجد^۲

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه معنای زندگی با راهبردهای تنظیم هیجان و سرسختی روان‌شناختی در دانشجویان بود. این یک پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش شامل ۷۰۰۰ نفر از دانشجویان دانشگاه خوارزمی بود که با استفاده از نمونه‌گیری خوشه‌ای - چند مرحله‌ای تعداد ۱۹۴ نفر (۹۷ دختر و ۹۷ پسر) انتخاب شدند و پرسشنامه‌های معنای زندگی، دشواری‌های تنظیم هیجانی و سرسختی روان‌شناختی را پاسخ دادند. داده‌ها به وسیله روش ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که بین معنای زندگی و سرسختی روان‌شناختی رابطه وجود دارد ($P < 0/01$). معنای زندگی به ترتیب ۳۴ و ۱۶ درصد واریانس سرسختی روان‌شناختی و راهبردهای تنظیم هیجان را تبیین می‌کند. نتایج حاکی از ارتباط معکوس بین معنای زندگی و راهبردهای تنظیم هیجان بود ($P < 0/01$). در پایان با عنایت به نتایج پژوهش چنین بر می‌آید که معنای زندگی یکی از عوامل مهم پیش‌بینی کننده راهبردهای تنظیم هیجان و سرسختی روان‌شناختی دانشجویان دختر و پسر می‌باشد.

کلید واژه‌ها: معنای زندگی، راهبردهای تنظیم هیجان، سرسختی روان‌شناختی

^۱ دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قزوین، گروه روان‌شناسی بالینی، قزوین، mahboobamohammadifar@yahoo.com

^۲ دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ابهر، گروه روان‌شناسی، ابهر، ایران، amirimajd@abhariau.ac.ir

آمادگی فعال و غیرفعال به اعتیاد، نقش پیش بین مهارت های اجتماعی، پرخاشگری و نیاز به استقلال در دانش آموزان پسر مقطع متوسطه دوم منطقه شاور

علیرضا محمدی قلعه علیخانی^۱، دکتر امین کرایبی

هدف پژوهش حاضر، بررسی رابطه‌ی ساده و چندگانه‌ی مهارت های اجتماعی، پرخاشگری، نیاز به استقلال با آمادگی فعال و غیرفعال به اعتیاد در دانش آموزان پسر به تعداد ۱۵۴۹ نفر در سال تحصیلی ۹۴-۹۵ و در تراز سنی ۱۶-۱۹ سال بود. طرح پژوهشی توصیفی و از نوع همبستگی بود. حجم نمونه شامل ۲۰۰ نفر بود که به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای از بین کلیه دانش آموزان پسر مقطع متوسطه دوم منطقه شاور انتخاب گردیدند. ابزارهای گردآوری داده‌ها شامل پرسشنامه مهارت های اجتماعی ماتسون، پرسشنامه پرخاشگری SI-90، پرسشنامه نیاز به استقلال از والدین و مقیاس آمادگی به اعتیاد بود که ضرایب پایایی آنها با استفاده از روش آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۸۵، ۰/۷۸، ۰/۶۱، مؤلفه‌ی اول (آمادگی فعال) برابر ۰/۸۸ و برای مؤلفه‌ی دوم برابر ۰/۶۰ بدست آمد. برای تحلیل فرضیه‌های آماری از روش همبستگی ساده پیرسون و رگرسیون چندگانه استفاده شد. یافته‌ها نشان داد بین مؤلفه‌های مهارت اجتماعی مناسب، رفتارهای اجتماعی، عدم پرخاشگری و رفتارهای تکانشی، رابطه با همسالان، پرخاشگری، با آمادگی فعال و غیرفعال به اعتیاد رابطه‌ی معناداری وجود دارد. همچنین نتایج نشان داد که متغیرهای عدم پرخاشگری و رفتارهای تکانشی، رفتارهای اجتماعی و پرخاشگری به ترتیب بهترین پیش بین آمادگی فعال به اعتیاد و متغیر عدم پرخاشگری و رفتارهای تکانشی بهترین پیش بین برای آمادگی غیرفعال به اعتیاد می-باشند. سطح معنی‌داری قابل قبول برای آزمون فرضیه‌ها نیز برابر ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

کلیدواژه‌ها: مهارت های اجتماعی، پرخاشگری، نیاز به استقلال، آمادگی فعال و غیرفعال به اعتیاد، دانش آموزان

^۱ کارشناسی ارشد مشاوره و راهنمایی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز

رابطه‌ی مهارت‌های مثبت‌اندیشی و سلامت تشکیلات اداری

پریوش محمدی^۱

هدف کلی تحقیق حاضر، بررسی رابطه مهارت‌های مثبت‌اندیشی و سلامت تشکیلات اداری می‌باشد. جامعه آماری شامل کلیه کارکنان مدیریت آموزش و پرورش شهرستان ارومیه به تعداد ۴۶۵ نفر بوده که تعداد نمونه‌های مورد استفاده برای این تعداد از جامعه با استفاده از جدول کرجسی مورگان، برابر با ۲۱۲ نفر می‌باشد. مهارت‌های مثبت‌اندیشی به عنوان متغیر مستقل و شامل پنج شاخص: خشنودی از زندگی، سلامتی، خلق مثبت، کارآمدی و عزت نفس است و سلامت تشکیلات اداری به عنوان متغیر وابسته شامل هفت شاخص: یگانگی نهادی، نفوذ مدیر، ملاحظه‌گری، ساخت دهی، پشتیبانی منابع، روحیه و تاکید علمی است. روش تحقیق در این پژوهش، روش توصیفی-پیمایشی است. ابزار اندازه‌گیری مورد استفاده در تحقیق حاضر، شامل دو پرسشنامه استاندارد می‌باشد که برای متغیر مستقل تحقیق پرسشنامه شادکامی آکسفورد (۲۰۱۲) با ۲۹ سوال و برای متغیر وابسته تحقیق نیز از پرسشنامه هوی و همکاران (۱۹۹۶) با ۴۴ سوال استفاده شده است. برای تجزیه و تحلیل، طبقه‌بندی و تلخیص داده‌ها بر اساس نرم افزار spss نسخه ۲۲ از آمار توصیفی مانند توزیع فراوانی، درصد فراوانی، جداول، نمودار، میانگین رتبه‌ای و انحراف معیار و جهت آزمون فرضیه‌های تحقیق، در چارچوب آمار استنباطی ابتدا با استفاده از آزمون کلموگروف اسمیرنوف اقدام به بررسی پایایی ابزار اندازه‌گیری شده و سپس با استفاده از آزمون پیرسون و رگرسیون اقدام به تجزیه و تحلیل داده‌ها شده است. نتایج تحقیق حاکی از وجود رابطه بین مهارت‌های مثبت‌اندیشی و سلامت تشکیلات اداری در مدیریت آموزش و پرورش شهرستان ارومیه را دارد.

واژگان کلیدی: مهارت‌های مثبت‌اندیشی، سلامت تشکیلات اداری

^۱ گروه مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مهاباد

آمادگی فعال و غیرفعال به اعتیاد، نقش پیش بین مهارت های اجتماعی، پرخاشگری و نیاز به استقلال در دانش آموزان پسر مقطع متوسطه دوم منطقه شاور

علیرضا محمدی^{۱*}، امین کرایبی^۲، ساناز نجفی دهکردی^۳

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه‌ی ساده و چندگانه‌ی مهارت های اجتماعی، پرخاشگری، نیاز به استقلال با آمادگی فعال و غیرفعال به اعتیاد در دانش آموزان پسر مقطع متوسطه منطقه شاور انجام شده است. نمونه مورد مطالعه شامل ۲۰۰ نفر از دانش آموزان پسر مدارس متوسطه منطقه شاور در سال تحصیلی ۹۵-۹۴ بودند، که از طریق نمونه گیری تصادفی خوشه ای چند مرحله ای انتخاب شدند. روش تحقیق توصیفی و از نوع همبستگی بود. ابزارهای جمع آوری اطلاعات در این پژوهش شامل پرسشنامه مهارت های اجتماعی ماتسون، پرسشنامه پرخاشگری 90-SI، پرسشنامه نیاز به استقلال از والدین آیووا و مقیاس آمادگی به اعتیاد زرگر بود. برای تحلیل فرضیه های آماری از روش همبستگی ساده پیرسون و رگرسیون چندگانه با استفاده از نرم افزار SPSS-21 استفاده شد. یافته ها نشان داد بین مؤلفه های مهارت اجتماعی مناسب، رفتارهای اجتماعی، عدم پرخاشگری و رفتارهای تکانشی، رابطه با همسالان، پرخاشگری، با آمادگی فعال و غیرفعال به اعتیاد رابطه ی معناداری وجود دارد. همچنین نتایج نشان داد که متغیرهای عدم پرخاشگری و رفتارهای تکانشی، رفتارهای اجتماعی و پرخاشگری به ترتیب بهترین پیش بین آمادگی فعال به اعتیاد و متغیر عدم پرخاشگری و رفتارهای تکانشی بهترین پیش بین برای آمادگی غیرفعال به اعتیاد می باشند. سطح معنی داری قابل قبول برای آزمون فرضیه ها نیز برابر ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

واژه های کلیدی: مهارت های اجتماعی، پرخاشگری، نیاز به استقلال، آمادگی فعال و غیرفعال به اعتیاد

^۱ گروه مشاوره، پردیس علوم و تحقیقات خوزستان، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران
alirezamohmmady@gmail.com

^۲ استادیار گروه مشاوره، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران

^۳ گروه مشاوره، پردیس علوم و تحقیقات خوزستان، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران

بررسی نقش جذاب نمودن و شاداب‌سازی فضای آموزشی مدرسه

گلرخ محمودزاده^۱، شیرین ذریه آقاییک^{۲*}

مدرسه در فرهنگ اسلامی، جایگاه تربیت و پایگاه تعلیم است. بی شک محوری ترین مسئله و نکته مهم در مورد هر مدرسه ای مدیریت مدرسه است. شاید به جرات بتوان عنوان نمود که رهبری و مدیریت مدرسه، مهمترین عامل اثرگذار بر فرآیند پویایی آموزش، تغییرپذیری، رشد و تعالی مدرسه می‌باشد. از این رو یکی از حرکت های اثرگذار مدیریت در پویایی مدرسه "زیبایی و هنر جذاب نمودن و شاداب سازی فضای آموزشی مدرسه" است. همچنان که "ساحت هنری و زیبایی شناختی" در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش بعنوان یکی از ساحت های شش گانه مورد توجه است. باید توجه داشت که زیبایی‌شناسی نشأت گرفته از ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی است و آن‌ها را با یک جهان بینی خاص وابسته به خود، تربیت می‌کند. بدین معنا رابطه محکمی بین زیبایی‌شناسی و مبانی بینشی و ارزشی وجود دارد و نمی‌توان یک گونه زیبایی‌شناسی را در فرهنگی جدا از مبانی فرهنگی آن به کار گرفت. اسلام به بعد هنر توجه دارد: «خداوند زیباست و زیبایی را دوست دارد». هدف این پژوهش "بررسی نقش جذاب نمودن و شاداب‌سازی فضای آموزشی مدرسه" است. در پرورش بعد زیبایی و صفات نیکو هم در دانش‌آموزان از دیدگاه مکتب توحید و ترغیب آنان به یادگیری فریضه الهی در نمازخانه مدرسه که یکی دیگر از اهداف زیبا سازی نمازخانه مدرسه بود تلاش شد. روش تحقیق توصیفی از نوع اقدام پژوهی می‌باشد. برای جمع آوری اطلاعات از ابزارهای پرسشنامه، مشاهده، مشاهده و چک لیست استفاده گردید. پس از جمع آوری اطلاعات از نمودار استخوان ماهی برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد. نتایج پژوهش نشان می‌دهد هنر و زیبا سازی فضای مناسبی را برای شکوفاسازی استعداد های هنری دانش‌آموزان پدید آورد. این امر از یک سو منجر به بهسازی فضای مدرسه و از سوی دیگر موجب ایجاد احساس تعلق به مدرسه، دادن بازخورد مثبت به دانش‌آموزان، ایجاد و گسترش باورهای دینی و معنوی، اجرای فعالیت‌ها و کمک‌های داوطلبانه‌ی دانش‌آموزان و دخالت دادن دانش‌آموزان در تصمیم‌هایی که به آنها مربوط می‌شد (اجرای مدیریت مشارکتی) در دانش‌آموزان گردید.

واژگان کلیدی: مدرسه، مدیریت، شاداب‌سازی فضای آموزشی، ساحت هنر و زیباشناسی، سند تحول بنیادین آموزش و پرورش.

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، مدیر مدرسه سعادت gmahmoudzadeh@yahoo.com

^۲. دکترای شیمی فیزیک، دبیر مدرسه سعادت

بررسی نگرش مشاوران شاغل در مدارس کرمانشاه پیرامون اثربخشی برنامه‌های پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی در مدارس

الهه مرادی^۱

آسیب‌های اجتماعی که به تعبیر بعضی از اندیشمندان حاصل و معلول مستقیم انقلاب صنعتی هستند، در اکثر جوامع وجود دارند و تاثیرات خود را می‌گذارند. اما آن چه جوامع مختلف را در این مورد از هم متفاوت می‌سازد، نوع نگرش این جوامع به علل به وجود آورنده آسیب‌ها و راهکارهای اصلاح و بهبود آن است. به این منظور پژوهش حاضر با هدف بررسی نگرش مشاوران شاغل در مدارس کرمانشاه پیرامون اثربخشی برنامه‌های پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی در مدارس در سال ۹۵-۹۴ شکل گرفته شده است. این پژوهش توصیفی و از نوع زمینه‌یابی به روش پیمایشی بوده است. جامعه‌ی آماری شامل کلیه مشاوران شاغل در دوره ابتدایی، راهنمایی و متوسطه اداره کل آموزش و پرورش کرمانشاه بوده است که با استفاده از نمونه‌گیری مبنی بر هدف ۵۰ نفر از مشاوران که آشنا با اجرای برنامه‌های پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی در مدارس بودند، بعنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند و برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه محقق ساخته "مقیاس لیکرت نگرش سنج بر مبنای اصول ده‌گانه پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی" استفاده شد. روایی ابزار به تأیید اساتید و متخصصان این حوزه و پایایی آن با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۷ برآورد شد. به منظور تحلیل داده‌ها از بسته آماری spss (v. 20) و آزمون کای اسکوئر استفاده گردید. نتایج نشان داد در تمامی مؤلفه‌ها، نمونه مورد بررسی نگرش مطلوبی پیرامون اثربخشی برنامه‌های پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی در مدارس داشتند و به صورت ضمنی، اثربخشی این فعالیت‌ها را تأیید کردند.

واژگان کلیدی: آسیب‌های اجتماعی، مشاوران، مدارس

^۱ کارشناس ارشد مدیریت آموزشی، دانشگاه مدیریت دولتی، کرمانشاه، ایران.
پست الکترونیک: * (emmoradi85@gmail.com)

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

بررسی رابطه بین سبک‌های هویت با روشهای کنار آمدن با فشار در میان نوجوانان پیش‌دانشگاهی مرودشت

مهر انگیز مربی^۱

هدف از اجرای این پژوهش، مطالعه و بررسی رابطه سبک‌های هویت بر روش‌های کنار آمدن بود. به این منظور پرسشنامه هویت بالستری و همچنین روش‌های کنار آمدن لازاروس، با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی، در مورد ۳۰۰ دانش آموز دختر و پسر پیش‌دانشگاهی مرودشت در سال تحصیلی ۸۶-۸۷ که شامل ۱۵۰ دانش آموز دختر و ۱۵۰ دانش آموز پسر در رشته‌های مختلف ریاضی و فیزیک، علوم تجربی و علوم انسانی اجراء شد. این پژوهش نشان داد که:

الف) بین سبک‌های هویت با روشهای کنار آمدن با فشار در بین نوجوانان پیش‌دانشگاهی رابطه معناداری وجود دارد. ب) از دو سبک هویتی، سبک تعهد با روش کنار آمدن خویشتن داری و سبک اکتشاف بجز روش رویارویانه، دوری جویی و مسئولیت پذیری با همه روش‌های کنار آمدن رابطه معنادار دارد. ج) از میان سبکهای هویت، متغیر اکتشاف پیش بینی کننده روشهای کنار آمدن با فشار در نوجوانان است. د) بین سبکهای هویت نوجوانان دختر و پسر تفاوت معناداری وجود ندارد. ه) بین روشهای کنار آمدن با فشار نوجوانان دختر و پسر تفاوت معناداری وجود دارد.

واژه‌های کلیدی: سبک هویت، روش‌های کنار آمدن، نوجوانان

^۱ کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت/فارس

مقایسه بهزیستی روان شناختی و مولفه های آن در معلمان زن مدارس عادی و تیزهوشان

فریبا مرزبانی^۱، نبی بستان^{۲*}

بهزیستی روان شناختی همواره در محیط های شغلی و علمی مورد توجه روان شناسان بوده است و معلمی یکی از مشاغل مهمی است که پیامدهای جدی جسمانی و روانی ایجاد می کند. با توجه به اهمیت موضوع، پژوهش حاضر به مقایسه بهزیستی روان شناختی و مولفه های آن در معلمان زن مدارس عادی و تیزهوشان مقطع متوسطه پرداخته است. پژوهش حاضر توصیفی و از نوع علی-مقایسه ای است و جامعه آماری آن شامل کلیه معلمان زن مقطع متوسطه نواحی سه گانه شهر کرمانشاه در سال ۱۳۹۵-۱۳۹۴ بود که ۲۰۰ نفر به عنوان نمونه به صورت نمونه گیری تصادفی خوشه ای و در دسترس انتخاب شدند. (۱۲۰ نفر معلمان زن مدارس عادی، ۸۰ نفر معلمان زن مدارس تیزهوشان). برای گردآوری داده ها از فرم مشخصات دموگرافیک و پرسشنامه بهزیستی روان شناختی ریف استفاده گردید. داده های دریافتی بر اساس آزمون های تساوی واریانس ها و t مستقل، با استفاده از نرم افزار SPSS-20 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. تحلیل داده های پژوهش نشان داد که بین بهزیستی روان شناختی معلمان زن مدارس عادی و تیزهوشان مقطع متوسطه تفاوت معناداری وجود ندارد اما به لحاظ مولفه های پذیرش خود و تسلط بر محیط بهزیستی روان شناختی، در بین این دو گروه تفاوت معناداری وجود داشته است. با توجه به نتایج بدست آمده و اهمیت نقش معلمان در تربیت و توسعه نیروی انسانی و ذخایر ملی کشور پیشنهاد می گردد به آموزش و شیوه های ارتقا بهزیستی روان شناختی در طراحی و تدوین برنامه های آموزش ضمن خدمت معلمان مدارس عادی و تیزهوشان، توجه ویژه مبذول گردد.

واژگان کلیدی: بهزیستی روان شناختی، مدارس تیزهوشان، مدارس عادی، معلمان زن.

^۱ کارشناس ارشد روان شناسی بالینی، گروه روان شناسی و مشاوره، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران. Email: fa.marzbani@gmail.com

^{۲*} استادیار گروه روان شناسی و مشاوره، گروه روان شناسی و مشاوره، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران. Email: nabibostan@yahoo.com

اثربخشی آموزش مهارت‌های مطالعه بر کاهش اهمال کاری و افزایش پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دختر دبیرستانی

فاطمه مرندی^{۱*}، نسترن منصوریه^۲، حمید پورشریفی^۳

مقدمه: هدف پژوهش حاضر اثربخشی مهارت‌های مطالعه بر اهمال کاری تحصیلی و پیشرفت تحصیلی در دانش‌آموزان دختر متوسطه شهر خوی در سال تحصیلی ۹۲-۹۱ است. **روش کار:** بدین منظور، در یک مطالعه تجربی با استفاده از طرح پیش آزمون و پس آزمون با گروه کنترل، از بین دانش‌آموزانی که نمره اهمال کاری تحصیلی آنها بیشتر از ۲۰ بود، ۴۵ نفر انتخاب شدند و در سه گروه که ۱۵ نفر در گروه کنترل، ۱۵ نفر در گروه آزمایشی با متغیر مداخله ای مصاحبه انگیزشی و ۱۵ نفر در گروه آزمایشی با متغیر مداخله ای روش‌های صحیح مطالعه، قرار گرفتند. قبل از اجرای آزمایش، نمرات پیشرفت تحصیلی و آزمون اهمال کاری از هر سه گروه بدست آمد. سپس، متغیرهای مستقل به گروه‌های مربوطه ارائه شد و هر سه گروه به پرسشنامه آزمون اهمال کاری پاسخ داده و نمرات پیشرفت تحصیلی دوباره بدست آمد. جهت تجزیه تحلیل اطلاعات، از روشهای آمار توصیفی و آمار استنباطی و نرم افزار spss استفاده شد.

یافته‌ها: مهارت‌های مطالعه در کاهش اهمال کاری و افزایش پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان متوسطه موثر بود.

نتیجه گیری: آموزش مهارت‌های مطالعه موجب کاهش اهمال کاری و افزایش پیشرفت تحصیلی می‌گردد.

واژگان کلیدی: مهارت‌های مطالعه، اهمال کاری، پیشرفت تحصیلی، دانش‌آموزان متوسطه

۱. نویسنده مسئول: کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، واحد تبریز، گروه روانشناسی، تبریز، ایران.

۲. دانشجوی دکتری روانشناسی سلامت، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تبریز، باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، تبریز، ایران - n.mansoreye1984@gmail.com

۳. دانشیار دانشکده روانشناسی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

اثر بخشی آموزش یادگیری خودتنظیمی بر خودکارآمدی و کیفیت زندگی دختران مقیم خانه های کودک و نوجوان بهزیستی

سید مهستا مصلائی^{۱*}، قاسم محمدی سیف^۲،
مجید ضرغام حاجبی^۳، عباس حبیب زاده^۴

هدف کلی پژوهش حاضر تعیین اثر بخشی آموزش راهبردهای یادگیری خودتنظیمی بر خودکارآمدی و کیفیت زندگی دختران (۱۰-۱۵ ساله) مقیم خانه های کودک و نوجوان بهزیستی شهر تهران بود. از میان دختران مقیم خانه ها ۵۰ نفر به صورت تصادفی در یکی از گروه های آزمایشی یا کنترل قرار گرفتند سپس گروه آزمایشی ده جلسه کاربندی آموزش گروهی یادگیری خودتنظیمی ۴۰ دقیقه ای را دریافت نمودند. جهت جمع آوری داده ها از پرسشنامه های کیفیت زندگی سازمان بهداشت جهانی، یادگیری خودتنظیمی پینتریچ و دی گروث، خودکارآمدی عمومی شرر استفاده شد. نتایج نشان داد در سطح متغیر کیفیت زندگی و خودکارآمدی در بین آزمودنیها در بعد از ارائه کاربندی افزایش روی داده است، جهت مطالعه معنی داری این افزایش و کنترل پیش آزمون بر روی پس آزمون از تحلیل کواریانس چند متغیری (مانکوا) استفاده شد. در مرحله پس آزمون با کنترل پیش آزمون سطوح معنی داری تمامی آزمون ها بیانگر آن بود که بین دختران مقیم خانه های کودک و نوجوان بهزیستی شهر تهران حاضر در گروه آزمایش و کنترل، حداقل از لحاظ یکی از متغیرهای کیفیت زندگی، خودکارآمدی و ابعاد آنها تفاوت معنی داری وجود دارد. با توجه به یافته ها به نظر میرسد به منظور افزایش خودکارآمدی و به دنبال آن ارتقا کیفیت زندگی فرزندان مقیم خانه های کودک و نوجوان برگزاری کارگاه های آموزشی خودتنظیمی می تواند موثر باشد.

واژگان کلیدی: یادگیری خودتنظیمی، خودکارآمدی، کیفیت زندگی، خانه های کودک و نوجوان بهزیستی.

^۱. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم
mahasta_mossallaie@yahoo.com

^۲. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم

^۳. استادیار، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم

^۴. استادیار، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه قم

ابعاد و استانداردهای رشد حرفه‌ای معلم

عاده مطلق^۱

درحالی‌که سرانجام همه اصلاحات آموزشی باید رشد دانش‌آموز باشد، سرآغاز آن، اگر بخواهیم به موفقیت منجر شود، شناخت اهمیت معلم در این رشد است. معلم کارگزار و عامل اصلی آموزش به شمار می‌آید و اهداف نظام آموزشی درنهایت توسط وی محقق می‌شود و به منصف ظهور می‌رسد. اگر قرار باشد معلمان با موفقیت دانش‌آموزان را برای آینده آماده کنند، ابتدا لازم است خود برای آینده آماده شوند. وجود سند تحول بنیادین آموزش و پرورش گویای این است که نیاز به تغییر در آموزش و پرورش احساس شده است و طرح نظام رتبه‌بندی معلمان نیز نیاز به تغییر در کارایی معلم را خاطرنشان می‌کند. کسب تخصص و رشد حرفه‌ای معلم تضمین‌کننده کفایت و کارایی معلم شمرده می‌شود. ازاین‌رو در این نوشتار به ابعاد و استانداردهای رشد حرفه‌ای معلم پرداخته شد و اسناد موجود مربوط به نظام‌های آموزشی که خود مبتنی بر نظریه و پژوهش‌های علمی است مطالعه و بررسی و مؤلفه‌های استاندارد به روش اقتباس از آن‌ها استخراج گشت؛ سپس در سه‌گام آمایش، آموزش و سنجش با نگاهی به بستر موجود برای تغییر و سطوح آموزش استانداردها به چگونگی ارزش‌یابی از آن‌ها پرداخته‌شده و راه‌ها و راهکارهای مناسب سنجش رشد حرفه‌ای معلم ارائه شد.

کلید واژه: استانداردهای رشد حرفه‌ای معلم، ابعاد رشد حرفه‌ای معلم، ارزشیابی معطوف به استاندارد، روش اقتباس.

^۱ دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی دانشگاه الزهرا (س) مدعو پردیس بنت الهدی صدر دانشگاه فرهنگیان (نویسنده مسئول) Adeleh1379@yahoo.com

نقش همیار مشاور در پیشگیری از گرایش به رفتارهای پرخطر در مدرسه

افسانه معصومی^۱

بهره‌گیری از مشارکت فعال همسالان در قرن اخیر در جهان بعنوان یک راهبرد مؤثر و کارا در زمینه توانمند ساختن نوجوانان و جوانان در جهت مقابله با رفتارهای پرخطر و کسب مهارت‌های فردی و اجتماعی و همچنین ارتقای سلامت روان، رویکردی پذیرفته شده است. برنامه همیار مشاور طرحی است که در مدرسه برای پرورش و توسعه روابط همتایان، رشد کفایت و مهارت‌های سازگاری نوجوانان طرح ریزی و هدایت گردیده است. هدف این طرح، تدارک جایگاهی است تا از آن طریق نوجوانانی که در معرض خطر هستند بتوانند حمایت همتایانشان را دریافت نموده و مهارت‌های میان فردی و سازگاری خویش را رشد دهند. همیار مشاور، دانش آموزی است که با شرایط و ضوابطی، از بین دانش‌آموزان یک کلاس، انتخاب شده و پس از گذراندن دوره آموزشی مربوط؛ براساس شرح وظایف مشخص با همکاری و نظارت مشاور مدرسه به ارائه خدمات حمایتی و راهنمایی به همسالانش می‌پردازد. پژوهشهای مختلف در زمینه اعتیاد و سوء مصرف مواد نشان داده است که ارتقای مهارت‌های مقابله‌ای و توانایی‌های روانی - اجتماعی در نوجوانان می‌تواند در بهبود کیفیت زندگی موثر باشد و تا میزان زیادی عوامل خطر ساز بروز رفتارهای پرخطر را از میان بردارد. این مهارت‌های مقابله‌ای عبارتند از: استفاده از سیستم‌های حمایتی، حل مسئله، خودآرام‌سازی، حفظ کنترل درونی، حرف زدن با خود، شوخ طبعی، ورزش کردن و پاداش دادن به موفقیت‌های خود. مشاوران مدرسه با آموزش و تمرین این مهارت‌ها به همیاران مشاور می‌توانند گامی مهم در جهت کاهش رفتارهای پرخطر در مدارس بردارند. در این مقاله به نقش همیاران مشاور در کاربست مهارت‌های مقابله‌ای جهت پیشگیری از رفتارهای پرخطر در مدارس اشاره می‌گردد.

واژگان کلیدی: همیار مشاور، رفتارهای پرخطر، مهارت‌های مقابله‌ای

^۱. کارشناس ارشد روانشناسی، مشاور مرکز فرزندانگان ۱ ساری afsaneh.masoomi@gmail.com

بررسی نقش ادراک از رفتارهای والدین، خلق و تنظیم هیجان در عملکرد تحصیلی نوجوانان

مرجان معنوی شاد، رامین حبیبی، زهرا امین آبادی

مقدمه: عملکرد تحصیلی از عوامل درون فردی و عوامل محیطی تاثیر می‌پذیرد. هدف پژوهش بررسی نقش ادراک از رفتارهای والدین، خلقی و تنظیم هیجان در عملکرد تحصیلی نوجوانان است.

روش: این مطالعه از نوع توصیفی-همبستگی و نمونه شامل ۴۳۱ دانش‌آموز با میانگین سن ۱۵/۸۱ است که از جامعه دانش‌آموزی دوره متوسطه مدارس دولتی نواحی آموزشی شهرستان کرج به روش خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. داده‌ها با استفاده از سیاهه ادراک از رفتارهای والدین شیفر (۱۹۶۵)؛ مقیاس استرس، اضطراب، افسردگی لویباند و لویباند (۱۹۹۵)، پرسشنامه تنظیم هیجان شناختی گرنفسکی و همکاران (۲۰۰۱)، و میانگین درسی پایه دانش‌آموزان، جمع‌آوری و با آزمون‌های آماری همبستگی، تحلیل رگرسیون سلسله مراتبی و تحلیل مسیر با استفاده از نرم افزار SPSS و AMOS مورد بررسی قرار گرفتند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که از بین متغیرهای وارد شده در تحلیل رگرسیون متغیرهای سن، ادراک محیط گرم خانوادگی، راهبرد تنظیم هیجانی مثبت اندیشی و تحصیلات مادر توان پیش بینی عملکرد تحصیلی را دارد ($p = 0/01$). ادراک داشتن محیط گرم خانوادگی به واسطه متغیرهای استرس، اضطراب و افسردگی اثر مستقیم و غیر مستقیم بر عملکرد تحصیلی دارد ($p = 0/01$).

نتیجه‌گیری: خانواده به عنوان مهم‌ترین شکل‌دهنده پیشینه هر فرد می‌تواند جزء اساسی‌ترین موارد مداخله و پژوهش باشد.

کلید واژه‌ها: ادراک از رفتارهای والدین، خلق، تنظیم هیجان، متغیرهای خلقی عملکرد تحصیلی

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

مقایسه عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان براساس سن ورود به دبستان

فرشته معینی کربکندی^{۱*}، فریبرز درتاج^۲

یکی از مسائلی که آموزش و پرورش با آن روبه‌رو است، تعیین سن ورود دانش‌آموزان به کلاس اول است. سن، ملاکی است که برای پذیرش کودک در کلاس اول به کار می‌رود. هدف پژوهش حاضر، مقایسه عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان بر اساس سن ورود به دبستان است. طرح پژوهش حاضر از نوع علی مقایسه‌ای است. نمونه پژوهش حاضر را ۳۰۰ نفر از دانش‌آموزان دوره‌ی ابتدایی منطقه‌ی پنج تهران تشکیل می‌دهند. روش نمونه‌گیری، نمونه‌گیری خوشه‌ای می‌باشد. ابزار پژوهش، گزارش معلم از عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان است. داده‌ها با استفاده از آزمون تی دو نمونه مستقل تحلیل شدند. نتایج نشان داد، در عملکرد تحصیلی دروس مختلف بین دانش‌آموزان نیمه اولی و نیمه دومی تفاوت وجود ندارد. براساس نتایج پژوهش حاضر، از جمله توانایی‌های متفاوت کودکان که موجب تفاوت عمده بین عملکرد آنان می‌شود، توانایی‌های شناختی است که میزان آن در همه افراد یکسان نیست. در نتیجه باید به آن توجه خاصی مبذول شود. زیرا نوع و سرعت آموزش باید با توانمندی‌های شناختی دانش‌آموزان هماهنگ شود.

کلیدواژه: عملکرد تحصیلی، دانش‌آموزان نیمه اولی و دانش‌آموزان نیمه دومی

^۱ نویسنده مسئول: دانشجوی کارشناسی ارشد رشته روان‌شناسی تربیتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات

^۲ استاد دانشگاه علامه طباطبائی dortajf@gmail.com

بررسی روش های جدید تدریس در ارتقاء کیفیت یادگیری دبستانی ها

عبدالطیف مکتوبی^۱

روش و شیوه انجام هر کار و فعالیتی رابطه‌ی مستقیم با نتیجه آن فعالیت دارد و هر اندازه برای دستیابی به اهداف از روش‌هایی استفاده شود که بیشترین بازده را داشته باشد، آنگاه آن روش مطلوب خواهد بود. برای تعلیم و تربیت دانش‌آموزان نیز روش‌ها و الگوهای گوناگونی موجود می‌باشد که معلمان بنا به شرایط و امکانات موجود روش صحیح را اتخاذ می‌کنند. با توجه به مطالب بیان شده در این مقاله سعی شده که برای دستیابی و تحقق اهداف آموزشی و پرورشی در دانش‌آموزان با ارائه تعاریف و مفاهیم و انواع روش‌های نوین تدریس به بررسی و شناخت در این زمینه پرداخته و هدف غایی که آشنایی اولیایی آموزش و پرورش است دست یابیم. برای جمع‌آوری اطلاعات و معلومات از روش کتابخانه‌ای و منابع دست اول استفاده شده است. برای تحقق اهداف آموزش و پرورش معلمان باید از روش‌های سنتی دست برداشته و به روش‌های دانش‌آموزمحور و تعاملی روی بیاورند.

کلمات کلیدی: روش‌های جدید تدریس، ارتقاء کیفیت یادگیری، دانش‌آموزان ابتدایی

^۱ کارشناس علوم تربیتی، دبیر آموزش و پرورش گنبد کاووس، گنبد کاووس، گلستان، ایران

Maktoob471@gmail.com

بررسی نقش سبکهای حل مساله در اهمالکاری تحصیلی دانش‌آموزان

زهرا ملاعباسی^{۱*}، فهیمه دهقانی^۲، زهرا چابکی نژاد^۳

مقدمه و بیان مسأله: اهمال کاری در خصوص تکالیف تحصیلی یکی از مهمترین دلایل فقدان موفقیت دانش‌آموزان در یادگیری است. پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش سبکهای حل مساله در اهمالکاری تحصیلی دانش‌آموزان انجام شد.

روش پژوهش: مطالعه حاضر توصیفی و از نوع همبستگی بود. ۳۴۰ دانش‌آموزان دختر دبیرستان های شهر یزد با استفاده از نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شدند و به پرسشنامه های اهمال کاری تحصیلی سولومون و بلوم (۱۹۸۴) و حل مساله هینرو پاترسون (۱۹۸۲) پاسخ دادند. تجزیه و تحلیل اطلاعات به وسیله تحلیل رگرسیون گام به گام انجام گرفت. **یافته ها:** نتایج بدست آمده در پژوهش حاضر نشان داد که سبک اعتماد شخصی و اعتماد به حل مساله پیش‌بینی‌کننده نمرات اهمال کاری تحصیلی می‌باشند.

بحث و نتیجه گیری: با توجه یافته‌ها به نظر میرسد مداخله در زمینه سبکهای حل مساله می‌تواند بر کاهش اهمالکاری اثرگذار باشد.

واژگان کلیدی: اهمال کاری تحصیلی، سبک های حل مساله، دانش‌آموزان

^۱. کارشناسی ارشد رشته مشاوره

^۲. استادیار، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه یزد، f.dehghani@yazd.ac.ir

^۳. دکتری رشته مشاوره خانواده

تبیین ماهیت "کیفیت آموزش" آموزش عالی به منظور شناخت چالش‌ها و ارائه راهکارها

شرمین ملایی^۱

به نظر می‌رسد ارائه تعریفی جامع و مورد پذیرش همگان درباره (کیفیت) ممکن نیست. هر فرد در چارچوب ارزشها و ملاکهای ذهنی مورد نظر خود، کیفیت را مورد توجه قرار داده، درباره آن قضاوت می‌کند. بنابر این، سطح (کیفیت) با انتظارات و ذهنیات افراد ارتباط دارد. کیفیت مفهوم وسیعی است که تمام بخشهای مختلف سازمان باید نسبت به آن متعهد بوده و هدف آن افزایش کارایی مجموعه سازمان است به طوری که مانع پدید آمدن عوامل مخل کیفیت شود. کیفیت آموزش به آن دسته از ویژگی‌های عناصر آموزش اطلاق می‌شود که با حداکثر استفاده از استعدادها و تواناییهای آن عناصر میتوان نیازها و انتظارات تصریحی و تلویحی فراگیران و یا دست‌اندرکاران آموزش را برآورده کرده و رضایت آنها را جلب نمود. ارزیابی نظام آموزش عالی رami توان بنابر مدلهای و رویکردهای متعدد از منظرهای مختلف باتمرکز بر شاخصهای گوناگون انجام داد.

مسئله اساسی پژوهش حاضر تبیین ماهیت و مؤلفه‌های کیفیت آموزش نظام آموزش عالی به منظور شناخت چالشها و طرح پاره‌ای راهکارهای نوآورانه بوده و هدف پژوهش حاضر دستیابی به: چپستی مفهوم کیفیت در نظام آموزشی، تشخیص نقاط ضعف کیفی نظام آموزش عالی ایران و ارائه راهکارهای کیفیت بخشی به نظام آموزش عالی ایران است. وبه روش توصیفی - تحلیلی انجام شده است. ما از این تحقیق به نتایجی دست یافتیم که جامعه به جمعیتی فرهیخته نیاز دارد که افراد تحصیل کرده آن بیش از افراد عامی باشند. دانشگاهها برای برآوردن این تقاضا، باید برنامه‌های آموزشی را در مقیاس وسیع تری سازمان دهند. در این میان، کیفیت به عنوان یکی از مهم ترین مسائل در نظامهای مختلف مطرح است. در جامعه‌ی ما نقش دانشگاه در پیشرفت و توسعه، فراموش شده؛ به طوری که عمده ترین مشخصه‌ی آموزش عالی در سالهای اخیر، سیر نزولی شاخصهای کیفی آن بوده است. با در نظر گرفتن مسائل داخلی و خارجی فرا روی سیستم آموزش عالی، مسئله کاهش کیفیت و لزوم توجه به آن باید از نگرانی‌های جدی جامعه به حساب آید. در نتیجه اصلاح و بهبود نظام آموزش عالی، مستلزم باز اندیشی و بازسازی در ساختارها، کارکردها و برنامه‌های آموزش عالی و استفاده از نگرش سیستمی در تحلیل دانشگاهی، تعهد و مسئولیت پذیری همه مسئولان است.

واژگان کلیدی: کیفیت آموزشی، آموزش عالی، چالش‌ها، راهکارها

^۱ کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی دانشگاه الزهرا (س) msharmin744@gmail.com

فضای مجازی: روابط خانوادگی، مشکلات تحصیلی، سازگاری و اعتقادی دانش آموزان

معصومه ملکی پیربازاری^۱، ندا نژادحمیدی^۲

استفاده از فضای مجازی مرز جدیدی در ارتباطات اجتماعی ایجاد کرده است و در این رابطه فرصت‌ها و تهدیدهایی برای دانش‌آموزان وجود دارد. هدف این پژوهش بررسی آسیب‌های استفاده از فضای مجازی در دانش‌آموزان بود. نمونه پژوهش شامل ۱۵۰ دانش‌آموز دختر مقطع متوسطه دوم شهرستان رشت در سال تحصیلی ۹۵-۹۴ بود که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. ابزار اندازه‌گیری پژوهش شامل پرسشنامه آسیب‌شناسی فضای مجازی (زندویان و همکاران، ۱۳۹۲) بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون تحلیل واریانس رتبه‌ای فریدمن استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد در زمینه روابط خانوادگی و پیشرفت تحصیلی به ترتیب موبایل، اینترنت، بازی‌های رایانه‌ای، ماهواره و تلویزیون و در زمینه مسائل سازگاری و اعتقادی به ترتیب ماهواره، موبایل، اینترنت، بازی‌های رایانه‌ای و تلویزیون بیشترین آسیب را داشت.

واژگان کلیدی: فضای مجازی، دانش‌آموزان، روابط خانوادگی، پیشرفت تحصیلی، مسائل سازگاری و اعتقادی

^۱ دکتری روانشناسی عمومی، مدرس گروه روانشناسی، موسسه آموزش عالی غیر انتفاعی رحمان رامسر،

maleki@uma.ac.ir

^۲ دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی،

neda.hamdy@gmail.com

اثربخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر خودانتقادی در نوجوانان دختر

پروین منصوری^۱، دکتر سولماز مبسم^۲

هدف پژوهش حاضر اثربخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر خودانتقادی در نوجوانان دختر ۱۳ تا ۱۵ ساله بود. این پژوهش به شیوه نیمه‌آزمایشی و از نوع طرح پیش‌آزمون-پس-آزمون با گروه کنترل اجرا شد. جامعه آماری این پژوهش دانش‌آموزان دختر دوره اول متوسطه ۱۳ تا ۱۵ ساله منطقه ۳ شهر تهران در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ بودند که از این جامعه با توجه به ملاک‌های ورود به پژوهش تعداد ۳۰ نفر به طریق نمونه‌گیری در دسترس (۱۵ نفر گروه آزمایش و ۱۵ نفر گروه کنترل) انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش مقیاس خودانتقادی تامپسون و زاروف بود. گروه آزمایش به مدت ۱۰ جلسه تحت درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد قرار گرفتند. نتایج حاصل از تحلیل کواریانس نشان داد که درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر کاهش خودانتقادی (خودانتقادی درونی و خودانتقادی مقایسه‌ای) دانش‌آموزان تأثیر دارد ($P < 0/01$). در مجموع درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد می‌تواند به عنوان روشی جدید و مؤثر در کاهش خودانتقادی دانش‌آموزان مورد استفاده قرار گیرد.

واژگان کلیدی: خودانتقادی، درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد، نوجوانان.

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد راهنمایی و مشاوره، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران،

parvinmnsr@yahoo.com

^۲. عضو هیأت علمی گروه مشاوره دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران smobasem@yahoo.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

اثربخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر احساس گناه در نوجوانان دختر ۱۳ تا ۱۵ ساله

پروین منصوری^۱، سولماز مبسم^۲

هدف پژوهش حاضر اثربخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر احساس گناه در نوجوانان دختر ۱۳ تا ۱۵ ساله بود. این پژوهش به شیوه نیمه‌آزمایشی و از نوع طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه کنترل اجرا شد. جامعه آماری این پژوهش دانش‌آموزان دختر دوره اول متوسطه ۱۳ تا ۱۵ ساله منطقه ۳ شهر تهران در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ بودند که از این جامعه با توجه به ملاک‌های ورود به پژوهش تعداد ۳۰ نفر به طریق نمونه‌گیری در دسترس (۱۵ نفر گروه آزمایش و ۱۵ نفر گروه کنترل) انتخاب شدند. ابزار پژوهش آزمون احساس گناه کوکلی و جونز بود. گروه آزمایش به مدت ۱۰ جلسه تحت درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد قرار گرفتند. نتایج حاصل از تحلیل کواریانس نشان داد که درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر کاهش احساس گناه (خصیصه گناه، حالت گناه و معیارهای اخلاقی) دانش‌آموزان تأثیر دارد ($P < 0/01$). در مجموع درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد می‌تواند به عنوان روشی جدید و مؤثر در کاهش احساس گناه دانش‌آموزان مورد استفاده قرار گیرد.

واژگان کلیدی: احساس گناه، درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد، نوجوانان.

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد راهنمایی و مشاوره، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران،

parvinmnsr@yahoo.com

^۲. عضو هیأت علمی گروه مشاوره دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران smobasem@yahoo.com

فرصت‌های پیش روی بازی‌های رایانه‌ای در جهت بهبود فرآیند آموزش

محمدصادق مهدی زاده^۱*

آموزش کودکان و نوجوانان در مدارس، به سبب ویژگی‌های خاص آنها، از ظرافت‌ها و حساسیت‌های بیشتری نسبت به آموزش بزرگسالان برخوردار است لذا در انتخاب روش‌ها و ابزارهای یاددهی-یادگیری، باید دقت و توجه بیشتری را بکار بست. پژوهش حاضر به بررسی بازی‌های رایانه‌ای به مثابه یکی از ابزارهای نوین در امر آموزش پرداخته است. بازی‌های رایانه‌ای به سبب جذابیتی که برای کودکان و نوجوانان دارند، می‌توانند در زمینه‌های مختلف آموزشی در مدارس مورد بهره‌برداری قرار گیرند. در این مقاله، برخی از حیطه‌هایی که این‌گونه بازی‌ها قادرند تا در آنها، به ایفای نقش مؤثر در یادگیری دانش‌آموزان بپردازند مورد بررسی قرار گرفته است. در همین راستا مشاهده شد که مسائلی از قبیل انگیزه، مهارت‌های شناختی، افزایش سرعت و میزان یادگیری و خلاقیت، ازجمله فرصت‌های پیش روی بازی‌های رایانه‌ای است تا در جهت کمک به بهبود فرآیند آموزش مفید و مؤثر واقع شوند. لازم به ذکر است که این مقاله از نوع علمی-ترویجی بوده و در مراحل نگارش آن از روش کتابخانه‌ای استفاده شده است.

واژگان کلیدی: بازی، رایانه، آموزش، بازی‌های رایانه‌ای، آموزش نوین

^۱ دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان پردیس امام علی (ع) گیلان.
پست الکترونیک: sadegh271@hotmail.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

تعیین رابطه شبکه های اجتماعی با پرخاشگری و سازگاری اجتماعی در دانش آموزان پسر مقطع دوم متوسطه شهر کرمان

ملیحه مهرپویان^۱، یاسر شمس الدینی^۲

طی دهه های اخیر مسائل مربوط به آسیب های شبکه های اجتماعی بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته. لذا این پژوهش بدنبال تعیین رابطه پرخاشگری و سازگاری اجتماعی با شبکه های اجتماعی در دانش آموزان پسر مقطع دوم متوسطه شهر کرمان در سال ۱۳۹۵ بوده است. روش تحقیق توصیفی و از نوع همبستگی بود. جامعه آماری، کلیه دانش آموزان پسر مقطع دوم متوسطه شهر کرمان در سال ۱۳۹۵ می باشد که از میان آنها ۲۰۰ نفر به صورت تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزارهای استفاده شده شامل پرسشنامه پرخاشگری باس و پری (۱۹۹۲)، پرسشنامه سازگاری اجتماعی بل (۲۰۰۰) و پرسشنامه فضای مجازی یانگ (۱۹۹۶). یافته ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که پرخاشگری با شبکه های اجتماعی رابطه معناداری دارد اما این رابطه برای سازگاری اجتماعی و شبکه های اجتماعی معنادار نیست.

واژه های کلیدی: پرخاشگری، سازگاری اجتماعی، شبکه های اجتماعی

^۱ کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، malihe1381@gmail.com

^۲ دانشجوی ترم آخر روانشناسی بالینی

بررسی رابطه بین سبک های فرزندپروری ادراک شده با خودکارآمدی دانش آموزان دبیرستانی شهرستان گرمسار

سیدابوالقاسم مهری نژاد^{۱*}، لیلی رمضان ساعتچی^۲

مقدمه و بیان مساله: فرزندپروری فعالیتی پیچیده و فرایند ویژه ای است که با سبک های مختلفی که دارد، بر رشد کودک تأثیر می‌گذارد. پژوهش حاضر، با هدف تعیین رابطه میان سبک های فرزند پروری ادراک شده با خودکارآمدی انجام گرفت.

نمونه و روش نمونه گیری، ابزار اندازه گیری، روش تجزیه و تحلیل نتایج: نمونه مورد مطالعه (۱۵۰ نفر دختر، ۱۵۰ نفر پسر) از دانش آموزان مقطع دوم و سوم دبیرستان شهر گرمسار (سال تحصیلی ۹۴-۹۵) با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای چند مرحله ای انتخاب گردید. از پرسش نامه ادراک سبک های فرزند پروری شیفر (۱۹۶۵)، مقیاس خود کارآمدی شرر (۱۹۸۲) استفاده شد. داده های پژوهش با استفاده از روش های آماری همبستگی، رگرسیون چند متغیره و آزمون t مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

بحث و نتیجه گیری: یافته های پژوهش نشان داد که بین سبک های فرزند پروری با خودکارآمدی رابطه مثبت معنادار وجود دارد و دانش آموزان با والدین مقتدر در مقایسه با دانش آموزان با والدین مستبد، سهل گیر و غفلت ورز از خودکارآمدی بیشتری برخوردارند.

واژگان کلیدی: سبک های فرزندپروری، خودکارآمدی، دانش آموزان

^۱. دانشیار روان شناسی بالینی دانشگاه الزهرا تهران، ایران پست الکترونیک نویسنده مسؤول:

ab_mehrinejad@yahoo.com

^۲. کارشناس ارشد روان شناسی بالینی دانشگاه شهید چمران اهواز، ایران پست الکترونیک: l.saatchi@gmail.com

بررسی رابطه بین سبک‌های فرزندپروری ادراک شده با سبک‌های حل مساله دانش‌آموزان دبیرستانی شهرستان گرمسار

سیدابوالقاسم مهری نژاد^{۱*}، لیلی رمضان ساعتچی^۲

مقدمه و بیان مساله: فرزندپروری فعالیتی پیچیده و فرایند ویژه ای است که با سبک‌های مختلفی که دارد، بر رشد کودک تأثیر می‌گذارد. پژوهش حاضر، با هدف تعیین رابطه میان سبک‌های فرزند پروری ادراک شده با سبک‌های حل مساله انجام گرفت.

نمونه و روش نمونه گیری، ابزار اندازه گیری، روش تجزیه و تحلیل نتایج: نمونه مورد مطالعه (۱۵۰ نفر دختر، ۱۵۰ نفر پسر) از دانش‌آموزان مقطع دوم و سوم دبیرستان شهر گرمسار (سال تحصیلی ۹۴-۹۵) با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای چند مرحله ای انتخاب گردید. از پرسش نامه ادراک سبک‌های فرزند پروری شیفر (۱۹۶۵)، مقیاس سبک‌های حل مساله هینروپترسن (۱۹۸۲) استفاده شد. داده‌های پژوهش با استفاده از روش‌های آماری همبستگی بین متغیرها، رگرسیون چند متغیره و آزمون t تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

بحث و نتیجه گیری: یافته‌های پژوهش نشان داد که بین سبک‌های فرزند پروری با سبک‌های حل مساله رابطه مثبت معنادار وجود دارد و دانش‌آموزان با والدین مقتدر بیشتر از دانش‌آموزان با والدین مستبد، سهل گیر و غفلت ورز از شیوه حل مساله در مقابله با رویدادهای تنش‌زا، استفاده می‌کنند.

واژگان کلیدی: سبک‌های فرزندپروری، سبک‌های حل مساله، دانش‌آموزان

^۱. دانشجوی روان‌شناسی بالینی دانشگاه الزهرا تهران، ایران پست الکترونیک نویسنده مسوول:

ab_mehrinejad@yahoo.com

^۲. کارشناس ارشد روان‌شناسی بالینی دانشگاه شهید چمران اهواز، ایران پست الکترونیک: l.saatchi@gmail.com

تعیین تأثیر معنویت درمانی به شیوهی گروهی بر ابراز وجود و خودکارآمدی دانش‌آموزان

راضیه موزرمی^۱، محمدتقی احسان زاده^۲

هدف پژوهش حاضر، مطالعه‌ی اثربخشی معنویت درمانی بر ابراز وجود و احساس خودکارآمدی نوجوانان بود. روش پژوهش ازجمله پژوهش‌های آزمایشی با طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه کنترل است و نمونه‌گیری آن به روش تصادفی منظم انجام خواهد پذیرفت. جامعه آماری مورد نظر تعداد ۱۵۰ دانش‌آموزان مدرسه می‌باشند و نمونه آماری این پژوهش ۳۰ نفر است که به‌صورت تصادفی منظم، از جامعه آماری گزینش شدند. پس‌از آن کل افراد انتخاب‌شده به‌صورت تصادفی در دو گروه آزمایشی و گواه قرار داده شدند. گروه آزمایش به‌صورت هفتگی تحت آموزش (بسته آموزشی-درمانی معنویت درمانی تقی زاده و میر علائی) قرار گرفتند. پس از ده جلسه آموزش یک ساعت و نیم، مجدداً در یک جلسه عمومی همگی آزمودنی‌ها به سوالات پس از آزمون در اواخر اردیبهشت ۱۳۹۵ پاسخ دادند. تجزیه و تحلیل داده‌های خام حاصل از این پژوهش توسط نرم افزار SPSS:20 صورت می‌گیرد. در این تحلیل‌ها تأثیر متغیرهای کنترل از روی متغیرهای وابسته برداشته می‌شود و سپس دو گروه با توجه به نمرات باقیمانده مقایسه می‌شوند. میانگین نمرات ابراز وجود در گروه آزمایش با $F(1, 15) = 9.6$ و میانگین نمرات خودکارآمدی در گروه آزمایش با $F(1, 15) = 5.8$ به‌طور معناداری ($P < 0.01$) بیشتر از گروه کنترل می‌باشد. نتیجه تحقیق نشان می‌دهد که می‌توان ادعا کرد معنویت درمانی بر ابراز وجود و خودکارآمدی تأثیر مثبت می‌گذارد.

واژگان کلیدی: معنویت درمانی، اثر بخشی، ابراز وجود، خودکارآمدی

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده علوم انسانی دانشگاه پیام نور تهران مرکز

^۲. استادیار دانشکده دانشگاه پیام نور تهران مرکز

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

نقش انتظارات شخصی و والدینی بر موفقیت تحصیلی و اضطراب عمومی دانش‌آموزان تیزهوش

لیلا موسوی^{۱*}، امین کرای^۲

پژوهش حاضر با هدف بررسی مدل اثر مستقیم و غیرمستقیم انتظارات شخصی و انتظارات والدین بر موفقیت تحصیلی و اضطراب عمومی دانش‌آموزان دختر تیزهوش مقطع متوسطه از طریق نقش میانجی استرس تحصیلی انجام شده است. نمونه مورد مطالعه شامل ۲۵۰ نفر از دانش‌آموزان دختر مدارس متوسطه تیزهوشان شهر اهواز در سال تحصیلی ۹۵-۹۴ بودند، که از طریق نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند. روش تحقیق توصیفی و از نوع همبستگی بود. ابزارهای جمع‌آوری اطلاعات در این پژوهش شامل: خردده مقیاس انتظارات بالا از خود از پرسشنامه باورهای غیرمنطقی جونز، خردده مقیاس انتظارات والدین از مقیاس چندبعدی کمال‌گرایی فراست، پرسشنامه غربالگری موفقیت تحصیلی، خردده مقیاس اضطراب پرسشنامه SCL90 و پرسشنامه‌ی استرس انتظارات تحصیلی آنگ و هوان ۲۰۰۶ بودند. برای ارزیابی الگوی پیشنهادی از روش آماری تحلیل مسیر و جهت آزمون روابط غیرمستقیم از روش بوت‌استرپ با استفاده از نرم افزار AMOS-21 استفاده شده است. یافته‌ها نشان دادند که مسیر انتظارات شخصی و والدینی بر موفقیت تحصیلی، استرس تحصیلی و اضطراب عمومی معنا دار بودند. مسیر استرس تحصیلی بر موفقیت تحصیلی و اضطراب عمومی معنا دار نبوده و همچنین مسیرهای غیر مستقیم انتظارات شخصی و والدینی از طریق استرس تحصیلی بر موفقیت تحصیلی و اضطراب عمومی نیز معنا دار نبوده و این ۴ مسیر غیرمستقیم نیز رد شدند.

واژه‌های کلیدی: انتظارات شخصی، انتظارات والدین، موفقیت تحصیلی، اضطراب عمومی، استرس تحصیلی.

^۱ گروه مشاوره، پردیس علوم و تحقیقات خوزستان، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران leilamousavi93@gmail.com
^۲ استادیار گروه مشاوره، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران am.koraei@gmail.com

تأثیر آموزش اثربخشی گروه درمانی تحلیل رفتار متقابل بر افزایش شادکامی دانش‌آموزان پسر مجتمع آموزشی معلم شهر تهران

مرضیه سادات موسوی^۱، میرزا آقاسی^{۲*}

مقدمه و بیان مسأله: تحلیل رفتار متقابل با تغییرنحوه‌ی نگرستن به زندگی، با در نظر گرفتن ابعاد وجودی خود و دیگران موجبات دستیابی به زندگی با کیفیت برتر شده و به کشف راه جدیدی از زندگی سرشار از شادی و نشاط منجر خواهد شد (بولتس، ۲۰۰۸).
نمونه و روش نمونه‌گیری، ابزار اندازه‌گیری، روش تجزیه و تحلیل نتایج: نمونه پژوهش ۳۰ نفر از دانش‌آموزان که بصورت تصادفی انتخاب و پس از انجام آزمون سلامت روان، تعداد ۱۵ نفر در گروه آزمایشی و بقیه در گروه کنترل گمارده شدند. از همه افراد پرسشنامه شادکامی آکسفورد گرفته شد. گروه آزمایشی تحت ۸ جلسه آموزش گروهی تحلیل رفتار متقابل قرار گرفتند. نتایج با استفاده از آزمون تحلیل کوواریانس دو متغیری تجزیه و تحلیل شد و نشان داد که آموزش گروهی تحلیل رفتار متقابل در افزایش شادکامی کلی گروه آزمایش نسبت به گروه کنترل موثر بود ($P < 0/05$).
بحث و نتیجه‌گیری: آموزش گروهی تحلیل رفتار متقابل موجب افزایش شادکامی دانش‌آموزان شرکت‌کننده در گروه آزمایشی نسبت به گروه کنترل شد. تحلیل رفتار متقابل با کمک به حل مشکلات موجود در روابط انسانی، فرد را قادر به کاهش یا تغییر نگرش‌ها و تصمیماتی که موجب ناراحتی اش می‌گردد، قادر می‌سازد.
واژگان کلیدی: تحلیل رفتار متقابل، شادکامی، دانش‌آموزان

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی،

mousavi.m.6327@gmail.com

^۲. دانشجوی دکتری مشاوره، عضو باشگاه پژوهشگران جوان، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد رودهن،

mirzaaghasi@yahoo.com

پیش‌بینی خودکارآمدی بر اساس تجربه معنوی و ابعاد کمال‌گرایی

راضیه مولانا^{۱*}، خدیجه ابوالعالی الحسینی^۲

هدف از پژوهش حاضر پیش‌بینی خودکارآمدی بر اساس تجربه معنوی و کمال‌گرایی مثبت و منفی بود. روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی و جامعه آماری این پژوهش شامل تمام دانشجویان زن و مرد در سن ۱۸ تا ۵۰ سال دانشگاه جامع علمی کاربردی تهران، در سال تحصیلی ۱۳۹۳-۹۴ بود که ۲۰۰ نفر از میان آن‌ها به روش نمونه‌برداری تصادفی ساده انتخاب شد. جهت گردآوری داده‌ها از مقیاس خودکارآمدی عمومی شرر و همکاران (۱۹۸۲)، مقیاس تجربه معنوی اندروود و ترسی (۲۰۰۲) و مقیاس کمال‌گرایی مثبت و منفی تری و شورت، اسلاید و دیوی (۱۹۹۵) استفاده شد. داده‌ها با روش رگرسیون چندگانه سلسله مراتبی، تحلیل شدند. نتایج نشان داد که تجربه معنوی به صورت مثبت و معنادار ($\beta = 0/146, P < 0/05$) و کمال‌گرایی مثبت به صورت مثبت و معنادار ($\beta = 0/157, P < 0/05$) و کمال‌گرایی منفی به صورت منفی و معنادار ($\beta = -0/532, P < 0/01$) متغیر خودکارآمدی را پیش‌بینی می‌کنند. **واژگان کلیدی:** تجربه معنوی، خودکارآمدی، کمال‌گرایی مثبت، کمال‌گرایی منفی

^۱. نویسنده مسئول، کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم تحقیقات، تهران، ایران.

^۲. دانشیار، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد رودهن، رودهن، ایران.

اختلالات ذهنی و یادگیری

نرگس مولایی دزکی^۱، اشرف باقری قلعه سلیمی^۲، فرشید جمشیدی فارسانی^۳

باتوجه به پیچیدگی نظام های اجتماعی امروز و اهمیت و سیطره فرهنگ مکتوب در جامعه های کنونی و گسترش پیگیر و روز افزون دانش و اطلاعات، ((سواد)) به مفهوم یادگیری خواندن و نوشتن و حساب، از بنیادی ترین و ضروری ترین نیازهای بشر امروز به عنوان پایه ای برای یادگیری های دیگر وی در هر جامعه محسوب می شود. پژوهش حاضر به بررسی اختلالات ذهنی از دیدگاه های مختلف و چگونگی ایجاد اختلالات می پردازد و اینکه چگونه بر عملکرد یادگیری دانش آموز تأثیر می گذارند، که به روش کتابخانه ای و از نوع هدف کاربردی بوده است. یافته های این پژوهش نشان داد که اختلالات ذهنی تأثیر زیادی بر عملکرد و یادگیری دانش آموزان می گذارند؛ معلم، دانش آموز، برنامه و مواد درسی با یکدیگر رابطه متقابل دارند و طراحی برنامه های درسی به ویژه در مورد دانش آموزان با ناتوانی یادگیری از اهمیت به سزایی برخوردار است.

^۱. کارشناس علوم تربیتی، پردیس شهید باهنر، دانشگاه فرهنگیان، شهرکرد، ایران

^۲. کارشناس ارشد مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شهرکرد، ایران

^۳. کارشناس علوم تربیتی، پردیس شهید رجایی، دانشگاه فرهنگیان، فرخ شهر، ایران

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

نقش رسانه‌ها در تربیت دینی کودکان

نرگس مولایی دزکی^۱، سمانه قائید امینی اسد آبادی^۲، مهرداد صادقی^۳

امروزه رسانه‌ها به عنوان یکی از ابزارهای اصلی انتقال و گسترش ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی، در رفتار کودکان و نوجوانان و تغییر رفتار اجتماعی آنان، دارای نقش مهمی هستند. هدف پژوهش حاضر، بررسی تأثیر رسانه‌ها بر تربیت و رشد دینی کودکان بوده، که به روش کتابخانه‌ای و از نوع هدف کاربردی بوده است. یافته‌های این پژوهش نشان داد که رسانه‌ها از جمله (تلویزیون، رادیو، و...) در تربیت دینی کودکان نقش بسزایی دارند. از دیگر نتایج این تحقیق به اهمیت وظایف و نقش معلمان مئرسه در سازماندهی تمرکز کودکان در استفاده بهینه از رسانه‌های جمعی اشاره دارد. واژگان کلیدی: رسانه، تربیت دینی، کودکان

^۱ کارشناسی علوم تربیتی، پردیس شهید باهنر، دانشگاه فرهنگیان، شهرکرد، ایران

^۲ کارشناسی علوم تربیتی، پردیس شهید باهنر، دانشگاه فرهنگیان، شهرکرد، ایران

^۳ دکترای علوم تربیتی، عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان، شهرکرد، ایران.

تأثیر مشاوره گروهی در مدارس

سید محمود میرزمانی^۱، میترا تعویقی^۲

مقدمه: هدف پژوهش حاضر تعیین اثربخشی آموزش گروهی ابراز وجود توسط مشاور مدرسه بر تحمل ابهام دانش‌آموزان می‌باشد

روش: روش پژوهش آزمایشی، با پیش‌آزمون - پس‌آزمون - پیگیری و گروه گواه و جامعه آماری شامل دانش‌آموزان دختر دوره دوم دبیرستان شهر کرج بودند که از میان آن‌ها به شیوه نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای، ۳۰ نفر که در پرسشنامه تحمل ابهام نمره کمتری دریافت کردند، انتخاب شده و سپس به طور تصادفی در دو گروه آزمایش (۱۵ نفر) و گواه (۱۵ نفر) جایگزین شدند. ابزار پژوهش پرسشنامه تحمل ابهام احمدپور مبارکه (۱۳۸۸) بود. در مرحله‌ی پیش‌آزمون، همه‌ی دانش‌آموزان این پرسشنامه را تکمیل کردند. سپس گروه آزمایش در ۱۰ جلسه‌ی ۱ ساعته، در برنامه آموزش گروهی شرکت کردند، در حالی که گروه گواه هیچ آموزشی دریافت نکرد. در مرحله‌ی پس‌آزمون، دوباره هر دو گروه به مقیاس تحمل ابهام پاسخ دادند و داده‌ها با استفاده از تحلیل کوواریانس یک راهه و تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر تحلیل شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که آموزش مهارت ابراز وجود به صورت گروهی توسط مشاور مدرسه تحمل ابهام را در آزمودنی‌های گروه آزمایش در مقایسه با گروه کنترل افزایش داده و این اثر در پیگیری دو ماهه نیز تداوم داشته است.

نتیجه‌گیری: آموزش گروهی در بین نوجوانان حتی می‌تواند صفات و ویژگی‌های شخصیتی از جمله تحمل ابهام را نیز افزایش دهد.

کلید واژه‌ها: آموزش گروهی، تحمل ابهام، مشاور، دانش‌آموز

^۱ استاد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اسلامشهر، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، گروه روانشناسی، ایران، اسلامشهر.

^۲ دانشجوی دکترای روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تنکابن، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، گروه روانشناسی، ایران، تنکابن.

نقش روانشناسی مثبت گرا (مثبت اندیشی) در کاهش فرسودگی تحصیلی

امید میرزایی فندخت^{۱*}، کاووس محمودی^۲،
مجتبی سلم آبادی^۳، مریم اعتصامی فرد^۴

در سال‌های اخیر، متخصصان تعلیم و تربیت و روانشناسان تربیتی، پژوهش‌های قابل توجهی را در زمینه‌های عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان و متغیرهای مرتبط با آن انجام داده‌اند تا از این طریق بتوانند دانش‌آموزان را در دستیابی به اهداف آموزشی توانمند سازند و از سوی دیگر بررسی این عوامل، یکی از راه‌های دستیابی به توسعه نظام آموزشی و به عبارت دیگر بهبود مستمر کیفیت آموزشی است که در شناسایی برخی از تنگناها و نارسایی‌های نظام آموزشی و ارائه راه‌حل‌های علمی و صحیح در جهت برطرف ساختن آن‌ها مؤثر است. از این رو می‌توان نتیجه گرفت که بررسی این عوامل در ارتقاء کیفیت فعالیت‌های آموزشی تأثیر دارد و از جمله عوامل تأثیرگذار که به نظر می‌رسد در بهبود عملکرد تحصیلی و نظام آموزشی تأثیر دارد، مهارت‌های مثبت اندیشی و داشتن نگرش مثبت است. لذا در این مقاله که صرفاً یک مقاله مروری است با استفاده از منابع مختلف از جمله کتاب‌ها، مجلات، سایت‌ها و... به بررسی نقش روانشناسی مثبت گرا (مثبت اندیشی) در کاهش فرسودگی تحصیلی پرداخته خواهد شد. واژگان کلیدی: روانشناسی مثبت گرا (مثبت اندیشی)، فرسودگی تحصیلی

^۱. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی تهران، ایران

^۲. کارشناس ارشد روان‌شناسی عمومی

^۳. کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، مدرس دانشگاه فرهنگیان، بیرجند، ایران

^۴. دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان پردیس امام سجاده (ع)، بیرجند، ایران

اثربخشی آموزش مهارت‌های اجتماعی بر کاهش پرخاشگری دانش‌آموزان پسر پایه ششم ابتدایی

علی اصغر ناصر زاده

پژوهش حاضر با هدف اثربخشی آموزش مهارت‌های اجتماعی بر کاهش پرخاشگری دانش‌آموزان پسر پایه ششم ابتدایی صورت گرفته است. این پژوهش از نوع نیمه آزمایشی به شمار می‌آید. جامعه‌ی آماری کلیه‌ی دانش‌آموزان پسر پایه ششم ابتدایی شهر قاین (۳۲۵ نفر) می‌باشند. در این پژوهش، از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای استفاده می‌شود. به این صورت که از بین دانش‌آموزان پسر پایه ششم مقطع ابتدایی شاغل به تحصیل، ۴۰ دانش‌آموز انتخاب و به طور تصادفی در دو گروه آزمایش (۲۰ نفر) و کنترل (۲۰ نفر) قرار گرفتند. روش مداخله در این پژوهش ۱۶ جلسه ۲ ماه هر هفته ۲ جلسه به منظور آموزش مهارت‌های اجتماعی بهره گرفته شد و از پرخاشگری باس و پری (۱۹۹۲) استفاده و پس از جمع‌آوری نتایج به کمک نرم‌افزار Spss ۱۹ و با استفاده از تحلیل کوواریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد آموزش مهارت‌های اجتماعی بر کاهش پرخاشگری تأثیر مثبت و معنی داری داشته است لذا می‌توان از آموزش مهارت‌های اجتماعی در جهت کاهش پرخاشگری دانش‌آموزان استفاده مطلوب نمود.

واژگان کلیدی: آموزش مهارت‌های اجتماعی، پرخاشگری، دانش‌آموزان.

اثربخشی آموزش مهارت های زندگی (خودمدیریتی هیجانی) بر هوش هیجانی دانش آموزان

حمیدرضا ناظمی^۱، عطا شاکریان^۲

تغییرات سریع اجتماعی و فرهنگی، انسان‌ها را با چالش‌ها و فشارهای متعددی روبرو نموده است که مقابله موثر با آنها نیازمند توانایی های روانی- اجتماعی است. مجموعه مهارت های زندگی یک رویکرد توانمندسازی متمرکز بر فرد است که هدفش کمک به افراد جهت رشد مهارت های خود توانمندسازی است. درسالهای اخیر طراحی و ارزیابی مهارت ها، برای پرورش دادن هوش هیجانی، یکی از برنامه های مهم آموزشی در گروه های مختلف سنی است. هوش هیجانی، توانایی تشخیص هیجان خود و دیگران و تنظیم هیجان‌ها در موقعیت های اجتماعی است (کزواری و بولوک، ۲۰۱۴). نتایج پژوهش‌ها نشان داد که هوش هیجانی بر بهبود عملکردهای مختلف افراد موثر است و عنصر سازنده ای در موفقیت، سلامتی، رضایت از زندگی، روابط اجتماعی سازنده، حل تعارضات و سلامت روان است (گربر، ۲۰۰۴ و سان، ۲۰۰۷). این پژوهش با هدف اثربخشی آموزش مهارت های زندگی (خودمدیریتی هیجانی) بر مولفه های هوش هیجانی (خودآگاهی هیجانی، کنترل هیجانی، آگاهی اجتماعی و مدیریت روابط) در دانش‌آموزان با روش مطالعه شبه آزمایشی با طرح پیش آزمون- پس آزمون با گروه کنترل، انجام شد. جامعه ی آماری پژوهش شامل دانش‌آموزان پسر دوره متوسطه اول شهر سمنان که در سال تحصیلی ۹۴-۹۵ مشغول به تحصیل بودند. روش نمونه گیری به صورت در دسترس با حجم نمونه ۳۰ نفر که به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل قرار گرفتند. روش انجام کار بدین نحو بود که بعد از انجام پیش آزمون از هر دو گروه، گروه آزمایشی در طول ۸ جلسه در معرض آموزش مهارت های زندگی قرار گرفت سپس پس آزمون برای هر دو گروه اجرا و نتایج باهم مقایسه شد. ابزار گرد آوری اطلاعات در این پژوهش شامل بسته مهارت های زندگی که توسط نیک پور (۱۳۷۳) تهیه و همچنین مقیاس ۷۰ سؤالی هوش هیجانی گلن که در قالب مقیاس پنج گزینه‌ای لیکرت تنظیم شده است. تجزیه و تحلیل داده‌ها در دو سطح آمار توصیفی و آمار استنباطی (مانکوا) انجام شد. نتایج نشان داد که آموزش مهارت های زندگی بر هوش هیجانی تأثیر معناداری داشت و جز در مولفه آگاهی اجتماعی بین میانگین خودآگاهی هیجانی، کنترل هیجانی و مدیریت روابط در گروه آزمایش و کنترل تفاوت معنی داری وجود دارد.

کلید واژه: آموزش مهارت های زندگی، هوش هیجانی.

^۱ کارشناس ارشد رشته روان شناسی عمومی واحد علوم و تحقیقات کردستان، گروه روان شناسی، سمنان، ایران

^۲ عضو هیات علمی گروه روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان (مؤلف مسئول)،

Email:shakerian.ata@gmail.com

بررسی میزان عمل به هنجارهای اسلامی در بین دانش‌آموزان دوره متوسطه از دیدگاه معلمان و مدیران مدارس

سیدصادق نبوی^{۱*}، معصومه صمدی^۲

هدف اصلی این پژوهش بررسی میزان عمل به هنجارهای اسلامی توسط دانش‌آموزان پسر دوره متوسطه از دیدگاه معلمان و مدیران مدارس است. با توجه به ماهیت موضوع و اهداف پژوهش، روش پژوهش مورد استفاده ترکیبی از نوع اکتشافی است. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه معلمان، مدیران و معاونان دوره دوم متوسطه شهر تهران در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ بوده است که بر اساس جدول کرجسی و مورگان تعداد ۲۷۰ نفر از معلمان، مدیران و معاونان مدارس متوسطه دوم با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند (از نوع داوطلبانه) به عنوان نمونه آماری انتخاب گردیدند. از آنجا که این پژوهش ترکیبی بوده برای مرحله کیفی، قبل از اجرای پژوهش کمی، نمونه‌ای به تعداد ۱۶ نفر صاحب نظر و ۱۵ نفر دانش‌آموز جهت انجام مصاحبه، به روش نمونه‌گیری هدفمند (از نوع داوطلبانه) انتخاب شدند. از سه نوع ابزار برای جمع‌آوری داده‌های مورد نیاز استفاده به عمل آمد: ۱- فرم مصاحبه با صاحب نظران ۲- فرم مصاحبه با دانش‌آموزان ۳- مقیاس درجه‌بندی معلمان، مدیران و معاونان. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از شاخص‌های آمار توصیفی و استنباطی (آزمون t تک نمونه‌ای و تحلیل کیفی) مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت. نتایج پژوهش نشان داد که از نظر معلمان، مدیران و معاونان مدارس، دانش‌آموزان پسر دوره متوسطه، تا اندازه زیادی به هنجارهای اسلامی در ابعاد پوشش و وضع ظاهری، رعایت شعائر دینی، رعایت ادب و احترام به مدیر، معلمان و سایر کارکنان مدرسه، رعایت حسن اخلاق و رفتار با سایر دانش‌آموزان، رعایت بهداشت و پاکیزه نگه‌داشتن فضای مدرسه و عدم قصور و سهل‌انگاری نسبت به وظایف خود عمل نموده‌اند.

واژگان کلیدی: هنجارهای اسلامی، دانش‌آموزان، ارزش‌های اخلاقی، دوره متوسطه

^۱ عضو هیات علمی دانشگاه فرهنگیان و دانشجوی دکتری دانشگاه بین‌المللی امام رضا (ع)

(نویسنده مسئول) sadegh.nabavi@yahoo.com

^۲ دانشجویار پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش

نقش مهارت های حل مسئله و رفتار پرخطر (رابطه با جنس مخالف) در پیش بینی افسردگی در نوجوانان شهر کرج

راضیه نجار^{۱*}، میترا قاسمی^۲، ربابه نوری^۳، مرتضی فغانی فام^۴

نوجوانی دوره‌ای پرفشار است که اختلالات روانی متعددی از جمله افسردگی در این دوره شایع هستند، عوامل بسیاری در ابتلا نوجوانان به افسردگی دخالت دارند، لذا شناسایی عوامل پیش بینی کننده این اختلال در نوجوانی اهمیت بسیاری دارد. به منظور بررسی عوامل پیش بینی کننده افسردگی در نوجوانان شهر کرج، ۲۰۰ نفر از دانش‌آموزان دختر به شیوه‌ی در دسترس انتخاب شدند و پرسشنامه‌ی مهارت‌های حل مسئله (کلارک، ۲۰۰۲)، رفتار پرخطر (محمدخانی، ۱۳۸۵) و افسردگی بک (BDI) (بک، ۱۹۶۱) را تکمیل نمودند. داده‌های به دست آمده با استفاده از تحلیل رگرسیون گام به گام تحلیل شدند، نتایج حاکی از آن هستند که مهارت های حل مسئله‌ی نوجوانان پیش بینی کننده‌ی بروز علایم اختلال افسردگی در آنها می‌باشد، اما رفتار پرخطر (ارتباط با جنس مخالف) احتمال بروز اختلال افسردگی را در آنها پیش بینی نمی‌کند. با در نظر گرفتن نتایج فوق، به نظر می‌رسد برای افزایش سلامت روانی نوجوانان و پیش‌گیری از بروز علایم اختلال افسردگی در آنها، آموزش مهارت‌های حل مسئله بسیار ضروری است.

کلیدواژه‌ها: مهارت‌های حل مسئله، رفتار پرخطر، افسردگی، نوجوانان.

^۱. کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه خوارزمی، najjar_rz@yahoo.com

^۲. دانشجوی دکتری روانشناسی سلامت، دانشگاه خوارزمی، mitra.gh408@gmail.com

^۳. دکتری روانشناسی بالینی، استادیار دانشگاه خوارزمی، rynoury@yahoo.com

^۴. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم پزشکی تهران، faghanifam@gmail.com

اثربخشی درمان مبتنی بر ذهن آگاهی بر کاهش اضطراب کنکور دانش آموزان

ندا نژادحمیدی^۱، معصومه ملکی پیربازاری^۲

مداخلات مبتنی بر ذهن آگاهی به عنوان یکی از درمان‌های شناختی - رفتاری نسل سوم موثر بر اختلالات بالینی و بیماری‌های جسمانی گزارش شده‌اند. هدف این پژوهش بررسی اثربخشی این درمان در کاهش اضطراب کنکور دانش آموزان بود. روش این پژوهش آزمایشی با مدل پیش آزمون-پس آزمون با گروه کنترل بود. ابتدا از ۳۶۰ دانش آموز دختر پیش‌دانشگاهی شهرستان رشت در سال ۹۴ آزمون اضطراب امتحان ساراسون به عمل آمد. سپس ۳۰ دانش آموز که نمره بالاتری طبق معیار برش بالینی در این آزمون کسب کرده بودند، انتخاب و به تصادف ۱۵ نفر در گروه آزمایش و ۱۵ نفر در گروه کنترل قرار گرفتند. گروه آزمایش ۸ جلسه درمان شناختی مبتنی بر ذهن آگاهی دریافت کرد. پس از اتمام جلسات، پس‌آزمون روی دو گروه آزمایش و کنترل اجرا گردید. نتایج آزمون تحلیل کوواریانس نشان داد بین میانگین نمره‌های پس‌آزمون گروه آزمایش و کنترل تفاوت معنی‌داری وجود داشت.

واژگان کلیدی: ذهن آگاهی، اضطراب کنکور، دانش آموزان

^۱. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی،

neda.hamdy@gmail.com

^۲. دکتری روانشناسی عمومی، مدرس گروه روانشناسی، موسسه آموزش عالی غیر انتفاعی رحمان رامسر،

maleki@uma.ac.ir

تبیین بزهکاری نوجوانان براساس عوامل خطر ساز و محافظت کننده نظریه جسر

ندا نژاد حمدی^۱، معصومه ملکی پیربازاری^۲

پدیده بزهکاری امروزه گریبان گیر بسیاری از کشورها از جمله ایران شده است. پژوهش حاضر به منظور تبیین عوامل خطر ساز و محافظت کننده رفتارهای بزهکاری نوجوانان با تأکید بر نظریه رفتار مشکل جسر انجام شد. ۳۸۴ نفر از دانش آموزان پسر متوسطه دوم مشغول به تحصیل در سال ۹۵-۱۳۹۴ از ناحیه یک آموزش و پرورش شهرستان رشت با روش نمونه گیری خوشه ای انتخاب و با استفاده از دو پرسشنامه رفتارهای پرخطر محمد خانی (۱۳۸۶) و پرسشنامه رشد و سلامت نوجوانان جسر (۱۹۹۵) مورد ارزیابی قرار گرفتند. داده ها با استفاده از روش رگرسیون سلسله مراتبی تجزیه و تحلیل شد. نتایج پژوهش نشان داد که عوامل خطر ساز ۱۲ درصد و عوامل محافظتی ۱۷ درصد از واریانس رفتارهای بزهکارانه و همچنین عوامل محافظتی به صورت غیر مستقیم و با تأثیر بر عوامل خطر ساز ۱۴ درصد از واریانس این رفتارها را تبیین می کنند.

واژگان کلیدی: عوامل خطر ساز و محافظت کننده، رفتارهای بزهکاری، نوجوانان

^۱ دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی،

neda.hamdy@gmail.com

^۲ دکتری روانشناسی عمومی، مدرس گروه روانشناسی، موسسه آموزش عالی غیر انتفاعی رحمان رامسر،

maleki@uma.ac.ir

بررسی ارتباط بین شیوه‌های فرزند پروری والدین با سرسختی و پرخاشگری کودکان پسر

سمیرا نشتا ابراهیمی^۱، منیره موحدی^۲، محمدتقی معتمدی تلاوکی^۳

مقدمه و بیان مسئله: یکی از عوامل تاثیرگذار بر رشد فرزندان به‌ویژه رشد روانی آنها، چگونگی روش‌های تربیتی والدین در چارچوب خانواده است. نوع و انتخاب شیوه‌های فرزندپروری والدین در خانواده می‌تواند بر سرسختی و پرخاشگری کودکان تاثیر گذار باشد. **نمونه و روش نمونه‌گیری، ابزار اندازه‌گیری، روش تجزیه و تحلیل نتایج:** این تحقیق توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این تحقیق شامل تمامی کودکان پسر پیش دبستانی شهرستان ساری در سال تحصیلی ۹۵-۹۴ بودند. که از میان آنها ۱۵۰ نفر به روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای از پیش دبستانی‌ها انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسش‌نامه‌های شیوه‌های فرزندپروری بامریند، سرسختی کوباسا و پرخاشگری آیزنگ استفاده شد.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج این تحقیق با استفاده از آزمون همبستگی اسپیرمن نشان می‌دهد در سطح اطمینان ۹۵ درصد در بین کودکان پسر پیش دبستانی شهرستان ساری، روش‌های فرزند پروری سهل‌گیرانه بر روی پرخاشگری و سرسختی کودکان پسر تاثیر معنی‌داری ندارد ولی روش فرزند پروری سخت‌گیرانه بر پرخاشگری و سرسختی اثرگذار بوده و رابطه معنی‌داری و مثبتی بین آنها وجود دارد.

واژگان کلیدی: شیوه‌های فرزندپروری، کودکان پسر، سرسختی، پرخاشگری

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری. samiraabrahimi65@yahoo.com

^۲. استادیار دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری. monireh.movahhedi@yahoo.com

^۳. دکتری مدیریت آموزشی. مدرس مدعو دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری. m.t_motamedi@yahoo.com

یادگیری معکوس حلقه مفقوده در فرایند یادگیری پایدار

رقیه نظری^{۱*}، پروین صمدی^۲

آموزش فرایند دوسویه ارتباط معلم و شاگرد و یاددهی و یادگیری است. در روش‌های سنتی معمولاً اطلاعات، مهارت‌ها و نگرش‌ها از معلم به شاگرد منتقل می‌شود و به عبارتی روش تدریس معلم‌محور است. یعنی معلم در کلاس درس سخنرانی می‌کند و دانش‌آموزان می‌آموزند. در این روش فراگیران برای نخستین بار با مطالب جدید در کلاس درس مواجه می‌شوند. و در انتهای کلاس معلم برای تثبیت یادگیری تکالیفی را برای انجام در منزل در نظر می‌گیرد. مسئله این است که امروزه شاهد گسترش ابزارهای ارتباطی چون تبلت‌ها و تلفن‌های همراه هوشمند هستیم که از طریق آن‌ها مطالعه و دسترسی به اطلاعات به زمان و مکان خاصی محدود نیست و در هر لحظه و هر کجا می‌توان به اطلاعات مورد نیاز دسترسی داشت. از این امکانات می‌توان در عرصه یادگیری و آموزش استفاده کرد. از سوی دیگر معلمان همیشه به دنبال کشف روش‌هایی هستند تا مفاهیم مورد نظر و اطلاعات را به بهترین نحو ممکن به فراگیران بیان کنند تا درک عمیق و پایدارتری در آن‌ها ایجاد شود. در پی این جستجوگری روش‌های متنوعی در فرایند آموزش و یادگیری به وجود آمده است، از روش‌های سخنرانی گرفته تا روش‌های نوین تدریس مانند بارش مغزی. در رویکردهای نوین معلمان بیشتر به سمت روش‌های تعاملی گرایش دارند، به طوری که بر فعالیت فراگیر در کلاس درس تأکید می‌کنند؛ کلاس درس معکوس یا یادگیری معکوس یکی از روش‌هایی است که در سال‌های اخیر، توجه بسیاری از دست‌اندرکاران آموزش و یادگیری را به خود جلب کرده است. کلاس درس معکوس شکلی از یادگیری ترکیبی است، اما با یادگیری ترکیبی و یادگیری آنلاین فرق دارد، در کلاس درس معکوس، معلم قبل از شروع کلاس، آموزش محتوای درس را معمولاً به صورت ویدئو یا مطلب در اختیار یادگیرندگان قرار می‌دهد و در عین حال علایق و توانمندی فراگیران را در نظر می‌گیرد و تلاش می‌کند از آن، در امر آموزش استفاده کند و در کلاس درس به رفع مشکل و افزایش میزان یادگیری دانش‌پژوهان متناسب با ویژگی‌های شناختی و توانایی‌های آن‌ها اقدام کند، این امر باعث ایجاد یادگیری پایدارتر و عمیق‌تر در فراگیر می‌شود.

واژگان کلیدی: یادگیری معکوس، حلقه مفقوده، یاددهی، یادگیری، پایدار

^{۱*} دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، دانشکده مدیریت، دانشگاه خوارزمی rnazari.s@gmail.com

^۲ دانشیار، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه الزهراء (س)

رابطه‌ی تاب‌آوری و راهبردهای مقابله‌ای با بهزیستی روان‌شناختی در دانش‌آموزان

زهرا نفر^{۱*}، المیرا کریمی^۲

زمینه مسئله: انجام مطالعات در زمینه‌ی بهزیستی روان‌شناختی دانش‌آموزان در خصوص برخورد با مشکلات از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ هدف اصلی پژوهش، تعیین رابطه‌ی تاب‌آوری و راهبردهای مقابله‌ای با بهزیستی روان‌شناختی و توان پیش‌بینی این مفاهیم در بهزیستی دانش‌آموزان ارومیه انجام شد.

روش: روش پژوهش، توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری شامل کلیه دانش‌آموزان مقطع دبیرستان ارومیه در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ بود که نمونه‌ای برابر ۱۷۰ نفر به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شد. ابزارهای جمع‌آوری اطلاعات، مقیاس بهزیستی روان‌شناختی ریف (RPWB)، پرسشنامه تاب‌آوری کانر و دیویدسون (CD-RISC) و مقیاس راهبردهای مقابله‌ای لازاروس و فولکمن (WOCQ) بود. داده‌ها با استفاده از شاخص‌های آمار توصیفی و استنباطی تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج پژوهش نشان می‌دهد که بین تاب‌آوری و راهبرد مقابله‌ای مسئله‌مدار با بهزیستی روان‌شناختی رابطه مثبت وجود دارد و بین راهبرد مقابله‌ای هیجان‌مدار با بهزیستی روان‌شناختی رابطه منفی مشاهده شد ($p < 0/05$).

نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌های پژوهش، داشتن تاب‌آوری و راهبرد مقابله‌ای مسئله‌مدار می‌تواند ملاک خوبی برای داشتن بهزیستی روان‌شناختی بالا در دانش‌آموزان باشد.
واژگان کلیدی: تاب‌آوری، راهبردهای مقابله‌ای، بهزیستی روان‌شناختی، دانش‌آموزان.

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی (ره)، znafar72@yahoo.com.
^۲. دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی (ره)، ekarimiii@yahoo.com.

مدیریت و رهبری یک معلم حرفه ای در کلاس داری موفق

علی نگاری بهزاد کلایی^۱، فهیمه محمد زاده رستمی^۱، جابر زلفی کلاکردی^۱،
جابر زلفی کلاکردی^۲، اسماعیل ابراهیمی^۲، فاطمه تنی^۳

در این نوشته، روش‌های کلاس‌داری را از دیدگاه برخی از معلمین موفق و یا شاگردان دبستانی پایه ششم می‌نگریم، لذا نمونه کارهای موفق، با توجه به عوامل مختلف رفتاری، مورد بررسی قرار داده شده است. این نمونه‌ها از لا به لای نظریات دانش‌آموزان دبستانی پایه ششم که طبیعتاً سال‌ها تجربه در شناخت انواع تدریس‌های موفق دارند، همچنین معلمین که آموزش این عزیزان را به عهده دارند و با استفاده از مجموعه مطالبی که از دیدگاه روانشناسی انتخاب شده، همراه گردیده است. صبر، تفکر، مطالعه روانشناسی کودک و نوجوان، دادن فرصت به دانش‌آموز، دادن مسئولیت به دانش‌آموز می‌تواند در رفتار دانش‌آموز تاثیر مثبتی داشته باشد. به امید آنکه از لا به لای این بحث‌ها بتوانیم بهترین روش ایجاد انگیزه، یا نحوه ارتباط صحیح با دانش‌آموزان و یا روش‌های بالا بردن بهره‌وری در کلاس و افزایش موفقیت دانش‌آموزان و معلمان را بیابیم.

واژگان کلیدی: تجربه، تفکر، انگیزه، بهره‌وری، موفقیت، مسئولیت

^۱ آموزش و پرورش - آموزگار پایه ششم - نویسنده مسئول ali_negari@yahoo.com

^۲ آموزگار آموزش و پرورش

^۳ دبیر آموزش و پرورش

بررسی رابطه یادگیری خودتنظیمی و باورهای انگیزشی با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دبیرستان‌های دخترانه شهر بوکان سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳

زینب نوره درویشعلی^۱، دکتر پرویز کریمی ثانی^۲، نسرين نیازی^۳

هدف پژوهش حاضر تعیین رابطه یادگیری خودتنظیمی و باورهای انگیزشی با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دبیرستان‌های دخترانه شهر بوکان در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ بود. روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش حاضر دانش‌آموزان دبیرستان‌های دخترانه شهر بوکان در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ بودند که از این جامعه، تعداد ۳۰۰ نفر به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای و بر اساس جدول مورگان انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه راهبردهای یادگیری خودتنظیمی و معدل نمرات نیمسال اول برای پیشرفت تحصیلی استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد که بین راهبردهای شناختی و خودگردانی خودتنظیمی با پیشرفت تحصیلی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین بین خودکارآمدی و ارزش‌گذاری درونی با پیشرفت تحصیلی رابطه مثبت و معنادار و بین اضطراب امتحان با پیشرفت تحصیلی رابطه منفی و معنادار وجود دارد. از سویی نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که یادگیری خودتنظیمی و باورهای انگیزشی قادرند تغییرات متغیر ملاک پیشرفت تحصیلی را در دانش‌آموزان پیش‌بینی کنند.

واژگان کلیدی: پیشرفت تحصیلی، یادگیری خودتنظیمی، باورهای انگیزشی.

^۱ دانش‌آموخته‌ی کارشناسی ارشد تحقیقات آموزشی دانشگاه آزاد شبستر، z.noureh90@gmail.com، ۰۹۳۸۸۶۹۵۵۱۶.

^۲ گروه روان‌شناسی، واحد شبستر، دانشگاه آزاد اسلامی، شبستر ایران، نویسنده مسئول،

karimisani.counsel@gmail.com

^۳ دانش‌آموخته کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شبستر،

nniaze@yahoo.com

بررسی شادکامی، خودمهاری و جمع‌گرایی در دانش‌آموزان دختر مدارس از راه دور

شبنم نویدی^۱، ایرج میرخان^۲، نگین آقابرایان^۳، علی برنجکار^۴

با توجه به اهمیت نقش دانش‌آموزان در رشد و پیشرفت جامعه، بررسی و ارتقاء سلامت روان، بهزیستی روان‌شناختی و ابعاد شخصیتی این قشر از جامعه در فرایند علمی جامعه نقش زیادی خواهد داشت. هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی ارتباط چندگانه شادکامی، خودمهاری و جمع‌گرایی در دانش‌آموزان دختر مدارس از راه دور شهرستان ارومیه است. پژوهش حاضر از نوع توصیفی-همبستگی است. تعداد ۱۲۰ دانش‌آموز دختر به صورت نمونه‌گیری در دسترس از مدارس آموزش از راه دور شهرستان ارومیه انتخاب و پرسشنامه‌های شادکامی آکسفورد، خودمهاری تاجینی و جمع‌گرایی-فردگرایی اوکلند را تکمیل نمودند. نتایج نشان داد بین دو خرده‌مقیاس خودمهاری (پایداری هیجانی و انضباط) با شادکامی، بین مقیاس‌های جمع‌گرایی (نصیحت‌پذیری و هماهنگی) با خودمهاری رابطه مثبت و معنی‌دار برقرار است. همچنین از مقیاس‌های جمع‌گرایی، بین هماهنگی با شادکامی رابطه مثبت و معنی‌دار اما بین نصیحت‌پذیری با شادکامی رابطه معنی‌دار وجود نداشت. نتایج گویای نقش جمع‌گرایی و خودمهاری در شادکامی دانش‌آموزان است که می‌توان با تقویت روحیه جمع‌گرایی و خودمهاری به شادکامی این قشر از جامعه کمک کرد.

واژگان کلیدی: شادکامی، خودمهاری، جمع‌گرایی

^۱ کارشناس ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد تنکابن و مدرس دانشگاه پیام نور

^۲ کارشناس ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه گیلان

^۳ کارشناس ارشد روانشناسی بالینی دانشگاه آزاد ساری

^۴ کارشناس ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه علامه طباطبائی

تأثیر آموزش راهبردهای شناختی بر سهل انگاری، انگیزش پیشرفت و عملکرد تحصیلی دانش آموزان دختر دوره ی متوسطه ی ناحیه ی ۵ تبریز

نسرین نیازی^{۱*}، دکتر پرویز کریمی ثانی^۲

هدف: این پژوهش به منظور بررسی اثر بخشی آموزش راهبردهای های شناختی بر سهل انگاری، انگیزش پیشرفت و عملکرد تحصیلی صورت گرفته است.

روش: تحقیق حاضر از نوع طرح نیمه تجربی پیش آزمون و پس آزمون با گروه گواه است. جامعه مورد مطالعه این پژوهش را کلیه دانش آموزان دختر پایه ی دوم متوسطه ناحیه ی پنج تبریز که در سال ۹۴-۹۵ مشغول به تحصیل بودند تشکیل می دهد. حجم نمونه ۳۲ نفر از دانش آموزان دختر دوم متوسطه بودند که با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزار مورد استفاده در این تحقیق پرسش نامه ی سهل انگاری تاکمن و انگیزش پیشرفت هلمریچ می باشد و برای سنجش عملکرد تحصیلی از معدل دانش آموزان استفاده شده است. و برای تحلیل داده ها از آزمون تحلیل کوواریانس استفاده شده است.

یافته ها: پس از ارائه ی ۸ جلسه آموزش راهبردهای شناختی به گروه آزمایش، تأثیر آموزش، در سطح معنی داری $P < 0/05$ با ۶۵ درصد تأثیر بر کاهش سهل انگاری، ۷۰ درصد بر افزایش انگیزش پیشرفت و ۵۸ بر عملکرد تحصیلی بیانگر تأثیر معنادار آموزش راهبردهای شناختی بر کاهش سهل انگاری، افزایش انگیزش و عملکرد تحصیلی بود.

نتیجه گیری: آموزش راهبردهای شناختی بر کاهش سهل انگاری، افزایش انگیزش و عملکرد تحصیلی تأثیر دارد.

واژگان کلیدی: راهبردهای شناختی، سهل انگاری، انگیزش پیشرفت، عملکرد تحصیلی

^۱ دانش آموخته کارشناسی ارشد روان شناسی تربیتی، واحد شبسر، دانشگاه آزاد اسلامی، شبستر، ایران،
nniaze@yahoo.com

^۲ گروه روان شناسی، واحد شبسر، دانشگاه آزاد اسلامی، شبستر، ایران، نویسنده، karimisani.counsel@gmail.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

سیستم‌های نوین آموزش الکترونیکی CMS, LMS & LCMS

محمدرضا نیلی احمدآبادی^۱، نرگس فیض آبادی^{۲*}، نرجس خاتون اویسی^۳

فناوری‌های نوظهور در زمینه ارتباطات و اطلاعات جامعه را به شدت تحت تأثیر خود قرار داده است. کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش سبب شده است تا محیط‌های آموزشی به سمت مجازی شدن سوق پیدا کند. نیازهای روزافزون مردم به آموزش، عدم دسترسی آن‌ها به مراکز آموزشی، کمبود امکانات اقتصادی و هزینه‌های زیادی که صرف آموزش می‌شود متخصصان را بر آن داشته که با کمک فناوری‌های اطلاعات، از روش‌های جدیدی برای آموزش بهره ببرند که هم اقتصادی و باکیفیت باشد و هم بتوان با استفاده از آن، به‌طور همزمان جمعیت کثیری از فراگیران را تحت آموزش قرارداد. در حال حاضر آموزش الکترونیکی با سرعت قابل توجهی رواج یافته و مفهوم یادگیری‌های گذشته را متحول کرده است. در مقاله حاضر پس از معرفی آموزش الکترونیکی با سیستم‌های نوین آموزش الکترونیکی (سیستم‌های مدیریت محتوا، سیستم‌های مدیریت یادگیری و سیستم‌های مدیریت محتوای یادگیری) آشنا می‌شویم.

واژگان کلیدی: آموزش الکترونیکی، سیستم مدیریت محتوا، سیستم مدیریت یادگیری، سیستم مدیریت محتوای یادگیری.

^۱. دانشیار، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی تهران، ایران

^۲. کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی، دانشگاه علامه طباطبائی تهران، ایران n.fiz_mg@yahoo.com

^۳. هیات علمی دانشگاه علامه طباطبائی

تأثیر آموزش مولفه های هوش معنوی روی اضطراب وجودی دانش آموزان

حمیده هادی تبار^۱، علی محمد نظری^۲، زهره معینی^۳

مقدمه و بیان مساله: اضطراب یکی از شایعترین اختلالاتی است که بر اثر تعارضات و ناکامی‌ها به وجود می‌آید، شخص در زندگی آن را تجربه می‌کند و قادر نیست به نحو صحیحی با آن روبرو شود. از طرفی دیگر هوش معنوی (SQ) موضوعی مهم در زندگی امروزه تلقی می‌شود و روز به روز اهمیت آن بیشتر احساس می‌گردد. اما با این حال هنوز تحقیقات منسجمی در زمینه هوش معنوی، ابعاد و تأثیر عملی یا آموزش آن انجام نشده است. پژوهش حاضر با هدف مطالعه تأثیر آموزش مولفه‌های هوش معنوی بر کاهش اضطراب وجودی دانش‌آموزان دختر دبیرستانی انجام شد.

نمونه و روش نمونه گیری: نمونه پژوهش شامل ۵۶ نفر از دانش‌آموزان مقطع دبیرستان بودند که به حکم قرعه در دو گروه آزمایش (۲۸ نفر) و گروه کنترل (۲۸) جای گذاری شدند. افراد نمونه به وسیله نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند.

ابزار اندازه گیری: در پژوهش از پرسشنامه‌ی اضطراب وجودی گود (۱۹۷۴) جهت جمع‌آوری داده‌ها به صورت پیش آزمون و پس آزمون در گروه نمونه استفاده شد. مولفه‌های هوش معنوی در ۱۲ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای آموزش داده شد.

روش تجزیه و تحلیل نتایج: برای تحلیل داده‌ها از تحلیل کوواریانس بین گروهی استفاده شد.

نتیجه گیری: نتایج نمرات اضطراب وجودی حاکی از کاهش معنادار ($P < 0/05$) اضطراب وجودی به دنبال آموزش در بین گروه مورد مطالعه بود.

واژگان کلیدی: هوش معنوی، اضطراب وجودی، دانش‌آموزان دختر

^۱ دانش آموخته دکتری رشته مشاوره دانشگاه خوارزمی hamideh_hadi@yahoo.com

^۲ عضو هیئت علمی و دانشیار رشته مشاوره دانشگاه خوارزمی amnazariy@yahoo.com

^۳ دانشجوی دکتری روان‌شناسی دانشگاه سمنان zohre.moini@yahoo.com

اثربخشی گروه درمانی مبتنی بر روانشناسی مثبت بر افزایش امید در دانش‌آموزان دبیرستانی

مرضیه هاشمی^{۱*}

هدف مطالعه حاضر بررسی اثربخشی گروه درمانی مبتنی بر رویکرد روانشناسی مثبت بر افزایش امید در دانش‌آموزان دبیرستانی است. این تحقیق براساس مطالعات میدانی با طرح پیش‌آزمون، پس‌آزمون و گروه کنترل انجام شد. داده‌ها طی این مراحل بین ۳۰ دانش‌آموز که به طور تصادفی در گروه کنترل (۱۵ نفر) و گروه آزمون (۱۵ نفر) قرار گرفتند، جمع‌آوری شد. ابزار سنجش پرسشنامه امید اشنایدر است. دانش‌آموزان گروه آزمون به مدت ۱۰ جلسه (دو بار در هفته) تحت گروه درمانی مبتنی بر رویکرد روانشناسی مثبت قرار گرفتند. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون آنوای عاملی آمیخته انجام شد. نتایج حاکی از آن بود که تفاوت معنی‌داری بین گروه آزمایش و گروه کنترل وجود دارد. همین‌طور در میزان امید دانش‌آموزان در مراحل پیش‌آزمون و پس‌آزمون تفاوت معنی‌داری مشاهده شد. بنابراین گروه درمانی مبتنی بر روانشناسی مثبت می‌تواند به عنوان یک روش مداخله‌ای سودمند جهت افزایش امید به کار رود.

واژگان کلیدی: امید، گروه درمانی، روانشناسی مثبت، دانش‌آموزان.

^۱ دانشجوی دکتری روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه الزهراء (س)، شماره تماس: ۰۹۱۲۸۳۳۸۶۲۷، ایمیل: m.hashemi@alzahra.ac.ir

تاثیر آموزش مهارت های زندگی در کاهش قلدری دانش آموزان دختر و پسر متوسطه اول شهرستان فلاورجان از دیدگاه اعضای انجمن اولیا و مربیان

شهرام واحدی^۱، لیلا کلیایی^۲، منصوره بهرامی^۳

پژوهش حاضر به منظور بررسی تاثیر آموزش مهارت های زندگی در کاهش قلدری دانش آموزان دختر و پسر متوسطه اول شهرستان فلاورجان از دیدگاه اعضای انجمن اولیا و مربیان انجام شده است. روش تحقیق از نظر هدف بنیادی و از نظر شیوه گردآوری توصیفی از نوع نگرش سنجی بوده است. جامعه آماری بررسی شده در این پژوهش اعضای انجمن اولیا و مربیان متوسطه اول شهرستان فلاورجان (۳۱۰ نفر) در سال تحصیلی ۱۳۹۵-۱۳۹۴ می باشند. نمونه آماری پژوهش شامل ۱۶۵ نفر از اعضای انجمن اولیا و مربیان فلاورجان می باشد که به شیوه تصادفی ساده از جامعه آماری با استفاده از جدول مورگان انتخاب شده است. ابزار گردآوری داده ها، پرسشنامه ای شامل ۲۰ سوال در مقیاس لیکرت (۵ گزینه ای) است که قلدری و مهارت های زندگی را مورد سنجش نگرش قرار می دهد. در طراحی سوالات این پرسشنامه به عناصر مهارت های زندگی شامل مهارت های تصمیم گیری، همدلی، مدیریت هیجانات، تفکر خلاق، روابط بین فردی، خودآگاهی مدیریت استرس و ارتباط موثر و همچنین تقسم بندی شناخت شده انواع قلدری (فیزیکی، کلامی، روانشناختی) توجه شده است. این مقیاس مورد تایید جمعی از اساتید دانشگاه پیام نور فلاورجان قرار گرفته است. همچنین پایایی آن با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۷۴ محاسبه شده که نشان می دهد پرسشنامه از پایایی بالایی برخوردار است. برای تجزیه و تحلیل داده ها، از روش آمار توصیفی و آمار استنباطی (آزمون تی تک نمونه ای و t مستقل) استفاده شده است. نتایج این پژوهش نشان داد آموزش مهارت های زندگی بر کاهش قلدری دانش آموزان از دیدگاه اعضای انجمن اولیا و مربیان موثر است ($p < 0.05$). همچنین، تاثیر آموزش مهارت های زندگی بر کاهش قلدری دانش آموزان از دیدگاه اعضای انجمن اولیا و مربیان با توجه به مدرک تحصیلی آنها، تفاوتی نمی کند و آرا در یک سطح قرار دارند.

^۱ دانشیار گروه علوم تربیتی دانشگاه تبریز

^۲ دانشجوی دکتری روان شناسی تربیتی دانشگاه تبریز

^۳ دانشجوی دکتری روان شناسی تربیتی دانشگاه تبریز

پیش بینی رضایت از مدرسه براساس ابعاد شخصیت و نشخوارگری خشم در دانش‌آموزان دختر

آزاده وحیدی^۱، عثمان آچاک^۲

پژوهش حاضر با هدف پیش بینی رضایت از مدرسه براساس ابعاد شخصیت و نشخوارگری خشم در دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه شهر بوکان انجام شده است. این پژوهش از نوع توصیفی-همبستگی است. جامعه آماری پژوهش را کلیه دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه شهرستان مهاباد شامل می‌شود که تعداد ۱۴۰ نفر به صورت نمونه گیری در دسترس انتخاب و پرسشنامه های رضایت از مدرسه هوبنر، پرسشنامه ابعاد شخصیتی NEO.FFI و مقیاس نشخوار خشم (ARS) را تکمیل نمودند. نتایج نشان داد بین ابعاد ۵ گانه شخصیت (روان رنجورخویی، برون گرایی، باز بودن، توافق و وظیفه شناسی) و نشخوارخشم با رضایت از مدرسه در دانش‌آموزان دختر رابطه معنی دار برقرار بود. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که ابعاد شخصیت و نشخوارخشم قابلیت پیش بینی رضایت از مدرسه در دانش‌آموزان دختر را داشتند. بنابراین با توجه به نتایج موجود و اهمیت رضایت از مدرسه در دانش‌آموزان دختر، بررسی نقش عوامل تاثیر گذار در این زمینه جهت برنامه ریزی برای بهبود وضعیت دانش‌آموزان در ابعاد مختلف روانی، جسمی و اجتماعی بسیار کارآمد و ضروری می‌باشد.

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد روان شناسی بالینی دانشگاه آزاد واحد بوکان

^۲ مدرس دانشگاه و دکترای برنامه ریزی آموزشی

بررسی نقش هوش هیجانی و مهارت‌های اجتماعی در نگرش به اعتیاد دانش‌آموزان پسر

آزاده وحیدی^۱، عثمان آچاک^۲

سوء مصرف مواد مخدر یکی از مشکلات بهداشتی، اجتماعی و اقتصادی مهم در بسیاری از کشورها است. بنابراین پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش هوش هیجانی و مهارت‌های اجتماعی در نگرش به اعتیاد دانش‌آموزان پسر مقطع متوسطه شهرستان مهاباد انجام شده است. این پژوهش از نوع توصیفی-همبستگی است. جامعه آماری پژوهش را کلیه دانش‌آموزان مقطع متوسطه شهرستان مهاباد شامل می‌شود که تعداد ۱۲۰ نفر به صورت نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و پرسشنامه‌های هوش هیجانی بار-ان، مهارت‌های اجتماعی ایندربیتزن و فوستر (۱۹۹۲) و نگرش به اعتیاد نظری را تکمیل نمودند. یافته‌های پژوهش نشان داد بین هوش هیجانی با ابعاد نگرش به اعتیاد (شناختی، هیجانات و آمادگی برای عملکرد اعتیادی و نگرش کلی) رابطه منفی معنی‌دار برقرار بود. همچنین بین مهارت‌های اجتماعی و ابعاد نگرش به اعتیاد (شناختی، هیجانات و آمادگی برای عملکرد اعتیادی و نگرش کلی) نیز رابطه معنی‌دار مشاهده گردید. در نهایت نتایج تحلیل رگرسیون همزمان نشان داد که هوش هیجانی و مهارت‌های اجتماعی قابلیت پیش‌بینی نگرش به اعتیاد در دانش‌آموزان پسر را داشت. با توجه به اینکه دانش‌آموزان به خصوص در سن نوجوانی، بیشتر در معرض اتفاقات پرتنش و گروه‌های نابهنجار هستند، لذا توجه و به‌کارگیری برنامه‌های لازم جهت آماده‌سازی این قشر مهم جامعه در برخورد با شرایط و رویدادهای منفی و نابهنجار ضروری به نظر می‌رسد.

واژگان کلیدی: هوش هیجانی، مهارت‌های اجتماعی، نگرش به اعتیاد

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی دانشگاه آزاد واحد بوکان

^۲ مدرس دانشگاه و دکترای برنامه‌ریزی آموزشی

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

تعیین رابطه عمل به باورهای دینی و میزان تاب‌آوری در دانش‌آموزان دختر شهر همدان

مسبب یارمحمدی^۱، حسین نادری پور^۲،
سیدامیرحسین مهربان^۳، فاطمه همایی راغب^۴

هدف: پژوهش بررسی رابطه عمل به باورهای دینی و تاب‌آوری در دانش‌آموزان دختر شهر همدان.

روش: روش مطالعه توصیفی از نوع همبستگی است و جامعه آماری کلیه دانش‌آموزان دختر مقطع دبیرستان شهر همدان بوده‌اند. نمونه بر اساس نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای به تعداد ۱۲۰ نفر انتخاب شد. ابزار مورد استفاده پرسشنامه مقیاس خودسنجی التزام عملی به اعتقادات اسلامی و مقیاس تاب‌آوری کانرو دیوید سون بود.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که بین تاب‌آوری و عمل به باورهای دینی رابطه معناداری وجود ندارد و بین تاب‌آوری و میزان تحصیلات والدین رابطه معناداری وجود دارد. نتیجه‌گیری: والدینی که تحصیلات بیشتری دارند فرزندان با تاب‌آوری بالاتری تربیت می‌کنند. **واژگان کلیدی:** تاب‌آوری، دانش‌آموزان، باورهای دینی

^۱. دانشیار گروه روانشناسی دانشگاه بوعلی سینا، vase1999@yahoo.com

^۲. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه بوعلی سینا

^۳. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه بوعلی سینا

^۴. کارشناس روانشناسی

شناسایی رفتارهای پرخطر در نوجوانان دختر و پسر دبیرستانی شهر دزفول

مسبب یارمحمدی*^۱، حسین نادری پور^۲، سید امیرحسین مهربان^۳، فرخنده پالاش^۴

هدف: پژوهش مطالعه شناسایی رفتارهای پرخطر در نوجوانان دختر و پسر دبیرستانی شهر دزفول. روش: روش مطالعه توصیفی - تحلیلی است و جامعه آماری کلیه نوجوانان دختر و پسر شهر دزفول بوده‌اند. نمونه بر اساس نمونه‌گیری تصادفی در دسترس به تعداد ۲۰۰ نفر انتخاب شد. ابزار مورد استفاده پرسشنامه محقق ساخته برای ارزیابی رفتار پرخطر دانش‌آموزان بود. یافته‌ها: نتایج نشان داد که بین میزان رفتارهای پرخطر نوجوانان دختر و پسر تفاوت معنی داری وجود دارد و پسران بیشتر از دختران دست به رفتارهای پرخطر می‌زنند. نتیجه گیری: وجود رفتارهای پرخطر در نوجوانان چشم گیر بوده و نشان دهنده‌ی ضرورت مداخلات لازم برای کاهش آن می‌باشد.

واژگان کلیدی: رفتارهای پرخطر، خانواده، نوجوانان.

^۱. دانشیار گروه روانشناسی دانشگاه بوعلی سینا، vase1999@yahoo.com

^۲. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه بوعلی سینا

^۳. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه بوعلی سینا

^۴. کارشناس روانشناسی

آسیب شناسی گوشی های تلفن همراه هوشمند و فضای مجازی از دیدگاه مطبوعات

محیا یاریگرو^۱

امروزه استفاده از گوشی های تلفن همراه به ویژه نوع هوشمند آن در میان افراد بسیار رواج پیدا کرده است علی رغم فواید و تسهیلاتی که استفاده از گوشی های هوشمند در جهت برقراری ارتباط و دیگر کاربری ها فراهم نموده اما به دلیل پیامدهای استفاده نادرست از آن و نبود آموزش های مناسب در این زمینه استفاده از این تکنولوژی اثراتی بر جامعه، فرد و خانواده داشته است. به دلیل کمبود پژوهش ها در زمینه بیان اثرات سو گوشی های همراه بر جسم و روح افراد در کشور ما لزوم بررسی این پدیده و شفاف سازی مضرات آن روشن می گردد. در این پژوهش اثرات گوشی های هوشمند بر افراد جامعه به طور کلی از منظر جراید و مطبوعات بررسی می گردد و بدین منظور با توجه به این که پژوهش از نوع کیفی و تحلیل محتوا می باشد، از نمونه گیری هدفمند استفاده شده و این پدیده از منظر روزنامه جام جم نگریسته شده و کلیه مطالب چاپ شده در روزنامه جام جم در رابطه با این موضوع در یک دوره زمانی ۱۰ ماهه مورد بررسی قرار گرفته است. پس از بررسی و دسته بندی مقولات، کلیه مقولات در چهار دسته کلی متضمن اثرات اجتماعی کلی تلفن همراه، اثرات بر روابط زوجین، اثرات بر کودکان و نوجوانان و رابطه گوشی های همراه و اختلالات روانشناختی گنجانده شده است. پس از بررسی محتواها در قسمت بحث و نتیجه گیری پژوهش، لزوم آموزش استفاده صحیح و مناسب از گوشی های هوشمند و شبکه های اجتماعی به زوجین، نوجوانان و کلیه اقشار جامعه روشن می گردد و در قسمت پیشنهادها پژوهش راهکارهایی برای مدیریت صحیح استفاده از این تکنولوژی برای کلیه افراد جامعه، نوجوانان و با توجه به اهمیت و تعدد فعالیت های گروه ها در شبکه های مجازی برای مدیران گروه ها ارائه گردیده است.

واژگان کلیدی: گوشی های تلفن همراه، هوشمند، شبکه های اجتماعی، فضای مجازی

^۱ دانشجوی دکتری روانشناسی، دانشگاه الزهراء، mahyayarigar@yahoo.com

فیس‌بوک و آسیب‌های روانشناختی

محیا یاریگرویش^۱*

مقدمه و بیان مسأله: فیس بوک، یکی از سایت‌های اجتماعی است که توسط «مارک زاکربگ» در چهارم فوریه سال ۲۰۰۴ راه اندازی شد و از فضاهای مجازی موجود در اینترنت و از مهم ترین شبکه‌های اجتماعی است که برای کاربران خود این امکان را فراهم می‌کند که با ایجاد پروفایل و در معرض دید قرار دادن آن، با دوستان خود ارتباط برقرار کنند. شبکه‌های اجتماعی یکی از با نفوذترین فناوری‌های جدید ارتباطی هستند که همه ابعاد زندگی بشر را تحت تأثیر قرار داده‌اند. رسانه‌های نوین، تأثیرات بسیار مهمی بر مخاطبان دارند و می‌توانند، زمینه و بستر مناسبی را برای پدیده‌ها و مشکلات روانشناختی ایجاد کنند. کاهش احساسات، متن‌گرایی، انعطاف‌پذیری هویتی و دریافت‌های جایگزین از جمله آسیب‌های روانی وارد بر کاربران شبکه‌های اجتماعی می‌باشند. آسیب مهم دیگر رسانه‌های نوین، تأثیر افکار عمومی و بسیج آن است. به گونه‌ای که به واسطه این رسانه‌ها، نوعی فضای عمومی شکل می‌گیرد و بسیاری از افراد، بی‌آنکه یکدیگر را ببینند و تبادل نظر کنند، مانند یکدیگر فکر و مانند یکدیگر عمل می‌کنند. هدف از این مطالعه نیز ارائه مسائل روانشناختی مرتبط با استفاده از فیس بوک می‌باشد.

روش: در این پژوهش به بررسی تحقیقات انجام شده در رابطه با فیس‌بوک و پدیده‌های روانشناختی شامل عواقب و اختلالات روانشناختی پرداخته می‌شود. روش مورد استفاده در این مطالعه بررسی مروری این مقالات و یافتن نتایجی است که این پژوهشگران به آن دست پیدا کرده‌اند. اغلب روش‌های آماری مورد استفاده در چنین پژوهش‌هایی از نوع رابطه و همبستگی و همچنین تحلیل رگرسیون می‌باشد. محققان نتیجه‌گیری کردند که استفاده بیشتر از اینترنت با علایم بیشتری از تنهایی و افسردگی مرتبط بود. همچنین انجمن روان پزشکی آمریکا نیز در ارتباطات و رسانه‌ها اظهار داشت که «افسردگی فیس بوکی» برای نوجوانان مشکل بالقوه‌ای است. یک بیماری جدید روان‌شناختی نیز معرفی شده است که با عنوان «اختلال اینترنتی» شناخته می‌گردد؛ میان استفاده از تکنولوژی و سلامت روان شناختی رابطه منفی وجود دارد.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج نشان داده‌اند که استفاده بیشتر از فیس بوک و فراوانی چک کردن بالا در فیس بوک نمرات خود شیفتگی بالاتری را پیش‌بینی می‌کند. در اختلالات خلقی، مدیریت تأثیر فیس بوک به میزان بیشتر علایم بیشتری از افسردگی اساسی، استفاده عمومی بیشتر از فیس بوک، و مدیریت تأثیر فیس بوک را پیش‌بینی نموده و دوستان فیس بوکی بیشتر مانیا و دیس‌تایم‌های کمتری را پیش‌بینی کردند. نتایج بیان می‌کند که در اثر استفاده از فیس بوک اختلال خودشیفتگی وخیم‌تر شده و حتی توسط سایت‌های شبکه اجتماعی تشدید می‌گردد.

واژگان کلیدی: فیس‌بوک، اینترنت، روانشناختی

^۱ دانشجوی دکتری روانشناسی دانشگاه الزهراء، mahyayarigar@yahoo.com

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

بررسی رابطه بین خوش بینی و بخشودگی بین فردی دانش آموزان دختر شهر همدان

ابوالقاسم یعقوبی^۱، طیبه بیات^۲، سمیه طه‌وری^۳

مثبت گرایی به معنای داشتن نگرش‌ها، افکار و رفتار و کرداری خوش بینانه در زندگی است. خوش بینی یکی از شاخصه‌های اصلی این رویکرد در طی یک دهه اخیر محسوب می‌شود. هدف پژوهش، بررسی رابطه بین خوش بینی و بخشودگی بین فردی در دانش آموزان دختر پایه دوم متوسطه ۹۳-۹۴ شهر همدان بود. نمونه‌ی مورد مطالعه در این پژوهش ۳۰۵ نفر از دانش آموزان دختر پایه دوم متوسطه بود که با روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. برای اجرای پژوهش از پرسشنامه خوش بینی گنجی (۱۳۷۹) و پرسشنامه بخشودگی بین فردی احتشام زاده (۱۳۸۸) استفاده شد. برای تحلیل داده‌ها از روش‌های ضریب همبستگی اسپیرمن و رگرسیون استفاده شد. نتایج تحقیق نشان داد با ۰/۹۵ درصد بین خوش بینی و بخشودگی بین فردی رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد بنابراین، با افزایش خوش بینی، بخشودگی بین فردی در افراد افزایش می‌یابد.

واژگان کلیدی: خوش بینی، بخشودگی بین فردی، دانش آموزان دختر

^۱ دانشیار گروه روان‌شناسی دانشگاه بوعلی سینا دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی

^۲ کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی دانشگاه بوعلی سینا

^۳ کارشناسی روان‌شناسی دانشگاه بوعلی سینا

سومین همایش ملی روان‌شناسی مدرسه
۲۶ بهمن ماه ۱۳۹۵

تأثیر آموزش راهبردهای خودتنظیمی بر خودکارآمدی و توانایی حل مسئله ریاضی دانش آموزان

ابوالقاسم یعقوبی^۱، طیبه بیات^۲، رقیه صبرآور^۳

یکی از مفاهیم مطرح در روان‌شناسی تربیتی و شناختی معاصر یادگیری خود تنظیمی است. خودتنظیمی نقش مهمی در فرآیندها و ارتقاء کیفیت یادگیری دارد. در این پژوهش ۶۰ نفر از دانش‌آموزان دختر سال سوم راهنمایی شهرستان به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای در گروه‌های آزمایش و کنترل قرار گرفتند. جلسات آموزشی راهبردهای خودتنظیمی توسط پژوهشگر و به مدت ۱۰ جلسه به گروه آزمایش آموزش داده شد. ابزار اندازه‌گیری مورد استفاده در این پژوهش پرسشنامه خودکارآمدی شرر (۱۹۸۲) و آزمون حل مسئله ریاضی بود. تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش آماری تحلیل کوواریانس یک راهه بود. نتایج به دست آمده نشان داد آموزش راهبردهای خود تنظیمی بر خودکارآمدی و توانایی حل مسئله ریاضی دانش‌آموزان تأثیر دارد.

واژگان کلیدی: راهبردهای خودتنظیمی، خودکارآمدی، حل مسئله، ریاضی

^۱ دانشیار گروه روان‌شناسی دانشگاه بوعلی سینا دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی

^۲ کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی دانشگاه بوعلی سینا

^۳ کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی دانشگاه آزاد واحد همدان

بررسی انواع مهارت های ارتباطی و خوش بینی با سازگاری اجتماعی در دانش آموزان ناسنوا

خیریه یگانه اصل^۱

این پژوهش با هدف تعیین رابطه ساده و چندگانه مهارت های ارتباطی و خوشبینی با سازگاری اجتماعی در دانش آموزان ناسنوا دختر و پسر دبیرستانی استان خوزستان صورت گرفت. روش پژوهش، توصیفی- همبستگی بود. جامعه آماری شامل تمام دانش آموزان ناسنوا دختر و پسر دبیرستانی استان خوزستان بود. نمونه آماری شامل 210 نفر از این دانش آموزان بود که با استفاده از روش نمونه گیری خوشه ای انتخاب شدند. جهت اندازه گیری متغیرها از پرسشنامه مهارت های ارتباطی جرابک (۲۰۰۴)، پرسشنامه سازگاری اجتماعی بل (۱۹۶۱) و پرسشنامه خوش بینی پترسون (۱۹۸۲) استفاده شد. برای تحلیل داده ها نیز از همبستگی پیرسون و رگرسیون در نرم افزار SPSS 18 استفاده شد. نتایج تحقیق نشان داد که بین مهارت های ارتباطی و خوش بینی با سازگاری اجتماعی رابطه ساده و چندگانه معناداری وجود دارد. سطح معناداری در این پژوهش $\alpha=0/05$ بوده است.

واژگان کلیدی: مهارت های ارتباطی، خوش بینی، سازگاری اجتماعی

^۱ خیریه یگانه اصل، کارشناسی ارشد مشاوره، Yegane.sana54@gmail.com